I. évfolyam. Budapest, 1939 szeptember 16. 33. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Kezelő főmolnárt keresünk 3 waggonos búza- és rozsőrlő, vámcsere és kereskedelmi malmunkba. Szakmunkáját teljesen értő, rendszerető és emberekkel bánni tudó szakembert. Ajánlatokat: „Önálló munkaerő" jeligére. 1416

Október elsejére felveszek egy molnársegédet, aki vízimalomban tanult és az éjjelezéstől és télen a jegeléstől nem fél. Fizetés megegyezés szerint. Személyes jelentkezés lehetőleg. Utiköltséget három hónap után megtérítem. Csak Dunántúliak ajánlatát kérem. Frick Ferenc malomberlő Koppányszántó, Tolna m. 1406

Keresek azonnali belépésre kezelőmolnárt, mázsálásban, velejáró könyvelésben teljesen jártast. — Utiköltséget három hó eltelte után térítem. — Tremsényi József, Porcsalma. 1414

Keresek azonnali belépésre fiatal, lehetőleg nőtlen molnársegédet. — Azok pályázatát kérem, kik állandó munkát akarnak és dolgozni tudnak. A malom négyjáratú, visszaöntéses rendszer. Fizetés 55 pengő, 2 heti próbaidőt megkívánok. Utiköltséget félév után térítem, Slégl-malom, Tamási, Tolna m. 5750

Malmunkban állást kaphat azonnalra, szakképzett molnársegéd, 48 fillér órabérrel. András-malom, Turkeve. 1418

Kaucióképes mestervizsgázott, idősebb molnárt keresek azonnalra. — Részletes ajánlatokat kér: Schornstein, Biharnagybajom, Mátyás király út 1. 1423

12 járatú vegyestípusú malom keres elsőrendű szakember főmolnárt, ki felelősséget vállal úgy a minőségi, mint mennyiségi őrlésért, lehetőleg azonnalra. „Alföld" jelige. 1431

Szakember gépészt keresek 120 HP, fatüzelésű szívógázmotoromhoz, azonnali belépésre. Eddigi működés és fizetési igénnyel feltüntetett ajánlkozást kér Grünfeld-malom, Püspökladány. 5755

Kezelőmolnárt keresek azonnali belépésre, kilencjáratú malomba. Személyesen jelentkezők előnyben. — Malom, Tornyospálca. 1396

Egy fiatal molnársegéd azonnali belépésre felvétetik. — Fizetés megállapított hetibér. Hengermalom, Somogysámson. 1373

Főgépészt azonnali belépésre gazdaság, malom, olaj és szeszgyárba keresünk szakképzett, gyakorlott rendszerető egyének, katonamentesek pályázatát bizonyítvány másolatokkal, melyet nem visszázunk. Fizetés megegyezés szerint. Fried gazdaság, Nyirmada. 5741

Mielőbbi belépésre 30—40 éves, hadmentes, jobb molnársegédet állandó alkalmazásra, lehetőleg nyírvidéki, törvényes órabérrel felvétetik. Személyes jelentkező előnyben. Utiköltséget nem térítek. — Egri-malom, Vámospércs. 1376

LEVELEZÉS

Házasság: Megnősülés céljából ismeretséget keres 29 éves, r. kath. vallású malomtulajdonos, keresztény malomtulajdonos leányával. Nagy elfoglaltsága miatt így keres ismeretségi lehetőséget. Komoly, hozzáillő malomtulajdonos leány, ki minden tekintetben megfelel, szíves válaszát kéri, fényképre és levélre hasonlóan válaszolok. A Magyar Molnárok Lapja kiadóhivatalában „Becsületes" jeligére. 1393

Kérem Balázs molnármestert, aki Németkéren dolgozott, közölje címét. Horváth, Siófok, Petőfi-utca 4. 1381

ÁLLÁST KERESŐK

Főmolnári kezelői állást keres azonnali vagy későbbi belépésre elsőrendű, igazi komoly szakember, bármilyen hibásan működő malmot felelősség mellett rendbehoz, a lisztek versenyképességéért százalékban garanciát vállalok. Szíves meghívást kér Szlovák György főmolnár, Szarvas, Békésmegye, Mária-malom. 5742

Malomtisztviselő, mérlegképes könyvelő, hosszú malmi gyakorlattal, műszaki és adminisztrációs ügyekben teljesen perfekt, állást keres. — Megkeresést „Őskeresztény, komoly munkaerő" jeligére a kiadóhivatalba kér. 1384

Könyvelői malomvezetői állást keres azonnalra, műszakilag, kereskedelmileg képzett őskeresztény hadmentes malomszakember, biztosítékkal. Csetneky Lajos, Kecskemét, Szentmiklós utca 20. 1383

Állást keres 47 éves iparigazolványos, nagygyakorlatu molnár. A malomszakmába elvállal bármilyen munkát, vezető állásba kaucióval. Marton, Sárvár, Ujsziget-utca 16. 1382

Nemzeti önállósítási alap által támogatott kereskedő malmok képviseletét, lisztjeinek eladását, bevezetését vállalja. Kisebb malmot bérbe keres. Ősz, Budapest, Márton-utca 18. 1378

Hatwaggonos malom minden információt kibíró magasabb képzettségű elismert főmolnárja állandó állást keres. Kiss leveleivel főmolnárnak, Budapest, Szent László-tér 8. 1375

38 éves nős molnár állást keres, bármilyen malom kezelését vagy vezetését elvállalom, szíves meghívást kérek Gráblics József, Szany, Sopronmegye. 1385

Főmolnári kezelői, almolnári állást keres tanfolyamot végzett mestervizsgázott kis- és nagymalmi gyakorlattal, bármilyen rendszerű malom szíves meghívását kéri bármikorra. Mészáros Mihály, Budapest, VIII. Visi Imre-utca 11. I. 1. 1386

Kezelői állást keres szakmájában teljesen jártas molnár. Magyar Pál, Békésszentandrás. 1419

Nőtlen molnársegéd azonnalra vagy 1-re munkát keres, 11 éves gyakorlattal. Könyvelést, mázsálást vállal. Horváth Károly, Böhönye, Somogy m. 1421

Iparigazolvánnyal vagy anélkül munkát keres egycsaládú, 32 éves molnár. Könyvelésben, szerelésben jártas, részre vagy elszámolásra is elmegy. Óvadékot ad. Csorba Sándor, Bugyi. 1427

Kezelői, almolnári állást keresek október 1-re. 36 éves, nős szakember, őrlőfelekkel jól tudok bánni, famunkát is végzek. — Décsei Sándor kezelő molnár, Nagyrábé, malom. 1428

Nagy gyakorlattal, hosszú bizonyítványokkal állást keresek bármikori belépésre. Távolság nem határoz. Vörös Géza főmolnár, Ádánd. 1429

Középkorú, tanfolyamot végzett, iparigazolványos, józanéletű szakmolnár elhelyezkedne bármikorra. — Cseke, Nagyberény, Somogy megye. 1430

34 éves nős, kiscsaládú molnár jobb segédi állást keres, mielőbbi belépésre. Nyisztor László, Ujfehértó. 5758

4 középiskolát végzett (hadmentes), önállóan dolgozni tudó, malmi könyvelésben jártas molnársegéd állást keres azonnalra. Petróczy Kálmán, Nagybánhegyes. 5749

27 éves molnársegéd kezelői jobb segédi állást keres mielőbbre. — Iparigazolvánnyal is. Bármilyen malomba elmegy. Könyvelést, mázsálást vállal. Horváth József, Siófok, Petőfi-u. 4. 1380

27 éves nőtlen molnársegéd állandó állást keres, esetleg kaucióval, felelősséget vállalnék. Szíves meghívást kér fizetésmegjelöléssel. Távolság nem határoz, Peszleg József, Kapolcs, Zala m. 5753

26 éves izr. mázsáló és könyvelő elhelyezkedne. „Szombattartó" jeligére. 1404

Kezelői állást keres szakmájában teljesen jártas molnár. — Magyar Pál, Békésszentandrás. 5752

Főmolnári vagy kezelői állást keres bármikorra, elvállalja bármilyen malom vezetését és rendbehozatalát. Főmolnár, Püspökladány. 1407

Stabil gépész állást keres azonnali vagy bármikori belépésre; fűtést is elvállalja. — Cím: Babos Péter, Tápiószele, Pest m. 1409

Szorgalmas, józanéletű, 41 éves, nőtlen molnár állandó állást keres bármikori belépésre. Kezelői vagy jobb segédi állásra. Zsákolás kímélve. — Meghívás fizetés megjelölésével: Matyi József, Nyirkarász, hengermalom. 1412

Főmolnár középkorú, józanéletű, malomszerelésben elsőrendű szakember, állást keres; kisebb malmot is elvállal megegyezés szerint. Szíves meghívást kér, távolság nem határoz, Ábrahám József főmolnár, Árpád-központ, Csongrád m. 1410

Főmolnári kezelői állást keres hat vagónosig, hadmentes, elsőrendű szakember. — Tóth főmolnár, Recsk. 1415

Molnársegéd azonnali állást keres. Jekkel Antal, Pásztó, Nagymező-utca 158. 1397

Szerényigényű középkorú, nős molnár főmolnári, kezelői, részesmolnári állást keres. — Horváth molnármester, Muraszemenye. 1398

Vezetői gyakorlattal bíró, gabona- és malomszakmában, összes malmi könyvelésekben perfekt, 27 éves, keresztény tisztviselő állását változtatná. Megkereséseket „Egyetemi végzettséggel" jeligére kérek. 5745

Főmolnári vagy jobb kezelői állást keres azonnalra 38 éves, szakképzett hadmentes. — Mihalik András, Pestszenterzsébet, Attila-utca 56. 1392

Gépész nagy gyakorlattal malomba, barnaszéntüzeléses szívógázmotorhoz teljes szakképzettséggel, felelősség mellett, esetleg félstabilhoz azonnalra állást keresek. Cím: Bucsás József gépész, Pocsaj 447, Bihar m. 1391

Családos molnár állást keres azonnalra bármilyen malomba. — Sebestyén Lajos, Szikszó. 1401

Motorkezelő, nőtlen, szerényigényű, állást keres azonnalra. Kozák, Szihalom, Hengermalom. 1394

Bármilyen malomba, kiscsaládú, famunkás-molnár állást keres. Kádas József, Megyaszó. 5744

Gépésznek ajánlkozik bármilyen iparüzembe, esetleg fűrésztelepre is, Gaják, Pestszenterzsébet, Szepesség-u. 15. 1432

VEGYESEK

Veszünk sürgősen vagy cserélünk egy 130—150 HP félstabil gépet. Gyártmányt direkt nem jelölünk, mert csakis teljesen kifogástalan gépek jöhetnek figyelembe. Ajánlatokat kérünk Schlovencsák malom, Gyöngyös. 5757

Megvételre keresek 21-es tartalékhengert, függőköves darálót. Eladó Seck felbontó oicsón. — Gőzmalom, Sur. 1426

Vízimalmot bérelnék, benősülnék bármilyen üzletbe, üzembe. Negyvennégy éves, népszerű üzletember vagyok. — Közbenjárót honorálok. — Csongrády, Bátaszék, Mozikőz. 1402

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Keresek bérbe jóforgalmú vízimalmot csuvármentes vidéken. Tuza János molnár, Székesfehérvár, Sörház-tér 2. 1413

Eladó IV. T. jelű 220×800 és 250×1000 dupla hengerszék. Chrónos önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky-u. 35. 5715

Vámmalmot keresek bérbe csuvármentes vidéken, két járatig. — Torma, Görgeteg. 1403

„Rábe" tányéros modern kivitelű detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., O-utca 7.) 2009

Betegség miatt eladó jóforgalmú vízi szívógázmotoros malom, 7 községhez három kilométerre van. Bővebb felvilágosítást válaszbélyeg ellenében Morvay József, Berneczebaráti, Hont m. 5751

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Keresek megvételre egy pár 36-os sárospataki darálási követ. Takács Lajos, Kalocsa, Lezsák-malom. 1405

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5718

Készítek függőköves darálókat, koptatókat, daragépeket stb. — Bővebbet: Vezér, Szigetszentmiklós. 1411

Betegségem miatt eladnám Bácsalmáson 2 évvel ezelőtt épült, jómenetelű, modern malmom felerészét, Grünbaum Lajos. 5737

Kéttolattyus kondenzátoros stabilgépek, traktorok, motorok és magtisztítógépek vizsgával kezelői állást keres 41 éves, nős Karkas Mátyás kovácsmester, Nagybánhegyes. 1379

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Eladó 30 H. P. kőszenes Langen és Wolf motor, üzemben megtekinthető. Zsuffa Pál, Lajosmizse. 5740

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Keresek vételre egy 60—80 H. P. motort ár és gyártmány megjelölésével. Zsuffa Pál, Lajosmizse. 1377

Vennék 29/60-es faszekrényes Ganz hengerszékhez és 25/60-as Säck hengerszékhez tartalékhengert. — Árajánlatot: „Vastagság megjelölésével" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 2190

45—50 HP fatüzelésű szívógázmotor gázfejlesztővel olcsón eladó. Választ „Üzemképes" jeligére kiadóba kérek. 1374

Eladó búzatermő vidéken 10 járatú malom, 50 HP szívógázmotor-meghajtással. Felvilágosítást ad Szentiványi Károly intéző, Tetétlen, Hajdu megye. 5735

Vennék használt Botond kalapácsos malmot. Lukács Dezső, Szolnok, Baross-utca. 2190

Traktor- autó-, mótorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Eladó 1 drb Progress, 1 drb egyszekrényes szabadonlengő, 2 drb kétszekrényes szita, 1 drb Monarch rendszerű daráló, függőgyámok, kapcsolók, több garat, 3 drb centrifugál szivattyú, 1 drb Holländer árpakása-gép. Gőzmalom, Szikszó. 1400

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Eladó négyrétű, alig használt Graepl síkszita. Megtekinthető Bátán. Érdeklődök forduljanak Báling malomépítőhöz, Németboly. 5746

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Malmot keresek megvételre 6—10 járatig, műszaki leírás és ármegjelöléssel, Somogyi főmolnár, Mohács. 1390

Nagyteljesítményü ventillátorok állandóan raktáron. Tekintse meg mielőtt vásárol. Előnyös beszerzési forrás. Gábor Gyula ventillátorkészítő üzeme, Budapest, VII., Hernád-utca 50. 1106

Tiszavidéki malom bérbe vagy elszámolásra szakembernek kiadó. „Motorüzem" jeligére. 1388

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Egy jóforgalmú vámmalom átadó. — Rózsahegyi István, Drávasztára, u. p. Sellye, Somogy m. 1387

Eladó megyei városban gőzmalom és gőzfürdő, öregség miatt, — nagyforgalmú helyen. Cím a kiadóhivatalban, válaszbélyeg ellenében. 1333

Halálozás miatt egy háromjáratú és üzemben lévő szívógázmotoros malom havi 30 pengőért sürgősen bérbe kiadó. Szuszán János, Kétegyháza. 5743

Bőrszíj, gummi- és textilszíj rendkívül olcsón eladó. Technika, Dobozi-u. 5 2193

Önelesedő, nagy munkabírású darálókövet legolcsóbban szállít Kalmár György Vulkán műkőipartelep, Ajka. Kopott köveknek felöntésére anyagot küld utasítással. 1399

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszéntüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserеüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Zsákcsuszda kapható. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.). 2007/a

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre, kaphatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-u. 21. 2006/19

Eredeti Seck-gyártmányú 25/60 és 30/60 számú hengerszékekhez való rovátkolt hengerek, igen szép és hibátlan állapotban, raktárról azonnai szállíthatók. Kerczag és Társa, Budapest, IV., Lázár-utca 13. 5748

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Veszprém megyében lévő, cca 30 q napi őrlőképességű, jókarban levő, emeletes vízimalom (tartalékmotorral), lakással, cca 2½ hold szántóval együtt, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Jelige: „Iris". 5747

Napraforgó hajaló, Feleky-féle, teljesen vasból készítve, kapható: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/b

Papp Józsefné örököseinek nagy körzetben 5 járatú malma, vezető hiányában, haszonbérbe azonnal kiadó. — Nagykőrös, Szolnoki-út 85. 1395

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Felvidéken nagyon jó környékkel, egy faszén-szívógázas rozsmalom elköltözés miatt azonnal kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál: Plank, Dunaság, 68. ház 1 szám, Pozsony m. 1389

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. **Ürményi Károly** műszaki nagykereskedő, a **Baross Szövetség tagja,** Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Francia korpa- és dercekiőrlő kövek, új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest, (V., Vilmos cs.-út 62.) 2128/1

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5724

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfűrésszel eladó: **Horetzky Károly,** Ujpest (Mussolini-utca 31.) Telefon: 294-525. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Besser 3. számú Rentabel kitünő állapotban kapható: Rácz Armin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerű és kettős kiviteiben raktárról azonnal szállíthatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia ucca 21.) 2006/7

Golyóscsapágyakat golyóscsapágyházakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával készítünk. Uj golyóscsapágyakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 469

Eladó igen olcsón 2 drb fa-szekrényes 27-es hengerszék, 2 drb tartalékhenger hozzá. Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. sz. 2142/m

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Darálókövek önélesedő, nagyteljesítményüek: Nagy Ferenc műkőmalomkőgyára, Dunaföldvár. Ezüst éremmel kitüntetve. 5358

22/80 szimpla vasszekrényes hengerszék kapható. Kann és Heller Rt., Budapest (V., Vilmos császár út 62.). 2190/a

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatytyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Malomszereléseket, rosszulmüködő malmok rendbehozását felelősséggel vállalom. Tarárokat hámozógépeket, daratisztitókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomépitész, Hajduszoboszló. 1174

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) **malommérlegek javítása, szakszerüen, garanciával. Uj mérlegek gyártása.** Vétel, csere, **karbantartás, állami hitelesítés:** Tomolik József **mérlegkészitőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.)** 2093

Téglagyáramat és pálinkafőzdémet eladom elköltözés miatt, minden elfogadható áron. Dobján, Szentpéterur. 5728

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Ha még nincs malmában László Medicago egyetemes őrlő- és zúzógépe, állitsa be mielőbb. Számos referencia. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-ucca 25.) 2149

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: **Horetzky Károly,** Ujpest (Mussolini-utca 31.) Telefon: 294-525. 470

30/50 és 30/40 dupla vasszekrényes hengerszékek raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/i.

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható, Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010/1

Iparigazolvánnyal és némi tőkével keresünk malmot bérletre vagy fele keresetre, „Szakember" jeligére a kiadóhivatalba. 1408

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javitómühely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Eladó 70 HP Compound kondenzátoros gőzgép, gazdasági gyártmány, 1928. évben készült, túlhevitős. A gép teljesen kifogástalan, üzemben bármikor megtekinthető. Schlovencsák-malom, Gyöngyös. 5756

Siksziták egy- és kétszekrényesek eladók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/j

Somogyban 3 járatú vizimalom 7 éves bérlete 700 pengőért átadó. — Válaszbélyeg ellenében érdeklődhetnek Gömbös Istvánnál, Kaposvár, Düllői-út 11. 1420

Autó amerikai Welie-gyártmányú, prima csukott karosszériával, uj gumikkal eladó. Adója évi 160 pengő, fogyasztása 15 liter 100 kmre. Bérfuvarozónak kiváló vétel. Ara 1000 pengő. Megtekinthető: Szórády-malom, Mosonszentjános.

Eladó egy jóforgalmú 11 járatú, olcsóüzemü malom, kitünő karban, egészben vagy felerészben. Előnyös feltételek. Bárány, Kispest, Üllői út 109. 1417

Szárító oszlopok Kemény Manónál, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/e

Keresek sürgős vételre 40—50 m², 8—12 atm. Cornwall kazánt. Koch Sándor műszaki vállalat, Budapest, Jókai-u. 31. — Telefon 128-087. 5754

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Jutányosan eladó complett olajgyár berendezés. — Keresek 20-as traktort, 6-os lokomobilt. — Válaszbélyeg. Desser, Vámospércs. 1425

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Eladó 30 HP szívógázmotor 800, 650, 500, 300, vas-, fa darálók, külön malomház. Ha pénze van, sokat kereshet. Kisajátítás alatt. — Tóth, Kecskemét, malom. 1422

Sárospataki malomköveket olcsón szállit: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak (Kövi Sándor-utca 2.) 617

Malomszerelést felülvizsgálást vállalok. Síksziták, hengerszékek, darálókövek eladók. Szabó Imre vezető-főmolnár, Budapest, Vilmos cs. út 76. 1424

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Kriszháber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfürásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Petkus vetőmagtisztitógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményü, használt, kitünő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Malmok javitását, átszerelését, daragépek, síkszinák, koptatógépek készitését igen jutányosan vállalom: Fancsik Dezső, Budapest (Jókai-utca 16.) 2004/5

Samott-téglák
normál és ívalakban, valamint
samott-lisztek
kazánfalazáshoz, gázgenerátorhoz, kupoló kemencéhez
a legmagasabb tüzállóképességgel, raktárról azonnal kaphatók.
SZÜCS GÉZA, BUDAPEST,
V., UJPESTI RAKPART 8. SZ.
Telefon: 118-172.

Plombázófogók

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetjelzőgépek
Acél, szalag és szövetplombák
Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.
özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó ut 17.
Telefon; 1-544-26

ALKATRÉSZEK SZIJTARCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

DESSER { **„Rentabel" hámozóköpeny darálókő**
az egész világon vezet
Vezérképviselet:
GERLACH JENŐ, BUDAPEST,
III., Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

Hütőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek, géphajtókötelek,
végtelenülszövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Sárospataki kovamalomkő
nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.
Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni,
Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.
Árajánlatot küld:
SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)
vagy a vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft.
Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

Raktáron tartunk valódi svájci
Szitaselymeket
minden számban. Valódi kenderből szött
malomheveredeket, serlegeket, serlegcsavarokat,
a legjobb minőségü **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket és síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.
Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

Műőrlő- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készit
Gabonahámozók bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű
Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.
Uj és gyárilag javított malomgépek:
Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszinák minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm-es hengerekhez.
Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,
Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

Őrleményeit legjobban értékesíti:
„BARÁZDA" Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest, VI. ker., Vilmos császár-ut 45. — Telefonszám: 119—516.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapitási év: 1887. Szeszszabadraktár. Szesznagykereskedés.
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939 szeptember 16. 33. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KULFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTOSEG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14 SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A lisztárak maximálásának problémái.

Miután a lisztárak maximálásával kapcsolatban ismételten merültek fel vitás és eldöntetlen kérdések, az Árkormánybiztosság utasítására a malmi, lisztkereskedői és sütőipari érdekeltség a Fővárosi Malomegyesület helyiségében értekezletre gyült össze, hogy a kérdéseket egymás között megbeszélve és azok felől közös megállapodásra jutva, egységes javaslatot terjeszthessenek az Árkormánybiztosság elé.

A gyűlésen Marschall Ferenc, ny. földmívelésügyi miniszter, az Első Budapesti Gőzmalmi Rt. elnökigazgatója elnökölt. Az Országos Malomszövetség képviseletében Tóth István társelnök és Illés Sándor főtitkár, a Vidéki Középmalmok Exportegyesületét Dr. Karácson Jenő főtitkár képviselte. Részt vettek a tanácskozáson még a budapesti és vidéki malmok, a Lisztkereskedők Egyesülete képviselői, valamint Ruzicska Ede, a sütők ipartestületének elnöke. A malomérdekeltségek egyhangúlag elhatározták, hogy a Kormánybiztosságtól a következő legmagasabb lisztárak megállapítását kérik: 0gg Budapesten, malomszokványok szerint, házhoz szállítva, 100 kg.-onként 37.— pengő, legalább 60 zsák vételénél. A 60 zsákon alóli zsákonkénti detail eladásoknál 38.— pengő, míg a fogyasztás részére kilónkénti eladásnál 40.— pengő.

Minthogy továbbá a búza legkisebb átvételi árat havonta lépcsőzetesen emelő kormányintézkedés továbbra is érvényben marad, az augusztus 26.-i határnapon pedig a lisztárak az augusztusi búzaárak alapján voltak kalkulálva, az elnöklő Marschall Ferenc ny. miniszter hozzáintézett konkrét kérdésre kijelentette, hogy a maximált lisztárak a búza hivatalosan jóváhagyott áremelkedésével arányban szintén megfelelően fel fognak emeltetni.

Ezeket az árakat a lisztkereskedők képviselői is méltányosaknak találták és elfogadták.

Nem úgy azonban a pékek, akik 36.25, legfeljebb azonban 36.50 pengős lisztárak megállapítását kívánják 0gg alapon.

A jelenlevők megütközéssel hallották a sütők méltánytalan kívánságát, melyet semmi tárgyi bizonyítékkal sem tudtak alátámasztani. Nyilvánvalónak látszott, hogy a legmagasabb árak megállapítása körüli átmenetet arra akarják a pékek felhasználni, hogy egy részükre túlságos kedvező s a maximális kenyérárakkal arányban nem álló lisztár bázist igyekezzenek biztosítani.

A pékek indítványának tarthatatlanságát a jelenlevők közül számosan és a budapesti nagymalmok képviselői részletes adatokkal mutatták ki, miközben élénk és beható vita keletkezett a kérdés felől.

Tóth István malomigazgató, az Országos Malomszövetség társelnöke kifejtette, hogy a pékek által javasolt ár megállapítása feltétlenül arra vezetne, hogy a malmok ezért az árért nem tudnának olyan kitűnő minőségű lisztet szállítani, mint eddig. Holott a sütőmestereknek is érdeke, hogy a lisztfogyasztás előmozdíttassék és fokoztassék. Ezt pedig csak kitűnő minőségű lisztek forgalombahozatalával lehet elérni. Ha a lisztárak a sütők által javasolt, méltánytalanul alacsony árban állapíttatnának meg, ez azt jelentené, hogy a malmok kénytelenek volnának a mostani minőség helyett a tőzsdetípusokra visszamenni, miután a maximált árak egyébként is kifejezetten a tőzsdei típusú őrleményekre vonatkoznak. Ez pedig aligha szolgálná a lisztfogyasztás előmozdítását.

Az értekezleten megállapodás történt a vidéki lisztárakra vonatkozólag is. Itt ugyanis az a helyzet, hogy a rendeletszerű ármaximális napon, augusztus 26.-án még ugyanazon városban levő malmok is különböző lisztárakat jegyeztek. Azonkívül egy és ugyanazon malomnál is különféle árak jutottak érvényre, aszerint, hogy azonnali szállításról, később szállítandó lisztkötésről, vagy esetleg olyan lisztkészletek eladásáról volt szó, mely készletétől a malom szabadulni igyekezett s ennek érdekében a normálisnál alacsonyabb ár alakjában áldozatot hozni is hajlandó volt.

Nehogy minden egyes malom minden egyes kötlevelét és eladását vizsgálni kelljen s ezek alapján majdnem minden malom részére különféle maximális lisztárakat kelljen megállapítani, illetőleg nehogy a vidéki malmok akaratlanul is büntető eljárásoknak tegyék ki magukat és az árellenőrzés túlsok és komplikált munkának legyen kitéve, az értekezlet egy minden vidéki malomra érvényes lisztár kiszámítási alapot javasol a következőkben. A lisztár kiszámítási bázis vidéken is a 37.— pengős budapesti ár.

Olyan vidéki állomásokon, ahol a búza olcsóbb, mint Budapesten, az ab Budapest értendő 37.— pengős lisztárból levonandó az az összeg, melyet a budapesti és vidéki állomási búzaár közötti különbözetnek ¼-del való szorzata (a búzaárnak lisztárra való átszámítási kulcsa) ad. Ez volna a vidéki állomás malmának helybeni liszteladási legmagasabb ára. — Budapestre való liszteladásnál ehez az alapárhoz még a budapesti fuvar is hozzászámítandó. A kilónkénti eladási ár a vidéken is mindenütt 40 filléres nullásbázison történnék, tekintettel arra, hogy a vidéki detail liszt forgalma lényegesen kisebb, mint a fővárosié s a vidéki lisztkereskedőnek ebből a lényegesen kisebb forgalomból kell üzleti rezsijét és kenyerét megkeresnie.

Noha a vidéki malomra vonatkozólag az augusztus 26.-i ottani lisztár tekintendő maximálisnak, az értekezlet mégis az egységes lisztár kiszámítási bázist látja az egyöntetű kezelés érdekében megfelelőbbnek, tekintettel a már előbb említett árellenőrzési és kalkulációs körülményekre.

Az értekezlet javaslatát Dr. Marschall Ferenc elnökigazgató fogja az Árkormánybiztosság elé terjeszteni, abban a reményben, hogy az Árkormánybiztosság helyt ad az értekezlet megindokolt, tárgyi bizonyítékokkal alátámasztott előterjesztésének, melyhez épen annak méltányosságánál fogva a lisztkereskedők képviselői is hozzájárultak és mellőzni fogja a pékek javaslatát, mely annyira átlátszó, hogy további cáfolatára semmi szükség sincsen.

Kinek érdeke az egységes érdekképviselet?

Irta: **Leidenbach József,** okl. gépészmérnök.

Őszinte örömmel olvastam az egységes érdekképviseletet sürgető cikket: örültem pedig azért, mert különös megelégedéssel töltött el az az őszinteség és bátorság, amellyel egy érdekelt és exponált helyen lévő vezetőember ehhez a régóta vajudó és éppen azért nagyon kényes kérdéshez kertelés nélkül, de avatott kézzel hozzányult.

Igazán groteszk jelenet lehetett, amikor az egyes érdekképviseletek küldöttségei sorban megjelentek „Illetékes helyen" és mindegyik a molnárság „egyetemére" vagy esetleg „zömére" hivatkozva előadta sérelmeit és sokszor nem egészen egyező kívánságaikat. „Illetékes hely" ilyenkor bizonyára csóválta egy kissé gondterhelt fejét, gondolván: milyen igazi turáni átokkal megvert, széjjelhúzó társaság lehet a molnárság!

Még szomorúbb fényt vet a mi molnártársadalmunkra az a szégyenlendő körülmény, hogy évtizedeken keresztül agitálva és gyűlésezve is, a molnároknak kereken 30%-át, mondjuk egy kissé jóakarattal, egyharmadát lehetett beszervezni! A kétharmad többség, ha mindjárt a számszerű többséget jelenti is, nem pedig a termelési többséget, olyan gátlást képez, mely kétségessé tette és teszi az igazán eredményes érdekképviseleti életet. A kétharmad többségben, akik szervezetlenül leginkább marcangolják egymást, vannak az „okosok" és „ravaszok", akik érzik és tudják az érdekképviseleti szervezettség szükségét, ezt gyűléseken vagy levelekben hangsúlyozzák is, de az áldozatoktól, a közös munkától tartózkodnak: várják, amíg mások kikaparják nekik a sült gesztenyét. Taktikájukkal bizonyára nagyon meg vannak elégedve és nem veszik észre, hogy milyen szomorú szerepet játszanak a molnárközéletben.

Ne hagyjam ki ebből a szemléből a másik, sajnos igen népes csoportot: a közömbösek nagy seregét. Akik elképesztő közönnyel nézik mások küzdelmeit és még egy fröccsről sem mondanak le a molnárközösség javára: „az én pénzemen ne uraskodjanak" ürüggyel. Lehet, ebben a közönyben nagy szerepe van a hosszú évek meddő küzdelmei feletti kiábrándulásnak. És kétségtelen, hogy a kismalmok körében terjed az elégedetlenség s itt is — ott is felhangzik a vád: nem a kismalmi érdekek igazi képviselője a mi Szövetségünk. Ujra és újra találkozok olyan kísérlettel, mely a kismalmokat külön szervezetbe akarja tömöríteni: és az ilyen törekvésekkel mindig szembehelyezem azt az érvet, hogy nekünk mindenekelőtt egy erős, tehát egységes érdekképviseletre van szükségünk és azon belül kell érvényesítenünk a mi külön érdekeinket. De ha őszinte vagyok önmagamhoz, sokszor igazat kell adnom kismalmos kartársaimnak, mert ha a kismalmok és középmalmok érdekei egyes esetekben nem futnak párhuzamosan, a kismalmok érdekei háttérbe szorulnak.

Ennek ellenére tántoríthatatlanul vallom és hirdetem: nekünk, kismalmoknak leginkább áll érdekünkben egy erős, egységes érdekképviselet. Nekünk nem kell egyesületesdi-játék, hanem Érdekképviselet a szó szoros értelmében és ezen belül van a helyünk, hogy ne kelljen kritizálva epés megjegyzésekkel kísérni a vezetőség munkáját, hanem azt mi irányítsuk.

Kétségtelen, hogy az egységes érdekképviselet létrejötte áldozatot jelent a meglévő érdekképviseletekre, azt hiszem nem kell magyaráznom milyen értelemben. De az áldozatot meg kell hozni! A különböző érdekképviseletek vezetőinek, a molnárság elharcosainak most módjuk van bebizonyítani, hogy egyéni ambiciókon és egyéni, személyes érdekeken felül tudnak emelkedni, ha ettől függ az erős, egységes érdekképviselet megvalósulása.

Mégis csak másként fog megjelenni a küldöttség az Illetékes Hely előtt, ha már arra hivatkozhat: „Mi képviseljük az ország molnárságának számszerint 80%-át és a tényleges termelés 95%-át!"

Ugy legyen!

Az emelkedő buzaárak érvényben maradnak

A földmívelésügyi minisztérium a Futura útján hívja fel a közönség figyelmét arra, hogy a kormány az 1939/40. gazdasági évre a búza árát előre megállapította s hogy azt minden körülmények között érvényben is tartja. A búza árát a kormány 1939 augusztus hónapra métermázsánként 19.— P, illetve 20.50 P-ben állapította meg. A búza ára vagóntételben az ország legtávolabbi vasútállomásán is legalább 19.— P, míg a dunai hajóállomásokon és a Szeged—Szolnok közötti tiszai hajóállomásokon, valamint a nyugati és déli vasuti állomásokon hajóba, illetve vagónba rakva 20.50 P métermázsánként.

A búza ára a vonatkozó rendelet értelmében 1940 március haváig a következőképpen emelkedik:

1939 szeptemberben	száll. búzánál	q-ként		20 f.-rel
1939 októberben	„	„	tov.	20 „
1939 novemberben	„	„	„	15 „
1939 decemberben	„	„	„	15 „
1940 januárban	„	„	„	10 „
1940 februárban	„	„	„	10 „
1940 már.-jún.-ban	„	„	„	10 „

A búza jelenlegi ára tehát semmi körülmények között sem csökkenhet, ellenkezőleg, az a malom, mely vámkeresményét szeptember helyett 1940 márciusban adja el, búzájáért métermázsánként 80 fillérrel többet kap.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

A szaklap terjedelmének kormányhatósági korlátozása folytán a versenypályázatoknak leközlését csak részletekben tudnók eszközölni, ami azonban az előbírálatokat megnehezítené. Ezért inkább a közjegyzői sorshúzás sorrendjétől térünk el és a korlátozás ideje alatt azokat a pályázatokat közöljük, amelyek egy-egy lapszámunkban teljes egészében közzétehetők.

Mihelyt a lap terjedelmének emelésére ismét mód nyílik, a sorrendhez vissza térünk.

Közjegyzői sorszám: 18.

Pályázat az 1939. III. 4-én kiadott, gyakorlati molnárok részére, II. sz. pályatételre.

Gabonatisztítás (koptatás) előtisztításból és a tulajdonképeni tisztításból áll, az idegen anyagok az egészséges búzától a következők szerint választódik el, mégpedig alak, fajsúly, nagyság és mágnes tulajdonságban.

A búzát felöntjük egy garatba, ahonnan egy felvonó a célnak megfelelő kamrába (sylos) viszi, innen a koptatás megkezdésekor egy önműködő mérlegre folyik, ahonnan felvonó segélyével egy tarárra (rostára) megy. Ez a gép széláram és lyukasztott lemezek segítségével kiválasztja a rögöt, homokot, zsákmadzagot és különféle idegen magvakat. A tarár rögszitáinak lemezei gor. hulladéknak 8 mm, porrostáé 2 mm, búza osztályozásához 6 mm lyukasztásuak. A tarár kifolyó részén mágnes készülék van elhelyezve, amely kiszedi a búzába került vasrészecskéket.

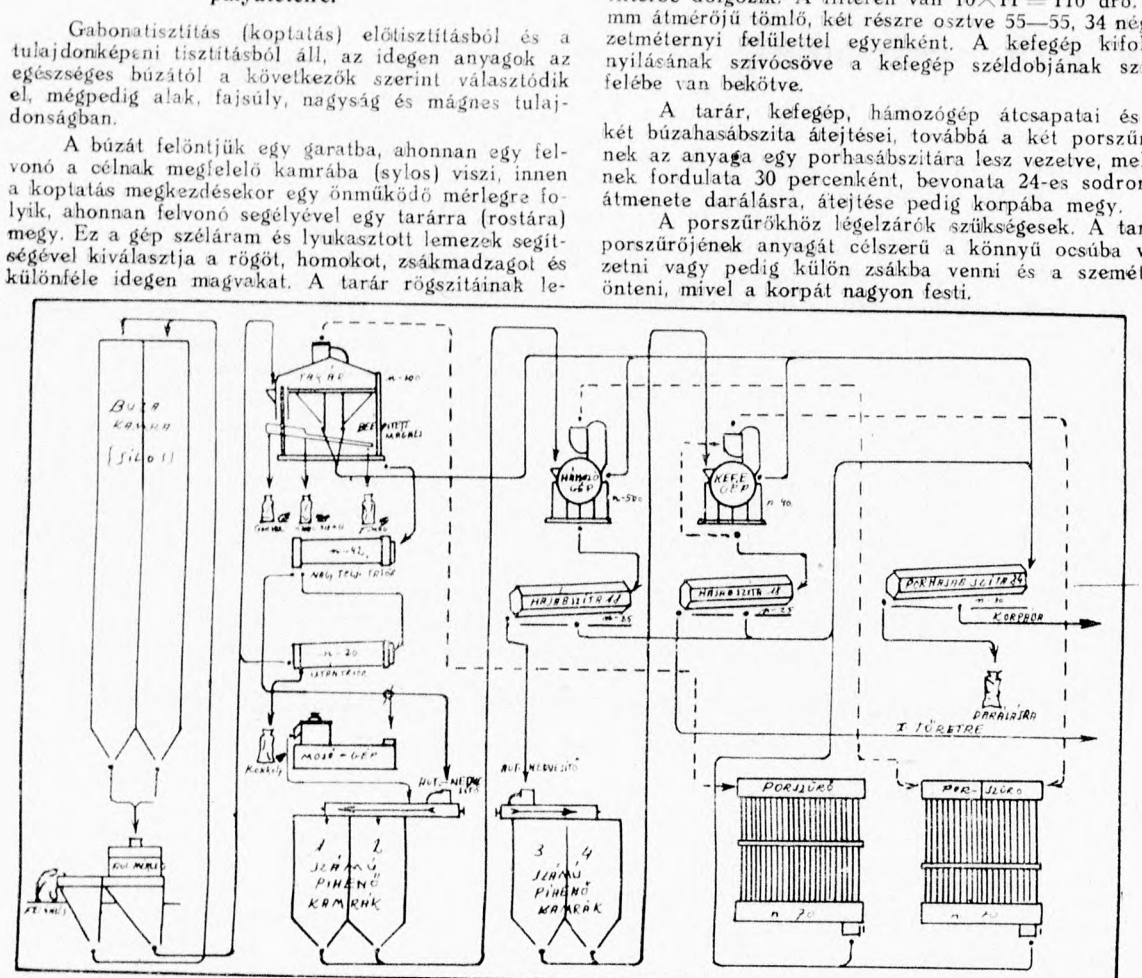

A fordulatszáma 700 percenként. Kell hozzá egy porszűrőgép (filler) 32—34 m² szűrőfelülettel. Megfelel 6×7 = 42 tömlő, melynek átmérője 120 mm, fordulata 70 percenként.

A tarár után a búza egy nagyteljesítményű triőrre megy. Ez a gép kiválasztja a tört búzaszemecskéket, konkolyt, bükkönyt és vadborsót. Sejtnagyság 5½ mm, fordulata 42 percenként. Ezen gép által kiválasztott anyagok egy utántisztító triőrre mennek, melynek 4½—5½ sejtjei különválasztják az apró tört búzát, mely vissza megy a tarárra, míg az idegen magvak zsákba, vagy ha a helyzet kívánja, egy csigatriőrre mennek, amely különválasztja egymástól. A triőr fordulata 20 percenként.

Ezekután a búza egy kombinált mosógépre megy. Ez a gép áll előmosócsigából kőkiválasztóval, mosócentrifuga- és szárítócentrifugadobból. A gép fordulata 520 percenként. A mosógép nagy előnye a száraztisztítással szemben, hogy sokkal tökéletesebben tisztítja a búzát és a vele egyenlő kő- és kavicsdarabokat is kiszedi, kimossa belőle. Akik ellenben a száraztisztításnak hívei, azoknak beállítottam egy automatikus nedvesítőt is a mosógép helyett, mert még mindig sokan a száraztisztítás hívei.

Mosógép, avagy az automatikus nedvesítő után a búza egy kétrészű pihenőkamra egyik felébe jut, egy keverőcsiga segítségével. Elegendő pihenési idő után egy hámozó gépre (reutábel) kerül, amely a duzzadt búzaszemekről könnyen lehámozza a búza külső héját és a csírát. A gép fordulata 500 percenként. Hámozógép után egy hasábszitára megy, amely mentesíti a búzát az apró részecskéktől, bevonata 18-as sodrony, fordulata 25 percenként. Hasábszita után egy automatikus nedvesítőre kerül, ahonnan keverőcsiga segítségével egy másik kétrészű pihenőkamra egyik felébe kerül. E pihenőkamrából megfelelő pihenés után kefegépre kerül a búza. A kefegép megtisztítja a búzát a meglazult héjrészektől. Kefegép fordulata 400 percenként; a kiömlő nyíláson még utólag egyszer megszívatjuk az esetleg rajta maradt héjrészektől, ami a búzával sodródik kifelé. Innen egy hasábszitára folyik, mely az apró tört búzától mentesíti a búzát. A hasábszita bevonata 18, fordulata 25. Innen pedig a teljesen megtisztított búza az I. töret 1. számú kamrájába megyen őrlés céljából.

A hámozógép és kefegép egy kétrészre osztott filterbe dolgozik. A filteren van 10×11 = 110 drb. 90 mm átmérőjű tömlő, két részre osztve 55—55, 34 négyzetméternyi felülettel egyenként. A kefegép kifolyó nyílásának szívócsöve a kefegép széldobjának szívó felébe van bekötve.

A tarár, kefegép, hámozógép átcsapatai és a két búzahasábszita átejtései, továbbá a két porszűrőnek az anyaga egy porhasábszitára lesz vezetve, melynek fordulata 30 percenként, bevonata 24-es sodrony, átmenete darálásra, átejtése pedig korpába megy.

A porszűrőkhöz légelzárók szükségesek. A tarár porszűrőjének anyagát célszerű a könnyű ocsúba vezetni vagy pedig külön zsákba venni és a szemétre önteni, mivel a korpát nagyon festi.

A búzát túl ne nedvesítsük, mert ennek nagy hátrányai lehetnek. Nem bírja majd a lisztje és korpája a tárolást. Szerintem a legjobb nedvességtartalom 15¼—16%. Vannak malmok ahol erősebben és vannak, hol gyengébben nedvesítenek.

A gépek beállításáról annyit tartok fontosnak megjegyezni, hogy az is a helyi viszonyoktól függ. Vannak malmok, ahol a koptató túl van méretezve, van ahol fordítva. Tarárnál legfontosabb a széláram beállítása. Ügyeljünk arra, hogy ne legyen túl erős, legalább is ne annyira, hogy búzaszemeket is ragadjon magával, inkább maradjon benne egy-két idegen mag, hiszen még van utána gép, ami kiveszi. Triőrnél is arra ügyeljünk, hogy rendesen dolgozzon, ne az ocsúba kerüljön búza.

Rentábelnél a verőlécek helyes távolságát a smirgli köpenytől úgy állítsuk be, hogy az a beömlésnél 18, a kiömlésnél pedig 15 cm legyen; persze ez nem fix alap, mert ez is a ráömlő búza mennyiségétől függ. Arra nagyon ügyeljünk, ne törje a búzát.

Kefegép nagyon sokféle van, mondhatni, ahány, annyi féle. Mindkettőnél a széláram helyes erőssége is fontos, ami ugyan a szélventillátor fordulatával és nagyságával egyszersmindenkorra el van vetve a gond róla. E két gépet csakis üzemen kívül tudjuk állítani, persze a verőlécet és kefeket értve, mert a széláramot mindenkor úgy igazítjuk, ahogy a helyzet kívánja.

A kétszeri nedvesítés előnyei: először a búza jobb és eredményesebb koptatása, mivel a megduzzadt szemekről könnyen lejön a külső héj; másodszor a kevesebb pihentetési idő, mivel így egyszer-egyszer kevesebb víz megy hozzá és így kevesebb ideig kell pihenni a búzának és végül; harmadszor az egyes különböző búzafajok jobban egalizálódnak egymáshoz.

Könnyítések a zár alá vett anyagok forgalmában.

A Budapesti Közlöny 1939 szeptember 10.-i — 205. számában több rendelet jelent meg, melyek az előző számunkban közölt rendeletek alapján zár alá vett különféle anyagok forgalmát megkönnyítik.

Igy a 46.902/1939. Ip. M. számú rendelet a szilárd és cseppfolyós tüzelőanyagok, kenőanyagok, kátrány és kátránytermékek forgalombahozatala és felhasználása tárgyában intézkedik.

Zár alá vett faszenet felhasználó ipari üzemek, ha szokásos szükségleteiket a jelen rendelet hatálybalépésekor behozatalra jogosult vállalatoknál szerzik be, 1939. évi szeptember havi igényléseiket a jelen rendelet hatálybalépése után azonnal, a következő hónapokra vonatkozólag pedig mindenkor a megelőző hónap 20. napjáig kötelesek a behozatalra jogosított vállalatok valamelyikénél benyujtani.

Kenőolaj és hengerolaj felhasználása tekintetében az iparügyi miniszter állapítja meg, hogy az olajfinomító és behozatali vállalatok a rendszerint náluk jelentkező szokásos igényléseket havonként milyen mértékben kötelesek kielégíteni. Igénylést nem nyujthatnak be azok, akik vállalatuk fenntartásához két heti időtartamra szükséges anyagmennyiséget meghaladó zárolt készlet felett rendelkeznek. Ezek zárolt készleteiket a vállalatukban szokásos keretek között külön engedély nélkül is felhasználhatják.

Retorta faszenet és boksaszenet, továbbá kenő- és hengerolajat az első igénylés engedélyezéseig, de legkésőbb szeptember 24.-ig a zárolt készletekkel rendelkező és a szóban forgó anyagok forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok rendes vevőiknek, a vevő kétheti szükségletének megfelelő mennyiségben külön engedély nélkül kiszolgáltathatják.

Motorbenzolt csak az iparügyi miniszter engedélyével szabad kiszolgáltatni. Engedélyt az iparkamaráknál kapható ürlapon kell kérni.

Faszenet és kenő-, valamint hengerolajat tartozik a viszonteladó a jelen rendeletben engedélyezett mennyiségekben s a vevő szokásos szükségletének megfelelő keretben külön engedély nélkül kiszolgáltatni. A kiadott mennyiség azonban nem haladhatja meg a vevő szokásos szükségletét.

A 46.904/1939. Ip. M. számú rendelet a zár alá vett bőr- és gummicikkek stb. forgalombahozatala és felhasználása tárgyában tartalmaz különféle intézkedéseket és könnyítéseket.

A 46.901. Ip. M. számú rendelet a zár alá vett vas- és fémcikkek forgalombahozatala és felhasználása tárgyában intézkedik.

Nevezetesen meg vannak engedve, hogy a készletek zár alá nem vett részét engedély nélkül szabad kiszolgáltatni, vagy felhasználni.

A zár alá vételt elrendelő rendelet mellékletében 8., 9. és 10. szám alatt felsorolt ócskavasfajtákat, a 13. és 14. szám alatt felsorolt acél- és vasforgácsot, a 69., 72., 76., 81., 89., 93. és 97. szám alatt felsorolt vörösréz-, sárgaréz-, bronz-, ólom-, ón-, horgany- és aluminium hulladékokat és ócskaanyagokat, valamint a 79., 91. és 95. szám alatt felsorolt cikkek közül csak a hulladékokat külön engedély nélkül is ki szabad szolgáltatni azok részére, akiknek az iparügyi miniszter engedélyt adott arra, hogy ilyen anyagot bárkitől vásároljanak. Az ilyen vevő megfelelő igazolást köteles adni, melyet az anyag átadójának meg kell őrizni.

Gépjárműkerületek újabb megállapítása.

A gépjárműkerületek területének újabb megállapítása, továbbá a kárpátaljai területen a gépjárművezetői igazolványok kicserélése, valamint a csehszlovák megkülönböztető jelzésű gépjárműveknek magyar megkülönböztető jelzésekkel való ellátása tárgyában a Budapesti Közlöny f. é. szeptember 10.-i — 205. számában megjelent a 60.200/1939. B. M. számú belügyminiszteri rendelet. A rendelet a gépjárműkerületek újabb területi beosztásáról intézkedik. Elrendeli, hogy Kárpátalja területén lakó egyének gépjárművezetői igazolványa magyar igazolványokra cserélendő át, valamint a csehszlovák rendszámok és jelzőtáblák is magyar rendszámmal és jelzőtáblákkal látandók el. A kicserélésnek f. é. november 30.-ig bezárólag kell megtörténni.

Rendelet bizonyos épitkezések korlátozása tárgyában.

A Budapesti Közlöny 1939. évi szeptember 10.-i — 205. számában megjelent a 8.450/1939. M. E. számú rendelet, a honvédelemről szóló törvényben meghatározott egyes építési korlátozások tárgyában. A rendelet katonai építkezések, laktanyák, raktárak stb. közelében, illetőleg azoktól bizonyos meghatározott távolságban magánépületek emelését korlátozza és katonai hatóságok, végső fokon pedig honvédelmi miniszteri engedélyhez köti.

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZ.
Tel: 1-180-53, 1-196-86. Sürgönycim: Kartalok Budapest
Fióküzlet: Szombathely, Március 15.-tér 10. sz.

Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

Megállapitották a napraforgó átvételi árát.

A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint az iparügyi miniszter ebben az évben is gondoskodni kíván a napraforgótermés értékesítéséről. Ezzel kapcsolatban a napraforgómag átvételi árát a következőkben állapitották meg:

idényszerűen száraz, szokványszerűen tisztított áruért 100 kg.-onként

november havára . . . . 20.— P
december havára . . . . 21.— P
január 1.-től kezdődőleg . . 22.— P

az árak budapesti paritásban értendők.

Vidéki állomásokról szállított napraforgó küldemények elszámolásánál a megállapított legkisebb árakból csupán a budapesti fuvar, továbbá egyéb költségek fejében, melyekben kövezetvám, mérlegdíj, berakás, kamat, zsákkölcsöndíj, apadás és jutalék is bennfoglaltatik, legfeljebb 1.— pengő vonható le. Az egyes vidéki állomásokon fenti elvek alapján megállapított helyi árakat — miként tavaly — a községi elöljáróságok hivatalaiban, az összes vasúti- és hajóállomásokon, valamint postahivatalokban hirdetményben kifüggesztik.

A napraforgó legkisebb átvételi árának méltányos megállapítását csak helyeselhetjük, mert enélkül a termelés fokozása el sem képzelhető. Épen úgy helyeseljük azt is, hogy az előző évben a napraforgó exportalapjára a termelőtől levont q-kénti 1.— pengőt az idén a termelőnek visszaadják, illetve ezzel az 1.— pengővel az idén a termelő többet kap a napraforgóért, mint az előző idényben.

Egyébként ez természetes is, mert napraforgó exportra az idén sem lesz szükség, nincsen tehát jogcím arra, hogy ezen a címen a termelőtől a vételárból levonást eszközöljenek.

Amennyire nincsen szükség az idén sem napraforgó exportra, annyira nem volt arra az elmult idényben sem szükség. Ezzel minden szakember tisztában volt.

Ennek dacára, úgy a termelőtől, mint a feldolgozásban résztvett olajsajtolóüzemektől minden q napraforgó után 1.— pengőt fizettettek be arra az exportalapra, melyre ab ovo sem volt szükség s melyet ennélfogva igénybe sem vettek.

Nemcsak az igazság és méltányosság, de a jó erkölcs is megkövetelné tehát,

hogy az ilyen címen beszedett, de erre a célra fel nem használt összegeket visszafizessék azoknak, akik azokat befizették s akikre ez a befizetés súlyos megterheltetést jelentett.

Az olajsajtolóiparra egyben még azt is jelentette, hogy a feldolgozásnál még önköltségét sem volt képes megkeresni.

Hogy az ipari kormányzat a napraforgótermés értékesítéséről gondoskodni kíván, az helyes és örvendetes. Azonban ehez is volna tisztelet teljes megjegyzésünk.

Köztudomású szakkörökben, hogy kisebb terménsünk lesz napraforgóban, mint az előző idényben. Ennek okával ezúttal nem foglalkozunk.

Azt pedig nem szakkörök is tudják, hogy napraforgótermésünk még arra sem elegendő, hogy az ország belszükségletét fedezze.

Nem látjuk be ennélfogva, miféle különleges gondoskodás szükséges ebben az esetben ahoz, hogy az amúgy is túlkevés napraforgótermés értékesítessék?

A vidéki növényi olajsajtolóüzemek, nemkülönben a Tiszántúl gazdaközönsége, valamint a többtermelés érdekében reméljük, hogy a napraforgótermés értékesítése felőli gondoskodás nem abban fog ismét megnyilvánulni, hogy a termés a vidéki olajmalmok elől erőltetett és mesterséges eszközökkel abból a célból vonassék el, hogy azt a mindenható HASz-csoport tagjaiból álló szappankartel karmai közé kaparithassa s ezzel a napraforgó feldolgozása terén is olyan egyeduralmi helyzetbe kerüljön, mint a lenmagtermelésnél, lenmagfeldolgozásnál és a koprabehozatalnál, a tisztes ősrégi vidéki olajsajtolóipar és a többtermelési célkitűzések kimondhatatlan kárára.

Séta a buza világpiacon.

A háborús feszültség okozta szilárdulást a hét közepén az összes fontos világpiacokon lanyhulás váltotta fel. Mint már megírtuk, semmiféle háborús helyzet sem változtathat azon a tényen, hogy a világ búzafeleslegei már-már csillagászati számokat érnek el s hogy ezektől a feleslegektől megszabadulni belátható időn belől semmi körülmények között sem lehet. A hangulat hozhat még ugyan változásokat, árhullámzásokat, sőt átmeneti szilárdságot is, de nagy átalakulásoknak kell bekövetkezni, hogy a piac az óriási feleslegek nyomásától megszabadulhasson.

A *kanadai* aratás befejezéséhez közeledik. A cséplési eredmények jobbak, mint ahogyan várták.

Ausztráliában végre beállottak a várva-várt esőzések, de nem mindenütt van benne köszönet. Victoria és Újdélwales tartományokban ugyanis jelentékeny esőkárokat jelentenek.

Közvetlenül a háború kitörése előtt *Lengyelország* erősen kínált rozsot Hollandiának és Belgiumnak. Kiviteli célokra Danzigban nagy rozsmennyiség volt felhalmozva. Ezek a készletek most német kézbe kerültek és az amúgy is bőséges német rozskészleteket gyarapitván, aligha fognak a rozsárakra serkentően hatni.

Olaszország sem nézte ölbetett kézzel az eseményeket, mert olyan gabona- és lisztmennyiségeket tudott kormányjelentés szerint biztosítani magának, melyek az ország szükségletét teljesen fedezik, beleértve saját 81,000.000 mázsás búzatermését is.

A hadiüzemek működésének biztosítása.

A m. kir. minisztérium 8.500/1939. M. E. számú rendelete a hadiüzemek zavartalan működésének biztosítása tárgyában. Fenti szám alatt a Budapesti Közlöny 1939 szeptember 8.-i — 204. számában rendelet jelent meg abból a célból, hogy a hadiüzemekké nyilvánított, illetőleg nyilvánitandó vállalatok zavartalan működése biztosittassék. A rendelet 1. §-ának meghatározása szerint „A jelen rendelet végrehajtásának szempontjából hadiüzem az a vállalat, amelyet a honvédelmi miniszter a honvédelem érdekét szolgáló termelés zavartalan biztosítása érdekében külön rendelettel üzemének továbbfolytatására kötelez.“ A rendelet többi része a hadiüzemeknek nyilvánított üzemek kötelezettségeit és jogait szabja meg.

Az OROSZLÁN védjegyü **szitaselymek**
magyarországi vezérképviselete:

Roseth György

Budapest, V., Katona József-utca 27.
A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének uj helyiségével szemben.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Tagjainkhoz! Bár Szövetségünk politikával egyáltalában nem foglalkozik s így a gyülekezési jog korlátozása dacára is bizonyára kapna engedélyt szokásos összejövetelei megtartására, a mai viszonyok között helyesebbnek látja az Elnökség, ha egyelőre eltekint mindennemű összejövetel, tehát úgy a szervező-értekezletek, mint az önképzőköri ülések megrendezésétől. Midőn erről az összejövetelek rendezőit és az önképzőkörök vezetőit miheztartás végett értesítjük, Tagjaink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy ügyes-bajos dolgaikkal írásban is felkereshetik Szövetségünk irodáját (Budapest, XIII., Reitter Ferenc u. 12/b.), ahonnan a szükséges felvilágosítást ugyancsak írásban kapják meg. *Főmolnárok Országos Szövetsége.*

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. cimére sziveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségüknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek halasztást.

Fizessen elő a szaklapra!

WOLFNER
GÉPSZÍJ
VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

HIREK

Az Országos Malomszövetség Intéző Bizottságának ülése.

Az Országos Malomszövetség intézőbizottsága folyó hó 21.-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor a Szövetség irodájában gyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. A jegyzőkönyv hitelesítése.
2. A rendkívüli helyzet malomipari kérdéseinek megbeszélése.
3. A vizi paritásos búzaárak következtében a vidéki malomipar hátrányai.
4. Időszaki szakmai kérdések.
5. Esetleges indítványok.

—=—

— **Személyi hír. Tóry Gergely ny. államtitkár különleges beosztása.** Alig féléve, hogy Tóry Gergely államtitkár nyugalomba lépett és vezérigazgatóhelyettesként a Goldberger Rt. meghívását elfogadta. Most az ország nyersanyaggazdálkodásával kapcsolatban Dr. Varga József iparügyi miniszter fontos ügykör ellátását bizta reá s így az államtitkár egyelőre teljes munkaerejét ügykörének ellátására fordítja.

— **Esküvő.** Folyó hó 9-én vezette a mátészalkai róm. kath. templomban oltárhoz *Barna Rudolf*, a Szalkai Gyártelep és Mezőgazdasági Rt. üzemvezető főmolnárjának leányát, *Rózsikát*, Németh József soltvadkerti földbirtokos fia, *ifj. Németh József*, községi tisztviselő, a szegedi egyetem joghallgatója. Az örömszülőknek, valamint az ifjú párnak ezúton kívánunk sok szerencsét.

— **Csökkentették a kocsirakodás időtartamát.** A MÁV 60.006. számú hirdetménye értelmében a kocsirakományú vasuti küldemények ki- és berakási határideje folyó hó 1.-től kezdődőleg kilenc nappali órára szállíttatott le. A vasuti tartánykocsikban továbbításra kerülő áruk rakodási ideje 24 óra.

— **Külföldi termésjelentések.** A *görögországi* Mezőgazdasági Minisztérium Athénban közzétett jelentése szerint a júliusi hőhullám nagy károkat okozott a tengeriben, gyapotban, gyümölcsökben és a szőlőben. A búzatermést a jelentés 960.000, a rozstermést 61.000 tonnára becsüli. Olajmagból mintegy 32%-kal nagyobb termésre számít Görögország, mint 1938-ban volt. — *Svájci* jelentések arról számolnak be, hogy a mezőgazdaság termési kilátásai a multévinél gyengébbek. Így kb. 15%-kal kisebb gabonatermést várnak, mint az előző 1938. évben volt. A burgonyatermés is csak közepes lesz. — *Lengyelország* statisztikai hivatala még augusztus utolsó napjaiban, tehát még a háború kitörése előtt tette közzé termésbecslését, mely szerint a folyó gazdasági évben 22.7 millió q búza-, 76.3 millió q rozs- és 14.8 millió q árpatermés várható Lengyelországban. Az idei termés mintegy 5—6%-kal mulja felül a tavalyit.

— **Javultak a jugoszláv tengeritermés kilátásai.** A kéthavi szárazság után bekövetkezett időjárásváltozás a tengeritermés kilátásait jelentékenyen növelte. Többet várnak, mint az előző évben és csak a Bácskában marad gyenge termés, ahol az esőzések már nem igen javítottak a helyzeten.

— **Malomipari hírek Angliából.** A brit és ír molnárok ezidei országos gyűlése alkalmából a nemzeti szövetség elnökévé Rank V. James választatott meg. — F. évi június 1.-től kezdődőleg az angolországi malomipari kísérleti intézet igazgatója Dr. Mora T. lett, az eddigi igazgató, Dr. Fisher C. A. helyett.

— **A jugoszláv malmok tartózkodnak a búzavásárlástól.** A jugoszláviai malomtulajdonosok egyesülete nyilatkozatot adott ki, melyben a malmok tartózkodását a búzavásárlástól azzal indokolja, hogy pékek és lisztkereskedők részéről olyan csekély a kereslet liszt iránt, mely a további búzavásárlást egyelőre lehetetlenné teszi. A csekély kereslet viszont korábbi nagyobb lisztvételekre vezethető vissza. — Azonkívül az újbúza nedvesebb, mint a tavalyi s ezért a malmok egyelőre tavalyi búzát őrölnek.

— **A német gazdákat kizárták a rozsexportból Lengyelországban.** Mint Varsóból jelentik, a lengyelországi német árúközpontnak, amely a mezőgazdasági szövetkezetek útján több mint 40.000 német mezőgazda tagot számlál, hivatalosan megtiltották a rozskivitelt. A német mezőgazdák rozskiviteli kontingensét lengyel termelők kapták s így a németek rozskészleteiket csak a lengyelországi belföldi piacokon értékesíthetik.

— **Az olasz gabonapiacról.** A beállott esőzések a tengerinek inkább ártanak, mint használnak, mert a teljes érésben levő tengeri inkább száraz és meleg időt kívánna. Kivétel csak a cinquantino-tengeri, melynek az eső előnyére válik. Hivatalosan elrendelték, hogy a tengeritermés a kijelölt célokra fordítandó. A polentamalmokba szállítandó tengerit takarmánynak és viszont nem szabad felőrölni. Rozs, árpa és zab forgalma csekély.

— **A román búzaárak emelkedése.** A román búzapiacon erős áremelkedést okoztak az ottan megjelent svájci, belga, holland és angol vásárlók, akik a búzaárakat felverték. A búzáért nemes valutával fizetnek s így hétfőn a búza ára vagónonként 12.000 lejjel emelkedett s így exportképessé vált. A búza ára az eddigi 31.000 lejjel szemben ma már 43.000 lei. Hasonlóképpen külföldi vásárlásokra megdrágult az árpa is, melynek ára 20.000-ről 30.000 leire emelkedett.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** A m. kir. *Horthy Miklós honvéd repülő akadémia* gazdasági hivatala (Kassa, Bubics Zsigmond-u. 35.) 46. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet 1939. évi október 1.-től 1940. évi szeptember hó 30.-ig szükséges lisztneműek stb. szállítására. Az ajánlatok 1939. szeptember 20.-án d. e. 10 óráig ugyanott nyujtandók be. Részletes szállítási feltételek és ajánlati minta hétköznapokon 9—12 óra között az akadémia gazdasági hivatalában (Kassa, repülőtér) átvehetők.

A kassai m. kir. állami kórház 359. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1939. évi november hó 1-től 1940. évi október hó 31-ig terjedő időben szükséges liszt és búzadara stb. szállítására. A teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény, valamint az ajánlati ürlap és mellékletei a kassai m. kir. állami kórház gazdasági hivatalában hétköznaponként 8—14 óra között, valamint a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál, az Ipartestületek Országos Központjánál, a Kassai Kereskedelmi és Iparkamaránál, a kassai Ipartestületek Központjánál díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők. Az ajánlatokat a megrendelő hivatalnál 1939. évi szeptember 26.-án d. e. 10 óráig kell benyujtani. Felbontás ugyanott félórával később.

Zemplén vármegye Sátoraljaujhelyi Erzsébet Közkórház 1.350. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet a kórház részére az 1940. évben szükséges liszt, őrlemények s egyéb élelmiszerekre. Ajánlatok 1939. évi október hó 10.-én délelőtt 10 óráig nyujtandók be a kórház gondnoki hivatalában. Részletes szállítási feltételek és nyomtatványok ugyanott díjtalanul szerezhetők be.

— **A műszaki kereskedők délben is nyitva tartják üzleteiket.** Közös megállapodás alapján a malmi műszaki cikkek árusításával foglalkozó fővárosi műszaki kereskedők üzleteiket reggel 8 órától kezdve délután 4 óráig folytatólagosan nyitva tartják s így vevőiknek a déli órákban is rendelkezésre állanak.

— **Műmalom és Kereskedelmi Részvénytársaság. Izsák.** A legutóbbi közgyűlés alkalmával az igazgatóság új tagjaivá választattak: granasztói Rihmer László, az Astra Biztosító Rt. vezérigazgatója, Budapest, Szily Márton földbirtokos, Budapest, Dr. Andor Kálmán Pestmegye tb. ügyésze, ügyvéd, Izsák. A felügyelő bizottság új tagjai: Füvessy Károly bankfiókvezető főtisztviselő, Izsák, báró Riedl Miklós fővárosi mérnök, Budapest és Andor György mérnök, vállalkozó, Budapest. A régi igazgatóságból csupán Farkass Róbert igazgató, az Országos Malomszövetség régi közkedvelt intéző bizottsági tagja és Balló Henrik választattak meg.

MAGYAR LAJOS
GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Kalona József-utca 9—11. sz.
Telefon: 113-703 és 120-262.
GYÁRT:
bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.
„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK
Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.
ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. szám.

— **Malmi cégjegyzési hírek.** *Első Békéscsabai, Miskolci és Debreceni István Gőzmalmok Részvénytársaság.* A társaság alaptőkéje 70.000 drb., egyenként 44 pengő névértékű bemutatóra szóló részvény által képviselt 3.080.000 pengőben állapíttatik meg. A régi cégszöveg megszűnik. *Grosz* József cégvezető ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett, valamint azon körülmény is, hogy az eddigi 4.250.000 pengő alaptőkéből 510.000 pengő a beruházási hozzájárulás céljára fordíttatott és az így 85.000 darab, egyenként 44 pengő névértékű részvény által képviselt 3.740.000 pengőre csökkentett alaptőke 15.000 darab részvény megsemmisítése által 70.000 darab, egyenként 44 pengő névértékű részvény által képviselt 3.080.000 pengőre szállíttatott le.

— **Malomárverések.** A Budapesti Közlöny a következő malomárveréseket teszi közhírré: Hengermalom berendezéssel *Vésztőn*, 120.000 P kikiáltási árban, szeptember 25.-én, 9 órakor a szeghalmi kir. járásbíróságnál. Gőzmalom, két ház és szántó *Szentesen*, 58.000 P kikiáltási árban, október 2.-án 9 órakor a szentesi kir. járásbíróságnál.

— **Nem szabad sütési segédanyagokat a lisztbe keverni.** Az Országos Kémiai Intézet 2908/1939. számú átiratában a következőket közli: Előfordult, hogy sütési segédanyagok forgalombahozatalára engedélyt nyert cégek ilynemű készítményeiket üzleti ajánlataikban malmoknak kínálják, nyilván keverési célból. Minthogy külön engedély nélkül a forgalombahozatalnak szánt lisztekbe sütési segédanyagot keverni nem szabad s minthogy erről a körülményről, némely malomnak esetleg tudomása nincs, az említett üzleti ajánlatok megtévesztők lehetnek. Mint ismeretes, a forgalomban lévő őrlemények hatósági ellenőrzés alatt állanak, így megtörténhetik, hogy a tájékozatlan malom, ha megfelelő engedély hiányában sütési segédanyaggal kevert lisztet hoz forgalomba, összeütközésbe kerül a fennálló törvényes rendelkezésekkel.

— **Jugoszlávia is megkezdte a szójababtermelést.** Belgrádi jelentés szerint német kezdeményezés folytán s ugyanazon megegyezés alapján, melyet Németország Romániával és Bulgáriával kötött, Jugoszláviában is megkezdték a szójabab termelését. Jelenleg 12.000 holdon folyik a termelés. Német segítséggel erre a célra már 1935-ben alakult egy vállalat, mely 1 millió dinár alaptőkéjét az 1937. év végén 5 millió dinárra emelte fel. A vállalat olajnövények, főként azonban szójabab termelésével és vételével foglalkozik. A szóját kizárólag Németországba exportálják, mert Jugoszláviában nem dolgoznak fel szójababot.

— **Az idei olasz búza hektolitersúlya.** Olasz jelentések szerint az eddigi cséplési eredmények alapján az idén 81 millió métermázsa búzaterméssel számolnak. Az idei olasz lágybúzák hektolitersúlya mindenütt 75 kg.-on felül van és számos fontos mezőgazdasági vidéken a 79, sőt 81 kg.-ot is eléri. Országos átlagban a hektolitersúly 77.5 kg., olyan kedvező eredmény, mely már évek óta nem fordult elő. A keménybúzák pedig, melyekből ez évben annyi termett, hogy már *elhelyezési nehézségekről beszélnek*, mindenütt 80 kg.-on felüli súlyúak.

— **Benzinrobbanás.** A történelmi nevezetességű Világos vasútállomásán súlyos következményekkel járó benzinrobbanás történt. Egy 10 tonnás tartánykocsi kiürítése alkalmából az állomásépület pincéjében beraktározott benzin felrobbant. A robbanás következtében az állomásépület összeomlott s a környékbeli házak is többé-kevésbé megsérültek. Egy ember életét vesztette.

NEM ÁLOM, HANEM VALÓSÁG, hogy napi 4 fillér vagy napi 200 gramm búza ellenértékének megfelelő összegért tájékozódhat a szakember minden az egész világon történő s szakmáját érintő érdemleges eseményről.

Ennyibe kerül ugyanis a szaklap, a Magyar Molnárok Lapja naponként, amely annyi kártól óvja olvasóit s annyi hasznot hoz előfizetőinek.

Csak az nem járatja és nem olvassa a napi 4 fillérbe kerülő szaklapot, aki saját magának, vagyonának, érdekeinek ellensége.

Kérjük az i. t. olvasóinkat, ne halogassák előfizetéseik beküldését, mert a szaklap fenntartása ezen napi 4 fillérek pontos beküldése esetén lehetséges.

A Kiadóhivatal.

EXCELSIOR TRADE MARK ANCHOR BOLTINGCLOTH
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G. ZÜRICH
Excelsior védjegyű selyemszitaszöveteinek
magyarországi gyári lerakata:
Az összes kelendő számokból állandó friss készlet.
Mindennemű műszaki textiláruk nagykereskedése
Filcek, sikszitazacskók, flanellok, porszűrőtömlők, hevederek
GYAPJURÁZÓ SZITÁK, VIASZOSVÁSZNAK, LÁMPABELEK.
TELEFON 1-892-92 **KOLLIN TESTVÉREK, BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-TÉR 5.** TELEFON 1-892-92

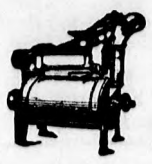

„Takarékos"-mosógép
100 kg buzához kb. 30 liter viz
Árusítja: **Kemény Manó**
Budapest, V., Akadémia-u. 21

— **Román vasuti tarifaemelés.** Szeptember 15.-től kezdődőleg a román államvasutak az egész vonalon tarifaemelést hajtanak végre. Az árudíjszabást átlagosan 10%-kal, a személydíjszabást 5%-kal emelik fel. Az emelés másfél évi időtartamra van korlátozva. Az ily módon keletkező bevételeket honvédelmi célokra fordítják.

— **Malomipari hírek Romániából.** A malomipar panasz tárgyává tette, hogy a megyei búzavásárló szervek a *malmok vámkeresményét nem akarják átvenni*, sem közvetlen eladásaikat igazolni. A pénzügyminiszter most elrendelte, hogy láttamozni kell olyan búza vásárlására vonatkozó okmányokat, amit cséplőgép, vagy parasztmalom (vámőrlőmalom) tulajdonosok vám gyanánt gyűjtöttek. *A vámbúzát a termelőtől származó árunak kell tekinteni.* Minthogy az olajmagvakat termelő földmívesek ezeket a magvakat a városi *olajmalmokba* hozzák be s az így készített olajat a helyi piacon a törvényes fogyasztási adó megfizetése nélkül adják el, elrendelte a pénzügyminiszter, hogy a városi olajmalmok ezután csak a helybeli mezőgazdák részére készíthetnek olajat, nem pedig a szomszéd falvak lakósainak, kivéve, ha az illető faluban, vagy attól 10 km.-es körzeten belől nincsen más olajmalom.

— **Svájci malmok gyűlése.** Az idén Zürichben tartotta immár ötödik nagygyűlését a Svájci Kis- és Középmalmok Szövetsége *Weibel A.* albersvili malomtulajdonos elnöklete alatt. *Dr. Rickenbacher*, a Szövetség titkára aktuális kérdésekről tett jelentést s kifejtette, hogy egyes, túlnagy kontingenssel ellátott nagymalmok a liszt árát alákínálják, még pedig olyan időkben, amikor a malomiparra kötelező gabonatárolás súlyos terhei nehezednek. (Ugy látszik, hogy ott sem valami nagy a malmok között az egyetértés! Szerk.) Behatóan tárgyalta a nagygyűlés a gabonatörvényt is, melynek megváltoztatását és a mai viszonyokhoz való hozzáillesztését a malomipar már három év óta követeli s amire vonatkozólag most a malomipar ígéretet is kapott.

— **Rozskenyérbizottság Németországban.** Abból a célból, hogy a teljesen és egységesen megőrlendő rozsból jó és ízletes kenyér előállításához minden előfeltétel és lehetőség megteremtessék, egy rozskenyérbizottságot alakítottak Németországban, mely a birodalmi ellátási minisztériummal szorosan együttműködik. A bizottságban kiváló liszt- és sütőipari vegyészek, az egészségügyi minisztérium, továbbá az ipar és különféle foglalkozási ágak érdekképviseleteinek, a nemzeti szocialista pártnak, a Német Munkafrontnak és az államnak kiküldöttei foglalnak helyet. Már a bizottság összeállításából is kitűnik, hogy ennek a kérdésnek mekkora jelentősége van Németországban s hogy milyen alaposan készítik elő egy olyan kenyérfajta forgalombahozatalát, mely a tömegek élelmezésére lesz hivatva.

— **A tüzifa kedvezményes fuvardíjának meghosszabbítása.** Eddig hónapról-hónapra, ideiglenes hatállyal alkalmazták tüzifára a kedvezményes díjszabást. Most a MÁV hivatalos lapjában kihirdette, hogy az ideiglenes tüzifára vonatkozó fuvardíjkedvezményt 1940. évi június 30.-ig meghosszabbította. Ebből a célból külön tarifát konstruált, melynek díjtételei nagyjában és egészében a 15. díjosztály tarifának felelnek meg, bizonyos viszonylatokban azonban ennél is előnyösebbek. *A tarifamérséklés nem vonatkozik import tüzifára.* Ennek ellenében külön előnyöket állapít meg a kárpátaljai állomásoknak, mert a több mint 350 km-es távolságokról feladott fa fuvardíját még további 15 fillérrel csökkenti.

— **Németországi tőzsdejog a wieni tőzsdén.** Szeptember 1.-én lépnek hatályba a wieni tőzsdén a német birodalmi tőzsdei törvények és rendeletek. Igy jövőben a tőzsdei ügyek és a tőzsde a birodalmi gazdasági miniszter (korábban a pénzügyminiszter) felügyelete alá tartoznak, ki felügyeleti jogát kereskedelmi szervekre, p. o. a kereskedelmi és iparkamarára ruházhatja át. A törvényt lehetőség szerint a wieni viszonyokhoz alakították és csak később, fokozatosan és olyan mértékben, mint azt a viszonyok megengedik, fogják a birodalmi törvényeket teljes egészükben a wieni tőzsdére kiterjeszteni.

— **Malomszindikátus Csehországban.** A cseh kereskedelmi malmok gyűlésén elhatározták, hogy a kereskedelmi malmok szindikátusba tömörülnek. Ez alkalommal a szindikátusba 43 malom azonnal be is lépett. Az elnöklő Vozenilek I. a lisztpiac helyzetét ecsetelte és a lisztár szabályozásának szükségességét hangoztatta. A kereskedelmi malomszindikátus Prágában központi eladóirodát állít fel és a nagyobb vidéki városokban eladási irodákat szervez.

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Szeptember 10.-én 1898-ban oltotta ki az anarchista Luccheni gyilkos tőre a genfi tó partján *Erzsébet királyné* nemes életét.

Szeptember 11.-én 1899-ben nyitották meg az esztergomi vashidat.

Szeptember 14.-én 1769-ben született *Humboldt* Sándor, a világhírű természettudós. 1817-ben született Budán *István főherceg*, Magyarország nádora.

Szeptember 15.-én 1896-ban alakították át villamos üzemre a zuglógeti vonalat.

Szeptember 16.-án 1736-ban halt meg *Fahrenheit G. D.* világhírű fizikus, a róla elnevezett hőmérőrendszer feltalálója.

—

— **Uj kitenyésztett búzavetőmag szikes talaj részére.** Rövidesen forgalomba kerül a nemesített búzavetőmagok között a „Fleischmann 381" jelzésű, szikes talajon való termelés céljára kitenyésztett nemesített búzavetőmag. Ezzel a búzafajtával egy olyan vetőmagot sikerült kitenyészteni, mely az eddig teljesen terméketlen szikes talajon nemcsak mennyiségileg is kielégítő, de különösen minőségileg olyan magas színvonalon álló búzát, mely a legfokozottabb igényeknek is megfelel és a legkiválóbb nemes búzafajokkal a versenyt mindenben és sikeresen veheti fel. Ez a búza bár sárgahéjú, de olyan sok és kitünő minőségű, gummiszerűen ruganyos sikérje van, hogy az Európa nyugati részén termelt s tudvalevően gyenge sikértartalmú búzák feljavítására a legjobban megfelel s így keverésre is a legalkalmasabb. Ezen tulajdonsága folytán szinte hivatva van arra, hogy egy európaszerte ismert, keresett és megbecsült kiviteli cikké nőjje ki magát. Amellett eddig hasznavehetetlen szikes talajok gyümölcsöző megmunkálását teszi lehetővé s így nagy területeket állít be a hazai közgazdaság szolgálatába.

 # Honvédelem és a szélmalmok. A hollandiai malomegyesület, a „De Hollandsche Molen" terjedelmes emlékiratot nyujtott be a holland kormányhoz, mely a honvédelem szempontjából foglalkozik a szélmalmok jelentőségével. Ez a malomérdekképviselet már huzamosabb idő óta fáradozik régi szélmalmok konzerválása érdekében, miközben az ilyen malmok történelmi és a tájkép kialakulását befolyásoló szerepére hivatkozik. Rámutat a beadvány arra, hogy a legtöbb szélmalom egyúttal szivattyútelep is, melynek fontossága Hollandiában, a töltések és gátak hazájában könnyen érthető. A szélmalmoknak azonban ezen a téren is nagy versenyt támasztottak az elektromos meghajtású szivattyútelepek. Villamos erőművek szétrombolásával azonban számtalan ilyen villamos szivattyútelep kerülne üzemen kívül s ilyen esetekben a szélmalmok rendkívül fontos és pótolhatatlan szolgálatot teljesíthetnének. Ennélfogva az emlékiratban azt kéri az egyesület, hogy akadályozza meg a kormány megfelelő rendszabályok alkalmazásával a szélmalmok további pusztulását.

 # Lisztkezelési rendelet Angolországban. A közegészségügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében az emberi táplálkozás céljából forgalomba hozott lisztek csak a következő pótanyagokat, illetőleg kezelési anyagokat tartalmazhatják: a) az önsütő lisztek, illetőleg a sütemények és pudding céljaira készülő lisztek szokásos pótanyagait, b) só, ecetsav, nitrogénkloridok, nátrium- vagy káliumbromát, végül a Dollinger-eljárás utján a lisztbe kerülő nitrogénperoxid. Senki sem adhat el emberi táplálék céljára szolgáló kenyeret, ha az több mint 3% nem búzából készült lisztet tartalmaz, csak abban az esetben, ha a kenyéren megjelöli, hogy a kenyér más lisztet is tartalmaz, vagy más lisztből készült. Természetesen a felsorolt anyagokon kivül meg van még engedve víz, tojás, tej, savó, cukor, maláta, malátakivonat, gyümölcs, olaj, zsir, élesztő, kovász hozzákeverése is. A rendelet október 1.-én lép hatályba.

 # Preciziós gépgyártás. A mai preciziós gépgyártás csodálatos pontossággal dolgozik és a tökélynek már alig fokozható fokára emelkedett. Egy olyan darab, melynek méretei csak egy ezredrész milliméterrel térnek el a tervekben előírt méretektől, már kiselejtezésre kerül. Természetesen már vannak olyan műszerek is, melyekről közvetlenül le lehet olvasni ilyen végtelenül apró eltéréseket is.

„ÁRVERÉS Fehérgyarmat községben,
a VILLANYTELEP irodájában.
1939. évi szeptember 27-én d. e. 9 órakor
birói árverés útján árverés alá kerül
1 darab 120 — 132 HP MARTOS
és HERZ gyártmányu

szivógázmotor

faszén- és fatüzelésü generátorral
és az üzem viteléhez szükséges
összes tartozékaival.

Kikiáltási ár 10·450 P

Az árverésre kerülő tárgyak a kikiáltási ár ²/₃-részénél alacsonyabb áron nem adhatók el. **Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.**"

 # Toronylebontás thermittel. Azt az óriási hőt, mely thermit (olajpor és vasoxid keveréke) elégésénél keletkezik, ügyesen használták ki egy 200 méteres acéltorony lebontásánál, melynek eltávolítása a chicagói világkiállítás alkalmából vált szükségessé. A toronyra semmi szükség sem volt, már s csak anyagához akartak hozzájutni. A lebontás, illetve leszerelés s az ehez szükséges állványok megépítése óriási összeget emésztett volna fel. Igy azt határozták, hogy a tornyot egyszerűen a földre fektetik, mert így az állványozás költségét megtakaríthatták és a szétszedéshez is tetszés szerinti sok munkást alkalmazhattak. A robbantás azonban a környező épületek miatt s más okból kifolyólag sem volt lehetséges. A dolgot akként oldották meg, hogy a torony acéllábaihoz belül homorura kiképzett cserépidomokat helyeztek és az üres részbe 250 kg. thermitet raktak be, melyet magneziummal gyújtottak meg. Minthogy annak, az acélnak, melyet a torony építésére használtak, 1500 C fok az olvadáspontja, a thermit elégésénél fejlődő 3000 fok következtében a torony acéllábazata úgy olvadt el, mint a vaj és a torony az előre meghatározott irányban a földre feküdt.

 # Szárnyas malomalkalmazottak. Amerikának egyik nagy malomkoncernja, mely a Csendesóceán partvidékén székel, nemrégen 500 különös alkalmazottat „szerződtetett." Ezek az alkalmazottak nem mások, mint postagalambok. A galambokat a koncern különböző olyan ügynökeinek adta le, akik bent a hegyek között, vagy más nehezen elérhető községekben laknak s a posta ezeket a helyeket csak nehezen, vagy ritkán tudja megközelíteni. Ha egy ilyen ügynök megrendelést akar leadni a malomnak, a vonatkozó megrendelő levelet az előírt módon a postagalamb lábához erősíti és a galambot szabadon engedi. A galambok a rájuk bízott leveleket a legnagyobb pontossággal és gyorsasággal szállítják rendeltetési helyükre.

 # Ipari közigazgatási joggyakorlatból. *(Unoka iparüzése.)* A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 45.206/1939. K. K. M. szám alatt a következő döntvényt hozta: „Az elhalt iparos ipara az életbenmaradt házastárson kívül csakis azoknak a törvényes, törvényesített és örökbefogadott kiskorú gyermekeknek és unokáknak jogán és javára folytatható, akik az elhalt iparos halála idejében már életben voltak — az általános elveknek megfelelően (nascitur iam pro nato habetur) a méhmagzatokat is ideértve —, illetve törvényesítve vagy örökbefogadva voltak."

 # Homok a lisztben. Németországban a liszt hamutartalmát az ú. n. gravimetrikus eljárással állapítják meg az állami intézmények. Ennél az eljárásnál tudvalevőleg a lisztben levő összes éghetetlen részek, így a homok is a hamutartalomban vannak kimutatva. Ennek ellenében az ú. n. kolorimetrikus eljárásnál a homok elkülönülve marad s így mennyisége meghatározható. Egy kísérlet során, mely alkalomból a két eljárás eredményeit hasonlították össze, *Dr. Berliner Enst* darmstadti vegyész 91 lisztmintát vizsgált meg. Az összes búzalisztminták 812-es típusuak voltak. A vizsgálat adatai szerint a megvizsgált lisztek közül 20.9% semmi homokot sem, 13.2% homoknyomokat, 24.2% 0.01—0.02%, 25.3% 0.02—0.04%, 16.5% valamivel több mint 0.04% homokot tartalmazott.

SCHOELLER ÉS TÁRSA, LÉVA
HENGERMALOM ÉS ÁRPAHÁNTOLÓ
A Felvidék egyik legnagyobb és legmodernebb malomüzeme
Távirat cim: Schoeller—Léva. Telefon: Igazgatóság 181. Malom 182. Eladási osztály 9.

MALOMKÉPVISELETEK,
gabona- és takarmányügznökség.
Budapesten jól bevezetve
Kosály Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12
Telefon: 112—599

ADÓZÁS

Vámcseretelep engedélyek hatályának meghosszabítása.

Az 1500/1937. P. M. számú rendelet 9. §-ának (3) bekezdése szerint az olyan vámcseretelepek, amelyeknek közérdekből való szükségességét a községi képviselőtestület határozatával, a főszolgabíró és iparfelügyelő hozzájárulásával nem igazolták, szeptember hó 1-től cserélést nem folytathatnak.

A m. kir. pénzügyminiszterium — az őröltető közönség zavartalan őrleményellátása érdekében — a most megjelent 134.759/1939. XI. b. számú körrendeletével megengedte, hogy a malmok az 1938/39. gazdasági évben szabályszerű engedély alapján működő vámcseretelepeiken az 1939. évi október hó 14-ig bezárólag folytathassanak cserélést abban az esetben, ha a vámcseretelep közérdekű szükségességét a községi képviselőtestület határozatával és a járási főszolgabíró pártoló véleményével az 1939/40. gazdasági évre igazolták.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

W. György. Ha Ön legalább négy, az őrlés menetében résztvevő munkavállalót foglalkoztató őrlőcsoport vezetője és ebben az őrlőcsoportban az almolnárnak beosztott munkahelye nincs, a heti munkabér rendelet végrehajtásának szempontjából első segédnek minősül. Mint ilyennek az Ön III. területi csoportba eső községében 48 órai heti munkaidő mellett 24 P 48 f hetibérre van igénye, ami 48 órás heti munkaidő mellett 51 fillér órabérnek felel meg. Ha azonban az ottani malomban nincs meg annak előfeltétele, hogy Ön a rendelet végrehajtása szempontjából első segédnek soroltassék, akkor csak szakképzett molnársegédi minősítés illeti meg s mint ilyennek heti 23 P 04 f hetibérre van igénye, ami 48 órás heti munkaidő mellett 48 fillér órabérrel egyenlő. A rendelet végrehajtása szempontjából az, hogy Önnek molnármesteri oklevele van, nem változtat a helyzeten. Tehát Önnek a legrosszabb esetben is legalább 48 fillér órabér jár. Második kérdésére azt válaszolhatjuk, hogy nem tudjuk elképzelni, hogy a szelepen levő, csavarmenettel ellátott lyuknak más egyéb szerepe lehessen, mint amit Ön ír, hogy t. i. jobban lehessen szelepcsiszolásnál a szelepet fogni és forgatni, ha a lyukba egy kulcsot hajtanak.

Krausz József, molnársegéd. Püspökladány. A dippoldiswaldei molnáriskola hivatalos tanrendjét szíveskedjék közvetlenül az intézettől kérni, mert az nekünk nincsen meg. Az intézet címe: Direction der Müllerfachschule Dippoldiswalde i/S. Németország. Az intézetnek magyarul is írhat.

K. József molnársegéd, Hajdumegye. Valamely henger őrlőfelületének terjedelmét úgy kapja meg, ha a henger kerületét megszorozza a henger hosszúságával. Ha a henger egy része nem látszik ki, akkor elegendő a kiszámításhoz, ha a henger átmérőjének felét meg tudja mérni, mert ebből a henger kerülete könnyen kiszámítható a következő képlet szerint: a henger félátmérője×2×3.1416×a henger hosszúságával. — A henger köbtartalmának kiszámítása legegyszerűbben a következő képlet segélyével megy: a henger átmérője×átmérő× hengerhossz× 0.7854. Azaz a henger átmérőjét meg kell szorozni önmagával (p. o. ha a henger 0.32 m átmérőjű, akkor 0.32 szorzandó 0.32-vel) az eredmény a henger hosszúságával és az eredmény 0.7854-gyel. Közben a tizedesszámokra nagyon vigyázni kell, mert a tizedespont eltévesztése az eredményt meghamisítja. Az ekként nyert eredmény tízezredrész pontosságu.

F. G. és H. Rt. A 48 órás munkahétre vonatkozó felfüggesztő rendelet következtében a 48 órán túl végzett munkáért a rendes órabéren kívül még legalább 25% pótlék is fizetendő. Kivételt képeznek az előkészítők, akiknek 25% pótlék csak a heti 54 órán felüli, valamint az erőgépek kezelői, akiknek csak heti 60 órán felüli munkaidő után jár. Tisztviselőknek a heti 44 órán felüli munka 25% pótlékkal fizetendő. A bevonult molnársegédnek csak arra a hétre jár hetibér, amelyben bevonult. Egyéb fizetés vagy járandóság katonai szolgálat tartamára a munkaadója részéről nem jár neki.

Főmolnár, Mándok. Rozscsíra. A búza- és rozscsírát jelenleg Németországban különleges, vitamindús kenyérfélék készítéséhez használják fel. Nálunk tudomásunk szerint senki sem foglalkozik komolyan a búza- és rozscsíra üzletszerű gyüjtésével és felhasználásával. A rozscsíra olajtartalma kb. 10% lévén, nagyobb mennyiségek esetén extrakciós úton olaj is nyerhető belőle. Az olaj a száradó olajok közé tartozik és tulajdonságai körülbelől a lenolajéval egyeznek meg. Legértékesebb része a rozscsírának magas vitamintartalma, még pedig az „E" vitamin, mely semmiféle más növényi származékban ilyen mennyiségben nem fordul elő. Ezt a vitamint leginkább az állatgyógyászatban alkalmazzák. Azért szíveskedjék az összegyűlő rozscsírát valamelyik ismert vegyészeti gyárnak, vagy gyógynövény-kereskedőnek felajánlani. Nyiregyházán több gyógynövénykereskedő is működik, talán ezek egyikének. Minthogy pedig Önöknek olajmalmuk is van, érdekes volna, ha néhány mázsával megpróbálná, mennyi olajat tud a csírából pörkölöshevítés mellett kipréselni?

Szabó Menyhért Levelek. Az 1936 : VII. t.-c. (új ipartörvénynovella) 21. §-a szerint a tanoncidő általában 3 évnél rövidebb és 4 évnél hosszabb nem lehet. Valamely középiskola négy osztályát sikerrel végzettnél két évnél, hat osztályát végzettnél másfél évnél és érettségizettnél egy évnél rövidebb nem lehet. Az 1922 : XII. t.-c. 22. §-a szerint a kereskedelemügyi miniszter az ipartestület és iparfelügyelő meghallgatása után a szakképzettség megszerzése és igazolása tekintetében kivételes könnyítéseket állapíthat meg, 3. olyan egyének javára, akik legalább a középiskola (vagy a polgári iskola) négy alsó osztályát sikerrel végezték és legalább öt éven át folytatott foglalkozásukat elhagyni kénytelenek. A 23. §. szerint: Ha a tanoncnak vagy a segédnek pályaváltoztatását egészségi okok teszik szükségessé, az iparhatóság kérelmére megengedi, hogy a már eltöltött tanidő egészen, a már eltöltött segédi idő pedig az új iparra megszabott segédi szakbavágó gyakorlatnak kétharmada erejéig beszámíttassék. Végül a 106. §. szerint azt, aki tanonc nem volt ugyan, de *munkakönyvvel* igazolja, hogy a 18. §. harmadik bekezdésében megszabott gyakorlati időnek legalább négyötödén át szakbavágó munkát végzett, jelentkezése esetében az iparhatóság segédi vizsgára bocsátja. A fenti esélyek között kell tehát választania. Legjobb, ha bemegy a nyiregyházi ipartestülethez, ahova tudtunkkal az Ön községe tartozik és jelen üzenetünk előmutatása mellett Magera József ipartestületi jegyző úrtól — a kiváló iparügyi szakértőtől — kér tanácsot, miután előtte a helyzetet őszintén feltárja.

Erzsébetmalom. A zsidótörvény megszorításai csak az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott egyénekre vonatkoznak. Sem a molnártanonci, sem a malmi mázsási munkakör nem olyan természetű munkakör, melyre zsidót alkalmazni ne lehessen. Biztonság okáért azonban szíveskedjenek szándékukat az értelmiségi ügyek kormánybiztosságánál bejelenteni s onnan utasítást kérni, nehogy esetleg büntetésnek tegyék ki magukat abban az egyébként nem valószínű esetben, ha a kormánybiztosságnak ebben a dologban más a felfogása.

Használt gépszíj
elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.
Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.
Braun Jenő, börkereskedő,
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A malmok fokozott őrlései folytán élénkebb üzlet alakult ki, azonban a nagy kínálat következtében alacsonyabb árakat fizettek. Export relációban német-olasz és svájci szállításokra nagyobb vásárlások eszközöltettek határparitásban.

Rozs. Teljesen elhanyagolt és a takarmányárak csökkenése ezen cikkre is éreztette hatását.

Árpa. Takarmányárpa tartott árak mellett üzlettelen, sörárpák iránt változatlanul élénk érdeklődés mutatkozik.

Zab. Miután az elmult hetekben nagyobb vásárlások történtek, a takarmánykereskedők nagyobb készletekkel rendelkeznek, és újabb tételek iránt nem érdeklődnek. Közszállításokra sem történtek újabb vásárlások.

Tengeri. Otengeri iránt gyengült az érdeklődés, miután rövidesen kialakul a forgalom új szárított tengeriben. A szárított tengerit pesti paritásban P 18.-al kínálják. Időszerűnél szárazabb, darálóképes áru P 16.50 árban kapható ugyancsak pesti paritásban. Csövestengeri P 10.—, P 10.50 paritás Bpest.

Korpa és 8-as takarmánylisztben nem volt lényegesebb forgalom.

Gabonakészáruüzlet:
(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza	19.55—20.35	Tengeri, tiszántúli	18.80—19.00
Felsőtiszai búza	19.30—20.10	Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi	19.35—20.10	Prima sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza	19.65—20.30	Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak.-árpa	16.00—17.00
Kisalföldi búza	19.60—20.25	Középm. tak.árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	13.90—14.10	I. rendű zab	19.15—19.40
Egyéb rozs	14.10—14.30	II. r. zab	18.95—19.15

Határidőüzlet:

Rozs októberre	14.37—14.40
Rozs márciusra	15.55—15.57
Tengeri szept.-re	18.90—18.93

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált köleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00		

Az árak budapesti paritásban értendők.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza, 80 kg-os, ab hajóállomás	20.40—20.60
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit	20.50—20.70
Vagyonváltság búza ára szeptember hónapra	20.— P

A forgalom továbbra is élénk, főleg 0-ás lisztek iránt mutatkozik nagyobb kereslet a lisztkereskedelem részéről.

Árak:

Búzakorpa	13.60—13.70
8-as takarmányliszt	15.75—16.50

Hivatalos lisztárfolyamok:
(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37.00—38.00	5	30.75—31.75
0gg	36.00—37.00	6	25.75—27.75
0g	36.00—37.00	7	18.50—19.50
0 F	36.00—37.00	RO	27.75—29.75
2gg	35.25—35.75	ROI	25.00—26.75
2g	35.25—35.75	RI	19.00—20.75
4	33.00—34.00	RII	17.00—18.00

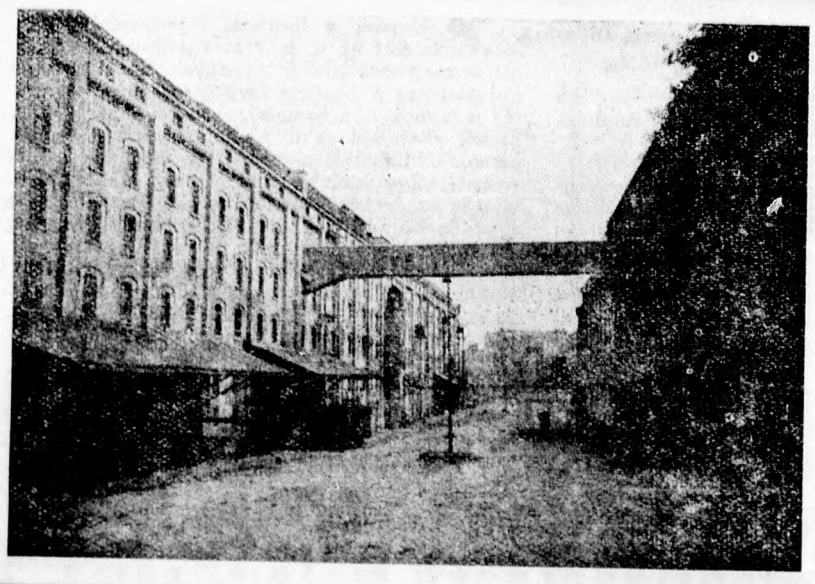

Megkezdődött a CONCORDIA
GŐZMALOM leszerelése!!!

Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

12812 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 39.
Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 szeptember 23. 34. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Október elsejére felveszek egy molnársegédet, aki vízimalomban tanult és az éjjelezéstől és télen a jegeléstől nem fél. Fizetés megegyezés szerint. Személyes jelentkezés lehetőleg. Útiköltséget három hónap után megtérítem. Csak Dunántúliak ajánlatát kérem. Frick Ferenc malombérlő Koppányszántó, Tolna m. 1406

Molnársegédet keresek azonnali belépésre. Fizetés megegyezés szerint. — Bán főmolnár, Vilmány. 1453

Keresek azonnali belépésre kiscsaládú nős molnárt, aki a szívógázmotor-kezelésben jártas. Víz- és motormalom. Fizetés megegyezés szerint, útiköltséget nem térítek. Putsli György, Kocsola, Tolna megye. 5770

Főmolnár helyetteséül olyan molnársegédet alkalmazunk, aki vám- és kereskedelmi malomban erélyes és tö- **Gépész** faszénkéletes. gázmotorhoz, aki géplakatos és a meghajtó gépeken kívül a malom gépeit is gondozni képes, pályázzon. „Egész ember" jelige alatt a kiadóhivatalba. 5771

Visszaöntéses őrlésben jártas nőtlen molnársegéd mielőbbi belépésre felvétetik. Hengermalom, Tapsony. 5761

Azonnali belépésre keresek molnársegédet. Fizetés a törvényes hetibér. Utiköltséget nem térítek. — Buday-malom, Lajosmizse. 5762

Keresek október 1-i belépésre nőtlen molnársegédet. Fizetés megegyezés szerint; ugyanitt eladó jókarban lévő, kevésbé használt nullás nemzeti koptató. Musquitter Zsigmond, Magyaregres, u. p. Várda. 5765

Keresünk azonnali belépésre gőztéglagyárhoz és malomhoz önálló, hosszú gyakorlattal bíró főgépészt. Ajánlatokat kérjük „Jó állás" jeligére. 5764

Keresek azonnali belépésre nőtlen molnársegédet, fizetés megegyezés szerint. Özv. Lieb Györgyné, Látrány, Somogy m. 1469

Szerényigényű kezelőmolnárt keresek kilencjáratú malomba. Ajánlatokat „Szakember" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 1462

LEVELEZÉS

Házasság: Megnősülés céljából ismeretséget keres 29 éves, r. kath. vallású malomtulajdonos, keresztény malomtulajdonos leányával. Nagy elfoglaltsága miatt így keres ismeretségi lehetőséget. Komoly, hozzáillő malomtulajdonos leány, ki minden tekintetben megfelel, szíves válaszát kéri, fényképre és levélre hasonlóan válaszolok. A Magyar Molnárok Lapja kiadóhivatalában „Becsületes" jeligére. 1393

ÁLLÁST KERESŐK

Főmolnári kezelői állást keres azonnali vagy későbbi belépésre elsőrendű, igazi komoly szakember, bármilyen hibásan működő malmot felelősség mellett rendbehoz, a lisztek versenyképességéért százalékban garanciát vállalok. Szíves meghívást kér Szlovák György főmolnár, Szarvas, Békésmegye, Mária-malom. 5742

Állást keres bármilyen malomba 37 éves, nős, családtalan, kaucióképes molnár, iparigazolvánnyal rendelkezik, könyvelést vállal, elsőrendű szakember és kitartó munkaerő. Szabó György molnár, Naszály, Komárom m. 1452

19 éves molnársegéd állást keres bármikori belépéssel. — Cím: Nagy Lajos, Szany, Sopron megye. 1455

Főmolnári vagy kezelői állást keres bármikorra; elvállalja bármilyen malom vezetését, rendbehozatalát. Kun, Püspökladány. 1456

28 éves gyakorlott molnár állandó állást keres bármikorra. Szentesi István, Buj. 1457

32 éves nőtlen, komoly, rendszerető, a mai igényeknek megfelelő, szakmáját értő főmolnár állást keres. Vállalja kisebb-nagyobb malmok gazdaságos műszaki vezetését. Jelenleg 4 vagónos malom főmolnárja, tanfolyamot és mestervizsgát tett. Szíves megkeresést kér „Komoly szakerő" jeligére. 5769

Kezelőmolnári állást keres iparigazolványos, komoly szakember, október 15-re. Schlegl molnár, Diósberény, 212. szám, Tolna megye. 5768

35 éves nőtlen, hadmentes molnár állást keres azonnali belépésre. Visszaöntéses őrlésben teljesen jártas. Szilágyi István, Bodajk, Sulákmalom. 1454

39 éves nős, molnári és mázsálói állást keres azonnalra. Korponai András, Csenger. 1438

Fiatal nős molnársegéd állandó munkára keres állást azonnalra. Papp Sándor, Szolnok, VII. ker., Ág-u. 1439

Malomtisztviselő
könyvelésben, mázsálásban, adminisztrációs ügyekben több éves gyakorlattal állást keres azonnalra. Berky Balázs, Ónod Mező-utca. 1440

Nőtlen főmolnár jobb segédi állást keres azonnalra. Tóbiás Lajos, Heves. 1443

Iparigazolványos molnár állást keres vámmalomba, csak állandó helyre pályázik. Guth molnár, Fegyvernek. 1444

Főmolnári kezelői állást keresek, bármilyen malom kezelését vállalom. Berta Sándor főmolnár, Karcag, Gazdag-út 3. 1445

Főmolnár, 43 éves, Dippoldiswaldei molnáriskolát, gimnáziumot végzett, hosszú malomépítőgyári és főmolnári gyakorlattal bármikorra állást keres azonnalra is. Fehér István főmolnár, Abony, Ceglédi-út 10. 1446

Iparigazolvánnyal
katonaságtól mentes, szerényigényű, 34 éves, középiskolázott, kiscsaládú, magyar-német nyelvű molnár bármikorra könnyebb munkát keres. Őrlésben, vezetésben, könyvelésben önálló. Vízimalmokba is elmegy. Konkoly Gyula, Sásd. 1448

Főmolnári kezelői, almolnári állást keres tanfolyamot végzett, mestervizsgázott, kis- és nagymalmi gyakorlattal, — bármilyen rendszerű malom szíves meghívását kéri bármikorra. Mészáros Mihály, Budapest, VIII., Visy Imre u. 11. I. 1. 1473

Főmolnári kezelői állást keres bármilyen malomba hadmentes, elsőrendű szakember. Horváth főmolnár, Gyoma, Attila-u. 19. 1465

Kezelői állást keres 37 éves nőtlen molnár, kisebb-nagyobb malmi gyakorlattal. Szíves meghívást kér október 1-re, Zám István molnár, Felnémet, Dobicz-malom. 1466

Főmolnári állást keres bármilyen rendszerű malomba, szerelésben, átalakításban, fehérszázalék kiaknázásában nagy gyakorlata van. — Tóth Imre főmolnár, Nagyrábé. 1468

37-éves szakember kezelői vagy almolnári állást keres. Dr. Székely tanya, Dömsöd. 1471

Négy vagónos malom volt népszerű főmolnárja állást keres. Megkeresést „2000 pengő kaució" jeligére a kiadóhivatalba. 1459

31 éves molnársegéd, önálló munkaerő, állást keres azonnalra. Szíves meghívást fizetés-megjelöléssel kér, Soós Jenő, Veszprém, Völgyikút-u. 6. szám. 1470

Főmolnári vagy kezelői állást keresek bármilyen rendszerű malomba. — Németh, Ráczalmás. 1472

Akiről nem hallanak, azt elfelejtik!

Hiába tartja Ön a legjobb minőségű szitaselymet, gépszíjat, hevedert és mindenféle műszaki cikket, hiába van a legmodernebb hengerrovátkoló berendezése, a legjobb malomgépei, hiába a jól berendezett gépjavítóműhelye és malomkőgyára, ha erről nem tudnak az emberek s ha időnként nem juttatja eszükbe, hogy Ön is létezik! Az emberek feledékenyek! Csak arról vesznek tudomást, ami állandóan szemük előtt van! Ezt Ön tudhatja, mert Ön is ilyen!

Azért hirdessen a szaklapban!

VEGYESEK

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010/1

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: Horetzky Károly, Ujpest (Mussolini-utca 31.) Telefon: 294-525. 470

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. Kátránykiválasztókat, minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Besser 3. számú Rentabel kitünő állapotban kapható: Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Gőzlokomobilt megvételre keresünk 25—30 lóerőset, üzemképes, kifogástalan állapotban, valamint 300 voltos egyenáramú, 20 HP áramfejlesztőt. Részletes ajánlatot Gyöngyös-Visontai Szénbánya Kft. Gyöngyösön. 1449

Üzemben levő daráló eladó. Napi forgalom 10—30 q. Válaszbélyeges levelekre válaszolok. Horváth Péter, Székesfehérvár, Havranek J.-u. 38. 1450

Elektrómotorok, 440 és 220 voltos egyenáramhoz eladók 0.2—9 lóerőig Klein Artur, Debrecen, Hunyadi utca 1. sz. 1451

32 kalapácsos új Atomo daráló eladó. Marosi Gusztáv irodája, Budapest, V. Felkautca 6. 5767

Eladó azonnal szállítható jókarban lévő 0-ás számú „Pohl" féle kombinált smirgliköpenyes gabonatisztítógép 300 P-ért és egy 29×60-as „Ganz" simahengerszék 300 P-ért. Hatkerekü-malom, Pápa. 1441

Készítek függőköves darálókat, koptatókat, daragépeket stb. — Bővebbet: Vezér, Szigetszentmiklós. 1411

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Eladó IV. T. jelü 220×800 és 250×1000 dupla hengerszék. Chrónos önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky-u. 35. 5715

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Betegség miatt eladó jóforgalmú vízi szívógázmotoros malom, 7 községhez három kilométerre van. Bővebb felvilágositást válaszbélyeg ellenében Morvay József, Berneczebaráti, Hont m. 5751

Más vállalkozás miatt 800-as golyós szalagfürész és 400-as gyalú eladó. Borbély gépjavító, Hatvan. 5763

Sürgősen eladó egy négyfejes Kirchner gyártmányú gyalúgép, 10 collos, 700 pengő, egy légengörgő kocsi prima gumikkal 700 pengő. Rózsa malom, Zalaszántó. 5764

Társasviszony végett eladó hétjáratú újonnan átszerelt csuvármentes negyvenöt lóerős fatüzelésü szívógáz motoros malom „Biztos jövő" jeligére. 1433

Bérbe vagy elszámolásra keresek búzatermő csuvármentes kisebb vízi vagy motormalmot. Füri József molnár, Monor. 1434

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5718

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Keresek megvételre 1 drb. 3 fázis 380 voltos 50 periódus váltóáramú 10—15 H. P. villanymotort és hozzá jókarban levő függőleges darálót. Oláh molnármester, Eger, Kapás-utca 8. 1436

Keresek jéggyári berendezést 25—30 métermázsa kitermelésére 12 óra munkaidőre vagy arra ajánlatot kérek. Vigh Gusztáv, Jászberény. 1437

Eladó vízikerék-tengely, 4 méter 80 cm. hosszú, 120 mm. vastag 2 csillagtok, 4 fogaskerék-áttétellel, tengelylyel. Alsó-malom, Mezőnagymihály. 1458

Bérbeadó vagónos modern vám és kereskedelmi malom „Csallóköz" jeligére a kiadóhivatalhoz. 5759

Vennék egy erős lemezből készült fatüzelésü generátort. Árajánlatot kér György, Felsőszentmárton. 5760

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Mohácson, a járásbíróságon 1939 szeptember 30-án d. e. 9 órakor bírói árverésre kerül modernül berendezett napi 3 vaggon őrlésü gőzmalom hatalmas lakás épületekkel. 1442

Malmot keresek bérbe búzavidéken, bármilyen meghajtásút tízrendszerig esetleg felekeresetre vagy elszámolásra átvennék. Megfelelő biztosíték ellenében, pontos részletes leírást kérek. Bukó Imre, Pusztavám, Fejér megye. 1435

Betegségem miatt eladnám Bácsalmáson 2 évvel ezelőtt épült, jómenetelü, modern malom felerészét. Grünbaum Lajos. 1464

Keresek megvételre 90 folyóméter, 100 mm széles, használt felvonóhevedert serlegekkel, vagy anélkül, ármegjelöléssel. Apostagi malom. 1467

Négyjáratu víz- és gépüzemü bérletemet átadnám vagy elcserélném. Csuvármentes búzavidék. Község egyedüli malma. — Csengődi Sándor molnár, Kacsota, Baranya m. 1460

Malmot keresek bérbe vagy elszámolásra, lehetőleg búzavidéken. — Részletes ajánlatot utolsó év forgalmának megjelölésével kérek. — Szelepcsényi Lajos, Kecskemét. 1463

Hatvan lóerős gőzgépet, szívógázmotort keresek. Ajánlatot „Gazdaságos" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 1461

Vennék használt Botond kalapácsos malmot. Lukács Dezső, Szolnok, Baross-utca. 2190

Traktor- autó-, mótorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyürük gyártása. Dugatytyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Nagyteljesítményü ventillátorok állandóan raktáron. Tekintse meg mielőtt vásárol. Előnyös beszerzési forrás. Gábor Gyula ventillátorkészítő üzeme, Budapest, VII., Hernád-utca 50. 1106

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Bőrszíj, gummi- és textilszíj rendkívül olcsón eladó. Technika, Dobozi-u. 5 2193

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Zsákcsuszda kapható. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.). 2007/a

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre, kaphatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-u. 21. 2006/19

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Eredeti Seck-gyártmányú 25/60 és 30/60 számú hengerszékekhez való rovátkolt hengerek, igen szép és hibátlan állapotban, raktárról azonnai szállithatók. Kerczag és Társa, Budapest, IV., Lázár-utca 13. 5748

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Napraforgó hajaló, Felekyféle, teljesen vasból készítve, kapható: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/b

Felvidéken nagyon jó környékkel, egy faszén-szívógázas rozsmalom elköltözés miatt azonnal kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál: Plank, Dunaság, 68. házi szám, Pozsony m. 1389

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kövasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Francia korpa- és dercekiőrlő kövek, új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest, (V., Vilmos cs.-út 62.) 2128/1

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengerszíták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5772

Szalagfürészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Mussolini-utca 31.) Telefon: 294-525. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállit: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

Még ma
küldje be hátralékos előfizetési díját

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyűt vegyen. Beszerezhető: Úrményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

30/50 és 30/40 dupla vasszekrényes hengerszékek raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/i.

Tipp tányérfelbontók, **kétféle** nagyságban, **egyszerű és** kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia ucca 21.) 2006/7

Golyóscsapágyakat golyóscsapágyházakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával készítünk. Új golyóscsapágyakat legolcsóbban **szállítunk: Solymossy és Társa,** Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 469

Eladó igen olcsón 2 drb fa**szekrényes** 27-es hengerszék, 2 drb tartalékhenger hozzá. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. sz. 2142/m

Függőleges kövű darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

22/80 szimpla vasszekrényes hengerszék kapható. Kann és Heller Rt., Budapest (V., Vilmos császár út 62.). 2190/a

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Malomszereléseket, rosszulműködő malmok rendbehozását felelősséggel vállalom. Tarárokat hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomépítész, Hajduszoboszló. 1174

Malmok javítását, átszerelését, daragépek, síksziták, koptatógépek készítését igen jutányosan vállalom: Fancsik Dezső, Budapest (Jókai-utca 16.) 2004/5

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Sikszináik egy- és kétszekrényesek eladók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/j

Autó amerikai Welie-gyártmányú, prima csukott karosszériával, új gumikkal eladó. Adója évi 160 pengő, fogyasztása 15 liter 100 kmre. Bérfuvarozónak kiváló vétel. Ára 1000 pengő. Megtekinthető: Szórády-malom, Mosonszentjános.

Szárító oszlopok Kemény Manónál, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/e

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak (Kövi Sándor-utca 2.) 617

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Kriszháber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) **malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Uj mérlegek gyártása.** Vétel, csere, **karbantartás, állami hitelesítés:** Tomolik József **mérlegkészítőmester,** Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Ha még nincs malmában László Medicago egyetemes őrlő- és zúzógépe, állítsa be mielőbb. Számos referencia. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-ucca 25.) 2149

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményű, használt, kitünő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Használt gépszíj

elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.

Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.

Braun Jenő, bőrkereskedő, *Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.*

A valódi svájci

SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált

A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyílások egyenletességét.

Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:

SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

Hűtőberendezések és jéggyárak

létesítése a **legjövedelmezőbb** melléküzeme a malmoknak

KÉRJEN AJÁNLATOT:

WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, fésü, kulcs, doboz, bőrtok állandóan raktáron.

ÓR- és AUTÓÓRÁK,
valamint kilométerlelzők szakjavító műhelye
SCHVARCZ TESTVÉREK
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

Patkányt, egeret, mezeiegeret csak

„RATINOL"

svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát

„RUSSIN"

irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen! Szállítja:

„RATINOL" LABORATÓRIUM
Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 44. Telefon: 1-315-86

ALKATRÉSZEK SZIJTARCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIALIS JAVITÓMŰHELY

Mótorok szakszerű gyári javítása és átalakítása Barnaszéntüzelésre

MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:

„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Napraforgó-

és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:

Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

LYUKASZTOTT LEMEZEK DRÓTSZÖVETEK

PLOMBÁK

EREDETI „DUFOUR" SZITASELYEMSZÖVETEK

HUTTER ÉS SCHRANTZ R.T.
BUDAPEST X. GYÖMRÖI-UT 80.

CSILLAG GYULA
SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁRA
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Telefonszám: 291-575.

Szivattyuk,
Fecskendők,
Altalaj-, Feltalaj-
tüzcsapok,
Viz-, Gáz- és Fűtési
tolózárak.

Állandóan nagy készlet!
Olcsó árak! Kérjen árajánlatot!

SCHOELLER ÉS TÁRSA, LÉVA
HENGERMALOM ÉS ÁRPAHÁNTOLÓ
A Felvidék egyik legnagyobb és legmodernebb malomüzeme

Távirat cim: Schoeller—Léva. **Telefon:** Igazgatóság 181. Malom 182. Eladási osztály 9.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza

Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**

A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.

A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.** Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.** **Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.**

I. évfolyam. Budapest, 1939 szeptember 23. 34. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KULFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Egységes érdekképviselet, mint államérdek.

Irta: **Jókay Imre** füri malomtulajdonos, az Országos Malomszövetség társelnöke.

Melgvallom, eleinte összeférhetetlennek gondoltam azt, hogy mint az Országos Malomszövetség társelnöke az egységes érdekképviseletért szálljak síkra. De jobban meggondolva a dolgot, rájöttem arra, hogy feltétlenül lelkiismeretem szavára kell hallgatnom, még akkor is, ha ez *látszólag* ellentétben áll az Országos Malomszövetség érdekeivel.

Az Országos Malomszövetség ugyanis nem lehet öncél. Nem azért vállaltam a társelnökséget, hogy a Szövetség, hanem hogy azoknak a kartársaimnak az érdekeit védelmezzem, akik bizalmukkal megtiszteltek.

A magyar molnáriparért vállaltam a tisztséget, melyhez tartozónak vallom magam s nem a Szövetség érdekeinek védelmében. Mert a kettő nem mindig és főleg nem szükségképpen azonos.

Amikor az anyaországhoz való visszacsatolás után felvettem az érintkezést a hazai molnáripari körökkel és bepillantást nyertem az intim ügyekbe, kissé tanácstalanul állottam az eseményekkel szemben. — Sok minden nem úgy volt, mint ahogyan azt elképzeltem és magamban kirajzoltam.

Láttam, éreztem, hogy valami itten nincsen rendjén.

Gondolkoztam, törtem rajta a fejemet, vajjon mi lehet a sorozatos sikertelenség, a meddő célkitűzések, a hangzatos jelszavakba burkolt szélmalomharcok oka? Nem tudtam nevet adni a dolognak, pedig ott derengett bennem. Míg végre Dr. Karácson Jenő tisztelt barátom kezdeményezése reflektorként világította meg a helyzetet és eloszlatta a ködöt, mely az én saját elképzelésemet eddig takarta, amelynek eddig formát, kifejezést adni nem tudtam.

Igen. Az egységes érdekképviselet. Ez az! Ennek hiánya okozta azt az űrt, melyet a molnáriparban láttam és éreztem, de terminus technikusát nem tudtam megtalálni. Ennek hiányát szenvedte meg már a multban is a malomipar. Tekintsünk csak egy kissé vissza.

A háború előtti Magyarország malomiparáról csak az 1906. évi statisztikai összeírás adott teljesen összefoglaló adatokat. Ebben az évben az egész magyar birodalomban 20.726 malom működött. Ebből 2040 gőz-, 183 gőz- és víz-, 562 motor-, 700 szél- és 651 szárazmalom volt. Ebben az időben tehát még a vízimalmok álltak nagy számszerű fölényben, mert az összes malmok 80.1%-át képviselték. Ezzel szemben a gőzmalmok bár csak 9.8%-át tették ki a malmoknak, mégis 74.3%-át őrölték meg az egész birodalomban őrlésre kerülő gabonamennyiségnek, míg az óriási számbeli fölényben levő vízimalmok csak a 16.2%-át.

A teljes magyar malomipart magábanfoglaló legközelebbi adatfelvétel csak 1935. évben volt. Ekkor a trianoni Magyarország összes malmainak és darálóinak száma 3870 volt. Ebből gyári jellegű malom csak 494, az összes malmok számának 12.8%-a.

Azóta csak a gyáripari jellegű malmok adatairól vannak hivatalos statisztikai adataink. Legújabb ezek közül az 1938. évről készült gyári malomipar statisztika, mely szerint a trianoni Magyarországon 568 és az ugyanezen évben visszacsatolt felvidéki területen 67, tehát a jelenlegi Magyarországon összesen 635 gyáripari jellegű malom működött. Valójában a visszacsatolt felvidékkel összesen mintegy 530 malom került vissza az anyaországhoz.

Bár pontos adatok nem állanak rendelkezésre, saját becslésem szerint jelenleg a Kárpátalja malmaival együtt összesen mintegy 4500 malom és daráló van Magyarországon.

Ha végigtekintünk a felsorolt adatokon, ha számbavesszük az egyébként elég nagy időközökben készült kimutatások eredményét, szembe kell hogy tűnjön az a semmivel sem indokolható nagy ingadozás, mely a malmok számában, hajtóerejében és teljesítőképességében mutatkozik.

Fel kell hogy tűnjön az a tervszerűtlen, hogy ne mondjam felelőtlen megcsontosodása az egészségtelen állapotoknak, sőt a köztudomású túlméretezés dacára a gyárszerű malomüzemek állandó szaporodásának.

Különösen az utóbbi tény kiabál. 1935-ben 494, három évvel később, 1938-ban már 568 gyárszerű malomvállalat volt a trianoni Magyarországon.

Ezek az adatok is azt bizonyítják, hogy milyen végzetes hiba volt a magyar malomipar sorsának szempontjából az egységes érdekképviselet hiánya. A helyzet ma nagyon sivár. A gyárszerű, sokvagónos őrlőképességű malom érdekeit a napi 2—3 mázsát őrlő patakmalomig — az átmenetek egész során át — sok minden választja el. Mindegyik kategória a saját nézeteit, a saját kívánságait hangoztatja és vitatja.

A tobzódó érdekellentétekre vezethető vissza, hogy a hazai malmoknak mintegy 25%-a tartozik csak az Országos Malomszövetség kötelékébe.

A többi a Szövetségben csak ellenséget, legjobb esetben felesleges ballasztot lát. Az egyes malomkategóriák közt nyílt színen, vagy a színfalak mögött állandó háborúság és egymásratörés dúl. Egyik kategória sincsen tekintettel a másikra, de legkevésbé az országos érdekekre, melyek pedig a modern doktrinák szerint mindennek és mindenkinek fölé vannak rendelve s kell is, hogy fölé legyenek rendelve.

Ezen az állapoton van hivatva segíteni az egységes érdekképviselet.

Kell, hogy legyen a malomipar saját kebelében egy olyan szerv, amely a malmok szaporodásának gátat vet, a nem odavaló elemeket és malomegységeket kiküszöböli, a kari tisztesség felett féltékenyen őrködik.

Kell, hogy legyen egy olyan érdekképviselet, mely a divergáló érdekeket összeegyezteti, a versenyt a tisztesség és észszerűség határai közé szorítja és mindezt az ország mindennél szentebb érdekeivel összhangba hozza. Ennek a szervnek keretein belől kell, hogy megvívják harcaikat az egyes kategóriák. Az egységes és nem az egyénektől függő érdekképviseelten belől kell, hogy kikristályosodjanak azok a minden oldalról tárgyilagosan mérlegelt és legjobbnak bizonyult eszmék, indítványok és kérelmek, melyek azután az érdekképviseleten keresztül, mint az osztatlan magyar malomipar indokolt és mindegyik malomkategóriát kielégítő előterjesztései kerülnének a kormány elé döntés és intézkedés végett.

De ez az egységes érdekképviselet volna hivatva arra is, hogy a kormánynak országos, politikai, nemzetgazdasági, külkereskedelmi és valutáris szempontokat is figyelembevevő malomipari elgondolásait, terveit és célkitűzéseit a gondozása alatt álló malomiparral megértesse, és azokat fokozatosan keresztülvigye, a szociális újításokat előkészítse és azok zökkenésmentes megvalósítását előmozdítsa.

Nemcsak a malomiparnak, hanem az egész országnak vitális érdeke tehát, hogy a magyar malomipar, mely az ország gyáripari termelésének igen magas százalékát képviseli, egyúttal a leghatalmasabb mezőgazdasági iparunk is, megkapja a maga egységes és puvoárral felruházott érdekképviseletét.

Sajtó-szemle.

A Pesti Tőzsde szeptember 7-i számában rendkívül érdekes hír látott napvilágot. A közlemény arról ad tudósítást, hogy több vidéki malom, közöttük olyanok, amelyek emberemlékezet óta foglalkoztak lisztkivitellel, kimaradnak az exportból. Különös érdekességet ad a hírnek az, hogy a cikk a Malomujság híradására hivatkozik, mint forrásra, mert tudvalevő, hogy a Malomujságot az Országos Malomszövetség főtitkára szerkeszti s az exportból állítólag kimaradó malmok egy része az Országos Malomszövetségre bízta rá érdekei védelmét.

Köztudomású, hogy a kontingens 70%-át a kormányzat a Vidéki Középmalmok Exportegyesületének juttatta s természetes, hogy a VIKE ezt a tagjai között fogja elosztani. Ha tehát igaz a Malomujság egy hónappal ezelőtti számában közölt hír, hogy a 30%-ot a fővárosi malmok kapják, akkor tényleg be fog következni a vidéki malmok egy jelentős csoportjának a németországi exportból való kizárása.

Mi a magunk részéről ezt valószínűtlennek tartjuk, de az óvatosság nem árt s az Országos Malomszövetségnek máris résen kell lenni, a tagok érdekeinek védelmében síkra kell szállnia.

Béke a malomipari fronton.

Hisszük, hogy az egész malomiparban osztatlan örömet fog kiváltani ez a híradásunk, ami azt jelenti, hogy a béke a két malomipari érdekképviselet között létrejött.

Anélkül, hogy a múltat ismét felkavarnánk, meg kell állapítanunk, hogy a legfiatalabb, de feladatát becsületes lelkiismeretességgel betöltő érdekképviseletünket méltatlanul érték a támadások s a legörvendetesebb a dologban az, hogy az Országos Malomszövetség, amely a körülmények alakulása folytán került abba a kellemetlen látszatba, mintha ezekhez a támadásokhoz köze lett volna, mindjárt, amikor a VIKE részéről erre felkérték, határozottan tiltakozott ez ellen a látszat ellen, majd amikor a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete részéről további magyarázatot és felvilágosítást kértek, kijelentette az Országos Malomszövetség, hogy nem azonosítja magát sem a Malomujság július 10-i számában megjelent, sem más, a VIKE elleni támadással.

Értesülésünk szerint a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete ezt az írásban nyujtott elégtételt el fogja fogadni s ezzel az ügy a lovagiasság szabályai szerint le fog zárulni.

A vitás kérdésnek ezt a békés elintézését a magunk részéről nagyon helyeseljük, annál is inkább, mert az egyenetlenségre már a közgazdasági sajtó is felfigyelt s bár a valóságnak megfelelő, de a malomipar szempontjából még sem kívánatos közlemények jelentek meg egyes lapokban.

Nyugalombavonult a zártszámbizottság elnöke.

Őszinte sajnálkozással adunk hírt arról, hogy dr. Friedl István miniszteri osztályfőnök, az iparügyi minisztérium által alkotott zártszámbizottság elnöke, minthogy szolgálati idejét teljesen kitöltötte, nyugalomba vonul. Az alatt a rövid idő alatt, amíg a malomipar ügyeivel foglalkozott, a malomipar meggyőződött róla, hogy olyan férfiú intézi az iparág fontos ügyeit, aki az általános közérdek szem előtt tartása mellett mindég megtalálta az útat és módot arra, hogy az ipari érdekek is megfelelőképen megvédessenek. A magyar malomipar szempontjából veszteséget jelent dr. Friedl István távozása, dehát a törvény az törvény, az előtt mindenkinek meg kell hajolnia.

A nyugdíjazás alkalmából tanulságosnak tartjuk röviden összefoglalva ismertetni egy szerényen és komolyan dolgozó közéleti férfiú pályafutását, s az alábbiakban közöljük dr. Friedl István életrajzát.

Dr. Friedl István miniszteri osztályfőnök Nagykárolyban született és középiskoláit ugyanott a piarista gimnáziumban, a jogot pedig a budapesti tudományegyetemen végezte. Fiatalon került a Kereskedelemügyi Miniszteriumba, ahol a fogalmazási karon leghosszabb ideig a külkereskedelmi szakosztályban teljesített szolgálatot. E szolgálata közben minden szabadidejét külföldi tanulmányutak és ismereteinek bővítése céljából Olaszországban, Németországban és Franciaországban töltötte. A világháborúban résztvett, hosszú ideig, mintegy 30 hónapig a harctéren volt, ahová mint egyszerű tizedes ment ki és mint tartalékos hadnagy jött vissza a 12.-ik honvédgyalogezred kötelékében. Több vitézségi érmet és kitüntetést szerzett. A háború utolsó évében az akkori Közélelmezési Miniszteriumba rendeltetett be szolgálattételre, majd innen újból a Kereskedelemügyi Miniszterium külkereskedelmi szakosztályába került. Ez időben főként a kötött forgalommal összefüggésben vámszaki dolgokkal és különösen a behozatali tilalmak során felállított különféle bizottságokban működött a Kereskedelemügyi Miniszterium képviseletében. 1931-ben helyezték át az ipari közigazgatási szakosztályba, ahol úgyszólván valamennyi ügykörben dolgozott. 1935-ben az Iparügyi Miniszterium felállításakor az ipari közigazgatási szakosztály vezetésével bizatott meg és annak egészen mostanáig főnöke volt. Ezen idő alatt a vezetése alatt álló szakosztályban került tető alá az ország kéményseprő kerületeinek arányosítása, az ipartestületi hálózat kiépítése, a szikvízipari zártszám végrehajtásával kapcsolatos teendők és a malomiparban bevezetett zártszámmal kapcsolatos munkálatok.

Négy évtizedes szolgálata után most, amikor nyugdíjba ment, mindenkinek igaz szeretete kíséri és őszinte elismeréssel adózik az a sok kisiparos is, akiknek ügyeit felkarolta és mindazok az érdekképviseletek, amelyek ipari ügyekben valaha is érintkeztek vele.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Előző lapszámunkban leközöltük a 18. közjegyzői sorrend-számú „Rentabel" jeligéjű s a II.-ik pályatételre beérkezett pályamunkát.

Ez alkalommal ismét csak olyan pályamunkát közölhetünk, amely lapunkba a hatóságilag korlátozott oldalterjedelem mellett beilleszthető.

Ma leközlésre kerülő, II.-ik sz. pályatételre beérkezett **20-as közjegyzői számú „Jó koptatás félőrlés" jeligéjű** pályamunka.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy előbírálataikat szokásosan megtenni és beküldeni szíveskedjenek.

Pályatételnek adva van egy mai kornak megfelelő koptatási diagramm elkészítése, a hozzá szükséges leírással.

A silos előtti tisztítást egy rög- és por-rosta végzi. A diagrammon ez természetesen nincs feltüntetve, mert a diagramm már a malombani tárolás utáni tisztítást képezi. Nagy előny a tárolás előtt a rög, por, homok eltávolítása a búzából, mert azáltal a hosszabb tárolást és az egyenletesebb koptatást biztosítjuk.

A búza a silosból egy 10 kg-os önműködő mérlegre megy, innen rámegy egy 800 mm-es tarárra, ami a következőképen van beállítva: percenkénti fordulatszáma 450—500-ig, bevonatok száma a rögrostánál 35×7, esése 5—7%-ig, a szemrostánál 25×5, esése 12—14%-ig, a porrostánál 15×1 és fél, esése 12—14%, ventillátor fordulatszáma 750. A rögrosta leválasztja a rögöt, spárgát, szalmát stb., a búza pedig leesik a szemrostára, ami kiválasztja a búza közül a kukoricát, babot és ehhez hasonló nagyságú idegen magvakat, ezután pedig átesik a porrostára, ami kiválasztja a port, homokot és fűmagot, ezután egy szívó légáramon megy keresztül, ami kiszívja a búzában lévő laza szemeket és ahhoz hasonló többi anyagot, csak arra kell ügyelnünk, hogy a búza egyenlő elosztással kerüljön a szél hatása alá, mert ha erős szelet adunk, az egészséges búzát is magával ragadja. Megfelelő szélsebesség 6—8 m. másodpercenként, mert már 10—12 m. másodpercenkénti sebességgel a búzát is magával viszi. A búza innen egy mágneskészülékre van vezetve, ami megfogja a szeget, csavart, mindenféle vasdarabot. A mágnest, mikor üzemen kívül van, lágy vaslemezzel befedjük, hogy ne gyengüljön. A mágnesről a búza rámegy egy nagyteljesítményű trieurre, ami kiválasztja a búzából a bükkönyt, konkolyt, borsót és a tört szemeket. A fordulatszáma, illetve kerületi sebessége 1.3 mp-ként. Lejtése 4—6%-ig. Innen a búza rámegy egy 1-es sz. EMAG mosógépre. A konkoly, borsó, törtszem pedig egy normál utántisztító trieurre, aminek a fordulatszáma 15—20-ig lehet. Lejtése 6—10% közt váltakozik, ez pedig kiválasztja a kisbúzát, amit zsákban fogunk fel, vagy pedig külön őröljük, a 4. vagy 5. töretszitába vezetjük. Ez ugyan már a molnár dolga, mert ahány száj, annyi ízlés, így tehát oda vezeti, ahová jónak látja, mert a jó búzával együtt őrölni nem tanácsos, mert egyik szem kicsi, a másik nagy. A konkoly, borsó pedig rá van vezetve egy 1 és fél m-es csigatrieurre, ami a borsót, konkolyt, bükkönyt szétválasztja egymástól, amit takarmányozásra használunk.

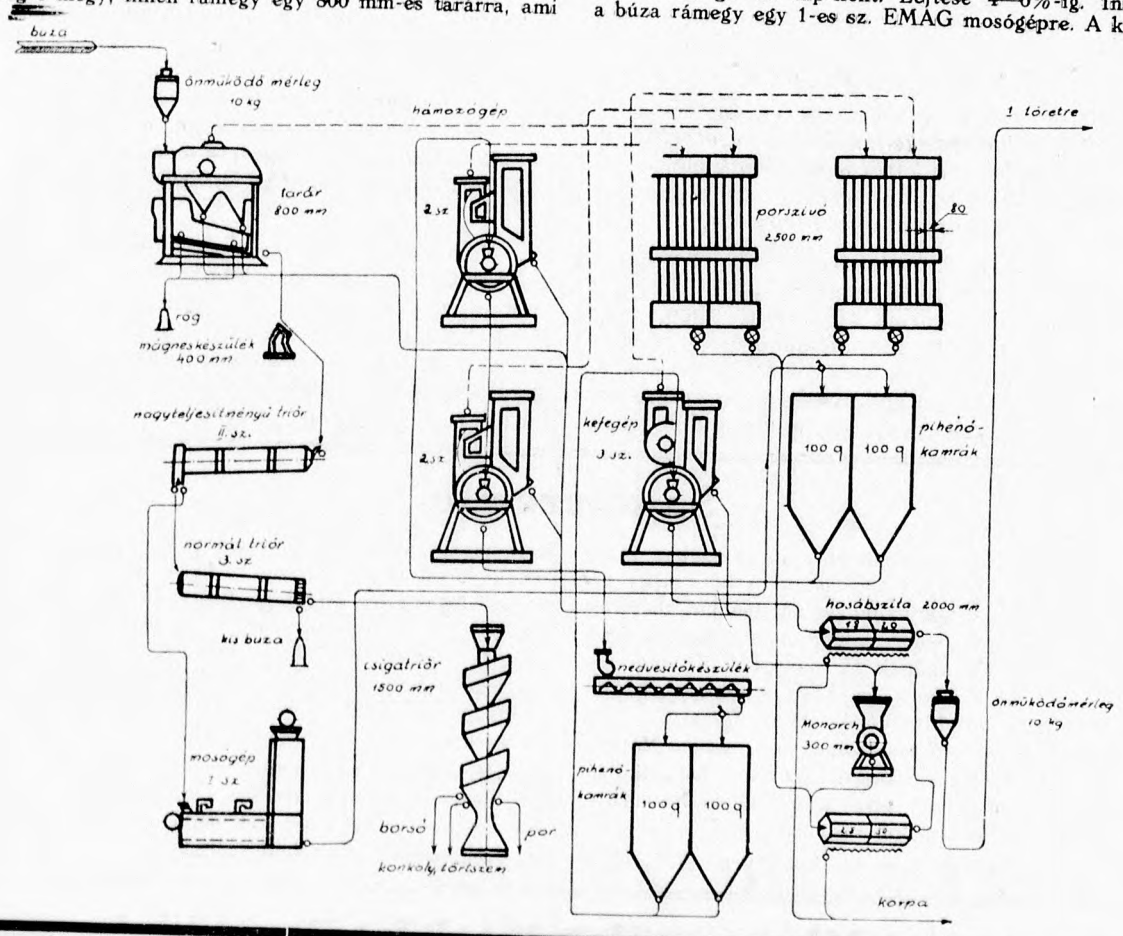

A búza, amint már említettem, rámegy egy 1-es számú EMAG mosógépre, ami a búzát alaposan megmossa s egybe meg is szárítja. A mosógép egyben vas- és kavicskiválasztó is. Fordulatszáma 450—500-ig. Kerületi sebessége 16—18 m. mp.-ként. Innen a búza megy egy iker pihentető kamrába, ahol 5—6 órát pihen és onnan rámegy egy smirgliköppenyes 2-es számú hámozógépre, aminek a beállítása attól függ, hogy mit koptatunk rajta. Rozsnál pl. a verőléceket közelebb, búzánál távolabb állítjuk. Búzánál 18—20 mm távolságra, rozsnál 14—16 mm. állítjuk a köpenytől. Fordulatszáma 450—500-ig, úgyhogy a kerületi sebesség a búzánál mindig kisebb, mint a rozsnál, pl. búzánál 14—15, rozsnál 16—17 m. mp.-ként. A hámozógép a mosógép által fellazult héjat, szakált lehorzsolja és a csírát részben fellazítja, részben pedig szél segítségével kiszivatjuk. Most a búza rámegy egy másik, ugyancsak 2-es sz. smirgliköpenyes hámozóra, ami a búzát még alaposabban megtisztítja. Beállítási módja és munkamenete az előbbié. A búza pedig most megy keresztül a 2. nedvesítésen, mert első volt a mosógép, ami után 5—6 óráig pihent s ezáltal a héj meglazult és a hámozógép könnyebben lehúz róla egy héjat. A második nedvesítés pedig búzaminőség szerint történik. Szárazabb búzánál több vizet, puhább természetűnél pedig kevesebbet. A kétszeri nedvesítést tulajdonképpen azért végezzük, mert először a hámozás könnyebb, másodszor pedig az őrlési szempontból, mert ha azt úgy szárazon őrölnénk, a korparészek úgy beletörnének, hogy a lisztjeink tele volnának korpa-szemcsékkel, viszont a kétszeri nedvesítést azért is végezzük, hogy nem elég az, hogy csak a héjat lazítsuk, hanem részben a mag belsejébe is be kell vinni nedvességet, ami úgy történik, hogy a búzát nedvesítés után 5—6 órát pihentetjük. Most pedig a második pihenés után a búzát rávisszük egy 3-as számú kefegépre, hogy a búza szikében lévő port s meglazított csírát lekefélje, innen pedig még rávisszük egy 2 m-es hasábszitára, úgyhogy a kefegép által lekefélt héjat, csírát itt még 18—20-as bevonaton keresztül leszitáljuk és a korpába visszük.

Ezután még a búza keresztül megy egy 10 kg-os önműködő mérlegen, ami már tisztán méri a búzát. Így tudjuk meg, hogy mennyi a koptatási veszteség. A tarárocsu és a hámozógépektől, kefegéptől származó csírák pedig 300 mm-es Monarchra vannak vezetve, a Monarchról egy két m-es hasábszitára van vezetve. Ennek a hasábszitának 28—30-as a bevonata. A hasábszita átejtése korpába van vezetve. Az átmenet pedig vissza a Monarchra.

Hogy egy jól koptatott búzának milyen víztartalommal kell az 1. töretre kerülni, az elsősorban is a búza minőségétől függ, mert van búza, amit nedvesítés nélkül is nehéz kiőrölni. Van egyes vidéken az úgynevezett Székács-búza, amiből a darahozam kevés, vagyis puha, lisztes, vastag a héja, tehát ehez a búzához kevesebb víz szükséges. Egy középminőségű búzát veszek alapul, aminek 15—16% víztartalommal kell az első töretre menni.

Meg kívánom még említeni, hogy, sajnos, nagyon sok malomban nem fordítanak kellő gondot a koptatás helyes menetére és a gépek szakszerű beállítására, pedig beigazolódott, amit a koptatásnál elmulasztunk, azt az őrlésnél már helyrehozni nem tudjuk.

A zártszámbizottság folytatólagos ülése.

Szeptember 14-én és 20-án folytatólagos ülést tartott az iparügyi minisztérium által alkotott zártszámbizottság, dr. Kocsondy Gyula miniszteri titkár elnöklete alatt.

A bizottság ismét hatalmas, malomipari szempontból rendkívüli fontosságú, de egyúttal közérdekű munkásságot is végzett, rengeteg folyó ügyben adta meg a szükséges szakszerű véleményt.

A bizottság elnöke bejelentette azt, amiről már korábban hírt adtunk, hogy rövidesen megtörténik a bizottság kiegészítése.

Dr. Karácson Jenő bizottsági tag indítványozta, mondassék ki, hogy a bizottság tagjai egyéni ügyekben nem járnak el a minisztériumban, egyéni ügyeket nem pártfogolnak, mert az összeférhetetlen a bizottsági tagsági minőséggel. Dr. Kocsondy Gyula elnök a maga részéről is helyeselte az indítványt, köszönetet mondott az indítványozónak, s ekként a bizottságban megállaptítatott, hogy az egyéni ügyekben való közbenjárás összeférhetetlen a bizottsági tagsággal.

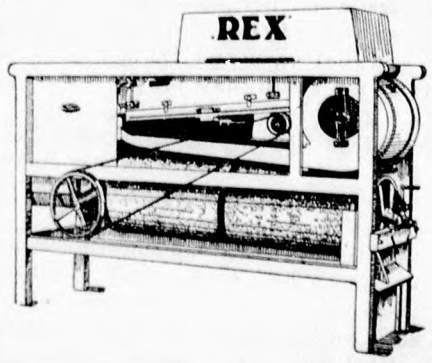

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a

„REX"

legujabb és legtökéletesebb

vetőmagtisztítógépet,

minden teljesítményre

Árajánlattal készséggel szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítészet, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szlávy-utca 20—30. (Gergely-u. sarok)

A buzaár problémája és a vámmalmok.

Irta: **Leidenbach József** okl. gépészmérnök.

A miniszterelnök ismeretes szegedi kijelentése óta fokozott erővel lendült neki a nagy propaganda: szóban, írásban és rádióban készítik elő a gazdatársadalmat a mezőgazdasági termelés „átállítására", amely átállítás hivatva lesz a búza árkérdését megoldani a nemzet és az ország javára. A cél: rávenni a gazdákat szép szóval és érvekkel, hogy kevesebb búzát termeljenek, csak annyit vagy kevéssel többet, mint a belső szükséglet, hogy így kiviteli többlet nem lévén, a belföldi ár a jelenlegi súlyos pénzáldozatok nélkül is fenntartható legyen a világpiaci ártól független szinten.

Hogy ránk malmokra mit jelent majd a világpiaci ár: azt nem kell ecsetelnem. Hiszen a mostani 19—20 pengős ár is, ami még két éve „jól jött volna", az azóta felszaporodott szociális terhek miatt már nem nyújt becsületes megélhetési alapot!

Egy bizonyos: a vámmalmokat nem szabad kitenni az „átállítással" velejáró megrázkódtatásnak, mert az beláthatalan tragédiákat okozna. Meg kell ragadni a kínálkozó megoldást:

Függetlenítsük a vámot a gabonaáraktól és térjünk át végre a készpénz-vámra!

Ezt a megoldást már régen-régen hangoztatják és én szeretném a molnártársadalom figyelmét erre koncentrálni és állandóan ébren tartani. Hogy mennyire fontos és célszerű a természetben való vámtól való letérés, arra éppen mostanában kaptunk mi vámmalmok megdöbbentő, de cáfolhatatlan bizonyítékot, amikor is a Futura hangsúlyozottan megismételte, hogy malmoktól tilos a gabonát átvenni.

Mivel a „civil" gabonakereskedők úgyszólván teljesen visszavonultak a búza felvásárlásától, a Futura lenne az egyedüli felvevő, legalább is a mi vidékünkön.

Ez a tilalom tehát azt jelenti, hogy képtelenek vagyunk adó-, OTI- és egyéb fizetési kötelezettségeinknek eleget tenni, hiszen természetben nem lehet fizetni, ahogyan nekünk fizetnek!

A Futura súlyos felelősséget vett magára, amikor kiadta ezt a tilalmat. Tudta a Futura, hogy vannak malmok, amelyek egyáltalán nem vásárlás útján, hanem munkabér fejében jutnak búzához, amely búzára nézve a M. Kir. Minisztérium termelőnek deklarálta a vámmalmokat. Szembehelyezkedett tehát saját megbízójával, amikor a „malmok" elnevezés alatt tulajdonképpen a közvetítő kereskedelmet akarta kizárni a búzaértékesítésből és a vámmalmokat lehetetlen helyzetbe hozta.

De osztozik a súlyos felelősségben a Futurával a Malomszövetség is, mert úgylátszik elmulasztotta illetékes helyen a kellő időben való tájékoztatást és barátságos felvilágosítást.

Azt lehetetlen feltenni, hogy a felelős illetékesek ilyen fejétvesztett intézkedéseket engedélyeznének: hogy amikor kényszerítik a vámmalmokat a természetbeni vámőrlésre, ugyanakkor megakadályozzák annak készpénzzé való átváltását!

Keserű szájízzel kell arra gondolnom, hogy az egész jelenlegi búzaárkonstrukcióból a Szövetségnek csak a víziparitás fáj, ami végeredményben a kereskedelmi malmok érdekébe ütközik, de nem érdekli a vámmalmokat.

Ujabban már többízben hírt hallottunk a vámrendezésre vonatkozó tárgyalásokról: ezeket a tárgyalásokat egybe kellene kapcsolni az egész elavult jelenlegi vámszedési mód megváltoztatásával és

ki kell harcolni a készpénzben való vámszedés jogát.

Mi hasznunk van a 20 pengős búzaárból, ha becsületes keresetünket álnéven, bújkálva tudjuk csak eladni vagy megvárjuk az árverést adó-, OTI- és egyéb hátralékok miatt?

Kapcsolódjunk ki teljesen a búzaár problémájából, bízzuk ennek elintézését a mezőgazdaságra. A mi érdekünk: távoltartani magunkat ettől a fordított „gabonacsatától" és kérni az igazságos vámrendezést készpénzalapon! Ha a Szövetség a vámmalmoknak is „érdekképviselete", akkor ezt tudnia és követnie kell.

Szolgaegyháza, 1939 szeptember 16.

Kaptuk és közöljük a fenti sorokat, mert a vámmalmok egyik legaktuálisabb és pillanatnyilag legnyomasztóbb sérelmével foglalkozik. Részünkről szükségesnek tartjuk azonban tárgyilagosan megállapítani, hogy ebben a kérdésben a Futurát felelősség, vagy mulasztás nem terheli, mert csak felsőbb utasításhoz tartotta magát, csakis a termelő gabonájának felvásárlására szorítkozott.

Más kérdés viszont az, hogy az Országos Malomszövetség elmulasztotta-e vagy sem azt a kötelességét, hogy a földmívelésügyi miniszteriumot, mely ebben az ügyben az ismert módon rendelkezett, a malmok ezirányú sérelméről felvilágosítsa s a sérelmes rendelkezés megváltoztatására kérje.

Tény viszont, hogy újabban már a vámmalmoktól is felvásárolja a Futura a gabonát, úgyhogy a vámmalmok vámkeresete is a termelői gabonával azonos elbírálás alá esik. Szerkesztő.

Raktáron tartunk valódi svájci
Szitaselymeket
minden számban. Valódi kenderből szőtt
malomheveredeket, serlegeket, serlegcsavarokat,
a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket és síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.
Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

Hogyan sötétítsük el a malmot?

Olyan időket élünk, amikor a légvédelmi intézkedések valóban időszerűek lettek s minden józanul gondolkodó malomtulajdonosnak és molnárnak idejében el kell készülnie arra az eshetőségre is, amikor az óvintézkedésekre tényleg szükség lesz.

Egyike a legfontosabb elővigyázati rendszabályoknak a teljes elsötétítés. Fontos ez olyan exponált épületnél, mint a malom, mely légi támadások esetén bizonyára egyike lesz a kedvelt célpontoknak. Az eddigi elsötétítési próbák alkalmával a legtöbb helyen vagy leállították a malmot és kioltottak benne minden lámpát, vagy pedig az ablakokat sötétkék vagy fekete papirossal ragasztották tele. Ezeket a próbák után ismét lemosták, leszedték az ablakokról.

Különleges izzólámpákat, melyek akként vannak szerkesztve, hogy csak egyetlen, szűk, elhatárolt helyre vetítik fényüket, malomban nem igen lehet alkalmazni, mert a malomban mindenütt világosságra van szükség munka közben. Tehát nem marad más hátra, mint az ablakok, felülvilágítók és bejárati nyílások mentől tökéletesebb befedése. Már azért is, mert ez a mód okozza a legkisebb költségeket.

Az ablakok elsötétítését akként is végezhetjük, hogy egyszerű, de pontosan összeillesztett léckeretekre fekete kartonpapirost feszítünk ki és azokat az ablak fölé előre bevert kampókra akasztjuk, úgy azonban, hogy az ablaknyílás méreteit minden irányban 15—20 cm-re túlhaladja és a nyílásra tökéletesen és símán ráfeküdjön. Különben a fény a keretek mellett az épületből kihatolna.

Lehet azonkívül az ablaknyílások elé közönséges önműködő rugós függönyrudakra fekete viaszosvászon függönyöket szerelni, melyek egyetlen rántással lehúzhatók, vagy felengedhetők s így segítségükkel az épület pillanatok alatt a külvilág számára elsötétíthető. Természetesen ezeknek a függönyöknek is minden irányban 15—20 cm-rel túl kell érniök az ablaknyíláson, hogy azt tökéletesen takarhassák.

A felülvilágítók vagy tetőablakok pedig legcélszerűbben belülről, váltószekrény (klappkasztni)-szerűen kezelhető, szorosan az ablakokra fekvő zsaluszerű lécezettel látandók el, melyek nappal felnyitva, a fényt beengedik, míg este egyetlen kézmozdulattal leereszthetők az ablakra.

Az ajtónyílások tökéletes befedése is épen olyan fontos, mint az ablakoké. Ha az ajtó még olyan tökéletesen záródik is, amint azon valaki be- vagy kimegy, a fény elárulja az épületet. Ezt megakadályozandó, az ajtó elé még egy belső ajtót készítünk, amely szekrényszerűen van kiképezve és akként van a külső ajtóval összeépítve, hogy a szekrénynek egyik ajtaja a külső, a másik a belső ajtó. Ha a helyiségből kimegyünk, akkor a belső ajtót — amint a szekrénybe lépünk — behúzzuk magunk után s így a fény a külső ajtó kinyitása alkalmával nem hatolhat a szabadba. Ugyanígy cselekszünk a belépés alkalmával, amikor a külső ajtó kinyitása alkalmával — minthogy a belső ajtó be van téve — a szekrényből nem hatol ki a fény a szabadba. A belső ajtón pedig csak akkor lépünk a helyiségbe, ha előbb a külső ajtót betettük s ezáltal a fény kihatolásának elejét vettük.

Ugyanezt megtehetjük az ajtó fölé szerelt vastag takarókból szerkesztett függönnyel is. A keretet félköralakban erősítjük a bejárat fölé, akként, hogy az ajtó és függöny között egy ember elférjen és mozoghasson, tehát egy szekrényszerű űr képződjön az ajtó és a függöny között. Távozás alkalmával a függönyt gondosan elrendezzük, mielőtt a külső ajtót kinyitjuk, nehogy fénysugár hatoljon ki. Belépésnél pedig addig nem nyulunk a függönyhöz, amíg a külső ajtót be nem tettük.

A leírt berendezések aránylag olcsón előállíthatók, mindig használhatók és ami fődolog, nemcsak, hogy nappal nem hatnak zavaróan, hanem lehetővé teszik a malomban a munka zavartalan folytatását állandó besötétítési rendelkezés esetén is.

WOLFNER
GÉPSZÍJ
VILÁGHÍRŰ
Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

HIREK

— **A zárolt nyersanyagok felhasználását irányító csoportok.** Az iparügyi miniszteriumban megszervezték azokat a csoportokat, melyek a zár alá vett nyersanyagok felhasználása, illetőleg a felhasználási kérelmek ügyében döntenek. Miután a nyersanyagok nyolc főcsoportba vannak sorolva, nyolc csoport alakítása vált szükségessé. Ezek a csoportok és vezetőik a következők: a vas-, fém- és gépipari anyagoknál vitéz *Saáry Lajos* miniszteri tanácsos; az energiaipari anyagoknál *dr. Theiss Ede* miniszteri osztálytanácsos, a vegyi-, kerámiai- és üvegipari anyagoknál *Hankis Szilárd* miniszteri osztálytanácsos, a bőr- és gummiipari csoportnál *Egry István* ny. miniszteri tanácsos, a fa- és papíripari anyagoknál *Ferdinándy Géza* miniszteri főmérnök; a textilipari csoportnál *Varsányi Gyula* műszaki tanácsos, az építőipari és helyreállítási anyagoknál vitéz *Irsay László*, a Közmunkatanács alelnöke és *Riva József* műszaki tanácsos, végül a gyógy- és kötszeripari anyagcsoportnál *dr. Kovács I. István* I. oszt. főtörzsorvos. A csoportok működésüket már megkezdték.

— **A közszükségleti cikkek jegyzékét külön rendelettel fogják megállapítani.** Már előző számainkban közöltük a 8300/1939. M. E. számú rendeletet, mely az összes közszükségleti cikkek s közöttük a búza, rozs, kétszeres, árpa, zab, tengeri, ezeknek összes őrleményei, a takarmányliszt, valamint az olajpogácsa legmagasabb árát állapítja meg az 1939. évi augusztus 26.-i állapot szerint. Hírt adtunk azokról a tárgyalásokról is, melyek a lisztárak megállapítása érdekében folytak a malomipari érdekeltség tanácskozásán, amelyekre vonatkozólag azonban ez óráig még nincs döntés. Minthogy a hivatkozott rendelettel kapcsolatosan más téren is kétség merült fel abban a tekintetben, hogy melyek azok az iparcikkek, melyeket közszükségleti cikknek kell tekinteni, mint jó helyről értesülünk, az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa néhány napon belől hivatalosan közzé fogja tenni a közszükségleti cikkek pontos jegyzékét.

— **Malmi cégjegyzési hír.** *Kaposvári Hazai Malomipar Részvénytársaság, Budapest.* Kondor Bernát igazgatósági tag e minősége és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Strasser Alfréd és Strasser József igazgatósági tagok e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett.

— **Az új gépjáróműveket a honvédség egyelőre nem veszi igénybe.** A Budapesti Közlöny 1939. évi szeptember 15.-i 209. számában megjelent a m. kir. honvédelmi miniszter *45.525/eln. 18. 1939. számú* rendelete az új gépjáróműveknek a m. kir. honvédség használatára történő átengedése alóli mentesítése tárgyában. A rendelet szerint az 1939. évi szeptember hó 1. napján vagy ezt követően üzembehelyezett gyári új személygépkocsikat, tehergépkocsikat, vontatókat, pótkocsikat és motorkerékpárokat, mindaddig, amíg a m. kir. honvédség állományának a jelenlegi kereteket meghaladó kiegészítése nem válik szükségessé, az ideiglenes használatra való igénybevétel alól mentesítik. Egyben az 1939. évi március hó 18-án *15.241/eln. 18. 1939. számú* rendelet hatályát veszti.

— **A burgonya legkisebb termelői árának megállapítása.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter *151.940/1939. I. 1. sz.* rendeletével 1939. évi szeptember hó 18-ától kezdődőleg további intézkedésig a belföldi forgalomban szállításra kerülő, étkezési minőségre válogatott alábbi burgonyafajták q-kénti legkisebb termelői árát budapesti paritásban az alábbiakban állapította meg: Őszi rózsa 5.80 P, Woltmann 4.70 P, Krüger 4.70 P. A burgonya árából a Budapesttől 250 km-nél messzebb fekvő állomásokon kizárólag a 16/c kocsiosztály fuvardíja, 250 km-nél közelebb fekvő állomásokon pedig kizárólag a 15/c kocsiosztály fuvardíja vonható le. Más címen (kövezetvám, mérlegdíj stb.) levonás nem eszközölhető.

— **Jugoszlávia megtiltja a tengeri kivitelét?** A belgrádi sajtó szerint a jugoszláv kormány legközelebb rendeletileg tiltja be számos mezőgazdasági cikk kivitelét. Ezek között elsősorban a tengeriét. Ez bennünket is közelről érdekelne, mert tengeritermésünk az idén gyenge, jóval a tavalyi alatt marad és így valószínűleg előbb-utóbb Romániára szorulhatunk, mert Laplata tengerire már a jelenlegi háborús viszonyok miatt sem számíthatunk, révén a valutáris nehézségeknek és a tengeri szállítás bizonytalanságának. Búzánk pedig minden jel szerint sokkal jobban lesz értékesíthető, mint cozinálás útján. Tengeriszükségletünk fedezéséről tehát idejében és mentől előbb kellene gondoskodni.

— **Olasz tengeri rendelet.** Az előző gazdasági évben kötelező volt a kenyérgabonához tengerit őrölni, míg a folyó évben azt szigorúan eltiltották. A maimoknál elrendelték, hogy minden tengerit azonnal polenta-lisztté kell felőrölni és a tengerinek minden más célra leendő felhasználását a legszigorúbban büntetik.

— **Két bírság egy napon!** Hát ezt igazán nem lehet kibírni! Az ember csak arra keressen, hogy az adókat, meg a sok OTI és MABI és a jó ég tudja még hányféle illetéket, pótlékot és járulékot győzze fizetni. A könyvek is nyakamon maradtak, melyeket drága pénzen készíttettem, mert nem felel meg annak a fránya ellenőrnek! Most meg a második bírságot kapom ezen a napon! Nohát azt az erre meg arra tangózó rézangyalát ennek a százpengős bírságnak! Ezzel a fohászkodással állít be a malomból reszkető családjához a gazda. No de még ilyet! Azért, mert a jelentést egy héttel később adtam be, itt a bírság! Amiért nem függesztettem fel a falra azt a hirdetményt, azért a másik bírság! Hát ki tudja azokat a határidőket fejben tartani?! Hogy pedig a hirdetményt ki kell függeszteni, arról meg egyáltalában nem is tudtam! Hiszen nem káptalan az én fejem! Meg ostán más dolgom is van, nemcsak mindig a rendeleteket böngészni, amiket olyan cifra nyelven írnak, hogy jószerint meg sem értem! Egy darabig csend van a szobában. Csak a gazda szaladgál fel és alá, dühösen dörmögve és morogva. Végre megszólal a Jóska gyerek nagy félénken. „Már ne tessék haragudni édesapám, de a multkor is kértem, amikor azt a hatvanpengős bírságot kellett kifizetni, rendeljük meg a szaklapot, mert az mindenre idejében figyelmeztet, a rendeleteket megmagyarázza és ha valami felül megkérdezzük, még külön is felvilágosít bennünket, hogy mit hogyan és mikor csináljunk. Hiszen az a napi négy fillér, ami az előfizetésre esik, nem a világ! Majd többször söpretem össze a mázsa mellett a lisztport, abból is kitelik!" Erre a gazda: „Neked is csak a szád jár, te kölyök! Hát miért nem rendelted meg?! Miért kell erről annyit beszélni?! Szaladj azonnal a postára, és: **Fizess elő a Magyar Molnárok Lapjára!**

— **Javultak a tengeritermés kilátások.** A legutóbbi hivatalos termésbecslés szerint a tengeri kilátásai némi javulást mutatnak és a termés mennyisége 22.56 millió métermázsára tehető, az előző évi 26.62 millió q-val szemben. A legközelebbi termésjelentést október 7-én fogják nyilvánosságra hozni.

— **Az OTI balesetelhárító rendszabályai november 1-én lépnek életbe.** Most készült el az OTI igazgatósága által kiküldött szakbizottság balesetelhárító óvórendszabályainak első része, melyet az illetékes miniszterek jóváhagytak s így azok *november 1-én életbelépnek*. Az OTI-nak ugyanis törvény írja elő, hogy ilyen óvórendszabályokat kibocsátani tartozik és ennek keretében elő kell írni a munkaadók és munkavállalók balesetelhárítási feladatait és kötelességeit. Az első főcsoportba azok a követelmények és kötelességek tartoznak, amelyekkel valamennyi üzemben vagy munkahelyen előforduló veszélyforrásokkal általánosságban számolni kell. Az általános veszélyforrások terjedelmes köre szintén több részre tagozódik. Az OTI az általános szabályzatot kinyomatja és azt a munkaadóknak kellő példányszámban szétküldi. A törvény rendelkezései szerint az óvórendszabályok betartására kötelezett üzemek *az óvórendszabályokat minden munkahelyiségben könnyen hozzáférhető helyen kifüggeszteni tartoznak.*

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** *A m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet* igazgatósága 1389. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1939. évi november hó 1-től 1940 december 31-ig terjedő időben szállítandó 8000 kg. liszt és 250 kg. búzadara, valamint egyéb élelmiszerek szállítására. Az ajánlatokat nevezett hivatalnál 1939. évi szeptember 27-én délelőtt 10 óráig kell benyujtani. A teljes hirdetmény és ajánlati űrlapok és nyomtatványok 1 pengő ellenében az intézet gazdasági hivatalában (Budapest, IX., Gyáli-út 4., földsz. 108.) kaphatók, illetve tekinthetők be. — *A m. kir. Ferenc József Tudományegyetem* gazdasági hivatala az egyetemi klinikák és a Horthy-kollégium részére dara- és lisztneműek, valamint egyéb élelmiszerek szállítására 1939 október 3.-i határidővel, 282. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Szállítási feltételeket tartalmazó nyomtatványok, ajánlati űrlap, továbbá mindennemű felvilágosítás a gazdasági hivatalban (Fodor-u. 9.) a hivatalos órák alatt díjtalanul kaphatók. — *Kispest m. város polgármestere* külső szegénygondozottai 1940. évi élelmiszerszükségletének szállítására 13.704. sz. alatt nyilyános versenytárgyalást hirdet. Szállítandó kb. 11.000 kg. 2-es főzőliszt, 2200 kg. búzadara stb. Ajánlat csak a városi gazdasági ügyosztályban (városháza, I. 29.) díjtalanul beszerezhető hivatalos űrlapon tehető. Ajánlatokat 1939. évi szeptember hó 28-án déli 12 óráig kell a városi gazdasági és pénzügyi ü. o.-hoz beadni, hol felbontásuk félórával később történik meg.

— **Megszűnt a határidős üzlet Liverpoolban.** Mindenki tudja, hogy a liverpooli tőzsde irányította az egész világ gabonakereskedelmét s hogy a liverpooli határidős árfolyamok után igazodott az öt világrész gabonakereskedelme. Minden világtőzsdén csak akkor öltött az üzlet határozott irányzatot, ha már ismerték a liverpooli zárlatot, vagy nyitást, mert ez volt az a tájékoztató, mely nélkül senki sem mert komoly üzleti tranzakciókhoz kezdeni. Most a liverpooli gabonatőzsdén a határidős üzleteket szeptember 7.-i hatállyal beszüntették s egyidejüleg az összes üzleteket a szeptember 2.-i hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján lebonyolították. Igy az októberi búzánál 4/75, a decemberinél 4/3/— és a decemberinél 4/3.625 shilling volt a leszámolási alap.

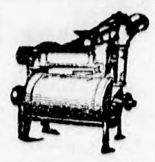

„Takarékos"-mosógép
100 kg buzához kb. 30 liter viz
Árusítja: **Kemény Manó**
Budapest, V., Akadémia-u. 21

— **Németországban lefoglalják a gabonát és a mezőgazdasági terményeket.** A birodalmi hivatalos lap szeptember 10-én tette közzé a közélelmezési és mezőgazdasági miniszter szeptember 7.-i rendeletét, melynek értelmében 1939. évi szeptember 25-től kezdődőleg a búzát, rozsot, árpát, zabot, tengerit és minden más gabonát, a hüvelyeseket, takarmányokat és még számos más mezőgazdasági terményt a német birodalom részére lefoglalnak és a mondott naptól kezdődőleg a felsorolt termények felhasználásának módját és mérvét az ezzel a gazdálkodással megbízott hatóságok állapítják meg. Lisztet vagy kenyeret csak a kiosztott jegyek alapján szabad vásárolni. Azokat a mennyiségeket, melyek egy-egy jegyre beszerezhetők, az élelmezési hatóságok fogják megállapítani. A megbízott hatóság a termények megőrlését, vagy bármilyen más feldolgozását engedélytől (őrlési tanusítványoktól) teheti függővé. Mezőgazdák kenyér- vagy élelmiszerjegyet nem kaphatnak, de fel vannak jogosítva készleteikből saját háztartásuk céljára bizonyos mennyiséget felhasználni. Ez vonatkozik takarmányfélékre is. Szállítási kötelezettségek a rendelet hatályosságával semmissé válnak, ha csak a miniszter ez alól kivételesen nem ad felmentvényt. A végrehajtási utasítás még szeptember 25. előtt meg fog jelenni.

— **Irányárakat állapítottak meg a tüzifára.** Értesülésünk szerint a tüzifa értékesítésének ügyében a döntés megtörtént. A tüzifapiac irányítását a földmívelésügyi minisztérium erdészeti osztálya fogja végezni. A faárakat nem maximálták; mégcsak hivatalos irányárak sincsenek megszabva. Ha azonban ennek szüksége mutatkoznék, úgy a kormány érélyesen és késedelem nélkül fog megfelelő rendszabályokról gondoskodni. Az árszabályozást a kormány a kincstári fával kívánja végezni, oly módon, hogy a múlt héten életbeléptetett fuvardíj visszatérítéssel lehetővé tette azt, hogy az I. oszt. bükkhasáb ára budapesti paritásban 300.— pengőben alakuljon ki. Természetesen a bükkhasáb tüzifa ára irányítólag kell, hogy hasson a többi fanemek áraira is és a bükkhasább árcsökkenése szükségképen maga után vonja a többi fanemek árának megfelelő csökkenését is a következő táblázat szerint:

	hasáb és hasított dorong	dorong és tuskó	vékony dorong	hántott fa
bükk és gyertyán	300.—	280.—	250.—	
cser, tölgy, kőris, akác	290.—	270.—	230.—	
hántott tölgy és cser				300.—
fenyő	270.—	240.—		
egyéb lágy lombfa	250.—	220.—		

Ezek az árak I-a tüzifára vonatkoznak vagóntételekben, budapesti paritásban.

Nehéz kérdés a magyar tüzifatulajdonosoknak Csehszlovákiában rekedt fakészletének behozatala is. A vonatkozó kérvényekre a földmívelésügyi és kereskedelemügyi miniszterek akként határoztak, hogy a behozatalhoz csak azzal a feltétellel járulnak hozzá, ha a tüzifatulajdonosok kötelezik magukat arra, hogy fakészleteiket csakis a Kassa—Hidasnémeti vasutvonaltól nyugatra eső visszacsatolt területeken értékesítik 300.— pengős leadóállomási árban. Ez a határozat igen megnehezíti a tüzifatulajdonosok kalkulációját, mert költségeik a fa tőárával együtt az eladási árat csaknem meghaladják.

Tudvalevőleg a kormány első ízben 360.—, majd 330.— pengőben állapította meg a tüzifa árát. Mivel azonban az idén már elfogy a másodéves vágású bükkfatüzifa s ezentúl csak egyéves vágásút hoznak forgalomba, ez pedig mintegy 10%-kal ér kevesebbett a másiknál, a 300.— pengős ár arányos.

Szakkörökben számolnak ugyan a spekuláció lehetőségével mert bizonyára lesznek, akik abban a hiszemben, hogy a belföldi készletek nem lesznek elegendők a szükséglet fedezésére, a vásárolt készleteiket vissza fogják tartani, annak reményében, hogy azt később jobb áron értékesítik. Ezek azonban csalódni fognak, mert még abban az esetben is, ha a fogyasztás megnövekednék a kormány olyan behozatalt fog lehetővé tenni, mely biztosítani fogja az előírt és kívánatos árszínvonal betartását.

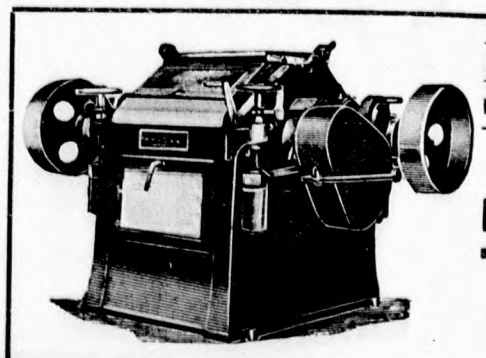

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest, VI., Váci-út 19. Táviratcim: EMAG. Telefon: 298-960.
Vállaljuk teljes
malomberendezések
szállítását, **átalakítását** minden nagyságban, saját legjobban bevált őrlési eljárásunk szerint. — Gyártjuk az összes **MALMI GÉPEKET** a legkisebb malmok részére is.
Költségvetés és mérnöklátogatás díjtalan!

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Szeptember 17-én, 1797-ben, *Batthyány Tivadar* gróf „Bucintoro" hajójának első próbamenete Wien mellett, a Dunán. 1830-ban az Első Osztrák Dunagőzhajózási Társ. „I. Ferenc" gőzhajójának első próbaútja a wieni Dunán. 1871-ben a Mont-Cenis-i alagút ünnepélyes megnyitása.

Szeptember 18-án, 1828-ban, az első olajgázgyár megnyitása Frankfurtban; 1844-ben az Altona—Kiel-i vasút megnyitása.

Szeptember 19-én, 1802-ben, született Monokon *Kossuth Lajos.*

Szeptember 20-án, 1865-ben, nyitották meg a Sopron—Nagykanizsa-i vasutat; 1899-ben a Budapest—Budafok-i villamos vasutat.

Szeptember 21-én, 1792-ben, született gróf *Széchenyi István;* 1846-ban az első gőzhajó, „Kisfaludy" a Balatonon; 1838-ban megnyílt a Berlin—Potsdam-i vasútvonal.

Szeptember 22-én. 1794-ben, adományozott szabadalom alapján épült meg a Ferenc-csatorna 1795—1802. évbekben.

Szeptember 23-án, 1869-ben, kapott engedélyt a Dunagőzhajózási Társaság a Dunán, Pozsony—Wien között, lánc- és drótkötélen való hajóvontatásra.

●

 # A legújabb precíziós műszer. Egy svéd egyetemi tanár, *Siegbahn M.* professzor egy olyan műszert konstruált, amellyel egy üveglapra nem kevesebb, mint 300.000 párhuzamosan futó vonalat lehet rajzolni. A vonalak egymástól 1/1000 milliméter távolságra állanak. A műszer a stckholmi svéd kir. tudományos akadémia új fizikai kutatóintézete részére készült és színképelemzési (spektroskópiai) kísérletek céljaira szolgál. Ez a precíziós műszer összesen két példányban készült el. A másik az angliai National Laboratory műtermeiben van használatban. Egy ilyen műszer nem épen olcsó mulatság, mert a svéd akadémia birtokában levő mintegy 300.000 pengőbe került.

 # A hidrogénmotorról. Ezzel az új motorral egyre gyakrabban foglalkoznak a külföldi műszaki szaklapok és folyóiratok. A hidrogén által hajtott motor *Erren* német mérnök találmánya. Ennek a motornak minden más elégési motorral szemben az az óriási előnye van a többek között, hogy kipuffogó gázai nem mérgezőek, mert sem szénoxidot, sem pedig szénsavat nem tartalmaznak. Nagy jövőt jósolnak tehát a motornak különösen olyan helyiségekben, ahol a gépházat nem, vagy nem megfelelően lehet szellőztetni. Ilyen például a tengeralattjáró. A hidrogénmotor, vagy amint műszaki körökben általánosan nevezik, az *Erren-motor* most már annyira előrehaladt a tökéletesítés útján, hogy szériaszerű gyártását rövidesen megkezdik.

 # Természetes és mesterséges hűtőeszközök. Ha forró nyáron élelmiszert hűvösen akarunk megőrizni, ezt a legegyszerűbben az által érjük el, ha az élelmiszert tartójával együtt egy vízzel töltött mázatlan cserépedénybe helyezzük. Ezt az eljárást egyébként a mezei munkával foglalkozó nép már ősidők óta ismeri és használja ivóvizének frissen és hűvösen tartására. A hatás oka ismeretes. A viz a cserépedény pórusain kiszivárog, a melegen azonnal elpárolog s ezzel a környezettől hőt von el, úgy, hogy a hőmérséklet csökken. Ezt a folyamatot erősíteni lehet, ha a cserépedény közelében ventillátort helyezünk el, mely a párolgási folyamatot sietteti. Nagyobb mennyiségek és hosszabb időn át való hűtésére természetesen ez az eljárás elégtelen. Ilyen célra jobban megfelel a szárazjég, ha azt egy jólzáródó tartányba, vagy szekrénybe helyezzük. Ha egy szénsavas palack csapját megnyitjuk, tartalma, a folyékony szénsav pillanat alatt párologni kezd és párolog, amíg csak a csap nyitva van. Emellett a lehülés olyan nagymérvű, hogy szénsavhó képződik, mely nem egyéb, mint szárazjég. Ezt könnyen felfoghatjuk egy zsákban is és felhasználhatjuk. Kitünő szer hűtésre, mert igen lassan és minden nyom hátrahagyása nélkül párolog el. Hűtőhatása ezért elég hosszú tartamú és elsőrangú. Egyébként a szénsavat nagy mennyiségekben és leggazdaságosabban nagy gőztelepek füstgázaiból állítják elő. Ismeretes egy földgázzal dolgozó nagy gyártelep, ahol a tüzelésnél fejlődő szénsavat megfelelő készülékek segélyével felfogják, visszavezetik és maradéktalanul feldolgozzák. A gyár naponta 5500 m³ földgázt tüzel fel s ennek füstgázaiból naponta 6000 kg. szénsavat állít elő.

 # Mikor gyárszerű a malom Németországban? Noha a kérdés már rendezve van, előfordulnak esetek, mikor a meghatározás nem könnyű és vitákra ad alkalmat. Ilyen vitás esetekben a jövőben az illetékes hivatalos szervek a következő alapelvek szerint fognak határozni: évi 3000 tonna tényleges őrlésig bezárólag minden malom, akár kereskedelmi-, akár pedig vám- vagy bérőrlést teljesített, *de a megdarált mennyiség figyelembe vétele nélkül,* kéziipari jellegű. Az évi 3000—6000 tonna tényleges őrlést teljesített malmok pedig csak akkor tartoznak a kéziipari jellegű malmok közé, ha a vám-, illetőleg bérőrlésben teljesített őrlés több, mint a megőrölt összmennyiség 10%-a. Végül az évi 3000—6000 tonna tényleges őrlést teljesítő olyan malom, mely vám-, illetve bérőrlésben 10%-nál kevesebbet őrölt, tetszése szerint vagy a kéziipari, vagy a gyáripari jellegű malmok közé soroltathatja magát. A magyar malomipar már régóta sürgeti a malomjelleg megállapításának reformját, mert a jelenleği megállapítás nem felel meg a követelményeknek és számos visszaélésre és a törvények megkerülésére nyujt alkalmat.

 # Spanyolország búzagazdálkodása. Mint a Magyar Export Kurir madridi jelentés alapján közli, az ujjáépülő Spanyolország fontos agrárreformokat léptetett életbe. A reformokat a nemzeti gabonaszolgálat, a Servicio Nacional del Trigo felállításával kezdték meg. A spanyol gazdasági év is — a miénkhez hasonlóan — július 1.-től, a következő év június 30.-ig terjed. Minden mezőgazdasági üzem záros határidőn belől köteles terméseredményét az állami gabonahivatalnak bejelenteni. A bejelentések alapján fogja a gabonahivatal megállapítani a hivatalos terményárakat és az importálandó gabona mennyiségét. Azok, akik eddig a terményárakat diktálták, tehát a gabonakereskedelem, a malomipar és a bankok, valamint a spekuláció, a forgalomból ezentúl teljesen ki lesznek kapcsolva. Tevékenységüket legnagyobb részben az állami gabonahivatal fogja átvenni, mert a termelő egész termését csak a gabonahivatalnak adhatja el s minden visszaélést a legszigorubban büntetnek. Kivételt képez a termelő vetőmag- és saját házi szükséglete. Ezek mennyiségét is azonban szigoru rendeletek szabályozzák. A gabonaárakat három alapon, ú. m. az eladási időpont, a föld termékenysége és a birtok nagysága szerint állapítják meg. Az árak lépcsőzetesek és július hóban 59 pezetával, 1940. júniusban pedig 64 pezetával végződnek, 100 kg.-onként, átlagminőség (Arevalo) után értve. Az átlagminőség 77 kg-os hektolitersulyu és 3% idegen keveréknél többet nem tartalmazó búzára vonatkozik. Felosztják továbbá az országot három termékenységi kerületre és birtok nagysága szerint az alapárból 30 hektár kiterjedésü birtoktól kezdve 1—4 pezetát vonnak le mázsánként. A gabona árát részletekben, 90 nap alatt fizetik. A malmok és sütőipar munkáját szintén szigoru előírások szabályozzák. Igy a malmok csak a gabonahivataltól vásárolhatnak és a búzát csak előírásszerűen, egységesen őrölhetik ki. A kenyérsütés is egységesen van szabályozva és csak félbarna kenyér előállítása van megengedve.

 # Acélépítmények rozsdamentesitése. A mázoláson kívül két módja van annak, hogy acélépítményeket a rozsdától megóvjunk. Egyik az, hogy az acélat minden idegen anyagtól megszabadítunk — ilyen acélat p. o. az amerikai „Armco" vasból készítenek —, vagy pedig azt más fémekkel ötvözünk. Itt első sora króm jöhet figyelembe. A vegytiszta acél nagyobb építményeknél nem jöhet tekintetbe, mert szilárdsága nem elég nagy. Az acél felületének nem rozsdásodó fémekkel való bevonata pedig túlságosan drága. Igy csak az ötvözött acél az, amelyről komolyan szó lehet. Világszerte még mindig kísérletek folynak olyan irányban, hogy rozsdamentes acélat nagy mennyiségben és az eddiginél olcsóbban tudjanak előállítani. Ennek fontosságát könnyen megérthetjük, ha elgondoljuk, hogy egyetlen Dunahíd mázolása százezer pengőbe kerül.

 # A szójabab termeléséhez baktériumok is kellenek. Ismeretes az a törekvés, hogy a hazai szójababtermelés fokoztassék és ebből a rendkívül hasznos és értékes olaj- és takarmány növényből mentől többet állíthassunk elő. Rájöttek azonban, hogy a szójabab sikeres és lukratív termelése bizonyos talajbaktériumok jelenlétéhez van kötve, melyek a hazai talajból hiányoznak. Ezen a termelési talajok beoltásával segíteni lehet ugyan, de a talajoltásokhoz nagy mennyiségű baktériumkulturákra van szükség. A kulturák kitenyésztésének céljára most a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara egy külön laboratóriumot rendezett be, mely a szójabab termelésével foglalkozni kívánó mezőgazdákat a talajoltáshoz szükséges baktérium kulturákkal el fogja látni.

 # A tízév előtti német-lengyel rozsegyezmény. December 4.-én lesz kerek tíz esztendeje, hogy a lengyelországi gabonaexportőrök szövetsége és a német gabonakereskedelmi társaságok aláírták azt az egyezményt, mely a két ország rozsexportőrjeinek együttműködését és az együttműködés alapvető határozmányainak megállapítását a következőképpen tartalmazta: A rozskereskedelem mindkét országban akként szabályozandó, hogy a rozs külföldi kiajánlása az árakat ne ronthassa. A következő gazdasági évre egy olyan szervezet készitendő elő, mely mindkét ország **összes rozsexportálóit és exportszervezeteit egy közös exportintézménybe egyesítse.** Átmenetileg egy rozsexportszindikátust állítanak fel, melyben mindkét ország rozskiviteli cégei helyet foglalnának. A szindikátus osztaná fel azután tagjai között a rozskiviteli kontingenseket. A szindikátus állapítaná meg azt a legalacsonyabb rozsárat, melyen alól rozsot nem szabad külföldre ajánlani, illetve eladni. Az egyezmény nem érinti a két ország egymás közötti forgalmát. Azóta a világ nagyot fordult s a két szomszédos ország, ma a harcmezőkön néz egymással farkasszemet.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Tagjainkhoz! Bár Szövetségünk politikával egyáltalában nem foglalkozik s így a gyülekezési jog korlátozása dacára is bizonyára kapna engedélyt szokásos összejövetelei megtartására, a mai viszonyok között helyesebbnek látja az Elnökség, ha egyelőre eltekint mindennemü összejövetel, tehát úgy a szervező-értekezletek, mint az önképzőköri ülések megrendezésétől. Midőn erről az összejövetelek rendezőit és az önképzőkörök vezetőit miheztartás végett értesítjük, Tagjaink szives figyelmébe ajánljuk, hogy ügyes-bajos dolgaikkal írásban is felkereshetik Szövetségünk irodáját (Budapest, XIII., Reitter Ferenc u. 12/b.), ahonnan a szükséges felvilágosítást ugyancsak írásban kapják meg. *Főmolnárok Országos Szövetsége.*

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. cimére sziveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségüknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek halasztást.

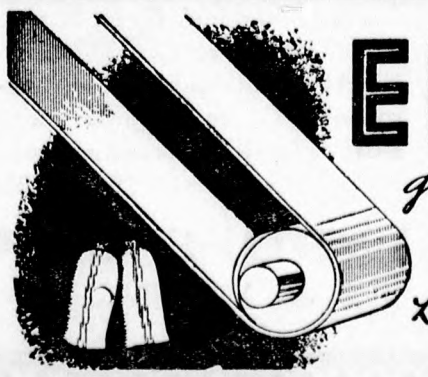

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kérdésekre e rovatban válaszolunk, kivéve, ha felbélyegzett válaszborítékot bocsát rendelkezésünkre.

L. Antal gépész. Kérdésére legjobb válasz, ha a rendeletet (27.621/1937. Ip. M. és 31.974/1937. Ip. M. számú körrendelet) idézzük: „2. §. Az 1. §. és a 4. §. szerint megengedett munkaidőn túl legfeljebb további egy órán át szabad foglalkoztatni a személyzetnek azt a részét, amely a munka megkezdése előtt vagy befejezése után a gépek körül előkészítési, karbantartási és tisztogatási, általában tehát olyan munkát végez, amelynek elvégzésétől függ a munkának a következő munkanapon való akadálytalan megkezdése.

Az erőgépek kezelését végző személyzet rendes munkaideje indokolt esetben napi tíz óráig terjedhet.

A munkaidőnek az előző két bekezdésen alapuló meghosszabbítása alatt a személyzetet nem szabad termelőmunkával foglalkoztatni."

Szakmunkások a munkaidőnek az első bekezdésen alapuló meghosszabbítása alatt csak géptisztítást és karbantartást végezhetnek.

Abban az esetben, ha a személyzet napi munkaideje az 1. vagy 4. §. alapján kilenc órát meghalad, az erőgépek kezelését végző személyzetet a Rendelet 2. §-ának első bekezdése alapján további egy órán át szabad foglalkoztatni. Ilyen esetekben tehát ezt a személyzetet a Rendelet 2. §-ának második bekezdésében meghatározott napi tíz óránál hosszabb ideig is szabad foglalkoztatni."

A rendelet még azt is kimondja, hogy a heti 48 órán túl végzett munkát túlmunkának kell tekinteni, kivéve a fent idézett 2. §. alapján végzett munkát, továbbá az olyan többletmunkát, mely elmaradt munkaidő pótlására szolgál. Túlmunkát pedig legalább 25%-kal magasabban kell díjazni. Ha tehát az I. fokú iparhatóság a malomnak a 4. §. alapján engedélyt adott arra, hogy 60 napon át a személyzetét napi 10 órán át foglalkoztassa, akkor Ön napi 11 órát dolgozhatik, amiből 1 óra előkészítési munka, míg két óra túlmunka, amiért legalább 25% pótlék jár. Ha azonban a malom üzemét váltott személyzettel tartják fenn napi 12 órán át, akkor Önnek csak napi 10 órán át szabad dolgozni, de ezért a 10 óráért rendes órabér jár.

Pálffy Testvérek. A fatüzelésű szívógázmotor üzeme lóerőóránként, tapasztalat szerint, 3 fillérbe kerül. Ha tehát azt vesszük az átlagszámítás alapjául, hogy egy mázsa őrléshez tíz lóerőórát kalkulálunk, akkor egy mázsa őrlés energiaköltsége fatüzelésű szívógázmotornál mintegy 30 fillér. Ezt a számítást természetesen a faárak esése vagy emelkedése befolyásolhatja. A jelen számítás alapja 3 pengős faár q-ként. Minthogy 1 lóerő 736 Watt elektromos munkával egyenlő s mivel egy Kilowatt (1000 Watt) áram országos átlagban mintegy 10—12 fillérbe kerül, a fenti mázsánkénti 10 lóerőórás őrlési kalkuláció alapján egy mázsa őrléshez 7.36 Kilowatt elektromos áramra van szükség, melynek költsége 10 filléres alapár mellett 73.6 fillér. Ezzel szemben a villamosüzemnek az az előnye, hogy egy elektromotorhoz sokkal kisebb befektetés szükséges, mint egy szívógázmotor telephez. Elesik a gépházépítés, generátorház építési költsége. Nem kell tüzelőanyagot fuvarozni és állandóan fát vágni. Nem kell a tüzelőanyagot tárolni és abba is tőkét fektetni, végül az elektromotorhoz nem kell gépészt tartani. Kis helyet foglal el, nem csinál zajt a kipuffogással és nem fejleszt gázokat. Tiszta és bármikor pillanatok alatt hozható a malom üzembe és állítható le. Kenése is sokkal kevesebbe kerül, mint a szívógázmotoré. Hátránya magas üzemköltsége, valamint az, hogy a villamos centrálé bármilyen üzemzavara vagy anyaghiánya hasznavehetetlenné teszi. A szívógázmotor-üzem nem függ senkitől sem. Ha a felhozottakat figyelembe veszik, könnyen kiszámíthatják, hogy melyik üzemmel jönnek ki jobban.

Gruber István, Kéthely. Amennyiben igényjogosultsága egyébként fennáll, katonai szolgálatra való bevonulásától, illetőleg munkából való kilépésének időpontjától kezdődőleg három hónapon belől van joga orvosi, szülési, illetve szoptatási segélyre feleségének. Azonban már most jelentkezzék felesége az OTI ottani orvosánál vagy megbízottjánál és már most jelentse be vonatkozó igényeit és a szülés várható időpontját az OTI-nál az orvos, vagy más OTI-megbízott útján, valamint közvetlenül is.

Malombérlő. Az ipari tisztviselőkre vonatkozólag a 7777/1938. M. E. számú rendelet akként intézkedik, hogy ha az alkalmazott tisztviselő katonai szolgálatra bevonul és szolgálati járandósága utólag jár, a munkaadó hetenként esedékes járandósága esetében arra a hétre és ezt a hetet közvetlenül követő hétre, havonként esedékes járandóság esetében pedig arra a hónapra, amelyben az alkalmazott a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult, az alkalmazottnak a teljes kétheti, illetőleg a teljes havi szolgálati járandóságát az egyébként fennálló esedékesség időpontjában kiszolgáltatni köteles. Ha a szolgálati járandóság előre jár, a munkaadó a bevonulás hetére, illetőleg hónapjára előre felvett járandóságot a bevonulás okából vissza nem követelheti és ezenfelül a hetenként előre esedékes járandóságot az alkalmazottnak a bevonulást követő hétre is teljes összegben megfizetni köteles. Egyéb szolgálati járandóságot a munkaadó a katonai szolgálat tartama alatt nem tartozik adni alkalmazott tisztviselőjének. Ez nőtlen tisztviselőkre vonatkozik. Amennyiben a tisztviselő nős és családos, az esetben tartási hozzájárulás illeti meg munkaadója részéről, ha erre tényleg rászorul és legénységi állományban teljesít katonai szolgálatot. Fennmarad már most annak eldöntése, vajjon az, akit Ön „Gyakornok" minőségben alkalmazott, tisztviselő-e vagy nem? Remélhetőleg nem tanoncot ért Ön a „gyakornok" alatt. A döntésnél az a mérvadó, vajjon az illető „túlnyomórészt szellemi munkát" végez-e? Ha igen, akkor tisztviselőnek számít. A tisztviselői minőséget látszik megerősíteni az is, hogy az illető fémipari szakiskolát végzett, ami az érettségivel egyenrangunak számít, mert karpaszomány viselésére jogosít a katonaságnál.

F. F. *(Bevonult molnársegéd javadalmazása.)* Rendes katonai szolgálatának teljesítésére bevonuló molnársegédének katonai szolgálata tartamára a munkaadó semmiféle fizetés vagy járandóság teljesítésére sincsen kötelezve. Amennyiben a bevonult segéd családos, ebben az esetben a 8260/1939. M. E. számú rendelet értelmében családi segélyre van igénye, melyet bevonulása alkalmából közvetlen parancsnokától kihallgatáson, szóbelileg kell kérnie. Ha pedig nőtlen, illetőleg nincsenek olyan családtagjai, akiket ő köteles eltartani, akkor szolgálata alatt a kincstár tartja el, ruházza és fizeti.

Hát lehet ezt győzni? (A 3678/1917. M. E. és a 3310/1918. M. E. sz. rendeletekről.) Ne tessék kétségbeesni, mert nincs rá oka. Bizonyára *tévedés folytán* közölte a „M. F." című szaklap szept. 16.-i, 34. számában, hogy a 3678/1917. M. E. és a 3310/1918. M. E. számú rendeletek még jelenleg is érvényben vannak s hogy ennek következtében súlyos kihágást követ el, ha a malomban és a lisztraktárban, valamint a detail liszteladási üzletében nem látja el a lisztes-zsákokat függőjeggyel, melyen a liszt ára fel van tüntetve és hogy ha az említett rendeleteket a malomban, raktárban és lisztüzletben szemeötlő helyen ki nem függeszti stb., stb. A 3678/1917. M. E. számú rendelet 12—37. §-ai ugyanis még az 1884/1924. M. E. számú rendelettel (R. T. 35.) lettek *hatályon kivül helyezve*, míg a 3310/1918. M. E. számú rendeletet, mely a fenti valóban terhes és ma már felesleges rendelkezéseket tartalmazza, a 8270/1939. M. E. számú rendelet (B. K. 1939. évi szeptember 8.-i 204. száma) *helyezi hatályon kivül.*

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A búzapiacon élénkült a forgalom. Főként felsőtiszai és dunatiszaközi állomásokról kielégítő a kínálat és a felhozatal. A malmok a fokozott őrlések következtében az eladásra kerülő tételeket felveszik.

Rozs. Rozsban néhány nap óta megjavult a felhozatal.

Árpa. A budapesti sör- és malátagyárak részéről az egészen kiváló sörárpa iránt fokozódott az érdeklődés.

Zab. A zab iránt az érdeklődés erősen megcsappant.

Tengeri. Az ótengeri iránti érdeklődés egyre gyengül, forgalom inkább az új szárított tengeriben kezd kialakulni. Pesti paritásban 18.70 pengő körüli árat kérnek a tengeriért.

MALOMKÉPVISELETEK,
gabona- és takarmányügznökség,
Budapesten jól bevezetve
Kosály Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12
Telefon: 112—599

Gabonakészáruüzlet:

(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza	19.75—20.45	Tengeri	18.75—18.90
Felsőtiszai búza	19.65—20.30	Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi	19.65—20.30	Prima sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza	19.85—20.45	Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	16.60—17.00
Kisalföldi búza	19.80—20.45	Középm. tak. árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	14.05—14.15	I. rendü zab	19.10—19.40
Egyéb rozs	14.20—14.40	Középmin. zab	18.85—19.05

Határidőüzlet:

Rozs októberre	14.60—14.62
Rozs márciusra	15.73
Tengeri szept.-re	19.00

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált kőleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00		

Az árak budapesti paritásban értendők.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza, 80 kg-os, ab hajóállomás	20.40—20.60
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit	20.50—20.70

Lisztpiac:

Vagyonváltság búza ára szeptember hónapra 20 P.

A forgalom tovább is élénk volt, nagyobb kereslet azonban leginkább a 0-ás lisztek iránt nyilvánult. A kenyérlisztek elhelyezése már nagyobb nehézségekbe ütközik.

Árak:

Búzakorpa	13.50—13.70
8-as takarmányliszt	15.75—16.50

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37.00—38.00	5	30.75—31.75
0gg	36.00—37.00	6	25.75—27.75
0g	36.00—37.00	7	18.50—19.50
0 F	36.00—37.00	RO	27.75—29.75
2gg	35.25—35.75	ROI	25.00—26.75
2g	35.25—35.75	RI	19.00—20.75
4	33.00—34.00	RII	17.00—18.00

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

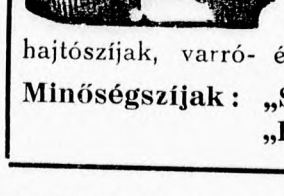

legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.
Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

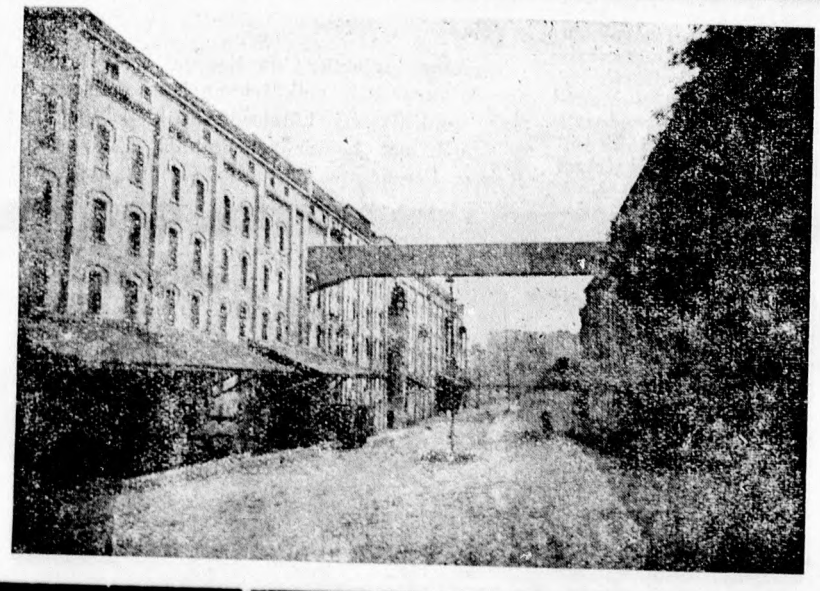

Megkezdődött a CONCORDIA
GŐZMALOM leszerelése!!!

Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

12842 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 39.

Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 szeptember 30. 35. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Géplakatost fagázmotorhoz, feltétlen szakértőt, keresek hetibérrel. Kozlánszky, Abauj Szemere. 1486

Azonnali belépésre keresünk visszaöntéses vámmalomba két szorgalmas molnársegédet, akik az őrlés teljes tudatában jártasak. Fizetés órabér. Hutter-malom, Kőröshegy, Somogy m. 5788

Nőtlen molnársegédet keresek turbinás vámmalomba, állandó munkára. — Zsákolás megkívántatik. Sudáry, Bakháza, u. p. Babócsa. 1483

Keresek négyjáratú, visszaöntéses malomba azonnalra molnársegédet, mestervizsgázott előnyben. — Fizetéssel megjelölt ajánlatot kérek. — Hengermalom, Ipolytölgyes. 1490

Iparigazolványos idősebb molnárt keresek ezerötszáz vagy ezer pengővel; részletes ajánlatokat kér: Schornstein, Biharnagybajom, Mátyás király u. 1. 1477

Nőtlen molnársegédet keresek október 1.-re. Veszner János, molnár, Kálmáncsa, Somogy m. 5775

Azonnali belépésre keresek munkaszeretű molnárt. Tatár-malom, Kisléta. 5793

Keresek közönséggel bánnitudó, kifogástalan életű, szorgalmas, nős, vezetőmolnárt, 6 járatú, visszaöntéses malomba, október 15-re, esetleg azonnal. Csakis szakember jelentkezzen, — útiköltséget nem térítek. Tischler-malom, Rábakecskéd. 1493

LEVELEZÉS

Házasság: Megnősülés céljából ismeretséget keres 29 éves, r. kath. vallású malomtulajdonos, keresztény malomtulajdonos leányával. Nagy elfoglaltsága miatt így keres ismeretségi lehetőséget. Komoly, hozzáillő malomtulajdonos leány, ki minden tekintetben megfelel, szíves válaszát kéri, fényképre és levélre hasonlóan válaszolok. A Magyar Molnárok Lapja kiadóhivatalában „Becsületes" jeligére. 1393

Köszönet a pályázó uraknak, az állás próbaidőre betöltetett. Önálló munkaerő, 1416. 1481

Benősülhet jóraváló, szorgalmas, 25—26 éves molnár fiatalember üzemembe. Leányom 18 éves, 6—7000 pengő megkívántatik, amiért fele malmot reá iratom, üzletvezetést teljesen rendelkezésére bocsájtom. Malmom ötjáratú, barnaszenes meghajtású. Érdeklődők személyes látogatását kérem. Szőnyegi Péter malomtulajdonos, Zámoly, Fejér megye. 5791

ÁLLÁST KERESŐK

Főmolnári kezelői állást keres azonnali vagy későbbi belépésre elsőrendű, igazi komoly szakember, bármilyen hibásan működő malmot felelősség mellett rendbehoz, a lisztek versenyképességéért százalékban garanciát vállalok. Szíves meghívást kér Szlovák György főmolnár, Szarvas, Békésmegye, Mária-malom. 5742

Könyvelésben mázsálásban jártas fiatal molnársegéd jobb segédi vagy mázsálói állást keres bármikorra. — Szíves meghívást kér: Németh József molnársegéd, Merseváth, u. p. Külsőváth. 1488

Stabil gépész állást keres azonnali belépésre; fűtést is elvállal. Babos Péter, gépész, Tápiószele. 1487

Állást keres fiatal, szakképzett, nőtlen molnárséged visszaöntéses vagy bármilyen rendszerű malomba. — Nagy Sándor, Szendrő, Hengermalom. 1482

Főmolnári állást keres bármikori belépésre 36 éves, nős, családos, komoly, intelligens szakember, a malmászatban elismert szaktekintély, német-, szláv nyelvismerettel. — Szíves meghívást kér: Szabó főmolnár, Mélykút, Bács megye. 5783

Főmolnári, kezelői állást keres tanfolyamot végzett főmolnár. Rosszul működő malmot rendbehoz, — lisztek jó minőségéért felelősséget vállal, bármilyen rendszerű. — Szíves meghívást kér bármikorra: Rágyanszky Mihály főmolnár, Szarvas, II. k. 327. szám. 1485

Felvidéki vagy bármely más nagyobb malomba könyvelői állást keres iparengedélyre jogosult, 25 éves malmi könyvelő. Ajánlatokat „Október hó" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 5779

Főgépész állást keres, jobb gépészi állást is elfogad, hosszú évi műhelygyakorlattal, tanult szakember, meghívást kér: Kövér Miklós, Budapest, Baross-u. 111. 5780

Nőtlen molnár jobb segédi állást keres, az őrlés minden ágában jártas. — Szíves meghívást kér, fizetésmegjelöléssel: Paksi István, — Karád, Somogy m. 5781

37 éves molnár állást keres október elsejére. — Dobi Béla, Nagykálló. 1480

32 éves nőtlen, komoly, rendszerető, a mai igényeknek megfelelő, szakmáját értő főmolnár állást keres. Vállalja kisebb-nagyobb malmok gazdaságos műszaki vezetését. Jelenleg 4 vagónos malom főmolnárja. Tanfolyamot és mestervizsgát tett. Szíves megkeresést kér — „Komoly szakerő" jeligére. 5790

Molnár középkorú, az őrlés minden ágazatában jártas, kezelői vagy jobb segédi állást keres azonnalra is. Soltész János, Inota, Fehér m., Muszel-malom. 1497

Középkorú, nős, kiscsaládú molnárséged állást keres bármikori belépésre. — Napravszki Károly, Bodroghalász. 1496

Vezető molnári állást keres szerelésben, összes malmi munkálatokban jártas szakember. Guczoghy, Kisterenye. 1491

Főmolnári vagy kezelői állást keres 28 éves, nős, hadmentes, mestervizsgázott, őrléssel bánnitudó, jelenleg 2 vagónos malomnak főmolnára. Szegedi Sándor, Sarkad, gr. Tisza István u. 51. 1494

Gépészi állást keres 39 éves, nős, tanult géplakatos. Az összes vezérművekről vizsgázott, 12 évi malmi gyakorlattal. — Szíves meghívást, fizetésmegjelöléssel, kér: Horváth János, Kecskemét, Árok-u. 8. sz. 5792

Megbízható, 23 éves molnársegéd bármikori belépésre, állást keres. Kuszli Ferenc, Kiskunmajsa, R. T. malom. 1492

VEGYESEK

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010/1

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Besser 3. számú Rentabel kitünő állapotban kapható: Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Két garnitura, vasrámás, 47 és 48 collos Máv-cséplő, 22 HP Fordson-traktorral, elevátorral és teljes felszereléssel eladó. Uri Antal, Szigetszentmiklós, Rákóczi-u. 49. 1489

Eladó 36 collos darás kójárat, komplett köpaddal és felvonóval, továbbá 16 kalapácsos Botond egyetemes őrlőgép ciklonnal. Bauer Jenőné, Jászkarajenő. 1484

Felekeresettel átadnám önálló vezetésre 6 járatú, visszaöntéses malombérletemet 1000-rel. — „Rendes megélhetés" jeligére a kiadóhivatalba. 5784

Egy jókarban levő, 30 HP Mac-Cormik traktor, Eberchardt 4 és 6 vasú ekével eladó. Megtekinthető: Jankovich-uradalom, Rácalmás, — Fejér m. 5785

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Eladó 250×1000 dupla hengerszék. Chrónos önműködő gabonamérleg, 20 kiló kiöntéssel. — Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky-u. 35. 5715

„Rábe" tányéros modern kivitelű detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Társasviszony végett eladó hétjáratú újonnan átszerelt csuvármentes negyvenöt lóerős fatüzelésű szívógáz motoros malom „Biztos jövő" jeligére. 1433

Monarch malmokat, 300—400 mm külátmérettel keresek megvételre. — Ajánlatokat „Monarch 2191" jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 2191/m

Üzembenlévő, jó állapotú 50 HP szívógázmotor, fatüzelésű generátorral eladó. — Megkeresések „Jó állapotú" jeligére a kiadóhivatalba. 5774

Eladó egy 7½ HP, 3 fázisú, 1420 fordulattal, villanymotor — üzemnagyobbítás miatt. Üzemben megtekinthető, ára 450 pengő. Czirok László, Kápolnásnyék, Daráló. 5776

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5718

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Malmot 6—8 járatút keresünk, részes bérletért, elszámolásra vagy felekeresetre. 2 molnár és 1 gépész, — népszerű szakemberek vagyunk. Csongrády, Bátaszék, Mozi-köz. 1474

Automatikus mérlegeket, 5—10 kg-at, keresünk megvételre. Ajánlatokat „Mérleg 2191" jelige alatt kérünk a kiadóba. 2191/m

Négyjáratú faszívógázüzemü malom, jó búzatermő vidéken örökáron eladó, öregség miatt. — Ugyanitt felszabadult molnársegéd azonnal felvétetik. Almássy István, Megyaszó. 1475

Keresünk megvételre napraforgó-hajalót; kérjük leírást, teljesítményt, — végső árát közölni. Hengermalom, Tarnaméra. 1478

Eladó malom — 24 órai teljesítmény: 50 q — egyharmadrész vagy fele. Babi és Holiósi hengermalom, Köbölkút. 5778

Betegségem miatt eladnám Bácsalmáson 2 évvel ezelőtt épült, jómenetelü, modern malom felerészét. Grünbaum Lajos. 1464

Traktor- autó-, mótorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyürük gyártása. Dugatytyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Bőrszíj, gummi- és textilszíj rendkívül olcsón eladó. Technika, Dobozi-u. 5 2193

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Zsákcsuszda kapható. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.). 2007/a

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre, kaphatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-u. 21. 2006/19

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Keresek vételre álló elrendezésű, 15—60 HP-ig, kompresszoros Dieselmotorokat, lehet hibás is. — Koch Sándor műszaki vállalat, Budapest, Jókai-u. 31. Telefon: 128-087. 5777

Tiszavidéki, nagyteljesítményü és szállítóképességü malom vállal búzabérőrlést, kedvező feltételekkel, búzászsákot őröltetőnek kell adni. Komoly ajánlatok: „Márkaliszt" jeligére a kiadóba kéretnek. 5789

Eredeti Seck-gyártmányú 25/60 és 30/60 számú hengerszékekhez való rovátkolt hengerek, igen szép és hibátlan állapotban, raktárról azonnal szállíthatók. Karczag és Társa, Budapest, IV., Lázár-utca 13. 5748

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Napraforgó hajaló, Felekyféle, teljesen vasból készítve, kapható: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/b

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5772

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

Használt, de kifogástalan állapotban levő búzatisztító berendezést megvételre keresek. Lukácsy-malom, Jászjákóhalma. 1498

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest, (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védiegyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, cserеüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

30/50 és 30/40 dupla vasszekrényes hengerszékek raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/i.

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerű és kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia ucca 21.) 2006/7

Özv. Nagy Sándorné, Monostorapáti (Zala m.) lévő 3 járatú, állandó vizű, napi 15—16 mázsa teljesítményü malma eladó, jelenleg bérbeadva, lakás, nagy pajta, istálló, félszer, sertéshízlalda és nagy gyümölcsös van hozzá; Tapolca a vasútállomás, onnét mindennap déli 12 órakor autóbuszjárat. Felerészben is eladó 12 ezer pengőért; csak személyesen tárgyalok és bélyeggel ellátott levelekre válaszolok. — Özv. Nagy Sándorné, Monostorapáti. 1476

Golyóscsapágyakat golyóscsapágyházakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával készítünk. Uj golyóscsapágyakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 469

Eladó igen olcsón 2 drb fa-szekrényes 27-es hengerszék, 2 drb tartalékhenger hozzá. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. sz. 2142/m

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecizebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatytyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Siksziták egy- és kétszekrényesek eladók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/j

Autó amerikai Welie-gyártmányú, prima csukott karosszériával, új gumikkal eladó. Adója évi 160 pengő, fogyasztása 15 liter 100 kmre. Bérfuvarozónak kiváló vétel. Ára 1000 pengő. Megtekinthető: Szórády-malom, Mosonszentjános.

Szárító oszlopok Kemény Manónál, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/e

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Eladó 30 HP szívógázmotor, 800, 650, 500, 300, vas-, fadarálók, külön malomház. Ha pénze van, sokat kereshet. Kisajátítás alatt. Tóth, Kecskemét, malom. 1479

Keresek sürgősen egy komplett olajmalom berendezést, 1. számú hidraulikus préssel és modern hajalóval. Árajánlatot és leírást kér: Olter István, Tiszapalkonya. 5782

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Krischáber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Uj mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményű, használt, kitünő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Eladó két darab egyenként 40 HP jókarban lévő **LANZ** gyártmányu

félstabil gőzgép

Uradaimi Gőztéglagyár, Sárvár

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Malomkövek, darálásra és kiőrlésre, terméskőből, francia és smirgli önélesedő műkőből, — minden méretben kaphatók. Kann és Heller Rt., malomkőgyár, Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/c

Eladó vagy bérbe kiadó jóforgalmú daráló üzemképes állapotban, Dombegyházán. Cím: R. Kovács Mihály, Budapest, VIII., Práter-u. 41., fsz. 4. 1495

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Ha még nincs malmában László Medicago egyetemes őrlő- és zúzógépe, állítsa be mielőbb. Számos referencia. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-ucca 25.) 2149

Samott-téglák

normát és ívalakban, valamint

samott-lisztek

kazánfalazáshoz, gázgenerátorhoz, kupoló kemencéhez

a legmagasabb tűzállóképességgel, raktárról azonnal kaphatók.

SZÜCS GÉZA, BUDAPEST,

V., UJPESTI RAKPART 8. SZ.
Telefon: 118-172.

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK

repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése

Lakos és Székely gépgyár Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.

Uj berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely.

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSÁK

Ford és Fordsonhoz

LEGOLCSÓBBAN

WITTENBERGERNÉL

Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.

Telefonszám: 115-459.

SPECIALIS JAVITÓMŰHELY

Sárospataki kovamalomkő

nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.

Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni,

Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.

Árajánlatot küld:

SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)

vagy a vezérképviselet:

HOFER műszaki olaj és villamossági kft. Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

Malomfelvonóhevederek

szállítóhevederek, géphajtókötelek, végtelenül szövött!

géphajtószíjak

pamutból és teveszőrből minden méretben és szélességben

HELLE ANTAL, Céglulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Műőrlő- és darálóköveket

30 év óta a legjobb minőségben készít

Gabonahámozók bélelése garanciával

Kossányi István

malomkőgyára

BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

Hűtőberendezések és jéggyárak

létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak

KÉRJEN AJÁNLATOT:

WERTHEIM GÉPGYÁR

HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL

Budapest, VI., Lehel-utca 12

Hivatalosan előirt malmi könyvek

ÁRJEGYZÉKE

(csakis malmok részére):

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv**

(az egységes vámőrlési könyv) valamennyi vámmalom, vámőrlő, vámcserélő, felöntős cseréjű, vegyesőrlésű malom és cseretelep részére. 300 oldalas, oldalanként 12 bárcával, tehát 600 őrlési tétel számára, **két perforált és egy rögzített lappal,** kitűnő írópapiron, legpontosabb egyeztetéssel. Ára darabonként P 4.—

Ugyanezen könyv, azonos árban, kapható kisalakban is.

(Tessék a rendelésnél ezt megjelölni.)

2. **Vámdarálási könyv**

darálások (búza- és rozsdarálás kivételével) számára, kemény kötésben (alkalmas az előjegyzéses őrlések nyilvántartására is). Ára darabonként P 2.—

3. **Gabonaraktárkönyv**

kemény kötésben, jó íróképes papiron. Ára darabonként P 2.—

4. **Őrleményraktárkönyv**

kemény kötésben, jó íróképes papiron. Ára darabonként P 2.—

A megrendelésnél kérjük a szükséges könyveket és nyomtatványokat pontosan felsorolni.

Postaköltséget a megrendelő a kézbesítéskor fizeti.

Az utánvéttel való megrendelés túlságosan megdrágítja a szállítást!

Az összes könyveket raktárról azonnal szállítjuk.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

KIADÓHIVATALA

Budapest, V., Katona József-utca 14. sz.

Telefon: 118—489.

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű

Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.

Új és gyárilag javított malomgépek:

Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állókőves daráló, Kühne, 400 mm.
Állókőves daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszíták minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm-es hengerekhez.

Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,

Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

Napraforgó-

és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:

Hacker Testvérek

BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.

Telefon: 138-105 és 186-935.

DESSER „Rentabel" hámozóköpeny darálókő

az egész világon vezet

Vezérképviselet:

GERLACH JENŐ, BUDAPEST,

III., Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:

„BARÁZDA"

Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.

Budapest VI., Vilmos császár-ut 45

Telefon: 119-516

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza

Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**

A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.

A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.** Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

SCHOELLER ÉS TÁRSA, LÉVA

HENGERMALOM ÉS ÁRPAHÁNTOLÓ

A Felvidék egyik legnagyobb és legmodernebb malomüzeme

Távirat cim: Schoeller—Léva. **Telefon:** Igazgatóság 181. Malom 182. Eladási osztály 9.

I. évfolyam. Budapest, 1939 szeptember 30. 35. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A vámőrlési díj kérdése és a napisajtó.

A magyar molnáripar végre elérkezett oda, hogy az árellenőrzés országos kormánybiztosa komolyan mérlegeli a molnáripar ama kérelmét és azt a jogos kívánságát, hogy a jelenlegi vámőrlési díjak tétessenek újabb árelemzés tárgyává, rendeztessenek a mai viszonyoknak megfelelő módon és a vámőrlés egész mai rendszere fektettessék egészségesebb és méltányosabb alapokra. A molnáripari szaksajtó kötelességszerűen regisztrálta azokat a tárgyalásokat, melyeket a molnáripar vezetői és a malomipari érdekképviseletek ebben a tárgyban illetékes helyen folytattak.

Hogy a tárgyalások komoly stádiumba jutottak, bizonyítja az az immár megszokott hangorkán, melylyel a napisajtó bizonyos része a molnáripar minden megmozdulására reagálni szokott, minden objektivitás, belátás, igazság és méltányosság nélkül. Anélkül, hogy az „audiatur et altera pars" elvénél fogva előzőleg információt szerezne be a molnáripari érdekképviseleteknél — melyek pedig készséggel állanának rendelkezésére — afelől, vajjon jogos-e, méltányos-e és mennyiben a molnáripar kívánsága?

Némelyik orgánum vakon támadja a molnáripart. Üvöltő dervisekként egyre csak az évek óta megszokott szólamokat hangoztatják. A hordónépszerűségre törekvés, a mindent, ami még mozog, lerántani akarás szólamát. Mint hajdanában a törökországi örménymészárlásokat, mint az indiai tömegéhhalált, mint a fiumei cápát, akként emlegetik minden lehető és lehetetlen alkalommal a „kizsákmányoló", a „kenyérdrágaságot előidézni akaró" magyar molnáripart. A hozzáértés, a tények és adatok ismerete, a helyzet és körülmények megvizsgálása, sőt még a megismerésre való legcsekélyebb szándék vagy törekvés nélkül.

Mindezt teszik akkor, amikor tudván tudják, mert tudniok kell, hogy Magyarországon az áralakulás országos fontosságú kérdései és az ezekre vonatkozó minden néven nevezendő intézkedés joga jó és erős kezekbe van letéve. Ezek a kezek ugyancsak alaposan mérlegelik, mielőtt akár pro, akár kontra valamilyen intézkedést hoznak, pláne ha olyan intézkedést hoznak, mely a legfontosabb közszükségleti cikk, a kenyér árának akár egyetlen tizedfillérnyi eltolódására, emelkedésére vezetne.

Az őrlési munkadíj minden időknek nemcsak egyik legfontosabb szociális kérdése, hanem par excellence politikai problémája volt és maradt a háború utáni összes kormányoknak.

Minden kormánytényező, mely a vámőrlési díjak kérdésével hivatalából kifolyólag foglalkozott, régen meg van győzve és győződve arról, hogy a mai őrlési vámok mérve és rendszere tarthatatlan, igazságtalan és a magyar molnáriparra, legrégibb és legtekintélyesebb mezőgazdasági iparunkra vészt és pusztulást hozó.

Hogy ennek dacára ebből a szempontból eddig még nem történt orvoslás, annak kizárólag nagyfontosságú szociális és még nagyobb fontosságú politikai okai vannak, melyek az illetékes köröket arra késztetik, hogy ehez a kérdéshez a legnagyobb óvatossággal, megfontolással és tartózkodással nyuljanak és magasabb érdekekből — ha szükséges — a molnáripart is bizonyos időre és bizonyos mértékben — mi türés tagadás — feláldozzák.

Politikai és magasabb érdekekből ezért lehet ugyan azt állítani, hogy kétszerkettő öt, de azt, hogy kétszerkettő nyolc, már semmiféle alapon sem lehet vitatni. Már pedig a molnáriparral szemben elérkeztünk arra a pontra, hogy csak abszurd állítások megkockáztatása mellett lehet az eddigi állapotokat fenntartani.

Természetesen nem tudhatjuk, hogy a vámőrlési díj kérdésében az árellenőrzés országos kormánybiztossága milyen álláspontot fog elfoglalni és — bizonyára magasabb utasításra — milyen döntést fog hozni. Nem is kívánunk ebben az ügyben praejudikálni. De úgy érezzük, hogy nem szabad praejudikálnia annak a sajtónak sem, mely a molnáriparral szemben magát csak a — mondhatni — ősi gyűlölet által vezetteti, amely megszokta, hogy bizonyos háború alatti visszás állapotokért a molnáripart tegye felelőssé s arra unos-untalan kigyót-békát kiabáljon.

Mert ha ezt teszi és teszi annak világos tudatában, hogy ebben a kérdésben a döntés nem a molnáriparon, hanem olyan kormányténye zőkön áll, melyeket a mai időkben még a kivételes hatalomból eredő kivételes jogkör is támogat, akkor ezekkel a kormánykörökkel szemben bizalmatlanságáról tesz kiáltó tanubizonyságot. Meggyanusítja ezeket a köröket azzal, hogy ilyen országosan fontos szociális kérdésben, mint amilyen a vámőrlés ügye, nem kellő megfontolással, nem kellő szakismerettel és nem kizárólag az ország mindennél szentebb érdekeinek szem előtt tartásával készek intézkedni. Szóval mindazzal gyanusítja meg, mely a saját hibája. Ki mint él, úgy ítél!

Azért azzal a kéréssel fordulunk ehez a sajtóhoz, ne folytassa a magyar molnáripar elleni igazságtalan, indokolatlan és méltatlan támadását. Ne izgasson az ellen a molnáripar ellen, mely már évtizedek óta az ország terheinek nagyon jelentős részét viseli vállain és a belső és külső szerencsétlen körülmények egész komplekszuma ellen visel nehéz, kemény és csaknem reménytelen küzdelmet.

Főleg pedig ne düljön be egyes apró vidéki akarnokoknak, akik abban élik ki szereplési viszketegségüket, hogy — bár másban születtek — kisgazda pizsamába öltözve gazdakörök, népkörök élére tolakodva úgy akarnak maguknak népszerűséget szerezni, hogy a gazdaközönség elszánt védelmezőjének adják ki magukat és tüzet okádnak mindenki és minden ellen, ami a gazdaközönség legérzékenyebb, még a legcsekélyebb fuvallatra is szeizmográfként reagáló részét, a zsebét a legtávolabbról is érinti.

Bizzák a gazdaközönség védelmét a kormányra és bizzák azokra a gazda-érdekképviseletekre, melyek feladatuk magaslatán állanak és nem szorulnak a demagógia támogatására. Tehát: Igazságot a magyar molnáriparnak!

A vámőrlés helyzete.

A hozzánk az ország minden részéből befutó jelentések alapján a vámőrlés jelenlegi helyzetéről a következőkben referálhatunk: Amikor a háborús bonyodalmak megindultak, szokás szerint elterjedt annak a híre, hogy rövidesen őrlési tanusítványokat fognak bevezetni, vagy más megszorító intézkedéseket léptetnek életbe a vámőrléssel és egyáltalában a kenyérfogyasztással kapcsolatban. Ennek folytán régi jó szokás szerint az őröltetők meglehetősen elhalmozták a malmokat vámőrléssel és kétszerte-háromszorta annyit őröltettek, mint normális viszonyok között. Természetesen ez a láz hamarosan lecsillapodott és a vámőrlés most már rendes mederben folynék, ha annak visszahatása, hogy többet őröltettek, mint amennyire szükség volt, nem mutatkoznék. Ez a visszahatás azonban arra vezetett, hogy a vámőrlés országszerte erősen megcsökkent és sok vidéken még a szokásos szeptemberi mértéket sem üti meg. Pedig ebben a tekintetben nem igen vannak a vámmalmok elkényeztetve, mert az őszi mezei munkálatok idején más években is erősen csökken a vámőrlés.

A molnáriparban fizetendő legkisebb munkabérekre vonatkozó határozatot a m. kir. Iparügyi miniszter 40.811/1939. XIII. Ip. M. szám alatt megerősitette.

A 34.238/1939. XIII. Ip. M. szám alatt (Budapesti Közlöny 1939. évi 159. szám) megerősített határozatnak a területi beosztásra vonatkozó része a következőképen módosul:

II. területi csoportba kerül: Beregszász, Érsekújvár, Léva és Munkács megyei város.

III. területi csoportba kerül: Dunaszerdahely, Guta, Huszt, Ipolyság, Nagysurány, Nagyszőllős, Ohap, Oroszka, Szenc, Tornalja, Tótmegyer és Verebély község.

IV. területi csoportba kerül: Alsókerepec, Alsószecse, Bánkeszi, Bárca, Bátorkeszi, Bodrogszerdahely, Bustyaháza, Csap, Csiffár, Csallóközaranyos, Deáki, Dunamócs, Dunaradvány, Farnad, Feketeardó, Fél, Felsőszeli, Fülek, Hidaskürt, Ipolynagyfalu, Királyhelmec, Komárom-Szentpéter, Komját, Köbölkut, Kürt, Magyardiószeg, Magyarsók, Magyarszölgyén, Mezőkászony, Mizsla, Nagyberegi, Nagykapos, Nagymegyer, Nagysalló, Negyed, Nemesócsa, Németdiószeg, Nyitranagykér, Ógyalla, Ördarma, Pelsőc, Perbete, Somorja, Szepsi, Szomotor, Tardoskedd, Tiszaujlak, Torna, Töre, Udvard és Vágfarkasd község.

Ráckeve község a III. területi csoportba tartozik.

A határozat záradéka első bekezdésének második mondata hatályát veszti.

A jelen határozat a kihirdetéstől számított nyolcadik napon lép hatályba.

Budapest, 1939. évi április hó 26.-án.

Fenti rendelet az 1939. évi szeptember 24. — 217. számú Budapesti Közlönyben jelenvén meg, 1939. évi október 2.-án lép hatályba.

A 34.238/1939. XIII. Ip. M. számú rendelet, az ú. n. hetibérrendelet záradéka első bekezdésének második mondata azt tartalmazza, hogy a rendelet hatálya további intézkedésig a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területekre nem terjed ki. A mostani rendelet ezt a rendelkezést hatálytalanítja, tehát jelen rendelet *a hetibérrendelet hatályát f. évi október 2.-tól kezdődőleg a visszacsatolt felvidéki területekre is kiterjeszti.* A mostani rendeletnek tehát tulajdonképen ez a célja, továbbá az, hogy a felvidéki városokat és községeket területi csoportokba sorolja.

Az egyetlen változtatás, melyet az új rendelet hozott, hogy *Ráckeve* községet, mely a 34.238. számú rendeletben a IV. területi csoportba osztotta be, most a III. területi csoportba sorolja.

Kérjük olvasóinkat, tegyék félre jelen lapszámunkat, hogy a most már végleges területi beosztással mindenkor tisztában lehesenek.

SAJTÓSZEMLE.

A „*Kis Ujság*" politikai napilap szeptember 17.-i számában „Nem jogos a malomvámok emelése" címmel láthatólag sugalmazott cikket közöl, melyben állást foglal az őrlési vámok emelése ellen és megállapítja, hogy a „jelen helyzetben semmi ok sincs arra, hogy az őrletőközönséget újabb terhekkel „sujtsák" és épen a legszegényebb népréteg kenyerét drágítsák meg." Majd így folytatja: „Ezt az álláspontot vallja az egész ország gazdaközönsége is. A vidékről hozzánk érkező hírek szerint a gazdatársadalom, bár egyelőre szük körben, de utóbb előreláthatóan egyöntetüen fellép majd a fenyegető drágítás ellen."

Minthogy hasonló lapközlemények egyre sürübben látnak napvilágot, lapunk más helyén felelünk a közleményre.

Annál örvendetesebb a „Magyar Közérdek" című előkelő közgazdasági szaklap tárgyilagos cikke, mely „Fel kell emelni a három év előtt megállapított őrlési vámtételeket" cím alatt, a lap szeptember 20.-i számában jelent meg és a vámőrlési díjakat igazságosan, helyes meglátással tárgyalja. A cikk többek közt kifejti, hogy „a jelenleg érvényben levő őrlési vámtételeket 1936-os adatok alapján számították ki, azóta pedig jelentősen megnövekedett a szociális teher, a termelési költség is magasabb lett, így tehát az őrlés önköltsége ma már jelentősen eltér az 1936-os számításoktól. Az őrlési vámokat feltétlenül fel kell emelni, ha nem akarjuk, hogy a malomipar felemészsze tartaléktőkéit és azután elpusztuljon."

Az Orsz. Malomszövetség Intézőbizottságának ülése.

Dr. Temesváry Imre elnökletével szeptember 21-én ülést tartott az Országos Malomszövetség intézőbizottsága. A tagok közül harmincan — tehát igen szép számmal — jelen voltak.

Főtitkár bemutatta az 1939 június 15.-i intézőbizottsági és a jún. 19.-i rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvét, felolvasta a hozott határozatokat és egyenkinti végrehajtásukról beszámolt. Az ülés a két jegyzőkönyvet helyesnek és teljesnek, végleg hitelesítettnek jelentette ki.

A rendkívüli helyzettel kapcsolatos kérdések és teendők tárgysorozati pontjánál tekintélyes számú felszólaló előterjesztése alapján megtárgyalta az ülés főleg az augusztus 26.-i gabona- és őrleményárak tekintetében fennálló bizonytalan és rendezetlen helyzetet. Ezek lényege az, hogy *írásosan* mindmáig nincs tisztázva, vajjon a kormányintézkedés szerinti havi búzaáremelkedések a lisztárakban érvényesíthetők-e, továbbá: a Futura magasabb vásárlási és főként eladási árai ugyancsak érvényesíthetők-e az őrleményárkiszámításban, ugyanígy a Futura áraihoz igazodó kereskedelmi és gazdaárak is, az ezinálás, a vámmalmok gabonakínálatának visszautasítása, a malmokat érő nagy gabonakínálat következtében a malmok immobil pénzügyi helyzete és a pénzben való vámolás szükségessége. Az ülés úgy határozott, hogy a felmerült panaszokat és kérdéseket a főtitkár azonnal foglalja rendszerezett emlékiratba, az elnökséget pedig felkérte, hogy az emlékirat alapján azonnal járjon el a *Futuránál*, az árkormánybiztosságnál és az iparügyi, szükség esetén a földmívelésügyi minisztériumban az orvoslás érdekében. Megbízta a központi irodát, illetve a főtitkárt az ülés azzal is, hogy az elsőrendűen fontos kormányzati rendelkezésekről s azok helyes értelmezéséről körlevélben értesítse a szövetségi tagokat.

Az ú. n. viziparitásos búzaárak következtében a vidéki malomipar terhére fennálló sérelmes helyzet orvoslásával kapcsolatban a főtitkár bejelentette, hogy a csaknem másfél éve húzódó helyzet orvoslása végett tudomása szerint a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete folytat tárgyalásokat, célszerűtlennek látná a külön akciót és ezért a VIKE-vel való egyetértő eljárást ajánlja. *Tóth István* társelnök javaslatára így is határozott az ülés, felkérvén a maga részéről *dr. Temesváry Imre* elnököt, *Nyiri István* orsz. gyül. képviselő, társelnököt, továbbá a mindkét egyesületben azonos tisztséget viselő *Tóth István* társelnököt, hogy *a VIKÉ-vel* közös és egyetértő mozgalomban igyekezzenek a sérelmet orvosolni.

Az időszerű szakmai kérdések tárgysorozati pontjánál *Illés Sándor* főtitkár bejelentésére jóváhagyta az ülés nov. 1-től új, nagyobb központi helyiség bérletét, — a *vitéz dr. Miskolczy Hugó, dr. Karácson Jenő, Zsoldos László* és *Schoeller-Szücs Jenő* intézőbizottsági tagságukról történt lemondása következtében az elnök által tett alapszabályszerű intézkedéseket, amelyek során *Fábián Zoltán* és *Pónya Lajos* póttagokat hívta be az intézőbizottság rendes tagjaiul, — *vitéz dr. Miskolczy Hugónak* pedig önzetlen fáradozásaiért köszönetet szavazott, — tudomásul vette az elnökség jelölését a lisztárjegyzőbizottságba, ezzel kapcsolatban *Erdős István* lemondását a bizottsági tagságról, azzal a megállapítással, hogy a már ismerteken kívül *Farkass Róbert* és *Jerkó Sándor* tagok is budapesti bejelentett lakosok s ennélfogva jelölhetők, — intézkedett *dr. Sarlós Márton* két költségkövetelése tárgyában, — a tagok kérdezősködésére tájékozást adott a cserélőtelepek ügyében küszöbön álló általános, bizottsági kiválogatásról, — a Bácsmegyei Szövetségnek a 4-es kenyérliszt kivitelére vonatkozó indítványát — mint exportkérdést — az exportkérdésekkel foglalkozó VIKE hatáskörébe tartozónak nyilvánította, felajánlván a Szövetség segítségét az ügyben, — jóváhagyta a légvédelmi berendezésekkel kapcsolatosan kifejtendő szövetségi központi tanácsadás és irányítás tervezetét, — jegyzőkönyvi köszönetet mondott *Nyiri István országgyűlési képviselő, társelnöknek* a vámszázalék és az őrlésdíj rendezése érdekében fáradhatatlan, nagy szakértelemmel és sikerrel biztatóan folytatott megbeszéléseiért, — *Szabó Károly* országgyűlési képviselő, intézőbizottsági tagnak a lisztadórendszer könnyítése érdekében folyó intervenciójáért, — tudomásul vette a zártszámbizottság küszöbön álló kibővítését, — megbeszélte — megértéssel és a szakma iránti igaz lelkesedéssel — az egységes malomérdekképviselet felmerült kérdéseit, — megerősítette a kalocsavidéki paprikaszakosztály megalakulását, — s a tagdíjrendezésre kiküldött bizottság szept. 20-iki ülésén végzetteket, igazolta véglegesen a legutóbbi ülés óta tagul jelentkező 33 malmot 1400 P tagdíjjal és a tárolási rendelettel kapcsolatban megbízást adott az elnökségnek, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban járjon el írásos döntésért abban az irányban, hogy a rendelet a malmokra nem vonatkozik.

A gabonaraktározó ipar szabályozásának kérdései.

A 41.904/1939. K. K. M. rendelet, melyet annakidején a szaklapban is leközöltünk, tudvalevőleg a gabonaraktározó ipar üzését külön engedélyhez köti. A rendelet közzétételekor élénk eszmecsere indult meg afelől, vajjon a rendelet vonatkozik-e és menynyiben a malmokra, melyek tudvalevőleg ősidők óta fogadják el őrletőik gabonáját beraktározásra, még pedig *díjtalan* és *ellenszolgáltatás nélküli* beraktározásra, abból a célból, hogy ezzel a betároló gazdát, mint őrlőfelet maguknak biztosítsák legalább is a betárolt terménymennyiség erejéig és hogy az őrlettőféllel való összeköttetésüket bensőbbé és állandóvá tegyék. A gazdaközönségnek is kimondhatatlan könnyebbségére szolgált, ha ismerős malma, amelybe évekig és évtizedekig őrletni járt, közvetlenül az aratás után gabonájának szívességből helyet adott és ezzel a gazdát, akinek sohasem lehet elég tárolóhelyisége, tehermentesítette és módot adott neki arra, hogy a saját és cselédségének kenyérszükségletét biztos helyre félretehette és még azt a súlyveszteséget is a malomra háríthatta, mely a gyakran hónapokig tartó tárolás alatt keletkezett.

Annakidején megírtuk, hogy kapott információnk szerint a rendelet a malmokra nem vonatkozik, mert ezek az eddigi keretek között s amennyiben a tárolást nem keresetüzés végett, mint öncélt folytatják, továbbra is elfogadhatnak őrletőiktől betárolásra gabonát.

Vártuk ezek után, hogy az illetékes helyről hivatalosan is megerősítik ezt az „információt", ami azonban eddig nem történt meg s így nagyon is időszerű az Országos Malomszövetség intézőbizottságának az az igyekezete, hogy a kérdés hivatalos helyről tisztáztassék és a malmok ú. n. tárolása, mely nem egyéb, mint egyszerű őrlésbiztosítás, az eddigi módon üzhető legyen.

Aggodalmat kelt malmi körökben a Közlekedés- és Kereskedelemügyi Miniszter imént kiadott 58.108/1939. K. K. M. számú döntvénye, mely a rendeletre vonatkozólag a terménykereskedőkkel kapcsolatban kimondja, hogy a gabonakereskedőknek az a tevékenysége, hogy másnak gabonáját raktáraikban raktározzák, feltétlenül a 41.904/1939. K. K. M. sz. rendelet hatálya alá esik, mert a terménykereskedőknek ez a tevékenysége igen sok hasonlóságot mutat a malmok ú. n. beraktározásával, noha nem vitás, hogy a kettő egymástól lényegben erősen különbözik. Hogy miben és mennyire, azt a döntés indokolása helyesen és találóan határozza meg.

A malomipar aggodalmát épenséggel nem csökkenti az 51.525/1939. K. K. M. számú döntvény sem, mely szerint: „A gabonaraktározó ipar szabályozásáról szóló 41.904/1939. K. K. M. számú rendelet hatálya alól a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter *kizáróan csak a közraktárakat kívánta kivonni*, amit az idézett rendelet 16. §-a minden kétséget kizáróan kifejezésre is juttat."

Ennek dacára reméljük, hogy a rendeletből kifolyólag nem fognak a malomiparra újabb nehézségek és felesleges zaklatások háramlani, mert ennek a szerencsétlen iparágnak van ugyis elég baja és gondja. Ezt annál is inkább reméljük, mert nem vitás, hogy a malom nem „gabonaraktározó ipart" űz akkor, amikor őrletőitől gabonát fogad el **díjtalan** beraktározás végett, hanem molnáripart, amelytől elválaszthatatlan a malomnak az a ténykedése, hogy azt a gabonát, melyet az őrlető fél az év folyamán bizonyos részletekben kívánván megőrletni, egyszerre és egy tömegben reá bíz, meg is kell őriznie és ezért azt raktáraiba el kell helyeznie.

Az ármaximálás és a fizetési feltételek.

Mint megírtuk, a közszükségleti cikkek árait az augusztus 26.-i árnívónak megfelelően kormányrendelettel maximálták. A rendelet nem tartalmaz intézkedéseket a fizetési feltételekre vonatkozólag s ennek következtében a rendelet intencióit az iparban és kereskedelemben különféleképen értelmezték. A napilapok erről a kérdésről egyre-másra hozzák a valószínűleg sugalmazott cikkeket, melyek oda konkludálnak, hogy miután a fizetési feltételek az árképződésnek lényeges elemeit képezik, az volna az árkormánybiztos álláspontja, hogy a fizetési feltételek sem változtathatók meg. Mondanunk sem kell, hogy ez a feltevés részünkről a legnagyobb kétellyel találkozik. Már azért is, mert a rendelet egyetlen szava, egyetlen betűje sem mondja ki az augusztus 26.-i árak változhatatlanságát. Csupán ezeket az árakat, mint *legmagasabbakat* szabja meg, nem pedig rögzítetteket. Az is kétségtelen, hogy ezeknek a legmagasabb áraknak betartása sem vihető keresztül az egész vonalon változatlanul, mert p. o. a húzaárakkal, melyek *érvényes* kormányrendelettel havonta emelkednek, a lisztáraknak is megfelelően emelkedniök kell. Számos más olyan közszükségleti cikk is van még, melyeknek áralakulása külföldi tényezőktől függ, világos tehát, hogy amennyiben ilyen cikkeket egyáltalában tartani és forgalomba hozni akarunk, azoknak árát szintén meg kell idővel változtatni. Arra pedig még eddig nincsen semmiféle jogszabály sem, amelynek alapján arra lehetne egy malmot kényszeríteni, hogy valakinek lisztet adjon hitelbe, akinek hitelezni bármilyen okból kifolyólag nem akar, még akkor se, ha esetleg korábban az illetőnek hitelezett volna is. Ami pedig a malomiparban igazság, az bizonyára igazság és az is marad más iparágakban is.

Fizessen elő a szaklapra!

Nem lesz újabb iparrevízió a Felvidéken.

Ipari és kereskedői körökben az a téves hír terjedt el a felvidéken, hogy az iparengedélyek első revízióját csakhamar egy második fogja követni. A hírnek utánajárván, illetékes helyről azt az értesítést kaptuk, hogy a hírnek semmi alapja sincsen, új iparengedély revíziót senki sem tervez, sőt azon vannak, hogy a mostani revízió aktái is mielőbb lezárhatók legyenek. Egyébként a mostani revízió már teljesen befejeződött. Csak különleges okokból s csak az érdekeltek egy csekély töredéke nem kapta még meg a határozatot. Az óriási túlnyomó többségnek már kezében van az iparigazolványára vonatkozó határozat.

MAGYAR LAJOS
GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.
Telefon: 113-703 és 120-262.
GYÁRT:
bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.
„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK **BUDAPEST,** V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZ.
Tel: 1-180-53, 1-196-86. Sürgönycím: Kartalok Budapest
Fióküzlet: **Szombathely, Március 15.-tér 10. sz**
Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Mai számunkban a közjegyzői sorshúzásban **22. számot nyert, Törekvés 111" jeligéjű** s a II. sz. pályatételre küldött pályamunkát közöljük le, mert alkalmazkodnunk kell a szaklap szűkre szabott terjedelméhez.

Előző számunkban, szintén ugyanezen okból, a 20. számú „Jó koptatás félőrlés" jeligéjű pályamunkát hoztuk.

Kérjük t. olvasóinkat, részesítsék ezt a pályaművet is a szokott előbírálatban, mert ezzel a bírálóbizottság munkáját is megkönnyítik, másrészt a pályázók is okulnak.

Jelige: *„Törekvő 111."*

A búza tisztítása.

Mielőtt a búza tisztítását megkezdjük, egy önműködő mérlegen eresszük át a búzát. Az önműködő mérlegről a búza a tarárra megy. Már a beömlésnél erős széláramlatnak van alávetve, hogy a búzánál könnyebb anyagot, port, polyvát, a búzából eltávolítsuk.

A búza először egy nagyobb nyílással ellátott rostára megy (7×20 mm), mely a gorombább anyagot (csutka, zsineg stb.) választja le, míg a búzához hasonló szemek a rosta hasítékán átesnek és a leválasztott anyagot egy csatorna levezeti zsákba; az átejtett anyagok a második számú rostára esnek, mely 4·5×20 hosszúkás lyukazattal van bevonva, melynek feladata a búzánál nagyobb szemeket, úgymint bab, tengeri stb. leválasztani. A harmadik számú rostára már csak a búzánál kisebb és a búzával majdnem azonos szemek esnek át. A harmadik számú rosta 2·5 = 3 mm gömbölyű lyukazattal van ellátva, melynek feladata a búzánál kisebb szemeket, úgymint fűmag, homok stb. leválasztani. A búza ezen idő alatt a kiömlési nyíláshoz ér, hol mégegyszer széláramlatnak lesz alávetve.

A tarárról a búza a mágnesra esik, mely a tarár leömléséhez a leömlés egész hosszában van elhelyezve. A mágnes feladata a búzába került vasanyagot kiválasztani, nehogy a gépekbe kerülve, azokban törést idézzen elő. A mágnest mindennap le kell tisztítani, mert csak így várhatunk eredményes munkát tőle.

A mágnesről a búza egy magasteljesítményű konkolyozóra megy, mely a búzában levő összes anyagot van hivatva kiválasztani. A konkolyozót a bennelévő vályúval szabályozzuk, aszerint, hogy lehetőleg

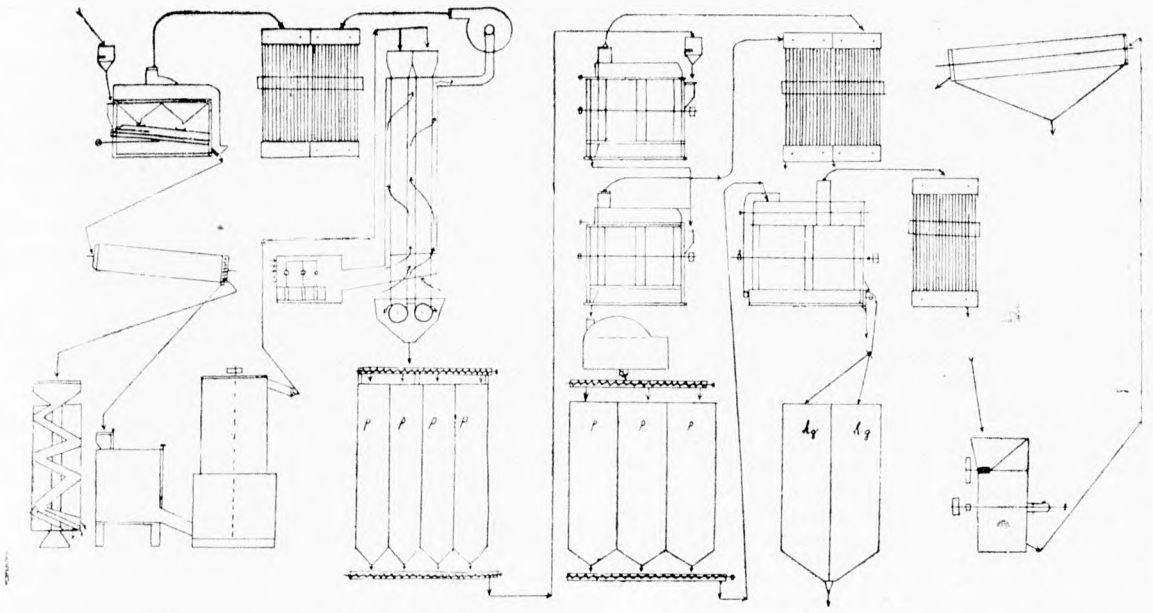

minél tökéletesebb legyen a kiválasztás. A kiválasztott idegen anyagot csigatriőrre vezetjük, hol a különböző fajok szerint kiválasztott négyféle anyagot kapunk: (bükkönyt, konkolyt, törtszemet és könnyebb apró magvakat.

A konkolyozóról a búza kőkiválasztóra lesz vezetve, hol erős vízsugárnak lesz alávetve. A kőkiválasztó feladata a búzánál nehezebb anyagot kiválasztani, míg a búza a könnyebb anyaggal együtt a mosócentrifugába kerül, melynek alsó része mossa a búzát, a felső rész lyukasztott lemezzel van ellátva, melyen a víz a búzáról lemosott szennyet magával ragadja és a kiömlésen távozik, mialatt a búza a felső részen erősen lesz szárítva, míg a kiömlési nyíláshoz nem ér.

A mosógép beállítása a tengelyen lévő vetőszerkezet állításával történik, aszerint, hogy hosszabb, vagy rövidebb ideig maradjon a búza a gépben.

A mosógépről a búza a szárítóoszlopra lesz vezetve, utánszárítás miatt. A szárításhoz szükséges meleg levegőt villamos léghevítő szolgálja, melyet ventillátor segélyével a szárító-oszlopon keresztül szivatjuk és az átszívott levegőt egy porszűrőbe fúvatjuk.

A búza mosását azért tartom helyesnek, mert a búzaszem hasítékában lerakódott por, penész és baktérium-spórák vannak, melyeket, ha tartós lisztet akarunk előállítani, a búzáról el kell távolítani, mert ha a lisztbe kerülnek, a lisztet tésztává gyúrva, életre kerülnek és a lisztnek hasznavehetőségét károsan befolyásolják. A szárító-oszlopról mindig csak annyit engedünk le, amennyi a felső részen befolyik, mert ha többet akarunk alul kiengedni, mint amennyi felülről befolyik, azáltal a szárító-oszlop egy része üres lesz, tehát a szárítás megszűnik, miáltal munkánk kárbavész. Hogy a szárítás tökéletes legyen, a szárító-oszlopnak mindig tele kell, hogy legyen.

A szárító-oszlopról a búza a pihenő-kamrába kerül, rövid pihenés után a hámozógépre lesz vezetve. Ajánlatos a búzát két hámozógépen keresztül eresztteni, miáltal tökéletesebb hámozást érünk el. A hámozógépekre ügyelni kell, hogy a rendes légáramlat, melyet a gépbe épített ventillátor segélyével érünk el, tökéletes legyen, mert különben a hámozás ideje alatt a gépben levált por-, csíra- és héjrész a búzával továbbmegy és munkánk eredménytelen marad. A hámozógép beállítása a verőléceknek a köpenyhez közelebb vagy távolabb állításával történik. A hámozóról a búza az önműködő nedvesítőre, onnan a csigára és a pihenőkamrába kerül.

A búza kétszeri nedvesítését abban látom előnyösnek, hogy először mosom a búzát, miáltal a búzán lévő összes tisztátalanság eltávozik, visszaszárítom 12—13%-ra, meghámozom, utána áztatom, hogy őrlés előtt legalább 16% vizet tartalmazzon, nehogy a még visszamaradt héjrész a darába, illetve a lisztbe törjön. A második pihenés után a búzát még a kefegépre eresztjük, azért, hogy a búzán rajtamaradt csírát és felhámlott héjrészt ezen gép segélyével eltávolítsuk.

A kefegép beállítása, a verőléc, illetve a kefék, a köpenyhez közelebb vagy távolabb állításával történik. A kefegépről a búza már a tulajdonképeni hengergaratba kerül.

A búzáról levált héjrész, csíra és törtszem egy hulladékőrlő kőre lesz vezetve (kivéve a taráron leválasztott port és polyvát), ahol meg lesz darálva, hasábszitán leszitáljuk és az átejtés a nyolcasba, míg az átmenet a korpához lesz vezetve.

Isten nevében bocsájtom útjára munkámat a kisebb képzettségűek okulására, a nagyobb képzettségűek kritikájának!

Az OROSZLÁN védjegyű szitaselymek
magyarországi vezérképviselete:

Roseth György

Budapest, V., Katona József-utca 27.
A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének uj helyiségével szemben.

Meg nem felelő mértékek elkobzása.

A Kihágási Tanács 4.801/1938. kih. sz. alatt hozott III. fokú ítéletében a többek között a következőket mondja ki: „A Kihágási Tanács a másodfokú ítéletet olyképen változtatja meg, hogy a bűnjelként lefoglalt tizedesmérleg elkobzását és értékesítését az 1907: V. t.-c. 36. §-a alapján elrendeli." Majd tovább: „Az 1907: V. t.-c. 36. §-a ugyanis mértékügyi kihágások esetében a törvény rendelkezéseinek meg nem felelő mértéktárgyak elkobzását kötelezően előírja, azért a bűnjelként lefoglalt utánhitelesítetlen tizedesmérleg elkobzását el kellett rendelni."

Hivatalos termésbecslés.

A m. kir. földmív. miniszter szept. 16-án kiadott termésbecslése szerint a legutóbbi jelentés óta eltelt három hét igen kedvező volt a betakarítási s cséplési munkálatok végzésére. A szántási és vetési őszi munkálatok mindenütt szerényen folynak, de a szárazság a munkát több vidéken hátráltatja. A becslés szerint tengeriből 22,560.000, burgonyából 23,500.000 q termés várható. Az őszi repce vetését nagyrészben befejezték. A korán vetett jól, egyenletesen kelt. A későn vetett eső hiányában nehezen és egyenetlenül kelt ki.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

A legujabb rendeletek.

A m. kir. iparügyi miniszter 49.706/1939. Ip. M. számú rendelete a zár alá vett szilárd és cseppfolyós tüzelőanyagok, kenőolajok stb. stb. forgalombahozatala és felhasználása tárgyában kiadott 46.902/1939. Ip. M. sz. rendelet módosítása tárgyában. (B. K. 1939. szept. 23. 216. számában.)

E rendeletnek az a lényege, hogy faszenet, adózott világító petróleumot, adózott gázolajfajtákat, kenőolajat és hengerolajat a 46.902/1939. Ip. M. sz. rendelet 5. §-ában megjelölt határidő után is az első igénylés engedélyezéséig, de legkésőbb 1939 október 15-ig, a zárolt készlettel rendelkező és a szőbanforgó anyagok forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok rendes vevőik három heti szükségletének megfelelő mennyiségben külön engedély nélkül kiszolgáltathatják.

A m. kir. miniszterium 12.112/1929. M. E. számú rendelete az ipari nyersanyagok és termékek előállításának, forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában. (B. K. 1939 szeptember 24. 217. számában.)

A rendelet 1. §-a szerint: Az iparügyi miniszter a honvédelem érdekében szabályozhatja és ellenőrizheti bármely ipari nyersanyag, üzemanyag, fél- és készgyártmány előállítását, forgalmát, felhasználását és megszabhatja termelésének és feldolgozásának módját, szabályozhatja a munkabéreket és a munkaviszony egyéb tartalmát, valamint az ipari tevékenység díjazását. A rendelet 1939. évi szeptember 24-én lépett hatályba.

A m. kir. miniszterium 8910/1939. M. E. számú rendelete a búza termelői árának megóvása tárgyában. (B. K. 1939 szeptember 26. 218. sz.)

Az 1. §. a következőket rendeli el: Búzát a termelőtől továbbeladás vagy feldolgozott állapotban való forgalombahozás végett nem szabad alacsonyabb áron vásárolni annál az árnál, amelyet a Futura Rt. a fennálló jogszabályok értelmében az áruért, annak minőségéhez képest, a vétel helyén és idejében fizetni köteles.

Az előbbi bekezdésben meghatározottnál alacsonyabb vételár kikötése vagy fizetése esetében az eladó a vevőtől a vételárnak megfelelő kiegészítését követelheti. A rendelet megszegése kihágás és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosának 3559/1939. számú rendelete a bab, borsó és lencse
1939 szeptember 26. 218. számában.)
1939 szeptember 26. 218. zámában.)

A bab, borsó és lencse 1939. évi augusztus hó 26.-i nagybani árának a következő árakat kell tekinteni:

	P/q	P/q
Fehér bab ab dunai állomás	30.50—	31.25
Fehér bab ab dunántúli és egyéb állomás	29.25—	29.75
Nagy, lapos bab ab dunántúli és szatmári állomás	34.00—	35.00
Nagy, lapos bab ab egyéb állomás	32.00—	33.00
Kis, lapos bab ab állomás	31.00—	32.00
Hosszú bab ab sopronkörnyéki állomás	38.00—	41.00
Hosszú bab ab egyéb állomás	36.00—	38.00
Óriási fürjbab ab állomás	35.00—	36.00
Gömb fürjbab ab állomás	33.00—	35.00
Hosszú fürjbab ab állomás	33.00—	35.00
Vegyes fürjbab ab állomás	32.00—	34.00
Egyéb egyszínű bab ab állomás	31.00—	35.00
Vegyes bab ab dunántúli állomás		28.00
Vegyes bab ab egyéb állomás		26.50
Lencse, a) natur:		
Kisszemű ab állomás	23.00—	26.00
Középszemű ab állomás	27.00—	33.00
Nagyszemű ab állomás	36.00—	47.00
Hántolatlan borsó:		
Zöld ab állomás	17.00—	18.25
Sárga ab állomás	17.00—	18.50

Hatálybalépett 1939 szeptember 26-án.

HIREK

— **Esküvő.** Tóth János ságvári földbirtokos és malomtulajdonos f. é. szeptember 26-án délután ½5 órakor tartja esküvőjét a törökbálinti r. kath. templomban Patonyi Gizike úrleánnyal. Az új párnak és hozzátartozóiknak ezúton fejezzük ki legőszintébb szerencsekívánatainkat.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** A m. kir. gyermekvédelem bőriparіskolája Vác, 693. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1939. évi november hó 1-től 1940. évi október hó 31-ig terjedő időben szükséges liszt stb. szállítására. A teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény, valamint az ajánlati ürlap és mellékletei az intézet igazgatósági irodájában (Vác, Temető-út) naponként 8—14 óra között megkaphatók. Az ajánlatokat 1939 október 16-án d. e. 10 óráig kell ugyanott benyujtani. — A budapesti m. kir. gyermekmenhely igazgatósága (Budapest, X. Üllői-út 86.) az 1939. évi november hó 1-től 1940 október 31-ig terjedő időre szükséges liszt stb. stb. szállítására 27.980. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Írásbeli ajánlatok az intézet igazgatóságánál október hó. 9. napjának d. e. 11 órájáig adhatók be. Ugyanott déli 12 órakor bontatnak fel. A versenytárgyalási hirdetmény teljes szövege és ajánlati ürlapok az intézet gazdasági hivatalában d. e. 8—1 óra között a hivatalos órák alatt kaphatók.

— **Iparfelügyelői helyzetjelentés az év II. negyedéről.** A Közgazdasági Értesítő beszámolót közöl az iparfelügyelők második negyedévre szóló helyzetjelentéséről. A jelentés általános javulásról és fellendülésről, továbbá arról számol be, hogy a kereslet növekedésében most már a közszállításokon kívül érezhető befolyása volt a megnagyobbodott ország megnövekedett fogyasztóképességének is. Kiemeli továbbá a jelentés az építőipar tovább tartó pangását is. A malmokra vonatkozólag a jelentés kiemeli, hogy *a malmok helyzetében főként a termelés túlméretezett volta miatt nem állott be javulás.* A kereskedelmi malmok a gazdatársadalom megjavult helyzetére való hivatkozással a lisztforgalmi váltság megszüntetését szorgalmazzák, amitől forgalmuk emelkedését várják.

— **A paprikavidékeken megkezdődött a szüret.** A kedvező nyárutó meleg, napfényes, derűs napjai a fűszerpaprikát úgy a szegedi, mint a kalocsai és érsekújvári körletben teljesen beérlelte. Az első szedést Szegeden és az érsekújvári paprikakörzetben már be is fejezték, míg Kalocsa vidékén vége felé közeledik. A második szedésre váró paprika is szépen fejlődött a kedvező idő behatására. Ha a hét végén hűvösre fordult időt ismét melegebb napok váltanák fel, még harmadik, sőt negyedik szedésre is volna kilátás.

— **Az idén is kedvező volt a világ búzatermése.** A római nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése szerint az idén az északi féltekén 978 millió q búza termett, az előző évi 1070 millió métermázsa és az 1933/37. termésévek 865 millió q átlagtermésével szemben. Az idei év kevesebb össztermése Európa kisebb termésében leli magyarázatát, hol előreláthatólag az előző évi 499 millió q-val szemben csak 449 millió q búza lesz a termési végeredmény. Ezzel szemben az előző öt esztendő átlagtermése Európában 430 millió q volt. Ázsia idei búzatermését az intézet 180 millió q-ra becsüli. Különösen Japán dicsekedhetik az idén rekordterméssel. Északafrika is rekordtermésnek örvendezik, mert idén 41 millió q búzája termett, míg az előző évi búzatermése 33 millió q, az előző ötévi átlagtermés pedig 31 millió volt.

— **Malmi közgyülések.** *Felsőbácskai Műmalom Rt.* 1939 október 2-án déli 12 órakor, Budapesten, Falk Miksa u. 12. szám alatt helyiségben rendkívüli közgyülésre hívja össze részvényeseit. — *Mohácsi Malomipar Rt., Mohács.* Folyó évi szeptember hó 30-án tartja délután 4 órakor Mohácson rendes évi közgyülését, melyre részvényeseit meghívja. — *Erdős Malmok Rt., Budapest.* Folyó évi október 5-én, déli 12 órakor tartja Budapesten, V., Szabadság-tér 17. szám alatt rendkívüli közgyülését, melyre részvényeseit meghívja.

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK
Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek
a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.
ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. szám.

— **Lisztkiviteli prémium.** Az északamerikai Egyesült Államok földmivelésügyi minisztériuma közhírré tette, hogy a lisztkiviteli prémiumot barrelenként 10 centtel csökkenti. A hír a farmerek között megérthetőleg nem valami nagy örömet keltett.

— **A román malmok és a román búzaárak.** A romániai napilapoknak szinte állandó rovata van a gabonaárak emelkedéséről, mely a közlemények szerint rohamosan emelkedik. A közlemények szerint a búza a romániai kikötőkben vagononként 8—10.000 leivel emelkedett. A gazdákat arra ösztönzik, hogy búzakészleteiket tartsák meg, mert olyan élénk búzában a külföldi kereslet, hogy rövidesen a mai árak 50 százalékos emelkedésével is számolni lehet. A földmivelésügyi miniszterium pedig hivatalosan értesítette a gazdaközönséget arról, hogy a fővárosi malmok szeptember 18—19-ig 665 vagón búzát vettek meg 1500—3000 leivel magasabb áron, mint a hivatalos remunerációs búzaár. A malmok ezzel szemben még nem igen tapasztalják a búzaárak emelkedésének hatását. Kolozsvárott mindössze 500 leivel, Nagyváradon 1000 leivel emelkedett vagónonként a búza ára, ami a mi pénzükben kifejezve q-ként csak néhány fillér áremelkedésnek felel meg és a hivatalos átvételi árat egyáltalában meg sem haladja. Legjellemzőbb azonban azon értesülésünk, hogy a vámmalmok napokon át szaladgálhatnak, hogy vámkeresményüket legalább a hivatalos ár mellett értékesíteni tudják. A kereskedelmi malmok pedig teljesen meg vannak telve készletekkel, amelyeket szintén csak nagy nehézségek között, vontatottan és kisebb tételekben tudnak értékesíteni. Ennek dacára a malmok is remélik, hogy az annyira óhajtott búzaáremelkedés mielőbb be fog következni.

— **Külföldön hamisítják a magyar paprikát.** Egy németországi paprikanagykereskedő az Országos Vegykísérleti Állomáshoz paprikamintát küldött vegyvizsgálat céljából, mely alkalommal kitűnt, hogy a paprika hamisított, ú. n. műpaprika. Ugyanaz a nagykereskedő hívta fel a figyelmet arra, hogy egy külföldi paprikaexportőr a német piacon azzal igyekezik magának paprikára vevőkört szerezni, hogy saját paprikaültetvénye van, melyen 400 holdon termel magyar paprikamagról fűszerpaprikát. — Természetesen ma már külföldön is tisztában vannak azzal, hogy a magyar paprika világhírét nem az itten termelt paprikafajnak, hanem a klímának, a talajnak, éghajlatnak, a különleges megmunkálásnak és főként a kikészítési és őrlési eljárás mikéntjének és hosszú tapasztalat szülte kiválogatási érzéknek köszönheti, egyszóval különféle számos kedvező körülmény szerencsés összetalálkozása adja meg a magyar paprikának azt a különleges illatot, színt, ízt és zamatot, amit sehol utánozni nem tudnak, mert nem is lehet.

— **Malomárverés.** A Budapesti Közlöny 214. számában árverést hirdet a gödöllői kir. járásbíróság Vácszentlászlón, október 5-én 5 órakor, a községházán, gőzmalom 5/6 részére és egyéb ingatlanokra. Kikiáltási ár 2835 + 340 + 90 pengő.

Patkányt, egeret, mezeiegeret
csak
„RATINOL“
svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát
„RUSSIN“
irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen! Szállitja:
„RATINOL“ LABORATÓRIUM
Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 44. Telefon: 1-315-86

Az Egyesült Magyar Malomipari RT.
Budapesti telepén, (Pesti Victoria Gőzmalom) és a vidéki telepein folyik az alábbi tárgyak kiárusítása:
Stabil és a legmodernebb félstabil gőzgépek, kazánok,
műhelygépek, tengeri morzsolók, szárító berendezések,
villamos berendezések,
szivattyúk,
közlőművek, tengelyek, szíjtárcsák stb. minden méretben,
mérlegek és automatikus mérlegek (15, 20, 50, 100, 150, 200 k-ig,
szállító berendezések,
szerszámok, tartalék géprészek, szíjak,
különböző műszaki vas- és faanyagok,
installációs tárgyak,
tüzoltó- és Sprinkler-berendezések.
iroda- és laboratoriumi berendezések,
és mindennemü egyéb berendezési tárgyak.
Felvilágositások a vállalat irodájában: **Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39. Telefon: 292-279**

Raktáron tartunk valódi svájci
Szitaselymeket
minden számban. Valódi kenderből szőtt
malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,
a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket** és **síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.
Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

— **Reményteljes olajkutatás a Balaton körül.** Már többször is adtunk hírt a Dunántúl egész területére kiterjedő intenzív olajkutatásról, melyet az erre kizárólag feljogosított European Gas Co. Limited folytat. Ezeknek a kutatásoknak — különösen a mai időkben — roppant nagy jelentőségük van. A kutatások egyelőre azonban nem annyira gyakorlati, mint inkább tudományos irányban folynak, mert a gyakorlati kutatásokra csak akkor lehet áttérni, ha az ennek alapját képező tudományos kutatások által felderített előfeltételek megvannak. A jelenlegi kutatások reményt nyujtanak arra, hogy számos újabb értékes olajterület feltárásával fognak végződni. Különösen a Balaton környékére fordítanak nagy figyelmet, mert jelek mutatkoznak arra, hogy ezen a területen jelentékeny mennyiségű és jó minőségű olaj nyerhető. A geológusok 1500 méter mélységben vélik az olajtelepüléseket megtalálhatni s így rövidesen a gyakorlati feltáró munkát is meg fogják kezdeni.

— **Új őrlési rendelet Dániában.** A folyó évi március 31.-i törvényt, melynek értelmében minden őrléshez legalább 50% belföldi termelésű búza, illetőleg rozs vegyítendő, annyiben változtatták meg, hogy a legkisebb hozzáőrlendő mennyiséget 30%-ra szállították le. A malomipar képviselői bejelentették az illetékes miniszternek, hogy még megközelítőleg sem szállítanak a malmokba annyi dán búzát és rozsot, hogy a rendeletnek eleget tehessenek.

— **Rendelet a szélmalmok érdekében.** A Szudétavidéki Freudenthal kerületbeli tartományi tanács rendeletet bocsátott ki aziránt, hogy a kerületben létező összes szélmalmok bejelentendők és fenntartandók. A bejelentésnek tartalmaznia kell a tulajdonos nevét, a malom helyét, fekvését, építésének módját és anyagát, jelenlegi állapotát stb. Azonkívül a bejelentésekhez 2—2 fényképet kell mellékelni, mely a malmot ábrázolja.

— **Dániában eredményesen kutattak kőolaj után.** Mint angliai pénzügyi szaklapok közlik, Dániában eredménnyel jártak azok a kutatások, melyeket már több hónap óta kőolaj után folytattak. A fúrásokat és kutatásokat a Dänish American Prospecting Co. folytatta le s most ez a társaság öt évre szóló engedélyt kapott egész Dánia területén lefolytatandó kőolajkutatásra.

— **Hollandiában tilos a malmoknak a rendelések leszállítása.** A holland kormány a háborúval kapcsolatos gazdasági intézkedések során megtiltotta a malmoknak a függő megrendelések leszállítását, mert a készletek felől az állam kíván rendelkezni. Eltiltották továbbá a búza és rozs denaturálását is. Szó van arról is, hogy már a legközelebbi napokban ismét bevezetik a kötelező hadikenyeret, melyet búzalisztből, de 30% rozsliszt és burgonyaliszt, illetve burgonya hozzákeveréséből állítanak elő.

— **Lisztexport a Quarneroba.** A Fiumében székelő olasz gabonaátvételi szervezet és a Futura között olyan megállapodás létesült, hogy Magyarország 260 vagón nullálisztet és 120 vagón búzadarát exportál a quarnerói kerületbe. Ez a kerület a háború előtti időkben egyike volt a tiszavidéki malmok legjobb vásárlóinak, az olasz részeket is beleértve. Valószínűleg még ma is él a kitűnő magyar őrlemények emléke az ottani lakosság körében, mert most olasz részről kikötötték, hogy ebben a szállításban kizárólag csak tiszavidéki malmok vehetnek részt.

— **Egyetemes burgonyahámozó-, öblítő- és szárítógép.** Egy csikágói gyár újfajta egyetemes burgonyafeldolgozó gépet hozott forgalomba. A burgonyát előbb zárt térben igen magas, állítólag többszáz fokra felhevítik, miáltal teljes nedvességtartalma gyorsan gőzzé válik s héját egész terjedelmében felpattantja. Ezután a gép vízsugár segélyével a héjat gyorsan és könnyen teljesen eltávolítja, a burgonyát alaposan megmossa és megtisztítja, végül forró levegő segélyével szárítja.

— **Malmi zártszámrendelet Esztországban.** Az állami racionalizálás keretében az észt kormány őrlőmalmok létesítését egyelőre 1943. július 1-ig rendeletileg betiltotta. Amennyiben mégis közérdek kívánná, ezen idő alatt a kormány külön engedélyével legfeljebb 35 kisipari jellegű őrlőmalom és 18 malomnagyobbítás eszközölhető. Fenti intézkedésre az adott alkalmat, hogy a malomipar helyzetének megvizsgálása után kitünt, hogy Észtországban 1223 gabonaőrlő malom van üzemben és pedig 1069 parasztmalom és 154 hengermalom, melyek normális üzemidő mellett évi 74.000 tonna búzát és 755.000 tonna egyéb gabonát tudnak felőrölni. Ennek ellenében Észtországban évi átlagban csak 43.000 tonna búzát és 380.000 tonna egyéb gabonát őröl fel az egész malomipar.

— **Romániai hirek.** A Július 25.-i román hivatalos lap a minisztertanács következő határozatát hozza: Az exportból eredő deviza 30 százalékát kapja szabad rendelkezésére az az exportőr, aki bármely minőségü, de a termelőtől igazoltan remunerációs áron vásárolt búzát 1939. július 17. és szeptember 30. között olyan országba szállít, ahol nincs devizakorlátozás.

Az előző szakaszban megjelölt időpontban kivitelre kerülő minden 100 q búza után 8000 Lei prémium állapíttatik meg. A 75 kg.-nál könnyebb búzánál minden 1 kg. kisebb súly után 1-1 százalékkal kisebb a prémium.

A kormány gazdasági bizottsága elhatározta, hogy az állam által vásárolható búza legalsó súlyhatára 70 kg. legyen, 3% idegen keverékkel. Amint az idei termés minősége az egész országban ismeretessé válik, esetleg megengedik, hogy 70 kg. hektolitersulyon alóli búzát is vásároljanak.

A legfelsőbb gazdasági tanács határozata folytán minisztertanácsi utasítás ment a román Államvasutakhoz, hogy a búza szállítási díjtételeit arányosan és olymódon szállítsa le, hogy a fuvardíjmérséklés 300 km távolságnál már elérje az 50%-ot.

A földmivelésügyi miniszternek a mezőgazdasági termelés fokozására vonatkozó terve szerint 15 milliárd leire van szükség. Hogy a romániai mezőgazdaság öt éven belől további 50%-kal fokozhassa termelését, öt éven át évi 3 milliárd lei kell mezőgazdasági gépek beszerzésére, talajjavtási munkálatokra, szerszámok beszerzésére stb. A befektetések után remélik, hogy a jelenleg 70 milliárd lei értékü mezőgazdasági termelés 105 milliárd leire lesz fokozható.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Tagjainkhoz! Bár Szövetségünk politikával egyáltalában nem foglalkozik s így a gyülekezési jog korlátozása dacára is bizonyára kapna engedélyt szokásos összejövetelei megtartására, a mai viszonyok között helyesebbnek látja az Elnökség, ha egyelőre eltekint mindennemü összejövetel, tehát úgy a szervező-értekezletek, mint az önképzőköri ülések megrendezésétől. Midőn erről az összejövetelek rendezőit és az önképzőkörök vezetőit miheztartás végett értesítjük, Tagjaink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy ügyes-bajos dolgaikkal írásban is felkereshetik Szövetségünk irodáját (Budapest, XIII., Reitter Ferenc u. 12/b.), ahonnan a szükséges felvilágosítást ugyancsak írásban kapják meg. *Főmolnárok Országos Szövetsége.*

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. cimére sziveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségünknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek halasztást.

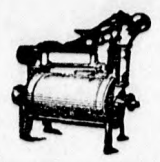
„Takarékos"-mosógép
100 kg buzához kb. 30 liter viz
Árusítja: **Kemény Manó**
Budapest, V., Akadémia-u. 21

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Szeptember 24-én, 1902-ben, a Kunszentmárton—Szentes-i vasutat átadták a forgalomnak; 1899-ben, a Kassa—Oderberg-i Vasút megnyitja iglói nevelő és tápintézetét.

Szeptember 25-én, 1871-ben, a Nagykároly—Szatmárnémet-i vasút megnyitása.

Szeptember 26-án, 1802-ben, meghalt *Vega,* a hírneves fizikus; — 1850-ben megkezdik a Gellért-hegyi fellegvár épitését.

Szeptember 27-én, 1322-ben, a Kölni Dóm felszentelése; — 1844-ben a budapesti m. kir. állami Operaház megnyitása; — 1896-ban a Vaskapucsatorna ünnepélyes megnyitása, *I. Ferenc József* apostoli királyunk, a román és szerb királyok jelenlétében; — 1825-ben a Stokton—Darlington-i vasút megnyitása.

Szeptember 29-én, 1850-ben, *I. Ferenc József* apostoli királyunk elhatározására a pesti tudományegyetem bölcsészeti karával kapcsolatos mérnöki intézetet a József ipartanodához, műegyetemünk őséhez csatolták; — 1887-ben *Deák Ferenc* szobrának ünnepélyes leleplezése.

Szeptember 30-án, 1856-ban, *I. Ferenc József* apostoli királyunk rendeletére a József ipartanodából Kir. József Műegyetem lett; — 1889-ben megnyitották a Budapest—Dunabalpart-i körvasutat; — 1897-ben Szeged—Karlova-i vasút megnyitása.

—

 # Lengyelország termése. Pont a háború kitörése előtt 3 nappal állapították meg hivatalosan a lengyel termés adatait. Ezek szerint 20 millió q búzája, 72.5 millió métermázsa rozsa termett az országnak. Az árpatermést 13.7 millió, a zabtermést 26.5 millió és a burgonyatermést 330 millió métermázsára becsülte a hivatalos jelentés. Egyébként az egész lengyelországi rozstermés 70%-a arra a vidékre esik, melyet a németek már megszállottak.

 # Nyugatporoszország malmainak helyzete. A volt korridor malmai a lengyel uralom alatt igen kedvezőtlen viszonyok között éltek. Nemcsak, hogy ennek a vidéknek malomipara elveszítette németországi vevőkörét, hanem még azt a körülményt is megsinylette, hogy a lengyel gazdasági politika nem igen helyezett súlyt őrlemények, hanem csak a megőrletlen termények kivitelére. A még nemrégen pomerán vajdaságban mindössze 600 malmot tartottak nyilván. Ezekből is 420 kisebb, úgynevezett gazdasági malom volt. Utóbbiak jóformán csak az elhatárolt helyi fogyasztás részére őröltek, jobbára vámért. A többi 180 kereskedelmi malomból 68 gőz-, 55 motor- és 57 vízimalomv olt. Az ottani malomipar leginkább a tartomány déli részére összpontosult. Még az aránylag nem nagy számú malom sem tudta, csak kapacitásának egy töredékét kihasználni, úgy, hogy a malmok minden átalakítása nélkül termelésüket a kétszeresére lehetne fokozni.

 # Közigazgatási határozatok. Túlmunka díjazása. A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 52.318/1939. K. K. M. szám alatt egy érdekes döntést hozott, mely ugyan a nyilt árusitási üzletekben vasárnap végzett munka díjazására vonatkozik, de mint alapelv, bizonyára a malomüzemben előforduló vasárnapi munka díjazásának elbirálásánál is mérvadó lesz. Ezért a döntvényt szószerint leközöljük: „A 34.400/1938. K. K. M. számú rendelet 6. §-a alapján munkaszüneti napokon végzett munkát csak abban az esetben kell túlmunkának tekinteni és ennek megfelelően legalább 25%-kal magasabban díjazni, ha az alkalmazott teljes munkaideje, vagyis az alkalmazott által a hét köznapjain és munkaszüneti napon együttvéve teljesített munkaidő a 34.400/1938. K. K. M. számú rendelet 3. §-ának (1) bekezdésében, illetőleg 4. §-ának (1) bekezdésében megállapított munkaidőt meghaladja.

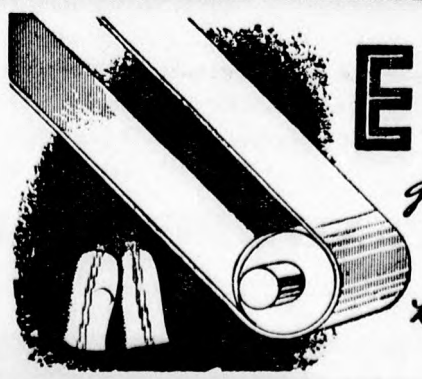
EMERGÉ
gumitextil hajtószíj
A MALOMBAN IS
zavartalan munkát biztosit!

Használt gépszíj

elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.

Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.

Braun Jenő, bőrkereskedő,
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kérdésekre e rovatban válaszolunk, kivéve, ha felbélyegzett válaszborítékot bocsát rendelkezésünkre.

K. József malomtulajdonos. A 7777/1938. M. E. számú rendelet értelmében a munkaadó csak tisztviselőnek, üzletvezetőnek és olyan művezetőnek, főmolnárnak tartozik tartási hozzájárulást fizetni katonai szolgálatának tartamára, aki állandóan legalább tíz alkalmazott munkáját irányítja, továbbá olyan főgépésznek, vezetőgépésznek, aki állandóan legalább öt alkalmazott munkáját irányítja. Ha vezetőmolnárja ebbe a kategóriába tartozik s így a rendelet végrehajtásának szempontjából is művezetőnek, illetve főmolnárnak minősül, akkor, ha a bevonultnak egy eltartottja van, a rendes szolgálati járandóságnak 50 százalékát, minden további eltartott után pedig a teljes járandóság 10—10%-át az ötven százalékon felül, tartási hozzájárulás címén kifizetni tartozik. Ez a tartási hozzájárulás azonban nem haladhatja meg a szolgálati járandóság teljes összegét, illetve művezetőnél, főmolnárnál a havi 70 pengőt. A természetben nyujtott lakás értékét a hozzájárulási összeg kiszámításánál nem lehet számításba venni. A tartási hozzájárulás csak akkor jár, ha az illető erre rá van szorulva. Az a körülmény, hogy a bevonult családi segélyt kap, már egymagában is bizonyítja a rászorultságot. Abban az esetben is megilleti a bevonultat a tartási hozzájárulás, ha önként szolgál tovább. Természetesen csak abban az esetben, ha a tartási hozzájárulásra a fentebbiek értelmében egyáltalában törvényes igénye van. Másként áll az eset a múlt év őszén történt bevonulással. Ha abban az időben — mint Ön írja — kiképzés végett, tehát rendes katonai szolgálatának teljesítésére vonult be, akkor nem volt igényjogosult a tartási hozzájárulásra, még akkor sem, ha erre egyébként a fentiek értelmében, mint művezető, igényjogosult volna is. Mert csak a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonultak tartoznak a fentidézett számú rendelet hatálya alá. A 42.730. eln. 18/1939. H. M. sz. rendelet azonban ideiglenesen azokra is kiterjesztette a 7777/1939. M. E. sz. rendelet hatályát, akik tartaléki, vagy póttartaléki minőségben teljesítenek rendes katonai szolgálatot.

S. B. Valóban rendkívül kellemetlen, ha a malomtelepen az egerek és patkányok elszaporodnak és olyan nagy károkat okoznak, mint azt Ön levelében írja. Azokon a módszereken kívül, melyeket Ön velünk közöl, mi sem tudunk egyebet kieszelni. Így azt ajánljuk Önnek, hogy ha radikálisan meg akar szabadulni a patkány-egér inváziótól, akkor forduljon a *Ratinol-Laboratoriumhoz* (Budapest, VII. Péterffy Sándor u. 44.), ahol nemcsak a már tudományosan bevált biológiai irtószereket kapja meg a szükséges előállításban, hanem pontos útbaigazítást is adnak azok legcélszerűbb alkalmazásáról. Nevezett laboratórium által készített irtószereknek még az az előnye is megvan, hogy sem emberre, sem más állatra nem veszedelmesek és nem mérgező hatásúak. Így a lisztraktárban is nyugodtan alkalmazhatja a szert.

Imre Péter, Szegvár. Molnársegédjének katonai szolgálata idejére Ön semmiféle fizetést, vagy segélyt fizetni nem köteles. Hogy egyheti fizetését folyósította, az mindenesetre helyes és méltányos és csak szociális érzékét dicséri, de erre sem volt köteles. Annál kevésbé köteles további egyheti fizetését folyósítani. Bevonult molnársegédje, ha családos és arra rá van szorulva, családi segélyre jogosult, melyet neki a kincstár folyósít. Ebbeli igényét bevonulása alkalmával közvetlen felettes elöljárójától (parancsnokától) kihallgatáson, szobelileg kell kérnie. Katonai parancsnoksága azután intézkedni fog, hogy a családi segélyt a község elöljáróság családjának, annak lakhelyén, folyósítsa.

Lőwy Sámuel, Tab. Az elszaporodott csótányok, svábbogarak ellen tessék frankfurti zöldnek a falak mentén való hintésével megpróbálkozni. Ez a szer drogériákban, festékkereskedésekben kapható és mérgező tartalmú, mert arzént tartalmaz. A svábbogarak nagyon szeretik az ugorkát. Hámoztasson meg és szeleltessen fel nyers ugorkát vékony szeletekre. A svábok járta helyre lapos tálcákra, papírlemezekre és hasonló lapos tartókba akként kell a felszeletelt ugorkából kirakni, hogy a svábok a tartókba be tudjanak mászni; azért, ha azok szélei a földtől elállanak, apró, lapos léceket kell köréjük támasztani, hogy azokon a svábok besétálhassanak. Az ugorka a svábokat megmérgezi. Nagyon jól bevált szernek mondják még a sört is. Ezt több nagy lábasban és hasonló tágas edényben kell kitenni, lapos lécekkel körültámasztani, hogy a rovarok belemászhassanak, mire a svábok, a sör szagát messziről megérezvén, tömegesen másznak az edénybe és százával pusztulnak el benne.

M. S. és Társa. Több ízben is megírtuk ebben a rovatban is, másutt is, hogy bármilyen címen katonai szolgálatra bevonult betanított és havidíjas, vagy órabéres munkásoknak, molnársegédeknek katonai szolgálatuk tartama alatt a munkaadó részéről semmiféle fizetés, segély vagy térítés sem jár. Ha a bevonuló családos és családja rá van utalva, akkor a 8260/1939 M. E. számú rendelet értelmében családi segélyre van igénye. Ezt a segélyt bevonulása alkalmából közvetlen felettes parancsnokától, kihallgatáson, élőszóval kell kérnie, mire a katonai hatóság intézkedik, hogy a segélyre szoruló család a polgári hatóságoktól lakhelyén megkapja a neki járó segélyt. Ha a bevonult nőtlen, illetve nincsenek olyan családtagjai, akiket ő tart el, nem jár neki hatósági segély, mert szolgálata alatt az állam mindennel ellátja és zsoldot is fizet neki.

Malomáthelyezés. Illetékes helyen azt az értesítést kaptuk benyujtott kérvényére vonatkozólag, hogy annak elintézése még nem volt lehetséges, mert a kérvényt oda csak augusztus 30-án nyujtották be, tehát alig három hét előtt s így még nem kerülhetett a véleményező bizottság elé, mely a nyári szünet óta csak még egyizben ülésezett. Egyébként kérvényét valószínüleg még e hó folyamán el fogják intézni. Tekintettel arra, hogy ügye teljesen igazságos és a malmok számát nem szaporítja, véleményünk szerint valószínű, hogy az engedélyt meg fogja kapni. Ennek dacára semmi esetre se kezdjen a szereléshez addig, amíg az iparengedélyt, illetőleg a miniszter kivételes engedélyét meg nem kapja.

SZEGŐ VILMOS

BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA

Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.

Telefon: 147-503, 147-904.

Központi iroda és raktár:

Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.

Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

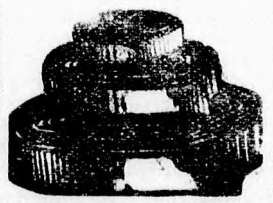

legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.

Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

MALOMKÉPVISELETEK,

gabona- és takarmányügznökség, Budapesten jól bevezetve

Kosáry Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12 Telefon: 112—599

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A malmok részéről nagyobb érdeklődés mutatkozott búza iránt, továbbá az exportkereslet is élénkült svájci és olasz relációkban.

Rozs. Dunántúli áruk iránti kereslet kissé alábbhagyott, miután a svájci export részére szünetelnek a vásárlások. A pesti kötések a megengedett legmagasabb árbázison jönnek létre.

Árpa. Takarmányárpa elhanyagolt, sörárpából a piacra kerülő tételek a sörgyáraknál könnyen találnak elhelyezésre 21—22 P-s árakon, származás és minőség szerint.

Zab. A kínálat csökkenő, úgy a takarmánykereskedők, mint közszállítások részére állandóan van érdeklődés, főleg a felvidéki tételek iránt.

Tengeri. Új tengeriben már élénk forgalom alakult ki. Mesterségesen szárított tengeri október első felére 17.70 P-s áron lett kínálva.

Tiszántúli újtengeri XII—I. szállításra 16.20 P körül került nagyobb tételekben eladásra, pesti paritásban. Csövestengeriért par. Bpest 10 P-t fizettek.

Korpa iránt állandóan mutatkozik érdeklődés, a 8-as takarmányliszt elhanyagolt.

Gabonakészáruüzlet:

(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza	19.80—20.45	Egyéb ált. tengeri	18.70—18.80
Felsőtiszai búza	19.80—20.45	Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi	19.80—20.45	Prima sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza	19.80—20.45	Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	16.60—17.00
Kisalföldi búza	19.80—20.45	Középm. tak.-árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	14.05—14.15	I. rendű zab	19.15—19.40
Más szárm. rozs	14.20—14.40	Középmin. zab	19.00—19.15
Tiszántúli tengeri	18.75—18.85		

Határidőüzlet:

Rozs októberre	14.39—14.42
Rozs márciusra	15.63—15.64

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált köleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00		

Az árak budapesti paritásban értendők.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza, 80 kg-os, ab hajóállomás	20.60—20.70
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Mura-keresztúr, Gyékényes, határ tranzit	20.60—20.70

Olajárak:

Napraforgóolaj-paritás Budapest	73—79
Lenolaj-paritás Budapest	127—135

Vagyonváltság búza ára október hónapra: 20 P.

Lisztpiac:

Az elmúlt hetekben mutatkozó élénkséget kisebb stagnáció váltotta fel. Az érdekeltek körében mutatkozó bizonytalanság a kötési és eladási árakra vonatkozólag tartózkodásra késztettek. Prompt eladások a jegyzések keretében jönnek létre.

Árak:	Búzakorpa	13.40—13.60
	8-as takarmányliszt	15.75—16.25

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37.00—38.00	5	30.75—31.75
0gg	36.00—37.00	6	25.75—27.75
0g	36.00—37.00	7	18.50—19.50
0 F	36.00—37.00	RO	27.75—29.75
2gg	35.25—35.75	ROI	25.00—26.75
2g	35.25—35.75	RI	19.00—20.75
4	33.00—34.00	RII	17.00—18.00

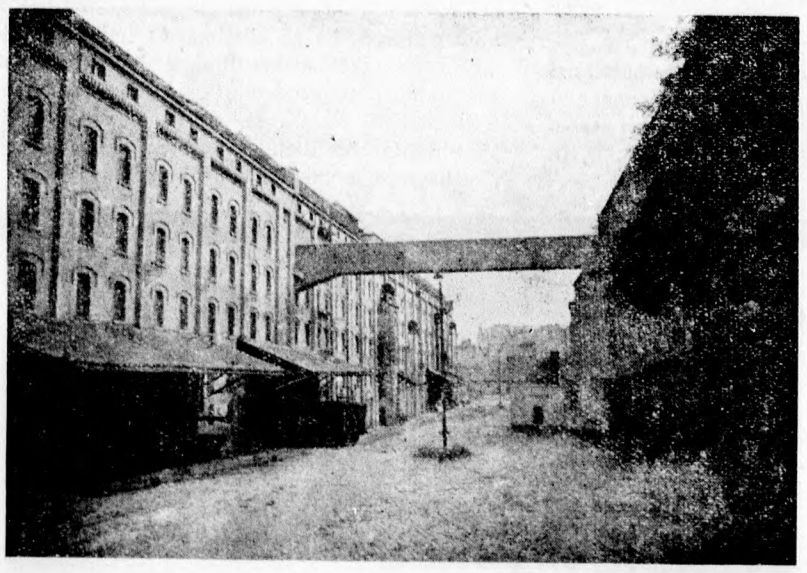

Megkezdődött a CONCORDIA

GŐZMALOM leszerelése!!!

Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**

KENDOFF ANTAL gépészmérnök

Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

28173 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 39. Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 7. 36. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Leveleihez, ajánlataihoz ne csatoljon eredeti okmányokat, mert ezekért a Kiadóhivatal nem vállalhat felelősséget. Az esetleg elkallódó okmányok pótlása igen nehéz és költséges. Azért csak ezek másolatait küldje be ajánlataival.

Kereskedelmi végzettségű molnár azonnalra malomvezetői állást kaphat. Pénzt önállóan kezel, tehát óvadékot készpénzben vagy ingatlanban megkívánok. Sajátkezűleg írt, teljes referenciákkal rendelkező ajánlatot „Főnökhelyettes" jeligére a Kiadóhivatalba kérek. 5804

Fagázmotorhoz gépészt keresek. Fizetés 120 pengő. Szendrői hengermalom, Szendrő, Borsod megye. 5802

Állandó alkalmazásra, azonnali belépésre keresünk 40 év körüli, szorgalmas, nős, közönséggel bánni tudó, jó modorú, kifogástalan életű, **szakmáját értő kezelő főmolnárt,** 13 járatú búzaőrlő-malomba, fix és jutalékos fizetéssel. Próbaidő megkívántatik. Utiköltséget csak az alkalmazást elnyertnek térítünk meg. Szalay-malom, Jászladány. 5801

Főmolnárt keresünk 3 vagónos, modern felszerelésű dunántúli cserés kereskedelmi malomba. — Sajátkezűleg írt ajánlatok, életkor, családi körülmények, eddigi állások és a fizetési igény feltüntetésével, „Tudás" jeligére a kiadóhivatalba. 5800

Autóvezető józanéletű, hosszabb gyakorlattal, bizonyítványnyal, azonnali belépésre felvételetik. Szabad idejében fatüzelésű szívógázmotor kezelésében segédkezni kell. — Esetleg ügynöki tevékenységet is vállalhat. — „Malomüzem" jeligére a Kiadóhivatalba. 1505

Fűtőket keresünk Höckerféle félstabil kazánokhoz, azonnali belépésre, Veszprémbe. Bővebbet: Gosztonyi gépgyár, Budapest, Csáky utca 55. 5797

Főmolnárt keresek azonnalra, búzavidéki, 2½ vagónos vegyestípusú malomba. — Csak elsőrendű szakemberek jelentkezzenek fizetési igény megjelölésével. — Grünfeld-malom, Püspökladány. 5807

Gépészt azonnal, állandó munkára felveszek 45 HP, fatüzeléses szívógázmotorhoz. Komoly szakember jelentkezzen. Fizetés 60 P. Teljes ellátás, lakás. Ott Simon és Társai, Lovasberény. 1513

Kétjáratu vízimalomba állandó munkára molnársegédet keresek azonnali belépésre, kezdőfizetés 35 P és ellátás. Utiköltséget ½ év után térítek felfogadottnak. — Zsapka, Oroszlány, Komárom megye. 5808

LEVELEZÉS

Totka László tudassa címét nővérével, Sebők Endrénével, Ujszeged. Anyja meghalt. Hagyaték-ügyben. 1501

ÁLLÁST KERESŐK

Felvidéki vagy bármely más nagyobb malomba könyvelői állást keres iparengedélyre jogosult, 25 éves malmi könyvelő. Ajánlatokat „Október hó" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 5779

Malomtisztviselő, könyvelésben, mázsálásban, adminisztrációs ügyekben több éves gyakorlattal, állást keres azonnalra. Berky Balázs, Polgár, Mező-utca. 5794

57 éves mindenben megbízható, józan, szorgalmas, munkaszerető főmolnár állást keres bármikori belépésre. Nagy Mihály főmolnár, Kispest, Horthy Miklós út 52. 5803

Állást keres bármilyen malomban 37 éves, kaucióképes, nős, családtalan molnár, iparigazolvánnyal rendelkezik, könyvelést vállal, elsőrendű szakember és kitartó munkaerő. Szabó György molnár, Naszály, Komárom m. 1509

Középiskolát végzett, 30 éves molnársegéd, önálló munkaerő, kezelői vagy jobb segédi állást keres. Könyvelést felelősséggel vállal. Szíves meghívást kér: Molnár Rezső, Chernekháza, u. p. Bő, Sopron m. 1503

Jobb gépészi állást keres, bármikori belépésre, jó R. Wolf és Lanz gépész. — Állását üzembeszüntetés miatt hagyja el. Szíves meghívást kér: Büdszentmihály, Bocskai-utca 11. 1506

Főmolnári, almolnári állást keres elsőrangú szakember, lisztek versenyképességéért, százalékért garantál. — Főmolnár, Budapest, Sziget-u. 23. sz., II. 3. ajtó. 1520

37-éves nős, komoly, megbízható, szakmáját tökeletesen értő szakember főmolnári vagy kezelői állást keres, 4—5 vagónig, bármilyen rendszerű malomban; famunkát, szerelést ért. Szíves meghívást kér: dr Székely Zsigmond, Dömsöd-tanya címen. 1519

Főmolnári állást keres igazolványos, 40 éves, családos ember, 1000 P kaucióval. Seitler János, Gamás, 1. sz. 1517

Fiatal nőtlen, szorgalmas, tisztaságszerető, munkabíró molnársegéd állást keres bármikorra. Szíves meghívást kér: Ungi István, Nagyoroszi, Nógrád m. 1516

32 éves nős molnársegéd állást keres, józanéletű. Próbaidőt elfogad. — Szép Gábor, Gebe, Szatmár m. 1518

Fiatal nőtlen molnársegéd állást keres, szívógáz kezelését érti. — Szíves meghívást kér: Sántha Pál, — Sátoraljaújhely, Kazinczy-utca 116. 1515

Oláh Béla kiscsaládú molnár, 49 éves, állást keres október 15-re vagy november 1.-re. Jó bizonyítvánnyal rendelkezem, a jelenlegi helyen 11 évig voltam. — Szíves meghívást kérek, Oláh Béla molnár, Kántorjánosi. 1511

Kisebb és nagyobb malmoknak évekig volt főmolnárja, azonnalra vagy későbbi belépéssel állást keres. Szaktudás terén kifogástalan. Szíves meghívást kér olyan malomtulajdonos uraktól, hol megfelelés esetén huzamosabb időre volna kilátás. „Szorgalmas" jeligére. 5805

Mázsálói, kezelői állást keres mestervízsgázott, nős molnár, bármikori belépésre. Kisebb malmot vagy darálót bérbevennék. Lepsényi István, Sárbogárd, Andrássy-út 375. 1512

VEGYESEK

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010/1

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: **Horetzky Károly,** Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Seck küptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Heves megye legszebb részén hatjáratú, szívógázmotoros malom eladó. Tulajdonos Babják István, Pétfürdő, Veszprém megye. 1508

Eladók 24 HP, Ádám-féle, stabil szívógáz-motor, üzemképesen, 800 pengő; 6 személyes Adler autó 850 P. Egytonnás gyors teherautó 1000 pengő. Több használt malomkő minden nagyságban. — Kalmár malomkőtelepe, Ajka. 1507

Sárospataki malomköveket olcsón szállít Kardos Dániel malomkőfaragó mester, Sárospatak, Kövi Sándor utca 2. 617

Darálóköveket önélesedő, nagyteljesítményűek: Nagy Ferenc műkő, malomkőgyára, Dunaföldvár. Ezüst éremmel kitüntetve. 5358

Medicago 20 kalapácsos daráló, használtan kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. sz. 2191/3

Kisméretű tarárt keresünk műszaki leírással és árajánlattal. — Molnár Testvérek, Kocsér. 1510

Megvételre keresek kétrétű, használt, kisméretű síkszitát. — Nehoda Gyula, Komjáti, u. p. Bodvaszilas. 1504

Eladó IV. T. jelű Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Eladó újonnan szerelt, 9 járatú motor malom, Tolna megyében. Jelige: „Másvállalkozás". 1502

Négyjáratú kis vízimalom azonnal bérbeadó vagy 300 pengővel felekeresetre átvehető, bővebbet válaszlevélre megtudható Sági Mihály molnár, Pereszlény, u. p. Ipolyság, Hont m. 1500

Nagyközségben egyedülálló, ötjáratú, jóforgalmú, csuvármentes malom négy éves bérlete társasviszony miatt felerészben átadó, az átvételhez pénz kell. Érdeklődés Szabó József molnár, Nagyszokoly, Tolna m. 1499

Társak nem egyezése miatt eladó vagy szakembernek bérbeadó búzatermő vidéken 2 éve szerelt és fatüzelésű, 11 járatú, modernül berendezett malom. Csak tőkeerős egyének pályázzanak. — Ügynök kizárva. Cím a kiadóhivatalban. 5795

Fordson traktor-alkatrészek állandóan raktáron, hengerblokk, főtengely, bronzkerék, vízszivattyú és Oliver-Massey eke-részek szállíthatók; alig használt, kétvasú traktorekék olcsó áron: Róna Miklós Alföldi Gépkereskedelmi Vállalata, Szeged. 5796

Bérbe vagy elszámolásra keresek, 2—5 járatig, jóforgalmú vízimalmot néhány hold földdel, csuvármentes vidéken. Csak komoly ajánlatokat kérek „Csuvármentes" jeligére a kiadóba. 5798

Keresek megvételre 18 colos vagy ennél nagyobb, üzemképes Gattert. — Cím: Hengermalom, Nagycsömöte. 5799

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszűnt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Monarch malmokat, 300—400 mm külátmérettel keresek megvételre. — Ajánlatokat „Monarch 2191" jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 2191/m

Zsákcsuszda kapható. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.). 2007/a

Eladó üzemnagyobbítás miatt 9000 kalóriás jéggyárberendezés, 20 HP szívógázmotor, Martos és Hercz féle, keveset használt, jó állapotban. November 1-ig üzemben. Pintér jéggyár, Jánoshalma. 1519

Malomszereléseket, rosszul működő malmok rendbehozását felelősséggel vállalom. — Tarárokat, hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomépítész, Hajduszoboszló. 5806

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5718

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Excelsior daráló, használtan kapható. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2191/1

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Motorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Függőköves darálók, 300, 400, 500 átmérőben használtan kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Bőrszíj, gummi- és textilszíj rendkívül olcsón eladó. Technika, Dobozi-u. 5 2193

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Besser 3. számú Rentabel kitűnő állapotban kapható: Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Dunántúli városban jóforgalmú, napi egyszáz métermázsa teljesítményű, nyolcjáratú, turbinás malom, melynek évi vámkeresete 25—30 vagón, 60.000 pengőért eladó, felével átvehető. Cím a Kiadóhivatalban. 1521

Eredeti Seck-gyártmányú 25/60 és 30/60 számú hengerszékekhez való rovátkolt hengerek, igen szép és hibátlan állapotban, raktárról azonnal szállíthatók. Karczag és Társa, Budapest, IV., Lázár-utca 13. 5748

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Napraforgó hajaló, Felekyféle, teljesen vasból készítve, kapható: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/b

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. **Ürményi Károly** műszaki nagykereskedő, a **Baross Szövetség tagja,** Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfűrész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5772

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfűrésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépköpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest, (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védiegyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, cserecüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

30/50 és 30/40 dupla vasszekrényes hengerszékek raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/i.

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerű és kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia ucca 21.) 2006/7

„Ráhe" tányéros modern kivitelű detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Atalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserecüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Automatikus mérlegeket, 5—10 kg-at, keresünk megvételre. Ajánlatokat „Mérleg 2191" jelige alatt kérünk a kiadóba. 2191/m

Golyóscsapágyakat golyóscsapágyházakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával készítünk. Uj golyóscsapágyakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 469

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecizebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Autó amerikai Welie-gyártmányú, príma csukott karosszériával, új gumikkal eladó. Adója évi 160 pengő, fogyasztása 15 liter 100 kmre. Bérfuvarozónak kiváló vétel. Ára 1000 pengő. Megtekinthető: Szórády-malom, Mosonszentjános.

Eladó 30 HP szívógázmotor, 800, 650, 500, 300, vas-, fadarálók, külön malomház. Ha pénze van, sokat kereshet. Kisajátítás alatt. Tóth, Kecskemét, malom. 1479

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Kriszháber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Uj mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményű, használt, kitűnő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigép-vasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2042

Egy jókarban levő, 30 HP Mac-Cormik traktor, Eberchardt 4 és 6 vasú ekével eladó. Megtekinthető: Jankovich-uradalom, Rácalmás, — Fejér m. 5785

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Malomkövek, darálásra és kiőrlésre, terméskőből, francia és smirgli önélesedő műkőből, — minden méretben kaphatók. Kann és Heller Rt., malomkőgyár, Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/c

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Plombázófogók

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetjelzőgépek

Acél, szalag és szövetplombák

Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó ut 17.
Telefon: 1-544-26

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Ha még nincs malmában László Medicago egyetemes őrlő- és zúzógépe, állítsa be mielőbb. Számos referencia. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-ucca 25.) 2149

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK
repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése
Lakos és Székely gépgyár Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.
Új berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely.

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

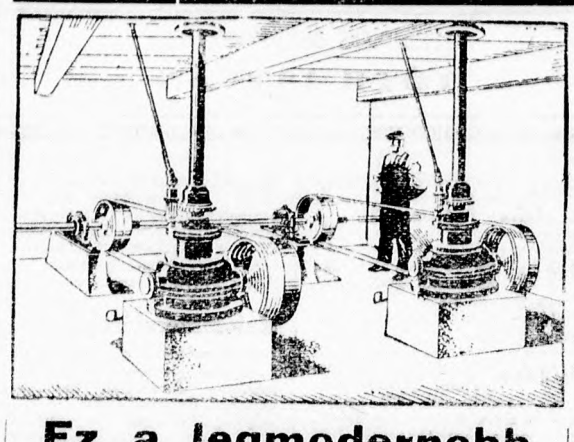

Ez a legmodernebb malomkőmeghajtás!

SKF kellő helyre kellő csapágyat

Üzembiztos — Olcsó — Takarékos
Kérjen részleges tájékoztatót.
SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Budapest, IX., Üllői-ut 55.
Sürgönycím: ESKAEF Budapest. Telefon: 1-464-40.

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, fésü, kulcs, doboz, bőrtok állandóan raktáron.
ÓR- és AUTÓÓRÁK,
valamint kilóméterleizok szakjavító műhelye
SCHVARCZ TESTVÉREK
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

Német Molnáriskola Dippoldiswalde
In Sachsen
Városi felsőbb molnáriskola 3 szemeszter
Malomépítők 4 szemeszter
Vizsgák állami ellenőrzés alatt.
A Német Malmok Egyesületének szakiskolája. — Az iskola a Német Kereskedelmi Malmok Egyesületétől, a Német Malomszövetségtől és a Német Malomépítők Szövetségétől el van ismerve. Tanrend díjmentesen.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Mótorok szakszerű gyári **javítása** és átalakítása
Barnaszén-tüzelésre
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpost, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

A most befejezett sorsjátékban
Töröknél *nyerték*
a nagy jutalmat
400.000 P
valamint a
300.000 P
legnagyobb főnyereményt.
Csupán két sorsjegyre
700.000 P
fizetett ki TÖRÖK szerencsés vevőinek.
Vásároljon osztálysorsjegyet
TÖRÖK BANKHÁZBAN
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3.
Nyereményhuzás október 14 és 17-én.
I. oszt. sorsjegyárak:
Egész P 28.— Fél P 14.—
Negyed P 7.— Nyolcad P 3.50

A valódi svájci
SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált
A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyilások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

A kalapácsos-késesrendszerű egyetemes őrlő-, szecskavágó-silótöltő és tengeri szárlépő
„Mátyás-zuzó"
Gróf Zelinski Róbert
Mezőgazdasági és ipari gépgyár kft.
Pestszenterzsébet, Mikszáth-ut 18.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

SCHOELLER ÉS TÁRSA, LÉVA
HENGERMALOM ÉS ÁRPAHÁNTOLÓ
A Felvidék egyik legnagyobb és legmodernebb malomüzeme
Távirat cim: Schoeller—Léva. **Telefon:** Igazgatóság 181. Malom 182. Eladási osztály 9.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 7. 36. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése előtt

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Megindul a németországi lisztkivitel.

Kenyérliszt kivitelről tárgyalás folyik.

A Németországgal létrejött államközi szerződés szerint a most folyó gazdasági évben szállítani kell 370.000 q. nullásliszt et és 45.000 q. 8-as takarmánylisztet. Az előző években a kivitelre kerülő mennyiség felét ősszel, felét tavasszal szállították malmaink, most azonban a teljes mennyiség december hó végéig szállításra fog kerülni. A fokozódó távolkülföldi kivitel és a rendelkezésre álló rövid idő mellett meglehetősen súlyos feladatot jelent malmainknak a szállítás, de azért remélhető, hogy a lebonyolítás simán meg fog történni.

A kiviteli kontingensből 200 vagón nullás és 50 vagón takarmányliszt külön felvidéki kontingens lesz s ezt a mennyiséget a Külkereskedelmi Hivatal fogja szétosztani azoknak a jelentkező felvidéki malmoknak, amelyeknek napi búzaőrlő teljesítőképessége a 300 q.-át meghaladja.

A megmaradó 3.500 vagón nullás és 400 vagón takarmányliszt 70%-át szállítják a Vidéki Középmalmok Exportegyesületébe tömörült malmok, 30%-át a Magyarországi Exportmalmok Szindikátusának malmai.

Itt említjük meg, hogy a kormány valószínűleg engedélyezi a kenyérliszt kivitelét is. Egyelőre 500 vagón 6-os liszt kiviteléről van szó, amely mennyiség szintén még ebben az évben kerülne kiszállításra.

Legmagasabb munkaidő és legkisebb munkabérek ujabb rendezése a németországi malomiparban.

Folyó évi október elsejével lép hatályba a németországi Brandenburg tartományban (Berlin kivételével) az új malomipari munkaidő- és munkabér rendelet. A rendelet csak a malmok azon kategóriájára vonatkozik, melynek évi alapkontingense kevesebb mint 50.000q. A rendelet hatálya kiterjed a malmok minden néven nevezendő alkalmazottaira, kivéve a kereskedelmi alkalmazottakat és az irodai segéderöket. A rendelet 2. §-a az alkalmazás és felmondás körülményeit és határidejét szabályozza. A 3. §. a munkaidőre, munkaközi szünetekre, ünnepnapi és éjjeli munkákra vonatkozó határozmányokat tartamazza, míg a 4. §. a túlmunkát, a többletmunkát, a vasárnapi és váltott csoportokban való munkát, valamint a túlmunkának és vasárnapi, valamint éjszakai munkának munkabérpótlékait állapítja meg és osztályozza. Az 5. §. a munkavállalók munkamulasztásainak eseteit sorolja fel és meghatározza ilyen esetekben úgy a munkavállalók, mint a munkaadók jogait és kötelességeit. A munkabérek kifizetésének határideje felől a 6. §. intézkedik. A munkabéreket a 7. §. szabja meg, még pedig 3 területi csoportba és két kategóriába osztva a malmokat, aszerint, hogy a malom évi alapkontingense 15.000 q-ig vagy 15.000-től 50.000-ig bezárólag van megállapítva. Minden területi csoport, azonkívül mindkét malomkategória részére az illető területi csoportban csupán egy-egy alapmunkabér van megállapítva. Ennek az alapbérnek bizonyos meghatározott százalékát kapják a munkavállalók az általuk teljesített munka minősége és fontossága szerint, valamint életkoruk és a szakbavágó munkálatokban eltöltött évek száma szerint, 40—100%-ig. Első segéd az alapbérhez 10%, főmolnár 20% pótlékot kap. Üzemekben, melyeknek évi alapkontingense több mint 15.000 q, legalább egy segédnek elsősegédi, olyan üzemekben pedig, melyek alapkontingense évi 30.000 q-nál több, egy segédnek főmolnári fizetést kell adni. Ugyanezen §. szabályozza a levonások jogcímét és mérvét. A 8. §. az elévülési határidőket állapítja meg a munkaviszonyból eredhető mindennemű követelésre vonatkozólag. Alapelvként kimondja a rendelet, hogy a munkaviszonyból eredő minden igénye elenyészik a munkavállalónak, ha azt legkésőbb munkahelyétől való megválásától számított 4 héten belől nem érvényesíti. (Nálunk egy éven belől kell ilyen jogot érvényesíteni.) A 9. §. a szabadság körülményeit, módjait és időtartamát állapítja meg, a 10. §. a záróhatározmányokat tartamazza, elrendelvén a többek között, hogy minden munkaadó nemcsak kifüggesztenj tartozik a munkaidőre és munkabérre vonatkozó új határozmányokat a malomban, hanem azonkívül tartozik minden alkalmazottjának a határozmányok egy lenyomatát díjmentesen átadni.

A legujabb rendeletek.

A m. kir. pénzügyminiszter 143.060/1939. P. M. számú rendelete a búzaeladási jogosultság igazolására kiállított bizonyítvány és ennek kiállítására irányuló kérelem illetékmentességéről. (B. K. 1939. szeptember 20.-i 221. számában.)

Minthogy a Futura technikai okok miatt egyelőre csak az 50 holdnál nem nagyobb birtokkal vagy bérlettel rendelkező gazdák, valamint a részes aratók és gazdasági cselédek felkínált terményeit tudja azonnal átvenni és kifizetni s ezen körülményt községi bizonyítvánnyal kell igazolni, fenti szám alatt elrendelte a pénzügyminiszter, hogy ezek a községi elöljáróság által kiállított bizonyítványok, amíg ezt a célt szolgálják, okirati illeték alól mentesek. A bizonyítvány kiállítására vonatkozó kérvény is illetékmentes.

A m. kir. iparügyi miniszter 50.625/1939. Ip. M. sz. rendelete a zár alá vett gummicikkek forgalombahozatalára vonatkozó rendelkezések módosítása és egyes gummicikkek forgalombahozatalának szabályozása tárgyában. (B. K. 1939. szeptember 30.-i 222. számában.)

Ez a rendelet a 46.904/1939. Ip. M. számú rendeletet részben módosítja és elrendeli, hogy gumiabroncstömlőt és tömör gumiabroncsot — akár zár alá van véve, akár nem — fogyasztó részére kiszolgáltatni csak akkor szabad, ha az a pótolni kívánt gumiabroncsköpenyt, gumiabroncstömlőt vagy tömör gumiabroncsot térítés ellenében beszolgáltatja. A térítés elhasznált köpenyért 100 kg.-onként 15 pengő, elhasznált tömlőért 100 kg.-onként 30 pengő, elhasznált tömlőabroncsért (légkamrás abroncsért is) pánt nélkül és a pántról lefejtett gumiabroncsot mérve, 100 kg.-onként 12 P 50 f.

A m. kir. iparügyi miniszter 50.630/1939. Ip. M. számú rendelete a zár alá vett bőrcikkek forgalombahozatalára és felhasználására vonatkozó rendelkezések módosítása tárgyában.

Részbeni módosítását tartalmazza a 46.904/1939. Ip. M. sz. rendeletnek. A malomipart a rendeletnek csak az a része érdekli, mely lehetővé teszi, hogy a malom legalább azokat a bőröket szerezhesse be, melyek a malom körül, az üzem fenntartása végett szükségesek. Így p. o. szelepbőrök stb. A rendelet 2. §-a szerint a bőröket előállító vállalatok és forgalombahozó kereskedők havonta olyan arányban tartoznak eddigi vevőiknek bőröket kiszolgáltatni, mint amilyen arányban azokat az 1939. évi január hó első napjától az 1939. évi augusztus hó 31. napjáig terjedő időszak havi átlagában kiszolgáltatták.

A m. kir. minisztérium 9.150/1939. M. E. számú rendelete Ung vármegyének, valamint Bereg és Ugocsa k. e. e. vármegyéknek az 1938: XXXVI. t.-c. értelmében a Magyar Szent Koronához visszacsatolt részein az ipar (kereskedés) gyakorlására vonatkozó különleges rendelkezések tárgyában. (B. K. 1939. okt. 1.-i 223. számában.)

Tekintettel arra, hogy a visszacsatolt kárpátaljai területekre vonatkozólag a visszacsatolást megelőző időkben szerzett iparjogosítványok hatályossága tekintetében még nem jelent meg rendelkezés, a miniszterium a fentidézett rendelet 1. §-ában megengedi, hogy azok, akik előbb szerzett jogosítvány alapján 1939 szeptember 30.-án ipart, illetőleg kereskedést űztek, foglalkozásukat a — 6310/1939. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt rendelkezésektől eltérően — *további renlelkezésig gyakorolhatják.*

A hivatkozott 6310/1939. M. E. sz. rendelet 1. §-a tudvalevőleg kimondotta, hogy amennyiben az iparigazolványok felülvizsgálását elrendelő rendelet alapján előterjesztett kérelmek tárgyában az érdekelt folyamodót az iparhatóság július hó 1-ig kérelme sorsáról nem értesítette, iparigazolványa legkésőbb 1939 október hó 1. napján hatályát veszti.

Ez a rendelet most további intézkedésig felfüggesztetett.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 50.000/1939. F. M. számú rendelete a három éves kort betöltött lovak és öszvérek külön marhalevéllel való kötelező ellátása tárgyában. (B. K. 1939. október 1.-i 223. számában.)

A három éves kort betöltött lovak és öszvérek az újonan rendszeresített marhalevéllel látandók el. A már meglevő marhalevelek beszolgáltatandók s helyettük a mostani rendeletben előírt marhalevelek váltandók. A rendeletnek 1939. évi december 1-ig kell eleget tenni.

A m. kir. honvédelmi miniszter 88.050 eln. lgv.—1939. számú rendelete a polgári lakosság számára légoltalmi célokra megállapított gázálarcok valamint azok beszerzési módjai és jelenlegi eladási árai tárgyában. (B. K. 1939. október 4.—225. számában.)

A rendelet felsorolja a polgári lakosság számára légoltalmi célokra rendszeresített és forgalomba hozott háromféle gázálarcot. Ezek: a munka-gázálarc (M. gázálarc), gumi munka-gázálarc (Mg. gáz-álarc), népgázálarc (N. gázálarc) és tűzoltó gázálarc (T. gázálarc). Tartalmazza a rendelet a gázálarcok műszaki leírását, eladási árait és a rendeletet kiegészítő 88.677/eln. lgv. 1939. sz. légvédelmi parancsnoki hirdetmény a gázálarcok eladására feljogosított cégek jegyzékét. A rendelet 1939 október 4-én, a kihirdetés napján lépett hatályba. Végül a rendelet hatályon kívül helyezi a 60.200/eln. lgv. 1938. H. M. számú és a 63.000/eln. lgv. 1938. H. M. számú rendeleteket.

Döntött az Árkormánybiztosség a lisztárak felől.

Szeptember 16.-i lapszámunkban beszámoltunk arról, hogy a malmi-, sütőipari és lisztkereskedői érdekeltségek javaslatot tettek a Kormánybiztosságnál a lisztáraknak Budapesten, valamint a vidéken leendő egységes megállapítása iránt. Az Országos Árkormánybiztosság 3102/1939. és 3486/1939. számú leirataiban akként döntött, hogy nem engedélyezi a javasolt egységárakat, hanem őrleményalapáraknak az 1939. augusztus 26.-án individuálisan érvényben volt árak tekintendők. Igy a Kormánybiztosság úgy a budapesti, mint a vidéki malmoknál is az 1939. augusztus 26.-i tényleges lisztárakat tekinti alapáraknak és a szállítási feltételek tekintetében is ragaszkodik az 1939. augusztus 26.-án érvényben volt kondiciókhoz. Azt is kimondja a leirat, hogy az 1939. augusztus 26.-án individuálisan alkalmazott árak az irányadók. Megengedi továbbá a leirat, hogy a havonkénti, kormányrendeleten alapuló búzaáremelkedés a malmok őrlemény-eladási áraiban kalkulációba vehetők.

„COLUMBA-LILIPUT“
nagyteljesítményű triőr
kis- és középmalmoknak
Kisebb szemveszteséggel tökéletesebben triőröz,
mint a lassúforgású triőrhenger

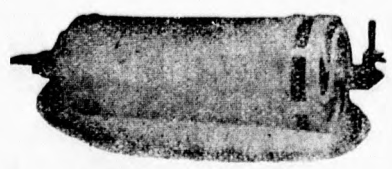

STAHEL ÉS LENNER
TRIŐR- és LEMEZLYUKASZTÓGYÁR RT.
Budapest, VI.,
Országbiró-u. 44—46. szám

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Noha a közjegyzői sorshúzás eredménye szerint nem ez következnék a közlési sorrendben, a már többször kifejtett oknál fogva mégis a II. pályatételre beküldött „Barna Molnár" jeligéjű pályamunkát bocsátjuk a molnárság elé, a csökkentett terjedelmű lapban nem lévén helyünk hosszabb pályamunka közlésére.

Előző számunkban a „Törekvés 111" jeligéjű pályamunka jelent meg ugyanezen okból kifolyólag.

Ehez a pályaműhöz is kérjük az előbírálati hozzászólásokat, mint a többiekhez is kértük. Mint köszönettel állapítjuk meg, nagyon szép számmal érkeztek be az előbírálatok. Közöttük valóban értékesek és állandó becsűek is. Reméljük, hogy ezekből néhányat alkalmilag szintén közölhetünk a tanulni vágyók épülésére.

Következik tehát a **„Barna Molnár"** jeligéjű pályamunka műszaki leírása a következőkben:

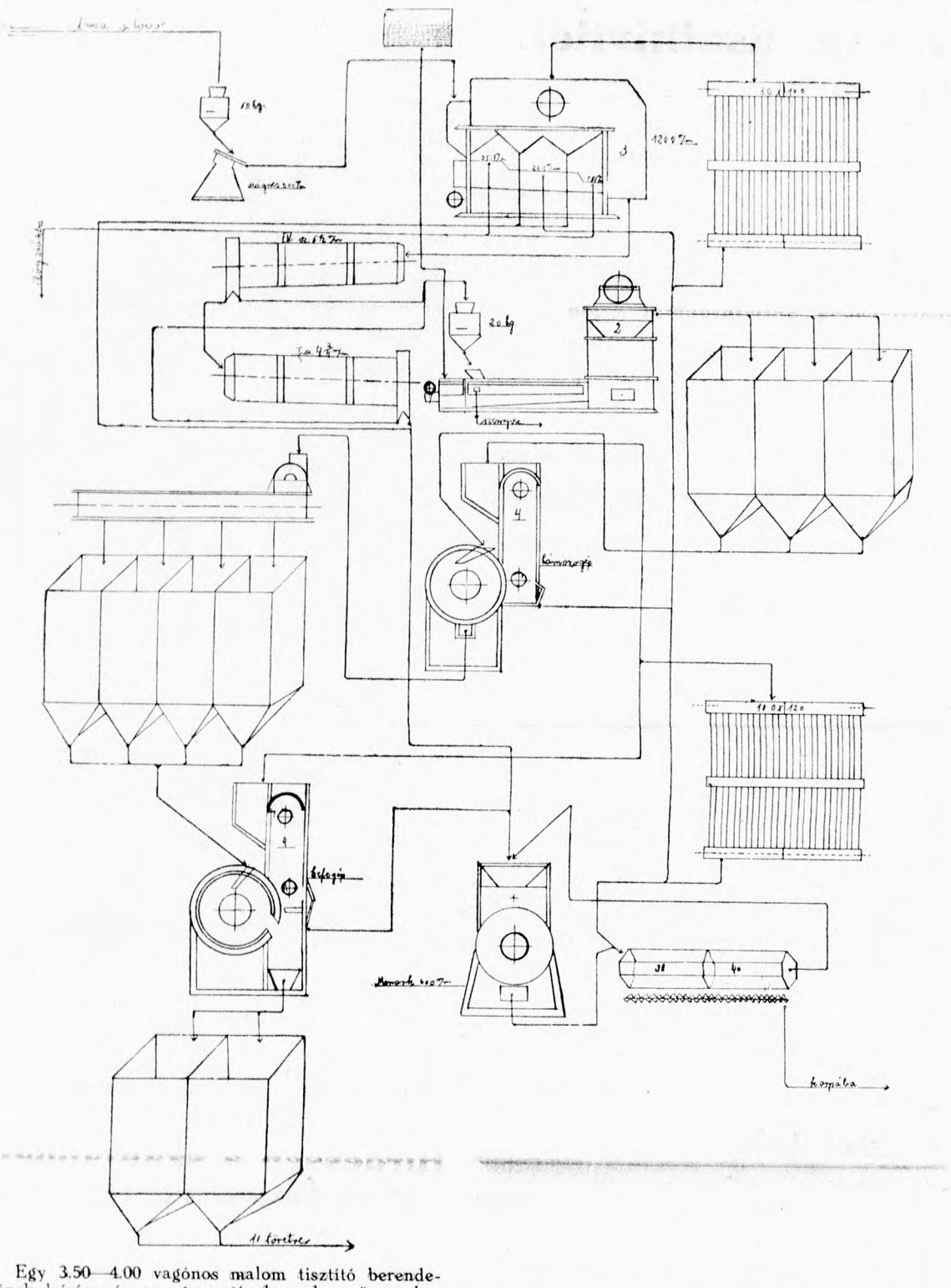

Egy 3.50—4.00 vagónos malom tisztító berendezésének leirása és az egyes gépek szakszerű munkaközbeni beállítása és az egyes gépek munkaközbeni feladata.

A búza a silóból beeresztés után egy önműködő mérlegen megy keresztül, 50 kg-ként önt. Az önműködő mérleg után fölvonó alkalmazásával a búza egy 600 mm. szélességű mágnesen megy keresztül. A mágnes a búzából vasdarabok elfogásához van alkalmazva. Ezután a búza rámegy egy 3. számú tarárra. A búza először is egy súlynyomású elosztón esik keresztül a rögrostára, esés közben a beépített ventilátor megszívja, amely a könnyebb tisztátalanságot kiszívja a búzából (ilyenek a por, pelyva) és a könnyebb vagy léhaszem az ülepítőbe rakódik le és a légzáróklapnin keresztül távozik innen. A búza rögrostára esik, ennek lyukazata 3—5—7 mm., amelyen a búza átesik, míg a gorombább tisztátalanság fönnmarad (ilyenek a rög, szalma, spárga, amely a levezető csatornán zsákba folyik). Innen a búza ráesik a szemrostára, ennek lyukazata 2.5×5 mm. Itten is átesik a búza, míg a nagyobb szem (bab, kukorica) oldalt távozik a csatornán. Ezután a búza porrostán csúszik végig, ennek lukazata 1.5×1 mm., hogy a kisebb fűmag, por, homok átessék és a csatornán oldalt távozzék. Porrosta tisztántartására ide-oda járó kefék tisztítják. A búza végigcsúszva a porrostán, a levezető csatornán távozik a gépből. Itten ismét megszívja az erős légáramlat és a még bennlévő könnyű részeket belőle kiszívja. Ezek a könnyű részek az ülepítőbe csapódnak és a csatornán oldalt távoznak. A légáramot szabályozó kiskoronggal lehet szabályozni. A szél működését az erre szolgáló figyelőn figyeljük s a légáramot mindig a búza minősége szerint szabályozzuk.

Tarár után a búza IV. nagyteljesítményű hengeres triőrbe folyik, amelynek sejtnagysága 5.5 mm. A triőr a búza és konkoly szétválasztására szolgál. Tengelyére rá van szerelve a vályu és a szállító csiga. A vályut egy állitókarral úgy állítjuk be, hogy a konkoly mind a vályuba essen. Búza és konkoly a henger sejtjébe ül, mivel a sebesség nagy, a konkoly csak a legfelső részén esik ki a vályuból, eszerint a konkolyt a vályuból a csiga hozza ki, míg a búza súlyánál fogva valamivel előbb esik le, mint a konkoly. Igy a búza a triőr esése és forgása folytán jut ki. A IV. számú triőr által kiválasztott apróbb, törött szemű búza és idegen mag rámegy az I. számú utánkonkolyozó triőrre, amelynek sejtbősége 4.5 mm. mm. Munkafeladata, hogy még az őrlésre használható apróbb és törött szemű búzát kiválassza az idegen magok közül. A búza a magasabb végén folyik be. Itten a vályú a triőr fenekén van elhelyezve s a szemek itten is a sejtekbe ülnek és a búza súlyánál fogva hamarabb esik ki, mint az idegen mag. Igy a búza a triőr hengerén végigcsúszva, a nyílásokon kijut, míg az idegen mag a vályuba hull és onnan csiga szállítja ki. Csigavályu magasabbra vagy mélyebbre állítható, az állítókar segítségével, aszerint, hogy az apróbb szemű búzát ki tudjuk választani a konkolytól. Az igy kiválasztott, feldolgozható búza hozzá van vezetve a IV. számú triőrön ledolgozott búzához, az átmenete pedig elmegy a monarch-darálóra.

A két konkolyozón megtisztított búza rámegy egy 20 kg-os önműködő mérlegre. Ennek feladata, hogy a búzát a benne lévő szemetek elvesztése után lemérje. Tovább menve, a búza rámegy egy 2. számú mosógépre, amelynek feladata, hogy a búza héjára rátapadt port, piszkot, üszköt lemossa és a benne lévő apró kavicsot kiválassza. A búza beömlik a mosó csigájába, itten egy gyorsan forgó csiga a búzát vízzel érintkezésbe hozza, úgy, hogy a búza szikéből kimossa a piszkot. A mosó csigájának van aláépítve a kőkiválasztó csiga. Az áramló vízben fönt lebegő búza közül a kő és rög súlyánál fogva leülepszik és a csiga kiviszi az ülepítő-térbe, míg a könnyebb részek a víz felszínén úszva, egy beépített eltérítő lemez segítségével a mosó falán keresztül kijutnak a hulladékgyüjtőbe. A csiga tovább viszi a búzát a centrifugába. Itten kapja az utánöblítést. Ezután a búza már fölfelé megy, amennyiben a fölösleges vizet elveszti, mert a mosódob erős légáramot létesít. A dob a búzát a perforált lemezhez veri és igy a vizet kiröpíti belőle. A köpenyre rakodott héjrészeket körben vízsugár öblíti le. A dob felső részén ventilátorszárnyak vannak, ez a búza kidobására szolgál. A mosókádban a levezető csatorna a víz több vagy kevesebb tartására szabályozhatóan van beszerelve. A mosócsiga a vizet állandóan áramlásban tartja s a fölösleges víz pedig a levezető csövön távozik. A búza mosásához átlagban háromszor annyi víz kell, mint ahány kiló a mosandó búza súlya.

A búza a mosógép után pihenőkamarákba megy, ahol 6 órai pihenés után megy egy 4. számú hámozógépre, melynek feladata, hogy a búza felületéről a pi-

MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

Itt az ideje,

hogy a 43. magyar királyi osztálysorsjátékra **sorsjegyet rendeljen** vagy **vásároljon,** mert a **huzás már**

szombaton, 14-én megkezdődik!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

700.000 pengő
esetleg: **500.000** pengő
jutalom: **400.000** pengő
Főnyeremény: **300.000** pengő
Főnyeremény: **100.000** pengő
és számos nagy, közép és kisnyeremény
összesen: **9,758.000** pengő

Minden második sorsjegy nyer!

HIVATALOS SORSJEGYÁRAK:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
28.— P	14.— P	7.— P	3 1/2 P

A szerencsét is keresni kell, az útja mindenkinek nyitva áll!

„néhánycsepp valódi „Zénol" a szíjnak" tartós tapadást biztosit.

Sokszáz malom évek óta használja és igazolja, hogy a legmegbízhatóbb szíjápolószer

Állandó csuszásmentes üzemet garantálunk!

Vigyázat! **Házaló ügynökök hamisítják** Vigyázat!
Gyártja és szállítja: **Kizárólag** BACHRACH TESTVÉREK
mérnökök, telítőanyagok gyára, Budapest, VII., Szövetség-u. 36/b

GARANTIERT ECHTE SCHWEIZER SEIDENGAZE Marke SCHINDLER ZÜRICH

SCHINDLER-FÉLE EREDETI SVÁJCI

SZITASELYEM

GARANTÁLT VÉDJEGY **A LEGJOBB!** **Szines szálak a szélekben**

Mindenkor friss minőségben szállítja:

Kemény Manó műszaki üzlete, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám.

szok, szakáll, csira eltávolítását lehetővé tegyük. Ezt úgy érjük el, hogy a benne lévő dobbal a búzát smirgliköpenyhez veretjük. A dob a smirgliköpenyhez 16—20 mm. állítható, úgy, hogy a búzát ne törje. A dobon lévő verőlécek kissé el vannak csavarva, hogy a búzát tengely irányába a kiömlés felé hozzák. Igy a búza csavarmenetben mozog a köpenyen. A kiválasztott port és héjrészeket a beépített ventilátorral szivatjuk el a dob belsejéből, amelyet két szabályozó koronggal szabályozunk, hogy több vagy kevesebb legyen. A könnyebb port a ventilátor befújja a filterbe, a nehezebb héjrészek pedig az ülepítő térbe lerakódnak és a csiga hordja ki. A búza a hámozógép elhagyásánál mégegyszer meg van szivatva, hogy a még bennelevő héjrészeket kiszívja. A hámozógép szélműködését figyelőüvegen keresztül figyeljük.

Hámozógép után rámegy a búza egy csigára, amely fölött önműködő nedvesítő készülék van elhelyezve, ahol a nedvesítés történik, a búza minősége szerint. A nedvesít: csiga alatt pihentető kamarák vannak építve s itten ismét pihentetve van a búza 5—6 óra hosszat. A másodszori pihenés után megy a búza egy 4. számú kefegépre, amelynek célja, hogy a még rajta maradt port és csírákat lekefélje és a búzát fényessé tegye. A kefegépben perforált acéllemez van, amelynek csak alsó fele dolgozik. A dob lécén kefék vannak ferdén elhelyezve, hogy a búzát a tengely irányában kiszállítsák a gépből. A kefegép erős kettős ventilátorral van ellátva, éppen ezért a búza is meg van szivatva, amelyet itten is két kis állító koronggal lehet szabályozni a lefolyó csatornánál, úgy, hogy a könnyű léhaszemet és más tisztátalanságot kiszívja és a légzáró klapnin elhagyja a gépet, a nehezebb héjrész pedig az ülepítőbe lerakodik és a csiga viszi ki. A könnyű port pedig befújja a filterbe.

A búza a kefegépről 15—16% nedveségtartalommal rámegy az első törethengerre, ahol megkezdődik a búza töretése.

A búzából kiválasztott idegen anyagok, hogy kárba ne menjenek, rá van vezetve a tarárról, utánkonkolyozó triőrről, kefegépről egy 600 mm. monarch-darálóra; mindezen gépek után ledarált hulladékot ráhordatjuk egy 2 méteres cilinderszitára, amelynek bevonata 38 és 40. Ezen cilinder átejtése megy a korpába. Ezen cilinderre van még vezetve két porfilter anyaga, ami szintén korpába megyen, míg a cilinder átmenete vissza van vezetve a darálóra, mindaddig, míg teljesen el nem darálja. A porfilter feladata, hogy a ventilátor által keletkező légáramot és a ventilátor által keletkező légáramlatot a tömlőjén észrevétlenül kibocsájtja, a port pedíglen a tömlőkből le-föl járó szánkója leveri és a benne lévő láncos kefe beleviszi a csigába s a csiga alatti légzárón át elhagyja a filtert a por.

A búza kétszeri nedvesítésének előnye: Először is a nedvesítés a mosásnál kezdődik. Ennek előnye az, hogy a búza hasadásából kimossa a port, piszkot, aztán a hámozó- és kefegép nem tudja úgy törni a szemet. Akár egészben, akár belülről a mosott búzának héjját jobban le tudjuk venni. A másodszori nedvesítés a víz-százalék pótlása. Ennek előnye az, hogy a búza pihentetés után az első töretnél nem töredezik össze, hanem két-három felé válik és kevés gorombа darát ad (de jót), úgy, hogy a 2., 3., 4. töreteknél egészen szép, finom darát kapunk és a búza héja nem törik be a darába, hanem teljesen kifordítja a henger a darát és így kapjuk a finom tiszta nulákat és kenyérnek való liszteket, amit száraz koptatás útján nem tudnánk előállítani.

◆

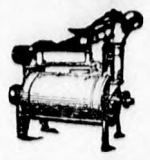

„Takarékos"-mosógép
100 kg buzához kb. 30 liter viz
Árusítja: **Kemény Manó**
Budapest, V., Akadémia-u. 21

Készülőben vannak az uj légoltalmi rendeletek.

Miután a 62.000/eln. lgv.—1938. számú és a légoltalom megszervezéséről szóló rendelet hatályon kívül helyeztetett, ennek pótlására megjelent 1939. évi június hó 17-én a honvédelmi miniszter 88.000/eln. lgv.—1939. számú és a B. K. 142. számában közzétett rendelet. Ez a rendelet már az új légvédelmi törvény rendelkezéseinek figyelembe vétele mellett készült és 10. §-ában az első csoportba sorolt ipartelepekről rendelkezik. Ugyancsak átdolgozás alatt áll és az új honvédelmi törvény rendelkezései alapján fog rövidesen megjelenni a 62.300/eln. lgv./1938. számú honvédelmi miniszteri rendelet az első légoltalmi csoportba sorolt ipartelepek légoltalmának megszervezése tárgyában. Ez a rendelet van hivatva arra, hogy az első légoltalmi csoportba sorolt ipartelepek légoltalmi végrehajtó szervezetébe beosztott személyek kiképzési idejét, a kiképzés és gyakorlat idejére az alkalmazottak díjazását szabályozza. Rövidesen várható továbbá a második légoltalmi csoportba sorolt építmények és ipartelepek légoltalmának kiépítésére vonatkozó rendelet is, amely már részletesen fel fogja sorolni, hogy az ebbe a csoportba beosztott építmények, illetve ipartelepek milyen létesítményeket és berendezéseket kötelesek foganatosítani és hogy a légoltalmi végrehajtó szervezetet miként kell megszervezni. Füzet alakban fog végül megjelenni a magánvilágításra és az ipartelepek világítására, illetve elsötétítésére vonatkozó miniszteri rendelet is. — A malmokat annakidején részletesen tájékoztatni fogjuk a rendelet tartalmáról s az őket illető részről.

Németországi őrlési vámok.

Mecklenburg tartomány részére 1939. évi szeptember 13.-tól kezdődőleg a következő őrlési vámok vannak hatályban: természetbeni vám esetén *100 kg. rozsból* ki kell szolgáltatni 67 kg. 1150--es típusú egységes rozslisztet és 17 kg. korpát, vagy 60 kg. 815-ös típusú egységes rozslisztet és 24 kg. korpát, vagy 64 kg. 997-es típusú egységes rozslisztet és 20 kg. korpát. Pénzért őrlésnél *az őrlési díj 2.80 birodalmi márka* és kiszolgáltatandó 100 kg. rozsból 80 kg. 1150-es típusú egységes liszt és 17 kg. korpa, vagy 76 kg. 997-es típusú egységes liszt és 21 kg. korpa, vagy 72 kg. 815-ös típusú egységes liszt és 25 kg. korpa. Tehát *a rozsőrlésért természetbeni vám esetén a malom porlással együtt 16 kg. vámot hozhat, illetve tartozik levonásba hozni.* A pénzőrlés díja, miközben figyelembe veendő, hogy csak *egységes lisztet* őrölhet a malom, *100 kg.-onként 2 márka 80 pfennig és azonkívül 3% porlás vonható le. — A búzaőrlés díjazása:* természetbeni vám esetén 100 kg. búzából ki kell szolgáltatni 65 kg. 812-es típusú egységes búzalisztet és 15 kg. korpát, vagy 60 kg. 630-as típusú egységes lisztet és 20 kg. korpát. *A pénzőrlés díja szintén 2.80 birodalmi márka* és 100 kg. búzából ki kell szolgáltatni 72 kg. 812-es típusú egységes búzalisztet és 24 kg. korpát, vagy 67 kg. 630-as típusú egységes lisztet és 29 kg. korpát. *Mint látjuk, a búzaőrlés vámja a porlással együtt 20 kg., pénzért való őrlésnél 2 márka 80 pfennig és 4% porlás.*

A darálás díja 6% természetbeni vám és 2% porlás, vagy 0.90 márka és 2% porlás.

Ezek a számok eleget beszélnek és a mi viszonyainkkal való összehasonlításra ugyancsak alkalmat adnak!

A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939: IV. törvénycikk 14. §-ának végrehajtása.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 67.389/1939. K. K. M. szám alatt leiratot intézett a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez a hivatkozott törvénycikk, valamint annak végrehajtása tárgyában kiadott 7720/1939. M. E. sz. rendelet helyes végrehajtása tárgyában. Eszerint ha az iparigazolvány, vagy iparengedély alapján kereskedelmi társaság, egyesület vagy más jogi személy űz ipart, a 7720/1939. M. E. számú rendelet 37. §-ának első bekezdésében említett bejelentést a hivatkozott rendeletszakasz második bekezdése szerint az ott felsorolt személyeknek kell megtenni. Nincs akadálya annak, sőt kívánatos, hogy az ugyanazon kereskedelmi társaságra, egyesületre vagy más jogi személyre vonatkozó bejelentéseket az ipart (kereskedést) űző kereskedelmi társaság, egyesület, vagy más jogi személy együttesen nyujtsa be az illetékes iparhatósághoz. Az említett rendelethez mellékelt IV. számú mintának megfelelő bejelentőlapot azonban valamennyi bejelentésre kötelezett külön-külön tartozik kiállítani és aláírni.

Az iparos (kereskedő), akinek iparigazolványa vagy iparengedélye van, ha a 7720/1939. M. E. számú rendelet 37. §-ában említett bejelentése szerint nemzsidónak tekintendő, illetőleg az 1939: IV. t.-c. 2. §-ának első és utolsó bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá eső személy, az erre vonatkozó adatokat a hivatkozott rendelet 1., 3. és 6. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelően — tehát *eredeti* okmányokkal — köteles igazolni. Ha a szóbanlevő bejelentés részvénytársaság, szövetkezet, korlátolt felelősségű társaság, egyesület vagy más jogi személy iparüzésére vonatkozóan történik, a bejelentéshez elegendő a szükséges okmányokat *hitelesített* másolatban csatolni, feltéve, hogy magán a bejelentőlapon az ipart (kereskedést) űző cégszerű, illetőleg alapszabályszerű aláírásával igazolja, hogy a bejelentőlaphoz hitelesített másolatban csatolt okiratok eredeti példányai nála bemutattattak. Az iparhatóság természetesen bármikor jogosult a hiteles másolatban bemutatott okmányok eredeti példányának az iparhatóságnál bemutatását megkívánni.

Az iparosnak (kereskedőnek) kérelmére a főüzlet (főtelep) szerint illetékes iparhatóság tanusítványt ad arról, hogy az iparos (kereskedő) a 7720/1939. M. E. számú rendelet 37. §-ában megállapított bejelentési kötelezettségének eleget tett. A leirat még a fióküzletekre és fióküzletek vezetőire vonatkozólag is tartalmaz utasításokat, melyeknek az a lényegük, hogy a főüzletre vonatkozó iparhatósági határozatok a fióküzletekre (fióktelepekre) is vonatkoznak.

Ismételten figyelmeztetjük érdekelt olvasóinkat, hogy *a bejelentés határideje október hó 15.-e*, mikorra a bejelentések az I. fokú iparhatósághoz okvetlenül benyujtandók. Még akkor is be kell terjeszteni a bejelentést, ha esetleg egyes eredeti okiratok akkorra nem volnának beszerezhetők. Legfeljebb erre utalni kell a bejelentésben.

◆

CSILLAG GYULA
SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁRA
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Telefonszám: 291-575.

Szivattyuk,
Fecskendők,
Altalaj-, Feltalaj-
tüzcsapok,
Viz-, Gáz- és Fűtési
tolózárak.
Állandóan nagy készlet!
Olcsó árak! Kérjen árajánlatot!

Hirdessen a szaklapban!

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

HIREK

— **Gyászhír.** Tóth Ferenc és Társai Gőzmalom R. T. igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselői- és munkáskara mély részvéttel tudatják érdemes felügyelőbizottsági tagjuknak, Paksy Lajosnak munkás élete 82. évében Hódmezővásárhelyen, folyó hó 28.-án hajnalban, hosszú szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A mélyen sújtott család és cég fogadják részvétünket!

— **Malmi cégjegyzési hírek.** *Concordia Gőzmalom Részvénytársaság, Budapest.* Sohr Leó társasági tisztviselő ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. — *Szenci Műmalom Részvénytársaság, Szenc.* A részvénytársaság 1916 november 5-én tartott közgyülésen elfogadott alapszabályok szerint keletkezett. Alaptőkéje 6,000.000 csehkorona. Az alapszabályok 5., 6. és 36. §-ainak módosítását a komáromi kir. tvszék bejegyezte. Az alaptőke a csehkorona átszámítása folytán 856.800 pengő. Igazgatósági tagok: Nigel Law, Viscount Róbert, Bridgermann, gróf Khuen-Héderváry Károly, vitéz Ondódy Frigyes, Körper Mór.

— **Malomeladás Sopronmegyében.** A nagygeresdi vegyesőrlésű és 60 Le turbinál meghajtott vízimalmot eddigi tulajdonosa, *Király József* eladta *Mayer Ferenc* ismert molnármesternek, aki a már régebben üzemen kívül álló malmot rövidesen saját kezelésében üzembe helyezi. A malom látja el villamos árammal Nagygeresd községet is és felszerelése őrlési szempontból is teljesen modern.

— **Malmi közgyűlés.** *Aranka Gőzmalom Rt.* meghívia részvényeseit a Budapesten, Zoltán-utca 8. szám alatt f. évi október hó 9-én délelőtt 9 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésére. — *Kiskúnmajsai Gőzmalom Részvénytársaság* 1939. évi október 13-án délután 3 órakor tartja Budapesten, Ferenc József rakpart 16. szám alatt rendes évi mérlegmegállapító közgyűlését. — *Somorjai Hengermalom és Villamosmű Részvénytársaság* 1939. évi október hó 13-án délután 5 órakor Somorján rendkívüli közgyűlésre hívja össze részvényeseit. — *Bóni Gyártelep és Mezőgazdasági Részvénytársaság, Nyirbátor,* 1939. évi október 12-én, déli 12 órakor Budapesten, Zrinyi-utca 14. szám alatt rendkívüli közgyűlést tart. A társaságnak Nyirbátorban kereskedelmi- és vámőrlőmalma, továbbá nagyobbszabású növényi olajsajtoló üzeme és olajfinomítója van.

— **Javulnak a külföldi szállítások lehetőségei.** A háború következtében a tengeri szállításokban bizonyos zavarok állottak be, melyek úgy kivitelünket, mint behozatalunkat súlyosan akadályozták. Az akadályok a Külkereskedelmi Hivatal célszerű és azonnali intézkedései következtében nagyrészt megszüntek és most már tengerentúli szállításaink olasz kikötőkön át, különösen Fiumén és Trieszten keresztül biztosítva vannak. A múlt héten már számos magyar áruval megrakott gőzös kelt tengerre, illetve van útban olasz kikötők felé. A rendkívüli kereslet folytán a tengerhajózási fuvardíjak 100—250%-kal emelkedtek. Most már megvan annak is lehetősége, hogy Franciaországba irányuló vasúti szállítmányaink Buchs és Lindau állomásokon át akadálytalanul juthassanak rendeltetési helyükre. Arra is kilátás van, hogy kivitelünk és behozatalunk számára holland kikötők is megnyílnak. A tárgyalások folyamatban vannak és sikerrel kecsegtetnek. Csupán azokat a küldeményeket kell visszaszállítanunk, melyek német kikötőkben rekedtek meg. Ezeket Régensburgig vasúton, onnan pedig uszályokban szállítják haza.

— **A németországi gabonatartalékok tárolása.** Németországban ezidőszerint 1250 millió márka értékű gabona tárol nyilvánosan. Ezt a rengeteg mennyiséget természetesen nem lehetett szabályos tárházakban elhelyezni, jobban mondva nincsen annyi tárház Németországban, amennyi a szóbanforgó gabonamennyiséget befogadhatná. Azért nem kevesebb, mint 8500 helyiséget foglalt le a német állam gabonatárolási célokra. A lefoglalt helyiségekben számos kiállítási csarnok, torna- és sportcsarnokok, sőt nagyobb tánctermek is szép számmal szerepelnek. Azonkívül természetesen minden más olyan helyiség, amely a tárolásra alkalmas. A betárolt gabona tartósságát elsősorban azzal biztosították, hogy minden gabonát tárolás előtt kb. 13.5% víztartalomig szárítottak ki.

— **Emelkedik a pengő értéke.** Zürichi jelentések szerint a pengő értékemelkedése az elmult héten is folytatódott. Pénzünk megbecsülése világos és örvendetes jele annak, hogy Magyarország jelenlegi gazdasági és politikai helyzetét a külföld kedvezően ítéli meg és a pengő áremelkedésének alakjában azonnal honorálja is.

— **Hogyan gondolkoznak a molnárok a szaklapról.** Kozár József nemesócsai almolnár írja a következő aranyigazságot: „Minden molnárnak saját maga iránti kötelessége volna a szaklapra előfizetni. A Magyar Molnárok Lapja nélkül molnár nem élhet. Ideig-óráig elélhet de élete nem lesz hosszú." Szívlelje meg Ön is egy igazi szakember szavait, aki tudja, hogy miért írja ezeket a sorokat. A szaklap az Ön legjobb barátja; leghívebb tanácsadója, igaz jóakarója. Minden számából okulhat, tanulhat és mindazt, amit a szaklap közöl, előbb-utóbb hasznára fordíthatja. Amellett nincs még egy olyan szükséglete, mely kevesebbe kerülne a szaklapnál. Még gyufára is többet költ negyedévenként, mint amennyibe a szaklap kerül! Ezért, ha még nem tette volna, **fizessen elő azonnal a Magyar Molnárok Lapjára!**

— **Felfüggesztették a „Hűségnyilatkozatok" hatályát.** A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy a kizárólagos vasúti fuvarozásra vonatkozó és a fuvaroztató felek által az egyes vasutaknak beszolgáltatott összes ú. n. hűségnyilatkozatok hatálya 1939. évi október hó 1-től november hó 30-ig terjedő időre felfüggesztessék. A hűségnyilatkozatoknak — illetve azok egy részének — 1939. évi december hó 1-ét követő időben leendő további felfüggesztése tekintetében a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter később fog rendelkezni.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** *A nagykállói m. kir. állami elme- és ideggyógyintézet* igazgatósága 1320. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1939 november hó 1-től 1940. évi október hó végéig terjedő időben szükséges liszt és egyéb őrlemények stb. szállítására. Versenytárgyalási hirdetmény és ajánlati űrlapok a nagykállói elme- és ideggyógyintézet gazdasági hivatalában, valamint a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál, az Ipartestületek Országos Központjánál (az Országos Mezőgazdasági Kamaránál), a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamaránál, a nagykállói ipartestületnél kaphatók. Az ajánlatokat a megrendelő hivatalnál 1939. évi október hó 14. napján délelőtt 9 óráig kell benyujtani. — *A MÁV Betegségi Biztosító Intézete* 62.526. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet a Budapest, VI., Podmaniczky-uccai központi rendelője és kórháza részére szükséges őrlemények stb. szállítására, az 1940 január 1. és december 31.-e közötti időre. Szállítási feltételek és ajánlati űrlapok a MÁV igazgatósága A. IV. osztályában (Andrássy-út 73—75., földsz. 69. ajtó) vehetők át. Az ajánlatokat a MÁV Betegségi Biztosító Intézete ügyvezetőségénél (Andrássy-út 73., földszint 40. ajtószám) 1939. évi október hó 19-én délelőtt 10 óráig kell benyujtani. Az ajánlatokat a MÁV tanácstermében 10 óra 15 perckor bontják fel. — *A Csornai Margit Közkórház* igazgatósága az 1940. naptári évre 57—62. szám alatt versenytárgyalást hirdet lisztre és őrleményekre stb. Részletes feltételek és ajánlati űrlapok a közkórház gondnoki hivatalában szerezhetők be. Ajánlatok 1939. évi október hó 16-án délelőtt 9 óráig adandók be a gondnoki hivatalban. Ugyanott és ugyanakkor bontják fel az ajánlatokat. Bánatpénz nem szükséges. — *Vas vármegye és Szombathely város Közkórház Igazgatósága* az 1939/40. évben szükséges liszt, dara stb. szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Pályázni csak eredeti költségvetési űrlapon lehet, mely részletes pályázati és szállítási feltételeket is tartalmazó nyomtatvánnyal együtt a közkórház gazdasági hivatalában kapható, csoportonként 1 pengőért s vidékre még portóköltségért. A pályázatokat 1939. évi október 18-án délelőtt 11 óráig kell a közkórház gondnoki hivatalába beküldeni. Pályázók ajánlataikkal a lejárattól számított 30 napig kötelezettségben maradnak.

— **Paprikaházat létesítenek Szegeden.** A város egyik egszebb helyén félmillió pengő költséggel a Hangya szövetkezet impozáns paprikaházat kíván építtetni, mely méltó reprezentánsa lesz a magyar paprikatermelésnek, kereskedelemnek és exportnak.

— **Rizstermelési tervek a Tisza mentén.** Évtizedes múltra tekintenek vissza azok a törekvések, melyeknek az volt a céljuk, hogy Magyarország rizstermelését legalább is annyira fokozzák, hogy behozatalra ne szoruljunk. Ez a törekvés sohasem volt annyira időszerű, mint napjainkban. Minthogy az Öntözésügyi Hivatal kormánybiztosa, *Kállay Miklós* ny. földmívelésügyi miniszter a Hortobágyon folytatott termelési kísérletekkel várakozáson felüli és meglepetésszámba menő eredményeket ért el, tárgyalások folynak aziránt, hogy a Tisza mentén, amint az öntözés kérdései, illetőleg technikai munkálatai befejezést nyernek, mintegy 20.000 holdon bevezessék a rizstermelést. Az Öntözésügyi Hivatal mindent elkövet az ügy érdekében, mert a hortobágyi sikeres kísérlet — melyhez csak hosszas rábeszélés után lehetett a debreceni polgármester hozzájárulását nagy nehezen megnyerni — fényesen bizonyítja, hogy klímánk nem akadálya a rizs sikeres termelésének, ha azt hozzáértéssel és szeretettel végezik.

Használt gépszíj

elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.

Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.

Braun Jenő, bőrkereskedő,
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.

— **Öntözőművek Hódmezővásárhelyen.** A 15 kilométer hosszúságban tervezett hódmezővásárhelyi öntözőcsatorna építésének előkészítő munkálatait a múlt héten megkezdték. Az építési tervek és részletes rajzok már elkészültek s így még csak a csatornaépítéssel kapcsolatos kisajátítások maradtak hátra, mielőtt a csatorna építése és berendezése befejezhető lesz. A munkálatok mintegy 500.000 pengőben vannak előirányozva.

— **A szeptemberi német termésbecslés.** Jobb eredményeket hoz ki, mint az augusztus havi. A szeptemberi hivatalos termésbecslés szerint Németország idei gabonatermését 274.3 millió q-ra becsülik, tehát kb. 5 millió mázsával többre, mint augusztus havában. Ez az eredmény az 1932/37. termésévek kedvező átlageredményét 16.6 millió q-val, tehát kereken 6.4%-kal múlja felül.

— **Az angol kivitelhez származási bizonyítványok kellenek.** Napilapok útján hívta fel a budapesti angol követség az érdekelt gazdasági körök figyelmét arra, hogy az Angliába szállítandó mindennemű áruküldeményhez a budapesti angol követség titkársága által kiállított származási bizonyítványt kell csatolni. Ez a rendelkezés azzal az általános blokáddal függ össze, melyet az angol kormány a háborús helyzetre való tekintettel rendelt el. Célja az, hogy olyan cégek és vállalatok, melyek az angol birodalommal ellenséges viszonyban álló nemzetek érdekkörébe tartoznak, ne szállíthassanak árut Angliába.

— **Dániában maximálták a liszt- és kenyérárakat.** Szeptember 17-től léptek hatályba az újonan megszabott legmagasabb liszt- és kenyérárak. Azonkívül a lisztárak „kiegyenlítése" végett elrendelték, hogy minden q búza után, melyet táplálkozási célra őrölnek meg, 3 dánkoronát és minden behozott liszt q-ja után 4.30 dánkoronát kell egy alap céljaira lefizetni. Rozsőrlésnél — ha az emberi táplálkozás céljából történik — q-ként 5 dánkorona fizetendő ugyanazon kiegyenlítési alapba.

— **Egységes liszt Svájcban is.** Október 1-től kezdődőleg Svájcban csak egységes kenyeret szabad sütni. Ez a kenyér barnább, mint az eddigi fehér, vagy félbarna kenyér, de világosabb, mint a világháborúból ismert svájci hadikenyér. Kenyérsütés céljaira fehérlisztet egyáltalában nem szabad használni. Kereskedelmi malmokban csak 80%-ra kiőrölt egységes kenyérlisztet szabad előállítani. Emellett még meg van engedve egyelőre, hogy az őrlésre kerülő búzából legfeljebb 5% fehérlisztet és darát vonjanak ki.

— **Rohamos búzakínálat Jugoszláviában.** A jugoszláv sajtó közli Csuprilovics földmívelésügyi miniszternek a délszláv gazdaközönséghez intézett azon felhívását, hogy ne igyekezzék kenyérmag-feleslegét mentől hamarább és mentől nagyobb mennyiségben piacra dobni, mert a búza mindenkor egyértékű az arannyal s így semmi értelme sincs annak, hogy a gazda legértékesebb terményétől, a kenyérmagtól gyorsan megváljék. A jelenlegi lanyha irányzatot is ez a túlzott és erőltetett búzakínálat okozza, amivel a gazdaközönség saját magának is, de az államnak is óriási károkat okoz.

Hogyan lehet nyerni az osztálysorsjátékon? Ezen sokan törték már a fejüket és töprengenek állandóan. Feltétlen bizonyosság nincs, kiszámítás nem lehet, **de van szerencse, esély, valószínűség és jóleső remény!** Tanácsos az első osztályra megszerezni a sorsjegyet, mert a hivatalos terv szerint egy későbbi osztályhoz való vásárlásnál az előző osztályok árát amúgy is meg kell fizetni. A húzások október 14-én kezdődnek.

— **Jóváhagyott kényszeregyesség.** A szegedi törvényszék közhírré teszi, hogy özv. Oberschall Ferencné csanádapácai malomtulajdonos ügyében az egyességet jogerősen jóváhagyta.

Patkányt, egeret, mezeiegeret
csak
„RATINOL"
svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát
„RUSSIN"
irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen! Szállitja:
„RATINOL" LABORATÓRIUM
Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 44. Telefon: 1-315-86

Az Egyesült Magyar Malomipari RT.

Budapesti telepén, (Pesti Victoria Gőzmalom) és a vidéki telepein folyik az alábbi tárgyak kiárusítása:

Stabil és a legmodernebb félstabil gőzgépek, kazánok,
műhelygépek, tengeri morzsolók, szárító berendezések,
villamos berendezések,
szivattyúk,
közlőművek, tengelyek, szíjtárcsák stb. minden méretben,
mérlegek és automatikus mérlegek (15, 20, 50, 100, 150, 200 k-ig,
szállító berendezések,
szerszámok, tartalék géprészek, szíjak,
különböző műszaki vas- és faanyagok,
installációs tárgyak,
tüzoltó- és Sprinkler berendezések.
iroda- és laboratoriumi berendezések,

és mindennemű egyéb berendezési tárgyak.

Felvilágositások a vállalat irodájában: **Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39. Telefon: 292-279**

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Október 1-én, 1850-ben nyitották meg a pesti távirdahivatalt és fektették le a Budapest—Wien közötti földalatti drótvezetéket. — *1857-ben* nyilt meg a József kir. műegyetem. — *1898-ban* adatott át a Vaskapu-csatorna a rendes hajózási forgalomnak. — *1871-ben* a Győr—Szombathely-i vasút megnyitása.

Október 2-án, 1828-ban az első franciaországi lokomotívos vasút megnyitása St. Etiene—Andrezieux között. — *1871-ben* a Dux—Bodenbach közötti vasút megnyitása.

Október 3-án, 1807-ben Fulton első gőzhajóját New-Yorkban vízre bocsátják. — *1839-ben* az első olasz vasút megnyitása Nápoly—ortici között. — *1872-ben* a Veszprém—Kiscell-i vasút megnyitása.

Október 4-én, 1860-ban megnyílik az első török vasút Csernavoda—Küsztendzse között. — *1873-ban* átadják a forgalomnak a Chlumetz—Königgrätz—Nimburg—Lissa—Prága közötti vasutakat. — *1885-ben* megnyitják a Tarnopol—Podvolocziska országhatár vasútat.

Október 5-én, 1882-ben megnyílik a Zenica—Szarajevó-i vasútvonal.

Október 6-án, 1818-ban, a „Duna" gőzhajó első útja Pest—Komárom között. Az út öt napig tartott. — *1849-ben* meghalt *gróf Batthyány Lajos.* Aradon kivégzik a magyar szabadságharc vértanuit; meghalt *gróf Batthyány Lajos.*

Október 7-én, 1807-ben, Fulton első gőzhajójának próbajárata a Hudson folyón New-York—Albany között.

—

 # Törkölyből készített brikett. A szabadalmi hivatalhoz beérkezett egy vidéki gyógyszerész bejelentése, melyben szabadalmat kér új eljárás szerint törkölyből készítendő brikettre. Az eljárás lehetővé teszi, hogy a szeszfőzés után visszamaradó és évenként sok százezer métermázsa mennyiségben használhatatlanul elvesző szőlőtörkölyből fűtési célokra kiválóan alkalmas fűtőanyagot készítsenek. A törkölybrikettet a technológiai anyagvizsgáló intézet megvizsgálta és azt a fánál nagyobb fűtőértékűnek találta. Megállapította továbbá kaloriaértékén kívül azt az előnyét is, hogy elégési tartama hosszabb, mint a fáé, azonkívül ennél fényegesen olcsóbb is, ami végül a legfontosabb.

 # A liszt víztartalmának meghatározása villamos árammal. Kevesen tudják, hogy a liszt víztartalmát nemcsak a víztartalom kivonásával, hanem villamos áram segélyével is pontosan meg lehet állapitani. Egy pontosan lemért lisztmennyiséget meghatározott úrtartalomra sajtolunk össze és azután elektromos áramkörbe kapcsoljuk. Mennél kisebb a massza ellenállása, annál nagyobb annak víztartalma. Ennek tudatában és tapasztalati alapon az ellenállásmérőbe szerelt táblázatról azonnal leolvasható a vizsgált liszt víztartalma, még pedig $^1/_{10}$% pontossággal. Az eljárás előnye a rendkivül gyors, csak néhány pillanatig tartó mérés.

 # Honnan szállítottak gabonát és lisztet Németországba? Hivatalos kimutatás jelent meg amelyből csak a búza, rozs, búzaliszt és rozsliszt importadatait közöljük a következőkben:

Bevitel q-ban	1939 június	1938 június	1939 jan.-júni	1938 jan.-júni
búza	162.821	379.853	2,311.350	5,432.813
rozs	187.125	5.068	857.032	261.001
búzaliszt	66.156	53.179	413.580	292.411
rozsliszt	594	—	2.703	214

1939. júniusban szállítottak q-ban	búzát	rozsot	búza-lisztet	rozs-lisztet
Kanada	58.474	1.495	—	—
Törökország	56.608	4.616	—	—
Jugoszlávia	17.748	—	23	—
Argentina	14.746	74.451	—	—
Brit-India	8.434	—	—	—
U. S. A.	6.776	—	—	—
Románia	183	949	—	—
Magyarország	104	92	65.593	—
Spanyolország	48	—	—	—
Lengyelország	—	105.522	445	594
Danzig	—	—	46	—
Svájc	—	—	19	—
Hollandia	—	—	15	—
U. S. Amerika	—	—	15	—

Fenti adatokból az is látható, hogy noha a többtermelési akció következtében Németország a felsorolt cikkekben kevesebb behozatalra szorult a folyó évben, mint 1938-ban, még mindig igen tekintélyes vevője a gabonának és a lisztnek.

 # Diótörés robbanógázzal. Természetesen az Egyesült Államokban találták fel ezt a gépet, mely arra van hivatva, hogy a kaliforniai diótermelők és dióexportőrök között egy kis forradalmat csináljon. Kaliforniának ugyanis a dió egyik igen fontos exportcikke, mert nem kevesebb, mint évi 100 millió értékűt exportál belőle. A diótörőüzemekben eddig a diót mechanikai úton, automatikusan mozgó poták között törték fel és a héjat kézzel távolitották el. Ez bizony eléggé időrabló munka volt, nem is szólván arról, hogy a diónak ilyetén való feltörése mellett a dióbélnek legalább 80%-a kisebb-nagyobb mértékben megsérült és jelentékeny százalékát ki is kellett selejtezni. Az új géppel 20%-kal több I-a minőségű, kifogástalan dióbelet lehet előállitani, azonos mennyiségű dióból. A gép ára 200 dollár és óránként 400 kg diót tör fel és hámoz meg. A gép a diót előbb egy apró körfürész előtt viszi el, mely a dióból egy kis kerek héjrészt távolít el. Ezen a lyukon át tölti meg a gép teljesen automatikusan a diót egy izetlen és szagtalan robbanó gázeleggyel. A megtöltés után a dió lehullik. Estében egy láng előtt halad el, mely a dióben levő gázt felrobbantja és a héj apró daraokban szétrepül. Egy elmés szerkezet a még a bél között maradó héjrészeket is gyorsan eltávolítja, mire a sértetlen és szállításra teljesen kész dióbél a gépből megfelelő tartányokba ömlik.

 # Tó, amelyik önmagát fűti. Svájcban, Klosters község közelében, 1250 méter magasságban van egy tó. Lefolyása egy turbinát hajt meg, melyhez elektromos generátor van kapcsolva. Az előállított villamos áramot a tavacska fűtésére használják fel és a tó vizét állandóan 21 C fok hőmérsékleten tartják, miáltal abból egy ideális fürdőintézetet teremtettek.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Tagjainkhoz! Bár Szövetségünk politikával egyáltalában nem foglalkozik s így a gyülekezési jog korlátozása dacára is bizonyára kapna engedélyt szokásos összejövetelei megtartására, a mai viszonyok között helyesebbnek látja az Elnökség, ha egyelőre eltekint mindennemű összejövetel, tehát úgy a szervező-értekezletek, mint az önképzőköri ülések megrendezésétől. Midőn erről az összejövetelek rendezőit és az önképzőkörök vezetőit miheztartás végett értesítjük, Tagjaink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy ügyes-bajos dolgaikkal írásban is felkereshetik Szövetségünk irodáját (Budapest, XIII., Reitter Ferenc u. 12/b.), ahonnan a szükséges felvilágosítást ugyancsak írásban kapják meg. *Főmolnárok Országos Szövetsége.*

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. címére sziveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségüknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek halasztást.

ADÓZÁS

Be kell-e fejezni az egyes őrleteket a hónap végén?

Az egyik malom azzal a kérdéssel fordult a Magyar Molnárok Lapjához, hogy be kell-e fejezni az egyes őrleteket a hónap végén s ha esetleg nem kell, a hónap végén befejezetlen, illetve a következő hónapra átvitt őrletek után, mikor kell a lisztforgalmi adóváltságot megfizetni?

Minthogy ez a kérdés a többi malmokat is érdekelheti, válaszunkat az érdeklődőknek az alábbiakban adjuk meg:

Az 1500/1937. P. M. számú rendelet általában nem tartalmaz olyan utasítást, mely az őrleteknek a következő hónapra történő átvitelét kimondottan tiltaná.

A hivatkozott rendelet 14. §. (6) bekezdése ugyan az adókivetési időszakot egy-egy naptári hónapban jelöli meg, a 44. §. (4) bekezdése szerint pedig elszámolás tárgyává az egy-egy hónapban felőrlésre került gabonát kell tenni, illetve a tárgyhónapban felőrölt gabonára eső váltság összegét kell összehasonlítani azzal a váltságösszeggel, amely az őrlési elszámolás szerint a már kereskedelmi forgalomba hozott, illetőleg még kereskedelmi forgalomba hozható lisztmennyiségre esik.

A hivatkozott rendeletrészekből valóban lehet arra a következtetésre jutni, hogy a hónap folyamán megkezdett őrleteket (maltereket) a hónap végéig be kell fizetni.

Az említett rendelet 18. §. (3) bekezdése szerint azonban a bevallási iven azt a gabonamennyiséget kell feltüntetni, amelynek kereskedelmi őrlése a hó első napjától **a hó utolsó napjáig kezdődött meg.** A rendeletnek ez a része tehát világosan megmondja, hogy a hónap végén is lehet őrletet megkezdeni. Minthogy pedig a 34. §. (3) bekezdés szerint egy-egy őrlet 5 napig, sőt tovább is végezhető, a két rendelkezésből nem lehet más következtetésre jutni, mint arra, hogy egy-egy őrletet a malom a hónap végén nem köteles befejezni, illetve hogy a hónap végén megkezdett őrletet a malom a következő hónapra átviheti s azt a hónap elején befejezheti.

A másik kérdés az, hogy az előző hónapban megkezdett, illetve következő hónapra átvitt őrletben felőrölt gabonára eső váltságot mikor kell megfizetni? Ezzel a kérdéssel szorosan összefügg, hogy az átvitt őrletben felőrölt gabonából gyártott őrleményt melyik őrlési elszámolásban kell elszámolni.

E kérdés tekintetében két felfogás alakult ki:

a) az egyik felfogás szerint a tárgyhónapot követő hó 15-ig csak a tárgyhónapban tényleg felőrölt gabonára eső váltságot kell megfizetni és csak a tárgyhónapban tényleg felőrölt gabonából gyártott őrleményt kell a tárgyhónapot követő hónap 15-ig ugyancsak benyujtandó őrlési elszámolásban elszámolni.

b) A másik felfogás szerint az őrlet megkezdésének idejét követő hónap 15-ig azt a váltságot is be kell vallani és meg kell fizetni, mely az egyik hónapról a másik hónapra átvitt őrletben feldolgozott gabonára esik. Az így átvitt őrletben gyártott őrlemény is — az utóbbi felfogás szerint — az őrlet megkezdését követő hó 15-ig benyujtandó őrlési elszámolásban számolandó el.

Azok, akik az előbbi felfogást vallják az 1500/

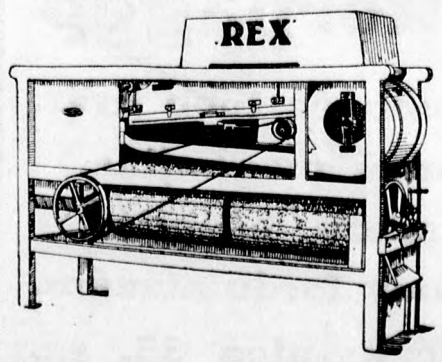

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a
„REX"
legujabb és legtökéletesebb
vetőmagtisztítógépet,
minden teljesítményre
Árajánlattal készséggel szolgál:
GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépitészet, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szláv-utca 20–30. (Gergely-u. sarok)

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 298-598.

1937. P. M. számú rendelet következő részeire hivatkoznak:

A 16. §. (2) bekezdése szerint a naptári hónap első napjától a hó utolsó napjáig őrlésre kerülő gabona után esedékes váltságot a következő hó 15. napjáig kell a pénzügyigazgatóság székhelyén levő forgalmi adóhivatal malomosztályának postatakarékpénztári csekkszámlájára befizetni.

A 18. §. (1) bekezdése szerint az egyes naptári hónapokban kereskedelmi őrlésben **feldolgozásra került** gabonamennyiséget és az után esedékes váltságot, továbbá az őrlési elszámolás szerinti váltságkülönbözeteket a malom a bevallási íven a következő hó 15-ig tartozik bevallani. Az esedékes váltságot ugyaneddig a határidőig kell befizetni.

A 44. §. (4) bekezdés 2. pontja szerint az egy-egy hónapban felőrölt összes gabona mennyiségét kell megállapítani s ebből kell az elszámolásban levonni az ugyancsak egy-egy hónapban vámcserére beérkezett gabona mennyiségének a vámkeresmény levonása után megmaradó részét.

Végül a 44. §. (4) bekezdés 3. pontja szerint is az őrlési elszámolásban a tárgyhónapban felőrölt gabonára eső váltságot kell összehasonlítani a kereskedelmi forgalomba hozott, illetőleg még kereskedelmi forgalomba hozható lisztmennyiségre eső váltság összegével.

Azok, akik a második felfogást vallják, az 1500/1937. P. M. számú rendelet alábbi részeire hivatkoznak.

A 16. §. (1) bekezdése szerint a váltságkötelezettség általában a kereskedelmi őrlés megkezdésének időpontjában áll be. Ebből önként következik tehát, hogy a hónap végén megkezdett, de csak a következő hónap elején befejezett őrletben feldolgozott gabonára eső váltságot az őrlés megkezdését követő hó 15-ig kell bevallani és megfizetni, továbbá ugyaneddig az időig kell az őrletben gyártott lisztet is az őrlési elszámolásban elszámolni.

Ezt a felfogást megerősíti a 18. §. (3) bekezdése, mely szerint a bevallásban azt a búza- és kétszeres, illetve külön azt a rozsmennyiséget kell feltüntetni, amelynek kereskedelmi őrlése a hó első napjától a hó utolsó napjáig kezdődött meg. A rendeletnek ez a része félreérthetetlenül előírja, hogy a hó utolsó napján megkezdett őrletben felőrölt egész gabona mennyisége utáni váltságot az őrlet megkezdését követő hó 15-ig kell bevallani és befizetni.

Minthogy a malmokra vonatkozó pénzügyi rendeletek nem tartalmaznak olyan utasítást, mely az egy-egy hónapban megkezdett őrletnek a következő hónapra történő átvitelét tiltaná, a felsorolt rendelkezések alapján a magunk részéről megállapítjuk, hogy a megkezdett malterek az 1500/1937. P. M. számú rendelet 34. §. (3) bekezdése alapján engedélyezett őrletidőn belül a következő hónapra átvihetők, azonban az őrletben feldolgozott gabonát és gyártott lisztet az őrlet megkezdését követő hó 15-ig benyujtandó őrlési elszámolásban kell elszámolni s a lisztforgalmi adóváltságot és a váltságkülönbözeteket is az őrletben feldolgozott egész gabona mennyisége után az őrlet megkezdését követő hó 15-ig kell bevallani és megfizetni. Illetve egy augusztus 30-án megkezdett és szeptember 3-án befejezett őrletben feldolgozott 20.000 kg. búzára eső 900 P váltságot szeptember 15-ig kell bevallani és megfizetni s ugyaneddig az időig kell a bevallási ív mellékletét képező őrlési elszámolásban a 20.000 kg-ból gyártott összes őrleményt elszámolni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Új előfizető. Kérdéseire azok sorrendjében válaszolunk. Olyan könyvet, melyben az OTI törvényeinek és rendeleteinek alapján kialakult gyakorlati szabályok ismertetése bennfoglaltatik, maga az OTI ad ki „Munkaadók Tanácsadója" címen. A könyv, mely 1933-ban jelent meg, az OTI budapesti főintézeténél kapható. Ára 6 pengő. Ha azonban megírja, hogy mit akar tudni — de nem általánosságban, hanem csak arra szorítkozva, ami Önt közvetlenül érinti, érdekli —, akkor mi készséggel szolgálunk felvilágosítással s nem kell a könyvet megrendelnie. A Főmolnárok Országos Szövetségét ok nélkül vádolja, mert nem oka annak, hogy a nagyon kívánatos öregségi biztosítás még nincsen kielégítő módon rendezve. Azt se a FOSz csinálta — mint Ön írja —, hogy az a főmolnár, aki eddig 200 P fizetést kapott, most csak 160 P-t kap. Egyáltalában, a FOSz nem csinál Magyarországon törvényeket, hanem az országgyülés. Ez pedig még nem igen kért a FOSz-tól arra engedélyt, vajjon egy törvényt meghozzon-e? A fizetéses szabadság lehetőleg az április—október hónapok között adandó és azt egyszerre kell megadni, nem pedig részletekben. Az erre vonatkozó rendelet jelenleg fel van függesztve a háborús intézkedések folytán. A katonai szolgálatra bevonuló segédnek csak annyi fizetés, illetve órabér jár, mint amennyit ledolgozott. Az olajsajtolóipar legkisebb munkabérei még nincsenek életbeléptetve. Ami pedig a nyolcórai munkaidőt illeti, az ezt életbeléptető rendelet szintén fel van jelenleg függesztve.

Patakmalom, B. S. A rendelkezésére álló vízierő munkaképességének kiszámítását nem igen lehet egy szerkesztői üzenetből elsajátítani, mert ahoz megfelelő előképzettség szükséges. Egy vízfolyás két meghatározott pontja közötti, elméleti lóerőkben kifejezett munkaképességét akként kapjuk meg, ha a vízmederben egy másodperc alatt elfolyó víz köbméterben meghatározott mennyiségét a víz esésének, tehát a két pont közötti magasságkülönbségnek méterben megállapított értékével (számával) összeszorozzuk és az ekként nyert eredményt még tizenhárommal megszorozzuk. Ez azonban csak az elméleti érték. Ha ezt a vízerőt turbinán akarjuk kihasználni, akkor azzal kell számolnunk, hogy a jó turbina hatásfoka legfeljebb 75%. Tehát az elméleti lóerőnek csak 75%-át tudjuk turbina útján hasznosítani. Legjobb tehát, ha nem töri a fejét azon, hogy miképen határozza meg a másodpercenként lefolyó víz köbméterben meghatározott mennyiségét s nem tölti az idejét a két pont magasságkülönbségének pontos meghatározásával, meg a többi számtani müveletek megtanulásával, hanem egyenesen turbinakészítő gépgyárhoz fordul, melynek mérnöke és ilyen mérésekben begyakorolt személyzete Önnek pontos adatokat és pontos költségvetést fog adni, valamint arranézve is ad tanácsot, hogy vízikereket és milyen rendszerűt, vagy pedig turbinát alkalmazzon-e? — Cégeket, sajnálatunkra, nem ajánlhatunk, mert ez elveinkkel ellenkezik.

D. M. főmolnár, Jugoszlávia. Vannak olyan egyszerűbb szerkezetű számológépek is, melyekkel azokat a számtani műveleteket, melyekre Önnek a malomban szüksége van, könnyűszerrel és gyorsan el lehet végezni. Ezek a gépek aránylag elég olcsók és tagadhatatlanul nagy időmegtakarítást jelentenek. — Másik kérdésére: szó sincs róla, hogy a számológépek a legújabb kor vívmányai volnának. A számológép eredete az ókorba nyúlik vissza. Már akkor használtak t. i. számolóasztalt, számolókorongot és szorzótáblát. A logarlécet Ön bizonyára ismeri. Nos, a logarlécet már a 17. században ismerték és használták. Mint tudja, a logarléccel szorzást, osztást, hatványozást és gyökvonást könnyen végezhetünk. A számológép modern tipusai, az O. Steiger és W. Thomas féle szabadalmak a legkomplikáltabb számolási műveleteket pillanatok alatt megoldják. Gyakorlati értékük különösen ott tűnik szembe, ahol tömegszámolásról, vagy bizonyos meghatározott időn belül végzendő számolási műveletekről van szó. Ezeket a műveleteket hiba nélkül és 10—30-szor rövidebb idő alatt végzik el, mint a legkitünőbb fejszámoló. Rendeltetésük szerint különböző szerkezetű számológépek vannak. Vannak olyanok is, melyekkel táblázatokat és kimutatásokat készíthetünk és ez a gép egyidejüleg elvégzi a függélyes és vízszintes számsorok összeadását is. Vannak még számoló-könyvelőgépek is, melyek a szöveget is leírják és egyetlen munkamenetre 3—10 féle különböző munkát végeznek el. Ezek a modern technika valóságos csodái. Vannak közöttük olyan gépek is, melyek 1 óra alatt 300—400 könyvelési tételt dolgoznak fel, statisztikai munkáknál pedig óránkénti teljesítményük szinte hihetetlenül nagy, 24.000 tétel. — Egy híres modern bölcsész szerint a matematika minden emberi agymunka között a legalacsonyabb rangon áll, mert géppel tökéletesen helyettesíthető, amit semmiféle más agymunkára sem mondhatunk. Irógép kereskedésben bizonyára talál Önnek megfelelő számológépet, melynek kezelését rövid gyakorlat után elsajátíthatja.

MALOMKÉPVISELETEK,
gabona- és takarmányügznökség,
Budapesten jól bevezetve
Kosály Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12
Telefon: 112—599

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A 20 fillérrel emelkedő októberi búzaár folytán a kínálat élénkült és úgy a malmok részéről, mint exportcélokra, állandóan vannak vásárlások.

Rozs. A kínálat gyenge, a piacra kerülő kisebb tételeket arbitrázs-célokra vásárolják. A vidéken takarmányozási célokra van érdeklődés rozs iránt.

Árpa. Takarmányárpát a pestkörnyéki hizlaldák vásárolják, a sörgyárak vásárlása csak a jobb minőségü felvidéki árpákra szorítkozott. Sörárpából állandóan nagy tételek kerülnek piacra.

Zab. A kereslet hiánya lanyhítólag hat az árakra. Közszállítási célokra, sőt a takarmánykereskedők részére még nyomott árak mellett sem voltak a felkínált tételek elhelyezhetők.

Tengeri. 1938. évi tengeriben már csak minimális volt a forgalom. A jó időjárás következtében az új tengeri néhány napi szárítás után már őrlőképes és az ótengerivel keverve már alkalmas az etetésre. Az új tengeri forgalma élénk. Októberi szállításra pesti paritásban P 15.25-tel vásárolták. Csövestengeriből is nagyobb tételek kerültek eladásra P 9.75—10.25 között, származás és minőség szerint. Mesterségesen szárított tengeri prompt szállításra P 18.—-cal kelt el pesti paritásban.

Korpa iránt szórványosan mutatkozik némi érdeklődés, a takarmányliszt azonban teljesen elhanyagolt.

Gabonakészáruüzlet:

(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza		Egyéb ált. tengeri	18.65—18.80
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi		Prima sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza	19.65—20.65	Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	16.60—17.00
Kisalföldi búza		Középm. tak.-árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	14.05—14.15	I. rendü zab	19.05—19.40
Más szárm. rozs	14.20—14.40	Középmin. zab	18.75—18.90
Tiszántúli tengeri	18.90—19.05		

Határidőüzlet:

Rozs októberre	14.38—14.42
Rozs márciusra	15.62—15.65

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált köleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00		

Az árak budapesti paritásban értendők.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza, 80 kg-os, ab hajóállomás	20.80—20.90
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Mura-keresztúr, Gyékényes, határ tranzit	20.75—20.90

Olajárak:

Napraforgóolaj-paritás Budapest	73—79
Lenolaj-paritás Budapest	127—135

Lisztpiac:

Az elmúlt héten az emelkedő búzaárakra való tekintettel javultak az eladási lehetőségek. A németországi 0-ás lisztexport e hóban megindul.

Árak:	Búzakorpa	13.40—13.60
	8-as takarmányliszt	15.75—16.25

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37.30—38.30	5	31.05—32.65
0gg	36.30—37.30	6	26.05—28.05
0g	36.30—37.30	7	18.80—19.80
0 F	36.30—37.30	RO	27.75—29.75
2gg	35.55—36.05	ROI	25.00—26.75
2g	35.55—36.05	RI	19.00—20.75
4	33.30—36.30	RII	17.00—18.00

EREDETI SVÁJCI
szitaselyem
ALBERT WYDLER (Zürich) Márka

szavatol tartósságáért és legnagyobb szitálóképességéért. Azonnali szállítás friss gyári árúból.

SCHNEIDER, JAQUET & CIE A.-G., STRASSBURG
konstrukciója
PAT L.-C. töretkorpagép

Fehérebb és több liszt.
Könnyü meghajtás.
Egyszerü beépítés.
Alacsony fordulatszám.

Képviselet: **KOZMA SÁNDOR, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. sz.**

12899 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89.

Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 14. 37. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal frásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméterson egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Leveleihez, ajánlataihoz ne csatoljon eredeti okmányokat, mert ezekért a Kiadóhivatal nem vállalhat felelősséget. Az esetleg elkallódó okmányok pótlása igen nehéz és költséges. Azért csak ezek másolatait küldje be ajánlataival.

Gépészt fagázmotorhoz hetibérrel alkalmazok. Kozlanszky, Abaujszemere. 5819

Nőtlen molnársegéd azonnal felvétetik, személyes megjelenés előnyben, útiköltséget nem térítek meg. — Szücs Elek, Tapsony. 5810

Motorkezelőt százas fatüzelésű szívógázmotorhoz azonnal felveszünk. Kéry-malom, Kiszombor. 1524

Állandó alkalmazásra, azonnali belépésre keresünk 40 év körüli nős, szorgalmas, közönséggel bánni tudó, jó modorú, kifogástalan életű, szakmáját értő, kezelő főmolnárt, 9 járatú búza-, 6 járatú rozsmalomba. Fizetés 1 hónapra, járandóságokkal, cca 180 pengő. Próbaidő megkívántatik. Nyíri malom, Gyömrő. 5815

Állandó állásra keresek rend és tisztaságszerető, szakképzett molnársegédet, — azonnalra. Fizetése rendeletszerű órabér. Próbaidő után, egyesség szerint. Ajánlatokat: Herczeg-malom címre, Nógrádmegyer. 1532

Gépészt keresek állandó munkára 45 HP szívógázmotorhoz. Simon malom, Lovasberény. 1540

Gépészt keresek azonnalra 60 HP kőszén szívógázmotorhoz. Szakember pályázatát kérem Kiskunlacházára, Merz-malom. 5824

LEVELEZÉS

Szalay Zoltán, aki Attalában dolgozott, azonnal tudassa velem címét vagy látogasson meg. Szücs Elek, Tapsony. 5809

Régi molnár családból származó, intelligens, r. kath., 30 éves malombérlő nősülne, esetleg benősülne molnárcsaládba. — „Katalinra" jeligére. 1533

Benősülhet gőzmalomba jómegjelenésű, komoly, munkaszerető, teljes szaktudással bíró, 5000 pengővel rendelkező keresztény molnár, 28 évesig. — Leveleket „Biztos jövő" jeligére a kiadóhivatalba. 5823

ÁLLÁST KERESŐK

Vezető molnári állást keres örlésben, szerelésben, motorkezelésben jártas szakember. Guczoghy, Kisterenye. 1526

Azonnalra állást keres nős molnársegéd, visszaöntéses malomba, — önállóan dolgozik, rozsőrléshez is ért. Papp Sándor molnársegéd, Szolnok, VII., Ag-u. 9. 1523

Állást keres dunántúli, 29 éves, szakképzett, nőtlen molnár, intelligens; visszaöntéses, bármilyen rendszerű malomba. Távolság nem határoz. Bartha József, Szendrő, Hengermalom. 1530

Szerényigényű, igazolványos, kiscsaládú molnár állást keres. Minden őrlésben, vezetésben, könyvelésben, vízimalom, szívógázmotor-kezelésben önálló. Konkoly Gyula, Sásd. 1534

Kezelői vagy jobb segédi állást keres családtalan, nős, perfekt famunkás molnár. Szíves meghívást kér Babják Gyula, Tar, Heves megye. 1536

Molnársegéd 25 éves, nős, visszaöntéses és automatikus öntésben jártas, ajánlkozik azonnalra üzemredukció miatt. Nagy András, Kemecse, Szabolcs m., Hibjánmalom. 1537

27 éves nőtlen molnársegéd állást keres 15-iki belépésre. Benda Sándor molnársegéd, Tolcsva, u. p. Olaszliszka. 1538

Iparigazolványommal magam közreműködnék hosszú nagymalmi főmolnári praxissal, kereskedelmi tudással. Kuthy Antal, Győr, Vass József út 39. sz. 1539

Iparigazolvánnyal idősebb molnár 14 éves állását szeretné változtatni. Igazi szakember, ért a szívógázmotorokhoz. Elmenne a Felvidékre, városba, vagy közelébe. Érti a szlovák nyelvet. Kaucióképes. Cím a kiadóban. 5826

VEGYESEK

Síkszíták 30 darab, hengerszékek, daragépek, felvonók, fílterek, hámozógépek, szíjak eladók. Szerelést vállalok. Szabó Imre szerelő-főmolnár, Budapest, Vilmos császár út 76. III. 5. 1529

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010|1

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: **Horetzky Károly,** Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Borsodban jó körzetű vízimalom felekeresetre kiadó. Vízimolnár előnyben. — Mezőnagymihály, Alsómalom. 1535

Eladó Graepel-féle verőléces köleshántoló 150 pengőért, egy felvonó (kb. 6 méter), heveder, serlegekkel 100 P. Azonnal átvehető. — Viszló János, Győr, Kálvária-u. 35'a. 5825

Négyjáratú motormalom, csuvármentes búzatermő vidéken, 4 hold rétes-földdel, társulás-megszünés miatt, azonnal átadó. Hátralévő 9 éves béridő átvételéhez 1200 pengő szükséges. — Csak személyesen tárgyalok. Jernovits János, Eledény, — u. p. Nagykónyi, Tolna m. 1531

Malmot bármilyen meghajtásút, keresztény molnármester bérelne, bérlethez társulna. Malmot kezelésre átvennék. Hárman vagyunk, apa két fiával, molnár, gépészmunkát és könyvelést magunk végezzük. Ajánlatokat, részletes leírást, szükséges pénzösszeg feltüntetésével a kiadóba kérek „Hétfőn, kedden, szerdán Pesten leszek" jeligére. 5821

Gőzfürésztelep és malomépítészeti anyagkereskedéssel 10—20.000 pengővel rendelkező keresztény társat keresek. — Leveleket „Gőzfürész" jeligével a kiadóhivatalba kérek. 5822

21-es hengerszék szekrény nélkül eladó. Kótaji Iparüzemek, Kótaj. 2191/1

Lisztet, búzát, rozsot veszek állandóan szállítóképes malomtól, készpénzfizetéssel. Ajánlatokat „Budapesti kereskedő" jeligére a kiadóba. 1528

200 HP compound kondenzációs gőzgép eladó, üzemben megtekinthető: Tóth Ferenc és Társai Műmalom Rt. hódmezővásárhelyi telepén. 5813

Használt kisméretű daragépet keresek. Ajánlatokat ármegjelöléssel kérek. Budavidéki malom, Pomáz. 1527

60—80 lóerős motorhoz való alsószivattyú, rázórostélyos Ganz barnaszén generátor eladó. Érdeklődni lehet: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2191/m

Egy jóforgalmú, 5 járatú, vízimalom 6 éves bérlete betegség miatt átadó. — Érdeklődni Strobl Józsefnél, Középső-malom, Hejőcsaba, — Borsod m. 5818

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Medicago 20 kalapácsos daráló, használtan kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. sz. 2191/3

Kisméretű tarárt keresünk műszaki leírással és árajánlattal. — Molnár Testvérek, Kocsér. 1510

Eladó IV. T. jelű Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Eladó újonnan szerelt, 9 járatú motor malom, Tolna megyében. Jelige: „Másvállalkozás". 1502

Társak nem egyezése miatt eladó vagy szakembernek bérbeadó búzatermő vidéken 2 éve szerelt és fatüzelésű, 11 járatú, modernül berendezett malom. Csak tőkeerős egyének pályázzanak. — Ügynök kizárva. Cím a kiadóhivatalban. 5795

Fordson traktor-alkatrészek állandóan raktáron, hengerblokk, főtengely, bronzkerék, vízszivattyú és Oliver-Massey eke-részek szállíthatók; alig használt, kétvasú traktorekék olcsó áron: Róna Miklós Alföldi Gépkereskedelmi Vállalata, Szeged. 5796

Bérbe vagy elszámolásra keresek, 2—5 járatig, jóforgalmú vízimalmot néhány hold földdel, csuvármentes vidéken. Csak komoly ajánlatokat kérek „Csuvármentes" jeligére a kiadóba. 5798

Keresek megvételre 18 colos vagy ennél nagyobb, üzemképes Gattert. — Cím: Hengermalom, Nagycsömöte. 5799

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszünt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Monarch malmokat, 300—400 mm külátmérettel keresek megvételre. — Ajánlatokat „Monarch 2191" jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 2191/m

Zsákcsuszda kapható. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.). 2007/a

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirglíből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Hengerszékek 21 és 21/a számúak, kivételesen 500, 600 és 700 pengőért, per darab, eladatnak. Ezenkívül minden más méretű Ganz- és külföldi gyártmányú hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII., Lehel-u. 64., telefon: 298-036. 2129

Szívógázmotor egyhengeres, fekvő, 55 lovas, továbbá négy hengeres, álló, kis Ganz, 40 lovas. Mindkettő külön komplett fatüzelésű generátortelepel; egyenként is eladó; üzemben megtekinthető: „Globus" Faipar, Gyöngyös. 5817

Eladó két vízimalom Dunántúl, a hozzájuk tartozó tavakkal, réttel és szántóval együtt, az egyik 16, a másik 32 hold területtel. Cím a kiadóhivatalban. 1522

Malomszereléseket, rosszul működő malmok rendbehozását felelősséggel vállalom. — Tarárokat, hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomépítész, Hajduszoboszló. 5820

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs búz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5718

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Excelsior daráló, használtan kapható. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2191/1

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Szitaselyem-darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Traktor-autó-, mótorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Függőköves darálók, 300, 400, 500 átmérőben használtan kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Bőrszíj, gummi- és textilszíj rendkívül olcsón eladó. Technika, Dobozi-u. 5 2193

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Új gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Besser 3. számú Rentabel kitünő állapotban kapható: Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Dunántúli városban jóforgalmú, napi egyszáz métermázsa teljesítményű, nyolcjáratú, turbinás malom, melynek évi vámkeresete 25—30 vagón, 60.000 pengőért eladó, felével átvehető. Cím a Kiadóhivatalban. 1521

Jutányos áron eladó jókarban lévő, 42 collos, fekvő köves daráló, komplett, azonnal használható. Wekerle-uradalom, Töviskespuszta, u. p. Füzesgyarmat. 5814

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Napraforgó hajaló, Felekyféle, teljesen vasból készítve, kapható: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/b

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. **Ürményi Károly** műszaki nagykereskedő, a **Baross Szövetség tagja,** Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengerszíták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5772

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körűrésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest, (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

30/50 és 30/40 dupla vasszekrényes hengerszékek raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2007/i.

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerű és kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia ucca 21.) 2006/7

Hydraulikus olajprést 400 légkörösét keresünk. — Ugyanott eladó egy német gyártmányú, géphajtásos, 200 légkörös olajprés. Cím: Pécs, Postafiók 70. 5816

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Automatikus mérlegeket, 5—10 kg-at, keresünk megvételre. Ajánlatokat „Mérleg 2191" jelige alatt kérünk a kiadóba. 2191/m

Golyóscsapágyakat golyóscsapágyházakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával készítünk. Uj golyóscsapágyakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 469

Függőleges kövű darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatytyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítómühely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Autó amerikai Welie-gyártmányú, príma csukott karosszériával, új gumikkal eladó. Adója évi 160 pengő, fogyasztása 15 liter 100 kmre. Bérfuvarozónak kiváló vétel. Ára 1000 pengő. Megtekinthető: Szórády-malom, Mosonszentjános.

Eladó 30 HP szívógázmotor, 800, 650, 500, 300, vas-, fadarálók, külön malomház. Ha pénze van, sokat kereshet. Kisajátítás alatt. Tóth, Kecskemét, malom. 1479

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Krischáber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Uj mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményű, használt, kitünő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Egy jókarban levő, 30 HP Mac-Cormik traktor, Eberchardt 4 és 6 vasú ekével eladó. Megtekinthető: Jankovich-uradalom, Rácalmás. — Fejér m. 5785

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Ha még nincs malmában László Medicago egyetemes őrlő- és zúzógépe, állítsa be mielőbb. Számos referencia. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-ucca 25.) 2149

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

„Rábe" tányéros modern kivitelű detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Bérletet keresek, kétjáratútól felfelé, visszaöntéses is lehet. Bense István, Turkeve, Sáros-utca 13. 1525

Félstabilt 30—40 HP, vagy 40—50 HP, keresünk megvételre vagy 5—6 hónapra kölcsön-használatra. — Malom, Nyirmada. 5811

35-ös MAV szívógáz magánmotor eladó. Jó karban. Válaszlap. Hógli, Csikéria Bács megye. 5812

Plombázófogók

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetjelzőgépek

Acél, szalag és szövetplombák

Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó ut 17.
Telefon; 1-544-26

Hivatalosan előírt malmi könyvek

ÁRJEGYZÉKE

(csakis malmok részére):

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv**
(az egységes vámőrlési könyv) valamennyi vámmalom, vámőrlő, vámcserélő, felöntős cseréjű, vegyesőrlésű malom és cseretelep részére. 300 oldalas, oldalanként 12 bárcával, tehát 600 őrlési tétel számára, **két perforált és egy rögzített lappal,** kitűnő írópapiron, legpontosabb egyeztetéssel. Ára darabonként P 4.—

Ugyanezen könyv, azonos árban, kapható kisalakban is.
(Tessék a rendelésnél ezt megjelölni.)

2. **Vámdarálási könyv**
darálások (búza- és rozsdarálás kivételével) számára, kemény kötésben (alkalmas az előjegyzéses őrlések nyilvántartására is).
Ára darabonként P 2.—

3. **Gabonaraktárkönyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

4. **Őrleményraktárkönyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

A megrendelésnél kérjük a szükséges könyveket és nyomtatványokat **pontosan felsorolni.**
Postaköltséget a megrendelő a kézbesítéskor fizeti.

Az utánvéttel való megrendelés túlságosan megdrágítja a szállítást!

Az összes könyveket raktárról azonnal szállítjuk.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA
KIADÓHIVATALA
Budapest, V., Katona József-utca 14. sz.
Telefon: 118—489.

Fizessen elő a szaklapra!

ELADÓ
1 drb 1910-es gyártmányu 100 HP Röck-féle gyártmányu alacsony magas-nyomásu, szelepes
GŐZGÉP.
Érdeklődők forduljanak a gróf Zierotin-féle
PÁNDI HENGERMALOMHOZ
Pánd, Pest megye.

Műőrlő- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készít
Gabonahámozók bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

Sárospataki kovamalomkő
nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.
Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni,
Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.
Árajánlatot küld:
SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)
vagy a vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft. Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű
Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.
Új és gyárilag javított malomgépek:
Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomköjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszináták minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm-es hengerekhez.

Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,
Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek, géphajtókötelek,
végtelenül szövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a **legjövedelmezőbb** melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSÁK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

DESSER „Rentabel" hámozóköpeny darálókő
az egész világon vezet
Vezérképviselet:
GERLACH JENŐ, BUDAPEST,
III., Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

SCHOELLER ÉS TÁRSA, LÉVA
HENGERMALOM ÉS ÁRPAHÁNTOLÓ
A Felvidék egyik legnagyobb és legmodernebb malomüzeme
Távirat cim: Schoeller—Léva. **Telefon:** Igazgatóság 181. Malom 182. Eladási osztály 9.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 14. 37. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése egyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Az árellenőrzés kormánybiztossága megkezdte a malmok őrlési önköltségének árelemzését.

Mint értesülünk, az árellenőrzési kormánybiztosság hét, egyenként két tagból álló bizottságot küldött ki az ország különböző vidékein levő, különféle teljesítőképességű és tipusú malmaihoz, hogy elemezze és megállapítsa a malmok átlagos őrlési önköltségét. Az árelemző tisztviselők eddig, értesülésünk szerint, néhány budapesti malomban, a mosonszentjánosi Szórády-féle R. T. malmában és a győri Back-malomban tartottak árelemzést és árvizsgálatot, illetőleg máig ezekről az árelemzésekről szereztünk tudomást. Bizonyos azonban, hogy egyidejüleg számos más malomban is folyt árelemzés.

Természetesen nem tudhatjuk, hogy az árelemzők milyen önköltség-eredményhez jutottak s hogy melyek azok a malmok, melyeknél vizsgálataikat lefolytatták?

Az árelemzés eredményeit a legnagyobb érdeklődéssel és aggodalommal várja a malomipar. Egyrészt azért, mert már eljutott addig a határig, hogy az utóbbi idők szociális rendelkezései, számos üzemi anyag megdrágulása, valamint a közterhek általános emelkedése következtében önköltségeit sem tudja megkeresni. Másrészt pedig azért, mert a multakban azt kellett tapasztalnia, hogy a megejtett árelemzések még nem jelentették egyúttal a helyzet javulását. Eddig ugyanis kivétel nélkül minden esetben nem az árelemzés eredménye képezte az őrlési önköltség és vámőrlési díjak megállapításának alapját, hanem politikai és szociális szempontok, melyek ugyan szintén igen fontos körülmények voltak, de a malomipar bajain nem segítettek.

Ma talán némileg megváltozott a helyzet. Mindenekelőtt a gazdatársadalom helyzete az előző évekéhez képest jelentősen megjavult. A kormány céltudatos ipari és szociális politikájának is látjuk gyümölcsét. Munkanélküliségről már nem lehet beszélni nálunk. A munkaidő- és munkabér törvények nagy tömegek jobb keresetét, a nemzeti jövedelem igazságosabb elosztását biztosították. Az általános gazdasági fellendülés ma tény és megfogható valóság. Semmi sem indokolja tehát azt, hogy a kormány szociális gondoskodása a malmokra is ki ne terjesztessék.

Hogy ez eddig nem történt meg, annak a tömegnyomorúság, a gazdatársadalom nehéz helyzetét okozó alacsony terményárak, a munkanélküliség, a gazdasági cselédség teljes nincstelensége és a munkavállaló osztály alacsony keresete volt az oka. Ha azonban az ok megszűnik, akkor meg kell szűnnie az okozatnak is. Igy most már el kell jönnie annak az időnek is, amikor az adóalanyok adózási képességének megerősítésére, az iparvállalatokba fektetett tőkevagyonok konzerválására is sort kell keríteni. Az állam óriási szükségleteit csak adófizetőképes alanyok adóiból teremtheti elő. Csak olyan iparágak biztosíthatják a termelő munka folytonosságát, a munkavállalók foglalkoztatását, melyeknek lehetővé van téve az, hogy az adót, a munkavállalók törvénnyel felemelt fizetését megkeressék, üzemüket fejleszthessék és tökéletesíthessék.

Malomipari tárgyalások.

Dr. báró Mirbach Antal, a Molinum-bizottság elnöke és dr. Karácson Jenő, a bizottság helyettes elnöke folyó hó 11-én megbeszélést folytattak Kádas Károly iparügyi miniszteri államtitkárral és Dr. Koós Gyulával, a Pénzintézeti Központ vezérigazgatójával. A tárgyalások során a Molinum-szerződéssel kapcsolatos helyzet és a szerződést aláíró malmok kérelmei képezték a megbeszélés tárgyát.

Intézőbizottsági ülés a Vidéki Középmalmok Egyesületében.

Folyó hó 6.-án dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő elnöklete alatt intézőbizottsági ülést tartott az Exportegyesület, amelyen az egyesületi folyóügyek lteárgyalása mellett megvitatta a bizottság a németországi lisztkivitel folytán előállott helyzetet s megtette a tagok érdekében szükséges megfelelő intézkedéseket.

A napraforgótermés átvételét a Futura megkezdte.

A vasúti állomásokon, postahivatalokban és a községi hivatalos helyiségekben megjelentek a Futura már ismert árhirdetményei az ezévi napraforgótermés átvételi árára vonatkozólag. A hirdetményben minden egyes állomásra nézve pontosan meg van állapítva az illető vasútállomáson fizetendő novemberhavi átvételi ár. Ez az ár január hóig bezárólag 1—1 pengővel emelkedik havonta. A Futura már az október havában szállítandó száraz és szállítóképes napraforgóért is a novemberi árat fizeti. A novemberi átvételi ár budapesti paritásban 19.— pengő. A valóságban fizetendő paritásos átvételi ár minden egyes vasúti állomásra át van számítva és a hirdetményben feltüntetve. Az átvételi árból még levonásba hoz a Futura, illetőleg a vásárlással megbízott közege mérlegdíj, jutalék s egyéb címeken felmerülő költségek fejében 1.— pengőt, úgy, hogy a termelő végeredményben ezzel az összeggel kevesebbet kap a napraforgóért.

A szeptemberi buzafelár a lisztáraknál is érvényesíthető.

A fogyasztói lisztárakat nem szabad emelni. — Az árkormánybiztos döntése.

Arra vonatkozólag, hogy a kormány búzaártartó konstrukciója következtében havonta bekövetkező búzafelár a malmok liszteladási árainál kalkulációba vehető, szeptember és október havi hatállyal már volt árkormánybiztosi határozat.

Bizonytalanságban voltak azonban a malmok abban a tekintetben, hogy a búzafeláraknak a lisztárak kalkulálásánál való érvényesítése milyen mérvben és terjedelemben vihető keresztül?

Ezt a bizonytalanságot most eloszlatja az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosának a Vidéki Középmalmok Exportegyesületéhez intézett, 1939. október 5.-én 4599/1939. szám alatt kelt leírata, melynek tartalma a következő:

„Értesítem Címet, hogy a m. kir. kormány búzaártartó konstrukciójából folyólag a malmok a havonta megállapított búzafeláraknak megfelelően az 1939. augusztus 26.-án érvényben volt búzaőrlemény áraikat — melyek e napon a legmagasabbnak voltak tekinthetők — individuálisan felemelhetik.

A malmok tehát az 1939. szeptember 1.-én életbe lépett 20 filléres búzafelárnak megfelelően a búzaőrlemények árát felemelhették. Az őrlemények fogyasztói árát azonban ez a rendelkezés nem érinti s így azok továbbra is az 1929. évi augusztus 26.-i árnívón tartandók."

Az árkormánybiztosi döntésből tehát nyilvánvaló, hogy a búzafelárak tekintetbevételével eszközölt, illetve eszközlendő lisztár emelések csak a malmok nagykereskedelmi árainál juthatnak kifejezésre, de a fogyasztói árak az augusztus 26.-i állapotnak megfelelően érintetlenek maradnak, tehát a detail eladási árakat nem szabad felemelni.

Nem kerültek a cseretelep ügyek a zártszámbizottság elé.

Néhány héttel ezelőtt hírt adtunk arról, hogy az iparügyi minisztérium a cseretelepek általános felülvizsgálását tervezi s ebbe a munkába bele fogja vonni a zártszámbizottságot is; minden egyes cseretelep ügyben meg fogja hallgatni a bizottság véleményét. Tényleg ez volt az eredeti elhatározása a minisztériumnak, később mégis úgy döntött, hogy a bizottság s ekként az érdekképviseletek meghallgatása nélkül dönt ebben a rendkívüli fontosságú malomipari kérdésben.

Amint értesültünk, több napon át folyt a megbeszélés az iparügyi minisztériumban, a pénzügyminisztérium kiküldöttjének bevonásával s a legalaposabban megvizsgáltak minden egyes ügyet. Az iparügyi minisztérium — értesülésünk szerint — a legmesszebbmenően szem előtt tartotta a malomipari érdekeket; az általános elv az volt, hogy ott, ahol malom van, cseretelep engedélyezhető ne legyen. A cseretelepek száma jelentősen le fog csökkenni s ez a csökkentés a Felvidéken lesz különösen nagy arányú.

A Hamburgban rekedt magyar exportáruk ügye.

A háború következtében nagyobb mennyiségű, külföldi eredetű és magyar rendeltetésű árú rekedt meg Hamburgban, melynek hazaszállítása nem kis gondot okozott az érdekeltségnek és a hazai iparnak. A Külkereskedelmi Hivatal megbízottja azonban nagy megértéssel találkozott ebben az ügyben a németek részéről, akik végül is akként oldották meg a kérdést, hogy az árúkat Horthy-vonatnak nevezett nyolc különvonattal szállították Regensburg dunai állomásra, ahol azokat hajókba rakták át s így kerültek Magyarországba, rendeltetési helyükre. A nyolc vonattal összesen 15.000 tonna árú érkezett haza. — Ugyancsak dicséretet érdemelnek a német hatóságok is, akik előzékenységükkel lehetővé tették az árú hazaszállítását olyan időkben, amikor minden fuvarozási eszköz a háború szolgálatában kellett, hogy álljon. Épen olyan fontos probléma a hamburgi kikötőben megrekedt, magyar eredetű, de külföldi rendeltetésű árúk sorsa is, mert ezeknek tengeren való továbbszállítása a tengeri háború és blokád folytán egyelőre lehetetlenné vált. A súlyos probléma megoldása végett küldöttség utazott Hamburgba, melynek vezetője Rosslaw Nándor, a Külkereskedelmi Hivatal igazgatója. A megoldás csak oly módon lehetséges, hogy a Hamburgban rekedt árúkat vagy Rotterdamba szállítják vasúton, hogy onnan mehessenek tengeri útjukra, vagy Hamburgban elárverezik, vagy legvégső esetben visszaküldik Magyarországba.

EXCELSIOR TRADE MARK ANCHOR BOLTINGCLOTH
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G. ZÜRICH
Excelsior védjegyű selyemszitaszöveteinek
magyarországi gyári lerakata:
Az összes kelendő számokból állandó friss készlet.
Mindennemű műszaki textiláruk nagykereskedése
Filcek, sikszitazacskók, flanellok, porszűrőtömlők, hevederek
GYAPJURÁZÓ SZITÁK, VIASZOSVÁSZNAK, LÁMPABELEK.
TELEFON 1-892-92 KOLLIN TESTVÉREK, BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-TÉR 5. TELEFON 1-892-92

A tőzsde elnöksége a terményár-megállapitás revizióját kéri.

A tőzsde elnöksége a gazda és kereskedelmi tőzsdetanácsosok bevonása mellett értekezletet tartott, melyen egyes terményeknek az árkormánybiztosság által megállapított ára, valamint néhány olyan árú ármegállapítása volt a vita tárgya, melynek ára még nincs hivatalosan maximálva. Elhatározta az értekezlet, hogy egyes termények árának megállapítását, illetve emelését kérik az árkormánybiztosságtól. Különösen a rozs ára váltott ki élénk eszmecserét. A rozs ára ugyanis a metszőnapon 1450 P volt s ez az ár nincs arányban a többi termények és takarmánycikkek áraival. Ez az alacsony rozsár csak véletlenség s csak annak következménye, hogy augusztus 26.-án rozsban úgyszólván nem is volt forgalom, érdeklődés se igen volt s így egy abnormisan alacsony ár képezte a tőzsdei zárlat alapját. A gazdatanácsosok szerint a tengeri ára is aránytalanul alacsony. Az újtengeri ára pedig egyáltalában nincs megállapítva, mert augusztus 26.-án újtengeri még nem volt a piacon.

A legujabb rendeletek.

A m. kir. minisztérium 9.160/1939. M. E. számú rendelete a lövészkötelezettség teljesítése tárgyában. (B. K. 1939. október 6.-i 227. számában.)

A rendelet azokra mondja ki a lövészkötelezettséget, akik katonai szolgálatukat, illetőleg póttartalékosi katonai kiképzésüket befejezték. A lövészkötelezettség a kötelezett egyén 42. életévének betöltéséig tart. Azoknak, kik magánalkalmazotti viszonyban állanak, munkaadójuk különbeni büntetés terhe alatt köteles lövészkötelezettségük teljesítésére megfelelő szabadidőt engedélyezni s emiatt sem állásából elbocsátani, sem egyéb hátrányos elbánásban részesíteni nem szabad.

A m. kir. minisztérium 9.300/1939. M. E. számú rendelete a honvédelmi munkakötelezettség szabályozása tárgyában. (B. K. 1939. október 6.-i 227. számában.)

A rendelet kivétel nélkül mindenkit érdekel, mert mint a 2. §. kimondja: „Nemére való tekintet nélkül minden olyan személy, aki tizennegyedik életévét betöltötte és hetvenedik életévét túl nem haladta, köteles arra, hogy a honvédelem érdekében testi és szellemi képességének megfelelő munkát végezzen."

A honvédelem érdekében jogi személyt (egyesület, társulat, intézet, alapítvány, részvénytársaság, szövetkezet, korlátolt felelősségű társaság stb.) is lehet céljának és szervezetének megfelelő munka teljesítésére kötelezni.

Honvédelmi munka címén az erre kötelezett személy képességeinek megfelelő bármely szellemi vagy testi munka teljesítése követelhető.

A rendelet egyébként mindenkit, aki a 2. §-ban megjelölt korhatárok között mozog, nemre való tekintet nélkül bármiféle és bárhol teljesítendő munka végzésére kötelezheti honvédelmi érdekből, kivéve a béke idejét. Így a munkakötelezett tartozik különleges kiképzéseken, gyakorlatokon résztvenni, ipari vagy más üzemekben, esetleg eddigi munkahelyén is szolgálatot teljesíteni és a reá bízott munkát, legyen az akár szellemi, akár pedig fizikai, elvégezni, még pedig a kiszabott mérvben, mennyiségben és időtartam alatt.

A honvédelmi munkát nem lakóhelyén teljesítő egyének családtagjai az igénybevétel 2. hónapjától kezdve segélyt kapnak.

Azok, akik katonai vezetés alatt teljesítenek honvédelmi munkát, ezen viszony tartama alatt katonai büntetőbíráskodás és katonai fegyelem alatt állanak.

A rendelet f. é. október 6.-án, kihirdetése napján lépett hatályba.

A m. kir. honvédelmi miniszter 88.550/eln. Igv.-1939. H. M. számú rendelete az ország egész területén az 1939. évi október hó 24. és 27. napja közötti időben légvédelmi és légoltalmi gyakorlatok tartása tárgyában. (B. K. 1939. október 11.-i 230. számában.)

A rendelet az egész ország területére légvédelmi és légoltalmi gyakorlatokat rendel az október 24. és 27. napok közötti időben. A gyakorlatok tartama alatt a lakosság magatartására és tennivalóira, valamint a világítási és forgalmi korlátozásokra vonatkozó rendelkezéseket minden városban és községben megfelelő módon közhírré teszik október hó 20.-ig bezárólag. A gyakorlatok kezdetéről a honvédelmi miniszter a városok és községek légoltalmi vezetőit a gyakorlat napján rádió útján reggel 7 órakor fogja értesíteni. A légoltalmi vezetők pedig kötelesek a „Légvédelmi készültség" elrendeléséről a város, vagy község lakosságát hirdetmények vagy dobszó útján azonnal értesíteni. A légvédelmi készültség tartama alatt harangozni és gyári szirénákat és gőzsípokat működtetni csupán a „Légvédelmi riadó" és a „Légi veszély elmult" jelzése céljából szabad.

Kísérje tehát mindenki figyelemmel a helyi légvédelmi hatóságok hirdetményeit és rendelkezéseit, hogy azokat a cél érdekében a legpontosabban betarthassa és követhesse.

A vasut nem továbbítja a napraforgó- és olajküldeményeket.

Levelekben, táviratokban, telefonon valósággal elárasztanak bennünket kérdéseikkel a vidéki olajmalmok abból kifolyólag, hogy a vasútállomások a napraforgó- és napraforgóolaj küldemények felvételét, illetve továbbítását megtagadják és a szállítmányok továbbításához szállítási igazolványokat kívánnak.

A vidéki olajsajtolóipar, mely a napraforgóidény megkezdése alkalmából azonnal megkezdte szokott tevékenységét, értetlenül áll az eseményekkel szemben. Semmi olyan rendelkezésről vagy hivatalos intézkedésről sem tud, mely tiltaná a napraforgó igazolvány nélküli szálltását.

Nem kell külön hangsúlyozni, hogy az olajmalmok, melyeknek személyzete már készenlétben áll arra, hogy a munkát megkezdje, illetve folytassa, rendkívül nehéz helyzetbe kerültek. Egyrészt az általuk megvásárolt napraforgót átvenni kötelesek, másrészt nem tudják ellátni üzemeiket nyersanyaggal. De a feladóállomásokon rekedt napraforgó megromlásának veszélye is fenyegeti őket.

Az államvasútak bizonyára nem maguktól találták ki ezt az intézkedést. Az is kézenfekvő, hogy az intézkedés összefügg a napraforgókonstrukcióval. De semmi sem menti azt az eljárást, hogy erről az érdekelt olajsajtolóipart sem megfelelő formában, sem kellő időben nem értesítették s így kitették ezt az iparágat annak, hogy vételeket és eladásokat eszközöljön, hogy a gyártásra berendezkedjék, munkásokat szerződtessen s mindezek lehetetlenülése következtében óriási károkat szenvedjen.

MAGYAR LAJOS
GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.
Telefon: 113-703 és 120-262.
GYÁRT:
bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.
„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

Hirdessen a szaklapban!

Mótorok szakszerű gyári javítása és átalakítása Barnaszéntüzelésre
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

Rövidesen megállapitják az olajmalmi legkisebb munkabéreket.

A molnáripari országos munkabérbizottság most már az ú. n. „fűszermalmok" bérmegállapításai során az olajmalmok bérmegállapítását is tárgysorozatára tűzte. Ezúttal az érdekeltséget is alaposabban meg fogja hallgatni a bizottság és már fel is hívta az érdekképviseleteket a szakmabeli bérfizetési és munkaidő viszonyok ismertetésére és bejelentésére. Döntés a legrövidebb időn belül várható.

Közigazgatási határozatok.

Tisztviselő, kinek közreműködése nélkül termelő munkát folytatni nem lehet.

A m. kir. iparügyi miniszter 18.990/1939. XIII. Ip. M. szám alatt döntést hozott, melynek értelmében „Annak a tisztviselőnek munkaköre, aki a műhelyben a munka felett közvetlen felügyeletet gyakorol, és a bérelszámoláshoz szükséges adatgyűjtést és szolgáltatást végzi, vagyis az óra és akkord teljesítményeket feljegyzi oly célból, hogy ez alapon a fizetendő bérek helyesen kiszámíthatók legyenek, oly teendők ellátásából áll, amelyek teljesítése nélkül a termelő munka zavartalan folytatása fennakadást szenvedne. Nem kifogásolható tehát, hogy munkaidejére a 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 3. §. első bekezdésében foglaltakat alkalmazzák.

A legkisebb időbér és teljesítménybér viszonya.

A m. kir. iparügyi miniszter 49.225/1939. XII. Ip. M. számú döntvénye szerint: „Általános szabály, hogy azokban az esetekben, amikor a legkisebb munkabér időbérben van megállapítva, a munkavállalónak teljesítménybér alapján kiadódó keresete nem lehet kevesebb, mint a munkában töltött időre kiszámított megfelelő legkisebb időbér." Ez azt jelenti, hogy ha a munkavállaló munkabére akkordban, darabszámban vagy bármilyen más alapon van is kikötve, nem kaphat kevesebb munkabért, mint amennyit azonos időre és azonos munkakörben a munkabérrendelet a munkavállaló részére megállapít.

Önálló iparos is lehet ipari alkalmazott.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértve 47.265/1939. I. b. K. K. M. szám alatt határozatilag kimondotta, hogy „annak, hogy valamely önálló iparos egyidejűleg ipari alkalmazott lehessen — egyes jogszabályokban meghatározott kivételeket nem tekintve — általában nincs akadálya".

A Magyar Molnár Céh

új helyiségében, Felsőipariskola, Bp. VIII. Népszinház-u. 8. fdsz. 4. megkezdte működését.

A Céh f. hó 16.-án d. u. 6 órakor a Felsőipariskolában előadóülést tart. — Az előadást Schmidt Béla malomigazgató tartja 1939. évi búzák címen.

Minden kedden d. u. 4 órai kezdettel a Céh saját helyiségében rövid találkozót tart, — az egyesületi szellem ápolása céljából.

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK **BUDAPEST,** V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZ.
Tel: 1-180-53, 1-196-86. Sürgönycim: Kartalok Budapest
Fióküzlet: Szombathely, Március 15.-tér 10. sz
Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Mai számunkban a közjegyzői sorshúzásnál 27. sorszámot nyert és a II. számú pályatételre beérkezett „K e z d ő“ jeligéjű pályamunkát közöljük le. — A lapok terjedelmét korlátozó rendelet még mindig hatályban lévén, azokat a pályamunkákat kell egyelőre leközölnünk, amelyek nem terjedelmesek s így leközlésük annak dacára is lehetővé válik, hogy lapunkat a kormányrendelet fele terjedelmére korlátozta. Mindezt egyébként előző lapszámainkban is megírtuk.

Kérjük t. olvasóinkat, különösen a főmolnár kartársakat, szíveskedjenek ezt a pályamunkát is az eddigi módon előbírálatban részesíteni és előbírálatukat velünk közölni, hogy a bírálóbizottság nehéz munkája némileg megkönnyíthető legyen.

A **„Kezdő“** jeligés pályamunka műszaki leírása:

Koptató diagramm leírása.

Gépei a következők: 1. drb előtisztító rosta. 1 drb 2. számú tarár. 1 drb 3. számú mágnes, 1 drb 5. számú trieur. 1 drb 1. számú mosógép, 1 drb 2. számú rentávbel. 1 drb 2. számú kefegép. 1 drb rázórosta, 1 drb monarch. 1 drb porcilinder. 1 drb csigatrieur. 1 drb önműködő nedvesítő készülék. 3 drb porszűrő, egyenként 120 drb tömlő, tömlőméret 120 mm.

Munkamenete. Az előtisztítórosta hivatása a búzába került tisztátlanság nagyság szerinti osztályozása. Ez kétnagyságú lyukasztott lemezen történik, egymásfölötti elhelyezéssel, a felsőnél a lyukméret 5×18 cm., az alsónál 2×18 cm. Az előbbi a búzától a nagyobb gazt választja le (ködarab, zsineg stb.), az utóbbi a fűmagot, port stb.

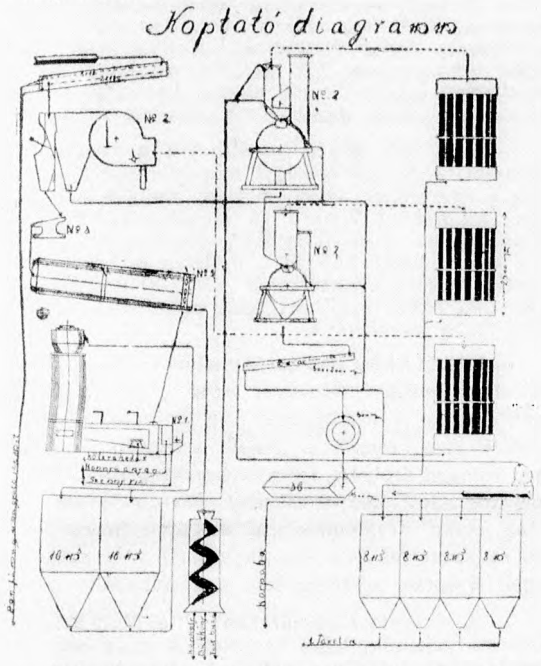

A tarár a búzából a tisztátlanságot fajsúly szerint, széláram segítségével választja ki. A beömlésnél széláram lebegteti a búzát és közben kiragadja belőle a könnyű anyagot (vadzab, pelyva, besült szem). A nehezebb anyagot visszaejti a gépben elhelyezett csigába, a könnyű anyagot benyomja a filterbe.

A mágneskészülék kiválasztja a vasdarabot (csavar, szeg stb.).

A trieur a gömbölyű magvak kiválasztására szolgál (konkoly, bükköny, tört szem). Ezt úgy állítjuk be, hogy a legtökéletesebb munkát végezze, mert az ezáltal kiválasztott anyag később csigatrieurre lesz vezetve osztályozás végett.

A mosógép hivatása az apró kavics, ködarab kiválasztása és az üszköt a legtökéletesebben kiválasztja. Mosás után a búza 6—8 órai pihentetést igényel, mielőtt a hámozógépre menne.

A rentábel a búzát a héjjától és a csírától tisztítja meg. A búzát körforgásban érdes köpenyhez dörzsöli és az ezáltal levált anyag szélárammal lesz elszivatva és a filterbe nyomva.

A kefegép a rentábel által föllazított részt, ami még le nem vált, eltávolítja és a filterbe nyomja.

A rázórosta a rentábel és kefegép által letört nehezebb részt — amit a széláram nem bírt elszívni — kiválasztja (20-as sodrony átejti).

A csigatrieur hivatása a konkolyozógép által kiválasztott anyag osztályozása és pedig három felé; külön a konkolyt, a bükkönyt és a tört szemet.

A tarárról, rentábelről, kefegépről, 3 drb porszűrőből rázórostáról kapott anyagot a „Monarch“-gép cilinderen keresztül, cirkulációsan, korpába alkalmas anyaggá őrli.

A tisztítóberendezés gépei után a tökéletesen megtisztított búza önműködő nedvesítő gépen nedvesítődik és a búza minőségétől függő pihentetés után kerül az első töretre 14—16% víztartalommal.

A kétszeri nedvesítés főbb előnyei: 1. a mosógép által nedvesített búza héjja annyira megpuhul és föllazul, hogy a koptatógépre kerülve, a legkisebb mértékben sem fordul elő, hogy a szemet törné. A második nedvesítésre azért van szükség, mert nedvesített búzából gazdaságosabb őrlést végezhetünk. Jobb darakiaknázást és szebb őrlődarát érünk el, élénkebb színű és spacnimentesebb lisztet kapunk, mint száraz búzából.

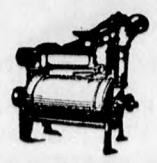

„Takarékos“-mosógép
100 kg buzához kb. 30 liter víz
Árusítja: **Kemény Manó**
Budapest, V., Akadémia-u. 21

Mit kell tudnunk a balti államokról?

Abból az alkalomból, hogy a balti államok s elsősorban Észtország és Lettország kerültek a külpolitikai események homlokterébe, röviden ismertetjük nevezett államok földrajzi és gazdasági helyzetét. A régi Oroszország területén, a Finn-öböl és a Memel-vidék között, a Keleti-tenger partvidékén élnek a balti népek, melyek az orosz birodalom összeomlása után önálló államokat alakítottak. Ezek az államok korábban többékevésbé gazdaságilag szoros kapcsolatban állottak Oroszországgal. Ujabb gazdasági elhelyezkedésüket megnehezítette az a körülmény, hogy egyikük sem rendelkezik *jégmentes* kikötővel és így ezek az év nagy részében hasznavehetetlenek, mert befagynak.

A három balti partmenti állam közül a legészakibb *Észtország* (Eesti). Partvonala 1160 km. hosszúságban a Finn- és a Rigai öböl között terül el. Észtországhoz tartozik Oesel és Dagö szigete is. Klímája nyers; hosszú és szigorú telek, hűvös és esős nyarak jellemzik. Fővárosa Reval (észtül: Tallin), a Finn tengeröböl mellett. Területe 47.549 qkm., lakosságának száma (1934) 1,128.000. Fontosabb városai Reval (Tallin), Dorpat (Tartu), Narwa és Pernau. A lakosság mintegy ⅔ része mezőgazdaságból él. Hasznosítható területe túlnyomóan rétből és legelőből áll, azért állattenyésztés és tejgazdasága magas fokon áll. Termel az ország még azonkívül rozsot, mint főterményt, árpát, zabot, sőt búzát is. Az ország fában igen gazdag, azért celluloze- és papírtermelése számottevő.

Észtországtól délre *Lettország* következik a balti államok sorában (lettül: Latvija). Északról mélyen benyúlik az országba a rigai öböl, melybe az ország legnagyobb és nagyon gyorsfolyású folyója, a Dűna ömlik. Klímája mérsékelt kontinentális, aránylag kevés csapadékkal. Fővárosa Riga, a hasonlónevű öböl mellett. Kiterjedése 65.791 qkm., mintegy 2,000.000 lakossal. Fontos városai: Riga, Libau (Liepája), Dwinsk (Daugavpils) és Mitau (Jelgava). Lakosságából több mint 70% él a mezőgazdaságból. Legfontosabb kiviteli cikkei: len, vaj és répacukor. Az 1934. évben 4,118.000 q rozsot, 2,191.000 q búzát, 2,178.000 q árpát és 152.000 q lenmagot termelt. Ipara fában való gazdagsága folytán főként papirosra és cellulózéra szorítkozik. Gyufagyártása is nevezetes.

A balti államok közül legdélibb fekvésű *Litau* (Lietuva), melyet Lettország, a volt Lengyelország és Keletporoszország határolnak. Ennek az országnak a rigai öbölre csak rövid partterülete esik. Egyetlen természetes és valamire való kikötője Memel, mely előbb az autonom Memel-vidékhez, a múlt év óta azonban a Német Birodalomhoz tartozik. Litau is ezt a kikötőt használja tengeri forgalmának lebonyolítására. Kikötőben való teljes szegénységének köszönheti az ország bizonyára, hogy hatalmas orosz szomszédja ezidőszerint semmiféle igényt sem támaszt vele szemben. Fővárosa Kowno (Kaunas) egyetemi város. Litau kiterjedése 53.242 qkm., 2,471.000 (1934) lakossal. Legfontosabb városai a fővároson kívül Grodno (Gardinas), Schaulen (Siauinai), Ponwjesh. Lakosságának csaknem négyötöde mezőgazdasággal foglalkozik. — Földje nagyrészt igen termékeny és összterületének mintegy fele szántóföld. Litau egyike Európa legfontosabb kender- és lentermelő országainak. Tejtermékekben is kiviteli feleslegei vannak. Az 1934. évben 2,851.000 q búzát, 6,888.000 q rozsot, 2,539.000 q árpát, 3,798.000 zabot, 24.931.000 q burgonyát, 258.000 q lenmagot, 217.000 q lent és kendert termelt. Ipara túlnyomórészben jellegének megfelelően mezőgazdasági ipar. Terjedelmes erdőállománya folytán fejlett még faipara is.

Raktáron tartunk valódi svájci

Szitaselymeket

minden számban. Valódi kenderből szőtt

malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,

a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket** és **síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.

Kérjen ajánlatot:

Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

KÖZLEMÉNYEI.

Tagjainkhoz! Bár Szövetségünk politikával egyáltalában nem foglalkozik s így a gyülekezési jog korlátozása dacára is bizonyára kapna engedélyt szokásos összejövetelei megtartására, a mai viszonyok között helyesebbnek látja az Elnökség, ha egyelőre eltekint mindennemű összejövetel, tehát úgy a szervező-értekezletek, mint az önképzőköri ülések megrendezésétől. Midőn erről az összejövetelek rendezőit és az önképzőkörök vezetőit miheztartás végett értesítjük, Tagjaink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy ügyes-bajos dolgaikkal írásban is felkereshetik Szövetségünk irodáját (Budapest, XIII., Reitter Ferenc u. 12/b.), ahonnan a szükséges felvilágosítást ugyancsak írásban kapják meg. *Főmolnárok Országos Szövetsége.*

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségüknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek halasztást.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

HIREK

— **Gyászhír.** A nyiregyházi búzatéri Istvánmalom bérlője, *Perlmann* Márkus, e. e. főhadnagy, hosszas szenvedés után, a harctéren szerzett betegsége következtében f. é. szeptember hó 26.-án 56 éves korában elhunyt. A megboldogult, ki a harctéren III. oszt. katonai érdemkeresztet, ezüst és bronz szignum laudist — valamennyit a kardokkal — Károly csapatkeresztet és sebesülési érmet érdemelt ki, közbecsülésben és közszeretetben állott megyeszerte. Élénk és tevékeny részt vett a vármegyei malomszövetségi életben és lelkes harcosa volt a kari együttműködésnek, összetartásnak és a békés munkálkodásnak. Halálát özvegye, gyermekei, vejei és unokáin kívül számos jóbarátja és tisztelője gyászolja. Temetésén a Frontharcosszövetség nyiregyházi főcsoportjának küldöttsége is megjelent *Füzessér*y Elemér ny. alezredes vezetésével, ki szép búcsúbeszédben méltatta a derék polgár és vitéz harcos érdemeit. A mélyen sújtott családnak ez úton fejezzük ki őszinte részvétünket.

— **Malmi cégjegyzési hírek.** *Tiszasülyi Gőzfűrész és Gőzmalom Részvénytársaság, Budapest.* Ez az új cégszöveg — az eddigi Groszmann Farkas és Fiai Részvénytársaság cégszöveg törlésének bejegyzése mellett — bejegyeztetett. *Egert* Adorján és *Kazacsay* Imre igazgatósági tagsági minősége és cégjegyzési jogosultsága, továbbá *özv. dr. Gellért* Árpádné igazgatósági tagsági minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. — A Szentendrei Malom és Terményértékesítő Szövetkezet Szentendre, cég megszűnésének és a cégjegyzékbe bevezetése iránt a pestvidéki kir. törvényszék az eljárást megindította. Esetleges kifogások 45 nap alatt bejelentendők.

— **Cégjegyzési változás az Olajmag Értékesítő Szövetkezetnél.** Dr. Mikó Gábor és Dr. Koós Jenő igazgatósági tagok ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett a cégjegyzékbe.

— **Malmi hír.** Előző lapszámunkban közöltük, hogy Király József eladta nagygeresdi malmát és villanytelepét Mayer Ferenc putnoki molnármesternek. A hír azonban annyiban téves, hogy Mayer Ferenc nem megvette, hanem csak kibérelte a malmot és villanytelepet és az üzemet október hó 1.-ével meg is kezdte. — Király József azért adta bérbe nagygeresdi malmát, mert megvásárolta a Hegyiféle tapolcai kétturbinás vám- és műmalmot, valamint az azzal kapcsolatos fűrésztelepet és új tulajdonát személyesen kívánja vezetni.

— **Mestervizsga Békéscsabán.** A f. é. szeptember hó 30.-án Békéscsabán megtartott mestervizsga alkalmából *Sitkey* Miklós békési és *Varga* András eleki molnárok „egyhangú jó" eredménnyel molnármesteri képesítést nyertek. Gratulálunk az új mestereknek!

— **Külkereskedelmi forgalmunk.** A megnagyobbodott Magyarország külkereskedelmi forgalma az 1939. év első nyolc hónapjában 326.5 millió pengő behozatal és 391 millió pengő kivitel mellett 64.5 millió pengő cselekvő egyenleggel zárul. A behozatal értéke 22%-kal magasabb az előző évinél, de a kivitel is 16%-os emelkedést eredményezett. Végeredményben azonban a kivitel aktívuma 5 millió pengővel kisebb, mint az 1938. év hasonló időszakában volt.

— **Új darálómalom Békéscsabán.** A m. kir. iparügyi minisztertől kapott külön engedély alapján *Egri* György molnármester új darálómalmát Békéscsabán, Horthy Miklós-út 73. szám alatt a mult héten üzembehelyezte. Békéscsabán már tiz vegyesőrlésű malom, azonkívül 2 kizárólagos darálómalom működött. A most létesített darálómalom a tizenharmadik üzem Békéscsabán, mely darálással iparszerűleg foglalkozik.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** *A Budapesti m. kir. Állami Gyermekmenhely* (Budapest, X., Üllői-út 86. sz.) az 1939. évi november hó 1.-től 1940. évi október hó 31.-ig terjedő időre szükséges liszt, stb. szállítására versenytárgyalást hirdet. Irásbeli ajánlatok 1939. évi október hó 9. napján délelőtt 11 óráig adhatók be. A versenytárgyalási hirdetmény teljes szövege és ajánlati ürlapok és felvilágosítások az intézet Gazdasági Hivatalában délelőtt 8—11 óra között kaphatók.

A m. kir. állami Horthy Miklós gyógyintézet, Mátraháza, 695—1. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az intézet részére 1940. évi január hó 1.-től december hó 31.-ig terjedő időben szükséges liszt stb. szerződésszerű szállítására. Szállítási feltételek és ajánlati ürlapok az intézet gondnoki irodájában megszerezhetők, illetve a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál, a Miskolci Kereskedelmi és Iparkamaránál, Eger megyei város mérnöki hivatalánál, Gyöngyös megyei város mérnöki hivatalánál, a budapesti Ipartestületek Országos Központjánál, a budapesti Mérnöki Kamaránál, a Gyöngyösi Ipartestületnél, a HONSz gyöngyösi csoportjánál és a gyöngyösi Polgármesteri Hivatalnál megtekinthetők. Az ajánlatokat 1939. évi október hó 23. napján déli 12 óráig kell benyujtani.

*A székesfehérvári m. kir. gyermekvédelem iparis*kolája liszt, dara stb. szállítására 677. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Szállítás megkezdésének ideje 1939. évi november hó 1. Befejezésének ideje október hó 31. Az ajánlatokat a székesfehérvári m. kir. állami gyermekvédelem ipariskolája iktató irodájában 1939. évi október hó 30.-án d. e. 10 óráig kell benyujtani. Részletes versenytárgyalási hirdetmény, ajánlati ürlap, általános és részletes feltételek az intézet iktató irodájában d. e. 8 és d. u. 2 óra között megtekinthetők és díjtalanul megszerezhetők.

A veszprémi m. kir. állami gyermekmenhely igazgató főorvosa 2.366. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1939. november 1.-től 1940. október 31.-ig terjedő időre liszt és dara stb. szállítására. Teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény és mellékletei, valamint ajánlati ürlapok a veszprémi m. kir. állami gyermekmenhely hivatalos helyiségében (Veszprém, Füredi-telep 8. szám, 26. ajtószám) naponta 8—14 óra között, továbbá a budapesti és győri Kereskedelmi és Iparkamaránál, az Ipartestületek Országos Központjánál, a veszprémi városi mérnöki hivatalnál és a Veszprémi Ipartestületnél megtekinthetők, illetve díjmentesen átvehetők. A versenytárgyalás időpontja liszt és dara szállítására 1939. október 26.-án 10 órakor lesz. Ajánlatok eddig az időpontig nyujthatók be.

Ujpest megyei város polgármestere 34.860. sz. alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet a város inségenyhítő akciója részére az 1939—40. évben szükséges kb. 100.000 kg. 6-os búzaliszt szállítására. Ajánlatok a város által rendelkezésre bocsátandó hivatalos ajánlati ürlapon „Ajánlat az inségakció részére szükséges liszt szállítására" felirattal ellátott borítékban 1939. évi október hó 23.-án délelőtt 11 óráig a város iktatóhivatalában adandók be. Az ajánlatokat egy órán belül a gazdasági ügyosztályban bontják fel. Felvilágosítást és ajánlati ürlapot a város gazdasági ügyosztálya (Városháza, II. emelet 47. sz.).

— **Malomárverés.** A szabolcsmegyei Nyirmihálydi községben benzinmotoros malom, ház, szántók és egyéb ingatlanok 7800 pengő kikiáltási árban december 13-án 10 órakor a községházán árverés alá bocsáttatnak.

— **Amerika gabonakészletei.** A látható gabonakészletek Északamerikában szeptember 25-én, newyorki jelentés szerint a következők voltak: búza USA 148,264.000, Kanada 254,944.000; rozs USA 9,396.000, Kanada 3,607.000; árpa USA 14,155.000, tengeri USA 11,259.000 bushel.

— **Új kiőrlési rendelet Belgiumban.** A búza eladását, felhasználását és kiőrlését új rendelettel szabályozták Belgiumban. A kiőrlés oly mérvben teljesítendő, hogy a búzából csak legfeljebb 28% őrlési melléktermény maradjon, tehát a búza 72%-ra őrlendő ki, ami épen nem mondható magas kiőrlési százaléknak. Egyben kormányintézkedések tétettek abból a célból, hogy a búza és rozs vetésterületét 40—50%-kal növeljék.

Műszaki varroda

Porszűrő (filter) és síkszitatömlők, molinó lisztes zsákok a malom és vegyi iparban előforduló összes műszaki varrómunkát szakszerűen legolcsóbban vállal

RÓTH GYÖRGYNÉ, UJPEST, Irányi Dániel-u. 8

— **A legújabb termésjelentés.** Az október 7-én kiadott hivatalos termésjelentés szerint a legutóbbi jelentés óta eltelt három hét első felében enyhe, második felében nagyobbrészt hideg időjárás uralkodott. Eső gyakran volt s meghaladta az átlagot. A búzahozam igen jó s a búza hektolitersúlya legnagyobb részben 80—85 kg. között váltakozik. Egyébként a termésbecslés adatai a következők:

	vetéster. millió kat. hold	átlag q-ban	Hl-súly	mostani — előző becslés millió métermázsában		tavalyi termés
búza . . .	3.28	9.29	78—85	30.5	30.5	26.9
rozs . . .	1.22	7.58	68—78	9.2	9.3	8.0
árpa . . .	0.95	8.17	56—72	7.7	7.8	7.2
zab . . .	0.45	7.87	38—50	3,5	3.6	3.1
tengeri . .	2.21	10.15		22.2	22.6	26.6
burgonya .	0.55	42.96		23.5	23.5	21.4

Fenti számok a Kárpátalja termése nélkül értendők. A múlt évi termés adatai természetesen csak a trianoni Magyarország termését, a visszacsatolt Felvidék nélkül, tüntetik fel. Az időközi fagyok következtében súlyos kárt szenvedett a paprikatermés, melyet az előző becslés 122.000 q-ban irányozott elő, míg a mostani becslés már csak 92.000 q-ban állapít meg. Legközelebb október 28-án adnak ki termésjelentést.

— **Hadiliszt Norvégiában.** Az állami gabonagazdálkodási hivatal új lisztkeverési rendelettel „általános kenyérliszt" elnevezés alatt újfajta kenyérlisztet vezetett be, melynek használata egyedül van megengedve. A liszt 50—50% búza és rozs keverékének 85%-ig való egységes kiőrlésének terméke.

— **A vám- és csereőrlés díjai Bajorországban.** Bajország területére azonnali hatállyal a következő vám- (csere) őrlési díjakat állapították meg: *rozsőrlésnél* 100 kg-onként 2.20 márka és 4% porlás, *búzaőrlésnél* 2.50 márka és 4% porlás, *búzaőrlésnél* 2.50 márka és 4% porlás, *darálásnál* 1 márka és 2% porlás.

— **Az USA ismét leszállította a lisztkiviteli prémiumot.** A földmívelésügyi miniszter ismét leszállította a lisztkiviteli prémiumot, és pedig a csendestengeri kikötőkből Kínába és Hongkongba irányuló küldeményeknél 1.25 dolláról 1 dollárra, a Filippinákra irányulóknál 1.15-ről 1 dollárra és egyéb rendeltetésű küldeményeknél 1.20 -ról 1.10 dollárra. — Egyéb kikötőkből szállított liszt prémiumát 1.25-ről 1.10 dollárra mérsékelték.

— **Házról-házra járó darálómalom telepengedélye.** A m. kir. iparügyi miniszter 3.249/1939. III. Ip. M. számú döntvénye értelmében: „Az iparhatósági telepengedély nem személyre, hanem üzlettelepre, vagyis üzemi célokra szolgáló felépítményekre, üzemi berendezésekre adott közjogosítvány. Erre való tekintettel az olyan darálómalomra, amellyel házról-házra járva a megrendelőknél a helyszinén végeznek végeznek munkát, telepengedély nem adható."

— **A világpiaci búzaárakról.** Világpiaci áralakulásról ma már alig lehet beszélni. A nagy amerikai tőzsdék pillanatnyi benyomások hatása alatt állanak és áraik szerintük kedvező vagy kedvezőtlen hírek szerint mutatnak kisebb ingadozásokat. Az árak azonban végeredményben lefelé tendálnak, mert — mint már megírtuk — semmiféle politikai szinjáték és a jelenlegi méretekben folytatott háború sem tud lényeges változást előidézni azon a tényen, hogy a búzafeleslegek még mindenütt csaknem érintetlenek és sokszorosan túlhaladják a keresletet. Különösen a chicagói, winnipegi és new-yorki tőzsdék voltak lanyhulásra hajlók. Az európai tőzsdék legfontosabb korifeusai jelentéseket vagy egyáltalán nem, vagy pedig hivatalosan irányítva tesznek közzé. Utóbbiak természetesen nem tükrözik hűen vissza a helyzetet. Épen a fenti okokból szüntettük be ideiglenesen „Séta a búza világpiacon" című rovatunkat.

Patkányt, egeret, mezeiegeret csak

„RATINOL"

svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát

„RUSSIN"

irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen! Szállitja:

„RATINOL" LABORATÓRIUM

Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 44. Telefon: 1-315-86

Az Egyesült Magyar Malomipari RT.

Budapesti telepén, (Pesti Victoria Gőzmalom) és a vidéki telepein folyik az alábbi tárgyak kiárusítása:

Stabil és a legmodernebb félstabil gőzgépek, kazánok,
műhelygépek, tengeri morzsolók, szárító berendezések,
villamos berendezések,
szivattyúk,
közlőművek, tengelyek, szíjtárcsák stb. minden méretben,
mérlegek és automatikus mérlegek (15, 20, 50, 100, 150, 200 k-ig,
szállító berendezések,
szerszámok, tartalék géprészek, szíjak,
különböző műszaki vas- és faanyagok,
installációs tárgyak,
tüzoltó- és Sprinkler-berendezések.
iroda- és laboratoriumi berendezések,

és mindennemű egyéb berendezési tárgyak.

Felvilágositások a vállalat irodájában: **Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39. Telefon: 292-279**

Használt gépszíj

elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.

Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.

Braun Jenő, bőrkereskedő,
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.

— **Lisztkivitelünk Hollandiába.** Örömmel regisztráljuk, hogy malmaink a legutóbbi időben Hollandiába mintegy 100.000 q lisztet exportáltak. Ennek a mennyiségnek egy tekintélyes részét vidéki malmok szállították. A küldemények egy része Trieszten át jutott rendeltetési helyére, oly módon, hogy Triesztig vasúton, a kikötőben pedig holland hajókra átrakva, tengeren jutott holland kikötőbe. Az újabb eladások már fob Stettin történtek. Stettinben semleges holland hajók veszik át a rakományt és a vevő felelősségére szállítják Hollandiába.

— **Csak készpénzdíjazásért szabad Németországban vámőrlést végezni.** Az 1939. évi szeptember 25.-től kezdődőleg az egész német birodalom területén csak készpénzdíjazásért szabad vámőrlést (vámcserét) végezni. Természetbeni vám szedése tilos. Az egész vonalon bevezették az őrlési tanúsítványt, tehát a termelő is csak tanúsítvány ellenében őröltethet. A molnárok november 1.-től kezdődőleg csak lisztjegy ellenében használhatnak fel lisztet saját háztartásukban is. Hatályon kívül helyezték a zsákok plombálásának kötelezettségét; de azokat a plombákat, melyek még a malom birtokában vannak, fel szabad használni.

— **Malomipari hírek Romániából.** Hogy *Argetoianu* román miniszterelnök egyúttal malomtulajdonos is, csak annak révén lett ismeretessé, hogy a doljmegyei Breasta községben levő malma leégett a múlt héten. A tüzet egy alkalmazott vigyázatlansága okozta. A romániai kartársak — míg egyrészt részvétüknek adnak kifejezést a miniszterelnököt ért kár alkalmából — örömmel vettek tudomást magas kartársukról s abban reménykednek, hogy mint malomtulajdonos, bizonyára ismeri a malmok sanyarú helyzetét s azon tőle telhetőleg segíteni is fog. Nekünk is voltak a közelmúltban malomtulajdonos miniszereink. Így köztudomás szerint Wekerle pénzügyminiszternek, valamint gróf Károlyi miniszterelnöknek volt malmuk.

A légügyi és tengerészeti miniszter rendelettel kötelezte az üzemeket, hogy a következő gyógyszereket tartsák jól záródó fa- vagy más szilárd anyagból készült ládikában: 1000 gr. klórmész, 250 gr. szódabikarbona, 200 gr. alkohol, 200 gr. hidrogénperoxid, 50 gr. opium tinktura, 50 gr. glycerin, 50 gr. káliumhypermangán, 50 drb codeintabletta, 50 drb ipecacuana tabletta, 90 gr. jódtinktura, 259 gr. égés elleni kenőcs, 75 drb éter-golyócska, 25 fiola coffein-injekció, 6 fiola kardiazol, 6 fiola sztrofantin-oldat, 2 fiola tetanuszantitoxin, 3 gr. novokain, 10 csomag 8 cm. és 7 m. hosszú pólya, 10 csomag 13 cm. széles és 7 m. hosszú pólya, 10 csomag 35 gr-os vatta, 50 gr. összehajtogatott kötszer, 1 drb erős ollő, 1 készlet Pravaz-fecskendő, 5 drb injekciós tű, 2 pohár és még számos apró gyógyszer és gyógyászati kelléket.

Általános a panasz malomipari körökben, hogy a zsákhiány egyre érezhetőbbé válik a behozatal nehézségei, valamint annak következtében, hogy a használt zsákokat spekulánsok vásárolták össze s így a malmok csak nagyon drágán és nehezen juthatnak zsákhoz. Mozgalmat indítottak aziránt, hogy a malmok térjenek át a papírzsákok használatára, melyek sokkal higiénikusabbak, mint az egyéb anyagokból készültek.

— **Rekord rizstermés Olaszországban.** Az idei rizstermés a legnagyobb Olaszországban, amit valaha is betakarítottak. A rizstermést több mint 8 millió métermázsára becsülik, az utóbbi öt éves időszak 7 millió mázsás átlagtermésével szemben.

— **Exporttárgyalás Svájccal és Németországgal.** A mult hét elején Svájcból küldöttség érkezett Budapestre, hogy tárgyalásokat folytasson a magyar-svájci árúforgalom tárgyában. Ugyanis a javunkra évek óta mutatkozó aktivum megszűnt, ami annak következménye, hogy Svájc mindent elkövetett a pénzügyi, illetve kiviteli-behozatali egyensúly helyreállítására, ami végül is sikerült neki. A tanácskozások célja a magyar kivitel megfelelő emelése, még pedig lehetőleg a búzán kívüli egyéb mezőgazdasági cikkekben. A svájci tárgyalással együtt magyar-német gazdasági tárgyalások is folynak. A német küldöttség vezetője Clodius követ.

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Október 8-án, 1900-ban nyitották meg a budapest—kassai telefonvonalat; — *1894-ben* megnyílt a budapest—jobbparti körvasút összekötőíve.

Október 9-én, 1823-ban született *Weber* Antal műépítész.

Október 10-én, 1841-ben elkészült az első Maffei lokomotív; — *1870-ben* megnyitották a temesvári lóvasút forgalmát; — *1903-ban,* Budapesten, az Erzsébet-híd megnyitása.

Október 11-én, 1857-ben meghalt *Ressel J.,* a csavargőzös feltalálója; — *1890-ben* megnyílt a kassa—tornai h. é. vasút; — *1900-ban* a budapest—kolozsvári telefont átadták a forgalomnak.

Október 12-én, 1885-ben halt meg R. Stephenson; — *1891-ben* nyitották meg a brassó—sepsiszentgyörgyi vasutat; — *1896-ban* végzik az első kapavágást az új országház építésénél.

Október 13-án, 1893-ban megindult Budapesten a villamosáramszolgáltatás közvilágítási-, ipari- és magáncélokra; — *1847-ben* megnyitották a krakkó—mylovitzi vasutat.

—

Egy értelmes molnármester levele. Szabó Lajos molnármester a szabolcsmegyei Gyulaj községből a többek között a következőket írja nekünk: „Kérem a tisztelt Szerkesztőség szíves türelmét, hogy előfizetésemet ennyire elhanyagoltam. A kövtekezőkben pontosabb leszek, *mert a szaklap nélkül úgy sem tudnék meglenni*". És még mindig vannak, akik nem ébredtek annak tudatára, hogy szaklap nélkül úgy tapogatóznak és tévelygnek a mai lázas világban, mint az eltévedt vándor a sivatagban. Csak úgy tudhat valaki manapság eligazodni a molnárszakma eseményeiben, a rendeletek és törvények tömkelegében, az ellenőrzés útvesztőiben és az adózási törvények és rendeletek között, csak úgy tud mesterségében is a felszínen maradni és a helyzet magaslatára emelkedni, ha a szaklapot megrendeli és azt szorgalmasan olvassa. Ezzel sok időt, fáradságot, bosszúságot és felesleges kiadást meg veszteségeket takarít meg magának, *nem is egészen napi potom ötödfél fillérért!* Vajjon hogyan akar az olyan molnár érvényesülni a mai késhegyig menő versengésben, rettenetes tülekedésben, aki leghívebb tanácsadójának, a szaklapnak előfizetésére még ezt a csekélységet sem tudja megszerezni?!

Az U. S. A. jelenlegi gazdasági helyzete. Az árellenőrzés országos kormánybiztosának volt helyettese, *Surányi-Unger Tivadar* egyetemi tanár, kíváló közgazdászunk, a Magyar Közgazdasági Társaság felkérésére nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott az előző héten az amerikai gazdaságpolitikai problémákról. Előadásából megtudjuk, hogy az Északamerikai Egyesült Államok kereken 130 millió főre rúgó lakossága a világ népességének 6%-át teszi ki. Ezzel szemben azonban a világ petroleumtermeléséből 60%, gyapotból 41%, kőszénből 29%, rézből 28 %, vasból 24%, aluminiumból 22%, ólomból 21%, gyapjúból 12%, tengeriből 56% és búzából 21% jut az U. S. A. lakosságára. Megtudjuk továbbá, hogy az 1938/39. pénzügyi évben 2700 millió dollárt fordítottak munkanélküli segélyekre s hogy a súlyos közületi eladósodásért a munkanélküliek segélyezési rendszerét okolják az amerikai közgazdászok.

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 498-598.

MALOMKÉPVISELETEK,
gabona- és takarmányügznökség,
Budapesten jól bevezetve
Kosály Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12
Telefon: 112—599

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK
Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.
ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. szám.

Ipari közigazgatási joggyakorlat. Telepengedély korlátolt időre csak akkor adható, ha a fél azt kimondottan bizonyos időtartamra kéri. Az 1884: XVII. t.-c. rendelkezései ugyanis nem adnak módot arra, hogy az iparhatóság a telepengedélyt időhöz kötött érvénnyel adja mag. Ha a fél a telepengedélyt határozatlan időre kéri, az iparhatóságnak módjában áll mérlegelés tárgyává tenni, hogy a város gyorsabb ütemben fejlődő részein üzem közérdekek sérelme nélkül engedélyeztessék-e vagy sem. (13.678/1939. III. Ip. M.)

Itt vannak a hideg idők. Már a nappalok is hüvösek és az éjszakában sok helyen fagypont alá süllyed a hőmérő. Nézzünk tehát körül a malomban és készüljünk elő a hirtelen beálló fagyok, a téli hidegek megfelelő fogadására. Győződjünk meg arról, hogy a Minimax és egyéb tűzoltókészülékek jól működnek-e? El vannak-e látva fagyellenálló téli töltéssel? A vizeshordók olyan helyen állanak-e, hogy a fagy nem tehet kárt bennük? A viztartányok, különösen a védetlen helyen állók, vannak-e burkolva és lefedve? A kútakat is elő kell készíteni a téli hidegre. Csöveit burkolni és szigetelni kell, valamint a malomban és lakásokon levő egyéb vízvezetéki csöveket is, nehogy a fagy megrepessze őket és még az épületet is súlyosan megrongálják. Hozzuk rendbe a szivattyúkat is. Általában figyeljünk mindenre, ami a fagy és hidegek folytán kárt vagy sérülést szenvedhet és iparkodjunk megóvni vagyontárgyainkat a hideg kártétele ellen!

Egy drága könnyűfém. Iparilag csak néhány év óta hasznosítják a Beryllum nevű fémet. Ez a fém egyike a legritkább könnyűfémeknek, mely más fémekhez vegyítve, azoknak rendkívül nagy keménységet kölcsönöz. 1923-ban még az egész világon csak mindössze fél kilogrammot készítettek belőle. Ennek a fél kilogramm beryllumnak terjedelme mintegy liternyi volt, mert a beryllum a víznél kétszerte nehezebb. Ennek a félkilónyi beryllumnak 90.000 pengő volt az ára. Már 1928-ban a termelés 167 kg-ra emelkedett, de még ekkor mindig 14.000 pengőbe került kilogrammja, tehát majdnem háromszorta anynyiba, mint az arany. Addig mindenesetre a legdrágább könnyűfém volt. Nagy feltűnést keltett tehát, amikor 1932-ben híre terjedt annak, hogy Steierországban gazdag berylluméric telepre bukkantak. Az állítólagos érctelep hasznosítására sikerült a felfedezőnek amerikai tőkét felhajtania. Részvénytársaság alakult „The Beryllum Co." cím alatt Graz székhellyel az érc kibányászására. Rövidesen kisült azonban, hogy az egész vállalat megtévesztésre volt alapítva, mert a Kőflach közelében levő beryllércek csak olyan kis beryllumtartalommal bírtak, hogy még az akkori magas fémárak mellett sem fizetődött ki az érc feldolgozása. A beryllum főképpen a beryll nevű ásvány alakjában található, melyet korábban majdnem kizárólag Black Hills nevű helyen, Déldakota államban (U. S. A.) bányásztak. Kanadában és Délafrikában is vannak olyan lelőhelyek, melyeknek kiaknázása még gazdaságosnak mondható.

A beryllum technikai előállítása igen nehéz és a vegyi eljárások egész sorozata útján történik, mert a természetes előfordulása ú. n. pegmatit-kőzetekben lelhető. A pegmatit földpátot és kvarcot magába záró, gránithoz hasonló kőzet és rendszerint laposan elterülő kristályos pala zárványa. Ezekből a kísérőásványokból kell a beryllumot kiválasztani, ami nem csekély nehézségekkel jár. Ez az oka a beryllum magas árának, melyet a beryll ásványból, ennek szétbontása után, elektromos úton nyernek.

EMERGÉ
gumitextil hajtószíj
A MALOMBAN IS
zavartalan munkát biztosit!

SZERKESZTŐI LEVELEK

Tiszántúli. Ugy a forgalmiadó, mint a lisztforgalmi adóváltság és OTI hátralékokért az üzemutód felelős, ha ezek a köztartozások az egyenes adóson be nem hajthatók. Sőt bizonyos körülmények között az üzemutód elődjének egyéb tartozásaiért is felelőssé tehető. Nem felelős azonban a forgalmiadó vagy egyéb természetű bírságokért, miután ezek mindig az egyént, saját személyében, nem pedig az üzemet terhelik. Ezért nyomatékosan azt ajánljuk Önnek, mielőtt malmot vásárol vagy bérel, tudakolja meg a malomosztályon, a forgalmiadó-hivatalnál és az adóhivatalnál, vajjon üzemelődjének maradtak-e és milyen természetű tartozásai vagy hátralékai s hogy azokért nem-e Önt teszik felelőssé? Az egyébként fennálló üzemutódi felelősségére nézve közömbös az, hogy Ön az előbbi bérlőtől, vagy a tulajdonostól bérli-e ki a malmot. Az egyedüli döntő tényező az, hogy az ingatlanban ki folytatja az elődje által abbanhagyott üzemet. Aki folytatja, az üzemutód.

M. I. **malomtulajdonos.** Azok a nagy- és kisközségek, melyek a munkabérrendeletben nincsenek felsorolva, az V. területi csoportba tartoznak és az ezen területi csoport részére megállapított hetibérek alá esnek. A segédeknek természetben kiszolgáltatott járandóságok, tehát az élelmezés ellenértéke is a hetibérből levonható, még pedig azon kulcs szerint, melyet a község illetékes OTI fiókja alap gyanánt meg szokott állapitani és amely összeggel az élelmezés értéke az OTI-bevallásokon és kimutatásokon szerepel. Ha a munkavállaló üzemszünet alatt bemegy a malomba, de ez ebben az időben nem volna kötelessége és ott nem dolgozik, mert nem is volna egyébként sem köteles dolgozni ebben az időben, akkor ezért természetesen nem jár neki fizetés és munkaidejébe nem számít bele. Az se számít a munkaidőbe, ha az üzem megindulása előtt megy be a munkavállaló a malomba és ott tétlenül vár. Más az eset azonban, ha a munkavállaló akkor megy be a malomba, amikor munkaideje kezdődik és azért vár tétlenül, mert a malom munkahiány, vagy más körülmények között p. o. géphiba vagy hasonló ok miatt nem indulhat, vagy üzemközben megállani kénytelen. Mert ilyen esetben az ott töltött idő munkaidőnek számít, akkor is, ha a munkavállaló hibáján kívül dolgozni nem tud. A mestervizsgához semmiféle könyv sincs előírva kötelezően. Nagyon célszerű és hasznos dolog azonban Csizmadia Lajos tanár: „A malomipar technológiája" című művet megszerezni, mert ebben egy kiváló szakember minden vizsgázónak nélkülözhetetlen és szükséges gyakorlati és elméleti ismeretekkel látja el az olvasót. A könyv ára 5 pengő és portó. Kiadóhivatalunk útján is megrendelhető.

Ruppert Károly, malombérlő. Lehetetlent kíván tőlünk, amikor azt óhajtja, hogy kérdéseire vonatkozólag egy szerkesztői üzenet keretében a gépészeti tudományról részletes leírást adjunk. Még konkrét kérdésére sem válaszolhatunk a generátorméretekre vonatkozólag sem, mert sem az átalakított motor méreteit, sem pedig annak gyártási kivitelét nem közölte velünk s így azt sem tudjuk, miféle motorról van szó. Ilyen körülmények között pedig lelkiismeretlenség volna méreteket ajánlani. Egyáltalán nem tanácsoljuk Önnek azt, hogy olyasmivel szerencsétlenkedjék, amihez nem ért, mert ezzel csak kárt, bajt, felesleges költségeket és még talán egy nagy szerencsétlenséget is okoz magának. Egyedül az a helyes, ha szakemberhez fordul s arra bízza a szükséges teendők elvégzését. Végeredményben jobban jár, mint olcsó kontármunkával, mely a „vak tyúk is talál szemet" elv alapján esetleg sikerülhet is, de többnyire ráfizet az ilyen kísérletezésre az ember. Mint elsőrendű szakmunkát, ajánljuk Önnek Doktorics Benő: „Szívógázgépek, gázfejlesztők és erőtelepek" című művét, melynek ára 5 pengő és portó s kiadóhivatalunk útján is megrendelhető.

Szili Ferenc, Nagybajom. A szaklapban közölt bejelentést mindenki tartozik megtenni, akinek iparigazolványa, illetőleg iparengedélye van. A bejelentési ürlapot szíveskedjék a községházán beszerezni, mert csak ottan kapható. A bejelentési ürlap hátlapján rajta van az utasítás, mely megmagyarázza, hogy milyen adatokat kell bejelenteni és milyen okiratokat csatolni. Erre vonatkozólag egyébként a kérdőpontok is tájékozásul szolgálnak. A bejelentést az I. fokú iparhatósághoz kell beadni, ahol esetleges felvilágosításokat is szíveskedjék beszerezni.

Új előfizető. Minthogy az öregségi és rokkantsági biztosítási törvény csak 1929 január 15-én lépett érvénybe, csak az ezutáni járadékheteket számítják be a várakozási időbe. Öregségi járadékra csak annak van joga, aki 65. életévét betöltötte (akár rokkant, akár egészséges) és a törvény által előírt 400 járulékhéten keresztül az OTI-nak fizető tagja volt. Az öregségi járadék két részből, nevezetesen 1. a járadéktörzsből és 2. a fokozódó járadékrészből áll. A járadéktörzs mindenki részére évi 120 pengő. A fokozódó járadékrész pedig az OTI-tagokra nézve az utánuk lerótt járulékoknak 24%-a. Ezt az összeget csak a lerótt járulékok pontos ismerete mellett lehetne kiszámítani. Az özvegységi járadék fele annak a járadéknak, melyre a meghalt házastársnak a törvény vonatkozó rendelkezései értelmében igénye, vagy várománya van. Özvegyi járadékra továbbá csak akkor van igény, ha az özvegy az elhalálozás időpontjában rokkant volt, vagy 65. életévét betöltötte. Az özvegyi járadéknak azonban nem 400 várakozási járulékhét, hanem csak 200 járulékhét az előfeltétele. Szegénységi bizonyítvánnyal való perlés csak bélyegmentességre jogosít. Természetes, hogy az ügyvéd munkájáért díjazást kér, mert ingyenmunkára mással szemben senki sem kényszeríthető s ez nem is volna igazságos. A szlovák konzulátus címe: Budapest, Stefánia-út 22. Utlevelét vizum végett postán is beküldheti. Egyúttal beküldendő vízumdíj fejében 8.—, portóköltségért 1.30, összesen 9.30 pengő.

Gőzmalom és Olajgyár. Kezelőmolnárját, kinek keze alatt egy szakember dolgozik, most már nem bocsáthatja el azonnali hatállyal, illetve felmondás nélkül, csak abban az esetben, ha a felmondási időre járó illetményeit neki kifizeti. Ebben az esetben Ön nem köteles az illetőt malmában megtűrni. Jogában áll azonban az illetőt súlyos becsületsértés és rágalmazás miatt feljelenteni. Azonnali hatállyal elbocsátani azért nem áll már jogában, mert ezt még akkor meg kellett volna tennie, amint Ön ellen a becsületsértést és rágalmazást elkövette. Ha akkor nem élt ezzel a jogával, utólag már nem is élhet vele, mert a joggyakorlat szerint akkori hallgatása úgy vélelmezhető, hogy megbocsátott a sértésekért. Noha Ön fegyvergyakorlatra bevonult alkalmazottját a munkába visszavenni köteles, ha az leszerelése után 8 napon belől ebből a célból jelentkezik, de olyan törvény nincsen, mely megtiltja azt, hogy neki felmondhasson. A törvényes határidőre Ön az ilyen alkalmazottnak is felmondhat, különösen ilyen indokolt esetben, mint amit nekünk megírt. Az illetőnek 14 napi felmondásra van igénye, tehát Ön az illetőt 14 napig szolgálatában megtartani, vagy pedig járandóságát a felmondási időre megfizetni köteles, mely utóbbi esetben azonnali távozását követelheti.

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.
Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

Ducsay József. A Győri Ipartelepek, melynek hatáskörébe osztották be a korábbi csehszlovák villamostelepek átvételét, széleskörű meghatalmazást kapott a miniszteriumtól az áramdíjak tekintetében, mert a korábbi árak mellett minden villamosüzem ráfizetne és tönkremenne. Ennek az az oka, hogy a csehszlovák uralom alatt a villamostársaságok túlnyomó részben állami pénzzel, tehát mondhatni közköltségen dolgoztak s így egészen más volt kalkulációjuk, mint a jelenlegi körülmények között. Egyébként a 11 filléres kwonkénti egységár megfelel az országos átlagáraknak. Ennek dacára, ha úgy érzi, hogy meg van rövidítve, vagy másokkal szemben hátrányos elbánásban részesül, akkor leghelyesebb, ha panasszal fordul a felvidéki miniszteriumhoz, valamint az iparügyi miniszteriumhoz is. Az eredményt szíveskedjék annakidejen közölni velünk.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. Továbbra is élénk a forgalom. A pesti és vidéki nagymalmok részéről nagyobb kereslet mutatkozik. Több tétel minőségbúza került eladásra.

Rozs. A kínálat gyenge és a piacra kerülő tételek könnyen találnak elhelyezésre a megengedett legmagasabb árbázison.

Árpa. Takarmányárpát a hízlalók továbbra is vásárolják, sörárpa iránt változatlanul élénk az érdeklődés a sörgyárak részéről. Utóbbiból állandóan nagyobb tételek kerülnek eladásra. Ujabban középminőségü áruk iránt mutatkozik érdeklődés.

Zab. A kínálat csökkent és habár az érdeklődés is csak minimális, mindazonáltal egy-egy vagón jobb minőségű áruért magasabb árat is fizettek.

Tengeri. Az új tengeri erősen megszilárdult. XII—I-i tiszai árura pesti paritásban P 17.— pénzajánlat van, októberre P 15.30-cal jöttek létre kötések. A szárított tengeri P 19.— P 19.10-zel könnyen elhelyezhető. Csövestengeriért állomás és minőség szerint P 10.40 P 11.— volt elérhető par. Budapest.

A korpaüzlet jól tartott árak mellett kissé megélénkült, a takarmánylisztben nem alakult ki nagyobb forgalom.

Gabonakészáruüzlet:
(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza	19.65—20.65	Egyéb tengeri	18.90—19.10
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi		Príma sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	16.60—17.00
Kisalföldi búza		Középm. tak.-árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	14.05—14.15	I. rendű zab	19.10—19.40
Más szárm. rozs	14.20—14.40	II. rendű zab	19.00—19.10
Tiszántúli tengeri	19.15—19.35	Középmin. zab	18.75—18.90

Határidőüzlet:

Rozs októberre	14.65
Rozs márciusra	15.73
Tengeri októberre	18.80

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált kőleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00		

Az árak budapesti paritásban értendők.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza, 80 kg-os, ab hajóállomás	20.80—20.90
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit	20.75—20.90

Olajárak:

Napraforgóolaj-paritás Budapest	83—86
Lenolaj-paritás Budapest	138—146

Lisztpiac:

A forgalom a szokott keretek között mozog, a sütőipar részéről nagyobb vételek nem eszközöltettek.

Árak:	Búzakorpa	13.40—13.60
	8-as takarmányliszt	15.75—16.25

Hivatalos lisztárfolyamok:
(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37.30—38.60	5	31.05—32.15
0gg	36.30—37.60	6	26.05—28.15
0g	36.30—37.60	7	18.80—18.90
0 F	36.30—37.60	RO	27.75—29.75
2gg	35.55—36.35	ROI	25.00—26.75
2g	35.55—36.35	RI	19.00—20.75
4	33.30—34.40	RII	17.00—18.00

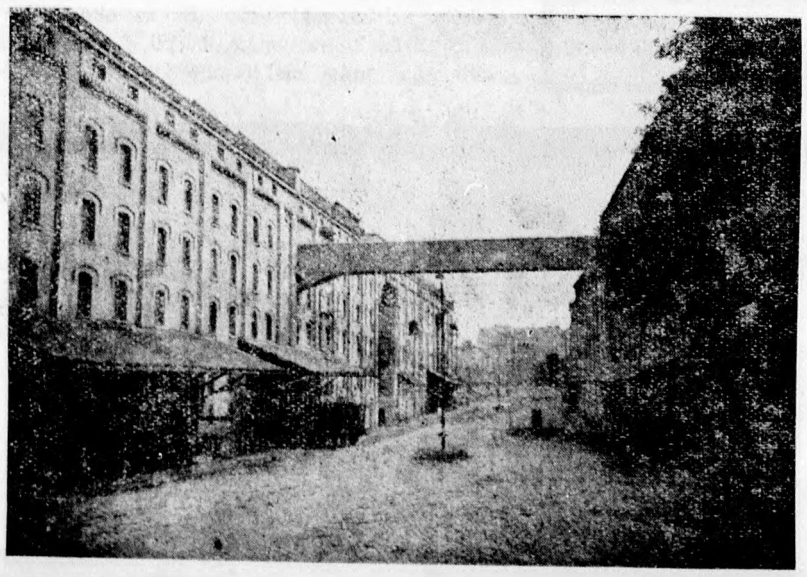

Megkezdődött a CONCORDIA
GŐZMALOM leszerelése!!!

Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

12920 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 39. Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 21. 38. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Leveleihez, ajánlataihoz ne csatoljon eredeti okmányokat, mert ezekért a Kiadóhivatal nem vállalhat felelősséget. Az esetleg elkallódó okmányok pótlása igen nehéz és költséges. Azért csak ezek másolatait küldje be ajánlataival.

Felvidéki 2 waggonos vegyesőrlésű malmunk részére keresünk azonnali belépésre szakképzett vezető molnárt és 2 molnársegédet. Szerelési munkákban jártasak előnyben. Ajánlatokat eddigi munkahelyeket igazoló bizonyítvány másolatokkal „Felvidék" 5847 jeligére a Kiadóhivatalba kérünk. 5847

Jól számoló és jó írású nőtlen molnársegédet 10 járatu vegyestipusu malomban előforduló mázsálási és könyvelési teendők végzésére azonnali belépésre keresek, csakis keresztyének pályázatát veszem figyelembe. Holub Mihály, Fábiánsebestyén, vasuti megálló Kórogy. 5846

Iparigazolvánnyal bíró szakembernek 14 járatú modernül berendezett malom búzatermő helyen, 2 nagyközségben egyedüli malom, 3 évre haszonbérbe adó. Érdeklődés Gazdákmalma, Nagyecsed. 5828

Gépészt keresek állandóra kőszenes motorhoz. Béres, Tard. Borsod m. 1542

Felvidéki 2 vaggonos vegyesőrlésű malmunk részére keresünk azonnali belépésre malmi adminisztrációban teljesen jártas mérlegképes könyvelőt. Ajánlatokat az eddigi munkahelyeket igazoló bizonyítvány másolatokkal „Felvidék 5848" jeligére a kiadóhivatalba kérünk. 5848

Keresek visszaöntéses malomba molnárt, aki ért fafűtéses motorhoz, kitünő búzavidék. Felét kapja a nettó keresetből. Matarics, Érsekújvár, Híd utca 9. 1543

Motorkezelő géplakatost, kiváló munkaerőt keres barnaszéngázhoz családipótlékos üzem. Csiha malom, Hajdunánás. 5836

LEVELEZÉS

Köszönet pályázóknak a gépészi állás betöltetett. Simon és Társai Lovasberény. 1570

Benősülhet gőzmalomba jómegjelenésü, komoly, munkaszeretető, teljes szaktudással bíró, 5000 pengővel rendelkező keresztény molnár, 28 évesig. — Leveleket „Biztos jövő" jeligére a kiadóhivatalba. 5823

Köszönet a pályázó uraknak, a főmolnári állás betöltetett. Nyiri Ferenc és Társa, Gyömrő. 5831

Mészáros Pál Mihály

főmolnárt keressük, jelentkezzen levélben Mészáros és Talér Madaras vagy Volenik János Harta címre. 5835

Főnökhelyettes jeligére hirdetett állást betöltöttem, köszönet a pályázó uraknak, további ajánlatot nem kérek. 1554

30 éves magas, barna, jómegjelenésű, 4 középiskolát végzett molnármester vagyok. Megismerkednék nősülés céljából malomtulajdonos leányával. Iparigazolvánnyal betársulnék. Római katholikus leányok vagy szülei levelét „18—25 éves korig" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 1560

? Aki nem hirdet, elfelejtik!

ÁLLÁST KERESŐK

Szerényigényü 20 éves asztalossegéd molnár tanoncnak ajánlkozik, egy évi malmi gyakorlattal rendelkezik. Ifj. Barna Kálmán, Füzesabony. 1567

27 éves nős, szerényigényü molnársegéd azonnali belépéssel állást keres. Létay Béla, Felsőzsolca. 1568

Állást keres bármilyen malomba 37 éves, nős, kaucióképes molnár. Könyvelést vállal, elsőrendü szakember és kitartó munkaerő. Szabó György molnár, Naszály, Komárom megye. 1571

Főmolnár 43 éves, Dipdisvaldei molnáriskolát végzett, hosszabb malomépítő gyári gyakorlattal, állást változtatna bármikorra Jelenleg három vaggonos malom főmolnárja. Meghívást kér Fehér István, főmolnár, Abony. 5837

27 éves nős gépész mielőbb állást keres. Lakatos munkát, esetleg fűtést vállalja. Szíves meghívást kér Aggod János, Karczag, Sz. T. I. sugárút 31. 1566

Faszenes motorhoz állást keresek november elsejétől május 1-ig ellátás és fix, vagy jómenetelü darálómalomhoz iparengedélyjével társulok. Ajánlatot kér fizetés megjelöléssel Laczay Lajos, Kaszaper, Csanád megye. 1557

Fiatal nőtlen molnársegéd állást keres fizetés megjelöléssel, szíves meghívást kér Csizmadia János, Kastélyosdombó. Somogy megye. 1556

Nős molnársegéd állást keres azonnalra. Meghívást fizetés megjelöléssel Bertalan István, Budapest, Nagydiófa-utca 12. fsz. 13. 1561

Főmolnár csere, vám, kereskedelmi őrlésben kifogástalan szakember és szerelő, bármilyen malmot is elvállal és versenyképessé teszi. Távolság nem határoz. Szíves meghívást kér bármikori belépésre Antal József leveleivel, Kiskunmajsa, Pálos 9. 1559

37-éves molnár állást keres november elsejére. Dobi Béla, Nagykálló. 5840

30 éves nős, szakképzett molnár jobb segédi vagy almolnári állást keres november 1-re. Ungor Mihály, Szentpéterur. 1541

Mestervizsgázott molnár vezetői vagy részesmolnári állást keres kaucióval, hosszú bizonyítványokkal és tanonc öccsével. Hende István, Tapolcafő. Püspök malom. Veszprém megye. 5829

37-éves nős, minden tekintetben megbízható szakember főmolnári vagy kezelői állást keres bármilyen rendszerű malomban, famunkát, szerelést érti. Szíves meghívást kér Rátkai János, Dr Székely Zsigmond leveleivel, Dömsöd. 1548

Főmolnári vagy kezelői állást keres a malmászat terén 20 éves gyakorlattal rendelkező szakember. Főmolnár, Budapest, Megyeri-út 3. III. lép. 310. 1547

Főmolnári kezelői állást keres 37 éves, nős szakember, elvállalja bármilyen rendszerű malom vezetését, iparigazolvánnyal társulna, szerelést vagy átalakítást elvállalna. Németh István, Rácalmás. 1546

Nőtlen molnársegéd állást keres azonnalra. Szíves meghívást kér Miskolczi Lajos, Hajduböszörmény, Bessenyei út 9. 1551

36 éves nőtlen molnársegéd állást keres visszaöntéssel összekötöttbe 15-ére. Dobi Béla, Nagykálló. 1552

Középkoru nőtlen molnármester elsejére állást keres. Németh József, Nagyrábé. 5845

Kis- és nagymalmi gyakorlattal két molnársegéd állandó munkát keres, Csikós Gyula, Mészáros Lajos, Pestszenterzsébet, Marosujvár. 5. 5844

Motorgépész nős kiscsaládu tanult géplakatos, eszterga-szerelő munkát ért, elhelyezkedne alkalmi jobb helyre november 1-re vagy 15-re. Szíves meghívást fizetés jelöléssel kér. Nagy János, Kismarja Elza-malom. 1569

Igazi molnár család fia kiscsaládu, ha kell nagyobb óvadékkal állandó vezető főmolnári állást keres. Bármilyen malom vezetését vállalja. Az őrlő közönségnek jelenlegi állásában fogalma: Igazi vámmolnár, jelenlegi állásában 1928 óta legnagyobb megelégedésre dolgozik. Vállalja a Diesel- és szivógázmotorok kezelését, illetve karban tartását garancia mellett. Autovezető igazolványnyal is rendelkezik. Szíves meghívást a malom műszaki leírásával és fizetési összeggel „Igazi vezető főmolnár" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 5852

Bármikori belépésre állást keres Csajkó Károly molnár, Inánes, u. p. Csobád, Abauj megye. 1544

Keresztény molnárfiu vagyok, malmi műszaki cikkek eladását vállalnám vidéken, autóval is rendelkezem. Nagyobb műszaki cégek meghívását fix és jutalékkal kérem. Malomtól orvosom eltiltott. Cím a kiadóban. 5849

VEGYESEK

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010/1

Viziturbinás kereskedelmi malom szitáselé 50 mázsáért bérbeadó. Sörházmalom, Székesfehérvár. 1563

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Seck dupla hengerszékek 25/50, 25/60, 30/50 és 3/40 méretekben kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/a

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Eladó vagy társ kerestetik 600 lakosú község egyedüli malmához esetleg bérbeadó. Bővebbet Meskó Jenő, Soltvadkert. 5843

Gőzfürésztelep és malomépítészeti anyagkereskedéssel 10—20.000 pengővel rendelkező keresztény társat keresek. — Leveleket „Gőzfürész" jeligével a kiadóhivatalba kérek. 5822

Bérelnék 2—3 járatú vízi esetleg kisegítő gépes vámmalmot hosszabb időre vagy megvételre keresek. Cím a kiadóban. 5850

Egy waggonos bérbeadó malom Buránszky József, Budapest, Rózsahegy utca 8. 1564

Teveszőr és Atlasz gépszijak 150—600 mm-ig kifogástalan állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Egy jóforgalmú, 5 járatú, vízimalom 6 éves bérlete betegség miatt átadó. — Érdeklődni Strobl Józsefnél, Középső-malom, Hejőcsaba, — Borsod m. 5818

Eladó 50 éve fennálló 5 járatú síkszitás vámmalom. Eladási ára 35.000.— pengő. Tőkeerős egyénnek bérbe kiadó. Cím: Kopp Margit, Boldogasszonyfa, u. p. Szentlászló. Somogy megye. 1558

Kefegép fekvőelrendezésű kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/c

Négyjáratú állandó vízimalom ingóval kiadó, 4—5 ezer pengővel átvehető. Cím a kiadóban. 1562

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó szerelésből megmaradt 3 drb. Szücs-féle Radiál 1 golyós, 1 drb. centrifugál szivattyú 1 colos, Radiál darabja 20 P, szivattyú 30 P, 1 új generátor ventillátor 50 P. Cím ifj. Bojtor, Báté. 5851

Eladó IV. T. jelü Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Liliput K. L. I. nagyteljesítményü triőr kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/d

Fordson traktor-alkatrészek állandóan raktáron, hengerblokk, főtengely, bronzkerék, vízszivattyú és Oliver-Massey eke-részek szállíthatók; alig használt, kétvasú traktorekék olcsó áron: Róna Miklós Alföldi Gépkereskedelmi Vállalata, Szeged. 5796

Bérbe vagy elszámolásra keresek, 2—5 járatig, jóforgalmú vízimalmot néhány hold földdel, csuvármentes vidéken. Csak komoly ajánlatokat kérek „Csuvármentes" jeligére a kiadóba. 5798

36-os sárospataki kővel 10—12-es nyersolaj motorral daráló eladó és kipróbálható. Szabó Sándor, Csongrád, Szécsényi út 30. 1555

Keresek megvételre 18 colos vagy ennél nagyobb, üzemképes Gattert. — Cím: Hengermalom, Nagycsömöte. 5799

Darálóköveket önélesedő nagyteljesítményüek: Nagy Ferenc műkő- malomkőgyára, Dunaföldvár. Ezüst éremmel kitüntetve. 5358

Gőzszivattyúk, centrifugál-szivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszűnt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Zsákcsuszda kapható. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.). 2007/a

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Hengerszékek 21 és 21/a számúak, kivételesen 500, 600 és 700 pengőért, per darab, eladatnak. Ezenkívül minden más méretű Ganz- és külföldi gyártmányú hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII., Lehel-u. 64., telefon: 298-036. 2129

Eladó két vízimalom Dunántúl, a hozzájuk tartozó tavakkal, réttel és szántóval együtt, az egyik 16, a másik 32 hold területtel. Cím a kiadóhivatalban. 1522

Medicagó új, egy hónapja használt 11 kalapácsos daráló eladó. Szedmák Imre molnár, Polgárdi. 5839

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5842

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Tiszta búzatermő vidéken 8 járatú jóforgalmú malom fele eladó. Tízezerrel átvehető. Bővebbet Fáber malomépítész, Hajduszoboszló. 1565

Excelsior daráló, használtan kapható. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2191/1

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Malmot keresek bérbe, részre vagy elszámolásra 10 járatig. Tuza János, Székesfehérvár, Sörház tér. 1545

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6 469

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Traktor- autó-, mótorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Árverésen eladatik a nagykátai telekkönyvi hatóságnál november 3-án egy tápiószelei jól felszerelt, napi 120 mázsa teljesítő képességü gőzmalom. Bővebbet Dr. Bun Jenő ügyvéd, Budapest IV. Deák Ferenc utca 15. sz. 5831

Hengerfejrepedés ellen védekezhet a „Motorvédő" készülékem alkalmazásával. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/g

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Teljes olajmalmi berendezés jókarban eladó sürgősen, víznyomású prés üzemben megtekinthető, válaszbélyegre válaszol Klein Testvérek daráló és olajmalma, Tiszabábolna. 5834

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Úrményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Bérbe vagy elszámolásra keresek jóforgalmú csuvármentes vízi vagy motormalmot 2—6 járatig, részletes ajánlatot kérek. Torma, Görgeteg 1553

Eladó 1 Bulford 3 méter csúcstávolságú esztergapad, 1 oszlopos fúrógép. Dömsödi Lajos, Szentes, Jövendő utca 3. 5830

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Szárító oszlopok Kemény Manónál, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/f

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép, Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfűrésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest, (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyűt vegyen. Beszerezhető: Úrményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Ha még nincs malmában László Medicago egyetemes őrlő- és zúzógépe, állítsa be mielőbb. Számos referencia. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-ucca 25.) 2149

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Eladó autó, ötszemélyes, prima állapotban 600 pengő. Kovács fúrógép, tábori tüzhely, öreg malomberendezési tárgyak, vadászfegyverek, haláleset miatt sürgősen. Csató, Ujpest, Fóti út 117. 1550

Vizimalom 70 lóerővel, 9 járatú, villanyteleppel, kíváló búzatermő vidéken azonnalra bérbeadó. Hengermalom, Nagycsömöte. 5827

Monarch darálók, 300, 400, 500 átmérőben használtan kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Bőrszíj, gummi- és textilszíj rendkívül olcsón eladó. Technika, Dobozi-u. 5 2193

Besser 3. számú Rentabel kitünő állapotban kapható: Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Generátort keresünk 85—90 H. P. fatüzelésü szívógáz motorhoz, gyártmány és méretek pontos leírásával. Konyári Hengermalom R. T. Konyár. 5838

Eladó malom, 10 járatú búza és 6 járatú rozsmalom, melléképületekkel bőven beépítve a községben, 3 család részére szolgáló szép lakóház, nagy konyhakerttel, erdőbirtok és külön telken fekvő üzlethelyiség. Cím a kiadóhivatalban. 5832

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Eladó Májerszky gyártmányú 2 sz. olajprés, 2 radiálszita, 1 pár daráskő, olajtartály, víztartály, szijtárcsák. Demeter János, Hajdudorog. 1549

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Autó amerikai Welie-gyártmányú, prima csukott karosszériával, új gumikkal eladó. Adója évi 160 pengő, fogyasztása 15 liter 100 kmre. Bérfuvarozónak kiváló vétel. Ára 1000 pengő. Megtekinthető: Szórády-malom, Mosonszentjános.

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Krisztáber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

Eredeti Oroszlán-védjegyü szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményü, használt, kitünő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. Kátránykiválasztókat, minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemü malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK
repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése
Lakos és Székely gépgyár
Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.
Uj berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely.

Hivatalosan előirt malmi könyvek ÁRJEGYZÉKE
(csakis malmok részére):

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv**
(az egységes vámőrlési könyv) valamennyi vámmalom, vámőrlő, vámcserélő, felöntős cseréjü, vegyesőrlésü malom és cseretelep részére. 300 oldalas, oldalanként 12 bárcával, tehát 600 őrlési tétel számára, **két perforált és egy rögzített lappal,** kitünő íropapiron, legpontosabb egyeztetéssel. Ára darabonként P 4.—

Ugyanezen könyv, azonos árban, kapható kisalakban is.
(Tessék a rendelésnél ezt megjelölni.)

2. **Vámdarálási könyv**
darálások (búza- és rozsdarálás kivételével) számára, kemény kötésben (alkalmas az előjegyzéses őrlések nyilvántartására is).
Ára darabonként P 2.—

A megrendelésnél kérjük a szükséges könyveket és nyomtatványokat **pontosan felsorolni.**
Postaköltséget a megrendelő a kézbesítéskor fizeti.

Az utánvéttel való megrendelés túlságosan megdrágítja a szállítást!

Az összes könyveket raktárról azonnal szállítjuk.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA
KIADÓHIVATALA
Budapest, V., Katona József-utca 14. sz.
Telefon: 118—489.

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, tésü, kulcs, doboz, bőrtok állandóan raktáron.
ÓR- és AUTÓÓRÁK,
valamint kilométerlelzők szakjavító műhelye
SCHVARCZ TESTVÉREK
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIALIS JAVITÓMŰHELY

A valódi svájci
SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált

A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyilások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

RENAULT
személy- és teherautók
minden nagyságban
REIMAN
Budapest,
(V., Vörösmarty-tér 3.)

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 21. 38. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A malmi érdekképviseletek az árkormánybiztosnál.

Lapunk más helyén ismertetjük az árellenőrzés országos kormánybiztosának 5115/1939. számú határozatát a búza eladási árára és az őrleményárak kalkulációjára vonatkozólag. A rendelkezés a malmokra nézve rendkívül hátrányos és szinte lehetetlen helyzetbe hozza a malomipart, annak révén, hogy az árkormánybiztosi határozat a búza áremelkedésének csak egy részét engedi áthárítani az őrleményárak kalkulációjánál.

Ennek folytán jelenleg az a helyzet, hogy amíg a *búza ára* 1939. évi augusztus 26.-a óta — a lépcsőzetes havi áremelkedés — kétizbeni 20—20, összesen 40 fillérjével és a Futurának engedélyezett felár folytán 50 fillérrel, végül a minőségbúza 25 filléres ártöbbletét is számítva (a Futura ugyanis minden valamire való búzát minőségbúzának deklarál) végeredményben összesen *115 fillérrel drágult meg*, addig az árkormánybiztosi határozat következtében a malmok csak a lépcsőzetes emelkedés 40 fillérnyi ártöbbletét érvényesíthetik az őrleményáraknál az összes őrleményekre, tehát korpára és takarmánylisztre is felosztva, valamint a Futura-féle 50 filléres felár fejében ezen összeg felét, vagyis csak 24 fillért, a kettes számú lisztnél világosabb lisztfajtáknál, a 40%-os nullás kiőrlési átlag alapulvétele mellett legfeljebb 60 fillérben megszabva. Az összesen 115 filléres búzaáremelkedésből tehát csak 64 fillér áthárítása van a malmoknak megengedve.

A malmok őrlési önköltsége már az árrögzítés előtt sem volt teljesen érvényesíthető a lisztár kalkulációknál, tehát csak természetes, hogy a malmok lisztárai nem bírnak ki egy olyan 115 filléres búzaáremelkedést, melyből az őrleményáraknál érvényesíteni csak 64 fillért tudnak.

Noha az említett árkormánybiztosi határozatot a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete csak folyó hó 17.-én kapta kézhez, már másnap, folyó hó 18.-án *vitéz dr. Miskolczy Hugó* országgyűlési képviselő, a VIKE elnökének vezetése mellett a malomipari érdekeltség együttes kihallgatáson jelent meg *Dr. Kacsóh Bálint* országos árkormánybiztos előtt, hogy a malomipar sérelmeinek orvoslását kérje.

A küldöttségben *Dr. Marschall Ferenc* ny. miniszter, a Fővárosi Malomegyesület elnöke, *Tóth István* malomigazgató, a VIKE társelnöke, *Dr. Darányi Béla* malomigazgató, *Schmidt Richard* és *Cseuz Gyula* malomtulajdonosok, valamint *Dr. Karácson Jenő*, a VIKE főtitkára vettek részt.

Az árkormánybiztost a malomipar nevében *vitéz dr. Miskolczy* Hugó orsz. képviselő, a Vidéki Középmalmok Exportegyesületének elnöke üdvözölte, majd *Dr. Marschall Ferenc* ny. miniszter előzetesen és általánosságban vázolván a malomipar helyzetét, *Tóth István* malomigazgató, a VIKE társelnöke terjesztette elő a malomipar részletes kalkulációit, a kormánybiztosi rendelkezésekből folyó áralakulási folyamatot, az ebből adódó helyzet magyarázatát és a malomipar konkrét kérelmeit. Számszerüleg bizonyította, hogy a malmokat a jelenlegi helyzetből kifolyólag eladásaiknál súlyos veszteség éri, tehát sürgős intézkedésre van szükség.

Dr. Kacsóh Bálint kormánybiztos válaszában utalt a jelenleg folyamatban levő őrlési önköltségi árelemzésekre, melyeket az Árkormánybiztosság számos malomban folytat s amelynek befejeztével lesz abban a helyzetben, hogy a jelenlegi kalkulációs rendszeren változtatást eszközöljön. Az árelemzés eredményétől függ ugyanis annak eldöntése, vajjon a malmok a jelenlegi őrleménykalkuláció mellett megtalálják-e s mennyiben számításukat s ezért döntését junktimba kívánja hozni az őrlési önköltségek hivatalos megállapításával. Az árelemzések november 1-ig befejeződnek, amikor is a döntés nyomban meg fog történni. Kilátásba helyezett egyébként bizonyos átmeneti intézkedést is, mely a helyzet enyhítésére alkalmas volna.

Dr. Karácson Jenő, a VIKE főtitkárának előterjesztésére *Dr. Kacsóh Bálint* kormánybiztos még megígérte a küldöttségnek, hogy döntés előtt a malomipari érdekeltséget mégegyszer meg fogja hallgatni és előterjesztéseiket újabb megfontolás tárgyává fogja tenni.

Fentiek szerint a helyzet tehát egyelőre változatlan marad; a malomipar minden zsák lisztet veszteséggel és ennek tudatában kénytelen eladni, mert törvény bünteti a készletük visszatartását.

Mindazonáltal remélhető, hogy a visszás helyzet azonnal meg fog szünni, amint a malmi őrlési önköltség számszerű megállapítása megtörténik. Előttünk, kik hivatásunkból kifolyólag is a malmi őrlési kalkulációt jól ismerjük, egy pillanatig sem kétséges, hogy az árelemzés a malmok igazságát fényesen be fogja igazolni. Nem új keletű ugyanis az, hogy már az árrögzítés előtti időkben sem birtak a malmok olyan lisztárakat elérni, melyek mellett őrlési önköltségeiket és akár csak a legcsekélyebb polgári hasznot behozhatták volna. Annál kirívóbb kell hogy legyen az ellentét a jelenlegi körülmények között, amikor 115 filléres búzaár emelkedést a lisztárak kalkulációjánál nem érvényesítheti a malomipar.

Senkinek sem lehet ugyanis az a célja, hogy a malomiparral veszteségteljes őrléseket végeztessen és ezzel quasi a malomipar vállaira rakja a közellátási terhek egyik tekintélyes részét, s ezzel a malomvállalatok vezetőit — a tudatos veszteséges üzletvitel révén — a vállalati vagyonnak hűtlen kezelésére kényszerítse.

Az uj napraforgó konstrukció.

Bár az új napraforgó konstrukciót még nem tették közzé hivatalosan, módunkban áll annak azon részét, mely az olajmalmokat közvetlenül érdekli, a következőkben ismertetni:

A napraforgómag felvásárlásának és az ebből termelt napraforgóolaj értékesítésének lebonyolító szerve a Futura. Ugyancsak a Futura gondoskodik a napraforgó feldolgozásáról is, oly módon, hogy az olajsajtoló üzemekkel feldolgozási szerződéseket köt, a vidéki növényi olajsajtolóipar érdekképviseletének, a VINOSz-nak meghallgatásával.

A szerződéses olajmalmok felhatalmazást kapnak meghatározott mennyiségű napraforgómag közvetlen vásárlására és a még esetleg fedezetlen szükségletük fedezéséről a Futura fog gondoskodni megfelelő és a lehetőség szerinti forgóbeutalással.

A Futura a szerződéses olajmalmoknak a napraforgó hivatalosan meghatározott vételárán felül q-ként 1.— pengőt számít fel jutalék és költségek címén. Ugyancsak 1.— pengőt kell befizetni a Futurához az olajmalmok által közvetlenül a termelőtől vásárolt napraforgó minden métermázsája után.

A kisajtolandó olajat a Futura veszi át, még pedig minden állomáson az országos árkormánybiztosság által megállapított kilogrammonkénti 77 filléres árban. A pogácsát szintén a Futura veszi át q-kénti 12.75 P árban ab termelőállomás.

A szállítási feltételek, átvételi árak és minőségek a szerződésekben lesznek meghatározva.

A konstrukció hatályának védelmére napraforgót és napraforgóolajat a MÁV csak a Futura által kiállított szállítási igazolvány kíséretében vesz át szállításra. — A vonatkozó utasítást már az összes vasutállomások megkapták a MÁV igazagtóságától a következő szöveggel:

„Napraforgómag és napraforgóolaj küldemények csak szállítási igazolvánnyal vehetők fel fuvarozásra.

66.569/1939. IV. sz. Kereskedelem- és Közlekedésügyi miniszter úr ad 66.283/1939. VI. számú rendelete alapján tudomásul és alkalmazkodás céljából közöljük, hogy csak olyan napraforgó és napraforgóolaj küldeményeket szabad fuvarozásra felvenni, amelyek fuvarleveléhez a feladó a Futura Magyar Szövetkezeti Központok Rt. által kiállított és a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter vezetése alatt álló m. kir. Növénytermelési Hivatal által láttamozott igazolvány csatolva van.

Kereskedelmi Főosztály."

A kisebb vámolajütők vámkeresetének átvételéről szintén megfelelő intézkedés fog történni.

A társulati adóreform és a malomipar.

A társulati adóreform tervezetét úgy a szaksajtó, mint a napisajtó már hosszabb idő óta tárgyalja és ismerteti. A reform mélyreható változásokat tervez a társulati adó kimunkálása terén. A reformok célja természetszerüleg az, hogy a kincstár bevételeit a társulati adóból erőteljesen fokozzák s ez a törekvés önként értetődően olyan terheket jelent a vállalatokkal szemben, melyeknek előteremtése esetleges nyereségektől függetlenül is kötelességévé tétetnék a vállalatoknak s így nem minden esetben mondhatók méltányosnak. Különösen aggasztó a tervezet néhány pontja az amúgy is dekonjunkturával küzdő malomiparra nézve, bár nem lehet mondani, hogy a malomiparra különleges intézkedések volnának tervbe véve. Minden szakma érdekképviselete előterjesztette már észrevételeit az adóreformra vonatkozólag. Az észrevételeket a pénzügyminiszter nagy figyelemmel tanulmányozza s ez reményt nyújt arra, hogy a tervezet legkirivóbb intézkedései enyhíthetők lesznek. A malomipari érdekképviseletek szintén jól tennék, ha az iparág vonatkozó kívánságait és észrevételeit kellő időben terjesztenék a pénzügyminiszter elé, mert nem kétséges, hogy a reformnak számos olyan pontja van, mely malomipari szempontból különleges megvilágításra szorul, tehát a szakma érdekképviselete által végzendő el.

Eredményesen fejezték be a magyar—svájci tárgyalásokat.

Svájc eddig túlnyomó részben, sőt csaknem teljesen kliringelszámolásban állott Magyarországgal. Mindent, amit tőlünk exportáltak, megfelelő értékű iparcikkeikkel akarták kiegyenlíteni. Az utóbbi időkben ennek hátrányai már erősen mutatkoztak, miután Svájc az eddiginél nagyobb mértékben vásárolt tőlünk mezőgazdasági termékeket s ezekért kizárólag iparcikkekkel akart fizetni, holott korábban nyersanyagok is érkeztek Svájcból. A mostani tárgyalásoknak tehát egyik legfontosabb pontja az volt, hogy exportáruinknak legalább egy részéért adjon Svájc szabad valutát, hogy ezeken olyan nyersanyagokat szerezhessünk be, melyek csak szabad valutáért kaphatók. Mint értesülünk, Svájc kívánságainkat honorálta s így a megegyezés az új alapon meg is köttetett. A tárgyaláson újabb magyar búzamennyiség vásárlása is szóba került.

Külkereskedelmi tárgyalások Szlovákiával.

A múlt hét elején *Nickl* Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, továbbá *dr. Polyák* István rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter vezetésével szlovák részről külkereskedelmi tárgyalások kezdődtek, melyen szlovák részről még a szlovák mezőgazdasági kamara elnöke és a szlovák gazdasági minisztérium osztályfőnöke is részt vettek. Az első tárgyalásokon mindkét részről csak tájékozódás történt és ismertetése azoknak a kívánságoknak, melyeket az árucsereforgalommal kapcsolatosan mindkét állam támasztani kíván. Hovatovább azonban olyan kedvező légkör fejlődött ki a megbeszélések folyamán, mely a legszebb reményekre jogosítja fel az érdekelteket s melynek eredményeként remélhetőleg rövidesen olyan tényekről számolhatunk be, melyek a malomipart is érinteni fogják.

Használt gépszíj

elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.

Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.

Braun Jenő, börkereskedő,
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.

Németország teljesiti lengyelországi olajrendeléseinket.

Évnegyedenként rendszeresen tárgyalásokat folytat a magyar és a német kereskedelmi bizottság, mely a legutóbbi alkalommal a kereskedelmi forgalom sok fontos kérdését rendezte és részben kibővítve, új alapokra fektette. A malomipart a számos nagyfontosságú megállapodás közül első sorban is az a hír érdekli, hogy Magyarország továbbra is meg fogja kapni a német birodalomtól azokat az olajtermékeket, melyeket eddig Lengyelországtól kaptunk s így etekintetben sem kell fennakadástól tartanunk.

A nyersanyagellátás központosításának terve.

A nyersanyagellátás, mely szerves összefüggésben van a devizagazdálkodás kérdésével, valutaszegény hazánkban mindig elsőrendű fontosságú tényező volt, s még inkább nőtt fontosságában a háborús helyzet által felidézett nehézségek folytán. A nyersanyag ellátását és elosztását különféle közhivatalok különböző osztályai végezték. Mindenütt oly módon, hogy ezzel a rendkívül fontos feladattal olyan miniszteri tisztviselők bízattak meg, akik ezenkívül még rendes hivatali teendőiket el kellett hogy lássák, ami az illető tisztviselők túlterhelésére vezetett és nem szolgált az ügynek sem előnyére. Értesülésünk szerint illetékes helyen azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a szétszórtan működő szerveket egyetlen központba egyesítik s ezáltal lehetővé teszik, hogy a nyersanyagellátás fontos kérdése nagyobb összhanggal, egyöntetűen és kizárólag ennek az ügynek szolgálatában álló tisztviselők útján intéztessék. A terv még tanulmányozás stádiumában van, de legközelebb sor kerül az érdekelt érdekképviseletek meghallgatására is.

Mótorok szakszerű gyári **javítása** és átalakítása **Barnaszén-tüzelésre**

MOTOR ÉS GÉPGYÁR

MARTOS ÉS HERZ

Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

Az árkormánybiztos ujabb döntése a lisztárak kalkulációjáról.

A Futura buzaeladási árainak ujabb megállapitása. — A buzakereskedők eladási árai.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa 1939. évi október 14.-én, 5115/1939. szám alatt kelt határozatával engedélyt adott a Futurának arra, hogy búzaeladásait belföldi viszonylatban a számára megállapított mindenkori állomási átvételi árak felett 50 fillérrel magasabb áron bonyolíthassa le.

Ugyancsak engedélyt adott arra a búzakereskedőknek is, hogy búzát legfeljebb 25 fillérrel magasabb áron adhassanak el, mint amennyi a Futura Rt. mindenkori állomási átvételi ára.

Ezzel a rendelkezéssel az árkormánybiztos csak azt az elvet juttatta kifejezésre, hogy munkája fejében egy bizonyos méltányos haszon mindenkit megillet, aminthogy az is megillet mindenkit, hogy költségei, melyek üzletkötései alkalmával a szokásos mértékben keletkeznek, megtérüljenek.

Noha az árkormánybiztos már előzőleg is hozzájárult ahhoz, hogy a malmok a Futura átvételi áraiknak havi emelkedését őrleménykalkulációikban kifejezésre juttathassák, mostani döntésében ezt még precizebben határozta meg annak elrendelésével, hogy ez az áremelés valamennyi őrleményre, a korpát és takarmánylisztet is beleértve, egyenletesen kiterjedhet.

Ennek ellenében azonban azt az 50 fillérnyi búzaártöbbletet, mely a Futura átvételi ára és eladási ára közötti különbözetből keletkezik, a malmok csak 25 fillérrel kalkulálhatják az őrleményáraknál s itt is csak a kettes számnál finomabb, tehát csak a nullás és egyes számú lisztek áránál. Ezeknek a liszteknek árát ezen a címen q-ként legfeljebb 60 fillérre emelhetik.

A Futura 50 fillér eladási marzsával szemben azért engedélyezett az árkormánybiztos a malmoknak csak 25 filléres búzaártöbblet kalkulációt az őrleményeknél, mert felteszi, hogy a malmok búzaszükségletük felerészét közvetlenül a termelőtől, tehát a Futurának engedélyezett ártöbblet nélkül fogják beszerezni.

Az árkormánybiztos azon rendelkezése, hogy ez a 25 filléres búzaár többlet is csak a kettesnél finomabb lisztekre alkalmazható, nyilvánvalóan a kenyérlisztek drágításának megakadályozására szolgál. Az pedig, hogy a huszonöt filléres búzaártöbbletből — a kettes számú lisztig kizárólag — q-ként 60 filléres áremelés esik, az országos kiőrlési átlagból lett kiszámítva, amely egyesig bezárólag 40%-ot tesz ki.

Végül azt is megengedi az árkormánybiztos, hogy az olyan malmok, melyek közvetlenül a termelőtől helyt malomtelep csupán fuvarköltségekkel terhelten tudnak búzát vásárolni, az ily módon keletkező költségeknek az őrleményáraknál leendő bekalkulálhatása végett igazolt esetben hozzá forduljanak.

Fenti döntéseket az árkormánybiztos a VIKEhez intézett leiratában fektette le, miért is annak szövegét szószerint a következőkben közöljük:

Budapest, 1939 október hó 14.

5115/1939. sz. *Tárgy: Lisztárak.*

Vidéki Középmalmok Export Egyesülete
Budapest.

Hivatkozással fenti tárgyra, értesítem t. Címet, hogy a Futura R. T.-nak engedélyt adtam, hogy belföldi rendeltetésre a számára megállapított mindenkori állomási átvételi árak felett 50 fillérrel magasabb áron bonyolíthasson le eladásokat. Ugyancsak engedélyt adtam a búzakereskedőknek is, hogy eladási áraikat q-ként legfeljebb 25 fillérrel a Futura R. T. mindenkori állomási átvételi árai fölé emelhessék. Ezen időpont után sem fizethető azonban a búzáért a termelőknek magasabb ár, mint ami a Futura részére átvételi árként az ügyletkötés helyén és időpontjában meg van állapítva.

A Futura R. T. átvételi árainak havi emelkedését a malmok őrleménykalkulációjukban úgy vehetik figyelembe, hogy valamennyi őrlemény árát (takarmányliszt és korpát is beleértve) a búza havi áremelkedésének megfelelő összeggel felemelhetik. Ennél nagyobb összeggel egyetlen lisztfajta ára sem emelhető.

Miután a malmok búzaszükségletüknek kb. ugyanakkora részét fogják a Futura R. T.-tól, mint közvetlen a termelőktől beszerezni, nem emelek kifogást az ellen, ha a malmok lisztáraiknál a havi áremelkedésen túlmenően búza q-ként további 25 fillért számításba vesznek. Ezen 25 filléres búzaáremelés ellensúlyozásaképen azonban csupán a 2-esnél finomabb lisztek áremelésére adok engedélyt, még pedig ezen lisztfajták országos átlaghan 40%-osnak vehető kiőrlési arányszáma alapján q-ként legfeljebb 60 fillér erejéig.

Miután ez a számítás a Futura részére megállapított állomási átvételi árakon lehetséges gazdavásárlásokat tételezett fel, nem zárkózom el az elől, hogy azok a malmok, melyek helyt malomtelep csupán fuvarköltséggel terhelve tudnak közvetlen termelőtől vásárolt áruhoz jutni, ezen fuvarköltségeknek a lisztáraknál való figyelembe vétele végett igazolt esetben hozzám forduljanak.

dr. Kacsoh s. k.,
az árellenőrzés országos kormánybiztosa.

A meg nem hosszabbitott felvidéki iparigazolványok hatályukat vesztik.

Az 1.100/1939. M. E. számú rendelet alapján minden felvidéki iparüzőnek, illetőleg kereskedőnek iparjogosítványát revízió alá vetették. Ezekre vonatkozólag jelenleg úgy áll a helyzet, hogy az az érdekelt, aki az elutasító döntésről 1939. évi július 1.-je előtt kapott elutasító határozatot, üzletét, iparát 1939. évi október hó 1.-én abbanhagyni köteles. Ha pedig 1939. évi július 1.-je után kapott elutasító döntést, a felszámolási határidő az értesítés vételétől számított három hónap alatt, de legkésőbb 1940. évi január hó 1. napjával jár le. Az említett határidők lejártával az érdekeltek foglalkozásukat abbanhagyni és üzletüket bezárni tartoznak. Ha ezen kötelezettségüknek nem tesznek eleget, úgy a hatóságok az illetővel szemben jogosulatlan iparüzés címén eljárnak és üzletüket hatóságilag bezáratják. Halasztó hatálya esetleges Közigazgatási Bírósághoz időközben benyujtott panasznak nincsen. Ugyancsak nincs halasztó hatálya esetleg előterjesztett újabb kérelemnek, kegyelmi kérvénynek, vagy bármilyen más jogorvoslatnak sem.

A hetenként csak egy-két napon át foglalkoztatott kereskedelmi tisztviselő munkabére.

A 61.491/1939. K. K. M. számú döntvény kimondja, hogy a kereskedők által alkalmazott tisztviselők legkisebb munkabérének megállapítása tárgyában hozott és 25.297/1939. K. K. M. szám alatt megerősített munkabérmegállapító bizottsági határozat a kereskedők által alkalmazott tisztviselők számára havibéreket állapít meg. Ebből következik, hogy a határozat rendelkezései nem terjednek ki az olyan kereskedelmi tisztviselőre, akit a munkaadója ismételten, sőt rendszeresen, hetenként azonban csak egy-két napon át foglalkoztat. *Az ilyen tisztviselőkre nézve ezidőszerint legkisebb munkabérek megállapítva nincsenek.* Noha a döntvény kereskedelmi tisztviselőkről beszél, kétségtelen, hogy az iparban alkalmazott tisztviselőkre is értelemszerüleg alkalmazni fogják a döntvényben lefektetett jogszabályt.

Ipari közigazgatási joggyakorlat

Fontos elvi határozatot tartalmaz a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 27.373/1939. K. K. M. számú döntvénye. A döntvény előzménye az, hogy N. N. iparigazolvánnyal bíró egyén kérelmet nyujtott be az I. fokú iparhatósághoz az iránt, hogy iparát három társával együtt kívánja továbbfolytatni s ennek tudomásul vétele vezettessék rá az ő iparengedélyére. Az előzetes formaságok elintézése után ez meg is történt. Később N. N. társaival valószínüleg összekülönbözött s azt kérte az iparhatóságtól, hogy vegye tudomásul azt, hogy társait az iparból kizárta. Erre az esetre vonatkozik idézett döntvény, mely kimondja, hogy az I. fokú iparhatóság szabálytalanul járt el, amikor N. N.-nek és három társának előterjesztett kérelmére nem a kereskedésnek társas alapon gyakorlásra jogosító új iparengedélyt állított ki, hanem a bejelentést az N. N. nevére kiállított iparengedélyre rávezetett záradékkal vette tudomásul. A társas iparjogosítvány megadása tekintetében ez az eljárás alaki hiba volt, mely azonban az állandóan követett gyakorlat értelmében az iparjogosítvány érvényességére befolyással nincsen. Az előzőekből következőleg N. N. a társasiparból három másik társát egyoldalú bejelentéssel nem zárhatja ki, hanem legfeljebb ahoz van joga, hogy a társasiparból ő maga kilép és ha a kereskedést tovább akarja gyakorolni, erre jogosító új iparengedélyt kell váltania, a régi engedélyt pedig, megfelelő záradékolás után, a közkereseti társaságban bennmaradó tagokat jogosítja fel a kereskedésnek további gyakorlására.

Betanított munkás jellegének meghatározása. 41.265/1939. XIII. Ip. M. szám alatt az iparügyi miniszter a következő döntést hozta: „Betanított munkásnak általában olyan munkást kell tekinteni, aki a szükséges jártasságnak gyakorlat (betanitás) útján való megszerzése mellett, a közönséges napszámos vagy segítő munkától különböző szakmunkát vagy annak egy-egy mozzanatát (menetét) jelentő munkát végez."

A legkisebb munkabérhatározatok hatálya alól egyes esetekben felmentés nem adható. Ezt mondja ki az iparügyi miniszter 37.028/1939. XIII. Ip. M. számú döntvénye.

A zár alá vett szilárd és cseppfolyós tüzelőanyagok és kenőolajok forgalombahozatalára és felhasználására vonatkozó rendelkezések ujabb módositása tárgyában.

Az 53.718/1939. Ip. M. számú rendelet az iránt intézkedik, hogy az egyes anyagkészletek zár alá vételéről szóló 12.113/1939. M. E. számú rendelet mellékletében 219. és 220. sorszámú *faszenet*, a 252. sorszám alatti adózott világító *petróleumot*, a 253. sorszám alatti anyagokból az adózott *gázolajfajtákat*, a 254. sorszám alatti *kenőolajat* és a 255. sorszám alatti *hengerolajat* a 49.706/1939. Ip. M. számú rendelet 1. §-ában megjelölt határidő után is, 1939. évi november hó 1.-ig a zárolt készlettel rendelkező és a szóbanforgó anyagok forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok rendes vevőik kétheti szükségletének megfelelő mennyiségben *külön engedély nélkül* kiszolgáltathatják.

„NOVOREX" bőrszíj

a tökéletes hajtószíj

nagy szakító szilárdságu, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, viz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.

Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.

„KRAUSZÓL" folyékony szijkenőcs, csúszás ellen.

KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR

MARCALI, (Somogymegye). — Alapitva 1850

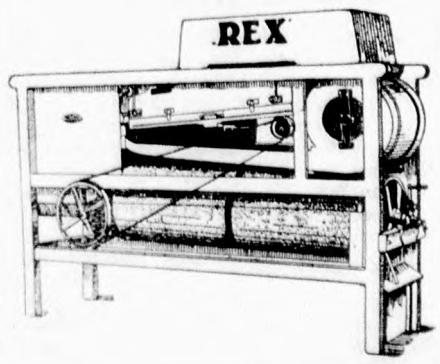

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a

„REX"

legujabb és legtökéletesebb

vetőmagtiszlítógépet,

minden teljesítményre

Árajánlattal készséggel szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépitészet, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szlávy-utca 20–30. (Gergely-u. sarok)

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Mai számunkban a közjegyzési sorshuzásnál 26. sorszámot nyert és az I. számú pályatételre beérkezett *„Molnársegéd“* jeligéjű pályamunkát bocsátjuk a nyilvánosság elé. A közlések sorrendjében még mindig tekintettel kell lennünk lapunk felére csökkentett terjedelmére s ennek következtében a helyhiányra, mely lehetetlenné teszi, hogy a sorshúzás sorrendjét betarthassuk.

A mai pályamunkát is olvasóink szives figyelmébe ajánluk és várjuk a hozzászólásokat, illetőleg előbírálatokat, melyek eddig nagyon szép számmal érkeztek s a bíráló bizottság nehéz munkáját jelentékenyen megkönnyítik.

A „Molnársegéd“ című pályamű műszaki leírása a következő:

Pihenő tartányból a búzát 16% nedvesség tartalommal az első töret hengerre eresztjük, amelyen csak egész könnyedén szoritunk, annyira, hogy csak a búzának egy kevés nyomást, illetve törést adjunk. Az elsőtörethenger 220×650 mm-es kerületén 207 rovátkával és 10% elhajlással, él-él ellen, 1 : 3-hoz sebességkülönbséggel forognak.

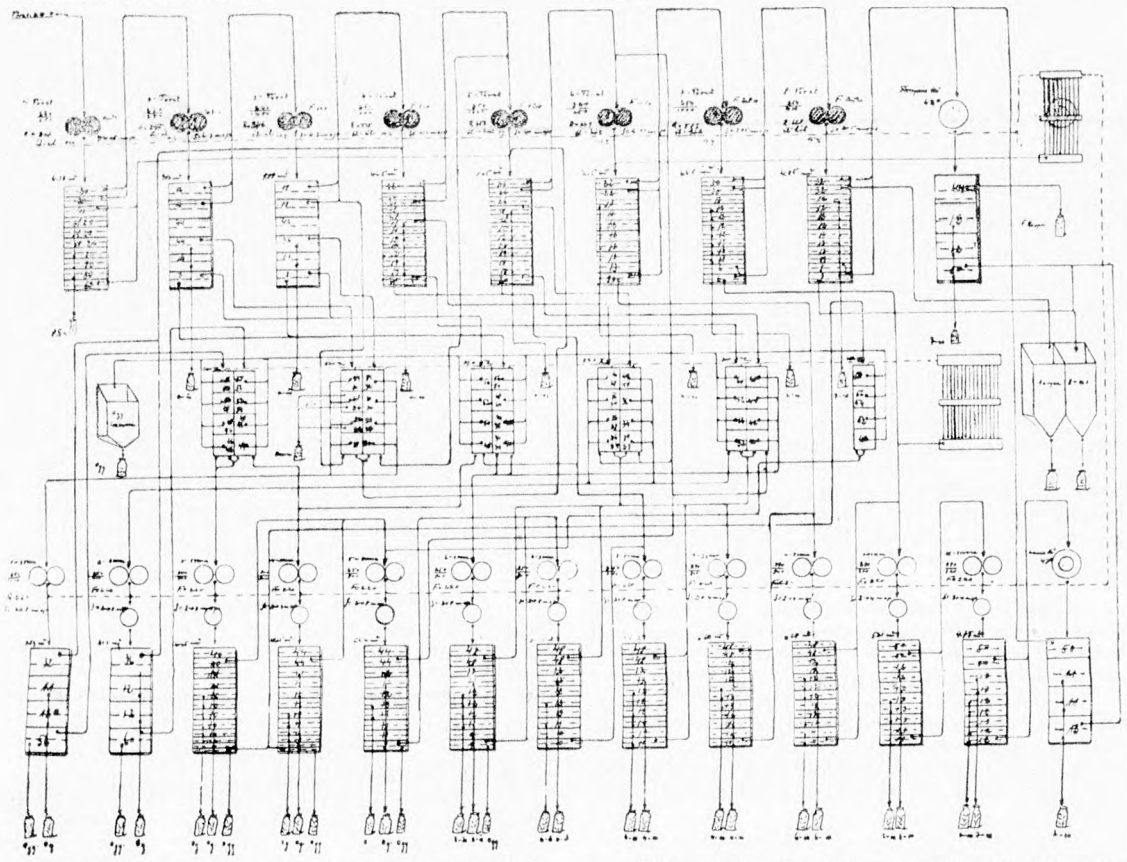

A második törethengert már annyira szorítjuk, hogy lehetőleg jó sok értékes darát kapjunk. Hengerek mérete 220×1250 mm., kerületén 241 rovátkával, él-él ellen, 10% elhajlással, 1 : 3 sebességkülönbséggel.

A harmadik törethenger szintén úgy fogatva, mint a második; a cél itt is az, mi az előbbi töretnél: sok dara, kevés liszt. A henger méretei 220×1250 mm,. 276 rovátka, él-éllel, 10% elhajlás. Sebességkülönbség 1 : 3-hoz. Negyedik törethenger 250×1000 mm-es, kerületén 335 rovátkával, 10% elhajlás, él-él ellen forognak, 1 : 2.5 sebességkülönbséggel. Ötödik törethenger 250×1000 mm-es hengerekkel, kerületén 353 rovátkával, 14% elhajlással, él-háttal, 1 : 2.25 sebességkülönbséggel. Hatodik törethenger 220×650 mm-es hengerekkel, kerületén 379 rovátkával, 14% elhajlással, 1 : 2.25 sebességkülönbséggel. Hetedik törethenger 250×1000 mm-es hengerekkel, kerületén 589 rovátkával, 15% elhajlással és 1 : 2 sebességkülönbséggel. A nyolcadik törethenger szintén olyan méretekkel, kerületén 628 rovátkával, 15% elhajlással, élháttal, 1 : 2-höz sebességkülönbséggel.

A negyedik, ötödik töretek még úgy vannak fogatva, hogy lehetőleg sok darát és kevés lisztet adjanak. A hetedik, nyolcadik töretnél azonban már lehetőleg minden lisztet vonjunk ki a töretből, úgy, hogy korpamentes lisztet és lisztmentes korpát kapjunk. A kő feladata még a korpának az őrlése.

Sima hengerek: Az első és a második sima henger 250×1000 mm., a hengerek 1 : 1.25 sebességkülönbséggel. Harmadik és a negyedik sima 300×800 mm-es hengerekkel, 1 : 1.25 sebességkülönbséggel, ötödik és a hatodik sima 250×800 mm-es hengerekkel, 1 : 1.25 sebességkülönbséggel. — Hetedik, nyolcadik sima 250×700 mm-es hengerekkel, 1 : 1.25 sebességkülönbséggel. Kilenc, tizedik sima, 290×800 mm-es hengerek, 1 : 1.25 sebességkülönbséggel. Tizenegyedik, tizenkettedik sima 290×600 mm-es hengerekkel, 1 : 1.25 sebességkülönbséggel forognak.

Felbontók: Az első, illetve a második, harmadik, negyedik és az ötödik sima hengerekhez a 4 drb. tányéros rendszerű. Az 5 drb. verőléces a hat, hét, nyolc, kilenc és a tizedik simához a kettő kefés rendszerű felbontó pedig tizenegy és a tizenkettedik sima hengerekhez.

Töretsziták: Az első töretszita 10 drb. szitáló kerettel 4.95 m². A második töret 6 drb. szitáló kerettel 9.87 m² felülettel. Harmadik töret 6 drb. szitáló kerettel 9.88 m² felülettel. A negyedik 13 drb. szitáló kerettel 6.65 m² szitafelülettel Az ötödik töret 12 drb. kerettel 6.65 m² felülettel. Hatodik töret 10 drb. kerettel 6.65 m² felülettel. Hetedik töret 12 drb. kerettel 6.65 m² felülettel. A nyolcadik töret 12 drb. szitáló kerettel 4.95 m² felülettel. A korpakő szitája 4 kerettel 7.13 m² szitáló felülettel.

Sima sziták: Az első és a második sima sziták, négy-négy kerettel 7.13—7.13 m² szitáló felülettel. A harmadik és a negyedik sima 12 kerettel 6.65 m² szitáló felülettel. Az öt, hat, hét és nyolcadik sima szita 10 drb. kerettel, mindegyik 5.54 m² szitáló felülettel. A kilenc és a tizedik sima szita, 12 drb. kerettel 6.20 m² szitáló felülettel. A tizenegyedik és a tizenkettedik sima sziták az első 10 drb. kerettel 5.21 m² szitáló felülettel, a második 9 kerettel 4.75 m² szitáló felülettel. A dercekő négy drb. kerettel 7.13 m² szitáló felülettel.

Dara és dercegépek: Az első dupla gép 400 mm. szélességű, a második 500 mm., harmadik 340 mm., negyedik szintén 340 mm. Az ötödik dupla 300 mm-es keretekkel és végül egy szimpla 450 mm-es keretekkel.

Őrlemény vezetés: Az első törethenger szitájának a 20-as bevonatok átmenete a második törethengerre. A negyvenes bevonatok átm. az ötödik töret szitára. A 120-as és a 80-as bevonatok átejtése liszt. Második töret szitájának a 16-os bevonatok átm. a harmadik törethengerre. A 44-es bevonatok átm. Goromba dara a 2-ős számú daratisztítóra, a 7-es bevonat átm. finom dara az 5-ös számú daragépre; 7-es bevonat átejtése derce a 6-os számú gépre. A 12-es bevonat átejtése 2-ős liszt. A harmadik töret szita 18-as bevonatok átm. 4-ik törethengerre; 46-os bevonatok átm. goromba dara 4-es számú gépre; 8-as bevonat átm. finom dara a második töret finom darájával együtt az 5-ös számú gépre. Átejtése derce a második töret-dercével a 6-os számú gépre. Negyedik töret szita 22-ős bevonatok átm. goromba dara a 7-es számú gépre; a 48-as bevonatok átm. finom dara 5-ik törethengerre; a 48-as bevonatok átm. goromba dara a 7-es számú gépre; 70-es bevonat átm. finom dara a 9-es számú gépre; átejtése derce a 8-ik sima hengerre. A 11—12—13-as bevonatok átejtése 4-es liszt. Ötödik töretszita 26-os bevonatok átm. 6-töretre. A 48-as bevonatok átm. goromba dara a 8-as számú gépre. A 70-es bevonat átm. finom dara a 10-es számú gépre; 12-ős 13-as bevonatok átejtése 4-es liszt. Hatodik töret 22-ős bevonatok átm. 7-ik töretre. A 80-as bevonat átm. finom átm. 7 töretre; 11-es, 12-es, 13-as bevonatok átejtése liszt; a 80-as bevonat átejtése derce a 10. sima hengerre. A 7-ik töret 30-as bevonatok átm. és a 6-os bevonatok átm. a 8-ik töretre. A 6-os bevonatok átejtése derce a 11-ik sima hengerre. A 12-ős, 13-as bevonatok átejtése 6-os liszt. 8-ik töret 32-es bevonatok átm. goromba korpa tartányba. A 8-as bevonatok átm. a korpaköre. átejtése a 8-as kamrába. Korpakő 44-es bevonat átm. finom korpa zsákba vagy tartányba; az 50-es bevonat átm. 8-as tartányba. A 12-es és az 50-es bevonatok átejtése 7-es liszt.

Sima sziták: 1-ső sima szita 32-ős bevonat átm.

WOLFNER
GÉPSZÍJ
VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség

Budapest, IV., Károly király-út 26.

MALOMKÉPVISELETEK,
gabona- és takarmányügynökség,
Budapesten jól bevezetve
Kosály Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12
Telefon: 112—599

a 4-ik töret felvonóra; 56-os átm. az 1-es számú gépre; átejtése 0gg. zsákba (szükség esetén a 0g.-hez lehet keverni). 11—12-es bevonatok átejtése 0g. liszt. A 2. sima 36-os átm. 4. töret felvonóra; 60-as átm. a 2-ós számú gépre; átejtése 0gg., a 12-es bevonatok átejtése 0g. 3-ik sima; 40-es bevonatok átm. az 5-ik simára; 6-os bevonatok átm. a 11-es számú gépre; átejtése 0gg. liszt; 11—10-es bevonatok átejtése 0g. liszt. A 4-ik sima 44-es bevonatok átm. az 5-ik simára; a 7-es bevonatok átm. 11-es számú gépre. Átejtések: 0g. és 0gg. lisztek. 5-ik sima 44-es bevonatok átm. a hatodik törethengerre; a 8-as bevonat átm. a 7-ik simára; a többi selyem átejtése 0-sima, 0g. és 0gg. liszt. A 6-ik sima 48-as átm. 9-ik sima hengerre; a 9-es bevonatok átm. 7-ik sima hengerre. A 13-as, 12-ős, 11-es bevonatok átejtése 2-ős liszt; a 9-es bevonatok átejtése 0gg. liszt. A 7-ik sima 48-as bevonatok átm. 9-ik sima hengerre. A 10-es bevonatok átm. 8-ik sima hengerre. A 13-as, 12-ős, 11-es bevonatok átejtése 2-ős liszt. A 10-es bevonat átejtése szintén liszt. 8-ik sima 48-as bevonatok átm. és a 10-es bevonatok átm. 9-ik sima hengerre. A 13-as, 12-ős, 10-es bevonatok átejtése 4-es liszt. A 9-ik sima 48-as és 10-es bevonatok átm. 10-ik sima hengerre. A 12-ős, 13-as, 11-es és 10-es bevonatok átejtése 4-es liszt. A 10-ik sima 48-as és 11-es bevonatok átm. 11-ik sima hengerre. A 13-as, 12-es és a 11-es bevonatok átejtése 6-os liszt. A 11-ik sima 50-es és 11-es bevonatok átm. a dercekőre; a 13-as, 12-ős bevonatok átejtése 7-es liszt. Dercekő 50-es bevonat átm. korpakőre; 12-ős bevonat átm. 8-as tartányba. A 11-es, 12-es bevonatok átejtése 7-es liszt.

Dara és dercegépek: Az első gép átejtése 0gg. tartányba; átm. és átcsapat a 3-ik sima hengerre. A 2-ik gép átejtése 0gg. kamrába; átm. 4-ik sima hengerre; az átcsapat a 3-ik simára. A 3-ik gép átejtése az 1-ső sima hengerre; átm. a 4-ik törethengerre; átcsapat az ötödik töret felvonóra. A 4-ik gép átejtése szintén az 1-ső sima hengerre; átm. az 5-ik törethengerre; átcsapat az ötödik töret felvonóra. Az 5-ös számú gép átejtése 0gg. átm. a 4-ik sima hengerre; átcsapat a 8-ik simára. A 6-os gép átejtése 0gg. átm. és átcsapata a 6-ik sima hengerre. A 7-ik gép átejtése a 2-ik sima hengerre; átm. a 6-ik törethengerre; átcsapata a 9-ik sima hengerre. A 8-ik gép átejtése a 2-ik sima hengerre; átm. a 6-ik törethengerre; átcsapata a 9-ik sima hengerre. A 9-es gép átejtése 0gg. átm. a 2-ik sima hengerre; átcsapata a 9-ik sima hengerre. A 10-es gép átejtése a 6-ik sima hengerre; átm. a 6-ik törethengerre; átcsapata a 9-ik sima hengerre. A 11-es gép átejtése 0gg. átm. és átcsapat az 5-ik sima hengerre.

A lisztsziták átlagsűrűségi száma 11.5. Lisztselymek XX-esek. Az elősziták pedig acélsodronyszövettel. A hengerekhez legcélszerűbb a kefés tisztító.

Asztalidarát 2%-ig a 26-os bevonatról veszek.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Tagjainkhoz! Bár Szövetségünk politikával egyáltalában nem foglalkozik s így a gyülekezési jog korlátozása dacára is bizonyára kapna engedélyt szokásos összejövetelei megtartására, a mai viszonyok között helyesebbnek látja az Elnökség, ha egyelőre eltekint mindennemű összejövetel, tehát úgy a szervező-értekezletek, mint az önképzőköri ülések megrendezésétől. Midőn erről az összejövetelek rendezőit és az önképzőkörök vezetőit miheztartás végett értesítjük, Tagjaink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy ügyes-bajos dolgaikkal írásban is felkereshetik Szövetségünk irodáját (Budapest, XIII., Reitter Ferenc u. 12/b.), ahonnan a szükséges felvilágosítást ugyancsak írásban kapják meg. *Főmolnárok Országos Szövetsége.*

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségüknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek **halasztást.**

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. címére sziveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

HIREK

— **KITÜNTETÉS.** A Kormányzó Ur Őfőméltósága **Gáspár Jenőnek, az Országos Sajtókamara főtitkárának a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. Gáspár Jenő, aki a régi írói és újságírói gárda kiváló tagja, felelősségteljes új őrhelyén olyan értékes munkásságot fejtett ki már eddig is, hogy érdemeit legfelsőbb helyen is észrevették és méltányolták. Az újságírótársadalom minden oldalról megnyilatkozó szerencsekívánataihoz mi is örömmel csatlakozunk.**

— **Házasság.** *Mészáros Dezső,* a csécsei Takátsmalom üzemvezetője f. hó 18.-án vezette oltárhoz *Bozsó Pirike* úrleányt. Az új párnak ez úton fejezzük ki szerencsekívánatainkat.

— **Igazgatóváltozás a Hutter és Lever R. T.-nál.** Jelentős személyi változás történt a Hutter és Lever R. T.-nál. Az eddigi vezérigazgató, Guy *Chipperfield* lemondott tisztségéről és elutazott Magyarországról. Helyét *Warren* A. J. foglalja el, mint új vezérigazgató, aki eddig Hollandiában működött az Uni Lever koncern kötelékében. Egyidejüleg lemondott igazgatósági tagságáról Georg *Schicht* és *Barnish* Croudson William. Helyükbe *Pohlenz* Pál és benefalvi *Bacsák* János a vállalat két tisztviselője kerültek az igazgatóságba.

— **A Magyar Molnárcéh előadógyűlése.** A Magyar Molnárcéh f. hó 16.-án, a Felsőiparis kolában megtartott előadóülésén **Schmidt Béla** malomigazgató „Az 1939. évi búzák" címen ismertető előadást tartott, melyet a Céh nagy számban jelenlevő tagjai osztatlan figyelemmel és tetszéssel kísértek.

— **Malmi cégjegyzési hir.** *Műmalom és Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest.* V. Zoltán-ucca 11. Szily Márton igazgatósági tagnak e minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Vajda Mór igazgatósági tag e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett.

— **Malmi közgyűlés.** *Kunmadarasi Gazdák Malma Részvénytársaság* meghivja részvényeseit az 1939. évi október hó 24.-én, délelőtt 10 órakor Kunmadarason tartandó rendkivüli közgyülésére. — A *Kalocsai Paprikatermelő, Őrlő és Kereskedelmi Részvénytársaság* az 1939. évi október 25.-én, délután 5 órakor Kalocsán tartandó rendkívüli közgyülésre meghívja részvényeseit.

— **Befejezett kényszeregyesség.** A győri kir. törvényszék közhirré teszi, hogy Poll Sámuel téti malomtulajdonos ügyében a csődönkívüli kényszeregyességi eljárást befejezte.

— **Malomárverés.** A Budapesti Közlöny 234. számában a nagykátai kir. járásbíróság 40.369 pengő kikiáltási árban árverést hirdet Tápiószele községben levő ház, malom és szőlőre. Az árverés ideje 1939. évi november hó 3.-án 9 órakor a nagykátai járásbíróságnál.

— **Baleset a darálóban.** A szikszói Turul darálóban, mely Donkó Béla, az ottani Hangya Szövetkezet üzletvezetőjének tulajdona, súlyos baleset történt. A daráló kezelőjének jobbkezét a felvonószíj elkapta és hüvelykujját tőből kiszakította. Levelezőnk szerint a daráló kezelője molnártanoncként van alkalmazva, ami az esetet már szövevényessé teszi, mert daráló törvény értelmében molnártanoncot nem tarthat.

— **Lisztszállítási versenytárgyalás.** *Csanád vármegye Szent István Közkórháza Igazgatósága, Makó,* 450. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1940. évre szükséges *liszt* stb. szállítására. Az általános részletes és különleges szállítási feltételeket tartalmazó ajánlati felhívást, ajánlati ürlapot a kórház gazdasági hivatalában 2.— pengős nyomtatványáron naponta 8—1 óráig lehet beszerezni. Az ajánlatok benyujtásának határideje 1939. évi november hó 7.-én délelőtt 10 óra.

— **A tüzifa ára.** Számtalan tanácskozás során számos terv merült fel arra vonatkozólag, hogy a tüzifa ára abban az arányban szállíttassék le, amilyen arányban a visszacsatolt országrészek erdőállománya a tüzifa importját feleslegessé teszik. — Mi is több izben irtunk a kérdésről s referáltunk arról a határozatról, hogy a tüzifa árát kincstári fa megfelelő árban való piacrahozatalával kívánják lenyomni és szabályozni. Mindez azonban csak irott malaszt maradt. Fatüzelésű szivógázmotorral dolgozó olvasóink közül nagyon sokan panaszkodnak afelől, hogy nemcsak, hogy nem lett olcsóbb az üzemükhöz szükséges tüzifa, hanem néhol árúhiány következtében egyenesen megdrágultak a faárak. Illetékes helyen most komoly mérlegelés tárgyává tették a szanálás módjait. Van olyan javaslat, mely a tüzifaárakat maximálni kívánja s ekként akarja biztosítani az olcsóbb faárakat. Más javaslat inkább afelé hajlik, hogy a kincstári fa fokozott piacrahozatala útján lehet és kell a faárakat szabályozni és megfelelő szinvonalon tartani. Az ügyben legközelebb döntést várnak.

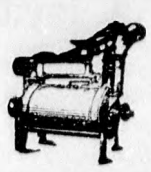
„Takarékos"-mosógép
100 kg buzához kb. 30 liter viz
Árusitja: **Kemény Manó**
Budapest, V., Akadémia-u. 21

— **Augusztusi buza- és lisztkivitelünk.** Augusztusban rendkivül sok: 1½ millió mázsa búzát adtunk el külföldre. A legnagyobb mennyiséget Németország vásárolta. Olaszország is igen nagy mennyiségü búzát vett: 719.665 mázsát. *Az „exkliring" országok közül csak Svájc volt vevőnk,* ahová ebben a hónapban 61.284 mázsa búzát vittünk ki. Rozsot csak Olaszország vásárolt, az is nagyon keveset: 13.546 mázsát. Búzalisztből öt országba küldtünk kisebb mennyiségeket. A kivitt 3148 mázsa lisztnek 58.5%-át, 1843 mázsát Olaszország vette meg, a többiből 540 mázsát Németalföld, 500 mázsát Norvégia, 254 mázsát Nagy-Britannia és 101 mázsát Finnország. Rozslisztből csupán 25 mázsát vittek ki Olaszországba.

— **Megszervezik a fémhulladékok országos gyűjtését.** Nálunk sokkal gazdagabb államokban már régóta meg van szervezve a fémhulladékok tervszerű és céltudatos gyűjtése. Az ilyen szervezett gyűjtés hihetetlen eredményeket produkált mindenfelé és számtalan millióra rug az az összeg, melyet a nyersanyaggazdálkodás számára egyik-másik országban megmentenek a biztos pusztulástól. Nálunk eddig jobbadán csak a vas- és acélhulladékok gyűjtése volt megszervezve. Ezt a Vashulladék Értékesítő Rt. végezte. Ez a cég most újabb nagyszabású akcióhoz kezdett, melybe értesülésünk szerint a Mezőgazdák Szövetkezetét és a Hangyát is bevonta és Fémgyűjtő Rt. elnevezés alatt, a Metallokémia Rt.-gal együtt alapította meg új szervezetét. A fémgyűjtés országszerte teljesen kereskedelmi alapon történik s már nyersanyaggazdálkodásunk érdekében is kívánatos, hogy az akciónak mentől nagyobb sikere legyen s mentől több embernek adjon új munkaalkalmat s egy darab kenyeret.

— **Az idei napraforgótermés.** Az október kiadott hivatalos földmivelésügyi miniszteriumi jelentés szerint a napraforgómag betakarítása folyamatban van. A tányér elég nagy és a mag szép telt. Főterményként 13.235 kat. holdon átlag 8.94, összesen 118.332 q termés várható. (A mult évben a trianoni Magyarországon 11.767 kat. holdon átlag 6.32, összesen 74.346 q termett.) Mellékterményként 250.424 kat. holdon átlag 1.35, összesen 337.724 q termés várható. (A mult évben a trianoni Magyarországon 302.482 kat. holdon átlag 0.79, összesen 238.341 q termett.)

— **Új gazdasági tárgyalások Jugoszláviával.** Kereskedelmi szerződésünk f. é. december 31.-én jár le Jugoszláviával. Mielőtt a szerződést megújítanák, előkészítő tárgyalások váltak szükségessé, melyek igen nagy horderejüek, révén annak az örvendetes változásnak, mely a két ország minden viszonylatában beállott. Kilátás van ugyanis arra, hogy a két állam között úgy az árúcsereforgalom, mint a kliringmegállapodás keretei jelentékenyen ki fognak bővülni. A hazai ipart elsősorban érdekli az új lehetőség, mert Jugoszlávia ipari importszükséglete erősen megnövekedett s Jugoszlávia hajlandó arra, hogy a Magyarországba szállítandó ipari nyersanyagok kontingensét ennek megfelelő mértékben felemelje. Kétszeres fontossággal bir ma ez a körülmény, amikor a nyersanyag beszerzését a háborús viszonyok folytán bekövetkezett szállítási nehézségek megnehezítik. A tárgyalások eredményei elé hazai ipari és gazdasági körök osztatlan figyelemmel és várakozással tekintenek.

— **Malomszindikátus Cehországban.** A csehországi kereskedelmi malmok szindikátust alakitottak, melynek kötelékébe 70 kereskedelmi malom tartozik. Az új alakulat célja a túlzott malomközi verseny kikapcsolása, a lisztminőségek és lisztárak biztosítása és a mezőgazdaságnak takarmánycikkekkel való ellátása. Az új alakulat cége: Csehországi malmok kontingentáló és eladási irodája.

— **Érvényben maradnak a meglevő iparjogosítványok.** Feleletül a hozzánk érkező számos kérdezősködésre és közérdeklődésre, illetékes helyen szerzett értesülésünk alapján közölhetjük, hogy egyáltalában fel sem merült annak gondolata, hogy a meglevő iparengedélyekhez, vagy iparigazolványokhoz hozzányuljanak. Az 1939: IV. törvénycikk maga is kihalásos alapon kívánja a keresztény iparosok és kereskedők arányszámát a törvényben meghatározott nívóra emelni, tehát az iparjogosítványok revíziójáról nincsen szó.

Patkányt, egeret, mezeiegeret
csak
„RATINOL"
svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát
„RUSSIN"
irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen! Szállitja:
„RATINOL" LABORATÓRIUM
Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 44. Telefon: 1-315-86

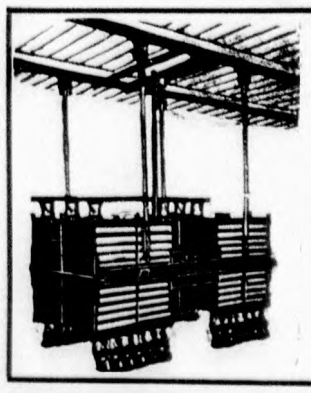
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.
Budapest., V., Váci-ut 19. Táviratcim: EMAG. Telefon: 298-960.
Vállaljuk teljes **malomberendezések**
szállítását, **átalakítását** minden nagyságban, saját legjobban bevált őrlési eljárásunk szerint.
Gyártjuk az összes malmi gépeket a legkisebb malmok részére is.
Költségvetés és mérnöklátogatás díjtalan!

Műszaki varroda

Porszűrő (filter) és síkszitatömlők, molinó lisztes zsákok a malom és vegyi iparban előforduló összes műszaki varrómunkát szakszerűen legolcsóbban vállal

RÓTH GYÖRGYNÉ, UJPEST, Irányi Dániel-u. 8

ADÓZÁS

Darált gabona váltságmentesen hozható kereskedelmi forgalomba.

Felmerült a kérdés, hogy abban az esetben, ha a malom vagy daráló gabonát darál s ezt a darált gabonát takarmánykereskedő vagy fuvarozó részére — tehát vámőrlésre nem jogosult részére — eladja, a darálásra kerülő gabona után meg kell-e a lisztforgalmi adóváltságot fizetni.

Az 1500/1937. P. M. számú rendelet 3. §. (1) bekezdése szerint gabonának csak vámőrlésre jogosult részére történő őrlése tekinthető vámőrlésnek, a (2) bekezdés szerint pedig a vámőrlésből származó összes lisztet a vámőrlésre jogosult őröltető kizárólag saját háztartásában, *mezőgazdaságában*, vagy állathizlalójában használhatja fel. A (8) bekezdés szerint a vámőrlésből nyert lisztet feldolgozatlanul vagy feldolgozva — a korpa és takarmányliszt kivételével — értékesíteni vagy bármiként forgalomba hozni tilos.

Minthogy úgy a malom, mint a daráló vámőrlésre jogosult, a saját gazdasága vagy állathizlalása részére történő gabonadarálása feltétlenül vámőrlésnek tekintendő, mely lisztforgalmi adóváltság alá nem esik.

Sem a takarmánykereskedő, sem a fuvarozó ebben a minőségben vámőrlésre jogosultnak nem tekinthető s így ha akár a malom vagy daráló a takarmánykereskedő és fuvarozó részére a darált gabonát eladja, akár a takarmánykereskedő vagy fuvarozó a darálás vagy vásárlás útján szerzett darált gabonát forgalomba hozza vagy közvetlenül felhasználja, fentiekből arra a következtetésre lehetne jutni, hogy a gabonát az említettek részére történő, vagy általában forgalomba hozatal céljából való megdarálása lisztforgalmi adóváltság alá esik.

Minthogy azonban az 1500/1937. P. M. számú rendelet 3. §. (6) bekezdése szerint a gabonának bárki részére való darálása a vámőrléssel egyenlő elbírálás alá esik és mert a felsorolt rendeletrészek is csak a gabona *őrlésére* vonatkoznak, ezért megállapíthatjuk, hogy a gabona darálása általában lisztforgalmi adóváltság alá nem esik, s lisztforgalmi adóváltság kötelezettség csak akkor áll be, ha akár az, aki a gabonát darálta, akár az, aki a gabonát vásárolta — és vámőrlésre nem jogosult — a darált gabonából lisztet szitál ki. Erre nézve a rendelet 21. §. (1) bekezdés 5. pontja tartalmaz intézkedést.

Megjegyezzük még, hogy a darált gabonát csak vagy szállító-bárca, vagy szállító-jegy kísérete mellett lehet szállítani, aszerint, hogy vámőrlésre jogosult szállítja-e el a malomból vagy darálóból az általa megdaráltatott gabonát, avagy esetleg takarmánykereskedő hozza forgalomba a vásárolt darált gabonát.

Fa-, csutka- és barnaszén tüzelésü gázgenerátoraink szívógázmotorokhoz, Dieselmotorokhoz,

nagy megtakarítást eredményeznek

„Az első fagázgenerátorok gyártói."

„150 telep üzemben."

— Ajánlattal készséggel szolgálunk. —

MALOMHENGEREK rovátkolása és csiszolása

SZILÁGYI és DISKANT

motor- és gépgyár, Miskolc

Fizessen elő a szaklapra!

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Október 15.-én, 1875-ben volt a budapesti Népszínház ünnepélyes megnyitása. — *1894-ben* a szepesolaszi—szepesváraljai vasútat megnyitják. — *1882-ben* a Petőfi-szobor ünnepélyes leleplezése. — *1897-ben* a budapesti Magyar Színház ünnepélyes megnyitása.

Október 16.-án, 1873-ban megnyílik a Lemberg—Stryj közötti vasútvonal.

Október 17.-én, 1803-ban a zalamegyei Söjtörön született *Deák Ferenc*, a haza bölcse. — *1857-ben* átadták a forgalomnak a szolnok—tiszai vasúti fahidat. — *1841-ben* megnyitották a Prerau—Olmütz közötti vasútat.

Október 18.-án, 1897-ben a Csikszereda—Gyimes-i vasút megnyitása.

Október 19.-én, 1875-ben halt meg *Wheatstone*, a villamos távíró feltalálója. — *1828-ban* Bedlingtonban az első vasúti sínt *hengerelték*. — *1873-ban* megnyitották a Miskolc—Diósgyőr közötti vasútat.

Október 20.-án, 1863-ban az Oravica—Stájerlak-i vasútvonal megnyitása. — *1900-ban* a Dunaparti v. viaduktvasútat átadják a forgalomnak.

Október 21.-én, 1844-ben a Mürzzuschlag—Graz közötti vasút megnyílik. — *1888-ban* megalakul a Balatontavi Gőzhajózási R. T.

Mit kell tudnunk Finnországról?

Lélekzetvisszafojtva, szorongó szívvel kísérjük figyelemmel a finn testvérnemzet hősi küzdelmét, melyet függetlenségéért, szabadságáért, tehát életéért folytat a hatalmas orosz birodalommal. A finnek rokonaink. Ezt mindenki tudja, mert a filológia bebizonyította. A rokonság az ókor ködös térségeibe nyúlik vissza és létezéséről csak a tudomány felfedezései útján vettünk tudomást. Ennyit mindenki tud a finnekről. Most már lássuk a többit is.

Finnország geográfiai fekvésénél fogva természetes parthídat képez Keleteurópa és a Skandináv félsziget között. Félszigetszerűen terül el a Bottni- és Finnöböl mentén. Északnyugatról Svédországgal és Norvégiával, keletről Szovjetoroszországgal határos. Finnország két különböző részből áll. 1. Finn-Lappországból, mely a sarkkörtől északra terül el és északnyugatról egyik csücskével a norvég felföldig ér, észak felé pedig az északi Jegestengerig terjed. (Patsomoöböl.) 2. Délfinnországból a tavak vidékével, mely 100—200 méterre a tenger színe felett fekszik. Az ország neve már nagyon régen az ezer tó országa. Erre rá is szolgál, mert nem kevesebb, mint 35.000 tava van, mintegy 44.000 qkm. kiterjedéssel. Legnagyobb közöttük a Saima-tó. Legtöbb folyója sziklalépcsőkön és vízeséseken át folyik, nagy magasságkülönbségekkel s ezért Finnország rendkívül gazdag vízi energiákban. Partjai természetes öblökben gazdagok, de télen át be vannak fagyva s így használhatatlanok. Klímája kontinentális, hosszú, szigorú telekkel és rövid, de igen forró nyárral.

Finnország mintegy 800 esztendőn át, egészen az 1809. évig Svédországhoz tartozott. Ebben az évben az orosz birodalom autonómiával felruházott tartománya lett. Önállóságát 1917-ben nyilatkoztatta ki azt Oroszország 1920-ban elismerte. Az ország óriási, 388.451 qkm. kiterjedésű. (Angolország Skóciával és Irlanddal együtt csak 310.000 qkm.) Lakosainak száma (1934) 3,721.000 s így ritkán van benépesítve. 1 qkm-re csak 9.6 lélekszám esik. (Magyarországon 95.6, Németországban 141.0.)

Lakosságának több mint 70%-a él mezőgazdaságból, annak dacára, hogy az országnak csak kis része alkalmas mezőgazdasági művelésre. Legtermékenyebb s így legsűrűbben lakott része az ország délnyugati, a tengerpart mellett mintegy 100 km. széles sávban elterülő része. Finnországnak nincsenek említésreméltó természetes kincsei, nagykiterjedésű erdőségeitől eltekintve. Így szene sincsen számbavehető mennyiségben, de azért kárpótolta a természet kimeríthetetlen vízienergiákkal. Némi réz- és vastermelése említendő még fel. Legfontosabb iparágai erdőgazdaságával van összefüggésben. Fa-, celulóze- és papiripara fagazdagságának folyománya.

Az ország az 1934. évben 711.000 q búzát, 3,948.000 q rozsot, 7,706.000 q zabot és 11,600.000 q burgonyát termelt. Tejtermékekben és vajban tekintélyes kivitele van. Termel még lent és kendert is. Legfontosabb városai Helsinki (Helsingfors) 270.000, Abo (Turku) 70.000, Viipuri (Viborg) 72.000, Tampere (Tammerfors) 60.000, Vaasa (Wasa) 27.000 és Oulu (Uleaborg) 25.000 lakossal.

Finnországhoz tartoznak a jelenleg vita tárgyát képező Alandszigetek, melyek Finnország és Svédország között hídat képeznek és tágas autonómiát élveznek s melyek Finnország legnagyobb szigetei. — Pénzegysége a finn Markka. 1931-ben pénzének egyidejű leértékelése mellett az aranyalaptól eltávolodott és a legutóbbi időkig a fontsterling csoporthoz tartozott.

·JÓL·ESIK·A·PIPA·MERT·
·OROSZLÁN·A·SZITA·

Az OROSZLÁN védjegyü **szitaselymek**

magyarországi vezérképviselete:

Roseth György

Budapest, V., Katona József-utca 27.

A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének uj helyiségével szemben.

Külföldi háborus gazdasági korlátozások.

Valóban érdemes körültekinteni a külföldön életbeléptetett gazdasági korlátozások között, már abból a célból is, hogy azokat hazai viszonyainkkal össze tudjuk hasonlítani. Így tudjuk ugyanis helyesen értékelni azokat a — külföldhöz képest — csaknem teljesen békebeli állapotokat, melyek nálunk még mindig uralkodnak és amelyek hűségesen tükrözik vissza azt a céltudatosan előkészített, nyugodt, biztos és jól megalapozott gazdasági és pénzügyi helyzetet, mely a kormányzat minden dicséretet és elismerést megérdemlő munkájának európaszerte csaknem egyedülálló, példátlanul sikeres eredménye.

Bulgáriában miniszertanácsi rendeletre bevezették a hústalan napokat. Szerdán és pénteken úgy a hús eladása, mint fogyasztása tilos.

Ausztriában, illetve most már Ostmarkban kifli- és zsemlejegyeket bocsátottak ki.

Görögországban eltiltották a behozatalt. Semmiféle árut sem szabad bevinni az országba.

Dánia e hó elejétől kezdve bevezette a cukorjegyeket.

Svájcban legújabban elrendelték a gyümölcsvásárló jegyek bevezetését.

Finnországban is cukorjegyeket vezettek be, az eddigi korlátozásokon kívül. Október 7.-től kezdve minden háztartási tag havonként 1 kg. cukrot kaphat.

Észtországban a kereskedelmi konföderáció elnöke elrendelte a kis- és nagykereskedői egyesülések megalakítását az árúbeszerzés és eladás együttes megszervezése céljából. Az észt gazdasági miniszter törvényben kapott felhatalmazást az egész belkereskedelem szabályozására. Joga van a miniszternek nemcsak a vétel és eladás feltételeit kötelezően megállapítani, hanem az áruelosztást és áralakulást is meghatározni.

A *francia* kormány minden áru behozatalára **Franciaország** és Algir területére behozatali tilalmat rendelt el.

Svájc az ellátás biztosítása végett az élelmiszer jegyrendszert vezette be. November 1.-től kezdődőleg cukrot, lisztet, tésztanemüt, hüvelyeseket, zab- és árpatermékeket, rizst, zsirt, étolajat csak jegyre lehet kapni.

A *német* vendéglőkben és nyilvános étkezdékben október 1.-től kezdve csak jegyre szabad ételeket kiszolgálni. A vendéglőkben vagy a rendes élelmiszer jegyeit kell mindenkinek leadni, vagy pedig azokat a fogyasztási jegyeket, melyeket a vendéglőkben állandóan étkezőknek állítanak ki.

Belgiumban elrendelték a kávé, cikória, rizs, aszaltgyümölcs, tésztaáru, só, borsó, cukor, csokoládé, halkonzerv, disznózsir, étolaj, szappan és gyufakészletek általános összeírását. A kiskereskedőknek naponta kimutatást kell készíteniök készleteikről.

Mindez azonban csak *ízelítő egyetlen hétről*. A már eddig fennálló korlátozásoknak se szeri, se száma s ezek napról-napra szaporodnak, oly mértékben nehezítvén meg a lakosság életét, amelyről nekünk — hála vezetőink bölcseségének — fogalmunk sincsen s remélhetőleg nem is lesz.

Ha kis erőszükséglet mellett, buza vagy rozs őrlésénél magasabb kiaknázást, világosabb, sütőképesebb lisztet akar nyerni, úgy használja derce, vagy korpa kiőrlés céljára az általunk forgalomba hozott és szabadalmaztatott

„REKORD" derce és korpakiőrlő gépet

Ugy belföldön, mint külföldön több száz darab van már üzemben

Referenciákkal és felvilágositással szolgálnak:

LÁSZLÓ ÉS FIA műszaki és gépkereskedők BUDAPEST

V., ALKOTMÁNY-UTCA 25. szám. TELEFON: 118-431 és 117-752. — Táviratcim: LAFIA.

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 498-598.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. István főmolnár. A gyermeknevelési pótlékra vonatkozó rendelet szerint az alkalmazottak számának kiszámításánál azok az alkalmazottak számítandók be, akik a vállalat *ugyanazon ipari ághoz* tartozó üzemeiben vannak foglalkoztatva. A létszámhoz hozzá kell számítani azoknak az iparüzemeknek alkalmazottait is, melyeket a vállalat bár nem *külön iparigazolvány* alapján, hanem munkaegyesítés alapján tart fenn, még akkor is, ha ez az üzem más iparág körébe esik. Olyan üzemek alkalmazottai azonban, melyeket külön iparengedély, vagy iparigazolvány alapján tartanak üzemben, együttesen nem számolhatók el más üzemek alkalmazottaival. Hogy az Ön esetében melyik körülmény forog fenn, azt csak a helyszínén levő és a viszonyokkal ismerős egyén tudja elbírálni.

B. Károly malomtisztviselő. Az iparban alkalmazott tisztviselők legkisebb munkabérét a Budapesti Közlöny 1938. nov. 8.-i számában megjelent 45.201/1938. XIII. Ip. M. sz. rendelet állapítja meg, mely 1938. évi november 16.-án lépett hatályba. Az iparban alkalmazott tisztviselők munkaidejét az 1937: XXI. tc. alapján a 3.000/1938. Ip. M. sz. rendelet szabályozza. A rendelet 1938. január 27.-én kelt és annak a tisztviselők munkaidejére vonatkozó I. fejezete 1938. évi március 1.-én lépett hatályba.

Guczoghy Lajos főmolnár. Eszméjét praktikusnak és megvalósíthatónak tartjuk. Természetesen tőkekérdés az egész. Sikert tehát csak úgy érhet el, ha tőkével rendelkező körök figyelmét megfelelő módon fel tudja hívni találmányára. Lépjen érintkezésbe nagymalmokkal és ismertesse találmányát a kereskedelmi és iparkamarával, valamint a honvédelmi minisztériummal, esetleg magántőkéssel. Esetleg nyomtatott körlevél alakjában, melyhez rövid levelet is írhat egyénileg mindenkinek. A kérdezett címek: Német Birodalmi Követség Kereskedelmi Osztálya Budapest, Andrássy-út 4. Jugoszláv Kir. Követség Budapest, Aréna-út 92/b.

Új előfizető. Törvény értelmében az egy évig szünetelő iparigazolvány hatálya automatikusan megszűnik, még abban az esetben is, ha azt nem adja vissza, vagy nem is vonják be. Tehát még a lejárat előtt kérvényezzen az illetékes I. fokú iparhatóságtól hat havi halasztást, elfogadhatóan megindokolva, hogy miért kénytelen az ipart egyelőre szüneteltetni. Esetleg még a lejárat előtt igyekezzék — habár csak néhány hétre is — az iparigazolványban engedélyezett ipart gyakorolni, mert ezzel az engedély elévülését megakadályozza, illetve az újabb egyévi szünetelési idő attól a naptól kezdődik, amikor az ipar gyakorlását abbahagyja.

Tiszakarádi Gőzmalom. Amennyiben olajütője malmával kapcsolatos, illetőleg a malom telepén van, véleményünk szerint annak üzembentartásához külön iparengedély nem szükséges. A napraforgó feldolgozása azonban bizonyos feltételekhez van kötve, a napraforgóolaj kereskedelmi célokra szolgáló előállítását illetőleg. (Napraforgókonstrukció.) Errevonatkozólag szíveskedjék a Vidéki Olajsajtolóüzemek Szövetségéhez fordulni. Székhelye: Nyiregyháza, Nádor-utca 10.

Szikszói Gőzmalom. Önöknek saját maguk iránti, de iparágukkal szemben is kötelességük, hogy vizsgálat tárgyává tegyék, vajjon a szóbanforgó darálótulajdonos nem jogosulatlanul üzi-e a darálóipart, illetve, hogy az iparengedélyhez nem-e szabálytalanul, jogosulatlanul, vagy törvény ellenére jutott? Daráló igazolványt csak molnáripari képesítéssel rendelkező egyén kaphat. Kivételt képez a korábban szerzett jog. Amennyiben arról győződnének meg, hogy az ipart jogosulatlanul szerezték vagy gyakorolják, úgy feljelentést kell tenni az I. fokú iparhatósághoz, a kerületi iparfelügyelőséghez és a kereskedelmi és iparkamarához. Amennyiben pedig Önök tagjai az Országos Malomszövetségnek, úgy annál is szíveskedjenek az esetet jelenteni és jogsegélyüket kikérni. Másik kérdésükre: darálómalom törvény értelmében tanoncot nem tarthat. Ha teszi, úgy jogtalanul és törvényellenesen teszi és ennek orvoslását az előbb említett hatóságoktól, továbbá az ipartestülettől kell kérni, mely a tanoncszerződés megkötésekor bizonyára közreműködött és — amennyiben a velünk közöltek a valóságnak megfelelnek — mulasztást követett el.

Vízimalom és Villanytelep. Törvény értelmében a szünetelő malomnál a telepengedély érvénye két év alatt, az iparengedélyé pedig egy év alatt megszűnik. Szünetelő malom újból üzembe helyezése iránti kérelmet a malmi zártszámrendelet szerint csak előzetes miniszteri engedély alapján tárgyalhatja az I. fokú iparhatóság s amennyiben az egyéb feltételek fennforognak, engedélyezi. Szíveskedjék tehát az I. fokú iparhatóságnál megtudni, hogy az 1934. év óta szünetelő malmot milyen alapon helyezték újból üzembe. Ha előzetes miniszteri hozzájáruláson alapuló I. fokú iparhatóság által kiállított iparengedély alapján, akkor az ellen semmit sem lehet tenni. Ha azonban nem ilyen alapon, akkor panasszal lehet fordulni az iparügyi miniszterhez. A törvényes lépéseket azonban Önnek kell megtennie és a panaszt is Önnek kell a miniszterhez beadnia — feltéve, hogy utóbbira a jogcím megvan —, mert a szaklap mint nem érdekelt a malmok magánjogi vitáiban közhatóságoknál el nem járhat. Erre nemcsak, hogy nincsen jogunk, hanem számunkra lehetetlen is. Egy nagy ügyvédi irodát kellene megfelelő jogi személyzettel fenntartanunk, hogy mindazoknak a megbízásoknak eleget tehessünk, melyek hozzánk állandóan beérkeznek. Ez pedig — bizonyára Ön is belátja — nem lehetséges, mert az évi 16.— pengős előfizetési díjból erre nem telik, de ez a szaklapnak nem is hivatása. Ha tagja az Országos Malomszövetségnek, ott is adja elő kellően megindokolt és bizonyítékokra támaszkodó panaszát.

Vigh István bérhengermalma. Ismételten közöljük, hogy a felvidéki villanyárak rendezésével az illetékes minisztérium a Győri Ipartelepek R. T.-ot bízta meg, mely állami befolyás alatt álló vállalat s alkalmas ezeknek a nagyhorderejű ügyeknek lebonyolítására. Rendeletszámmal nem szolgálhatunk, mert a megbízatás belkezelési leirat formájában történt. Nevezett iparvállalat minden egyes fogyasztóval külön tárgyal az áramdíjak tekintetében.

I. B. malomtulajdonos. A m. kir. minisztérium 7.777/1938. M. E. számú rendelet értelmében *a munkaadó részéről* csak olyan főmolnárnak jár fegyvergyakorlatának tartamára tartási hozzájárulás, aki állandóan legalább tíz alkalmazott munkáját irányítja.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Buza. Az exportmalmok külföldi liszteladásaikra nagyobb tételekben vásárolták és a tőzsdei forgalmon kívül is átvettek a Futura r. t. állami készletéből nagyobb mennyiséget. Svájci és olasz relációban dunántúli búzák iránt állandóan van érdeklődés.

Rozs. A kínálat ügyszólván szünetel és csak elvétve kerül egy-egy waggon a pesti piacon eladásra. Vidéken, főleg a dunántúl nagyobb érdeklődés mutatkozik e cikk iránt hízlalási célokra.

Árpa. Takarmányárpából minimális a kínálat, a sörárpa kínálata is mérsékeltebb. Prima minőségek iránt a sörgyárak részéről fokozottabb érdeklődés mutatkozik P 22.— ár körül.

Zab. Üzlettelen, sem közszállítási célokra, sem a takarmánykereskedők részéről nincs vételi hajlandóság.

Tengeri. Élénk forgalom mellett szilárd irányzat alakult ki az új tengeriben, habár az áralakulásra nézve döntő befolyással fog bírni a Kormánybiztosság által megállapítandó irányár. XII—I-i tengeriért P 17.15—30-t fizettek paritás Budapest. Az ó-tengeri kínálata teljesen megszűnt, szárított tengeriért P 19.20—35 volt elérhető pesti paritásban.

Korpa. A piacra kerülő tételek a jegyzési árkereten belül könnyen elhelyezésre találnak.

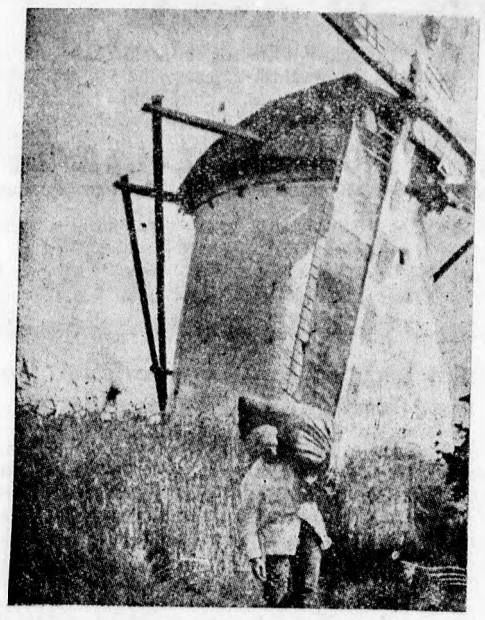

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER **műszaki olaj és villamossági kft.**
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

8-as iránt nincs nagyobb érdeklődés és a malmok fokozottabb őrlései következtében a kínálat megélénkült.

Gabonakészáruüzlet:

(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza	19.65—20.65	Egyéb tengeri	19.15—19.35
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi		Prima sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	16.60—17.00
Kisalföldi búza		Középm. tak.-árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	14.10—14.15	I. rendű zab	18.95—19.25
Más szárm. rozs	14.20—14.40	II. rendű zab	19.00—19.10
Tiszántúli tengeri	19.15—19.35	Közép min. zab	18.75—18.85

Határidőüzlet:

Rozs októberre	14.85
Rozs márciusra	15.73
Tengeri októberre	19.05
Tengeri júliusra	17.36—17.53

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált köleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00		

Az árak budapesti paritásban értendők.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza, 80 kg-os, ab hajóállomás . . . . 20.70—20.90
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit . . . . . 20.85—20.90

Vagyonváltsága búza ára:

október hónapra 20.— P.

Olajárak:

Napraforgóolaj-paritás Budapest . . . . . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . . . . . 127—135

Lisztpiac:

Miután az Árellenőrzés Országos Kormánybiztossága a búzánál a kereskedelem részére 25 filléres felárat engedélyezett és így a malmok a fehérlisztek árát 60 fillérrel emelhetik, a lisztpiacon a 0-ás lisztek iránt nagyobb kereslet mutatkozott. Hozzájárul ehhez a nagymalmok mérsékeltebb kínálata, miután a német és exkliringes eladásokra tartják 0-ás készleteiket.

Árak: Búzakorpa 13.60—13.75
8-as takarmányliszt 15.75—16.25

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37.60—38.60	5	31.15—32.15
0gg	36.60—37.60	6	26.15—28.15
0g	36.60—37.60	7	18.90—19.90
0 F	36.60—37.60	RO	27.75—29.75
2gg	35.55—36.35	ROI	25.00—26.75
2g	35.55—36.35	RI	19.00—20.75
4	33.40—34.40	RII	19.00—20.75

Megkezdődött a
CONCORDIA-MALOM
leszerelése
A teljes berendezés darabonként is kedvező árak mellett kerül eladásra.
A malomgépeken kívül
szerszámgépek, hengerrovátkológépek
stb. is eladásra kerülnek.
KENDOFF ANTAL
gépészmérnök,
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. - Telefon: 298-036

EREDETI SVÁJCI
szitaselyem
ALBERT WYOLER (Zürich) Márka
szavatol tartósságáért és legnagyobb szitálóképességéért. Azonnali szállítás friss gyári árúból.
Képviselet: **KOZMA SÁNDOR, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. sz.**

SCHNEIDER, JAQUET & CIE A.-G., STRASSBURG
konstrukciója
PAT L.-C. töretkorpagép
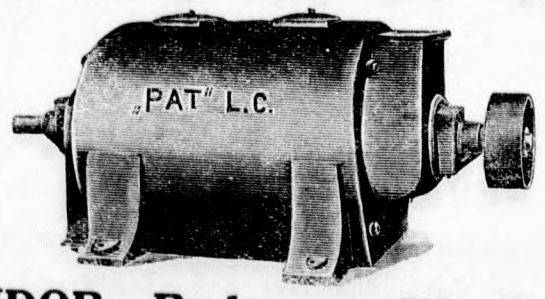

Fehérebb és több liszt.
Könnyü meghajtás.
Egyszerü beépítés.
Alacsony fordulatszám.

12947 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 39.
Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 28. 39. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Előfizetési felhívást

küldünk a magyar malomipar kereskedelmi és műszaki vezetőihez, szakmunkásaihoz.

Saját érdekében cselekszik, ha lapunkra mielőbb előfizet, mert a szaklap fenntartása elsőrendű malomipari érdek, amelynek hasznát minden előfizető egyformán élvezi. Nem nélkülözheti a malomipar egyetlen művelője sem a szaklapot, amely nemcsak hírszolgálati szerve az iparnak, hanem tanácsadója olvasóinak és hűséges barátja minden molnárnak.

BEIÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Motorkezelő géplakatost, kiváló munkaerőt keres barnaszéngázhoz családipótlékos üzem. Csiha malom, Hajdunánás. 5836

Főmolnári társat keresek jóforgalmú gázdaságos malombérletemhez, más elfoglaltságom miatt. Ajánlatokat „Tiszavidéki város" jeligére kiadóhivatalba kérek. 1579

Keresünk vegyestipusu malmunkba egy keresztény mázsálót, aki az összes könyvek vezetését felelősség mellett vállalja, november 1-re. Utiköltséget nem térítünk. Fizetés megegyezés szerint. Hengermalom Sárrétudvari. 5857

45—60 év közti molnársegédet november elsejére keresek 16 q végzőképességű malomba. Fizetés részkereset. Takács Géza, Sárkeresztes, u. p. Moha. Határi malom. 1575

LEVELEZÉS

Házasság: Megnősülés céljából ismeretséget keresek olyan malomtulajdonos intelligens leányával, aki ha én üzleti ügyekben távol vagyok, helyettesítene és nem tartja méltóságán alulinak porköpenyben a malom üzemét ellenőrizni. Tehát olyan hölgyek komoly érdeklődését kérem, aki szereti és érdekli a malom üzlet. Malmom vegyestipusu, biztos megélhetést nyujt, az Alföld legjobb búzatermő vidékén van. Szíves választ kér „Szorgalmas előrehaladás" jeligére a kiadóhivatalba. 1578

ÁLLÁST KERESŐK

Középkorú, a szakma minden terén perfekt, tanfolyamot végzett molnár bármikorra iparigazolvánnyal elhelyezkedne, főmolnárnak, kezelőnek. Cseke Ferenc, Nagyberény. 1572

57 éves mindenben megbízható, józan, szorgalmas, munkaszerető főmolnár állást keres bármikori belépésre. Nagy Mihály főmolnár, Kispest, Horthy Miklós-út 52. 5854

37 éves nős molnár kezelői állást keresek vagy jobb segédi állást elfogadok bármikorra, jelenleg hét és fél évig volt 17 járatú búza és tíz járatú rozsmalomban alkalmazásban. Szíves meghívást kér üzem és fizetés megjelöléssel. Gugyella János, Apcz, Mária-utca 13. 1577

36 éves nőtlen molnársegéd állást keres elsejére. Tamássy, Pétervására. 1584

Főmolnári vagy kezelői állást keres tanfolyamot végzett rendszerető komoly szakember. Legutóbb másfél vaggonos malomnak vezető molnárja volt Szíves meghívást: Zeleni János, Szigetvár, Kórház-út 19. 1586

Főmolnári kezelői állandó állást keres kaucióképes, 34 éves, nős, mai kor minden igényének megfelelő üzem kimondott gazdaságos vezetésében teljes szakképzettséggel rendelkezik, őrlőtető felekkel jól bánik, próbaidőt elfogad. Bármilyen rendszerű malom szíves meghívását kéri üzem, fizetés megjelölésével, távolság nem határoz. Biró, Monosbél, Borsod megye. 1588

Jobb gépészi állást keres bármikori belépésre jó Wolf és Lanz gépész, géplakatos. Szíves meghívást kér Pittner Gyula, Büdszentmihály, Bocskay-u. 11. 1585

Mestervizsgát végzett 38 éves, nős, tanfolyamot jó eredménnyel végzett molnár állást keres bármilyen malomhoz. Fekete József, Baja, Farkas utca 16. 5858

Szakképzett középkorú molnár azonnali belépésre állandó munkát keres, Ambrus Mihály, Hernádnémeti, Zemplén megye. 1587

Állandó állást keres tanult molnár november 1-re. Vajda János kezelőmolnár, Penészlak, Szatmár m. 1592

Fiatal molnársegéd azonnali állandó állást keres búza- és rozsmalomba. Papp Sándor molnársegéd, Szolnok, VII., Ág-u. 9. 1591

25 éves mestervizsgázott, nőtlen molnár állást keres. Tóth Lajos, Veszprém, Irénke műmalom. 1589

32 éves nős, minden tekintetben megbízható szakember főmolnári vagy kezelői állást keres bármilyen rendszerű malomban, nagymalmi gyakorlattal. Távolság nem számít. Szíves meghívást kér: Nédler Lajos főmolnár, Siklósnagyfalu, Baranya m. 5861

Főmolnár 43 éves, Dipdisvaldei molnáriskolát végzett, hosszabb malomépítő gyári gyakorlattal, állást változtatna bármikorra. Jelenleg három vaggonos malom főmolnárja. Meghívást kér Fehér István, főmolnár, Abony. 5837

VEGYESEK

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010/1

Viziturbinás kereskedelmi malom szitásele 50 mázsáért bérbeadó. Sörházmalom, Székesfehérvár. 1563

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ügyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Seck dupla hengerszékek 25/60, 30/50 és 3/40 méretekben kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/a

Fordson traktor-alkatrészek állandóan raktáron, hengerblokk, főtengely, bronzkerék, vízszivattyú és Oliver-Massey eke-részek szállíthatók; alig használt, kétvasú traktorekék olcsó áron: Róna Miklós Alföldi Gépkereskedelmi Vállalata, Szeged. 5796

36-os sárospataki kővel 10—12-es nyersolaj motorral daráló eladó és kipróbálható. Szabó Sándor, Csongrád, Szécsényi út 30. 1555

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszűnt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Hengerszékek 21 és 21/á számúak, kivételesen 500, 600 és 700 pengőért, per darab, eladatnak. Ezenkívül minden más méretű Ganz- és külföldi gyártmányú hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII., Lehel-u. 64., telefon: 298-036. 2129

Eladó két vízimalom Dunántúl, a hozzájuk tartozó tavakkal, réttel és szántóval együtt, az egyik 16, a másik 32 hold területtel. Cím a kiadóhivatalban. 1522

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs búz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5842

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Tiszta búzatermő vidéken 8 járatú jóforgalmú malom fele eladó. Tízezerrel átvehető. Bővebbet Fáber malomépítész, Hajduszoboszló. 1565

Excelsior darálő, használtan kapható. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2191/1

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Teveszőr és Atlasz gépszijak 150—600 mm-ig kifogástalan állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelű Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Keresek megvételre jó állapotban lévő kis Kornwall fekvő kazánt. Dr Bitskey Lajos, Tápiószele. 5856

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Örményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Szárító oszlopok Kemény Manónál, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/f

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfűrésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyűt vegyen. Beszerezhető: Örményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6. 469

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Motorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserefüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Eladó autó, ötszemélyes, prima állapotban 600 pengő. Kovács fúrógép, tábori tűzhely, öreg malomberendezési tárgyak, vadászfegyverek, haláleset miatt sürgősen. Csató, Ujpest, Fóti út 117. 1550

Monarch darálók, 300, 400, 500 átmérőben használtan kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Besser 3. számú Rentabel kitünő állapotban kapható: Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Eladó 24 H. P. Fovler gőzeke készlet a legkitünőbb karban, gazdaság megszünése miatt, nagyon olcsó árban. Érdeklődni Szabó Józsefnél, Gádoros. 5853

Hengerszékek dupla vasszekrényesek 300×1000 sima, 250×1000 töretö, Bühler gyártmányúak, kifogástalan állapotban eladók. Tary malom, Kistemplomtanya. Szeged mellett. 1576

Vasutállomás mentén kisebb malom, szép gazdasággal és lakással, igen előnyös feltételek mellett eladó vagy bérbeadó. Biztos megélhetést biztosít. Pataki Károly ing. forg. irodája, Pécs, Deák utca 12. sz. 5855

Malombérlet átadó vagy betársulhat molnár, gépész, üzletvezető, két—három ezer pengővel. „Azonnal" jeligére a kiadóhivatalban. 1574

Félstabilt 30—40 H. P., vagy 40—50 H. P. motort keresünk megvételre vagy 5—6 hónapra kölcsön használatra. Malom Nyirmada. 1573

Bérbe keresek 2—3 járatú malmot vagy jobbmenetelü darálót, iparigazolvánnyal be is társulnék. Peng, Nagyberény. Somogy megye. 1580

Malmot keresek bérbe, részre vagy elszámolásra, 10 járatig. Tuza János, Székesfehérvár, Sörháztér. 1590

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekereselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Eladó betegség miatt egy darab eredeti 70-es szívógáz motor, Grózingerné, Hajdubagos. 1582

Hirdessen a szaklapban

amelynek útján megfelelő megélhetést, állást, munkahelyet, alkalmazottat találhat, beszerezheti szükségleteit, kicserélheti, értékesítheti áruját, megismertetheti cégét, kiterjesztheti vevőkörét. Lapunk minden számát csütörtökön 14 órakor zárjuk és ezért kérjük a hirdetéseket idejében postára tenni, hogy az lapzártáig beérkezzék.

A hirdetési szöveget célszerű a postautalványon, vagy a 11450. számú postatakarékpénztári befizetési lap szelvényének hátlapjára írni.

Hirdetési díjakat postabélyegekben is elfogadunk.

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Motorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Malomszerelést vállalok, darálókövek, síkszíták, daragépek, hengerszékek, hevederek, drótszövetek eladók. Szabó Imre szerelő főmolnár, Budapest, Vilmos császár út 76. III. 1583

Benzinmotor 7—8 HP, gyárilag generáljavítva, előnyös árban eladó László és Fia cégnél, Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/a

Függőleges Jindrich daráló III. 55 cm. átmérőjü kövekkel jutányosan eladó László és Fia cégnél Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/b

Társat keresek pár ezer pengővel kitünő helyen lévő kismalomhoz. Cím a kiadóhivatalban. 1581

Egy német gyártmányú 12 légkörös túlhevítős 30 lóerős gőzgép eladó. Precz János, Kocsola, Tolna megye. 5859

Frekventált fekvésű, 10 ezer lakosú körzetben 50 év óta szakadatlanul működő 1 vaggonos egyetlen villamos malmomat el fáradtság végett eladni szándékozom, vagy biztosítékkal rendelkező szakembernek bérbe adnám, esetleg ingatlannal elcserélném. Érdeklődéseket Malsovits Jenő hengermalma, Gyón, Pest megye kérek. 5860

Szabadonlengő síkszíták 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményű, használt, kitűnő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Vizimalom 70 lóerővel, 9 járatú, villanyteleppel, kiváló búzatermő vidéken azonnalra bérbeadó. Hengermalom, Nagycsömöte. 5827

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Kriszháber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002/

Plombázófogók

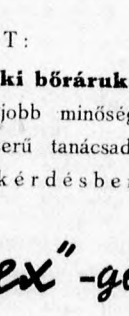

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetjelzőgépek

Acél, szalag és szövetplombák Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó ut 17.
Telefon; 1-544-26

CSILLAG GYULA
SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁRA
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Telefonszám: 291-575.

Szivattyuk, Fecskendők,
Altalaj-, Feltalaj-
tüzcsapok,
Viz-, Gaz- és Fűtési
tolózárak.
Állandóan nagy készlet! Olcsó árak! Kérjen árajánlatot!

Műörlő- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készít
Gabonahámozók bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

Raktáron tartunk valódi svájci
Szitaselymeket
minden számban. Valódi kenderből szőtt
malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,
a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket és síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.
Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Sárospataki kovamalomkő
nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.
Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni,
Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.
Árajánlatot küld:
SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)
vagy a vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft.
Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

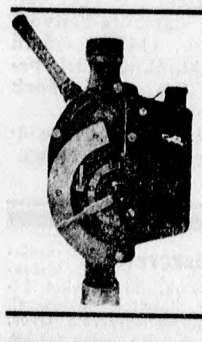

SILBAK
szab. motorbiztosító megóv a hengerfejrepedéstől. Bővebb felvilágosítás: Kemény Manó, Budapest, (V., Akadémia-u. 21.)

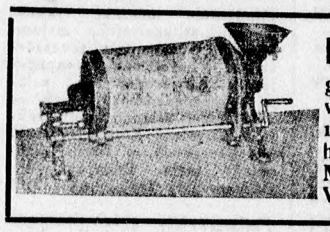

MINTÁZÓ TRIŐR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. KEMÉNY MANÓ, BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű
Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.
Új és gyárilag javított malomgépek:
Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszináták minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm es hengerekhez
Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,
Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

MAGYAR LAJOS
GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.
Telefon: 113-703 és 120-262.
GYÁRT:
bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.
„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

DESSER „Rentabel" hámozóköpeny darálókő
az egész világon vezet
Vezérképviselet:
GERLACH JENŐ, BUDAPEST,
III., Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi
Budapest VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek, géphajtókötelek,
végtelenül szövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939 október 28. 39. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Sajtószemle.

Az „Uj Világ“ közgazdasági szaklap hasábjain egy malomügynök tolláből érdekes cikk látott napvilágot, mely ugyancsak furcsa színben tünteti fel a ma uralkodó mentalitást. Cikkíró a malomképviselők jogviszonyának rendezését olyan indoklással sürgeti, mely a laikus olvasó előtt olyan színben tünteti fel a kereskedelmi malmokat, mintha azok valósággal a malomképviselőkből élnének.

Nem átallotta a cikkíró azt állítani, hogy az üzletkötésekért és „lebonyolításért“ fizetnek a malmok képviselőiknek 2% jutalékot, holott a malomképviselő a „lebonyolításba“ be sem folyik. Bölcsen elhallgatja a cikkíró, hogy a malom által fizetett 2%, sőt legtöbb malomnál ma már 2.5% jutalék a malomképviselő által eladott — és csakis eladott — minden q liszt után a mamloknak kb. 75 fillér közvetítői költséget jelent, még pedig a malomképviselő egyetlen fillér befektetése nélkül és hogy ez a 75 fillér közvetítői jutalék messze túlhaladja azt a legjobb haszonlehetőséget, melyet a százezreket, sőt milliókat befektető malom haszonként elérhet.

Elhallgatja azt is, hogy ezt a 2—2.5% jutalékot annak dacára kapja, hogy a tőzsdén dolgozó és hasonló munkát végző ügynök a lisztüzletek megkötéseért csak 0.5—1% jutalékot élvez s így nyilvánvaló, hogy az 1.5—2% jutaléktöbbletet éppen azért a delkredere szavatosságért kapja, amely a malomnak úgyszólván egyedüli biztosítéka arra, hogy a malomképviselőt a jutalékhésségből folyó könnyelmű kihitelezésektől visszatartsa.

Hogy szavatosság nélkül a malom áruját felelőtlenül kihitelezve csak a jutalékot eltenni és a malomra a behajthatatlan követelések lavináját zúdítani Könnyebb és kényelmesebb volna, azt a cikkíró által „erkölcstelen uzsorásoknak“ nevezett malmok is jól tudják. Mint ahogyan tudják azt is, hogy egyes malomképviselőkkel szemben még a 100%-os szavatosság is kevés ahhoz, hogy kenyéradó vállalatával szemben a kötelés gondosságra rászoríttassék.

A t. cikkíró azzal az abszurd állításával sem adja valami nagy tárgyilagosságának jelét, hogy a malom az egyes vevők hitelkeretét azért állapítják meg alacsonyan, hogy saját üzletszerzőjüket terhelhessék a megállapított hitelkeretet túlhaladó hitelezésért. Amikor a malomképviselőnek minden joga meg van arra, hogy a vevőnek megállapított hitelkereten belől maga szabja meg azt az összeget, melyet a vevőnek hitelezni kíván, engedtessék meg a malomnak is, hogy maguk bírálják el a lisztügynök **által szerzett vevő bonitását és azt az összeget, melyet egy vevőnek hitelezni kívánnak.** A malom ugyanis a saját árját, a saját vagyonát hitelezi a vevőnek, nem pedig másét, mint a lisztügynök.

Amilyen könnyű más vagyonából felelőtlenül gazdálkodni, épen olyan merészség azt hinni, sőt követelni, hogy az ilyen tényekedéshez állami támogatást, sőt a cikkíró szerint állami kényszert lehet szerezni.

Arról is hallottunk már, hogy a malmok képviselőjüknek, ennek kérelmére szintén adtak el kötésre lisztet. Mindenki tudja azonban, hogy csak azért, hogy áremelkedések esetén a vevőket ú. n. másodkezes olcsóbb áron tudják kiszolgálni s ezzel maguknak megtartani és a jutalékot megkeresni. De olyan észszerütlenséget, hogy egy malom ilyen kötésekre ügynökét rákényszerítse, csak olyan malomképviselő képzelhet el, aki nem hivatásából és nem szorgalmas munkával, hanem a saját anyagi romlását okozó spekulációból kíván megélni.

Ha ezenkívül még azt is figyelembe vesszük, hogy a malomképviselőség nem kényszermunka és hogy mégis számos malomvállalat van, amely képviselőjének évtizedes, sőt egész életre szóló tisztességes megélhetést nyujt, akkor a cikkíró épületes és jellemző fejtegetését csak kellő értékére leszállítva méltathatjuk.

Darálóalapitási járvány.

Egyremásra kapjuk az ország minden részéből a jelentéseket, panaszos leveleket, hogy itt is, ott is új darálók létesülnek, vagy ilyenek építését, szerelését megkezdték. A jelentések legnagyobb része arról is beszámol, hogy milyen úton-módon játszotta ki az új tulajdonos a törvénynek a szakképzettségre, vagy egyéb előfeltételre vonatkozó rendelkezéseit. Áltársulások, jogosulatlan tanonc- és segédbejelentések napirenden vannak. Egyszóval jobban virágzik ma, a malmi zártszámrendelet korszakában a darálóalapítás, mint bármikor korábban, amikor még semmiféle törvényes intézkedés sem vetett gátat a malomipari vállalatok mértéktelen szaporodásának.

Csak természetes, hogy minden újabb darálóalapítás mások érdekeibe ütközik, mások jogait csorbítja és mások amúgy is nagyon kicsire adagolt kenyérkéjéből szel le még egy darabot, amíg a darabok olyan kicsire zsugorodnak, hogy egyikük sem tudja vele éhségét csillapítani.

Csak természetes, hogy az új alapítások mindenütt panaszt, elkeseredést szülnek és az exisztenciális bajok kútforrásaivá válnak. A malomipar túlméretezettsége ugyanis már olyan nagy fokú volt előzőleg is, hogy éppen ezért hozta meg a kormány malmi zártszámrendeletét, megakadályozandó a további malom- s darálóalapításokat.

Alig kezdték azonban magukat az emberek a zártszámrendelet megjelenése után relatív biztonságban érzeni, kitört a darálójárvány. Mindenütt és mindenki, boldog-boldogtalan, a legkülönbözőbb foglalkozási ágakból valók darálómalmot és csakis darálómalmot akartak létesíteni. A darálót alapítani akarók között suszter és szabó, kovács és gyógyszerész, malomellenőr és tűzoltó, díjnok és törvényszéki tanácselnök, kisgazda és nagybirtokos egyaránt mozgolódtak.

Ugylátszik, hogy valahogyan az az álhír terjedt el az emberek között, hogy a darálómalom valami nagyon jó, fínom üzlet lehet. Ahol kevés munkával, semmi rizikóval sok pénzt lehet keresni és meg lehet gazdagodni. Ezek a laikusok a zártszámrendeletet a malmok részére statuált életbiztosításnak tekintették, törekedtek tehát arra, hogy ebben a kényelmes, jövedelmező szinekurában elhelyezkedhessenek.

Következtek tehát a járások és kijárások, a protektorok, koma-sógor megmozgatása, kérvények írása és minden egyéb, ami ilyen esetekben szokásos.

És egyszerre csak érkezni kezdtek az öregbetüs, egyszerű levelek. Tele jajjal és siralommal, hogy íme, elveszik a kenyerünket. Pedig annak más vagyona, foglalkozása is van; nincsen rászorulva arra a kis sovány falatra, amit elvesz tőlünk, ha az új darálót megcsinálja. Egyik levél olyan, mint a másik. És abban is megegyeznek, hogy mindegyike csodálkozással, meglepetéssel kérdezi: Tisztelt Uraim! Hát ez is lehet? Hát hol a törvény, hol a rendelet, ha nem tartják be? Hát a törvény csak nekünk, kisembereknek szól? És így tovább, ebben a hangnemben, csak írják, egyre írják, napról-napra írják a leveleket.

Gyakran hallunk komikus esetekről is. Egy nagybirtokos gróf — ma már öreg ember, de a kilencvenes évek magyarországi agrármozgalmainak kezdeményezője és hetedhétországban híres vezére — kalapácsos darálót akar létesíteni. — Csak a magamét akarom benne darálni, így az indoklás, csak a magam árpáját, hogy azután a darát eladhassam...

A darálóalapítási járvány már behatolt a nép, az Istenadta nép legmélyebb rétegeibe is. Egy országgyűlési képviselő — egyébként ismert és közkedvelt vezéralakja a magyar malomiparnak — levelet kap kerületéből. A levelet egy cigányprímás írta. Hivatkozik arra a sok kellemes órára, amikor a méltóságos képviselő úr fülébe húzta kedvenc nótáit és segített neki egy-egy órácskára elfelejtetni a mindennapi élet gondjait, búját-baját. Ezeknek az érdemeknek viszonzása gyanánt arra kéri a képviselőt, hogy eszközöljön ki részére egy kis darálóengedélyecskét, meg egy parányi kis iparigazolványocskát is hozzá. Igaz ugyan, hogy a molnármesterséget nem tanulta a derék cigány, nem is állítja, hogy értene is hozzá valamit, de hát a méltóságos képviselő úr majd elintézi a mestervizsga ügyét is valahogyan.

Ilyen derüs momentumok is vannak a darálóalapítási kérelmek és tülekedések közepette.

Ezek azonban nem változtatnak azon a szomorú tényen, hogy a malomipar terén a túlméretezettség, a túlzsofoltság egyre jobban érezteti kártékony hatását és a javulásnak semmi, de semmi jelét sem látjuk. Bár mindenki tudja, hogy sok az eszkimó és kevés a fóka, de azért az eszkimók szaparodásának senki sem állja útját.

De hát az Istenért Emberek! Vegyétek már végre-valahára tudomásul, hogy a darálóipar az esetek óriási és túlnyomó többségében szegény embernek szegény kenyere, nehéz, gondterhes munkájának uzsorabére. A legtöbb darálótulajdonos a legjobb esetben is csak annyit tud megkeresni a darálójával s az ebbe fektetett vagyonkájával, amennyit fizetne annak a napszámosnak, kedvező esetben annak a molnársegédnek, akinek munkáját ő maga végzi. De sajnos nagyon sok az olyan darálómalmos is, aki még a legszükebb napszám megkeresésére is képtelen. Aki csak azzal tudja életét tengetni, családját valahogyan eltartani, hogy mezei munkára, ide-oda napszámba maga is elszegődik s ezzel egészíti ki azt a száraz kenyérnek sem mondható csekélyke keresetet, ami a darálóból imitt-amott adódik.

Ne tülekedjetek tehát a darálómalomért, mert ezzel még abból a kis darabka kenyérből is elvesztek egy részt a másiktól, akinek az a falat magának is kevés. A másiknak csak ártotok, de magatokon nem segítetek. Ez a puszta, őszinte, szintiszta igazság. Bár mentől többen olvasnák, megértenék és tudomásul vennék!

Ülést tartott a kiegészitett zártszámbizottság.

Folyó hó 27.-én ülést tartott az úgynevezett malomipari zártszámbizottság. A malomipar szempontjából örvendetes hírként közöljük, hogy a zártszámbizottság ülésén résztvett Nyiri István országgyűlési képviselő, a Vidéki Középmalmok Exportegyesületének és a Malomszövetségnek társelnöke, okl. gépészmérnök, malomtulajdonos. Nyiri István bevonásával értékes tagot nyert a zártszámbizottság, melynek súlya és jelentősége is megnövekedett ezáltal.

A bizottság, dr. Kocsondy Gyula miniszteri titkár elnöklete alatt, folyó ügyeket tárgyalt. A tárgyalás anyagáról, minthogy azok bizalmasak, tájékoztatást nem nyujthatunk.

A buza világpiaci fejleményei.

A hét folyamán az amerikai gabonatőzsdéken a már ismert ingadozásokkal leginkább a spekuláció dolgozott. Az árak valamivel erősödtek. Az európai tőzsdék közül az irányadó liverpooli és rotterdami már hónapok óta nem jegyzi a búzát s így az ottani árak felől bizonytalanságban vagyunk. Chicagóban a búza ára a hét közepén 86 cent körül variált. Még mindig messze van tehát az 1.— dolláros ártól, mely a farmer részére a búzatermelést már lukratívvá tenné. Az angol kormány a rozstermelésnek csinál propagandát, mert a rozs korábban az ország legfontosabb kenyérgabonája volt és az ottani klíma mellett nagyobb sikerrel termelhető, mint a búza. Egyébként a dunai államok kiviteli lehetőségeit a nyugati tőzsdéken nem ítélik kedvezőknek. Jugoszláviának állítólag nem lesz számbavehető kiviteli feleslege. Magyarország már eladta, amit eladhatott, a román búzát pedig minőségileg nagyon kritizálják, különösen Angliában. Szovjetoroszország kiviteli feleslegeit 1.5 millió quarterra becsülik, amiből eddig csak 50.000 quartert exportált. Ugy Ausztrália, mint Argentína terméskilátásai kedvezőek és a világ búzafeleslegei sem apadtak számbavehető mértékben. Ennek dacára a spekuláció mindenfelé a hosszú háborúban látja a búzaáremelkedés lehetőségeit. Pedig az előző világháború búzaforgalmi statisztikája azt mutatja, hogy komoly formában folytatott háború alatt a búzaexport világszerte megbénul és mennyiségileg a békeidők forgalma alatt marad.

Tényleges katonai szolgálatot teljesitő alkalmazott elbocsátása.

Az iparügyi miniszter 49.707/1939. XIII. Ip. M. számú határozata.

A fennálló törvényes rendelkezések értelmében az alkalmazottat tényleges katonai szolgálata idején nem lehet elbocsátani, illetve neki felmondani. Nincsen azonban olyan rendelkezés, hogy már az előzőleg foganatosított felmondás a katonai szolgálatra behívással hatályát veszthetné. Az a körülmény, hogy a felek a felmondási időt határozott időre meghosszabbítják, a felmondás hatálytalanításának nem tekinthető.

A füszerpaprika minősitőjegy és ólomzár együttes árának ujabb megállapitása tárgyában.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 38.940/1939. F. M. számú rendelete.

A rendelet 1. §-a elrendeli, hogy 1939 október hó 22.-én kezdődő hatállyal a 37.100/1939. F. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1939. évi augusztus hó 3.-i 174. szám) hatályát veszti. A minősítőjegy és ólomzár együttes árára nézve újból a 27.500/1936. F. M. számú rendelet (Rendeletek Tára 1936. évi LXX. évf. 1013. oldal) rendelkezései irányadók. Idézett rendelet a Budapesti Közlöny 1939. évi október 22.-i, 240. számában jelent meg.

A ricinus vetőmag fémzárolása.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a ricinustermelés minőségének biztosítása és fokozása érdekében 96.606/1939. VIII. B. 1.—F. M. számú rendeletével elrendelte, hogy csak olyan ricinus vetőmag fémzárolható, melynek csírázóképessége legalább 90%, tisztasága legalább 97%, olajtartalma legalább 50% és a hidegen kivont savszáma legfeljebb 1.0. Sérült magvak abban az esetben is, ha csírarészük sértetlen, a tisztátlansághoz számítandók. A fémzárolás díja minden kezdett métermázsa után 30 fillér. A fémzárolást a m. kir. Kender-Lentermelési és Növényolajkísérleti állomás, Szeged, végzi.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Mai számunkban a közjegyzői sorshuzás alkalmából 29. sorszámot nyert I. sz. pályatételre beérkezett

„Ember küzdj és bizva bizzál"

jeligéjü pályamunkát közöljük, kérve a szokásos előbírálatokat.

Az „Ember küzdj és bizva bizzál" jeligéjü pályamű műszaki leírása.

Közép-Európa növényszövetkezete az erdő, Kelet-Európáé a füves puszta, míg déli területét a mediterrám növények jellemzik. E három terület összeszögelésnél fekszik Hazánk. Növénytakarója változatos. Ezt a tengerszín feletti magasság változékonysága még inkább növeli. Az alföldön túlnyomóan gabonatermesztéssel foglalkoznak, ezek között is első helyet foglalja el a búza. Éghajlatunk szeszélyes és változékony. Az alföldnek sokszor átka volt, amikor nyáron az anti-passát szelek 6—8 hétig megfeküdték, de mégis ennek köszönheti, hogy búzája világhírű. Minőségét semmiféle vegyszerrel és javítással utólérni nem lehet. Kiválóságát misem bizonyítja jobban, mint hogy Amerikában a rétesnek való magyar lisztet gyógyszertárban árulják.

Gabonatermesztésünk folyománya, hogy őrlési módunk is különbözik más külföldi őrlési rendszerektől. Ez természetes is, mert a magyar búza őrlése más őrlési tervezetet kíván, mint a külföldi puha lisztes búzák.

Az őrlési tervezet, vagy diagramm alatt az őrlési eljárás rajzbeli ábrázolását értjük, melyen az egyes gépek működése, következése és az őrlemény menete fel van tüntetve. Ezenkívül a gépek nagysága, a hengerek rovátkolása, tisztító és szitáló gépek bevonatai, általában az őrlési eljárásnak áttekinthető hű képét adja. A diagramm készítésénél fontos elveket kell szem előtt tartani. A legelső, hogy kitűnő gabonatisztításról gondoskodjunk, mert amit itt elhanyagolunk, azt az őrlésnél már nem tudjuk behozni. A hengerek helyes rovátkolása, elhajlása és differenciális sebessége minden őrlési eljárásnál fontos tényező. Az egész malom jó teljesítménye főleg a rovátkolás és sebesség különbségtől függ.

A helyes rovátkolással és sebességkülönbséggel csupán tőlünk függ, hogy több darát és dercét, kevés vagy sok lisztet, nagy vagy apró korpát állítunk elő. A rovátka és elhajlás minden törethez pontosan készüljön. Pl. Nagyobb őrlő hatáshoz nagy henger átmérő, kis sebességkülönbség, sűrű rovátka, kiselhajlás.

Töretö hatáshoz: vékony henger, nagyobb sebességkülönbség, ritka rovátkolás, nagyobb elhajlás és a rovátkák nagyszöge. Ha egy hengerpárt egymással szembe fektetünk, az elhajlás egyirányban fekszik és a hengerek sebességkülönbsége folytán ollószerű keresztezést képez. Menetközben ollószerű vágás áll elő, mely a gabonaszemre hat és azt függőleges vonalban nemcsak átvágja, hanem a szemet kissé eltólja.

Minél nagyobb a rovátkák elhajlása, annál nagyobb az őrlemény eltolódása, minek következtében a sebesség és a simán metsző hatás csökken. Ez által több darát, de kevesebb lisztet nyerünk. Míg ha az elhajlás kisebb, akkor a sebességkülönbség jut érvényre. A metszés gyorsabb, több a liszt és derce, de kevesebb a dara, emellett kevesebb a lóerő fogyasztás is. Fontosabb az elhajlásnál a rovátkák alakja. Csucsosra vágott rovátkák a búza héját és belsejét szakítják, a lisztet meg a rovátkák hegyes szögébe szorítják és így a hengert elkenik. Tompaszögű rovátkák kevésbbé zúzott darát és jobban kiőrölt korpát eredményeznek. Az őrleményre kihúzóan hatnak és szögei tiszták maradnak. A teljes metszőhatás elérése céljából a hengereknek sebességkülönbségük van. Ez a sebesség úgy a bel, mint a külföldi elismert malomgépgyáraknál csekély különbséggel egyezik. Általában búzatöretésnél 1 : 2.5, kiőrlésnél 1 : 3 legyen.

A kereületi sebesség töret hengereknél 3.5 m/sec.-től 4 m/sec-ig. Átlag 3.8 m/sec. Simahengereknél 2.5 m/sec.-nél kisebb és 3 m/sec.-nél nagyobb ne legyen. Sebességkülönbség nélkül a henger nem vágna, hanem csak zúzna. Töreteknél a sebességkülönbség olyan, hogy a gyorsan forgó a lassan forgót egy búza szemmel megelőzi. Nagyobb sebességkülönbség nem célszerű, mert a búzát nagyon szétszakítja. A hengerek kerületi sebességét megkapjuk: $V = \frac{D. Pi. n.}{60}$, V = sebességgel, D = átmérővel, Pi. = Ludolf-féle számmal, n = percenkinti fordulattal, 60 = a másodpercek számával. Ismert sebességnél csak a betűket megfelelően változtatjuk, illetve a betüket helyesbítjük. P. $n = \frac{V}{D}$ Pi. 60 stb.

Hengerek táplálása is fontos, mert ha a táplálás egyenlőtlen, vastag réteg erősen, a vékony réteg gyengén lesz megőrölve, ami igen kedvezőtlen és az őrlésre is kihatással van.

A sima hengerekről jövő őrleményben gyakran vannak lapocskák, különösen, ha a sima henger túl van terhelve és szorítva van. E lapocskákat mielőtt a szitára menne, felbontjuk. Erre a célra felbontó gépeket használunk. Szükséges ez azért is, mert lazítás nélkül a következő hengerre jutnának, míg végre elcsiszolódva agyonőrlődnének. Ez által az egész őrlést meghosszabbítanák. A felbontó hatása azonban csak gyengén suroló legyen, nehogy az összenyomott korpa részeket szétsuroljuk és ilyen módon a lisztbe jussanak.

Az őrlési folyamat.

A búza nedvessége: 15%, pihentetés 12 óra.

Az őrlést főbb részekre osztályozhatjuk és pedig: töretés, osztályozás, dara és derce tisztítás, dara felbontás, derce kiőrlés, szellőztetés, por gyűjtés, liszt keverés és csomagolás.

Töretés. Az első töretet egy 1000/250 m/m hengerpár végzi. Búzát úgy fogatjuk, hogy 3—4 felé törjük és mint előtöret lesz a tulajdonképpeni töretés előtt. Zúzni a búzát sohasem szabad, mert ez a dara nyerés szempontjából káros. Szitarendszerének átmenetei a 20-as megy a második töretre, a 40-es átmenete az ötödik töretre, az 56-os átmenete megy az első és ötödik töret daragépre, a 8-as átmenete az első és hatodik töret daragépre, a 8-as átejtése a hetes derce hengerre megy. A lisztselymek átejtése: 7-es liszt.

A 2-ik töretet egy 1250/220 m/m hengerpár végzi. Anyagát úgy fogatjuk, hogy tisztított darája kivonat darának megfeleljen. Emellett kevés dercét és lisztet állítsunk elő. Szitarendszerének 16-os átmenete megy a harmadik töretre, a 36-os átmenete a második töret daragépre, az 50-es átmenete a 2—3-ik fínom daragépre.

A 8-as átmenete a 2—3—4-ik töret dercetisztítóra. A 8-as átejtése a 2-es derce hengerre megy. A lisztselymek átejtése: 4-es liszt.

A 3-ik töretet egy 1250/220 m/m-es hengerpár végzi. Anyagát úgy fogatjuk, hogy a legjobb szindarának valót mind kivonjuk. Ezt a célt szolgálja a szitarendszer 16-os bevonata is. Szitarendszerének 16-os

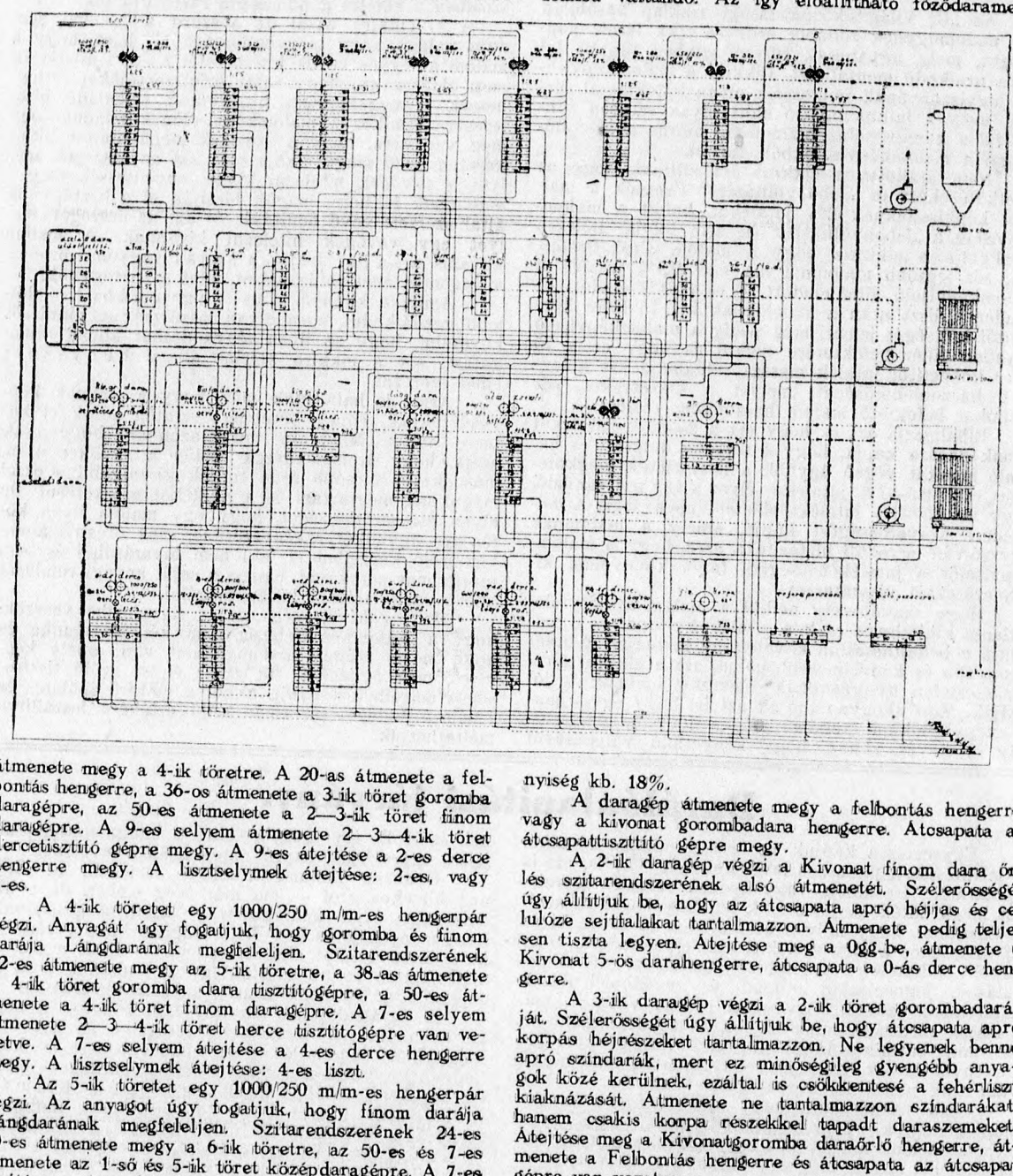

átmenete megy a 4-ik töretre. A 20-as átmenete a felbontás hengerre, a 36-os átmenete a 3-ik töret goromba daragépre, az 50-es átmenete a 2—3-ik töret finom daragépre. A 9-es selyem átmenete 2—3—4-ik töret dercetisztító gépre megy. A 9-es átejtése a 2-es derce hengerre megy. A lisztselymek átejtése: 2-es, vagy 4-es.

A 4-ik töretet egy 1000/250 m/m-es hengerpár végzi. Anyagát úgy fogatjuk, hogy goromba és finom darája Lángdarának megfeleljen. Szitarendszerének 22-es átmenete megy az 5-ik töretre, a 38-as átmenete a 4-ik töret goromba dara tisztítógépre, a 50-es átmenete a 4-ik töret finom daragépre. A 7-es selyem átmenete 2—3—4-ik töret herce tisztítógépre van vezetve. A 7-es selyem átejtése a 4-es derce hengerre megy. A lisztselymek átejtése: 4-es liszt.

Az 5-ik töretet egy 1000/250 m/m-es hengerpár végzi. Az anyagot úgy fogatjuk, hogy fínom darája Lángdarának megfeleljen. Szitarendszerének 24-es 40-es átmenete megy a 6-ik töretre, az 50-es és 7-es átmenete az 1-ső és 5-ik töret középdaragépre. A 7-es átejtése a 4-es derce hengerre van vezetve. A lisztselymek átejtése: 4-es liszt.

A 6-ik töretet egy 1000/250 m/m-es hengerpár végzi. Anyagát úgy fogatjuk, hogy fínom darája ne legyen túl korpás és puha, hanem tisztításra alkalmas legyen. Szitarendszerének 26—46-os átmenete megy a 7-ik töretre, a 7-es átmenete az 1—6-ik töret fínom daratisztító gépre. A 7-es átejtése a 6-os derce hengerre van vezetve. A lisztselymek átejtése: 4-es liszt.

A 7-ik töretet egy 650/220 m/m-es hengerpár végzi. Anyagát úgy fogatjuk, hogy minél több dercét és lisztet nyerjünk. Emellett vigyázva arra, hogy a korpát túlságosan össze ne vágassuk. Szita rendszerének 30—40-es és 6-os átmenete megy a 8-ik töretre. A 6-os átejtése a 7-es derce hengerre van vezetve. A lisztselymek átejtése: 6-os, vagy 7-es liszt.

A 8-ik töretet egy 650/220 m/m-es hengerpár végzi. Anyagát a 7-ik töretéhez hasonlóan fogatjuk. Szita rendszerének 20-as átmenete nagykorpa, 46-os átmenete a goromba korpaköre megy, a 6-os átmenete a fínom korpaköre. A 6-os átejtése a 7½-es derce hengerre van vezetve. A lisztselymek átejtése: 7-es liszt.

A felbontó hengerpár végzi a 2-3-ik töret goromba daragép átmenetét és a 3-ik töret 20-as bevonat átmenetét. Mérete: 700/250 m/m-es. A hengert magasan járatjuk, hogy kevés lisztet, de annál több darát nyerjünk.

Szita rendszerének 34-es átmenete megy az 5-ik töretre, az 50-es átmenete a 3-ik töret fínom daragépre, a 8-as átmenete a 2—3—4-ik töret derce tisztítógépre. A 8-as átejtése a 4-es derce hengerre van vezetve. A lisztselymek átejtése: 4-es, vagy 6-os liszt.

Történtek már kísérletek Hazánkban, hogy Kivonatdarákat rovátkolt hengeren bontsanak fel, de a magyar búza összetétele más, mint a nedvesebb klímájú országoké. Míg az északi, vagy a tengerparti országok búzája nedvesebb, az által szívósabb, így Ők a rovátkolt hengeren való daraőrlést eredményesebben használhatják, mint mi, tekintetbe véve, hogy az ottani malmok nem fogós liszt gyártására vannak berendezkedve. Tehát ez az őrlési eljárás nem új keletü és már néhány országban üzemben található.

Dara- és dercetisztítás.

A töretek által előállított darákat 9 dara- és dercetisztítógép tisztítja, 2 daragéppel az átmenet és darautántisztítást végzünk.

Az 1-ső daragép végzi a 2—3-ik töret tisztított gorombadarájának az utántisztítását. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy átcsapatával apró héjas részek távozzanak. Átmenete tiszta, kissé héjas daraszemeket tartalmaz. A 28-as átejtése főződara. Nagyobb menyniségü főződara előállításnál az 1-ső három keret zsákba váltandó. Az így előállítható főződaramenyniség kb. 18%.

A daragép átmenete megy a felbontás hengerre, vagy a kivonat gorombadara hengerre. Átcsapata az átcsapattiszttító gépre megy.

A 2-ik daragép végzi a Kivonat fínom dara őrlés szitarendszerének alsó átmenetét. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy az átcsapata apró héjjas és celulóze sejtfalakat tartalmazzon. Átmenete pedig teljesen tiszta legyen. Átejtése meg a 0gg-be, átmenete a Kivonat 5-ös darahengerre, átcsapata a 0-ás derce hengerre.

A 3-ik daragép végzi a 2-ik töret gorombadaráját. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy átcsapata apró korpás héjrészeket tartalmazzon. Ne legyenek benne apró színdarák, mert ez minőségileg gyengébb anyagok közé kerülnek, ezáltal is csökkentesé a fehérliszt kiaknázását. Átmenete ne tantalmazzon színdarákat, hanem csakis korpa részekkel tapadt daraszemeket. Átejtése meg a Kivonatgoromba daraőrlő hengerre, átmenete a Felbontás hengerre és átcsapata az átcsapat gépre van vezetve.

A 4-ik daragép végzi a 3-ik töret goromba daráját. Szélerősségét úgy állítjuk be, mint a 2-ik töretnél, csak valamivel gyengébbre. Átcsapata apró, héjjas szemeket tartalmaz. Átmenete pedig ne tartalmazzon színdarákat. Daratisztításnál ez a legfontosabb követelmény. Átejtése megy a Kivonat daraőrlő hengerre, átmenete a Felbontás hengerre és átcsapata az Átcsapat tisztítógépre van vezetve.

Az 5-ik daragép végzi a 2—3-ik töret fínom daráját. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy átcsapata puha tapintású szemcsék legyenek, átmenete pedig éles legyen. Átejtése megy a Kivonatfínom daraőrlő rendszerre. Átmenete a 3-ik töret goromba daragépre, átcsapata az Átcsapat tisztítógépre van vezetve.

A 6-ik daragép végzi a 2—3—4-ik töret goromba dercéjét. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy átcsapata puha tapintású és inkább csak sejtfalakat, cellulóze részeket tartalmazzon. Átmenete korpaszemtől mentes legyen. Átejtése megy a Kivonat 5-ös daraőrlő hengerre, átmenete a 2—3-ik töret fínom daragépre, átcsapata az Átcsapattisztító gépre van vezetve.

A 7-ik daragép végzi a 4-ik töret goromba daráját. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy átcsapata ne tartalmazzon éles anyagokat. Átmenete csakis daraszemeket tartalmazzon. A gép átejtése megy a Lángdara hengerre, átmerete az 5-ik töretre, átcsapata az Átcsapat tisztítógépre van vezetve.

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZ.
Tel: 1-180-53, 1-196-86. Sürgönycim: Kartalok Budapet
Fióküzlet: Szombathely, Március 15.-tér 10. sz
Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

A 8-ik daragép végzi a 4-ik töret finom daráját. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy átcsapata puha korpás szemcséket tartalmazzon. Átmenete pedig daramentes legyen. Átejtésének első két kerete megy a Lángdara hengerre, az utolsó két keret átejtése a Kivonatfínom dara hengerre. Átmenete megy a 4-ik töret goromba daragépre, átcsapata az Átcsapattisztító gépre van vezetve.

A 9-ik daragép végzi a 2—3—4-ik töretek és Utántisztító daragépek átcsapatait. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy csak a könnyű kis korpaszemeket emelje ki, átmenete korpás részeket tartalmazzon. Átejtése megy a Lángdara hengerre, átmenete az átcsapattal a 7-ik töretre van vezetve.

A 10-ik daragép végzi az 1-ső és 5-ik töret közép daráját. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy az 5-ik töret részeit nehogy elszívassuk. Átmenete daramentes legyen. Átejtése megy a Lángdara hengerre, átmenete az átcsapattal a 7-ik töretre van vezetve.

A 11-ik daragép végzi az 1-ső és 6-ik töret finom daráját. Szélerősségét úgy állítjuk be, hogy átcsapata könnyű korparészeket tartalmazzon. Átmenete szintén korpás részekből áll. A 6-ik töret daránál különösen vigyázni kell, mert ezeket csak akkor lehet tisztítani, ha elég éles. Átejtése megy a Zsemlyehengerre, átmenete az átcsapattal a 7-ik töretre van vezetve.

Dara őrlés.

A tisztított darák felbontása 5 rendszeren történik. Ezek a következők:

1. Kivonatgoromba dara, 2. Kivonatfínom dara, 3. Kivonat 5-ös dara, 4. Lángdara és 5. Zsemlyedara.

Kivonatgoromba darahenger őrli a 2—3-ik töret goromba daráját. Mérete 800/250 m/m. Az anyagot könnyen fogatjuk, hogy minél több derce és kevés sima liszt legyen az eredmény. Egy verőléces felbontón keresztül vezetjük szitarendszerébe. A felbontó fellazítja az összenyomott részecskéket. Szitarendszerének 22-es átmenete megy a Zsemlyedara hengerre. A 36-os átmenete megy a Lángdara hengerre, az 56-os átmenete a Kivonatfínom dara hengerre. Az előszita átmenetét azért ajánlatos kétfelé osztályozni, mert a ritkább bevonat átmenete gyengébb minőségű, emiatt egy rendszerrel hátrább lehet vezetni. A 12—13 átejtése 0-g. A 10-es — 8-as átejtése: 0-g. A 6—56-os átejtése 0gg.

A Kivonatfínom darát egy 800/250 m/m-es hengerpán végzi. Ennek anyaga 2—3-ik töret tisztított darája és a Kivonatgoromba szitarendszer alsó átmenete. Az anyagot gyengén fogatjuk, hogy minél több éles derce és kevés simaliszt legyen az eredmény. A hengerből az anyag egy verőléces felbontón fellazítva jut a szitarendszerbe. Szitarendszerének 30-as átmenete megy a Zsemlye-darahengerre, 40-es átmenete Lángdarahengerre. Selyembevonatának 12—13-as átejtése: 0g. A 10-es és 8-as átejtése: 0g. A 6-os és 60-as átejtése: 0gg. A 60-as átmenete megy az átmenet tisztó Reform gépre.

A Kivonat 5-ös dara őrlő rendszert egy 1000/250 m/m-es hengerpár végzi. Ennek anyaga 2—3—4-ik töret tisztított goromba dercéje és az átmenet dara tisztítógép átmenete. Az anyagot könnyen fogatjuk, hogy minél több fogós lisztet és kevés síma lisztet nyerjünk. A hengerből az anyag egy verőléces felbontón keresztül fellazítva jut a szitába. A 46-os átmenete megy a Zsemlyedara hengerre. A 6-os átmenete a 0-ás derce hengerre. Selyembevonatának 12—13-as átejtése: 0g. A 8-as átejtése: 0g, vagy 0gg. A 6-os átejtése: 0gg.

A Lángdara őrlést egy 800/290 m/m-es hengerpár végzi. Anyaga a Kivonat-goromba és Kivonat-fínom szita rendszerének 36—40-es átmenete, a 4-ik töret tisztított goromba darája a 4-ik töret fínom daragép két első keretének átejtése. Az átcsapat daragép átejtése és az 1-ső és 5-ik töret tisztított darája. A hengerpárt kissé erősebben fogatjuk mint a Kivonat daráknál, mert itt már 8-as a legritkább selyem. Az anyag fellazítva jut a szitába. Szitarendszerének 46-os átmenete megy az átmenet Zsemlye hengerre, 8-as átmenete a 0-ás derce hengerre. Selyem bevonatának 12—13-as átejtése: 0g. 10-es átejtése: 0g. A 8-as átejtése: 0g, vagy 0gg.

Az átmenet Zsemlyedarát egy 800/290 m/m-es hengerpár végzi. Anyaga a Kivonat-goromba, Kivonatfínom, Kivonat 5-ös és Lángdara őrlés szitarendszerének felső átmenetei. Az anyagot úgy fogatjuk, hogy a szitáról lekerülő átmenet csak kevés lisztes részt tartalmazzon. Az anyag fellazítva jut a szitába. Szita rendszerének 48-as átmenete megy a 7-ik töretre, a 8-as átmenete a 4-es derce hengerre. Selyembevonatának 12—13-as átejtése: 2-es, vagy 4-es liszt. A 10-es átejtése: 4-es liszt. A 8-as átejtése: 2-es derce hengerre van vezetve.

Derceőrlés.

A darafelbontásból nyert őrlő dercék és töret dercék 6 rendszeren lesznek kiőrölve. Ezek a következők: 1. 0-ás derce, 2. 2-es derce, 3. 4-es derce, 5. 7-es derce, 6. 7½-es derce.

A 0-ás dercehenger őrli az átmenet utántisztító daragép átcsapatát. Kivonat 5-ös szitarendszer alsó átmenetét. A Lángdara szitarendszer alsó átmenetét. Mérete 1000/250 m/m-es. Anyagát úgy fogatjuk, hogy fogós lisztje még éles legyen. A hengerből fellazítva kerül a szitába. Szitarendszerének 48-as átmenete megy a 4-es derce hengerre, a 8-as átmenete a 2-es derce hengerre. Selyembevonatának 12-es átejtése: 0g. A 10-es átejtése: 0g. A 8-as átejtése: 0g, vagy 0gg.

A 2-es dercehenger őrli a 0-ás derce alsó átmenetét, 2—3-ik töret őrlő dercéjét és az átmenet Zsemlye 8-as átejtését. Mérete: 800/300 m/m-es. Az anyagot itt már összeszorított hengeren őröljük és felbontásra tányéros felbontót használunk. Szitarendszerének 48-as átmenete megy a 6-os derce hengerre, a 10-es átmenete 4-es derce hengerre. Selyembevonatának öt 12-es, egy 13-as keret átejtése: 2-es liszt. Két 13-as átejtése: 2-es liszt. A 10-es átejtése: 2-es vagy 4-es liszt. Az első kereten 10-es bevonat csupán azért van, hogy puha búza őrlésnél az alsó átmenet teljesen lisztmentes legyen. Tudnivaló ugyanis, hogy az éles derce fél annyi idő alatt őrlődik, mint a lisztes derce.

A 4-es derce henger őrli a 2-es derce henger alsó átmenetét, a 4—5 töret dercéjét, az átmenet zsemlye alsó átmenetét és 0-ás derce felső átmenetét. Mérete: 800/300 m/m-es. Az anyagot összeszorított hengeren őröljük és fellazítva jut a szitába. Szita rendszerének 48-as átmenete megy a 7-es derce hengerre, a 13-as átmenete a 6-os derce hengerre. Selyembevonatának öt keret 12-es, egy keret 13-as átejtése: 2-es liszt. Három keret 13-as átejtése: 4-es liszt.

A 6-os derce henger őrli a 4-es derce alsó átmenetét, a 6-ik töret őrlő dercéjét, és 2-es derce felső átmenetét. Az anyagot összeszorított hengerrel őröljük és fellazítva kerül a szitába. Szita rendszerének 50-es átmenete megy a 7-ik töretre, a 14-es átmenete a 7-es derce hengerre. Selyembevonatának két keret 12-es, négy keret 13-as átejtése: 4-es liszt, két keret 14-es átejtése: 4-es vagy 6-os liszt.

A 7-es derce őrli a 6-os derce alsó átmenetét, a 4-es derce felső átmenetét és 7-ik töret dercéjét. Mérete: 600/290 m/m-es. Az anyagot összeszorított hengerrel őröljük és fellazítva kerül a szitába. Szita rendszerének 50-es átmenete a 14-es átmenetével a 7½-es derce hengerre megy. Selyembevonatának négy keret 13-as, két keret 14-es átejtése: 6-os liszt, két keret 14-es átejtése: 6-os vagy 7-es liszt.

A 7½-es derce henger őrli a 7-es derce alsó-felső átmenetét, a Reform porszűrő szita alsó átmenetét, a hűtő porszűrő szita alsó-felső átmenetét és a 8-ik töret dercéjét. Mérete: 600/290 m/m. Anyagát összeszorított hengerrel őröljük és fellazítva kerül a szitába. Az utolsó kiőrlésnél kefés felbontó célszerűbb mint a tányéros, ha meggondoljuk, hogy a korpa szemcséket nem célunk lisztbe őrölni. Szita rendszerének alsó-felső átmenete megy a fínom korpaőrlő kőre. Selyembevonatának két keret 13-as, két keret 14-es átejtése: 6-os liszt, a 15-ös átejtése: 7-es liszt.

A fínom korpakő őrli a 7½-es derce alsó-felső átmenetét, a 8-ik töret 46-os átejtését. Az anyagot lehetőleg jól kiőröljük. Szitarendszerének alsó-felső átmenete: kész korpa. Selyembevonatának 12-es, 13-as átejtése: 7-es liszt, az 5-ös átejtése: 8-as takarmányliszt.

A gorombakorpa-kő őrli a 8-ik töret 46-os átmenetét. Kiőrlés hasonló a fínom őrléshez. Szitarendszerének alsó-felső átmenete: kész korpa. Selyembevonatának 12-es, 13-as átejtése: 7-es liszt, az 5-ös átejtése: 8-as takarmány liszt.

A Reform porszűrő szita, mint neve is mutatja, a daragépek porszűrője által összegyűjtött anyagot szitálja. Szita rendszerének felső átmenete megy a 7-ik töretre, alsó átmenete a 7½-es derce hengerre. Lisztselymek átejtése: 6-os, vagy 7-es liszt.

A hűtő porszűrő szita rendszerének alsó-felső átmenete megy a 7½-es derce hengerre. A lisztselymek átejtése: 7-es liszt.

A diagramm rövid összefoglalása:

A tisztított búza nyolcszor lesz töretve és a 8-ik töret átmenete a kőjáratokon kiőrölve. Az első töret csak a búza tisztításául szolgál, a 2-ik és 3-ik töretnél nyerjük a legjobb Kivonat darákat. A hátsó töretek a héjjak kiőrlésére szolgálnak. Az előszitákon a bevonatok ritkák, hogy azon a leggorombább daraszem is átessen, mert ha ez nem áll elő, akkor túl sok dara menne át a következő töretre, ahol gyengébb minőségű darát nyernénk belőle. Ez által a dara malmászatra a jó dara veszendőbe menne.

A dara tisztítást 9 dara és derce tisztítógép végzi, míg 2 daragép az utántisztítást végzi. Megemlítésre méltó, hogy minden töret darája külön van tisztítva. A daragépek átmenetei egy felbontó hengerre jutnak, mely azokat felbontja és a megfelelő helyre juttatja. A tisztott darák és átmenetek őrlése 4 dara és 1 átmenet rendszeren történik, mely azokat lisztté, illetve dercévé felbontja. A darahengerek átmenetei és a töret dercéket 6 derce rendszeren öröljük ki.

A hűtés is fontos dolog, mert az őrlés által hő fejlődik, ami a sikér minőségre felbontólag hat, másrészt a selyemszitákat a csiriz elkenné, a gépek pedig idő előtt tönkre mennének.

A kész lisztek kamrákba lesznek vezetve. A lisztek keverése és mintázása után zsákokba lesznek csomagolva.

Ami a diagramm összeállítását illeti, nagy átlagban kb. a következő henger hosszakat számítjuk egy vagón 24 órai teljesítményekre:

törethengerhossz: 1. töret 250 m/m, 2. töret 400 m/m, 3. töret 500 m/m, 4. töret 350 m/m, 5. töret 250 m/m, 6. töret 200 m/m, 7. töret 150 m/m, 8. töret 150 m/m. Felbontás 150 m/m. Összesen 2400 m/m,

simahengerhossz: kivonatgoromba 300 m/m, kivonatfínom 300 m/m, Kivonat 5-ös 400 m/m, 0-ás derce 400 m/m, lángdara 220 m/m, zsemlyedara 220 m/m, 2-es derce 200 m/m, 4-es derce 160 m/m, 6-os derce 130 m/m, 7-es derce 120 m/m, 7½ derce 100 m/m. Összesen 2550 m/m.

Ha a két végösszeget összeadjuk, kb. 5000 m/m hengerhosszt kapunk. Azonban a fenti méretezést betartani nem lehet, ezen a malomépítő úgy segít, hogy a kijött számhoz legközelebb eső hengerméretet veszi. Pl. 3.5 vagónos malom 2-ik töretét vesszük 400 × 3.5 = 1400 m/m-el. Tehát lesz a henger hossza 1250 m/m.

Az átlagselyemszám a következő: 4 csatorna 4-es selyem, 7 csat. 6-os sely., 12/8, 13/10, 4/11, 113/12, 124/13, 34/14, 4/15, összesen: 315 csatorna.

A 4-es selyem abból van számítva, hogy a kivonatgoromba és kivonatfínom szitarendszer alsó keretén daraselymek helyett a számítás miatt kellett beiktatni.

Az átlag selyemszál: 11.9. Ehhez az elhunyt Schermann szerint kellene 1988 m/m töret és 2188 m/m sima hengerhossz. Ez szerinte is csak elméleti szám volt. Mivel azonban egy henger nincs teljesítőképesség maximumáig kihasználva, ezt ő is figyelembe vette és a hengerhosszakat kb. 10%-kal hosszabbra hagyta. A szükséges hengerhosszhoz 1000 m/m-kint búzatisztítású síkszitánál 7.2 m²-t számítunk. A teljesítményhez három fontos tényezőt szoktak figyelembe venni. És pedig: 1. Hengerhossz, 2. Szitafelület, 3. Átlagselyem bevonat száma. De ezeken kívül van még egy fontos tényező is, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni és ez: a keretek száma. Pl. Egy töret 10 kerettel végez óránkint 170 kg-ot, ugyanaz a töret 13 kerettel végez óránkint 230 kg-ot. Ezek átlag értékek és a nedvesség a teljesítményt nagyban csökkenti, ami nedves búza őrlésénél kb. 20%-ot is kitesz. Általában az a szabály érvényes, hogy minél tökéletesebb az osztályozás minőségre és nagyságra nézve, annál tökéletesebb és gazdaságosabb az őrlési eljárás.

Az előszitákhoz platinázott sodronyszövet, a selyemszitákhoz svájci selyemszövet van tervezve. Platinázott sodronyszövet azért a legmegfelelőbb, mert a közönséges sodronyszövet a nedvesség behatására oxidálódik és használhatatlanná lesz. A diagrammban felírt selymek XX-esek. Ezeket azért használják, mert több nyílás van rajta, mint a XXX-es ugyanazon számánál. De leginkább azért, hogy az árkülönbözet nincs arányban a kettő közötti erősség különbözetével.

A töret hengerekhez libatollszár kefék, a daraőrléshez fakések, a derceőrléshez acélkések vannak beiktatva.

Az összes törethenger hosszúság 7800 mm. Az összes simahenger hosszúság 8700 mm. A felbontó 700 mm. Ugy a töretek, mint a sima hengerek 24 óránként 3.5 vagónt könnyen végeznek. Terhelés esetén maximális teljesítménye 3.8 vagón.

WOLFNER
GÉPSZÍJ
VILÁGHÍRŰ
Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

MALOMKÉPVISELETEK,
gabona- és takarmányügznökség,
Budapesten jól bevezetve
Kosály Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12
Telefon: 112—599

A lisztek kiőrlési százaléka:

	100 kgr. tisztítottból %		100 kgr. tisztítatlanból %	
dara	2.6		2.49	
0gg	28.—		26.88	
0g	16.—		15.36	
2-es	2.—		1.92	
4-es	15.—	= 63.6 %	14.40	= 61.05%
6-os	9.—	= 72.06%	8.64	= 69.69%
7-es	4.5	= 77.10%	4.32	= 74.01%
8-as	9.—		8.64	
Korpa	14.5	= 100.6 %	13.92	
		Hulladék:	4.—	= 100.57%

Ha az egész malom gépi berendezését vizsgáljuk, azt látjuk, hogy egyik-másik gép még a legjobb összeállítás szerint sem felel meg a követelményeknek. A 2-ik töret szitafelülete kevés, a 3-iké meg sok. A 3-ik töretnek elegendő volna 10 m² felület, míg a fennmaradó 3.31 m² a második törethez volna szükséges. Ez által a 2-ik töret teljesítménye több lenne, a darái és dercéi élesebbek lennének. Élesebb darát tisztítani, a dercét pedig őrölni könnyebb és tökéletesebb. A 6.-ik töretet elvégezné az 1000 mm-es henger helyett 800 mm-es. A 7. és 8-ik töret helyett jobban megfelelne 600/300 mm-es henger. Ennek előnye volna, hogy kevesebb erőfogyasztás mellett több lisztet és tisztább dercét eredményezne, mint a 220 mm-es átmérőjű henger.

A dara tisztításnál a 4.-ik töret goromba és finom dara tisztításhoz, valamint az 1.-ső és 5.-ik töret dara tisztításhoz és az 1-ső és 6.-ik töret finom darákhoz 250 mm-es daratisztítógép jobban megfelelne, mint a jelenlegi. Előnye volna, hogy a tisztítandó anyag a felületet jobban és vastagabb rétegben terítené be. Ez által a tisztítás tökéletesebb lenne.

A 7-es derce henger után egy kefés felbontó jobban megfelelne tekintetbe véve, hogy nem célunk a korpa szemcséket a lisztbe beledörzsölni. A felbontó hengernek megfelelne egy 500/250 mm-es hengerpár, mert a reá kerülő anyagot ez is elvégezné. A 6-os és 7-es derce rendszernél 600/300 mm-es henger, míg a 7½-es dercénél egy 500/300 mm-es hengerpár elegendő lenne.

A zsemlyedarát célszerűbb volna egy 500/300 mm-es hengeren külön őrölni, mint így az átmenettel együtt. Előnye volna, hogy a dara osztályozás, illetve őrlés minőségileg jobban be lenne tartva s ez által a fehér lisztek %-a emelkedne. A fent említett gépek modern gépekkel való kicserélése azzal az előnnyel járna, hogy kevesebb üzemzavarral, kevesebb erőfogyasztással több lenne a teljesítmény és a kiőrlési eredmény jobb lenne.

Ma, amikor hazánkban olyan elsőrendű malom gépgyárak vannak, hogy gyártmányaik a külföldi malomgépeket is felülmulják, akkor saját maga ellen vét mindenki, aki malmában elavult, ócska gépekkel dolgozik. Mert nemcsak magának okoz kárt, hanem a nemzet vagyonát is pocsékolja.

ADÓZÁS

Őrleménytöbbletek váltságkötelezettsége.

Felmerült a kérdés, hogy abban az esetben, ha a könyvszerinti készlettel szemben az ellenőrzés a malomnak búzaliszt többletet és rozsliszt hiányt állapít meg, kell-e a búzaliszt többlet egész mennyisége után a lisztforgalmi adóváltságot megfizetni?

Erre nézve felvilágosítást ad az 1500/1937. P. M. sz. rendelet 21. §. (2) bekezdése. E szerint, ha az őrleménytöbblettel egyidejűleg őrleményhiány is mutatkozik és jövedéki kihágás vagy súlyosabb szabálytalanság elkövetésének gyanuja nem forog fenn, hanem az őrleménykülönbözetek eredetéül az egyes lisztfajták felcserélése vélelmezhető, az őrleménytöbbletek és hiányok után a rendelet 14. §. (7) bekezdésében az őrleményekre megszabott kulcsokkal számított váltságösszegek közt beszámításnak van helye s csak a malom terhére esetleg mutatkozó különbözetet kell megfizetni. Amint láthatjuk a rendelet nem választja külön az egyes gabonafajtákból származó liszteket, hanem általában a lisztfajták felcserélésének lehetőségét helyezi előtérbe, amiből következik, hogy búzalisztnek rozsliszttel való felcserélése is vélelmezhető és ebben az esetben is van beszámításnak helye. Ha tehát pl. egy malomban az ellenőrzés 100 kg. búza 0g liszt többletet és ugyanakkor 100 kg. rozs 0-ás liszt hiányt állapít meg, az elszámolás a következő:

100 kg. 0g liszt	à 6.70 =	P 6.70
100 kg. 0 liszt	à 4.20 =	P 4.20
fizetendő váltság		P 2.50

HIREK

— **Gyászhír.** *Fábián* Zoltán kartársunkat, az ismert derecskei malomtulajdonost súlyos csapás érte. Felesége *Fábián Zoltánné* született *Várady Berta* súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. hó 22.-én visszaadta jóságos lelkét teremtőjének. A megboldogultat f. hó 24.-én délután helyezték Derecskén, a róm. kat. egyház szertartása szerint örök nyugalomra. Utolsó útjára a nagykiterjedésű előkelő rokonság és a család számos tekintélyes barátja és tisztelője kísérte ki. Az engesztelő szentmiseáldozatot október 25.-én reggel mutatták be az Egek Urának. A mélyen sújtott családnak ez úton fejezzük ki őszinte együttérzésünket és legbensőbb részvétünket.

— **A malomellenőrök státuszba sorolása megtörtént.** Több mint egy évtized óta kérik a forgalmiadó- és malomellenőrök státuszba sorolásukat s ezzel bizonytalan helyzetük rendezését és jövőjük biztosítását. Kívánságuk most teljesedésbe ment. A pénzügyminiszter elrendelte az ellenőri kar nagyobb részének státuszba osztását. Képzettségük, szolgálati idejük és képességeikhez mérten a XI—VIII. fizetési osztályokba sorozzák őket. Ezzel egyben megszünt a malomipar azon reménysége is, hogy az ellenőrzés mai rendszerétől egyelőre megszabaduljon. Másrészt jogos és méltányos dolog, hogy azok, akik immár élethivatásszerűen a kincstár szolgálatában állanak és az ellenőri nehéz és nem mindig kellemes teendőket ellátják, ne tartassanak állandó bizonytalanságban jövőjüket illetően és lehetővé váljék részükre a családalapítás és állandó letelepedés.

— **Malomárverés.** A kunszentmártoni járásbíróság gőzmalomra tartozékaival együtt, valamint a hozzátartozó házakra 25.000 pengő kikiáltási ár mellett 1940. évi január 15.-én 10 órára árverést rendel el. Az árverést a kunszentmártoni járásbíróságnál tartják meg.

— **Balesetbejelentő lapok közvetítése.** A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 114.546/1939. IV. 4. K. K. M. számú rendeletével a balesetbejelentő lapok közvetítésére vonatkozólag a következőket rendeli: Az Országos Társadalombiztosító Intézet által kártalanítandó üzemi balesetek bejelentését („Munkaadói jelentés üzemi balesetről" és „Munkaadói jelentés a bányatörvény alá eső bánya- vagy kohóüzemben történt balesetről") az illetékes I. fokú rendőri hatósághoz, az OTI illetékes kerületi pénztárához és az illetékes iparfelügyelőhöz, a munkaadók levélként bérmentesítve postai úton is elküldhetik. A postahivatalban történt feladáskor a felvevő postahivatal a szelvényen feljegyzett — a balesetet szenvedett egyén, valamint a címzett hatóság neve és az elküldés napja — adatokat a jelentés adataival összehasonlítja és az átvételt a bejelentőlap baloldalán levő perforált szelvényen keletbélyegzőlenyomat alkalmazásával elismeri. A rendeletnek a malmokra, illetve iparvállalatokra vonatkozólag az az előnye, hogy a balesetbejelentéseket nem kell, mint eddig, különkülön borítékban és óvatosságból ajánlottan elküldeni s azonkívül még a feladóvevényeket is évszámra megőrizni, hanem elegendő a bejelentési lapokat a postán bemutatni, értük az egyszerű levélpostai illetéket lefizetni, mire a posta az átvételt a szelvényen bélyegzővel igazolja és a jelentéseket rendeltetési helyükre továbbítja.

— **A Kecskeméti Gőzmalom Fürdőeladása.** Kecskemét városa 185.000 pengő vételárért megvásárolta a Kecskeméti Gőzmalom tulajdonát képező Katona József gőzfürdőt. A belügyminiszteri jóváhagyás rövidesen jogerőssé fogja tenni a vételt.

— **Az extrahált pogácsalisztet csak kölcsönzsákban szabad szállítani Németországban.** A németországi szokványok szerint eddig mindenféle olajpogácsalisztet zsákkal együtt, teljsúlyt tisztasúlynak értve hoztak forgalomba. Az anyaggal való takarékoskodás céljából most hivatalos rendeletre, október 16.-tól kezdődőleg csak kölcsönzsákban szabad pogácsalisztet eladni és szállítani, feltéve, hogy a szállítás nem ragasztott papiroszsákban történik. Utóbbi esetben az eladás teljsúly-tisztasúly feltétellel történik. Kölcsönzsákban azonban csak a tisztasúly számlázható és göngysúly fejében minden zsáknál 1 kg. kerül levonásba a bruttósúlyból. Ugyanezen szabályokat terjesztették ki az olajmalmokra is.

— **Búzatermelés és háború.** Veszedelmes hiresztelés és propaganda kapott lábra a francia parasztság között. A már ismert suttogó módon ugyanis azt akarták elhitetni a földmívelőnéppel, hogy a háború hamar befejeződik, ha nem vetnek búzát a parasztok. Ez ellen a veszedelmes hiresztelés ellen maga Lamoureux Lucien volt miniszter foglalt állást és fejt ki erős ellenpropagandát és felvilágosító működést.

— **Motorkezelői tanfolyam.** A budapesti m. kir. állami felső ipariskola igazgatósága (VIII., Népszínház-utca 8.) motorkezelői tanfolyamot hirdet. Közelebbi adatok és feltételek nevezett felső ipariskola igazgatóságánál szerezhetők be.

Műszaki varroda
Porszűrő (filter) és síkszitatömlők, molinó lisztes zsákok a malom és vegyi iparban előforduló összes műszaki varrómunkát szakszerűen legolcsóbban vállal
RÓTH GYÖRGYNÉ, UJPEST, Irányi Dániel-u. 8

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** *A m. kir. debreceni 6. számú honvéd helyőrségi kórház parancsnokság* a Debrecenben elhelyezett honvéd kórházak részére szükséges liszt stb. **szállítására 2.052. szám** alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Az évi lisztszükséglet körülbelül 30.000 kg. A versenytárgyalás Debrecenben 1939. évi november hó 15.-én délelőtt 10 órakor a m. kir. debreceni 6. számú honvéd- és közrendészeti helyőrségi kórház gazdasági hivatala helyiségében (Pozsonyi-út 3.) fog megtartatni. A Szállítási Feltételek Füzete a kórház gazdasági hivatala helyiségében a hivatalos órák alatt délelőtt 8—12 óráig megtekinthető, illetve 50 fillérért megvehető. Az ajánlatokat a kórház gazdasági hivatalában 1939. évi november hó 15.-én délelőtt 10 óráig kell benyujtani.

A beregszászi m. kir. állami kórház igazgatósága az 1940. évi liszt stb. szükségletének biztosítására 3.180. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Ajánlatot csak a hivatalos űrlap felhasználásával lehet benyujtani. A szállítás 1940. évi január 1.-től december 31.-ig tart. Az ajánlatokat 1939. évi november hó 14.-én d. e. 10 óráig a kórház gondnoki hivatalánál kell benyujtani, ahol a beérkezett ajánlatokat ugyanazon napon d. e. 11 órakor fogják felbontani.

Somogy vármegye kaposvári közkórházának igazgatósága 1.254. sz. alatt versenytárgyalást hirdet 1940. január 1.-től december 31.-ig terjedő időre liszt stb. szállítására. A közszállítás megkezdésének ideje 1940. évi január hó 1.-től a szükséghez képest. Pályázni csakis eredeti űrlapon lehet, mely a pályázati szállítási feltételeket tartalmazó nyomtatványokkal együtt 1.— pengő és vidékre még külön a portóköltség előzetes lefizetése ellenében a kórház gondnoki hivatalától beszerezhetők. Az ajánlatokat a közkórház igazgatóságához 1939. évi november 10.-én délelőtt 10 óráig kell benyujtani.

A jászberényi kórházbizottság 679. számú határozata alapján a jászberényi „Erzsébet" közkórház 1940. évi szükségletének biztosítására liszt stb.-re nyilvános írásbeli árlejtést hirdet. Pályázati határidő 1939. évi november hó 16.-án délelőtt 11 óra. A részletes árlejtési feltételek megtekinthetők az Erzsébet közkórház gondnoki hivatalában naponta 8—2 óráig.

— **A tanonc tragédiája.** A csehországi Chlum városának malma teljesen leégett. A kár 300.000 korona; a tűz oka ismeretlen. A malom égése alkalmából a 15 éves molnártanonc megrendítő tragédia áldozata lett. A tanonc, aki éjszaka idején legelőször vette észre a tűzet, a malomban alvó gazdáját fel akarta költeni. Hozzá rohantában ruhája tüzet fogott s bár még gazdáját kellő időben tudta a tűzre figyelmeztetni, a szenvedett égési sebek következtében meghalt. Ugyanez a tanonc már egyizben megmentette gazdája életét, amikor azt a hajtószíj elkapta.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás. Szövetségünk szívesen látná, ha az önképzőköri és szervezőmunka a régi mederben folytatódnék. Abban a reményben, hogy a helyi hatóságok az önképzőköri és szervezőbizottsági ülések megtartása elé nem gördítenek akadályt, felkérjük az önképzőkörök igen t. vezetőit és azon Kartársainkat, akik a szervező összejövetelek rendezésére és vezetésére vállalkoznak, szíveskedjenek a helyi hatóságoknál megérdeklődni, hogy az ülések megtarthatók-e és kedvező válasz esetén közöljék a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b.), hogy mikor és hol kívánják a legközelebbi ülés megrendezését.

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségüknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek halasztást.

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. címére szíveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a
„REX"
legujabb és legtökéletesebb
vetőmagtisztítógépet,
minden teljesítményre
Árajánlattal készséggel szolgál:
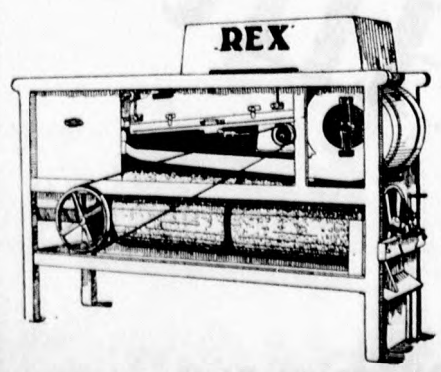

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépítészet, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szlávy-utca 20–30. (Gergely-u. sarok)

Használt gépszíj

elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.

Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.

Braun Jenő, bőrkereskedő, *Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.*

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Otóber 22.-én, 1873-ban a Legenye—Mihály—Kassa közötti vasutvonalat átadják a forgalomnak, *1893-ban* Szentes—Hódmezővásrhelyi vonal megnyitása.

Október 23.-án, 1842-ben a Berlin—Frankfurt a/0. vonalat megnyitották, *1873-ban* a Károlyváros—Fiume, *1876-ban* a Temesvár—Karánsebes közötti vasut megnyitása.

Október 24.-én, 1601-ben halt meg *Tycho de Brahé* a híres csillagász, *1869-ben* nyitották meg az aradi lóvasutat, *1841-ben* a Wienerneustadt—Neunkirchen közötti vasut megnyitása.

Október 25.-én, 1876-ban halt meg *Képessy József* híres vizimérnök, *1858-ban* nyilt meg a Szolnok—Szajol—Arad közötti vasut, *1896-ban* a Tiszapolgár—Nyiregyházi vonalat megnyitották.

Október 26.-án, 1870-ben nyitották meg a Valkány—Perjámos vasutvonalat, *1870-ben* a Szerencs—Sátoraljaújhely vasutvonalat.

Október 27.-én, 1856-ban adták át a forgalomnak a Breslau—Posen közötti vasutat, *1883-ban* vették üzembe az első gőztramwayt Hietzing—Perchtolsdorf között, *1893-ban* megnyilt Budapesten az első felsővezetékes villamos vonal Népszinház-utca—Kőbánya között, mely eddig gőzüzemü vasutvonal volt.

Október 28.-án, 1879-ben adták át a közforgalomnak a Sopron—Lajtaujfalu-országhatár közötti vasutat.

Az ezermester szójabab.

Mindig gyakrabban találkozunk idehaza is a szójabab nevével. A napisajtóban szinte már mindennapi olvasmánnyá változtak azok a hírek, melyek a szójabab termelésével, a termelés fokozásával és a szójababnak, mint legkiválóbb takarmánycikknek méltatásával foglalkoznak. — Szóval nálunk még csak most van folyamatban a szójabab felfedezése. Amit szójababból termelünk, legnagyobbrészt Németországba vándorol. Nálunk még mindig nem tudta magát szélesebb körökkel megkedveltetni. Bezzeg másként van ez a külföldön, de különösen az Egyesült Államokban, ahol Mandzsuria után az egész világon a legtöbb szójababot termelik. Amíg az 1924/25. évben csak 5.190.000 bushelt termeltek belőle, addig az 1935/36. évben majdnem 40.000.000 q volt az Egyesült Államok szójabab termelése.

Annak arányában, amint a szójababot vegyileg és iparilag jobban megismerték, egyre szélesebb körben kezdték felhasználni. Ma már egész lajstromot lehet összeállítani arról, hogy mire alkalmas a szójabab. Nem arról van szó ugyanis, hogy a szóját mire *lehet*, hanem arról, hogy a valóságban *tényleg* mire használják fel ezt az értékes és sokoldalú növényt.

Már akkor, amikor termelik hasznot hoz azzal a tulajdonságával, hogy mint a pillangósok családjába tartozó növény, nitrogéntartalmával a talajt, melyben termelték, erősen feljavítja az utána következő vetemény számára. Mint takarmány úgy zölden, mint szárítva, vagy silózva egyaránt értékes és használható. A mondottakon kívül különösen az Egyesült Államokban egy hatalmas iparág foglalkozik ma a szójababnak egészben, vagy pótanyagként való feldolgozásával.

Főbb felhasználási ágazatai a következők: Mint celluloid pótlékot enyvgyártási célra. Mint takarmányt szarvasmarha, juh, kutya, sertés, baromfi, hal és nyul etetésére. Mint emberi táplálékot a sörgyártásnál, liszt, fűszerpor, mártások és növényi tej alakjában. Az iparban legnagyobb mértékben használják fel vízfestékgyártásnál és *bakelit* és *futurit* név alatt forgalomba hozott ipari dísztárgyaknál és egyéb készítményeknél. Olaját a következő célokra használják: vajpótlék, zsírpótlék, salátaolaj és gyógyolaj. Továbbá gyertyakészítéshez, celluloid anyagok gyártásánál, fertőtlenítő szereknél. Mint *villamos szigetelő* máris tökéletesen kiszorított minden más, eddig használt anyagot. Zománcfestékgyártásnál, glicerin és rovarirtó porok készítésénél, lecithin előállításánál, világításnál, csokoládé, kakaó, margarin és gyógyszerkészítésnél, textilipari festék gyanánt, linoleum és kenőcsanyagok gyártásánál, viaszos vászon, festékek és különösen nyomdai festékek előállításánál a kívánható legjobb nyersanyag. Mint gumipótlék elsőrendű. Nagy tömegekben használják fel továbbá szappangyártás, firnisz, vízállóanyagok és cement gyártásánál is.

Azon kívül, hogy mint népélelmezési cikk, elsőrendü fontosságú, legnagyobb jövője a bakelit készítményeknél van. Autó kormánykerekek, gombok, fogantyuk és telefonkészülékek, szigetelők, melyek a szójababból készülnek, úgy az eddig erre a célra használt porcellánt, mint a gumigyártmányokat teljesen kiszorították.

Mint étkezési bab zölden, vagy salátának, azonkívül mint konzerv igen keresett cikk az Államokban. A száraz bab sütve vagy főzve igen tápláló. Lisztje cukorbetegeknek, mint gyermektáplálék és mint hústöltelék mindenütt kedvelt. Makaroni alakjában is nagy fogyasztásnak örvend, sőt mint fagylaltport is árusítják házi fagylalt készítésére, minthogy kitünő ízü és zamatú fagylaltot lehet belőle készíteni. Nagy jövője van mint pótkávénak és mint cukrozott bab kedvelt csemege.

A felsorolt sokoldalusága indokolttá teszi azt, hogy a szójababot az Egyesült Államokban ma már 5.5 millió acre területen termelik. Noha 1907-ben csak 50.000 acre volt a szójával bevetett terület.

Minthogy klimánk teljesen alkalmas a szója termelésére, minden eszközt meg kellene ragadni arra, hogy termelését nálunk is népszerüsítsék és teljes erővel bevezessék. Jobb búzapótló növényt keresve sem lehetne találni.

Faszéngyártás szőlővenyigéből.

Franciaországban mindinkább terjed az a szokás, hogy a lemetszett szőlővenyigéből faszenet gyártsanak. Különösen Délfranciaországban olyan hatalmas mennyiségü venyige gyülik össze, hogy abból évente 120.000 tonna faszenet lehet nyerni. Amellett a venyigeszén kiválóan alkalmas fagázmotorok hajtására. Ha feltesszük, hogy 100.000 tonna faszén energiája 70.000 tonna benzinnel ér fel, akkor fogalmat alkothatunk magunknak arról, mit jelent ez egy olyan országnak, mely nagymértékü benzinbehozatalra szorul. Venyigével folytatott szénégetési kísérletek bebizonyították, hogy az elszenesítés folyamatát jelentékenyen lehet siettetni, ha az égetéshez kevés levegőt vezetnek. A dolog különösen mostan lett aktuális, mert honvédelmi szempontból nagyon fontosnak tartják Franciaországban, hogy a dolog testet öltsön és hogy a sok, eddig nagyrészt kárbaveszett venyige faszénné való átalakítását rendszeresen és szorgalmasan megkezdjék.

Szénpor Dieselmotor az előtérben.

Szakkörök mértékadó nyilatkozata szerint a szénpor Dieselmotor már kiállotta a gyermekbetegségeket s így útban van oda, hogy rövidesen új, értékes erőforrás gyanánt a technika szolgálatába álljon. A Diesel-féle elv tudvalevőleg azon alapul, hogy a tüzelőanyag a hengerben nem külön gyújtószerkezet segítségével, hanem annak a magas hőfoknak hatására gyullad meg, mely a magas kompresszió következtében keletkezik. Tehát valóságos öngyujtásról van szó. Tüzelőanyagként azonban ez az új rendszerü motor nem az eddigi nyersolajat, hanem más poralaku éghető anyagot használ. A jelen esetben szénport. A tüzeléshez azonban nem kell okvetlenül szénport használni, mert minden más gyulékony poralaku anyag is felhasználható, mint azt faszénnel, faliszttel, a rizspelyva porával és hasonló anyagokkal folytatott kísérletek bizonyítják. Ez a körülmény csak emeli ennek az újrendszerü motornak értékét.

Az ittrekedt fecskék védelme.

A Madártani Intézet kérelemmel fordul a közönséghez abból az alkalomból, hogy számos helyről ittrekedt fecskékről kapott jelentést, melyek a hideg időjárás elől lakásokban, tornácokon és lépcsőházakban keresnek menedéket. Néha párosával, de tömegesen is meghúzódnak az említett helyeken. Az Intézet azt kéri az állatkedvelő közönségtől, hogy a menedéket kereső és hidegtől erősen szenvedő madarakat óvatosan, kezdetben negyed-, vagy félóránként etesse hangyatojással, legyekkel vagy lisztféreggel és utána éjszakai pihenőre védett helyre engedje be. Ha másnap reggel, vagy a délelőtt folyamán az idő napsütéses, legjobb a fecskéket újból szabadon engedni, hogy maguk keressék meg élelmüket és szükség esetén új menedékhelyüket.

REICH GÉPGYÁR

Telefon 160 — VAS- ÉS FÉMÖNTÖDE SZOMBATHELY — Telefon 160

Teljes

malomberendezések

egyes malomgépek

Pótalkatrészek —— szerelés

TURBINA

Turbinaalkatrészek • szabályozók

MOTOROK és MOTOR javitások

Villanyhegesztés egyenáramu dinamóval.

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK

Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. szám.

Lemezvágó ollók.

A technika ezen a téren is megteszi a maga útját. Egy angliai gépgyár olyan lemezvágó ollót konstruált és vett használatba, mellyel 50 mm. vastag acéllemezt, 3 méter szélességben, hideg állapotban, ütés nélkül simán elvág. Hajók páncéllemezeit, kazánlemezeket a legnagyobb könnyüséggel, gyorsasággal és csökkentett költségekkel állítanak elő ily módon. Amellett a hideg úton történő vágás folytán elkerülik azokat az anyagváltozásokat, melyek az izzítás következtében gyakran állanak elő.

Szélmalmok villamos energia termelésére.

Már a korai középkorban kényszerítették a szeleket arra, hogy malmokat hajtsanak meg. A modern szélmalmokkal azonban elektromos áramfejlesztő gépeket hajtanak meg, melyek energiát és világítást szolgáltatnak. Egy ilyen szélerővel meghajtott villamos erőművet létesített nemrégen egyik nagy állomásán Amerika egyik legnagyobb vasútvállalata, a Great Northern Railway. Az összes jelzőberendezéseket a vonal mentén ez a telep látja el világítással.

Új rendszerű izzólámpa.

A külföldi szaklapok egy új találmányról írnak, melynek lényege egy szétszedhető izzólámpa. Az üvegbura ugyanis, mely az izzó fémszálakat tartalmazza, a fémből készített lámpafejtől elválasztható és mindkét rész külön-külön kicserélhető, illetve pótolható. Eddig az izzólámpák úgy készültek a fém lámpafej, az áramvezető szálak és az üvegbura szét nem választható egészet képeztek s így bármelyik része sérült meg a lámpának, az egészet el kellett dobni. Az új találmány nagyobb megtakarításokat tesz lehetővé, tehát gazdasági jelentősége is van a technikai mellett.

Az U. S. A. lisztkivitele.

Az Egyesült Államok árúfeleslegeit értékesítő hivatal (Federal Surplus Commodities Corporation) adatai szerint az U. S. A. liszt és búzaeladásai 1938 július 1.-től 1939 május 31.-ig 112,500.000 bushelt tettek ki, amiből 108,298.000 bushel le is lett bonyolítva. Az említett mennyiségből 79% volt a búza, a többi örlemény. Az eladott mennyiségből 88.2 millió bushelt állami prémiummal támogattak.

Az ungvári vízierőtelep építését megkezdték.

Annak az 5000 Le teljesítményü vízierőtelepnek építését, mely hivatva lesz arra, hogy a Kárpátalja villamos energiával való ellátását biztosítsa s melyről már több izben is megemlékeztünk lapunk hasábjain, szeptember hó 11-én megkezdték. A nagyhorderejü vízitelep építkezésének vezetésére a földmivelésügyi miniszterium helyi kirendeltséget állított fel. A készülő csatornát már a legközelebbi nyáron vízzel töltik meg s innen látják el ivóvízzel Ungvár városát.

Az emelőgépek akasztóhorga.

Minden emelőgép, csigasor egyik legfontosabb része a horog, melyre a terhet akasztjuk. Mindazon erőművi behatások, melyeket a teher okoz, első sorban is a horgot érik közvetlenül, melynek esetleges törése vagy szakadása igen súlyos baleseteknek válhatik okozójává. Ilyen törés gyakrabban fordul elő, mint gondoljuk. A horogban eleinte csak apró, mikroszkopikus nagyságú hajszálrepedések keletkeznek, mindig akként, hogy a horog felületén semmi elváltozás sem látszik, holott már ekkor a törés minden pillanatban bekövetkezhetik. Ez ellen csak úgy lehet védekezni, hogy a horgot bizonyos időközökben kicseréljük. Ha azonban ezeket a horgokat nem egyetlen darabból, hanem több lemezből kovácsoljuk össze, akkor a törés veszélye csaknem teljesen kiküszöbölődik, mert olyan eset, hogy valamennyi darabja a horognak egyszerre mondja fel a szolgálatot, nem valószínü. Egyes darabrészek pedig könnyen kicserélhetők, ha azokon elváltozás mutatkozik.

Mozdonyok statisztikája.

Különös statisztika készült nemrég az Egyesült Államokban. Ez a statisztika kizárólag a vasúti mozdonyok élettartamával foglalkozik. Kitűnik a statisztikából, hogy az Északamerikai Egyesült Államokban az 1938. évben 51.425 mozdony volt és ezeknek a mozdonyoknak átlagos életkora 20.7 esztendő. A legöregebb üzemben levő mozdony az 1868. évből származik, tehát jelenleg már elmúlt 70 éves. Az üzemben levő mozdonyok 53%-a már legalább 21 év óta fut az amerikai kontinensen. Mérnöki megállapítás szerint egy új mozdony átlagosan 138.000 kilométeres út befutására képes javitás nélkül. Ha ezt az útmennyiséget befutotta, már állandó és rendszeres javításra van szüksége.

EMERGÉ

gumitextil hajtószij

A MALOMBAN IS

zavartalan munkát biztosit!

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 498-598.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. G. K. Molnár továbbképző tanfolyamokat minden kereskedelmi és iparkamara területén szoktak tartani, többnyire az évnegyed első napjában. Legközelebbi a pécsi fémipari szakiskolában f. é. november hó 20.-án kezdődik, mint az lapunk mai számában részletesen olvasható. Ezek a tanfolyamok nem kifejezetten mestervizsgára előkészítők ugyan, de ennek a célnak kiválóan megfelelnek. Eddig nem jelent meg olyan tankönyv, vagy szakkönyv, mely a mestervizsga összes tananyagát magában foglalja. Ajánljuk azonban Önnek a következő műveket, mint az előkészítéshez alkalmas tankönyveket: Csizmadia Lajos: „A malomipar technológiája"; ára 5.— pengő és portó. Moór Jenő: „Közigazgatási Ismeretek" és „Gazdasági Ismeretek". A két utóbbi ára egyenként 50 fillér és portó. Az elsőt kiadóhivatalunk útján, a két utóbbit a kerületi kereskedelmi és iparkamaráknál lehet megrendelni.

Filo Géza malombérlő, Zsitvafödémes. Azon körülmény, hogy az egyébként vámőrlésre bizonyíthatólag jogosultak gabonáját a malom saját fogata, vagy fuvarosa viszi a malomba őrlés végett s az őrleményt a malomból vissza az őrletőnek, az őrlést még egymagában nem változtatja kereskedelmi őrléssé s így az ilyen őrlés — ha egyébként a vámőrlési kellékeknek megfelel — vámőrlés marad. Ennek következtében nem lisztforgalmi adóváltság köteles. Csak az esetben válik azzá, ha a fuvarozás gépkocsival történt. Ha a váltságot Önre mégis alaptalanul kirónák, úgy azt annak rendje és módja szerint meg kell fellebbezni.

K. M.-né. A katonai szolgálatra bevonult ipari tisztviselők és művezetők (főmolnárok, főgépészek) tartási hozzájárulását a 7.777/1938. M. E. számú rendelet szabályozza. Ennek a rendeletnek végrehajtása szempontjából csak az tekinthető főgépésznek, vezetőgépésznek, aki legalább öt alkalmazott munkással rendelkezik. Ha tehát férje keze alatt a gépházban és fűtőházban összesen legalább öt alkalmazott dolgozik, akkor a munkaadó, férje fizetéséből — egy eltartott esetében — havonta 50%-ot, minden egyes további eltartott után a teljes járandóság további 10—10%-át kifizetni köteles. Azonban az ekként kifizetendő tartási hozzájárulás gépésznél nem haladhatja túl a havi 70.— pengőt. Ha azonban férje nem esik a rendelet által megállapított kategóriába, akkor a munkaadó nem tartozik az Ön részére tartási hozzájárulást folyósítani. Ebben az esetben a kincstárral szemben családi segélyre jogosult, mit férjének katonai közvetlen parancsnokától, kihallgatáson, szóbelileg kell kérnie.

Sch. J. Azon kérdésére, hogy 70% árpadara és 30% korpa keverékének szállítását hogyan intézze, arra való tekintettel, hogy az árpadara szabad forgalmú és forgalmiadó mentes cikk, míg a korpa csak szállítójeggyel szállítható, a következőket válaszoljuk: Hogy a szállítás semmiféle szempontból sem eshessék kifogás alá, az árpadarát vételezze be az őrleményraktárkönyvbe. Keverés céljából helyezze azután kiadásba a darát, valamint a megfelelő mennyiségű korpát. A kész keveréket ismét vételezze be az őrleményraktárkönyvbe s ha elszállítja, helyezze kiadásba és szállítsa el szállítójegy kíséretében az egészet. — Jobb ugyanis az árpadarát is szállítójeggyel szállítani, mint a korpa szabálytalanul kezelése miatt bírságot, vagy jegyzőkönyvet kapni.

Álmodozó molnár. Nincs más hátra, mint újból nekimenni a mestervizsgának! Megesett az már másokkal is, hogy a vizsgán elhasaltak. Petőfit — mint ő maga írja egyik költeményében — még a költészetből is megbuktatta egyik tanárja, de azért Petőfiből mégis csak Petőfi lett. Önt a költészetből ugyan nem, de a malmászatból buktatták el. Ha a jó tanácsra súlyt helyez, akkor azt ajánlanók, hogy jövőben kevesebb súlyt fektessen a költészetre, de annál nagyobbat a malmászatra. Ön azt írja továbbá, hogy lesujtott lelkiállapotát még az súlyosbítja, mert rájött arra, hogy az asszony ingatag. Noha ez igen érdekes megállapítás, de valahogyan úgy rémlik nekünk, mintha már hallottunk volna ilyesmiről...! Vagy csak tévedünk?

Bálint főmolnár. A budapesti nagymalmok ezidőszerint a következő őrlőképességre vannak beállítva: Gizellamalom 28 vagon búza, Concordia 25 vagon búza, 3 vagon rozs, Első Budapesti Gőzmalom lágymányosi telepe 30 vagon búza, Schmidt és Császár 6 vagon búza, 6 vagon rozs, Hungária 10 vagon búza, 10 vagon rozs, Királymalom 4 vagon rozs.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A gazdák részéről a mezőgazdasági munkálatokra való tekintettel gyengébb volt a kínálat, a vidéki gabonakereskedőktől azonban állandóan vannak merkantil búzából ajánlatok a piacon. A malmok a 0-ás lisztexporthoz szükséges búzamennyiségeket már fedezték, mindazonáltal a felajánlott búzatételekre továbbra is vevők.

Rozs. Teljesen megszünt a kínálat, ami arra vezethető vissza, hogy szó van a rozsnak körzetenként való ármegállapításáról, mely körülmény az árutulajdonosokat tartózkodásra készteti.

Árpa. Takarmányárpából a vidéki jobb elhelyezési lehetőségek folytán alig kerül áru a pesti piacra. Sörárpa iránt állandóan van érdeklő és a jobb minőségű tételek a megengedett legmagasabb árbázison könnyen elhelyezhetők a sörgyáraknál.

Zab. Ezen cikk iránt is mutatkozik már némi érdeklődés, főleg a príma minőségű tételekre reflektálnak.

Tengeri. A fokozott kereslettel szemben a kínálat minimális. A hizlalók részéről tartózkodás mutatkozik, miután az új tengeri egyre emelkedő árát a hizlalási kalkulációnál nem tartják rentábilisnak és remélik, hogy az új tengeri ármegállapítása kedvezőbb helyzetet fog teremteni. Ó-tengeri kisebb tételekben Budapesten kocsira rakva P 19.60-al volt beszerezhető, szárított tengeri pesti paritásban P 19.35-el kelt el, a december-januáriért pesti paritásban már közel P 18.— volt elérhető.

Korpa. A takarmányárak szilárdulása következtében ebben a cikkben is gyengült a kínálat és ismét az a helyzet állott elő, hogy tiszántúli, főleg alsótiszai állomásokra is pesti nagymalmi offerteket kérnek. A 8-as takarmányliszt kínálata kielégítő.

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

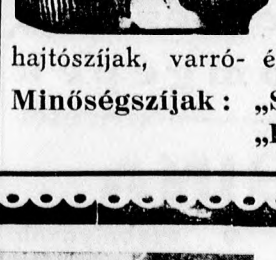

legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.
Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

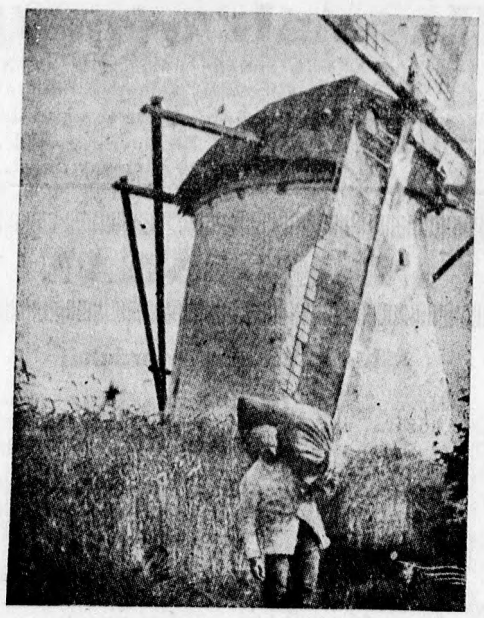

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft.
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

Gabonakészáruüzlet:

(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza	19.65—20.65	Egyéb tengeri	19.15—19.35
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi		Príma sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	16.60—17.00
Kisalföldi búza		Középm. tak.-árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	14.10—14.15	I. rendű zab	19.00—19.25
Más szárm. rozs	14.20—14.40	Közép min. zab	18.90—19.00
Tiszántúli tengeri	19.15—19.35		

Határidőüzlet:

Rozs októberre	14.85
Rozs márciusra	15.73
Tengeri októberre	19.05

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált köleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00		

Az árak budapesti paritásban értendők.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás	20.90—21.00
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit	20.80—20.90

Vagyonváltsága búza ára:

október hónapra 20.— P.

Olajárak:

Napraforgóolaj-paritás Budapest	73—79
Lenolaj-paritás Budapest	127—135

Lisztpiac:

A belföldi forgalomban a sütőipar részéről november-decemberre történtek elővásárlások. A németországi lisztexportra megindultak a szállítások és állandóan történnek eladások exclearinges piacokra 0-ás lisztekből. Ennek következményeként kenyérlisztekben erősebb kínálat mutatkozik.

Árak:	Búzakorpa	13.60—13.75
	8-as takarmányliszt	15.85—16.25

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	38.00—39.00	5	31.15—32.15
0gg	37.00—38.00	6	26.15—28.15
0g	37.00—38.00	7	18.90—19.90
0 F	37.00—38.00	RO	27.75—29.75
2gg	35.65—36.15	ROI	25.00—26.75
2g	35.65—36.15	RI	19.00—20.75
4	33.40—34.40	RII	17.00—18.00

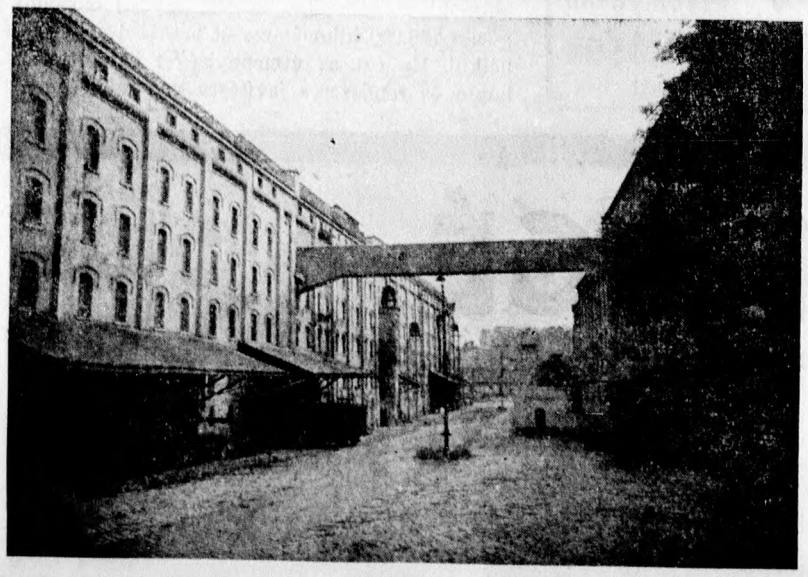

Megkezdődött a CONCORDIA
GŐZMALOM leszerelése!!!

Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

12967 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89.
Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 november 4. 40. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácáfolt. Bizony, a jó bornak is csak akkor van kelete, ha azt megfelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a leghatalmasabb államok is a reklámhoz kénytelenek fordulni! — A rádión **hirdetik** céljaikat, elveiket és igazságaikat. — Ön se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtik, vagy észre sem veszik. — Azért: **Hirdessen a Magyar Molnárok Lapjában!**

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Főmolnári társat keresek jóforgalmú gazdaságos malombérletemhez, más elfoglaltságom miatt. Ajánlatokat „Tiszavidéki város" jeligére kiadóhivatalba kérek. 1579

Azonnalra keresek mestervizsgázott üzemvezetőt ötjáratu visszaöntéses malomhoz. Tarján Márton, Pusztavám, Fejér m. 1593

Molnársegédet állandó alkalmazásra felvesz az Elekes-malom, Csorvás. Csak komoly, gyakorlattal bíró, munkát szerető és a szakmához értő egyének pályázzanak. Javadalmazás egyelőre 48 fillér óránként. Megfelelő ember előmenetele biztosítva. — Jelentkezők utiköltségét nem térítem meg. Környékről pályázók személyes bemutatkozása előnyös. 5867

LEVELEZÉS

Házasság: Megnősülés céljából ismeretséget keresek olyan malomtulajdonos intelligens leányával, aki ha én üzleti ügyekben távol vagyok, helyettesítene és nem tartja méltóságán alulinak porköpenyben a malom üzemét ellenőrizni. Tehát olyan hölgyek komoly érdeklődését kérem, aki szereti és érdekli a malom üzlet. Malmom vegyestipusu, biztos megélhetést nyujt, az Alföld legjobb búzatermő vidékén van. Szíves választ kér „Szorgalmas előrehaladás" jeligére a kiadóhivatalba. 1578

Dömötör Lajos molnársegéd tudassa címét Kiss József malomtulajdonossal, Ábrahámhegy. 5899

ÁLLÁST KERESŐK

Középkorú, a szakma minden terén perfekt, tanfolyamot végzett molnár bármikorra iparigazolvánnyal elhelyezkedne, főmolnárnak, kezelőnek. Cseke Ferenc, Nagyberény. 1572

57 éves mindenben megbízható, józan, szorgalmas, munkaszerető főmolnár állást keres bármikori belépésre. Nagy Mihály főmolnár, Kispest, Horthy Miklós-út 52. 5854

Stabilgépész, vizsgázott motorkezelő gépkocsivezetői vizsgával, esztergályos hengerrovátkoló, nőtlen, 26 éves, bármikori belépésre állást keres. Gőcze Lajos, Szeged, Vámtér 6. 1604

Motorgépész szívógázüzemhez azonnalra állást keres. Próbaidőt elfogad. Szíves meghívást kér Nagy János gépész, Pákozd. 1603

Állandó állást keres szakképzett, nőtlen molnársegéd november 15-re. Nagy György, Nagykálló. 1602

Főmolnár 43 éves, Dipdisvaldei molnáriskolát végzett, hosszabb maloméptő gyári gyakorlattal, állást változtatna bármikorra Jelenleg három vaggonos malom főmolnárja. Meghívást kér Fehér István, főmolnár, Abony. 5877

Főmolnári állást keres középkorú szakember, saját iparjogával, 12 éves főmolnári gyakorlattal, könyvelést, famunkát perfekt végzi, de csak olyan igen tisztelt malmok meghívását kéri, ahol egy dolgozni akaró és dolgozni tudó szakembert meg is tudnak munkája után becsülni. Jelenlegi állása még felmondatlan. Cím a kiadóhivatalban. 5865

Fiatal nős molnársegéd mindenben jártas, jobb állást keres azonnali belépésre. Papp Elek, Nagyrábé, Kossuth-utca 430. 1596

33 éves nőtlen, komoly rendszerető, tanfolyamot és mestervizsgát végzett igazi szakerő, főmolnári állást keres bármikorra. Az előző főmolnári állása 3 és ½ waggonos malom, amelyben 8 évig működött legjobb eredménnyel. Garantálja bármilyen rendszerü malom gazdaságos vezetését. Szíves meghívást kér Vörös Károly főmolnár, Sopron, Malomipar. 5863

36 éves nőtlen molnársegéd állást keres elsejére. Tamássy, Pétervására. 1584

Főmolnári vagy kezelői állást keres tanfolyamot végzett rendszerető komoly szakember. Legutóbb másfél vaggonos malomnak vezető molnárja volt Szíves meghívást: Zeleni János, Szigetvár, Kórház-út 19. 1586

Főmolnári kezelői állandó állást keres kaucióképes, 34 éves, nős, mai kor minden igényének megfelelő üzem kimondott gazdaságos vezetésében teljes szakképzettséggel rendelkezik, őrlőtető felekkel jól bánik, próbaidőt elfogad. Bármilyen rendszerü malom szíves meghívását kéri üzem, fizetés megjelöléssel, távolság nem határoz. Biró, Monosbél, Borsod megye. 1588

Mestervizsgát végzett 38 éves, nős, tanfolyamot jó eredménnyel végzett molnár állást keres bármilyen malomhoz. Fekete József, Baja, Farkas utca 16. 5858

Fiatal molnársegéd azonnali állandó állást keres búza- és rozsmalomba. Papp Sándor molnársegéd, Szolnok, VII., Ág-u. 9. 1591

32 éves nős, minden tekintetben megbízható szakember főmolnári vagy kezelői állást keres bármilyen rendszerü malomban, nagymalmi gyakorlattal. Távolság nem számit. Szíves meghívást kér: Nédler Lajos főmolnár, Siklósnagyfalu, Baranya m. 5861

VEGYESEK

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Bérbeadó vagy eladó hatjáratú szívógázmotoros malom. Válaszbélyeges levelekre válaszol: Babják István, Pétfürdő, Veszprém m. 1605

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép raktárról kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2010/1

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Seck dupla hengerszékek 25/60, 30/50 és 3/40 méretekben kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/a

Fordson traktor-alkatrészek állandóan raktáron, hengerblokk, főtengely, bronzkerék, vízszivattyú és Oliver-Massey eke-részek szállíthatók; alig használt, kétvasú traktorekék olcsó áron: Róna Miklós Alföldi Gépkereskedelmi Vállalata, Szeged. 5796

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszűnt Teudloff-gyár készletéből, Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Hengerszékek 21 és 21/a számúak, kivételesen 500, 600 és 700 pengőért, per darab, eladatnak. Ezenkívül minden más méretű Ganz- és külföldi gyártmányú hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII., Lehel-u. 64., telefon: 298-036. 2129

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5842

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Tiszta búzatermő vidéken 8 járatú jóforgalmú malom fele eladó. Tízezerrel átvehető. Bővebbet Fáber malomépitész, Hajduszoboszló. 1565

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Eladó Seck-féle szabadonlengő síkszita, 1500×900 mm-es szita és gyüjtőkerettel. Üzemben megtekinthető. Csongrádi Keresztény Gőzmalom, Csongrád. 1608

Eladó 36-os kőjárat, komplett, olcsó árért. — Bánfi György, Medgyesbodzás. 1607

Eladó Cseh-gyártmányú dara- és dercetisztítógép, üzemben nem volt még. Ára 180 P. Vízimalom, Pereflény, u. p. Ipolyság. 1606

Teveszőr és Atlasz gépszijak 150—600 mm-ig kifogástalan állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelű Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Eladó búzatermő vidéken 14 járatu malom, 65 H. P. szivógázmotor-meghajtással. Cím: Bekes malom Mélykut, Bács megye. 1594

Vennék használt jókarban lévő háromrétü síkszitát, daratisztitót, 1-es Besser Rentábelt, 4 darab 10 méteres felvonót. Eladok 48 collos daráskövet, 16 HP. szivógázmotort kitünő állapotban. Ferró István, Kiskunmajsa. Kigyós puszta. 5862

Négyjáratú víz és gépüzemü bérletemet átadnám vagy elcserélném. Csuvármentes vidék egyedüli malma. Csengődi Sándor molnár, Kacsota, Baranya m. 1597

Eladó prima „Tipp" felbontó 125 pengőért. Virág malom, Békésszentandrás. 5866

Eladó Kistelek jó forgalmu községben víznyomásu olajmalom, Medicagó, köleshántoló, 48 collos daráskő, 50 H. P. Hille szivógázmotor, mind kiváló modern kivitelü. Értekezni lehet válaszbélyeggel vagy személyesen Zimány Bélával, Kiskunfélegyháza. 1599

Eladó daráló malom huszlóerős szivógáz motorral, negyvenkettős kőjárattal Nagy Elemér, Biharnagybajom. 1600

Vizimalom 4-járatu 14 hold földdel bérbeadó, december 1-én átvehető. Válaszbélyeg ellenében válaszolok. Horváth Ferenc, Somlójenő u. p. és vasutállomás, Somlóvásárhely. 1595

Derecske 12000 lakosu községben nagy körzettel kitünő menetelü, 30 éve fennálló két kemencés péküzlet házzal és felszereléssel együtt eladó. Hávi forgalom 80—100 mázsa liszt. Sinka Béláné. 5864

Egy emeletes ötjáratu motor malom rozs és búza vidéken sürgősen eladó. Drabant malom, Váchartyán. Pest megye. 1598

21-es hengerszék szekrény nélkül eladó. Kótaji Iparüzemek, Kótaj. 2191

130 lóerős nyersolaj motor, 2 hengeres Lang-Sulzer eladó. Érdeklődések „Dunánál 2035" jeligére a kiadóhivatalba. 2035/r

Szalagrendszerű zsákszállító berendezés 30 méter távolságra 100 kg. zsúlyig eladó. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/f

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, cserecüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Három község főútvonalán lévő daráló telepengedéllyel eladó, mely áll 1 darab 11 HP villanymotorból és 46 centi kőátmérőjü Grenóból. Ára 1600 pengő. Személyesen tárgyalok. Velence, Régi országút 285. 1601

Függőgyámok 80, 100, 110 ömbetétes álló csapágyak és tengelyek mind EMAG gyártmány eladatnak. Jelige „Ipartelep" a kiadóba. 2191/f

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végteleníttett teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállit: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépköpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védigyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 5. 469

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítőmühely. Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesitményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfurásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürüket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készitünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerü javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Besser 3. számú Rentabel kitünő állapotban kapható: Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2010

Vasutállomás mentén kisebb malom, szép gazdasággal és lakással, igen előnyös feltételek mellett eladó vagy bérbeadó. Biztos megélhetést biztosit. Pataki Károly ing. forg. irodája, Pécs, Deák utca 12. sz. 5855

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készitek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, mótorhenger-csiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyürük gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépmühely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Benzinmotor 7—8 HP. gyárilag generáljavítva, előnyös árban eladó László és Fia cégnél, Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/a

Függőleges Jindrich daráló III. 55 cm. átmérőjü kövekkel jutányosan eladó László és Fia cégnél Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/b

Frekventált fekvésü, 10 ezer lakosú körzetben 50 év óta szakadatlanul működő 1 vaggonos egyetlen villamos malmomat elfáradtság végett eladni szándékozom, vagy biztosítékkal rendelkező szakembernek bérbe adnám, esetleg ingatlannal elcserélném. Érdeklődéseket Malsovits Jenő hengermalma, Gyón, Pest megye kérek. 5860

Szabadonlengő síkszíták 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó betegség miatt egy darab eredeti 70-es szívógáz motor, Grózingerné, Hajdubagos. 1582

Napokonbelől sikert ért el,
ha a
Magyar Molnárok Lapjában hirdet!

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Uj mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményű, használt, kitűnő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Vizimalom 70 lóerővel, 9 járatú, villanyteleppel, kiváló búzatermő vidéken azonnalra bérbeadó. Hengermalom, Nagycsömöte. 5827

Szezonvégi kiárusítás, 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Krizsháber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

MALOMGÉPEK,
malomberendezési tárgyak, tizedes és automatikus mérlegek 15, 20, 50, 100, 150, 200 kg-ig jutányosan kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

A valódi svájci
SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált
A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyilások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, tésü, kulcs, doboz, bőrtok állandóan raktáron
ÓR- és AUTÓÓRÁK,
valamint kilométerlelzők szakjavító műhelye
SCHVARCZ TESTVÉREK
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

Bordás fütőtestek, radiatorok,
sprinklerberendezés és alkatrészek, közlőművek, szijtárcsák minden méretben kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

CSILLAG GYULA
SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁRA
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Telefonszám: 291-575.
Szivattyuk, Fecskendők,
Altalaj-, Feltalaj-
tüzcsapok,
Viz-, Gáz- és Fütési
tolózárak.
Állandóan nagy készlet!
Olcsó árak! Kérjen árajánlatot!

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

ALKATRÉSZEK SZIJTARCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

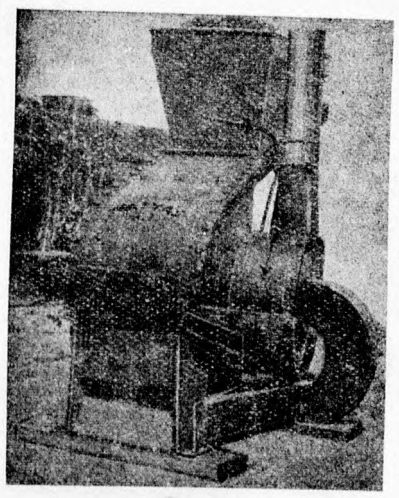
A kalapácsos-késesrendszerü egyetemes őrlő-, szecskavágó-silótöltő és tengeri szárlépő
„Mátyás-zuzó"
Gróf Zelinski Róbert
Mezőgazdasági és ipari gépgyár kft.
Pestszenterzsébet, Mikszáth-ut 18.

HIVATALOSAN ELŐIRT hitelesített malmi könyvek
kaphatók a
MAGYAR MOLNÁROK LAPJA
KIADÓHIVATALÁBAN
Budapest, V., Katona Jozsef-utca 14. sz.
Telefon: 118—489.
Postatakarékpénztári csekkszám: 11.450.

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv**
(az egységes vámőrlési könyv) valamennyi vámmalom, vámőrlő, vámcserélő, felöntős cseréjű, vegyesőrlésű malom és cseretelep részére. 300 oldalas, oldalanként 12 bárcával, tehát 600 őrlési tétel számára, **két perforált és egy rögzített lappal,** kitűnő írópapiron, legpontosabb egyeztetéssel. Ára darabonként P 4.—

Ugyanezen könyv, azonos árban, kapható kisalakban is
(Tessék a rendelésnél ezt megjelölni.)

2. **Vámdarálási könyv**
darálások (búza- és rozsdarálás kivételével) számára, kemény kötésben (alkalmas az előjegyzéses őrlések nyilvántartására is).
Ára darabonként P 2.—

3. **Gabonaraktárkönyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

4. **Őrleményraktárkönyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

5. **Őrlési (malter-) könyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

6. **Pénztárkönyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

7. **Folyószámlakönyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

8. **Tárolási könyv**
kemény kötésben, jó íróképes papiron.
Ára darabonként P 2.—

9. **Idegenkereskedelmi őrlés könyve**
jó íróképes papiron Ára darabonként P 2.—

10. **Őrlelgyüjtő-könyv**
felöntéses csereőrlést végző malmok számára, jó íróképes papiron Ára darabonként P 2.—

11. **Alkalmazottak nyilvántartási és szabadság-könyve**
(a 3000. sz. rendeletnek megfelelően). P 3.20

12. **Zsákbárca**
külön a gabonához (sárga) és külön az őrleményhez (rózsaszín) 500 darabonként P 1.—

13. **Munkarend-nyomtatvány**
(3 db) és egy kérvényminta összesen P 1.20

A megrendelésnél kérjük a szükséges könyveket és nyomtatványokat **pontosan felsorolni.** Postaköltséget a megrendelő a kézbesítéskor fizeti.

Az utánvéttel való megrendelés túlságosan megdrágítja a szállítást!

Az összes könyveket raktárról azonnal szállítjuk.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.** Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939 november 4. 40. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FELÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Kunder Antal miniszter távozása.

A távollevőket, az eltávozókot hamar el szokás felejteni, feledve sokszor a jótéteményeket, amiket élveztünk. Amikor a hatalmi polcra érkezik bármilyen közéleti férfiú, akkor mindenki lázasan siet a hangosan hozsannázók, az alázatos köszöntéseket harsogók táborába, de nem látjuk őket akkor, amikor a hizelgő hódolattal körülvett férfiú, miniszter, vagy bárki más távozik a magas pozíciójából, akár politikai okok miatt, akár életkörülményeinek változása folytán, vagy azért mert kimerült, kifáradt abban a hatalmas idegölő munkában, amit ma egy gazdasági szakminiszternek végeznie kell.

Ezek jutnak az eszünkbe most, amikor *Kunder Antal* m. kir. titkos tanácsos, volt iparügyi, majd később csak kereskedelemügyi miniszter lemondásáról kell beszámolni olvasóinknak és eszünkbe jut az a rendkívüli megértés, amellyel *Kunder Antal* a magyar malomipar, elsősorban a vidéki magyar malomipar sorsdöntő kérdéseit kezelte.

Tudjuk jól, hogy a magyar lisztkivitel éveken keresztül egy zárt terület volt, amely zárt területen különleges jogokat és egyeduralmat élveztek a fővárosi nagy malmok, teljesen kizárva ezekből a jogokból a vidéki magyar malomipar legnagyobb részét. Ezt a várat, amelyet a nagymalmok építettek jogtalan és méltánytalan előnyeik védelmére, hiába ostromolták éveken át a vidéki malmok, az ostrom eredménytelen és kilátástalan volt azért, mert a vidéki malomipar nem talált kellő megértésre, sőt még meghallgatásra sem.

Kunder Antal miniszter volt az első, aki felismerte, hogy a magyar liszt nem egyedárusági cikk, kivitele nem lehet monopólium, annak gazdasági előnyeiben részesülni kell annak a vidéki magyar malomiparnak, amelyiket eddig a fővárosi nagy malmok önkénye, régi vezetőinek erőtlensége és megalkuvása a kivitelből kizárt.

A magyar vidéki malomipar mindig hálás szívvel fog visszagondolni *Kunder Antalra*, soha sem fogja elfelejteni azt a határozottságot és erélyt, amellyel a régi igazságtalan helyzetet megszüntette s amellyel a kormányzat gazdasági célkitüzéseit a gyakorlatban is megvalósította. A magyar lisztkivitel igazságos elosztását nemcsak az a cca 40 középmalom élvezi, amelynek végre módja nyilott a magyar lisztkivitelbe való bekapcsolódásra, hanem élvezi úgyszólván az egész vidéki malomipar azért, mert a nagyobb vidéki malmok kellő foglalkoztatása jelentősen enyhitette azt a kiélezett versenyt, amely úgy a vámőrlés, mint a kereskedelmi őrlés terén immár elviselhetetlen méreteket kezdett ölteni.

Nem ismerjük azokat az okokat, amelyek *Kunder Antalt* önkéntes távozásra birták. Mi csak a távozás tényét látjuk s a magyar malomipar közvéleménye nevében ki kell nyilatkoztatnunk, hogy távozását őszintén sajnáljuk. Olyan miniszter ment el, aki a hivatása magaslatán álló, talpig férfiú volt, akit a távozásakor is legmagasabb helyről ért kitüntetés: m. kir. titkos tanácsos lett.

És amikor az eltávozott miniszter búcsúztatása mellett üdvözöljük az új kereskedelemügyi minisztert: *Varga Józsefet*, akkor nem az új embert üdvözöljük, hanem az iparügyek ismert miniszterét, a magyar malomipar barátját, akiről már is tudjuk, hogy ugyanazokon a nyomokon fog haladni, mint elődje *Kunder Antal*, mert a kormányzat gazdaságpolitikai irányzata semmit sem változott, csak a személyek cserélődtek.

Dr. —n. —ő.

Elvi döntés a malmok gabonatárolása ügyében.

A gabonaraktározó ipar szabályozása tárgyában kibocsátott 41.904/1939. K. K. M. számú rendeletet annakidején részletesen közöltük s egyben magyarázatokkal kisértük. Minthogy a malmokat — melyek a gabona betárolásával ősidők óta foglalkoznak — a rendelet érzékenyen érintette és mivel egyes vidéki közigazgatási hatóságok kifogásolták a malmok tárolási tevékenységét, több oldalról is történtek lépések aziránt, hogy a hivatkozott rendelet olyan pontjai, melyek a malmok szempontjából többféleképen is értelmezhetők, tehát félreértésekre adnak okot és alkalmat, illetékes helyről magyaráztassanak meg és ugyancsak illetékes helyen határoztassék meg, vajjon a rendelet mennyiben és milyen tekintetben vonatkozik a malmokra?

Ez a kívánság most teljesedésbe ment. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter írásban hozta meg döntését a malmok tárolási tevékenységére vonatkozólag s mivel a malmok tárolási tevékenységének szabályozása a földmívelésügyi miniszterre is tartozik, a döntés hozzájárulás végett e percben a földmívelésügyi miniszter előtt fekszik.

A miniszterj döntés szerint nem esik a tárolási rendelet hatálya alá az, ha a malom termelőtől azzal a kötelezettséggel vesz át gabonát tárolás, megőrzés végett, hogy az ilyenképpen átvett, betárolt gabonát a betároló gazdasága, vagy háztartása részére előre meghatározott, vagy később meghatározandó időpontban valóban felőrli és az őrlésből származó összes őrleményeket az őrletőnek kiadja.

Olyan tárolás azonban, ahol a malom arra van kötelezve, hogy a betárolt gabonát a tárolónak részben vagy egészben szemesen szolgáltatja vissza, vagy azt a betároló rendeletére szemes állapotban másnak szolgáltatja ki, már a tárolási rendelet hatálya alá esik.

Ugyancsak a tárolási rendelet hatálya alá esik az is, ha a malom valakinek részére gabonát vásárol s azt ezzel a megbízással kapcsolatban tárolja.

Fentiekből következik, hogy a malomnak a gabona átvétele alkalmából kiállítandó elismervény, vagy az átvételt igazoló bármilyen című igazolás kiállítása alkalmából kerülnie kell az olyan átvételi szöveget, amelyből betárolási tevékenységre lehetne következtetni.

A malmok többsége rendszerint eddig is csak későbbi, részletekben leendő megőrlés végett, vagy pedig abból a célból vett át gabonát tárolás végett, hogy azt a tárolótól későbbi időpontban és ugyancsak később megállapítandó ár mellett megvásárolja. Ezután ajánlatos a „tárolási jegy", vagy minden más, a tárolást hangsúlyozó kitételt kerülni s a gabonáról „Átvételi igazolvány" vagy ehhez hasonló című elismervényt adni. Az átvételi elismervényben világosan ki kell írni, hogy az átvétel és a gabona megőrzése kifejezetten a később meghatározandó időpontban, vagy időpontokban leendő megőrlés céljából történt. Tanácsos még azt is beírni, hogy a gabona saját háztartás, vagy gazdasági cselédség, esetleg más, a gazdasággal kapcsolatos szükséglet őrleménnyel való ellátásának céljaira szolgál. Természetesen az ilyen betárolás a tárolási könyvbe bevezetendő, mint azt az 1.500/1937. P. M. számú rendelet elrendeli.

Olyan esetben azonban, amikor a gabona tulajdonosa azzal a céllal adja át a gabonát, hogy azt későbbi időpontban a malomnak eladja, tanácsos az ilyen gabonát egyenesen a gabonaraktárkönyvbe bevezetni és a tulajdonosnak olyan átvételi elismervényt adni, amelyből az tünik ki, hogy a gabona máris a malom tulajdonába ment át vásárlás útján és csupán az ármegállapítás fog későbbi időben megtörténni. Az ilyen — mondjuk — betárolást nem szabad a tárolási könyvbe bevezetni, hanem a gabonának az átvétel idejében fennálló értékét folyószámlán kell a tulajdonos javára írni s ekként nyilvántartani.

Ha pedig a malom gazdaság részére s ennek megbízásából, későbbi felőrlés céljából vásárol gabonát, akkor azt úgy kell kezelni, mint azt fentebb az őrlés céljából beszállított gabonánál részleteztük.

De hasonlóan kell eljárni olyan esetben is, amikor nem termelő, hanem lisztkereskedő, vagy sütőmester helyez el megőrlés végett a malomban gabonát. Itt is részletezve meg kell állapítani a felőrlés időpontjait, sőt ajánlatos azt is beleírni az átvételi elismervénybe, hogy a beszállított gabonát tulajdonosa csak őrlemények alakjában viheti el a malomból.

—

Tisztviselők munkaideje.

Abban a kérdésben, hogy valamely tisztviselő a leghosszabb munkaidőt szabályozó különböző rendelkezések közül melyiknek hatálya alá esik, minden esetben a tényleg betöltött munkakör irányadó. Ez az állásfoglalás természetszerüleg a szabadságolt tisztviselő munkakörét ellátó tisztviselőre is vonatkozik, aki amíg a szabadságolt tisztviselőt helyettesíti, a szabadságolt tisztviselő munkakörére nézve érvényes rendelkezés alá esik.

Ami azt a kérdést illeti, hogy mennyi a munkaideje annak a tisztviselőnek, akinek munkaköre részben üzemi tisztviselői, részben pedig nem üzemi tisztviselői tevékenységből áll, az ilyen tisztviselő a nem üzemi tisztviselőkre nézve megállapított, vagyis a reá nézve kedvezőbb rendelkezések hatálya alá esik. Természetes azonban, hogy olyan üzemi tisztviselőre, aki üzemi munkája mellett jelentéktelen részben más munkát is végez, az üzemi tisztviselőkre megállapított munkaszabályok érvényesek. (49.205/1939. K. K. M. számú döntés.)

*

A 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 7. §-ának 4. pontjában, valamint 8. §-ának első és harmadik bekezdésében felsorolt esetekben a tisztviselők munkaideje meghosszabbításának szombati napokon is helye van. Ezekben az esetekben tehát a tisztviselők a 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 4. §-ának második bekezdésével szemben szombaton ½2, illetve 1 óra után, az említett bekezdésben megállapított megszorítás nélkül is foglalkoztathatók.

Annak a megállapításánál, hogy vajjon az iparhatóság a 8. §. harmadik bekezdése alapján adott engedélyében a túlmunkát olyképen korlátozhatja-e, hogy a munkaidőmeghosszabbítás szombatra nem terjed ki, a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr közölte, hogy ilyen korlátozásnak nincsen akadálya.

Az előadottakkal kapcsolatban azonban külön is felhívta a miniszter úr a figyelmet arra a körülményre, hogy a 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet célzata az, hogy a szombat délután szabad maradjon; a munkaadók tehát a rendelet 7. §-ának 4. pontja és 8. §-ának első bekezdése alapján lehetőleg ne foglalkoztassák szombat délután alkalmazottaikat, az iparhatóságok pedig a 8. §. harmadik bekezdése alapján adott engedélyben a szombat délutáni foglalkoztatást zárják ki, kivéve, ha a szombat délutáni foglalkoztatást különleges körülmények indokolják. (1.001/1939. K. K. M. számú döntés.)

A kezelőmolnár hivatalos meghatározása.

A kezelőmolnár fogalmát a 34.238/1939. XIII. Ip. M. szám alatt megerősített határozat (hetibér rendelet) írja pontosan körül. Ezt a meghatározást kell a most idézett határozat előtt érvényben volt molnáripari legkisebb munkabérmegállapító határozatok értelmezésénél is alkalmazni. A kezelőmolnár az idézett határozat szerint: „kisebb malmoknak azon első molnársegédje, aki — bár maga is munkahelyen dolgozik — többi munkatársainak az őrlés menetében felügyelője és az őrlés vezetője, feltéve, hogy ezt a felügyeletet és vezetést rendszeresen és ténylegesen nem maga a molnáripari szakképzettséggel bíró tulajdonos (bérlő) vagy családtagja látja el. Az őrlés menete a koptatóra való feléntés és a készőrlemények lezsákolása közötti munkafolyamat. (32.746/1939. XIII. Ip. M. sz. döntés.)

Munkaidő utólagos pótlása és a túlmunkadíj.

A 45/1939. Ip. M. számú rendelet nem ad lehetőséget a heti munkaidőnek azon az alapon felemelésére, hogy a következő héten a foglalkoztatás arányosan rövidebb időn át fog történni. Utóbbi körülmény a túlmunka díjazására vonatkozó igényt nem érinti.

Eltérő a helyzet az elmaradt munkaórák pótlása esetében, amely a hivatkozott rendelet 2. §. harmadik bekezdése értelmében a munkaóra kiesést követő héten is történhetik. A munkaidőnek ilyen címen meghosszabbítása a rendelet 9. §. 1. bekezdésének értelmében túlmunkának nem tekinthető. (52.507/1939. XIII. Ip. M. számú döntés.)

A legujabb rendeletek.

A m. kir. honvédelmi miniszter 52.051/eln. 18.—1939. számú rendelete az igénybevett szállítóeszközöknek ideiglenes visszaadása, illetve ideiglenes használatra való kiadása tárgyában.

A rendelet megengedi, hogy az igénybevett szállítóeszközök (gépjárművek, pótkocsik, lovak és lófogatú járművek stb.) tulajdonosaiknak ideiglenes használatra visszaadhatók legyenek, amennyiben azok annak az alakulatnak parancsnokának megítélése szerint, melynél a szállítóeszközök jelenleg használatban vannak, ideiglenesen nélkülözhetők. Ha a nagy távolság miatt a szállítóeszköz nem adható ki tulajdonosának, úgy az igénybevett lovakat és fogatos járműveket más, első sorban olyan igénylőnek kell ideiglenes használatra kiadni, akitől a m. kir. honvédség részére szállítóeszköz igénybe vétetett. Gépjáróművek visszaadása iránti kérelmet a gépjármű állandó tartási helye szerint illetékes m. kir. honvéd hadtestparancsnoksághoz, a lovak és lófogatú járművekre vonatkozólag pedig annak az alakulatnak parancsnokságához kell intézni, amelyik részére a lovak és lófogatú járművek igénybevétettek. A vonatkozó kérelmeket a községi elöljáróságnál (polgármesternél) kell benyujtani. (B. K. 1939. X. 26.-i 243. szám.)

A m. kir. iparügyi miniszter 55.800/1939. Ip. M. számú rendelete az egyes anyagkészletek bejelentéséről szóló 990/1939. M. E. számú rendelethez mellékelt jegyzék módosításáról.

A 990/1939. M. E. számú rendelet I—VIII. számú melléklete helyébe a jelen rendelet I—VIII. számú melléklete lép. Ehezképest a jelen rendelet hatálybalépése után a 990/1939. M. E. sz. rendeleten alapuló bejelentéseket e rendelet 2. §-ában, illetőleg a 45.200/1939. Ip. M. sz. rendelet 1. §-ában meghatározott időközben a jelen rendelet mellékleteiben felsorolt anyagokra (cikkekre) vonatkozólag kell megtenni. A rendelet 1939. évi október 28.-án lépett hatályba. Egyidejüleg a 45.200/1939. Ip. M. sz. rendelet 2. és 3. §-a hatályát veszti. (B. K. 1939. X. 28.-i 245. száma.)

A malomipart érdeklő anyagok és cikkek jegyzéke a következő:

Sorsz.	Megnevezés	vámtarifa száma	Bejelent. köt. alá eső legkisebb mennyiség
5—6.	öntöttvas töredékek	723	50 q
7—15.	ócskavasak	723	50 „
69.	vörösrézhulladékok	773 a	50 kg.
72.	sárgaréz ócskaanyagok, hulladékok	773 a	1 q
79.	egyéb rézötvözetek és hulladékok	773	1 q
81.	ócska ólomanyagok, hulladékok	770 a	1 „
89.	ócska ónanyagok hulladékok	771 a	10 kg.
93.	ócska horganyanyagok, hulladékok	772 a	1 q
97.	aluminiumhulladék	775 a	50 kg.
219.	retorta faszén	194	100 q
220.	boksafaszén	194	100 „
251.	benzin	322 a	10 „
251/a.	motalkó		10 „
253.	gázolaj, Dieselolaj	322 c	50 „
254.	kenőolaj	322 d2	5 „
255.	hengerolaj	322 d1	5 „
351.	lenolaj és más száradó olajok	331	50 „
352.	napraforgóolaj	332	50 „
352/a.	tökmagolaj	332	50 „
352/b.	repceolaj	334	50 „
371.	valódi fenyőgyanta	347	2 „
387.	triklóretilén	448	1 „
472.	gummihulladék	224	5 „

A m. kir. minisztérium 9.900/1939. M. E. számú rendelete a gazdatartozások fizetésére vonatkozó rendelkezéseknek a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területekre kiterjesztése tárgyában (B. K. 1939. évi október 29.-i 246. számában) kiterjeszti a visszacsatolt területekre az ú. n. védett birtokokra vonatkozó rendelkezéseket és szabályokat. A rendelet 37. §-ból áll és 1939. évi november 1.-én lépett hatályba.

A m. kir. iparügyi miniszter 56.900/1939. Ip. M. számú rendelete a zár alá vett szilárd és cseppfolyós tüzelőanyagok és kenőolajok forgalomba hozatalára és felhasználására vonatkozó rendelkezések újabb módosítása tárgyában. (B. K. 1939. évi okt. 31.-i számában.)

A rendelet értelmében a 12.113/1939. M. E. sz. rendelet II. számú mellékletében 219. és 220. sorszám alatt említett faszenet, a 253. sorszám alatt említett anyagokból az adózott gázolajokat, a 254. sorszám alatt említett kenőolajat, a 255. sorszám alatt említett hengerolajat az 53.718/1939. Ip. M. sz. rendelet 1. §-ában megjelölt határidő után is, 1939. évi december hó 1.-ig a zárolt készlettel rendelkező és a szóbanforgó anyagok forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok rendes vevőik egyhavi szükségletének megfelelő mennyiségben külön engedély nélkül kiszolgáltathatják.

Mótorok szakszerü gyári javítása és átalakitása Barnaszéntüzelésre
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

Malomipari tanfolyam Pécsett.

A m. kir. állami fémipari szakiskola Igazgatósága a Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara anyagi támogatásával és a m. kir. Iparügyi Minisztérium engedélyével, 1939. évi november 20-án kezdődő malomipar tanfolyamot alakít, a malomipari ismeretek fejlesztése céljából. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, melyet a molnárság olyan malomipari tanfolyammal szemben tanusít, mely a mestervizsgára való előkészítésre alkalmas, a m. kir. Állami Fémipari Szakiskola igazgatóságának vonatkozó értesítését teljes egészében közzétesszük a következőkben:

A pécsi kereskedelmi és iparkamara anyagi támogatásával, az iparügyi minisztérium engedélyével a pécsi m. kir. állami fémipari szakiskolán november 20-án a malomipari ismeretek fejlesztésére malomipari tanfolyam alakul.

A tanfolyam minden lényeges részre kiterjedő tanítási szervezetében felöleli a malomipari összes gyakorlatok kérdéseit és azokat nemcsak szerves egészében, hanem minden részleteire kitérően is kimerítően ismerteti.

A tanfolyam nemcsak azok részére biztosit kiváló tanulási lehetőséget, akik az iparban mestervizsgát óhajtanak tenni, hanem igen tanulságos mindazok számára, akik vagy mint malmok tulajdonosai, üzemük minden részére és a lisztkiaknázásukra is kiterjedő ellenőrzési lehetőséget megszerezni kívánják, vagy mint főmolnárok és molnársegédek, a kor okszerű és gazdaságos haladásait megismerni és magukat a jobb jövő felé továbbképezni kívánják.

A tanfolyamra jelentkezhetnek molnárok, molnársegédek és molnáripari alkalmazottak. Tartama 135 óra, 20 napon át napi 7 órában. A tanítás egésznapos. Vidéki hallgatók napi 50 fillér ellenében szállást és 50 fillér ellenében ugyanott ebédellátást nyerhetnek. A tanfolyam tandíja 30 pengő.

A tanfolyamon való részvétel a pécsi m. kir. állami fémipari szakiskolán november 10-éig bejelentendő. Kellő számú jelentkező esetén a tanfolyam november 20-án reggel 8 órakor kezdődik, amelyre minden november 10-éig jelentkezettet külön hívnak be.

Felvilágosításokat a pécsi m. kir. állami fémipari szakiskola igazgatósága (Rákóczi-út 79.) bármikor készséggel ad.

Fizetéses szabadságra csak teljes szolgálati év után van igény.

A 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 27. §-a első bekezdésének világos szövege szerint annak az alkalmazottnak jár fizetéses szabadság, aki ugyanannál a munkaadónál egyévi folytonos szolgálatot teljesit. E rendelkezést nem lehet úgy magyarázni, hogy egy évnél kevesebb szolgálat az egy évi szolgálat után járó fizetéses szabadság arányos részére nyujt igényt. (52.903/1939. XIII. Ip. M. számú döntvény.)

Cégszöveg engedélyezése a bíróság hatáskörébe tartozik.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 56.487/1939. K. K. M. számú döntésével kimondja, hogy nincsen olyan jogszabály, mely jogalapot nyujtana arra, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a „nemzeti“ szónak valamely cégszövegbe való felvételére engedélyt adhasson. Abban a kérdésben dönteni, hogy a cég hogyan szövegezhető, tehát abban is dönteni, hogy valamely cég szövegébe a „nemzeti“ szó felvehető-e vagy sem, a K. T. 10. és következő §-aiból kifolyólag az illetékes cégbíróság jogosult.

Tisztességtelen versenyesetek.

Versenytilalom megállapodás hiányában.

Felperes tisztességtelen versenykeresetét arra alapítja, hogy alperes, akitől egy üzletet vásárolt, rövid idővel az eladás után a közvetlen szomszédságban ugyanolyan üzletet nyitott. Kéri, hogy a bíróság alperest tiltsa el attól, hogy a közvetlen szomszédságban ugyanolyan üzletet folytasson. Alperes védekezésében előadja, hogy az üzlet eladásakor versenytilalomban nem állapodtak meg s ő nem is csábította át üzletébe a felperes közönségét. A bíróság alperest 3 évre eltiltotta attól, hogy az eladott üzlet szomszédságában hasonló üzletet folytasson. Indokok:

Versenytilalom a szerződő felek valamelyikét nemcsak kifejezett kikötés esetén, hanem akkor is terhelheti, ha ilyen kötelezettség a jogügylet természetéből, a szerződés tartalmából, vagy egyébként a feleknek erre irányuló kétségtelen akaratából megállapitható. Helyesen alkalmazta tehát a fellebbezési bíróság az általános magánjogi szabályokat, amidőn az alperest szomszédságában folytatott azonos tárgyú ipari foglalkozástól eltiltotta s ennek tartamát 3 évben állapította meg.

Olyan ügylet ugyanis, mely az egyik felet ipari foglalkozásában, hivatásában vagy cselekvési szabadságában korlátozza, csak olyan terjedelemben érvényes, amelyben a korlátozás a másik fél jogos érdekeinek védelmére szükséges és a kötelezettre túlzott terhet nem ró. (A m. kir. Kúria C. IV. 2.511/1939. —1939. VI. 28.-i döntvénye.)

Árrombolás ellen árrombolás.

Alperes kihirdette, hogy annak, aki nála havonkint legalább 50 kg. kenyeret vesz, egy kg. zsírt, húst, vagy szalonnát ad. Felperes erre a kenyeret kilónként 20 fillérért árusította. Alperes erre röpiratot bocsátott ki, melyben felperes üzleti tisztességét ócsárolta és azt hirdette, hogy ő jobb minőségű kenyeret árul. A perben alperes azt adta elő, hogy a röpirat kibocsátásával felperes árrombolása ellen védekezett. A m. kir. Kúria a röpirat kiadásában tisztességtelen versenyeselekményt lát, alperest a kifogásolt cselekmény abbanhagyására kötelezi. Indokok a következők:

Az alperesnek az a ténye, hogy az ajándék értékének számítása mellett olyan alacsony összegben szabta meg a kenyér árát, amely mellett haszon (a szakértő véleménye szerint) nem jelentkezett, kétségtelenül árrombolás, amely a felperes versenytársra nézve, üzleti érdekeinek megóvása végett indokolttá s így megengedhetővé tette, akár az önköltséggel egyenlő, vagy azon alulmaradó olyan árleszállítást, amely alkalmas lehetett az alperes további árromboló tevékenységének a megszüntetésére.

A felperes tehát jogos téren volt akkor és nem követett el tisztességet sértő cselekményt, amidőn a barna kenyér árát 20 fillérre leszállította. Ennek a felperesi magatartásnak röpiratban még a valósággal nem is ellenkező bírálata is ilyképpen jogtalan támadás és mint ilyen az üzleti tisztességbe ütközik. (A m. kir. Kúria C. IV. 2.815/1939.—1939. VIII. 29. sz. döntvénye.)

SZERSZÁMOK,
tartalék géprészek, szijak,
különböző műszaki vas- és faanyagok kiárusitása
EGYESÜLT MAGYAR MALOM PAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

„NOVOREX“ bőrszíj
a tökéletes hajtószíj
nagy szakitó szilárdságu, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, viz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZŐL“ folyékony szijkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR
MARCALI, (Somogymegye). — Alapitva 1850

GARANTIERT ECHTE SCHWEIZER SEIDENGAZE
Marke SCHINDLER
ZÜRICH
SCHINDLER-FÉLE EREDETI SVÁJCI
SZITASELYEM
GARANTÁLT VÉDJEGY
A LEGJOBB!
Mindenkor friss minőségben szállítja:
Szines szálak a szélekben
Kemény Manó műszaki üzlete, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Előző lapszámunkban az I. pályatételre pályázó „Ember küzdj és bízva bízzál" jeligéjű pályamunkát közöltük le. Mai számunkban lapunk csökkentett terjedelme miatt a közjegyzői sorshúzás alkalmával 28. sorszámot nyert és a II. számú pályázatra beérkezett

„Sorsüldözött"

jeligéjű pályamunkát hozzuk, kérve kedves olvasóinkat, különösen az erre hivatott szakembereket, hogy előbírálataikat a ma közölt pályaműre vonatkozólag is szíveskedjenek hozzánk eljuttatni. Ezzel nemcsak a továbbképzés ügyének és a fiatalabb generáció nevelésének tesznek szolgálatot, hanem egyben megkönnyítik a bírálóbizottság súlyos és felelősségteljes feladatát is.

A „Sorsüldözött" jeligéjű pályamű műszaki leírása:

A búza előtisztítása és tökéletes koptatása: A malomba fuvarozott búzát az „a" jelzésű garaton, vagy pince helyiségen át egy „A" jelzésű „Tarár" rendszerű gabonarostára vezetjük, melynek segítségével a búzában előforduló zsák spárgákat, nagyobb rögöket és egyéb durva tisztátalanságot, a szellőztetővel pedig a pelyvát, vékony szemeket és port eltávolítjuk. Az így megtisztított búzát egy automatikus mérlegen mérve a B. jelzésű felvonó egyik felével az erre a célra épített 1. 2. 3. 4. jelzésű kamrák vagy „silók" bármelyikébe tárolhatjuk, mivel a felvonók kiömlő nyílása kettős váltó szekrénnyel van ellátva. Azon felül a 3., 4. kamra csövében elzárható súberek vannak, melyet ha elzárunk, a búza kénytelen az 1., illetve 2. számú kamrába tovább folyni. A kamrák kifolyó nyílásai elzárható súberekkel vannak ellátva és az 1.—2. jelzésű két kamra és a 3.—4. jelzésű kamrák egy-egy közös csövön, de bármelyik is külön-külön a. b. c. jelzésű csigák bármelyikére vezethetők. A c. b. jelzésű csiga felett a csövek állítható csavarral ellátott súberekkel vannak felszerelve. Amikor a felső súberek valamelyikét kinyitjuk és a búza a cső teljes üregében ömleni kezd, legyen módunkban azt tetszés szerint szabályozni! A két csiga közt a csövek váltószekrényben végződnek és így tetszés szerint a „b" vagy „c" csigára vezethetők. A „b" csiga keverésre, „c" csiga pedig koptatásra alkalmazható! Ha például valamelyik tartályban a búza már régebben fekszik, (áll ez leginkább az új, nedvesebb búzákra) szellőztetésre van szüksége, akkor a „b" csigára eresztjük és a csiga kiömlésénél levő váltószekrényt a felöntő garat felvonójára váltjuk és így a búzát egy másik kamrába eresztve átszellőztetjük. Ha pedig a búzát csak keverni akarjuk, úgy a „b" csiga alatt levő váltószekrényt a B. jelzésű felvonó másik felére váltjuk és így pl. az 1. és 4-es kamrákat a 2. vagy 3-asba, vagy ellenkezőleg; lehet keverni a kettőt egy harmadikba közösen megeresztve. Ez az előtisztítás nagyon fontos, mert a búza romlását leginkább az idegen magvak és tisztátalanságok idézik elő, tehát arra kell törekednünk, hogy lehetőleg kevés idegen anyagot tartalmazó búzát raktározzunk és ahol nagyobb mennyiség fekszik, időnként szellőztessük!

A „c" jelzésű csigán indítjuk meg a tulajdonképpeni tisztítást. Ha a váltószekrényt úgy állítjuk, hogy a „c" csigára eresztjük a búzát, a „c" csiga az I. jelzésű felvonóval egy kisebb automatikus mérlegre viszi. Ez a mérés azért fontos, mert így könynyen ellenőrizzük, hogy mennyi búzánk fekszik és mennyi van felőrölve, illetve munkában!

Az automatikus mérleg kifolyása szintén állítható súberrel van ellátva, hogy az öntéseket egyenlően szétosztva a „D" jelzésű tarár-ra ereszthessük. A tarár levegőjét úgy szabályozzuk, hogy lehetőleg a vékonyabb szemeket, macska talpat, ördög bocskort, könnyebb konkolyt stb. felemeljük, míg rögrostán a búzánál nagyobb szemetet, bükkönyt és a búzánál kisebb homokot, kavicsot stb. kiválasztjuk és az így megosztályozott búzát egy mágnes-készüléken átcsusztatva, a szög és hasonló vasrészecskéktől megszabadítva konkolyozóra visszük. Az 1. konkolyozó nagyteljesítményű triőr, melyet úgy állítunk, hogy az inkább búzát emeljen fel, mint sok konkolyt hagyjon el, átmenetét a 2., felszedését pedig a 3. triőrre vezetjük. Az 1. átmenete a 2. nagyteljesítményű triőrön mégegyszer lesz osztályozva és így a mosógépre vezetve. A 2. triőr felszedése az 1.-esével, a 3. triőrre megy, ez alacsonyabb fordulatszámú után triőr, melyet úgy fogunk beállítani, hogy csak az egész nagy szemeket hagyja el és átmenetét vissza a tarárra, felszedését pedig a 4. triőrre eresztjük, mellyel még kiválasztjuk a kisbúzát, melyet zsákba fogunk fel, vagy nagyobb malmoknál külön őrölünk, vagy a 3. triőr átmenetével újra osztályozás végett a tarárra vezetjük! A 4. triőr felszedését egy 5. „Tarján" csiga triőrön újra osztályozzuk és az így kiválasztott félszemeket zsákba fogva a helyi viszonyoknak megfelelően külön „Takarmány lisztbe" vagy korpába megdaráljuk. Az 5. jelzésű csiga triőr konkolyát egy erre a célra szerelt Monarch-kövön megdaráljuk és egy hasábszitán a hámozó és kefegép hulladékaival „Takarmány lisztbe", illetve korpába szitáljuk. A 2. jelzésű triőr átmenete a mosógépre megy, melynek kőkiválasztóján a kövektől, homoktól, réz, esetleg bentmaradt vasrészecskéktől megtisztítjuk, usztatóján az esetleg bentmaradt pelyvát, vékony szemet, macskatalpat, ördögbocskort és egyéb, a búzaszemtől könnyebb részecskéket leusztatjuk és a búzát minőségének megfelelő vízállásban megmossuk és az „1. e", „2. e" jelzésű kamrákban pihentetjük! Ezen kamrák úgy méretezendők, hogy a malom teljesítőképességének megfelelően legalább 6 órára elegendő búzát fogadjanak be. Mikor az egyik felében meg van a 6 órára elegendő mennyiség, a mosóról lejövő búzát az „e 2." jelzésű kamrába vezetjük és az „e 1." kamrából megeresztjük a koptatást!

Koptatás: Az „e 1." vagy „e 2." pihenő kamrákból megeresztett búzát egy kombinált hámozógépre vezetjük, melynek beömlő nyílása erős légáramnak veti alá a befolyó búzát, keféi, illetve verőlécei pedig hámozó, de nem roncsoló hatású közelségben állnak a smirgli köpenyhez és így a hámozandó, eléggé száraz búza a felső héjjaktól részben meghámozva, csírájától lehetőleg megszabadítva, egy új típusú kefés csigára megy, hol még a hámozásnál felszakadt héjrészeket ledörzsöli és újabban erős széláramnak veti alá a búzát, és így egy kisebb kör- vagy hasábszitán átszitálva, egy automatikus nedvesítőn újra nedvesítve a 3., 4. jelzésű pihenő kamrákba vezetjük. Itt ismét 4—6 órát pihentetjük, ügyelve arra, hogy ez őrlésnél még 15.5—16% nedvességgel birjon. Megjegyezni kívánom még, hogy bár a diagrammban nem vázoltam; ajánlatos a triőröket is szívócsővel ellátni, vagyis a szívófilterről megszivatni, ahol ezt a körülmények

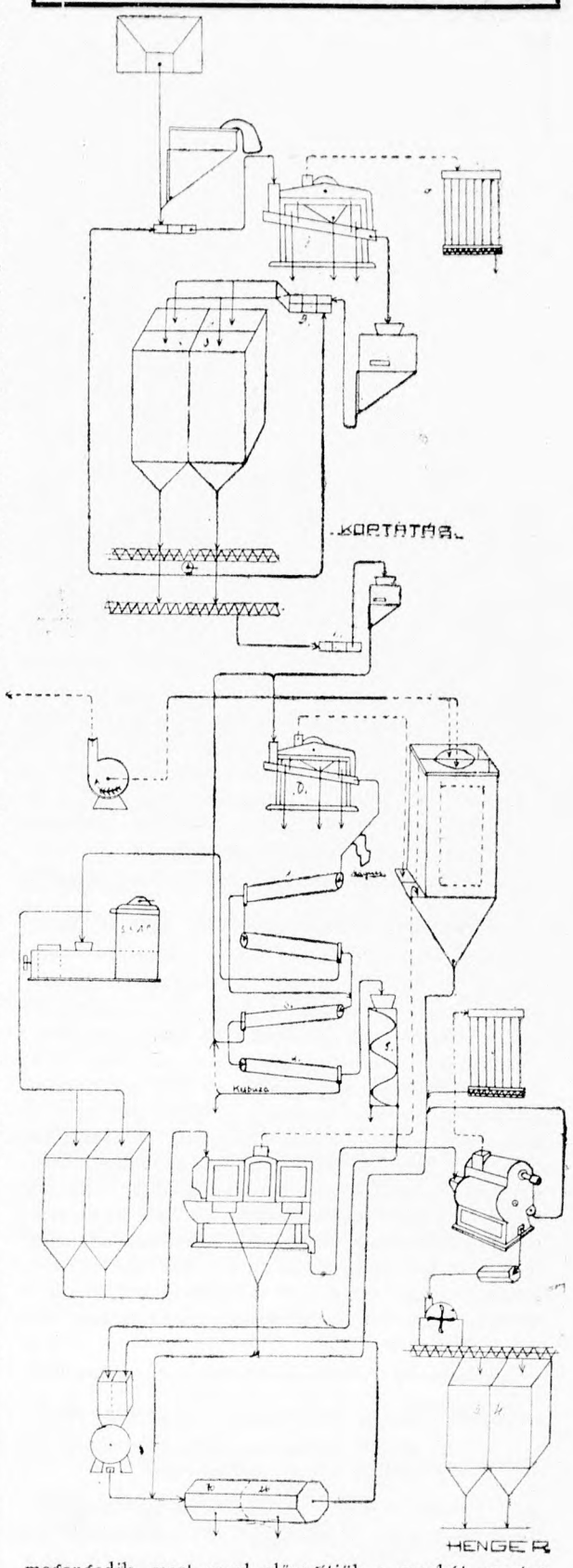

megengedik, mert ezzel elősegítjük a munkát, mert a triőr szemcsei nem rakodnak be és növeljük a triőr élettartamát!

Műszaki varroda

Porszűrő (filter) és síkszitatömlők, molinó lisztes zsákok a malom és vegyi iparban előforduló összes műszaki varrómunkát szakszerűen legolcsóbban vállal

RÓTH GYÖRGYNÉ, UJPEST, Irányi Dániel-u. 8

Raktáron tartunk valódi svájci

Szitaselymeket

minden számban. Valódi kenderből szőtt

malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,

a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket** és **síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.

Kérjen ajánlatot:

Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

Stabil és félstabil gőzgépek,

kazánok és alkatrészek, műhelygépek, kézi szerszámok kaphatók

EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.

Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.

Telefon: 292-279.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség

Budapest, IV., Károly király-út 26.

MALOMKÉPVISELETEK,
gabona- és takarmányügynökség,
Budapesten jól bevezetve
Kosály Marcell Budapest, V., Gsáky-u. 12
Telefon: 112—599

Ujabb határozatok a lisztárakról.

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa 4324/1939. szám alatt, konkrét kérdésre vonatkozólag, a későbbi szállításra eladott lisztárakra azt a határozatot hozta, hogy a malmok a következő hónapokban való szállításra történő kötéseknél a búzaárak időközben bekövetkezett havi emelkedését figyelembe vehetik és az ilyen rendelés a tényleges szállítás időpontjában érvényes búzaárak alapján adódó lisztárakon bonyolítható le.

A prolongált kötésekre vonatkozólag is új határozatot hozott a fenti számú döntés, mely kimondja, hogy a lekötött, de a szerződéses időtartamon belül át nem vett lisztmennyiségeknél az eredeti szállítási időpontban érvényes búzaárak vehetők alapul, melyekhez csupán a ténylegesen felmerült raktározási költségek számíthatók hozzá.

Kilátásba helyezi még az árkormánybiztos, hogy az egyéb terményekre vonatkozó rendelkezések néhány napon belől szintén megjelennek.

A tüzifa ára sürgős rendezésre szorul.

A tél közeledtével a tüzifa kereslete is fokozódván, a termelők is igyekeznek áraikat emelni. Eredetileg az volt a számítás, hogy a bükkfa termelői ára budapesti paritásban 300.— pengő lesz s hogy ezt az árat a nagyobb mennyiségű kincstári tüzifakészletek piacra dobásával tartani tudják. Kitünt azonban, hogy a kincstári készletek korántsem akkorák, hogy a tüzifa árát tartósan szabályozhassák s így a fatüzeléses szívógázmotorral dolgozó malmok úgy a fa árát, mint beszerzését illetőleg állandó bizonytalanságban vannak és ennek következtében kalkulálni sem tudnak. Kívánatos volna tehát a fa árak hivatalos megállapítása, illetőleg rendezése, hogy az áldatlan állapotok megszünjenek.

Mérleg bemutatása utólag.

Abból az alkalomból, hogy országszerte most folynak az adófelszólamlási bizottságok tárgyalásai, figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy még a tárgyalás folyamán is be lehet jelenteni azt a kívánságot, hogy az adózó könyveit vizsgálják meg és adóalapját ezek alapján állapítsák meg. Ebben az esetben azonban szükséges, hogy a tárgyaláson az adózó mérleg-számláját és nyereség-veszteség számláját bemutassa, feltéve, hogy azt nem csatolta be már adóvallomása benyujtása alkalmából. A könyvvizsgálatra vonatkozó kérelmet a bizottságnak teljesítenie kell, vagy pedig a vallomás szerinti, vagy a fellebbezésben bejelentett adóalapot kell elfogadnia. (30.000/1927. P. M. számú rendelet a kereseti adóról szóló 1927. évi 300/P. M. számú Hivatalos Összeállítás végrehajtása tárgyában, 30. §. (3) Ut. (3).

Felsőbbfoku kihágási joggyakorlat.

A vámdíj utólagos megfizetése nem mentesít a kihágás következményei alól.

Vámdíj meg nem fizetése miatt folyamatba tett kihágási ügyben a Kihágási Tanács 5.484/1939. kih. számú ítéletével terheltet bünösnek mondotta ki az 1890: I. t.-c. 100. §-ába ütköző kihágásban, melyet az által követett el, hogy kétlovas megterhelt kocsija után, a nyiregyházi vámhatáron a megállapított kövezetvám díjat nem fizette meg.

A Kihágási Tanács azért mondotta ki terheltet bünösnek a vád tárgyává tett kihágásban, mert az 1890: I. t.-c. 100. §-ának 2. bekezdése 2. pontja szerint az, aki valamely vámtárgyat használ, ha csak nem vámmentes, tartozik a hatóságilag megállapított díjakat megfizetni. Az a körülmény, hogy terhelt az egyszeres vámdíjat utólag befizette, nem zárja ki az elkövetett kihágás büntethetőségét.

Fizessen elő a szaklapra!

HIREK

Olvasóinkhoz.

Közöljük i. t. Olvasóinkkal, hogy mindennemű hivatalosan előírt malmi könyv hitelesítve kapható lapunk Kiadóhivatalában.

Postai rendeléseket beérkezésük napján elintézünk.

— **A malomiparban foglalkoztatott munkások száma.** Közzétették az 1939. évi október hó 1.-én a hazai iparban foglalkoztatott munkavállalók iparáganként kimutatását. Eszerint a malomipar 1939. október 1.-én 1336 munkást foglalkoztatott, míg 1938. évi december hó 1.-én a foglalkoztatott munkások száma 1425 volt. A kimutatás nagyon tanulságos, mert a munkások számának csökkenése arra enged következtetni, hogy a munkaidő és munkabérrendeletek költségtöbbleteit az iparág a munkaidő és a munkások számának racionálisabb kihasználásával igyekszik némileg ellensúlyozni.

— **Emelkedtek a zsákárak.** A nyersanyagellátás biztosítása végett tudvalevőleg szükségesnek mutatkozott annak elrendelése, hogy a jutaszövetek belföldi kenderrel vegyíttessenek. Minthogy azonban a belföldi kender drágább, mint a juta, az árkormánybiztosság a kenderrel kevert jutazsákok árának kilogrammonként 30 fillérrel való felemelését engedélyezte. Ennek folytán a 20-as hesszián liszteszsákok, melyeknek normálsúlya eddig 57.4 dekagramm volt, darabonként 17 fillérrel drágulnak meg. Ebben az arányban drágulnak a többi jutazsákok is.

— **A nyersanyagok bejelentése.** Felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a vonatkozó rendeletben felsorolt nyersanyagok az *október 31.-i állapot szerint* a Külkereskedelmi Hivatalhoz bejelentendők s hogy a jelentéseknek *november 7.-ig* bezárólag kell a hivatalhoz megérkezniök. — A jelentések azonban nem a régi, hanem lapunk mai számában közzétett 55.800/1939. Ip. M. számú rendelet szerint készítendők el.

Az inségmunkások bérüket részben olcsóbb lisztben kaphatják. A földmívelésügyi miniszter a vármegyék vezetőihez, valamint városok polgármestereihez rendeletet intézett. A rendelet értelmében a téli inségmunkát és az irányított közmunkát végző munkások kérhetik, hogy napszámbérük egy részét kedvezményes áru lisztben kaphassák. A munkások által igénylendő liszt mennyisége természetesen a családtagok számától függ. A lisztakció nagy szociális jelentősége abban mutatkozik, hogy a legszegényebb társadalmi réteg jobb táplálkozását van hivatva előmozdítani. Emeli továbbá a rendelkezés a kenyérfogyasztást is.

— **Kivonják a forgalomból az eddigi postabélyegeket.** A jelenleg még forgalomban levő és nemzetünk nagyjainak arcképével diszített 1, 2, 3, 4, 5, 10, 16, 20, 25, 30, 32, 40, 50 és 70 filléres postabélyegeket 1939. évi december hó 31.-ével a posta kivonja a forgalomból. A felsorolt bélyegek tehát ez év végéig felhasználandók, különben bérmentesítésre nem használhatók fel később.

Eladó

1 drb. „Econom" 36 kalapácsos daráló, egybeépített elszívóval.

1 drb. „Monarch" köves daráló, 800 mm átmérővel, függőleges irányú 2 garn. kővel.

1 drb. „Emag" 400 mm átmérőjű köves daráló, 2 garn. vizszintes irányú kővel.

3 drb. légszűrő, zsákolóval, horganyzott vaslemezből.

4 drb. serleges felvonó 3.2 m.

3 drb. serleges felvonó 5 m.

1 drb. két szekrényes síkszita, egyenként 11 kerettel.

1 drb. szárító berendezés, 4 drb. duplikátoros csatornával, gőzfűtésre.

1 drb. gőzeke, lokomobil 19.25 m² fűtő felülettel, 80 HP, 15 atm. nyomásra járószerkezet nélkül.

1 drb. 3 fm 120 mm transmissió tengely
2 drb. 13 fm 70 mm transmissió tengely
4 drb. 40 mm transmissió tengely
gyürüs kenésű csapágyakkal és megfelelő súlytárcsákkal.

Jelige: „Őrlők"

Használt gépszíj
elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.
Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.
Braun Jenő, bőrkereskedő,
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.

— **A miskolci tárház kibővítése.** Az Első Békéscsabai, Borsod—Miskolci és Debreceni „Szent István" gőzmalom miskolci tárházának üzemét mintegy 60.000 P költséggel kibővítette s így a tárház fokozott mértékben áll a tárolók rendelkezésére.

— **Uj cég egyetlen alkalmazottja zsidó is lehet.** Konkrét esetből kifolyólag az értelmiségi ügyek kormánybiztosa azt a határozatot hozta, hogy minden munkaadó, aki 1939. május 4.-e után kezdte meg kereső foglalkozását, egy zsidó alkalmazottat foglalkoztathat értelmiségi munkakörben. Ez a szám nincsen több nemzsidó alkalmazott alkalmaztatásához kötve.

— **Nagy külföldi buzavásárlások Romániában.** Bukaresti jelentések szerint a romániai gabonaneműek és mindennemű takarmány iránt igen nagy külföldi érdeklődés mutatkozik. A többek között az utóbbi időben 100.000 tonna gabonát adtak el Olaszországnak. A tengeri úton való szállítás már meg is kezdődött. Jelenleg az angol és német vásárlások lebonyolítása van soron, jóllehet az Anglia által vásárolt 1,000.000 q búzából már eddig 200.000 q-t leszállítottak. Németország romániai gabonavásárlása kereken 3,000.000 q-t tesz ki. Angliába a gabonát tengeren, Németországba főleg a Dunán, azonkívül vasúton is szállítják. A Németországba irányuló búzaforgalom gócpontja és átrakóállomása Turn-Severin, a Duna mellett. Az eddigi eladások és a belföldi kereslet figyelembe vételével rövidesen nem lesz abban a helyzetben Románia, hogy a külföldi keresletet kielégíthesse. Az eddigi kereslet eredménye máris az, hogy a tömegfogyasztás cikkeinek egész sora jelentékenyen megdrágult. Ezzel szemben a kormány erős ellenőrzést és árrögzítéseket vezetett be, hogy az életszinvonal további drágulását megakadályozza.

— **Az Angol Bank kamatlába — békeszinvonalon.** Tudvalevőleg az Angol Bank a diplomáciai bonyodalmak kezdetén 4%-ra emelte fel a hivatalos kamatlábat. Ezt később 3%-ra, majd legújabban a békebeli szinvonalra, 2%-ra szállította le. Természetesen az angliai üzleti világban ez az intézkedés nagy örömet keltett. Sokan Anglia pénzügyi erejének bizonyítékát látják benne, míg mások azon a véleményen vannak, hogy a bankráta leszállítása csak azért történt, mert az angol kormány így akarja előkészíteni az első háborús kölcsön kibocsátásának sikerét.

— **A német—román tranzitforgalom Magyarországon át fog lebonyolódni.** A felsőszileziai iparvidék és a Duna torkolata között eddig a legrövidebb összeköttetés Keletgalicián át vonult. Minthogy ez a vidék most orosz uralom alá került, az összeköttetési vonal megszakadt. E vonal a Pruthtól a Kárpátok északi lejtőin át az Oderáig vezetett s ezen át bonyolódott le a német—román áruforgalom jelentékeny része. Minthogy a keletgaliciai vasútvonalakat minden bizonnyal a szélesebb orosz nyomtávra fogják átalakítani s ennek folytán ezen vonalak igénybevételénél átrakodás válnék szükségessé, a fuvarköltségek annyira meg fognak drágulni, hogy ez a vonal többé számba nem is jöhet az átmeneti forgalomnál. Magyarország szempontjából ez annyira örvendetes, hogy a Magyarországon keresztül vezető szállítási út legolcsóbbá válik s így minden kilátás meg van arra, hogy a német—román tranzitó forgalom a MÁV. vonalain fog lebonyolódni.

— **Összeírják a buzakészleteket Romániában.** Bukaresti lapjelentések szerint a román föld mívelésügyi minisztérium rendeletére a búza- és lisztkészleteket a kereskedelmi malmokban összeírják. A malmoknak okmányszerűleg kell kimutatniok, kitől, honnan és milyen árban szereztek be a búzát és kinek, milyen árban adták el a lisztet.

— **Érvénytelenített iparigazolvány.** A sziráki főszolgabíró 4118/1939. szám alatt közhírré teszi, hogy *Onodi Pál* sziráki lakos molnáriparos iparigazolványa semmisnek nyilvánittatik.

— **Vegyészmérnöki irodanyitás.** Értesülésünk szerint Dr. Fehér Jenő vegyészmérnök, a Győri Szeszgyár és Finomító R. T. volt fővegyésze Győrött, Andrássy-út 86. szám alatt (Telefon: Győr, 9-06) vegyészmérnöki irodát nyitott és foglalkozási körébe felvette a szorosan vett szesziparon kívül a többi mezőgazdasági iparágakat s ezek között a malomipart is. Dr. Fehér Jenő neve ezen utóbbiban sem ismeretlen, hiszen a háború előtt, Nagyváradon a Markovits Adolf és Fiai cég tulajdonát képezett Adriamalom és a vele kapcsolatos rizshántoló üzemeit is vegyészi vonatkozásokban felügyelte. A neves szakembert az illetékesek figyelmébe ajánljuk.

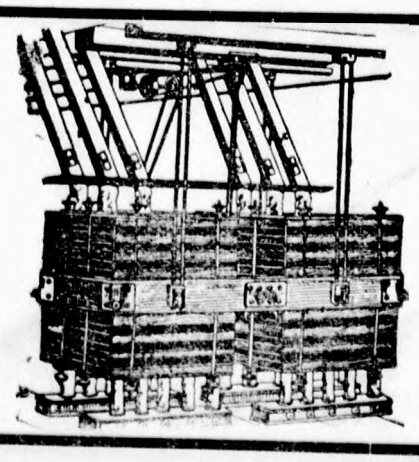

A szabadalmazott Graepel-féle
szabadonlengő sikszita
nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg mint mennyiségileg kiváló teljesítménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. Minden szállítás egy-egy referencia.
Prospektussal, ajánlattal díjmentesen szolgál:
GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépitészet, gép- és rostalemezgyár,
BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20—30 (Gergely-utca sarok.)
Sürgönycim: Graepelék, Budapest. Telefon: 1-490-73. Levélcim: Budapest, X. Postafiók 10.

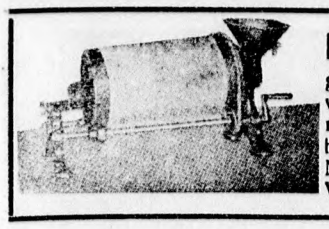

MINTÁZÓ TRIÖR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. KEMÉNY MANÓ, BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

— **Közraktár és Malomipar Részvénytársaság Szeged.** 1939. évi november hó 20.-ára hívja össze részvényeseit a Szegeden, délelőtt 10 órakor tartandó rendes közgyűlésére.

— **Malmi közgyülések.** *Transdanubia Egyesült Gőzmalmok Részvénytársaság* meghívja reszvényeseit az 1939. évi október hó 31.-én, Budapesten, V., Bálvány-utca 7. szám alatt, déli 12 órakor tartandó rendes évi közgyűlésére. — *Kunmadarasi Gazdák Malma* 1939. évi október 31.-én délelőtt 10 órakor Kunmadarason tartja rendkívüli közgyűlését, melyre meghívja a részvényeseket.

— **Malmi cégjegyzési hírek.** *Első Törökszentmiklósi Gőzmalom Rt., Budapest. Horváth* György társulati tisztviselőnek cégvezetői minősége és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Pocsaji Hengermalom Szövetkezet felszámolás alatt. Pocsaj.* Ez a cég és a reá vonatkozó minden bejegyzés a felszámolás befejezése folytán megszünt. — *Közraktár és Malomipari Rt., Szeged. Csapó* Zoltán igazgató társasági tisztviselő cégjegyzési jogosultsággal ruháztatott fel. *Guttmann* Géza igazgató, társasági tisztviselő cégjegyzői jogosultsága megszünt.

Műmalom és Kereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-ucca 11. Rihmer László és dr. Andor Kálmán igazgatósági tagoknak e minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Apafi gőzmalom és ipartelep Harsányi és Társai. Debrecen. Apafi-u. 8—10. Az elhalt Harsányi Mihály kültag e minősége megszünt.

Kövér Elek Malom Részvénytársaság felszámolás alatt. Hajdúböszörmény. Az 1939. évi április hó 30.-án tartott rk. közgyülés által elhatározott felszámolás, ennek folytán az új cégszöveg, továbbá dr. Gál Pál, Róna János és Gleichmann Artur eddigi igazgatósági tagok felszámolói minősége és az igazgatósági tagokra nézve az alapszabályokban megállapított együttes cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetik. Az eddigi cégszöveg, valamint a bejegyezve levő társasági tisztviselők és igazgatósági tagok e minősége és cégjegyzési jogosultsága megszünt.

Győri Hengermalom Részvénytársaság Győr. Friebeisz Ida Mária igazgatósági tag ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** *Szombathely megyei város polgármestere* a városi közsegélyezettek 1940. évi szükségletét képező 180—200 q főzőliszt, 40—50 q búzadara stb. szállítására 390/78. sz. a. versenytárgyalást hirdet. Az ajánlat benyújtásának határideje: 1939. évi november hó 25. napjának déli 12 órája. Versenytárgyalási hirdetmény és mellékletei a városi népjóléti irodában (Szily János-u. 25. I.) vehetők át.

Sopron vármegye Kapuvári Közkórháza igazgatósága az 1940. évben szükséges liszt, dara stb. szállítására versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok 1939. évi november 10.-én délelőtt 9 óráig nyújtandók be. Feltételek és űrlapok a kórház gondnoki irodájában igényelhetők.

A m. kir. kaposvári helyőrség közétkezési bizottsága 69/1939. sz. alatt az 1940. évben szükséges 3600 kg. búzadara stb. szállítására versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatok minta szerint szerkesztve a m. kir. kaposvári honvédkórház gazd. hivatalához 1939. évi november hó 16.-án délelőtt 8 óráig nyújtandók be. Feltételek előzőleg ugyanott megtekinthetők. Bánatpénz kell.

A debreceni 6. számú honvéd helyőrségi kórház parancsnoksága az 1940. évben szükséges kb. 30.000 kg. liszt stb. szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Ajánlatokat a kórház gazdasági hivatalánál 1939. évi november 15.-én délelőtt 10 óráig kell benyújtani. Szállítási feltételek füzete ugyanott megtekinthető, vagy 50 fillérért megvehető.

Csongrád vármegye Közkórház igazgatósága Szentes, 1.649. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1940. évben szükséges 0-ás és főzőliszt szállítására. Ajánlatok 1939. évi november 21.-én délelőtt 9 óráig nyújtandók be, a kórház által kibocsátott ajánlati íveken. Közelebbi felvilágosítást, ajánlati íveket a kórház gondnoki irodája ad.

A m. kir. Pázmány Péter Tudományegyetem Gazdasági Igazgatósága Budapest az Élelmezési Osztálya által ellátott intézetek részére szükséges liszt stb. szállítására 5.852. sz. alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet, az 1940. évben szükséges mennyiségre. Az ajánlatot, mely 1939. évi november 14.-én délelőtt 9 óráig a megrendelő hivatalnál, Üllői-út 26—28. sz. alatt nyújtandó be, az ajánlati minta felhasználásával kell szövegezni. A feltételek és az ajánlati minta szintén ottan tekinthető meg, illetve szerezhető be.

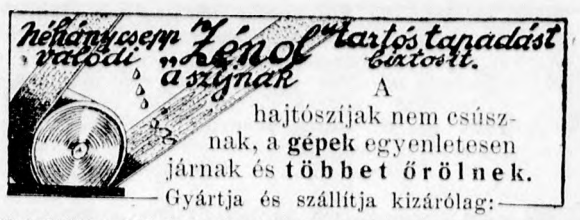

— **Malmi mérlegek.** *Bonyhádi Hengermalom és Villamosüzem Rt., Bonyhád* mérlegszámlája az 1938/39. évről: *Vagyon:* Ingatlanok, gépek, berendezések P 432.320.—, pénztárkészlet P 11.499.35, gabona, őrlemények, készletek P 96.477.68, Adósok P 86.256.—, összesen P 626.553.03. *Teher:* Részvénytőke P 195.000, hitelezők P 429.874.89, nyereségáthozat az 1937/38. üzletévről P 796.02, nyereség az 1938/39. üzletévben 882.12, összesen P 626.553.03. Eredményszámla. *Veszteség:* Költségek és leírások P 198.182. 03, adók és beruházási hozzájárulás P 8.709.07, nyereségáthozat az 1937/38. üzletévről P 796.02, nyereség az 1938/39. üzletévben P 882.12, összesen P 208.569.24. *Nyereség:* Nyereségáthozat az 1937/38. üzletévről P 796.02, különféle bevételek P 207.773.22, összesen P 208.569.24. *Enyingi Gőzmalom és Villamosüzem Rt. Felszámolás alatt. Enying.* Vagyonkimutatás az 1938/39. évről. *Vagyon:* készpénz és bankkövetelések P 1.677.99, ingatlan és iparvágány P 274.587.23, gépek, berendezés és felszerelés P 470.420.78, adósok 25.640.87, előző évi veszteségáthozat P 143.846.36, folyó évi veszteség P 44.277.54, összesen P 960.450.77. *Teher:* Részvénytőke P 200.000, hitelezők P 760.450.77, összesen P 960.450.77. — *Transdanubia Egyesült Gőzmalmok Rt., Nagykanizsa* mérlegszámlája 1938/39. évről. *Vagyon:* készpénz és bankkövetelés P 1.410.13, berendezés P 1.008.691.37, értékpapirok és különböző érdekeltségek P. 1.178.039.32, adósok 4.014.93, előző évi veszteségáthozat P 12.110.18, folyó évi veszteség P 10.798.68, összesen P 2.215.064.61. *Teher:* részvénytőke 252.000, hitelezők P 1.963.064.61, összesen P 2.215.064.61. Veszteség és nyereségszámla: *Veszteség:* Leírások és költségek P 339.943.16, adósok P 11.348.97, előző évi veszteség P 12.110.18, összesen P 363.402.31. *Nyereség:* Bérjövedelem és egyéb bevételek P 340.493.45, 1937/38. évi veszteség P 12.110.18, 1938/39. évi veszteség P 10.798.68, összesen P 363.402.31.

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

Október 29-én, 1888-ban kapta engedélyét a Balatontavi gőzhajó r. t. a balatoni gőzhajózásra. — *1897-ben* a gellérthegyi fellegvár megszűnt erődítés lenni; kulcsa átadatott a városi tanácsnak.

Október 30.-án, 1848-ban megnyilik az első spanyolországi vasútvonal Barcelona—Mataro között. — *1895-ben* Ő felsége I. Ferenc József leteszi az Erzsébetvárosi plébániatemplom alapkövét.

Október 31.-én, 1869-ben a Bukarest—Gyurgyevói vasútvonal megnyitása. — *1878-ban* a Sziszek—Galdovo közötti és *1903-ban* a Halas—Bácsalmás—Rigyica közötti vasút megnyitása.

November 1.-én, 1848-ban a József ipartanodát megnyitották. — *1856-ban* megnyilt a Báziás—Oravicai vasút. — *1857-ben* Temesvárott a gázvilágítás megkezdődött. — *1868-ban* Temesvárott a lóvasútat átadták a forgalomnak. — *1870-ben* Budapesten a vízvezeték közhasználatba vétele. — *1872-ben* megnyitják a Bánréve—Ozd közötti vasútat. — *1884-ben* Temesvárott a villamosvilágítást megkezdik. — *1894-ben* megnyilik a Budapest—Soproni telefon, a László kórházat átadják a közforgalomnak.

November 2.-án, 1885-ben az országos kiállítást bezárják.

November 3.-án, 1872-ben megnyitják a Füzesabony—Eger közötti vasútat. — *1896-ban* bezárják a millenáris kiállítást.

November 4.-én, 1861-ben a Przemysl—Lemberg és Przemysl—Przeworski vasútvonalak megnyitása. — *1897-ben* nyitják meg a Borárostér—Eskütéri villamos vasútat.

* * *

A Laval gőzturbináról. A feltalálója nevéről Laval-féle gőzturbinának nevezett erőgép percenként 30.000-ig terjedő fordulatot végez. Tehát egy 500 milliméter átmérőjű futókerék percenként 786 méter kerületi sebességet ér el. A kerék külső peremének valamely részén megjelölt pont ennélfogva nagyobb sebességgel mozog, mint a puskagolyó. Ezzel szemben földünk huszonnégy óránként csak egyetlen fordulatot végez s így fordulatszáma 43 milliószor kevesebb, mint a Laval-féle turbina futókorongján megjelölt ponté. Ennek dacára az egyenlítőn megjelölt valamely pont a kis fordulatszám dacára másodpercenként 463 méter kerületi sebességgel mozog.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás. Szövetségünk szívesen látná, ha az önképzőköri és szervezőmunka a régi mederben folytatódnék. Abban a reményben, hogy a helyi hatóságok az önképzőköri és szervezőbizottsági ülések megtartása elé nem gördítenek akadályt, felkérjük az önképzőkörök igen t. vezetőit és azon Kartársainkat, akik a szervező összejövetelek rendezésére és vezetésére vállalkoznak, szíveskedjenek a helyi hatóságoknál megérdeklődni, hogy az ülések megtarthatók-e és kedvező válasz esetén közöljék a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b.), hogy mikor és hol kívánják a legközelebbi ülés megrendezését.

Azon tagjaink, akik katonai szolgálatot teljesítenek, vagy állás nélkül vannak és emiatt nem tudnak tagdíjfizetési kötelezettségüknek eleget tenni, jelentsék ezt be Szövetségüknél, Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. és kérjenek halasztást.

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. címére szíveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Szövetkezeti Gőzmalom. Kereskedők által alkalmazott tisztviselők, kereskedősegédek és kereskedőtanoncok, valamint kereskedők által alkalmazott segédmunkások legkisebb munkabéreit megállapító rendeleteket nem közöltünk szaklapunkban, mert természetszerűleg csak olyan rendeleteket hozunk, melyek a malomipart érdeklik, vagy ezzel valamilyen vonatkozásban állanak. Az előbbire vonatkozó 25.297/1939. K. K. M. számú rendelet a Budapesti Közlöny 1939. február 23.-i számában, a segédmunkásokra vonatkozó 25.298/1939. K. K. M. számú szintén ugyanazon Budapesti Közlönyben jelent meg. — A Budapesti Közlöny idézett számait szíveskedjenek közvetlenül, egy postautalvány szelvényétn a B. K. kiadóhivatalánál, Budapest, I., Vár, Kapisztrán-tér 1., az összeg egyidejű beküldésével megrendelni. A lappéldányért és portóért szíveskedjenek összesen 60 fillért küldeni. Esetleg levél útján és a 60 fillért bélyegekben tessék csatolni.

Zoltán Zsigmond
Országszerte ismert cégnél
Legjobban vásárol minden malmi cikket
Tegyen próbát, kérjen ajánlatot!
Árban, minőségben
Nem fog csalódni.
Budapest, V., Klotild-utca 14/b. Telefon: 119—374.

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 498-598.

Papp Mihály. Molnáripari tanfolyamot rendszerint minden kereskedelmi- és iparkamara területén szoktak rendezni, de az időpont nincsen megállapítva. A legközelebbi malomipari tanfolyamot f. évi november 20.-i kezdettel, Pécsett, a m. kir. állami fémipari szakiskola rendezi, mint azt részletesen lapunk más helyén olvashatja, hol a jelentkezés módja és ideje is meg van írva.

B. M. és társai. Ha önök lisztet mérnek és csomagolnak, akkor mázsásoknak minősülnek és a munkabérrendelet értelmében a III. területi csoportban a 4. munkabérosztály részére megállapított heti legkisebb 18.72 pengő munkabérre van igényük. — Bárminek is minősítik azonban Önöket, feltétlenül joguk van ahoz a munkabérhez, melyet az új 34.238/1939.— XIII. Ip. M. számú, a hetibéreket bevezető rendelet megjelenése előtt kaptak, mert a rendelet alapján annak hatálybalépése előtt élvezett magasabb munkabért nem szabad leszállítani. — Annak dacára, hogy a legmagasabb munkaidőre vonatkozó rendelet hatálya ideiglenesen fel van függesztve, a 48 órán túli munkáért a túlmunkadíj, illetőleg a rendeletben megállapított esetekben még a legalább 25%-os munkabérpótlék is feltétlenül jár Önöknek.

Érdeklődő főmolnár. Az ipari tisztviselők (művezetők, főgépészek, főmolnárok) munkaidejét az 1937. évi XXI. törvénycikk és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 3.000/1938. Ip. M. számú s 1938. évi március hó 1.-én hatályba lépett rendelet szabályozza. A rendelet 2. §. I. 1. pontja értelmében azonban a rendelet hatálya nem terjed ki a vezető állást betöltő alkalmazottakra. Minthogy pedig az a munkavállaló, aki akár az idézett rendelet végrehajtásának szempontjából, akár pedig korábbi szolgálati szerződése alapján főmolnárnak számít s mivel a főmolnár kétségen kívül vezető állást tölt be, az általános gyakorlat szerint a rendelet hatálya főmolnárra nem terjed ki. — Ugyanezen rendelet 3. §-a azt mondja ki, hogy az üzemben alkalmazott oly tisztviselő (művezető) valóságos munkaideje, akinek közreműködése nélkül a termelő munkát folytatni nem lehet, az illető vállalatban alkalmazott munkások munkaidejével azonos, sőt szükség esetében ennél a munkaidőnél napi fél órával hosszabb is lehet.

Ha tehát Ön sem az idézett rendelet végrehajtásának szempontjából, sem pedig szerződése alapján nem főmolnár, hanem csak művezető, akkor Önre a munkaidő szempontjából ez a 3. §. vonatkozik, feltéve, hogy Ön más rendelet értelmében nem almolnárnak, kezelőmolnárnak, vagy első segédnek számít.

Az ipari tisztviselők (művezetők, főmolnárok, főgépészek) legkisebb munkabérét a 45.201/1938—XIII. Ip. M. sz. rendelet állapítja meg. Ennek a rendeletnek végrehajtása szempontjából ipari művezetőnek (főmolnárnak) az számít, aki a felügyelete alá beosztott *legalább 20 munkás* munkáját irányítja és ezközben túlnyomóan szellemi munkát végez.

Ha tehát Önre ez a minősítés ráillik, akkor Önt — minthogy lakóhelye a III. területi csoportba tartozik — az 1. szolgálati évben 120.— P, a 2. és 3. évben havi 135.— P, három év után havi 160.— P munkabér illeti meg. Szolgálati idejébe a más munkaadónál eltöltött szolgálati időt be kell számítani. — Ha azonban Önnek olyan szerződése van munkaadójával, mely a rendeletben megszabott legkisebb munkabérnél nagyobb munkabért állapít meg, akkor munkabére a rendeletre való hivatkozással le nem szállítható.

A főmolnári minősítésre vonatkozólag a rendeletek nem intézkednek egységesen. Így a malomipari 48 órás munkahetet szabályozó 27.621/1937. Ip. M. számú rendelet 10. §-a szerint főmolnárnak csak az minősül, akinek rendelkezése alá *legalább 5 termelő munkát végző* alkalmazott tartozik. A rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult alkalmazottak eltartottjai részére fizetendő tartási hozzájárulást szabályozó 7.777/1938. M. E. számú rendelet 1. §. *b)* pontja pedig kimondja, hogy főmolnárnak csak az tekintendő, aki állandóan *legalább 10 alkalmazott* munkáját irányítja.

Mint főmolnár Ön az ipartörvény szerint fontosabb teendőkkel megbízott iparossegédnek tekintendő s így három havi felmondás illeti meg. Mint almolnárnak, kezelőmolnárnak, vagy első segédnek 15 napi felmondásra van joga.

Megjegyzendő, hogy a fent felsorolt minősítések csak annak a rendeletnek végrehajtása szempontjából hatályosak, amelyekben a minősítések meg vannak határozva.

Ezek után — minthogy a saját munka- és egyéb viszonyait Önnek kell a legjobban és legalaposabban ismernie — sajátmagának kell eldöntenie azt is, hogy Ön főmolnár-e, vagy milyen más minősítés alá esik?

Lehócz Sándor. Csak Csizmadia Sándor: A Malomipar Technológiája című könyv kapható, mert a többi elfogyott és új kiadás nem készült. Ára 5.— P és portó. Kiadóhivatalunk útján rendelhető meg. A mestervizsga letételéhez szabadulólevél és munkakönyvvel bizonyított legalább két évi segédi gyakorlat kimutatása szükséges. Természetesen szükséges az is, hogy a jelölt a molnármesterséghez értsen. Telepengedélyért a létesítendő ipartelep helye szerint illetékes I. fokú iparhatósághoz kell folyamodni. A folyamodványhoz csatolni kell a létesítendő ipartelep pontos műszaki leírását és helyszínrajzot. Csatolni kell továbbá a létesítendő épületeknek és felszerelésüknek pontos rajzát, körülményes leírását és szabatos magyarázatát. Tanácsos azonkívül személyi iratait (keresztlevél, katonai szolgálat stb) csatolni.

Fried Aurél Fiaj Nyirmada. Az 1.600/1938. P. M. sz. rendelettel az 1938/39. gazdasági évre is hatályban tartott 5.600/1934. M. E. számú rendelet (alaprendelet) 4. §. (1) 10. pontja szerint vámőrlésre jogosultak „... valamint az egyházközségi (hitközségi) alkalmazottak vagy nyugdíjasok, ha javadalmazásukat, vagy annak egy részét törvény, szabályrendelet vagy szabályzat értelmében gabonában kapják, a javadalmazásként, vagy kegyúri járandóság fejében kapott gabonából háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő mennyiségre." Ha tehát az illető lelkész gabonajárandóságát nem csak alkalmilag, egyesek jóindulatából vagy támogatásából kifolyólag, hanem hitközségi szabály, vagy a hitközséggel kötött szerződés alapján rendszeresen kapja s a hitközség alapszabályai vagy statutumai alapján ilyen természetbeni járandóság kiszolgáltatására vonatkozó szabályzat vagy szerződés, illetőleg határozat meghozására jogosult, akkor az idézett rendeletrész szerinti mérvben vámőrlésre jogosult.

Molnármester állomásfőnök. A tápiógyörgyei Szent Anna Gőzmalom társtulajdonosát, *Vermes Ferenc* máv. intézőt, molnármestert, szép kitüntetés érte azzal, hogy a Magyar Kir. Államvasutak igazgatósága Tápiógyörgye állomás állomási főnökévé léptette elő, amihez kedves kartársunknak ezennel szívből gratulálunk.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Buza. Tekintettel a november havi 15 filléres áremelkedésre, az eladók részéről tartózkodás mutatkozik. Export céljaira állandóan van érdeklődés, főleg dunántúli relációból a most esedékes svájci kontingensre.

Rozs. A kínálat továbbra is szünetel, az árutulajdonosok a rozs árának újabb megállapítását várják és magasabb árakat remélnek.

Árpa. Takarmányárpából semmi kínálat nincsen, a gazdák hízlalási célokra tartják vissza a gyengébb tengeritermés pótlására. Sörárpában csupán a legjobb minőségek iránt mutatkozik érdeklődés, a középminőségűek elhanyagoltak.

Zab. Továbbra is üzlettelen és lanyha, elhelyezési lehetőség egyedül tiszai és felsőtiszai relációban volt, de ott is csak kisebb tételekben. Dunántúli és dunai áruból bőséges a kínálat, azonban közszállítások céljaira vásárlások még mindig nem történtek és így ezek a tételek még lanyhuló árak mellett sem voltak elhelyezhetők.

Tengeri. A csövestengeri, főleg tiszai állomásokról, még mindig keresett cikk, egyéb relációkból az utóbbi napokban kissé élénkebb kínálat volt észlelhető. Ugyanez a helyzet a december-januári morzsolttengeriben is, miután a hízlalók ezen időpontokra a szükséges mennyiségek nagy részét befedezték és a további vételekkel várakozó álláspontra helyezkednek.

Korpa. — 8-as. Korpa iránt változatlanul élénk érdeklődés mutatkozik, főleg tiszai és dunántúli relációkban. A 8-as tartott árak mellett üzlettelen.

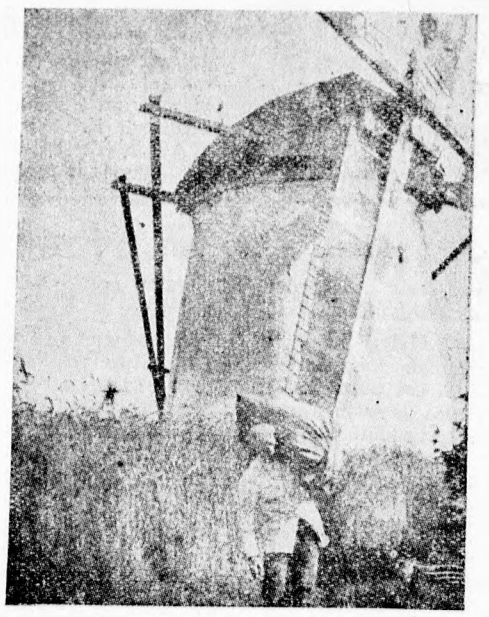

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER **műszaki olaj és villamossági kft.**
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza	19.65—20.65	Egyéb tengeri	19.15—19.35
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.00—22.00
Duna—Tiszaközi		Prima sörárpa	19.50—20.50
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.00—19.50
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	16.60—17.00
Kisalföldi búza		Középm. tak.-árpa	16.30—16.50
Pestvidéki rozs	14.10—14.15	I. rendű zab	19.00—19.25
Más szárm. rozs	14.20—14.40	Közép min. zab	18.75—18.90
Tiszántúli tengeri	19.15—19.35		

Rozs márciusra 15.73

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált köleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00	árak bpesti paritásban értendők.	

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás . . . . . 20.90—21.00
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit . . . . 20.80—20.90

Vagyonváltság búza ára: november hónapra 20.— P.

Liszipiac. 0-ás liszt iránt jobb érdeklődés mutatkozott, a kenyérlisztekben a forgalom a szokásos keretek között mozog.

Árak: Búzakorpa 13.60—13.75
8-as takarmányliszt 15.85—16.25

Hivatalos lisztárfolyamok:
(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	38.00—39.00	5	31.15—32.15
0gg	37.00—38.00	6	26.15—28.15
0g	37.00—38.00	7	18.90—19.90
0 F	37.00—38.00	RO	27.75—29.75
2gg	35.65—36.15	ROI	25.00—26.75
2g	35.6[illegible]	RI	19.00—20.75
4	33.4[illegible]	RII	17.00—18.00

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . . . . 127—135

Fa-, csutka- és barnaszén tüzelésü gázgenerátoraink
szívógázmotorokhoz, Dieselmotorokhoz,
nagy megtakarítást eredményeznek
„Az első fagázgenerátorok gyártói."
„150 telep üzemben."
— Ajánlattal készséggel szolgálunk. —
MALOMHENGEREK rovátkolása és csiszolása
SZILÁGYI és DISKANT
motor- és gépgyár, Miskolc

Megkezdődött a
CONCORDIA-MALOM
leszerelése
A teljes berendezés darabonként is kedvező árak mellett kerül eladásra.
A malomgépeken kívül
szerszámgépek, hengerrovátkológépek
stb. is eladásra kerülnek.
KENDOFF ANTAL
gépészmérnök,
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. - Telefon: 298-036

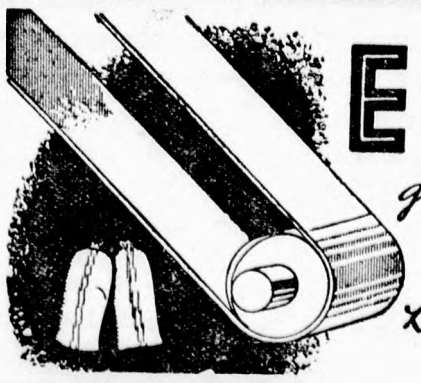
EMERGÉ
gumitextil hajtószíj
A MALOMBAN IS
zavartalan munkát biztosit!

12999 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89.
Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939 november 11. 41. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Kettő erős fiút molnár tanoncnak fizetéssel felveszek. Mecskei, Gerde, Baranya megye. 1620

Fiatal molnársegéd azonnalra felvétetik segédem gyakorlatra való bevonulása tartamára ötjáratú rozsmalomba. Szívógázmotor kezeléshez értő előnyben. Fizetés egyezmény ellátással, felfogadottnak az útiköltség felét térítem meg. Pejtsik Gyula, Kerepes, Pest megye. 1623

Két és félwaggonos vegyestipusú búza és rozs malom kezeléséhez ügyes, feltétlen józanéletű, famunkát értő kezelőmolnárt keresek bármikori belépésre. Csak olyan urak pályázatát kérem, akik a malmot jókarban tudják tartani és szeretik, a munkát nem szégyelik és az őrletö közönséget kezelni tudják.

Ugyszintén gépészt keresek 135 HP barnaszenes Marton-féle motorhoz bármikorra. Feltétlen józanéletű, vasesztergályozást értő, munkakedvelő, malmi gyakorlattal bíró urak pályázatát kérem. Javadalmazás 2 heti próbaidőre 54 fillér órabér, végleges itén fix és százalék a keresetből. Utiköltséget 6 hónap után térítek meg. Helmeczy Sándor, Nagykálló. 5876

Gépészt keresek azonnali belépésre 35 H. P. faszéntüzelésü motorhoz állandó munkára. Próbaidőt kikötök. Utiköltséget nem térítek. Pongor malom, Gömbösfalva, Borsod megye, vasútállomás, Mezőkövesd. 1630

Gépészt szivógázmotor, esztergályos, villamosságban, hengerrovátkolásban képzettet keresünk. Ajánlatot „Szakember" jeligére a kiadóba. 1632

Azonnali belépésre keresek egy munkaszerető molnársegédet, lehet nős is, havi fizetés 100 pengő. Megkívántatik, hogy némi könyvelést tudjon. Szili malom, Somogynagybajom. 5872

Főmolnár aki kereskedelmi őrlésben is százalék és minőség kiőrlésben felelősséget mer vállalni, azonnal állásba léphet egy 11 rendszerű 2 vaggonos malomba. Tizennégy napi próbaidőt követelünk. Utazási költséget nem térítünk. Mária malom, Szarvas. 1639

LEVELEZÉS

28 éves rom. kat. malomszerelő benősülne, betársulna malomba. Csinos molnárlányok vagy hozzátartozóik leveleit 18—24 évig kérem „Törekvő 1610" jeligére a kiadóba. 1610

ÁLLÁST KERESŐK

Főmolnári állást keres középkorú szakember, saját iparjogával, 12 éves főmolnári gyakorlattal, könyvelést, famunkát perfekt végzi, de csak olyan igen tisztelt malmok meghívását kéri, ahol egy dolgozni akaró és dolgozni tudó szakembert meg is tudnak munkája után becsülni. Jelenlegi állása még felmondatlan. Cím a kiadóhivatalban. 5865

Állandó állást keres szakképzett, nőtlen molnársegéd november 15-re. Nagy György, Nagykálló. 1602

Malomtisztviselő, mázsálásban, könyvelésben, adminisztrációban, adóztatásban, OTI ügyekben perfekt, elhelyezkedést keres. Berki Balázs, Polgár. 1622

39 éves mestervizsgázott, iparigazolvánnyal rendelkező főmolnár állást keres két tanonc fiával. Szíves meghívást kér Major Sándor, Veszprémvarsány, Gőzmalom. 1611

28 éves nőtlen molnársegéd állást keres. Aranyosi János, Felsőgalla, Sikvölgyi akna. 1626

38 éves főmolnár vagy kezelői állást keresek november 15-re, mázsálást, könyvelést vállalok. Távolság nem határoz. Mikovits Mihály, Porcsalma. 1613

Önálló molnár elvállalná 10 járatig vámmalom kezelését bármilyen rendszerben. Összes motorokról vizsgázott. Megfelelő kaucióval is rendelkezik, havi elszámolásról is lehet szó. Meghívást „Igazi szakember" jeligére kérek. 1618

28 éves nőtlen molnársegéd állást keres. Szíves meghívást kér Flender János, Békéscsaba, Kápolna-utca 1. sz. 1629

23 éves négy középiskolát végzett, a könyvelésben és mázsálásban jártas molnársegéd állást keres 15-ére fizetés megjelöléssel. Kecskés János, Kisterenye. Hengermalom. 5875

Katonaságtól végleg leszerelt, 42 éves, egy családú molnár jobb segédi állást keres bármikorra. Be- és kimázsálásban jártas, zsákolást nem vállalok. Szíves meghívást fizetésmegjelöléssel kérek, Nagy Balázs címén, Csongrád, Zrínyi utca 9. 1627

Gépészi állást keresek bármikorra, szerelésben, összes vasmunkákban és vezér művekről vizsgáim vannak, távolság nem határoz, egy hónapi próbaidőt elfogadok. Tóvizi József gépész, Mándok, 228. hsz. 58.9

32 éves nős, famunkához értő molnár eddigi 11 búza, 8 rozs malomnak kezelője fizetés megjelöléssel állandó munkát keres nov. 15-re vagy dec. 1-re. Cím Petrényi József, Demecser, Hengermalom. 1640

Önállóan dolgozni tudó, nőtlen molnársegéd állást keres azonnalra. Szöllössy Jenő, Mátészalka. 5874

Kezelői vagy jobb segédi állást keresek bármikori belépésre, motorkezelést is vállalok. Gyors Lajos molnár, Szigetvár, Basa utca 25. sz. 1633

45 éves minden őrlési rendszerben jártas, megbízható, józan szakember állást keres bármikori belépésre, vagy társul. Próbaidőt elfogad. Varga József főmolnár, Cegléd, Alszegi út 49. 1268

VEGYESEK

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Vizimalmot, elavult berendezésűt keresek bérbe, esetleg részletfizetésre megvételre. Ajánlatot „Borsod megyében" jeligére a kiadóba kérek. 1637

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óraés napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Seck dupla hengerszékek 25/60, 30/50 és 3/40 méretekben kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/a

Gőzszivattyúk, centrifugál-szivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszűnt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliból minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Hengerszékek 21 és 21/á számúak, kivételesen 500, 600 és 700 pengőért, per darab, eladatnak. Ezenkívül minden más méretű Ganz- és külföldi gyártmányú hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII., Lehel-u. 64., telefon: 298-036. 2129

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Jutányosan eladó 1 darab használt, tízkeretes, mankós síkszita 1000×1000 mm méretben. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán-u. 14.). 5842

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Tiszta búzatermő vidéken 8 járatú jóforgalmú malom fele eladó. Tízezerrel átvehető. Bővebbet Fáber malomépítész, Hajduszoboszló. 1565

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Eladó Seck-féle szabadonlengő síkszita, 1500×900 mm-es szita és gyüjtőkerettel. Üzemben megtekinthető. Csongrádi Keresztény Gőzmalom, Csongrád. 1608

Gázgenerátor szabada lom eladó, esetleg gyártási engedélyt adok. Magyar szabadalom száma 4033/1938. Bármilyen tüzelőanyagnál garantáltan kátránymentes tiszta gáz nyerhető. Kohógázak fejlesztésére is kiválóan alkalmas. Meglevő generátorok átalakíthatók. Uj berendezést, átalakítást vállal szabadalomtulajdonos Tóth Jenő lakatosmester, Budapest, Garam-u. 23. fsz. 4. 1621

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Egyszerűbb üzemhez felvonók, garatok, 2 m. hasábszita 65-ös, álló daráló még használható, eladó. Tóth daráló, Kecskemét. 1638

Teveszőr és Atlasz gépszijak 150—600 mm-ig kifogástalan állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelű Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Eladó búzatermő vidéken 14 járatu malom, 65 H. P. szivógázmotor-meghajtással. Cím: Bekes malom Mélykut, Bács megye. 1594

Felvidéki Szepsiben három járatú vízimalom kisegítő motorral eladó. Szepessy József. 1617

Megvételre keresek 28—32"-ig egy komplett fehér derce őrlőkövet, vasvázas előnyben. Szerelésből kimaradt tarár kitünő állapotban olcsón eladó. Gőzmalom, Jászalsószentgyörgy. 1619

Szakképzett középkorú, kiscsaládú molnár vagyok. Társulnék pár ezer pengővel malombérlethez, esetleg kisebb vízimalmot bérelnék, vagy jobb forgalmú malmot átvennék elszámolásra. Pápai Lajos, Répcecsáford. 1625

Dunántúlon malmot keresek bérbe 7 járatig, csuvármentes vidéken. Ajánlatokat malombérlet, utolsó évi kereset megírásával kérem „Dunántúlon 1609" jeligére a kiadóhivatalba. 1609

Haggenmacher kettős daragép 10 H. P. szívógázmotor új hengerfúrással eladó. Cím: Gőzmalom Boldogasszonyfa u. p. Somogyszentlászló. 1612

Rotor hámozódob hármas Rentábelhez, keveset volt használva, jutányosan eladó. Hungária malom, Jászberény. 1624

Keresek kisebb malmot vagy jobb darálót bérbe. Koposy Lajos, Csősz, Fejér megye. 1614

Eladó 140—160 H. P. Brünni gyártmányú, teljesen jókarban levő félstabil gőzgépünk. Üzemben bármikor megtekinthető, Szikszói gőzmalom. 1616

Egy emeletes ötjáratu motor malom rozs és búza vidéken sürgősen eladó. Drabant malom, Váchartyán, Pest megye. 1598

21-es hengerszék szekrény nélkül eladó. Kótaji Iparüzemek, Kótaj. 2191

130 lóerős nyersolaj motor, 2 hengeres Lang-Sulzer eladó. Érdeklődések „Dunánál 2035" jeligére a kiadóhivatalba. 2035/r

Szalagrendszerű zsákszállító berendezés 30 méter távolságra 100 kg. zsáksúlyig eladó. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/f

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Csuvármentes vidéken jókarban lévő malmot keresek bérletbe. Pontos műszaki leirást kérek. Eladó 36 collos komplett darálóberendezés és egy 16 kalapácsos őrlőgép. Bauer Jenő, Jászkarajenő. 1631

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Urményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztitógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védiegyűt vegyen. Beszerezhető: Urményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6 469

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítómühely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Malomfelszerelési műhelyt nyitottam. Eladó 3—4—7 részü síkszíták, daragépek, szijak. Szabó Imre szerelő főmolnár, Budapest, Vilmos császár út 76. III. 1634

Wörner gyártmányú 4 részüs szabadonlengő síkszita olcsón kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/2

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasörök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesitményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürüket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

2. sz. hámozógépek Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerü javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

3/8-os Ganz hengerszék kifogástalan állapotban csekély hengerkopással, eladó. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6—8. 2009

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyürük gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Benzinmotor 7—8 HP. gyárilag generáljavítva, előnyös árban eladó László és Fia cégnél, Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/a

Függőleges Jindrich daráló III. 55 cm. átmérőjü kövekkel jutányosan eladó László és Fia cégnél Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/b

Szabadonlengő síkszíták 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Keresek kettőjáratu, fafütéses szívógázmotoros malomhoz 2000 pengővel, iparigazolvánnyal molnártársat, aki malomvezetést elvállalja. Nettó keresetből felét kap. A malomba 10 községből hoznak őrölni. Jó búzavidék. Matarics János, Érsekújvár, Híd utca 9. 5873

Búzatermő vidéken 12 járatig malom bérletet keresek. Motorral hajtó, forgalmas, karban tartott, konkurens mentes malmok ajánlatát kérem, teljes leírással. Décsei Sándor kezelőmolnár, Nagyrábé. 1636

Eladó 1 drb. 4 hengeres Astra 60 HP. faszéntüzelésü szívógázmotor és 1 drb. Májerszky gyártmányú olajsajtoló. Csak személyesen tárgyalunk, nem levelezünk. Első Nagybánhegyesi Hengermalom R. T. Nagybánhegyes. 5878

Keresünk sürgős vételre 100-120 HP félstabil gépet. Meisner Vaskereskedelmi r. t., Budapest, Váci út 56. 5877

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Bérbeadom vagy kereskedelmi őrléshez pénzestársat keres kettő vaggonos malom. Válaszokat „Tiszavidéki malom 5868" jeligére e lap kiadóhivatalába kérek. 5868

Egy garnitura 7 lóerős motoros cséplőgép 1000 pengőért eladó. Teljes felszereléssel együtt. Egy 900-as cséplő, 1 drb. Kállai féle 7 lóerős motor minden felszereléssel együtt. Tóvizi József gépész, Mándok, 228. hsz. 5880

Megvételre keresek 70—80 HP. kifogástalan szívógázmotort. Kovács malom, Hajduszoboszló. 1635

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Plombázófogók

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetjelzőgépek

Acél, szalag és szövetplombák

Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.

Özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó ut 17.
Telefon; 1-544-26

Eladó egy darab 30 H. P. levegő tartány, hozzávaló kompressor beeresztő szelepekkel együtt és egy darab 8-osztályos központi olajozó olcsón eladó. Csongrádi József darálómalom, Dusnok. 1615

Wörner kétszekrényes 4-szű szabadonlengő síkszita 2×22 drb. 1600/800 m/m-es kerettel készletről szállítható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6—8. 2009/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Petkus vetőmagtisztítógép, eredeti Röber-gyártmány, nagy teljesítményű, használt, kitűnő állapotban eladó. László és Fia, Budapest, (V., Alkotmány-utca 25.). 2149/4

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Szezonvégi kiárusítás. 22/60-as szimpla, vasszekrényes, 780 pengő, 11/a 220 P, Universal kombinált hámozó triőrrel 450 P, stb., stb. Kriszháber, Budapest (Klapka-u. 7/b). 2066

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK

repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése

Lakos és Székely gépgyár
Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.

Uj berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely.

Német Molnáriskola Dippoldiswalde

In Sachsen

Városi felsőbb molnáriskola 3 szemeszter
Malomépítők 4 szemeszter
Vizsgák állami ellenőrzés alatt.
A Német Malmok Egyesületének szakiskolája. — Az iskola a Német Kereskedelmi Malmok Egyesületétől, a Német Malomszövetségtől és a Német Malomépítők Szövetségétől el van ismerve. Tanrend díjmentesen.

DESSER | **„Rentabel" hámozóköpeny darálókő**

az egész világon vezet

Vezérképviselet:
GERLACH JENŐ, BUDAPEST,
III, Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Stabil és félstabil gőzgépek,

kazánok és alkatrészek, műhelygépek, kézi szerszámok kaphatók

EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Műörlő- és darálóköveket

30 év óta a legjobb minőségben készít

Gabonahámozók bélelése garanciával

Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Meghivó.

a Konyári hengermalom R. T. 1939. november 21-én délután 6 órakor Budapesten VI., Jókai-tér 6. sz. (központi irodájában) megtartandó **huszadik** rendes évi közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg megállapitása.
2. Az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak a felmentés megadása.
3. A felügyelőbizottság díjazásának megállapitása.
4. Javaslat az igazgatóság és a felügyelőbizottság kiegészitésére.
5. Inditványok.

Budapest, 1939. október 31-én.

Az Igazgatóság.

Mérlegszámla. *Vagyon:* Pénztár 3.410.51 pengő. Épületek 43.610.— P. Berendezések 103.530— P. Értékpapir 1.60 P. Őrlemények 1.727.07— P. Zsákok 40.— P. Ló- és birkaállomány 2.900.— P. Tüzianyagok és olaj 480.— P. veszteség áthozat m. évekről 16.952.23 1938/39. év vesztesége 450.92 P. Összesen: 173.102.33 pengő. *Teher:* Részvénytőke 100.000.— P. Értékcsökkenési tartalék 21.630.— P az épületeken, berendezéseken elhasználódás okozta f. évi értékcsökkenésért 7.610.— P. Segélyalap 869.45 P. Bankok 2.506.12 P. Hitelezők 34.536.76 P. Beruházási hozzájárulás 5.950.— P. Összesen: 173.102.33 pengő.

Veszteség-nyereség számla. *Veszteségek:* Zsák 1.412.50 P. Állat- és lótartás 2.499.82 P. Tüzianyagok 11.986.63 P. Költség 5.161.08 P. Utazási költség 283.37 P. Szem. fizetések 9.971.82 P. Adó 6.631.75 P. Társadalombiztosító 457.20 P. Munkabér 1417.60 P. Kamat 533.10 P. Biztosítás 1.690.67 P. Értékcsökkenési tartalék f. évi értékcsökkenésért 7.610.— P. Összesen: 49.655.54 pengő. *Nyereségek* Őrlemény számlán bruttó nyereség 10.176.24 P. Vámkereseti számlán bruttó bevétel 31.678.38 P. Egyéb eredmények 7.350.— P. 1938/39. év vesztesége 450.92 P. Összesen 49.655.54 P.

Megvizsgálta és rendben találta a
Felügyelőbizottság.

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű

Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.

Uj és gyárilag javított malomgépek:

Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. **gyártmány.**
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszináták minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla **hengerszék** 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla **hengerszék** 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm-es hengerekhez

Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,
Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

SZERSZÁMOK,
tartalék géprészek, szijak, különböző műszaki vas- és faanyagok kiárusitása
EGYESÜLT MAGYAR MALOM PAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

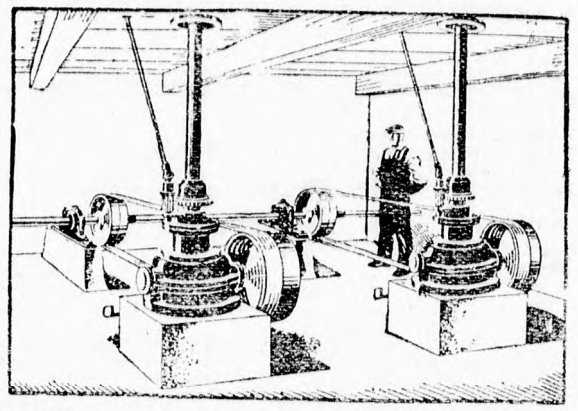

Ez a legmodernebb malomkőmeghajtás!

SKF kellő helyre kellő csapágyat

Üzembiztos — Olcsó — Takarékos

Kérjen részleges tájékoztatót.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Budapest, IX., Üllői-ut 55.
Sürgönycim: ESKAEF Budapest. Telefon: 1-464-40.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:

„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Sárospataki kovamalomkő

nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.

Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni.

Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.

Árajánlatot küld:
SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)
vagy a vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft.
Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek,
géphajtókötelek,
végtelenül szövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, Céglulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza

Alapitási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**

A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.

A Triesti Általános Biztositó Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939 november 11. 41. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14 SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Zártszám?...

Kismalmok, apró darálók tulajdonosaitól állandóan szállingóznak a panaszos levelek, melyek újabb kismalom és daráló alapításáról beszélnek. Minden levél egy-egy apró tragédiát tár elénk és mi tehetetlenül, elszoruló szívvel nézzük a kis ekszisztenciák vergődését és kétségbeesett segélykiáltását, mert segíteni nem tudunk, csak vigasztalni, megnyugtatni, ami azonban nem segítség és nem megoldás.

Talán hozzájárulunk valamivel az áldatlan állapotok orvoslásához, ha leközlünk egy ilyen panaszos levelet. Csak egyet a sok közül. Nem különlegeset, hanem typikusat. Mert egyik levél olyan, mint a másik. Mindegyik ugyanazt hánytorgatja fel. Hogy nincs és nem volt szükség az új darálóra, mert a már meglévők sem tudnak megélni a darálásból. Hogy csak protekció az egyedüli indoka az új alapításnak s hogy legtöbbször még a szakképzettség, vagy a szakmában eltöltött hosszú gyakorlat sem szól az új engedélyes mellett.

Hogy az ilyen és hasonló állítások megfelelnek-e a tényeknek, innen nem tudjuk megállapítani. De a szikláról csepegő vízesepp állandó és konok rendszerességével hozzánk beérkező panaszostromnak nem bírunk ellenállni és azért időről-időre rá kell mutatnunk a bajok forrására.

Lássuk azonban a levelet.

„B. lapjuk okt. 28.-iki számában megjelent „Darálóalapítási járvány" című cikk olvasása után bátorkodom hosszú panaszos soraimmal a tek. Szerkesztőséget felkeresni és tekintettel arra, hogy *több hasonló eset is van*, kérem azt az illetékes helyen szóvátenni. *Alanti soraimért teljes felelősséget vállalok.* Én ugyanis 41 évvel ezelőtt léptem át a szélmalom küszöbét, ahol tanultam 4 évig. Azután ötévi vándorlásom alatt az ország különböző helyein levő malmokban dolgoztam és tanultam. Az 1907. évben volt tanítómesterem meghítt társnak egy kőjáratú daráló, szívógázmotorral hajtott üzemhez. 218 korona megtakarított pénzem volt és 8000 korona reám esett adósság volt az alaptőkém. *De 1912-ben már modern négyjáratú őrlőmalommal dolgoztunk.* Az 1922. évben már semmi adósságom nem volt. Egy 14-járatú malmot béreltem sajnos és az 1925. év végéig szorgalmas munkával megtakarított vagyonkám teljesen elveszítettem. Az 1925. évben Borota községben egyedülálló, elhanyagolt darálót vette meg sógorom és azóta az ő nevében, az én iparommal dolgozom.

A mult évben megirigyelte sorsomat egy bajai malmi gépész, aki levizsgázott molnár (mert mester címet használ) és a *zártszámrendelet megjelenése után* nagy protekcióval a minisztériumtól megkapta az engedélyt a darálóra. Bérbe vett egy alacsony kis házat. Beszerelte villanyhajtásra a *kalapácsos darálót.* Amikor készen volt minden, próbadarálást is elvégezte, jött a szolgabíró úr és megadta a telepengedélyt. Azóta a kis darab kenyeret kétfelé vágtuk. *A kereset kevés neki is, nekem is.* És most újra megmozgat minden követ; sorra járja alispánt, főispánt, képviselőt, hogy a *az önállósítási alapból* 4000 pengőt kapjon. Családja nincs; feleségétől elváltan él, 40 év körüli ember. Ugy hallom, kilátása van, hogy megkapja. *Én már életemben sok 4000* P-t fizettem be adóba és most konkurrensem megkapja arra a célra, hogy tönkre tegyen. Mert már híreszteli: *ha lesz pénz, 6%-ért darál.* Lehetséges ez?

Ilyen és hasonló esetet többet is tudok. Kérem közölni, hová forduljak? A Malomszövetség tudomására hozhatná-e ezeket az Önállósítási bizottságnak? Vagy én megírhatnám?

Vagyok teljes tisztelettel
Alexi Pál, Borota."

Ime, iparkodunk segítségére lenni Alexi Pál kartársunknak, az öreg molnárnak. „Kitettük" levelét. Hadd olvassák el mindazok, akikre ő apellál. A Malomszövetség is és az Önállósítási Bizottság is. Mások is. Mi szentül hisszük, hogy el is fogják olvasni s hogy döntés előtt újból megvizsgálják az ügyet.

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa a rozs, árpa, zab és tengeri árakról, valamint őrlemények kalkulációjáról.

A Vidéki Középmalmok Exportegyesületéhez intézett döntése.

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa a Vidéki Középmalmok Exportegyesületéhez 4392/1939. szám alatt a következő leiratot intézte:

Budapest, 1939 november 4.

Tárgy: Rozs, árpa, zab és tengeri árak.

Melléklet: 1 drb.

Fenti tárgyban 4392/1939. szám alatt tett rendeletemet mellékelten azzal küldöm meg t. Címnek, hogy az ez ügyben hozzáfordulókat megfelelő utasítással és irányítással lássa el.

Ezen intézkedéseimmel kapcsolatban nem emelek kifogást az ellen, hogy mindazok, akik a rendeletemben felsorolt termények továbbeladásával, vagy feldolgozásával foglalkoznak, az 1939 augusztus 26.-án érvényes individuális eladási áraikat megfelelő mértékben szintén felemeljék. Az engedélyezett áremelkedéseket a malmok és egyéb feldolgozók olyan módon vehetik kalkulációiknál számításba, hogy az 1939 augusztus 26.-án érvényes árakkal szemben engedélyezett emelkedés összegével valamennyi őrlemény árát felemelhetik. Ugyanez vonatkozik a jövőre nézve az időközi áremelkedések összegére is. Ez az engedélyem egyúttal azt is jelenti, hogy a rozs, árpa, zab és tengeri most engedélyezett áremelkedésének mértékét meghaladó összeggel ezen a címen egyetlen őrleményfajta ára sem emelhető.

A kis tételekben történő eladásoknál az adódó emelkedés a termények, vagy azokból készült őrlemények 1 kg.-jára számítva fel-, vagy lefelé kerekítéssel egész fillérre egészíthető ki.

Dr. Kacsóh s. k.,
az árellenőrzés országos kormánybiztosa.

Az Árellenőrzés Országos Kormanybiztosának 4.392/1939. Á. O. K. számu rendelete.

A 4.110/1939. M. E. sz. rendelettel módosított 2.220/1938. M. E. sz. rendelet 2. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a rozs, árpa, zab és tengeri legmagasabb árát a következők szerint állapítom meg:

1. §.

Szokványminőségű rozs legmagasabb ára az alanti vasútállomásokon a következő:

Nyiregyháza 13.35—13.60, — Debrecen 13.60—13.85, — Bars és Hont, Nógrád, Borsod, Gömör és Kishont, Abauj-Torna és Zemplén megyei állomásokon 13.85—14.10, — Csongrád, Kisalföldi állomások és Bereg, Ugocsa, Máramaros megyei állomások 14.00—14.25, — Szeged 14.10—14.35, — Baja, Mohács 14.30—14.35, — Komárom 14.35—14.60, — Budapest, pestvidéki 14.60—14.85, — Budapest, másféle 14.80—15.05, — Nagykanizsa, Győr 14.60—14.85, — Barcs 14.75—15.00, — Kaposvár 14.95—15.10, — Hegyeshalom 14.95—15.20, — Pécs 15.00—15.25, — Szombathely 15.10—15.35.

2. §.

Az 1. §-ban megállapított legmagasabb árak 1939. évi november hó 15-én 30 fillérrel, december hó 1-én és 1940. évi január hó 1.-én 20—20 fillérrel melkednek.

3. §.

Középminőségű takarmányárpa legmagasabb ára az alanti vasútállomásokon a következő:

Zemplén, Bereg, Ugocsa, Ung, Máramaros megyei állomásokon 15.55—15.80, — Hajdu és Bihar megyei állomásokon 16.06—16.30, — Szigetvár, Kaposvár, Enying, Szentes, Győr, Komárom, Lepsény, Nógrád, Gömör és Kishont Borsod, Abauj-Torna és Heves megyei állomásokon 16.30—16.55, — Mezőtur, Makó 16.50—16.75, — Budapest 16.60—16.85, — Baja, Pécs, Barcs, Nagykanizsa, Szeged 16.70—16.95, — Kőszeg, Dombóvár, Szombathely, Zalaegerszeg, Békéscsaba 16.90—17.15, — Körmend, Sopron 17.30—17.55.

4. §.

A 3. §-ban megállapított legmagasabb árak 1939. évi november hó 15.-én 30 fillérrel, december hó 1.-én és 1940. évi január hó 1.-én 20—20 fillérrel emelkednek.

5. §.

Legalább 65—66 kg.-os fajsúlyú, eredeti termelt, elsőrendű takarmányárpa legmagasabb ára a 3., illetőleg 4. §-ban szabályozott árnál q-ként 50 fillérrel magasabb.

A 6., 7., 8. §-ok ipari-, sör- és kopaszárpára, a 9. és 10. §-ok zabra és ezek áremelkedésére vonatkoznak.

11. §.

Szokványminőségű, idényszerűen száraz tengeri legmagasabb ára a következő:

Kisalföldi állomások 15.60—15.85, — Csap 15.70—15.95, — Szeged 16.70—16.95, — Budapest 16.80—17.05, — Győr 16.90—17.15, — Pápa 17.05—17.30, — Szombathely—Sopron 17.45—17.70.

12. §.

A 11. §-ban megállapított legmagasabb árak 1939. évi november hó 15.-én, december hó 1.-én és 1940. évi január hó 1.-én 30—30 fillérrel emelkednek q-ként.

13. §.

A mesterségesen szárított tengeri legmagasabb ára 30 fillérrel magasabb q-ként az idényszerűen száraz tengeri 1940. évi január hónapra megállapított legmagasabb áránál.

14. §.

A rozs, árpa, zab és tengeri az előző §-okban megállapított legmagasabb árai helyt vasútállomás, vasúti kocsiba rakva, teljes 15 tonnás vasúti kocsirakománnyal érvényesek.

15. §.

Az előző §-okban megállapított legmagasabb árakban nincsen benne olyan különleges munkálat vagy költségek ellenértéke, amelyek az árunak a közraktárba való be- és kirakásával, vagy az árunak házhoz való szállításával kapcsolatban merülnek fel. Ilyen költségek címén az előző §-ban megállapított legmagasabb árakhoz mindenkor a tényleg felmerült, illetőleg szokásos költség számítható hozzá.

16. §.

A jelen rendeletben fel nem sorolt állomásokon érvényes legmagasabb árat úgy kell megállapítani, hogy a fuvarköltség szempontjából legközelebb fekvő állomás és a feladóállomás közti fuvarköltséget az állomási árból le kell vonni, az így adódó árhoz pedig a rendeltetési állomásig felmerülő vasúti szállítási költséget hozzá kell adni.

A rendelet 1939. november 4.-én a Budapesti Közlöny 249. számában jelent meg s e napon lépett hatályba.

*

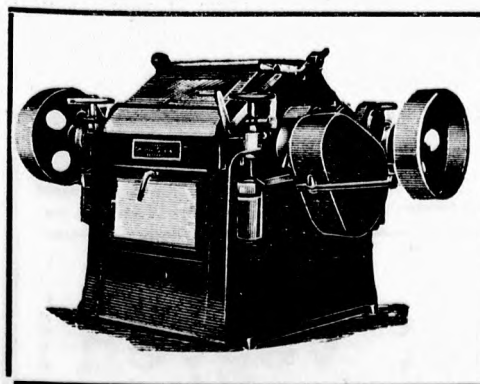

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.
Budapest., IV., Váci-ut 19. Táviratcím: EMAG. Telefon: 298-960.

Vállaljuk teljes **malomberendezések**

szállítását, **átalakítását** minden nagyságban, saját legjobban bevált őrlési eljárásunk szerint. **Gyártjuk az összes malmi gépeket a legkisebb malmok részére is.**

Költségvetés és mérnöklátogatás díjtalan!

EMAG

A forgalom kialakulása attól függ, vajjon miképen lehet majd áthidalni azt a körülményt, hogy p. o. rozsra vonatkozólag sem Szatmár-, sem Biharmegyei állomáson nincs megállapítva a rozs ára. Árpára egyetlen Szatmár- és Szabolcs megyei állomás sincs megnevezve, míg a tengeri ára az *egész Tiszántúl* területére nézve kizárólag Csap állomáshoz van kötve, ami előreláthatólag igazságtalanságokhoz és visszásságokhoz fog vezetni. A malmok szempontjából célszerűbb lett volna legalább is megyeszékhelyek, vagy pedig forgalmasabb központok szerint végezni az ármegállapításokat, mert így az árak a valóságos helyzetet jobban megközelíthették volna és nem lenne szükség olyan bonyolult tarifakalkulációkra, melyekre a vidéki kisebb malmok közül sokan nem képesek. A malmok vámkeresetének értékesítése is méltányosabb alapon történhetett volna meg.

Ismét egy alkalom kínálkozik az Országos Malomszövetség részére, hogy ezen a téren a hiányok pótlására törekedjék s különösen a vámmalmok helyzetén segítsen. Azt hisszük, hogy alaposan megindokolt és adatokkal alátámasztott kérelem elől nem fog elzárkózni az Országos Kormánybiztos, aki megértésének és méltányosságának már annyi jelét adta.

—

A legujabb rendeletek.

A gépjáróművek tulajdonosai ezentúl csak három motalkó-jegyet kaphatnak.

A 76.000/1939. K. K. M. számú rendelet módosítja a 8.230/1939. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 62.000/1939. K. K. M. számú rendeletet. Ennek folytán az A. kategóriába sorolt gépjárművek tulajdonosai, illetve üzembentartói részére a m. kir. adóhivatalok ezentúl csak három Motalkójegyet szolgáltathatnak ki. A jegyeket annál az adóhivatalnál lehet igényelni, melynél a gépjármű közuti adója elő van írva. (B. K. 1939. nov. 3. — 248. számában.)

Népösszeírás.

A m. kir. minisztérium 10.007/1939. M. E. szám alatt rendeletet bocsátott ki az 1939. évi népösszeírás tárgyában. Eszerint november 18. és 19. napja közötti éjféli állapot alapulvételével összeírnak minden férfit 12—70 év között, aki 1869. január 1. és 1927. december 31.-e között született, ideértve a ténylegesen szolgáló katonai és csendőri személyeket is, valamint a 16—60 éves, 1889. január 1. és 1923. december 31.-e között született, szakképzettséggel bíró nőket. Összeírják továbbá lakóházanként a népesség többi részét is, a név és születési év kimutatásával. Az összeírás a visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területek népességére nem terjed ki. Az összeírást hivatalos nyomtatványokon számlálóbiztosok végezik. Az ürlapokat mindenki maga, vagy helyette a családfő tartozik kitölteni. Az adatokat igazoló okmányokat mindenkinél kéznél kell tartania.

Az első segélynyujtáshoz szükséges eszközöket és szereket az ipari vállalatok telepein készletben kell tartani.

A m. kir. iparügyi miniszter 7.400/1939. Ip. M. szám alatt rendeletet bocsátott ki az első segélynyujtáshoz szükséges köt- és gyógyszerek készletben tartásáról. A rendelet hatálytalanítja a 76.271/1899. K. M. számú és 92.062/1924. K. M. számú rendeleteket, melyeknek alapján az ipantelepeken eddig is voltak ú. n. mentőládák, az előbb idézett rendeletek értelmében összeállított tartalommal. Az új rendelet a köteles mentőládák tartalmát már a mai fejletteb viszonyaknak és orvosi tapasztalatoknak megfelelően rendeli összeállítani. A rendelet különbséget tesz a mentőládák tartalma tekintetében elemi erővel hajtott munkagépeket használó s ezenfelül rendszerint legalább 20 alkalmazottat foglalkoztató, valamint olyan ipartelep között, ahol bár húsznál kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak, de elemi erővel hajtott munkagépet használnak, vagy ahol elemi erővel hajtott munkagépet nem használnak ugyan, de rendszerint legalább 20 alkalmazottat foglalkoztatnak.

A mentőládákban el kell még a rendeletben felsorolt szereken kívül helyezni a Vármegyék és Városok Mentőegyesülete által kiadott és az első segélynyujtást ismertető füzetet, valamint a jelen rendelet egy példányát is. Minthogy ennek folytán a rendeletet bizonyára kinyomatják és forgalombahozzák az említett füzettel együtt, mellőzzük annak részletes leközlését.

Jelen rendelet 1940. évi február 1.-én lép hatályba. Hatálybalépésétől számított egy éven belől minden olyan ipartelepen, ahol elemi erővel hajtott munkagépet használnak s ahol ezenfelül rendszerint legalább 20 alkalmazottat foglalkoztatnak, minden 20 alkalmazott közül legalább egy olyan egyént kell alkalmazni, aki az első segélynyujtásban megfelelő kiképzést nyert.

A Futura ujból megkezdte a buza vásárlását.

Tudvalevőleg szállítási és tárolási nehézségek miatt néhány héten át kénytelen volt a Futura a búza vásárlását átmenetileg korlátozni. Értesülésünk szerint most már ezek az átmeneti korlátozások megszüntek és ezzel kapcsolatban a Futura nyilatkozatot adott ki, melyben közhírré teszi, hogy miután megszüntek azok az okok, melyek a korlátozások keresztülvitelére kényszerítették, de amelyek során a kisgazda közönség érdekei teljes mértékben figyelembe vétettek és megóvattak, a vásárlást ismét teljes erővel megkezdi és minden, a mezőgazdaság által vételre felajánlott búzamennyiséget, a kormány által megállapított lépcsőzetes ár mellett felvásárol és átvesz.

Svájci aggodalmak a magyar buzaexporttal szemben.

Svájc egyik előkelő malomipari szaklapja, a *Schweitzer Mühlenanzeiger* egyik cikkében annak az aggodalomnak ad kifejezést, hogy bizonyos körülmények között Magyarországnak nem fog többé érdekében állani, hogy Svájcba búzát exportáljon. A folyó évben — írja a lap — a megkötött megállapodás értelmében 100.000 tonna búzát kell kapnunk Magyarországból. Ebből a mennyiségből az év végéig előreláthatólag 50.000 tonnát le is fognak szállítani. Jelenleg is gurul magyar búza Svájcba és csak örvendetes, hogy ez a vasuti összeköttetés fenn volt tartható, mert Magyarország szívesen ad el búzát Svájcnak és Svájc termékei számára is jó piac Magyarország. Már most hangoztatják azonban, hogy a folyó gazdasági évben Magyarország nem tud több búzát eladni. A belföldi szükséglet is megnövekedett ugyanis annak révén, hogy a hazai nagymalmok tekintélyes mennyiségű lisztet szállítanak a skandináv országokba, Hollandiába és Németországba. Magyarországnak azonban — így mond a cikk — más kiviteli termékei is vannak, tehát ezeket kell az országnak forszíroznia, mint ahogyan más országokban is búza helyett egyéb termékeket, mint lenmagot, tengerit stb., stb. akarnak fokozott mértékben termelni, mint természetes folyományát annak, hogy búzában mindenütt felesleg van, ami más gabonafajtákra, olajmagvakra stb., stb. igazán nem mondható. Azt hisszük, hogy megnyugtathatjuk laptársunkat abban a tekintetben, hogy egyelőre megszünt annak szükségessége, hogy búzatermelő területeinket korlátozzuk, mert a háború következtében a nyugateurópai piacok még akkor is rá lesznek utalva búzánkra, ha ez az amerikai búzánál drágább lesz. A tengeren való szállítás ugyanis annyira bizonytalan, olyan drága és olyan sok kockázattal jár, hogy egészen bizonyos az, hogy az amerikai búzák eddigi fogyasztói nem fogják tudni teljes szükségletüket Amerikából fedezni.

Lejárt a hűségnyilatkozatok felfüggesztése.

Miniszteri rendeletre november 1.-ig bezárólag felfüggesztették azoknak a hűségnyilatkozatoknak hatályát, melyet a fuvardíjkedvezményt, vagy refakciát élvező vállalatok a MÁV-nak adni kötelesek voltak. A felfüggesztés két hónapig tartott és valóságos megkönnyebbülést jelentett az érdekeltekre, mert a háborús állapotok folytán a MÁV egyébként is más irányban volt elfoglalva. Egyébként is úgy vélik az érdekelt gazdasági körök, hogy a hűségnyilatkozatok mindenféleképen idejüket múlták s hogy ezek csak szükségtelen és káros kerékkötői, mezőgazdaságnak, iparnak, kereskedelemnek egyaránt. Ilyen intézkedésekkel egyébként sem lehet a világ folyását megállítani és a haladást tartósan megakadályozni. *A gépesítés, a gyorsteherautók, gyorsmotorok korszakában nem lehet és nem közérdekű a forgalom lenyügözése, a versenyképesség megbénítása és a viziutak, a legolcsóbb közlekedési eszközök kikapcsolása.* Hozzájárult ez az intézkedés erősen az automobilizmus visszafejlődéséhez, ami már egyenesen honvédelmi érdekekbe ütközik. Hogy ez nemcsak a malomipar, hanem minden közgazdasági tényező egyhangú véleménye, azt bizonyítják azok az érdekképviseletek, melyek ismételten azzal a kérelemmel fordultak a kereskedelmi kormányhoz, hogy ezt az idejét múlt intézkedést végleg eliminálja a magyar gazdasági életből. Az Országos Mezőgazdasági Kamara, valamint a Gyáriparosok Országos Szövetsége, tehát az ország legnagyobb és legtekintélyesebb érdekképviseletei szintén a hűségnyilatkozatok eltörlését és a forgalom szabadságát kívánják s így remélhető, hogy a közkívánság teljesedésbe megy.

Csak vásárok és piacok alkalmával szabad helypénzt szedni.

Régi sérelmük volt a városokban és nagyobb községekben levő malmoknak az a helyenként fennálló szokás, hogy a környékről a városba, vagy nagyobb községbe igyekvő őröltetni akaró őrletőket elriasztotta az, hogy nemcsak kövezetvámot, hanem azonkívül helypénzt is szedtek a malom székhelyén. Egy pár lóval, szekérrel befelé igyekvőnél az ilyen címen szedett díjak egészen csinos összegre rúgtak és a vidéki nép inkább távoli falvakba ment el őröltetni, semhogy a számára tekintélyes összeget jelentő vámokat és díjakat megfizesse. Ezen segít most részben a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 58.395/1939. II.—K. K. M. számú döntése, mely konkrét eset kapcsán megállapította, hogy az az eljárás, amely szerint a községbe nem vásári vagy piaci napokon behozott állatok, járművek és termények után is helypénz fizetendő, ellenkezik a fennálló jogszabályokkal, mert vásári vagy piaci helypénz kizárólag csak a vásárok és piacok alkalmával *és csak a vásár-, illetve piactér használata fejében szedhető.*

MALOMGÉPEK,
malomberendezési tárgyak, tizedes és automatikus mérlegek 15, 20, 50, 100, 150, 200 kg-ig jutányosan kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Külkereskedelmi forgalmunk.

A háború első hónapjáról, szeptember hónapról megjelent a hivatalos statisztikai külforgalmi kimutatás. Mint előre látható és tudható volt, a háború következtében felmerült nemzetközi forgalmi s egyéb akadályok erősen visszafejlesztették külkereskedelmi forgalmunkat csaknem az egész vonalon, behozatalban, kivitelben egyaránt. A jelen esetben azonban nem lehet semmi tekintetben sem valóságos visszafejlődésről, csupán váratlan akadályokról beszélni. Az akadályokat azonban fokozatosan megszüntetni igyekeznek s a legközelebbi hónapokban bizonyára nem fog a javulás javulás elmaradni. A statisztikai számadatok közül bennünket leginkább csak az érdekel, hogy míg az 1938. év szeptemberében 83.000 P értékben exportáltunk lisztet, addig a háború első hónapjában lisztkivitelünk értéke 350.000 pengőre emelkedett. De emlékedett az *olajosmagvak behozatala is.* Az 1938. évi szeptember havi 5.247 q behozatallal szemben 1939. szeptember havában 11.611 q olajosmagvat hoztak be az országba. *Tehát cca 6.300 q-val többet, mint a legszebb békekorszakban.* A fővárosi *szappankartelnek* láthatólag égszakadás-földindulás közepette is sikerül *a maga kis üzleteit lebonyolítani.* Ezúttal is sikerült nagymennyiségű külföldi olajosmagvakat, legnagyobb részben koprát behoznia, amint ezt az utóbbi években mindig megtette s aminek mindenkor *a vidéki olajmalmok fizették meg az árát.*

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZ.
Tel: 1-180-53, 1-196-86. Sürgönycim: Kartalok Budapet
Fióküzlet: **Szombathely, Március 15.-tér 10. sz**
Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

Szél- és vizi malmok nálunk és a külföldi államokban.

Noha számuk mindenütt erősen megfogyatkozott, olyan mértékben talán seholsem, mint nálunk. Hollandiában mindenütt és Belgiumban a flamand vidékek ma is egyik legvonzóbb sajátosságát a szélmalom képezi. A balti államokban, Dániában és a Skandináv félszigeten még mindenfele találkozunk szélmalommal. Franciaországban is elég gyakoriak. — Volt idő, amikor azt hittük, hogy a haladó technika a szélmalmokat mielőbb letörli a föld színéről, mert bár a szélhajtotta malom üzeme nem drága, de mert nem mindig és főként nem akkor áll rendelkezésre, amikor azt az üzem menete megkívánja, előnyben részesítettek drágább, de mindenkor és a megkívánt mértékben rendelkezésre álló energiaforrásokat. — Ebből a szempontból a vizimalmokkal sem állunk sokkal különben. Nemcsak az évszakonként és évenként változó vízmennyiség váltakozása okoz üzemzavarokat, de a mi éghajlatunk alatt a legtöbb víz befagy, néha hónapokon át lehetetlenné teszi az üzemet.

Jóllehet ez a legtöbb európai államban így van, sehol olyan arányban nem pusztultak ki a szélmalmok, mint nálunk. Vizimalmaink is csak tengődnek, a legnagyobb műszaki elmaradottságban, szegénységben és csaknem középkori primitivségükben. A legtöbbjében még csak a csuvározás tartja a lelket ideig-óráig. Nézzük meg ezzel szemben a németországi helyzetet. Csak az 1928. évi hivatalos statisztika áll rendelkezésünkre, mely szerint a mondott évben Németországban összesen 23.637 malom volt üzemben. Ezeknek meghajtása a következőképpen oszlik meg:

10.339	malom	kizárólag viz meghajtással	
2.759	„	viz és villany	„
2.143	„	„ „ motor	„
455	„	„ „ gőz	„
1.936	„	kizárólag szél	„
824	„	szél és villany	„
903	„	„ „ motor	„
4.278	„	gőz, villany, vagy motor meghajtással.	

Az összes németországi malmokból 19.359-et, tehát az üzemek számát tekintve, 82%-ot hajtottak meg vizzel is, illetve széllel is, míg a tisztán vizierővel, illetve tisztán szélerővel meghajtott malmok száma 12.275 volt, ami kb. a malmok 52%-ának felel meg. Hogy az őrlési kapacitás tekintetében hogyan oszlik meg az arány, nincsenek adataink.

Hogy egy, a technikai fejlettség oly magas fokán álló államban, mint amilyen Németország, miért és miképpen jutott a víz és a szél a malmok meghajtásában ilyen nagy szerephez, valószinüleg nemcsak az az oka, hogy a takarékos és praktikus németek ezeket az úgyszólván maguktól kinálkozó természeti erőforrásokat a lehetőségig hasznosítani akarják, hanem ebben egyéb fontos okok is közrejátszanak.

Ugyanezek a fontos okok nálunk is, talán még fokozott mértékben állanak fenn. És éppen erre kívánjuk felhivni a figyelmet azzal, hogy utalunk arra a fontos szerepre, mely az említett malmokra vár háború, vagy háborús bonyodalmak esetén népélelmezési szempontokból. A magyar molnáripar már megélt olyan időket, amikor a malmok legnagyobb része tüzelőanyag hiánya folytán üzemét nem, vagy csak a legnagyobb nehézségek árán tudta úgy-ahogy fenntartani. El lehet képzelni egy újabb olyan esetet, amikor szénhez, nyersolajhoz, fához nem könnyen, vagy átmenetileg egyáltalában nem lehet olyan mértékben hozzájutni, hogy a hadsereg és a nélkülözhetetlen közüzemeken kívül még az ipar is megfelelő ellátásban részesüljön. Ilyen esetben fog azután megmutatkozni a vizi- és szélmalmok haszna és fontossága, mert vizet és szelet minden körülmények között lehet kapni s ezek segítségével őrölni is.

Szél- és vizmalmainkat tehát ne tekintsük elhanyagolható mennyiségnek akkor, amikor malomiparunkat számba vesszük. Amit ezen a téren tehetünk, az legalább annyiból álljon, hogy iparkodjunk a még meglevő ilyen malmainkat konzerválni, megtartani. És nyujtsunk arra is lehetőséget, hogy ezek a malmok — őrlési kapacitásuk növelése nélkül — lépjenek a technikai fejlődés utjára, meglevő berendezéseiknek tökéletesítése és jobb kihasználása által.

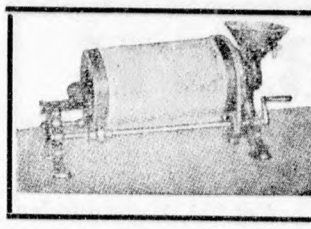

MINTÁZÓ TRIÖR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. KEMÉNY MANÓ, BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

Nehéz tüzifához és faszénhez jutni.

Panaszok érkeznek hozzánk, melyek a tüzifa, de különösen a szivógázmotorhoz való faszén beszerzésének nehézségeiről számolnak be. A faszén tudvalevőleg zárolt tüzelőanyag, azonban meg van engedve, hogy azok, akik forgalombahozatalával eddig is foglalkoztak, rendes eddigi vevőik eddigi kétheti szükségletét külön engedély nélkül kielégitsék. Egyes cégek ebből kifolyólag még olyan malmoktól is előre való fizetést követelnek, melyek eddig fizetési könnyítéseket, bizonyos hitelt élveztek. Az előre való fizetés után pedig egyszerűen nem szállítanak és hosszú hetek telnek el, amíg a malom számtalan sürgetés, könyörgés és személyes kapacitálás után az üzeme fenntartásához szükséges faszénhez tud jutni. Addig pedig át kell szenvednie az üzemzavarok, szénért való házalás és kölcsönzés minden kellemetlenségét és károsodását. Az ilyenekkel szemben indokolt az iparügyi minisztériumnál feljelentéssel élni és a szükséglet kiutalását közvetlenül az iparügyi minisztertől kérni, természetesen annak alapos indoklásával, miért fordul az igénylő közvetlenül a minisztériumhoz. A tüzifa ellátásban az idézi elő a zavarokat, hogy a miniszteri személyváltozás folytán halasztást szenvedett az a döntés, mely a faárakra vonatkozólag már hetek óta érik. Ez zavarólag hat az import megindulására is. A jugoszláv fa tavasz előtt nem igen jöhet az országba, mert a vízi-út télen használhatatlan s a szekérfuvarozást az áru nem bírja el. A romániai import megindulását azonban már nagyon várják a tiszántúli kereskedők, még jobban a malmok, mert az egyezményes 8000 vagón behozatal a szükségletet nagyjából fedezné és a zavarok megszűnnének. A ma érvényes árak mellett azonban a behozatal nem lehetséges, tehát ehhez is szükséges volna az árkormánybiztosság mielőbbi állásfoglalása és döntése. A belföldi viszonylatokban megnehezíti az ellátást az időjárás és az ennek következtében felázott útak szekérrel való járhatatlansága és az ezzel kapcsolatban álló magas fuvarköltségek. Kívánatos volna tehát, hogy az ügyben mielőbb döntés történjék és a faellátás nehézségei megszűnjenek.

Külföldi háborus rendszabályok.

Finnországban minden munkabeszüntetést előzőleg három héttel be kell jelenteni a közlekedésügyi minisztériumnak és kellően meg kell indokolni. — *Svájcban* november 1.-től kezdődőleg az eddig vásárlási tilalom alá vetett árukat élelmiszerjegy ellenében lehet vásárolni. Hétféle élelmiszerre adtak ki jegyet. Az egy hónap tartamára fejenként kiszolgáltatható mennyiség: 1500 gr. cukor, 250 gr. rizs, 750 gr. tészfaáru, 250 gr. hüvelyes, 750 gr. zab- és árpatermék, 2500 gr. liszt és dara és 750 gr. ételzsír. — *Hollandiában* 4 évig terjedhető elzárással és 10.000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják az élelmiszer és áruhalmozókat. Egy-egy vevőnek legfeljebb 1 kg. rizst, 1 kg. lisztet, 250 gr. teát és 500 gr. kávét szabad kiszolgáltatni. — *Svédországban* egyes élelmicikkekre elrendelték az adagolást. A borsókészleteket lefoglalták és kiszabott fejadagokban árusítják. — *Franciaországban* az élelmiszerek az egész vonalon érzékenyen megdrágultak. A kenyér ára több mint kétszeresére, 6.80 frankra emelkedett kg-ként. Amellett — mint ismeretes — Franciaországban a folyó gazdasági évben is kitünő búzatermés volt, tekintélyes kiviteli feleslegekkel. — *Angliában* hír szerint november 13.-tól kezdve vezetik be az élelmiszerek adagolását, mert az egyes élelmiszerekben jelentékeny hiány továbbterjedésének elejét akarják venni. — *Dánia* mint a legnagyobb vajtermelő és exportáló állam ismeretes évtizedek óta. Most a háborús viszonyok folytán a vajgazdálkodás szabályozását rendelték el és bevezették a vajjegyrendszert.

Bordás fütőtestek, radiatorok,
sprinklerberendezés és alkatrészek, közlőművek, szijtárcsák minden méretben kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Raktáron tartunk valódi svájci
Szitaselymeket
minden számban. Valódi kenderből szőtt
malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,
a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket** és **síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.
Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

Fizessen elő a szaklapra!

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ
Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

HIREK

Olvasóinkhoz.

Közöljük i. t. Olvasóinkkal, hogy mindennemű hivatalosan előírt malmi könyv hitelesítve kapható lapunk Kiadóhivatalában.

Postai rendeléseket beérkezésük napján elintézünk.

— **A MÁV új degresszív tarifái már elkészültek.** A visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területek ipara és kereskedelme csak akkor lehet gazdaságilag versenyképes, ha megfelelő vasuti tarifákkal az ország vérkeringésébe bekapcsoltatik. Különösen fontos ez a felvidéki malmokra nézve, melyek tudvalevőleg eddigi exportterületeiket elveszítették, de újakat még — épen az eddigi tarifarendszer következtében — nem szerezhettek. Értesülésünk szerint a kereskedelmi minisztériumban már elkészült a MÁV degresszív tarifatervezete, mely szakszerűen fejti ki, hogy az eddigi három díjszabási övrendszer helyett nagyobb degresszivitással kiképzett több díjszabási öv rendszeresítés vált kívánatossá annak következtében, hogy az ország vasúthálózata kelet felé jelentékenyen meghosszabbodott. Az új díjszabási övezetek a következőképen vannak tervezve: 1—100 km, 101—200, 201—300, 301—400 és 400 km-en felüli távolságok.

— **Gazdasági helyzetünk javulásának jelei.** A pénzügyminisztérium legutóbb kiadott fogyasztási adóstatisztikája örvendetes bizonyítéka annak, hogy a forgalom csaknem minden fogyasztási cikkben növekszik, még pedig igazán komoly mértékben növekszik. Már pedig a fogyasztás növekedése a legbiztosabb jele a gazdasági fellendülésnek s ami ettől elválaszthatatlan, a lakosság fogyasztóképessége növekedésének. A statisztika pontosan kimutatja, hogy a sör- és borfogyasztás, a cukorfogyasztás mennyivel emelkedett. Minket azonban és a malomipart ennél jobban érdekelné a kenyérfogyasztás statisztikája. Csak akkor fog igazi fellendülés bekövetkezni, ha kenyérfogyasztásunk emelkedéséről számolhatunk be, mert ez lesz legerősebb bizonyítéka annak, hogy ebben a tejjel-mézzel folyó országban legalább kenyérrel mindenki jóllakhatik.

— **Ipari légoltalmi iskola.** Ennek az intézménynek hiányát már régen érezte az egész magyar ipar. De érezte a malomipar is, mely állandóan kérdésekkel fordul hozzánk és tanácsokat kér a légvédelmi intézkedések megtétele s azoknak mentől célszerűbb és gazdaságosabb kivitele tárgyában. Ez a tény is bizonyítja, hogy az I. légoltalmi csoportba sorolt vállalatok légvédelmi kiképzését leghelyesebben akkor lehet szolgálni, ha az erre beosztott tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat alapos és szakszerű kioktatásban részesítik. Erre a célra alakult az Iparügyi Miniszter 30.686/XVII/6. — 1939. számú rendelete folytán az Ipari Légoltalmi Iskola,, mely Budapesten, VI., Benczur-utca 23. szám alatt november hó 6.-án kezdte meg működését, miután előzőleg november 4.-én ünnepélyesen felavatták. Az iskola célja az ipartelepek légoltalmi vezetőinek, légoltalmi parancsnokainak, segélyosztagok parancsnokainak s mindezek helyetteseinek szakszerű légoltalmi kiképzése és továbbképzése. Természetesen mindez alaposan megbeszélt és a külföldi háborús légoltalmi tapasztalatok alapján készült tanterv alapján történik.

— **A magyar exportárukat semleges kikötőkbe továbbítják Hamburgból.** Megírtuk annakidején, hogy a német—lengyel háború kitörése alkalmával az északnémet kikötőkben, nevezetesen a Hamburgban rekedt magyar exportáruk tovább-, illetve visszaszállítása iránt tárgyalások indultak meg. A Külkereskedelmi Hivatal kiküldöttei eredményesen tárgyaltak s mintegy 12.000 tonna mennyiségű magyar exportárut sikerült továbbítani, részben az ú. n. Horthy-vonatokon hazaszállítani. Azonban Gdynában még legalább 100 vagón, Hamburgban és Brémában is tekintélyes mennyiségű olyan áru van, melyet magyar exportőrök szállítottak oda tengerentúlra való továbbítás végett. Ezeknek az áruknak sorsa még nincsen tisztázva s most irányadó tényezők azon fáradoznak, hogy a megrekedt áruk semleges kikötőkbe diszponáltassanak át, hogy onnan semleges hajókkal szállíttassanak rendeltetési helyükre, ahol azokért nemes valutával fizetnek, amire valutagazdálkodásunknak igen nagy szüksége van.

— **Egy fővárosi malom súlyos bírsága.** Az Értelmiségi Munkanélküliség Kormánybiztosának feljelentése folytán, a zsidótörvény végrehajtása körül tapasztalt mulasztások és visszaélések miatt az első fokú rendőrbíróság a Concordia gőzmalom igazgatóját, Kertész Arturt 5.000 pengő pénzbírsággal sújtotta.

— **Egy molnárcsaládról.** Pápa vidékének egyik legismertebb és legderekabb molnárfamiliája a Bereczky-család. A Bereczky fivérek valamennyien szakképzett, tanult molnárok, molnármesterek. Szorgalmuk, tudásuk és közkedveltségük eredménye, hogy három malmot is mondhatnak a magukénak, még pedig Pápa, Nyárád Adásztevel helységekben. Az olyan emberek, akik három malmot tudnak a mai nehéz időkben üzembentartani, ellátni és megfelelő eredménnyel vezetni, bizonyára nem estek a fejük lágyára, mert ugyancsak keményen kell ma a létért, megélhetésért és megmaradásért küzdeni. Hát ezek a Bereczky Testvérek november 4.-i kelettel a következőket írják: „Tekintetes Szerkesztőség! Tisztelettel kérjük a Magyar Molnárok Lapja legutóbbi (november 4.-i) példányát ismét megküldeni, mivel ezt a lappéldányt egyik malmos társunk kölcsönkérte és attól tartunk, hogy nem lesz meg. Viszont *nekünk fontos, hogy egyetlen példány se hiányozzon*, **mivel minden egyes példány megéri nekünk esetleg az egész évi előfizetési díjat.** Kérésünk megismétlése mellett maradunk illő tisztelettel, Bereczky Testvérek, molnármesterek."

— **Uj malomigazgató.** Az Első Budapesti Gőzmalom ügyvezető elnöke, Marschall Ferenc ny. miniszter a vállalat igazgatói székébe hívta meg Székássy Miklós min. osztálytanácsost, ki értesülésünk szerint már el foglalta hivatalát. Székássy Miklós Siegescu néven a földmívelésügyi minisztériumban teljesített szolgálatot. Munkaerejét és képességeit az elnökigazgató még a minisztériumban ismerte meg.

— **A burgonya árának újabb megállapítása.** Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa 8.200/1939. Á. O. K. és 8.201/1939. Á. O. K. számú rendeletekkel újból szabályozta a burgonya legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztói árát. Azonos tartalmú rendeletet bocsátott ki a m. kir. földmívelésügyi miniszter is 153.968/1939.—I.—1. F. M. szám alatt. (B. K. 1939 november 8.-i 252. számában.)

— **Gyászhír.** Mély részvéttel értesülünk, hogy kartársunk, Kövessy Sándor bedegi (Tolnamegye) malombérlő, néhai id. Bendly Sándor felsőlövői volt malomtulajdonos veje október 24.-én, a kaposvári kórházban, 36 éves korában elhunyt. A halotti szentségek ájtatos felvétele után, Isten akaratában megnyugodva adta vissza Teremtőjének fiatal életét. Az elhunytat ifjú özvegye, született Bendly Erzsébet, id. Kövessy Ferenc molnármester és neje mint szülei, testvérei — közöttük ifj. Kövessy Ferenc lapáncsai malombérlő — Bende József bedegi plébános, valamint Bendly Sándor és Bendly József kartársak, mint sógorai gyászolják. Halála széles körben őszinte részvétet váltott ki, mert szeretetreméltó, közvetlen egyéniségével közkedveltségnek örvendett. A gyászoló özvegynek és a mélyen sújtott családnak ez úton fejezzük ki őszinte részvétünket. — Schumacher József mérlegkészítő mester, kit a malomiparban is országosan ismertek és becsültek, f. hó 7.-én 69 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 10.-én, a farkasréti temető halottasházából történt.

— **Nem lehet egyetlen alkalmazottja zsidó a május előtt fennálló cégeknek.** Előző számunkban arról adtunk hírt, hogy kormánybiztosi döntés szerint olyan új cégnek egyetlen alkalmazottja, mely a zsidótörvény hatálybalépése, tehát 1939. május 4.-e után kezdte meg működését, zsidó is lehet. Most a már korábban is fennállott cégekre vonatkozólag is felmerült a kérdés. Ezeknél azonban másként álll a dolog, mert az 1939: IV. t.-c. 17. §. 6. bekezdése értelmében az 1938. március 1. napján fennállott arányszámot a zsidó alkalmazottak javára megváltoztatni nem szabad. Akinek tehát a mondott időpontban 0 százalék zsidó alkalmazottja volt, az arányszámot — habár egyetlen zsidó alkalmazott felvételével is — a zsidó alkalmazottak javára 100%-ra változtatná s így a törvény rendelkezéseibe ütköznék.

REICH GÉPGYÁR
Telefon 160 VAS- ÉS FÉMÖNTÖDE SZOMBATHELY Telefon 160
Teljes
malomberendezések
egyes malomgépek
Pótalkatrészek —— szerelés
TURBINA
Turbinaalkatrészek • szabályozók
MOTOROK és MOTOR javitások
Vill. nyhegesztés egyenáramu dinamóval.

Műszaki varroda
Porszűrő (filter) és síkszitatömlők, molinó lisztes zsákok a malom és vegyi iparban előforduló összes műszaki varrómunkát szakszerűen legolcsóbban vállal
RÓTH GYÖRGYNÉ, UJPEST, Irányi Dániel-u. 8

Bírói határozat. Nyugdíjkötelezettség.

A m. kir. Kúria egy konkrét eset kapcsán C. II. 104/1939., 1939. IV. 19. szám alatt a következő rendkívül fontos és érdekes ítéletet hozta: „Nincsen olyan törvényes jogszabály, amely a munkaadót az alkalmazottja részére nyugdíjfizetésre kötelezné. A nyugdíjfizetési kötelezettség vagy a munkaadó által alkotott nyugdíjszabályzaton, vagy a felek között létrejött szerződésen alapszik. A bírói gyakorlat szerint azonban a nyugdíjfizetési kötelezettség, ha a munkaadó arra kifejezett kötelezettséget nem is vállalt, az is megállapítja, ha a körülményekből, a munkaadó magatartásából és kijelentéseiből az derül ki, hogy az alkalmazottjával szemben nyugdíjfizetési kötelezettséget vállalni kívánt. Az a körülmény, hogy a nyugdíj mérve meg nem határoztatott, ily esetben csak azzal a következménnyel jár, hogy azt határozott megállapodás hiányában a bíróság hivatott az összes körülmények figyelembevételével megállapítani.

— **Halálos végű malmi baleset.** A hunyadmegyei nagypestyéni malomban Szőke Géza ref. lelkész — miközben terményének megőrlésére várt — a malomgépek között járkált, majd a forgó köszörükövön meg akarta élesíteni zsebkését. A köszörükő szíja azonban leesett s mikor a lelkész a szíjért lehajolt, kabátja két fogaskerék közé került, melyek a szerencsétlent kabátjánál fogva felcsavarták és rettenetesen megcsonkították, úgy, hogy mire a kerekek közül kiszabadították, már nem volt benne élet.

— **Műszaki üzletfiók megszüntetése.** A Kartal Testvérek budapesti műszaki cég szombathelyi fiókjának vezetőjét, Hojas Rezsőt a gumpoldskircheni Klinger-féle gyár megbízta budapesti üzletének vezetésével s így a Kartal-cég kénytelen volt a szombathelyi fiókot megszüntetni. A Kartal Testvérek cég (Budapest, V., Alkotmány-utca 27.) ez úton mond köszönetet a szombathelyi fiók igen tisztelt vevőinek eddigi támogatásukért s kéri, hogy ha a jövőben bárminő műszaki cikkre lesz szükségük, szíveskedjenek közvetlenül a cég budapesti üzletéhez fordulni. A cég minden érdeklődést vagy rendelést közismert gondosságával és előzékenységével azonnal elintéz.

— **Az iparjogukat vesztett felvidékiek kiárusíthatják készleteiket.** A m. kir. kereskedelmi- és közlekedésügyi miniszter valamennyi felvidéki törvényhatóság első tisztviselőjéhez 76.133/I. 1939. K. K. M. szám alatt leiratot intézett, melyben megengedi, hogy iparuk abbanhagyására kötelezettek azt az árukészletüket, melyet a felszámolás céljából megállapított idő alatt nem értékesíthettek, kizáróan iparjogosítvánnyal rendelkező szakmabeli kereskedőknek vagy iparosoknak eladhatják. A rendeletből kifolyólag természetesen iparjogukat vesztett malmok is eladhatják készleteiket lisztkereskedőknek, pékeknek, vagy egyéb olyan iparjogosítvánnyal bíró kereskedőnek, aki lisztárusítással iparszerüleg foglalkozik.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** Győr sz. kir. város kórházbizottsága a közkórház részére az 1940. év folyamán szállítandó liszt stb. szállítására 37. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. A versenytárgyalási hirdetmény teljes szövege s annak mellékletei a Közkórház gondnoki hivatalában megtekinthetők és díjtalanul beszerezhetők. Ajánlatok 1939. évi november 21.-én délelőtt 10 óráig ugyanott adandók be.

A m. kir. gróf Nádasdy laktanya közétkezési bizottsága, Budapest, az 1940. évben szállítandó mintegy 3000 kg. 0gg liszt stb. szállítására 630, gh. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. A versenytárgyalás helye és ideje: Budapest 1939. évi november 23.-án 9 órakor a gróf Nádasdy laktanya, Budapest, IX., gróf Haller-utca 7—9. m. kir. 102. légvédelmi tüzérosztály gazdasági hivatalában.

— **A búzavilágpiacról.** A nemzetközi piacokon a búza ára kisebb ingadozásokkal jól tartott. Olaszország legutóbb 10.000 vagón búzát vásárolt Romániától. A szállítást tengeri úton máris megkezdték. Anglia ugyancsak 10.000 vagón, Németország pedig 30.000 vagón búzát vásárolt Romániától. Anglia tengeren, Németország a Dunán kapja a román búzát. Az európai vezetőtőzsdék még mindig nem adnak ki árjelentéseket.

KARCZAG ÉS TÁRSA műszaki cég, Budapest, VI., Lázár-u. 13. Telefon: 119-084

Cégünknél kaphatók a legrégibb svájci szitaselyemgyár,
H. Th. Pestalozzi
cég világhirü gyártmányu szitaselymei
Várjuk rendelését.

Kitünő szitálóképességért és minőségért szavatolunk!
Kérjen ajánlatot!

„Pernyész-féle"
érdesfelületü verőléc nélkül nincs jó hámozás. Az üszkös és csirás gabonát is 100% biztonsággal tisztitja.

Kérjen ajánlatot!

Rizs helyett
búzából fehérre hámozott **kását,** illetőleg **búzagyöngyöt** gyárthat hámozógépével a szabadalmazott
„Pernyész-féle"
érdes felületü verőléccel.

Használt gépszíj

elsőrendü minőségben, minden méretben, állandóan raktáron.

Uj és használt gépszíjak vétele és eladása.

Braun Jenő, bőrkereskedő,
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 33.

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

November 5-én, 1882-ben a Szőreg-Kiszombori vasutvonal megnyitása. *1897-ben* a Vámházköruti villamos vonalat átadják a forgalomnak.

November 6-án, 1871-ben a Dunagőzhajózási rt. a Dunán lánc- és drótkötésen való vontatásra újabb engedélyt nyer. *1892-ben* megnyilik a Haraszti-Rákkeve Hév vasut.

November 7-én 1938-ban **Horthy Miklós kormányzó bevonul a visszacsatolt Komáromba.** *1857-ben* Ausztria-Magyarország-Bajor-Törökország és Württemberg között kötött szerződés szerint a Dunán való hajózás a parti államok részére teljesen szabaddá lett. *1899-ben* megnyitották a Fiumei villamos vasutat.

November 8-án, 1878-ban a Kőbánya-Szt. Lőrinc átrakóállomás megnyitása. *1892-ben* az Igló-Lőcse közötti Hév forgalma megnyilik.

November 10-én, 1876-ban átadják a forgalomnak a Surány-Nyitra közötti vasutat.

 # TANULSÁGOS ÓKORI LELETEK. Már Pompeji és Herkulánum kiásása alkalmából találtak házak falán és fontosabb útkereszteződéseken égetett agyagtáblákba vésett vagy karcolt felhívásokat, melyek az arrahaladót vendéglogadókra, bormérőkre, fegyverkovácsokra és egyéb iparosokra tették figyelmessé. De már korábbi időkben is szokásban volt az ókori Görögország nagyobb városaiban, hogy a város forgalmasabb helyein, kikötők oszlopain és más feltünő helyeken egyesek magukra, illetve áruikra hívták fel a közfigyelmet. Különösen a hetairáknak volt szokása, hogy ily módon közölték címüket azokkal, akik az ilyen izeneteket figyelemmel kísérték. Az újabb római építkezések során sok hasonló lelet került napvilágra. A régi Forum Romanum kiásásakor pedig egészen szabályos hirdető oszlopokra akadtak, melyek a római múzeumokban ma is láthatók. Pedig hol volt az ókor forgalma és néptömegei a mai élet száguldó lüktetésétől és népmillióitól. Hol volt még csak nyoma is a mai irtózatos versenynek és tülekedésnek, mely minden téren elnyeléssel fenyegeti a gyengét és tehetetlent. Mégis már akkor belátták értelmes egyének, hogy a nyilvánosság nélkülözhetetlen kelléke minden forgalomnak, minden üzletnek és minden sikernek. Mennyivel nagyobb szüksége van a mai kor kereskedőjének és iparosának a nagy nyilvánosságra. Arra, hogy mentől nagyobb tömegek vegyenek tudomást létezéséről, áruiról, azok minőségéről és árairól. Ezt a célt ma az újsághirdetés, a sajtópropaganda szolgálja. Annak, aki olyan árucikkeket hoz forgalomba, melynek a malmok leggyakoribb vevői, olyan orgánumot kell keresnie, melyet malomtulajdonosok, molnárok és malmi műszaki emberek olvasnak. Ilyen orgánum a Magyar Molnárok Lapja. Ha Ön malmokkal akar üzletet csinálni, akkor keresve sem találhat erre a célra jobb hirdetőorgánumot, mert a Magyar Molnárok Lapját az egész magyar malomipar s annak sokezerre menő rokonérdekeltsége olvassa.

 # Hajómalmok alkonya Olaszországban. Európaszerte kivesztek már a folyami hajómalmok s hovatovább már csak múzeumokban láthatók kicsinyített modelljeik. Nálunk még ideig-óráig tartják magukat, de számuk egyre fogy s nincsen messze az az idő, amikor már csak az emlékezetben fognak élni. Olaszországban azonban még nagy számban láthatók, különösen a Po, az Etsch, sőt a Tiber folyók mentén. Innen is elfogynak lassanként, bár még jó időbe fog beletelni, amig az utolsó hajómalmot Olaszországban múzeumba viszik. A hajózást ugyanis erősen akadályozzák és áradások alkalmával komoly veszélyt jelentenek a környező hídakra és vízművekre. Gyakori eset ugyanis — hiszen ezt még hazulról tudjuk — hogy az ár hajómalmokat ragad magával és hídakat rongál meg, sőt dönt romba velük. Az sem ritka eset, hogy az ilyen elregedett hajómalom a folyó egyes helyein megrekedvén, azt annyira elrekeszti, hogy komoly veszedelem származik belőle. Az olasz kormány, hogy siettesse a hajómalmok eltünését, minden hajómalomtulajdonosnak, aki hajómalmát elbontja, 3000.— lira jutalmat ad. Ezt a célt szolgálja az is, hogy a hajómalmokon nagyobb javításokat végezni tilos. Igy tilos a hajómalmokat hordozó dereglyék kicserélése, vagy újjal való pótlása is. A pusztulást sietteti még az is, hogy a hajómalom áradás, alacsony vízállás stb. következtében gyakran kényszerül szünetelésre. Tulajdonosaik malmukból már nem is tudnak megélni, hanem mezei munkával s hasonlóval keresik meg kenyerüket. A malomban inkább asszonyaik szolgálják ki az egyre gyérebben jelentkező örletőket.

 # Csővezetékek tömítése. Mindenféle csővezetéket az összekötőhelyeken alaposan tömíteni kell. Erre a célra különféle számos tömítőanyag van forgalomban, melyek közül a legismertebbek a kátrányozott, vagy miniumos kenderkóc, ólom, gummi, réz, azbeszt, stb., stb. Ezen a téren praktikus újítást ismertetnek meg a szaklapok. Ez az újítás egy vékonyfalú, belül üres rézgyűrű, melyet magasnyomású gázzal töltenek meg. A csőperemek összehúzása alkalmából a magasnyomású gázzal töltött rézgyűrű tökéletesen tömít, mely alkalommal természetesen ovális alakot nyer és akként deformálódik, amiként azt a szorítás és a tömítéshez való felfekvés irányítja. Amint azonban a csőperemeket kibontják, a gyűrű gummi módjára azonnal visszanyeri eredeti formáját s így több alkalommal is használható.

 # Brazilia kávétermése. Mióta ismeretessé lett, hogy Brazilia évről-évre millió zsák számra semmisíti meg a kávétermésének azt a részét, melyet nem tud értékesíteni, már szinte évente várja az emberiség, hogy Braziliából megérkezzék a jelentés, hogy ennyi és ennyi millió zsák kávét dobtak a tengerbe, vagy fütöttek fel mozdonyokban. A hir nem is fog sokáig késni, mert az idei kávészüretet Braziliában befejezték és most teszik közhirré az eredményeket. — Eszerint Brazilia kávétermését az 1939/40. évben 21,860.000 zsákra becsülik, míg az előző terméséről 700.000 zsák exportfelesleg maradt eladatlan, úgy, hogy az új idényben 22,560.000 zsák kávé áll rendelkezésre. Brazilia kávétermése az egész világ kávétermésének mintegy háromnegyed részét teszi. Exportja az előző éviéhez képest 14.7%-kal emelkedett, míg ezzel szemben a többi államé 10.72%-kal csökkent.

 # Dánia búzaliszt-importja. Az év első hat hónapján Dánia búzalisztbehozatala, mely a jelentéktelen francia behozataltól eltekintve csaknem kizárólag Angliából származik, tovább emelkedett. Hogy ez az emelkedés milyen arányokban folyik, a következő számok mutatják: Januárban 20.145, februárban 37.078, márciusban 61.556, áprilisban 83.368, májusban 100.969 és júniusban 119.550 métermázsa búzalisztet hoztak be az országba. Dánia az 1936. évben hozta be eddig legkevesebb búzalisztjét, 83.734 mázsát. Legnagyobb behozatala az 1928. évben volt, mikor is 777.396 q búzalisztet importált. Rozslisztet 1937 óta nem hoztak be külföldről az országba.

 # Alagut az Andeszekben. Argentinai és chilei mérnökök a végső simításokat végezik azokon a terveken, melyek Argentinát és Chilét összekötő és az egész Andes hegyláncon keresztül vezetendő vasuti alagut megépítését készítik elő. Az alagut a délamerikai sajtó szerint 45 km. hosszúságban készülne. Igy a világ leghosszabb alagutja lenne és 400 millió aranyfrankba kerülne annak elkészítése. Elkészítéséhez legalább is 5 év lesz szükséges. Eddig a világ leghosszabb alagutja a Simplon alagut volt, a maga 19 km nyi hosszúságával.

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.

Telefon: 113-703 és 120-262.

GYÁRT:

bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK

Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. szám.

Romániai malomhirek.

Módosították a gabonaértékesítési törvényt.

A Hivatalos Lap október 26.-i számában jelent meg a gabonaértékesítési törvény módosítása. A törvénymódosítás érinti az összes malomkategóriát, mert szabályozza és korlátok közé szorítja a búzavásárlást, valamint kötelezővé teszi a vámmalmok részére is a tizedes mérlegek használatát, az eddigi mércék és vékák helyett. A rendelet fontosabb rendelkezései: Kereskedelmi malmok sem az 1939. évi, sem az előző évek terméséből származó búzát nem vásárolhatnak, csupán a nemzeti szövetkezeti intézet által kijelölt szövetkezeti szervek ellenőrzése mellett és az említett intézet által megállapított feltételekkel. A kereskedelmi malmok közé sorolt szisztematikus malmoknál található összes búza- és lisztmennyiségeket a földmívelésügyi miniszter kiküldöttei leltározzák.

Az ú. n. parasztmalmokban lepecsételik a daratisztítókat.

Elrendelte a pénzügyminiszter, hogy az ú. n. parasztmalmokban levő és fínomabb lisztek előállítására szolgáló járatokat és gépeket le kell pecsételni s így tenni lehetetlenné, hogy jobb és fínomabb lisztet készíthessenek. Azokban a parasztmalmokban tehát, melyekben hengerekkel őrölnek, a dara- és dercetisztító gépeket fogják lepecsételni.

A malmok könyveit az ellenőrök nem vihetik magukkal.

Korábbi rendelet alapján a pénzügyminiszter újból eltiltotta azt, hogy ellenőrző közegek a malmok és liszteladással foglalkozó vállalatok könyveit magukkal elvigyék, mert ezáltal megakadályozzák az adókötelest a könyv pontos vezetésében s bírságolásoknak teszik ki őket.

Fogytán van a szitaselyem Romániában.

A malomipar panaszkodik, hogy a műszaki üzletekből a szitaselymek kezdenek kifogyni s hogy egyes leghasználtabb számok már is hiányoznak. A selyem behozatalára az állam ad ugyan engedélyt, de nehéz megkapni a svájci kiviteli engedélyt. Ezért a malmok intervenciót sürgetnek.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás. Szövetségünk szívesen látná, ha az önképzőköri és szervezőmunka a régi mederben folytatódnék. Abban a reményben, hogy a helyi hatóságok az önképzőköri és szervezőbizottsági ülések megtartása elé nem gördítenek akadályt, felkérjük az önképzőkörök igen t. vezetőit és azon Kartársainkat, akik a szervező összejövetelek rendezésére és vezetésére vállalkoznak, szíveskedjenek a helyi hatóságoknál megérdeklődni, hogy az ülések megtarthatók-e és kedvező válasz esetén közöljék a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b.), hogy mikor és hol kívánják a legközelebbi ülés megrendezését.

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. cimére szíveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

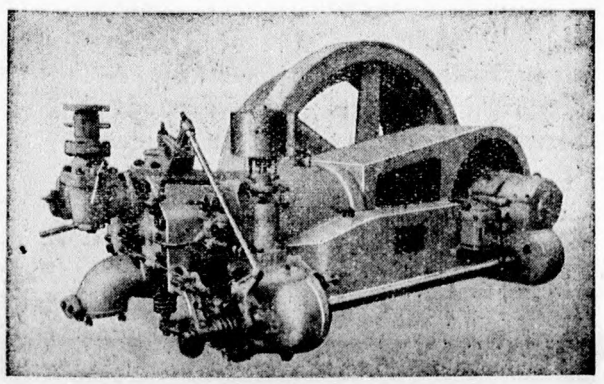

SZÍVÓGÁZ-MÓTOROK

BARNASZÉN, FA, KUKORICACSUTKA, STB. ELTÜZELÉSÉRE

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, V.,

VÁCI-UT 152. — TELEFON: 290-835. SZ.

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 498-598.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Flégner Ádám. A szójababról — mielőtt termelésével kísérletezik — tudnia kell, hogy hazánkban kat. holdanként 20 q-ás termést is hozhat, ha a körülmények és a talaj ilyen termésnek kedveznek. Ilyen körülmények és talajok a párás Duna mentén, vagy a televényes talajú Zala völgyének meleg és nedves éghajlata alatt, esetleg egyéb, megfelelő adottságokkal rendelkező és a szójababot egyúttal beérlelő vidéken vannak. Másutt nálunk a szójabab köztudomásulag csak 8—10 mázsás átlagtermést hoz. Termelési, vetési utasításért, vetőmagért, esetleg termelési szerződésért szíveskedjék az Olajmagértékesítő Szövetkezethez (Budapest, Tükör-utca 2.) vagy a lakóhelye szerint illetékes Mezőgazdasági Kamarához fordulni.

M. I. Ujkécske. A szolgálati viszonyt úgy a munkaadó, mint a munkavállaló bármikor felmondhatja, ha egyébként a törvény értelmében jár el. A törvény nem tiltja azt, hogy a munkavállaló betegségének tartama alatt felmondani lehessen. A munkavállalónak csupán fegyvergyakorlatra bevonulásának tartama alatt nem lehet felmondani állását. A törvény arra is jogot ad a munkaadónak, hogy az alkalmazott tartós munkaképtelensége esetén felmondás nélkül, azonnali hatállyal elbocsássa, mert ezzel a szerződésileg elvállalt munka teljesítésére képtelenné válik. A bírói gyakorlat rendszerint hat heti betegség után engedi meg a teljesítésre képtelenség védelmezését. A munkaadó tehát nemcsak törvényesen, hanem humánusan is járt el, amikor nyolc heti betegség után nem élt azonnali elbocsájtási jogával, hanem felmondás útján szüntette meg a szolgálati viszonyt. Megemlítjük azonban, hogy a molnársegéd felmondási ideje nem 14, hanem 15 nap. A fizetéses szabadságra, illetőleg a fizetéses szabadság tartamára neki járó munkabérre azonban a kérdezett jogosan tarthat igényt s azt a munkaadótól követelheti is. A csekklapot elküldtük.

Walter János molnár. Az ipartörvénynovella 49. §. harmadik bekezdése szerint „Az iparos igazolványa alapján ugyanabban a községben személyes vezetése, illetőleg amennyiben iparát üzletvezető alkalmazásával gyakorolja, ugyancsak az ületvezetőnek a vezetése alatt több üzlethelyiséget (műhelyt, boltot, irodát) tarthat, de köteles mindegyik üzlethelyiséget, annak megnyitásától számított 8 nap alatt az iparhatóságnak bejelenteni". Az idézett törvény hatályát azonban ideiglenesen felfüggesztette az 5.850/1933. M. E. számú és 6.430/1938. számú rendelet, mert a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 53.395/1938. I. b. K. K. M. számú döntvénnyel kimondja, hogy új üzlethelyiségnek ugyanabban a városban, vagy községben nyitása tekintetében kimondott tilalom alól kivételt csak a hatáskörrel bíró miniszter engedélyezhet, miért is az iparjogosítványok kiadása, illetőleg *új üzlethelyiség nyitásának tudomásulvétele iránt előterjesztett folyamodványok döntés végett a hatáskörrel bíró miniszterhez terjesztendők fel.* Az Ön esetére az imént idézett legutolsó mondat vonatkozik. Tehát azt ajánljuk, tegye meg a törvény által előírt bejelentést, kérve annak tudomásul vételét s irja le benne azokat, melyek a daráló kibérlésére kényszerítik. Nyiltan emelje ki a gazdasági okokat, hivatkozzék arra, hogy a két üzem közül külön-külön egyik sem birna megélni s így a józan ész is azt kivánja, hogy a két üzem egy kézben összesittessék, mert így kisebb költséggel nagyobb eredményt lehet elérni. — A telepengedélyt nem szükséges átirni az Ön nevére akkor sem, ha a darálót kibérli. A telepengedély ugyanis — bár névre van kiállítva — de nem személyre, hanem arra az *ingatlanra* vonatkozik, amelyre kérték. Ha tehát Ön megkapja a miniszter engedélyét a darálóra, akkor abban nyugodtan folytathat üzemet, anélkül, hogy a telepen engedélyről — ha egyébként meg van és rendben van — csak egyetlen szó is esnék.

Szatmári olajsajtolóüzem. A napraforgóolaj készleteket a 12.113/1939. M. E. számú rendelet 50 mázsán felüli mennyiségben valóban zárolta. Azonban a Budapesti Közlöny 1939. szeptember 12-iki 206. számában megjelent 46.903/1939. Ip. M. számú rendelet ennek megváltoztatásával akként intézkedik, hogy napraforgóolaj *engedély nélkül felhasználható és kiszolgáltatható,* ha csak a miniszter a készlettulajdonoshoz intézett felhivásában ellenkezőleg nem intézkedik (4. §.) Természetesen a rendeletben megszabott *bejelentési kötelezettség* továbbra is fennáll.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. Továbbra is állandó érdeklődés mutatkozik malmok és exportőrök részéről. A Futura rt. is beszüntette a vidéki bevásárlási korlátozásokat. Ugy vidéki relátióban, mint pesti paritásban megélénkült a kínálat.

Rozs. Az árkormánybiztosság ármegállapítása már éreztette hatását, amennyiben úgy az állomásokról már voltak kisebb tételek a piacon. Főleg Dunántúli tételeket keresnek hizlalási célokra.

Árpa. Takarmányárpában még mindig nem mutatkozik kereslet. Sör árpa ujbóli megállapítása óta még nem alakult ki üzlet. A sörgyárak a régi árakat fizetik I. minőségi tételekért.

Zab. Hajóáruban közepes a kínálat. A tiszavidéki vagón áruban azonban mérsékelt kínálat volt észlelhető, miután ezen tételekre közszállításokra voltak vásárlások és a jó minőségekért magasabb árakat engedélyeztek.

Tengeri. A hizlalók részéről mérsékelt volt a kereslet és az új ár megállapítása alapján, illetve ennek keretén belül még nem alakult ki az üzlet.

Korpa 8-as. Korpa iránt állandóan nagy az érdeklődés, a kínálat nem kielégítő. A 8-as takarmányliszt üzlettelen.

Felhívjuk egyébként az érdekeltek figyelmét, hogy az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa megállapította a rozs, árpa, zab, tengeri legmagasabb árát, melyről részletesen külön cikkünkben számolunk be.

Lisztpiac. A forgalom megélénkült és a sütőipar részéről későbbi terminusokra történtek nagyobb vásárlások, főleg fehér lisztek iránt mutatkozik nagyobb kereslet és tekintettel a jobb exportlehetőségekre, a malmok részéről 0-ás lisztekből mérsékelt kínálat volt észlelhető.

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

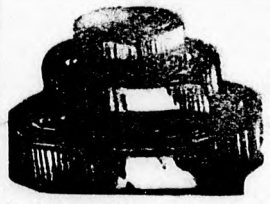

legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.
Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

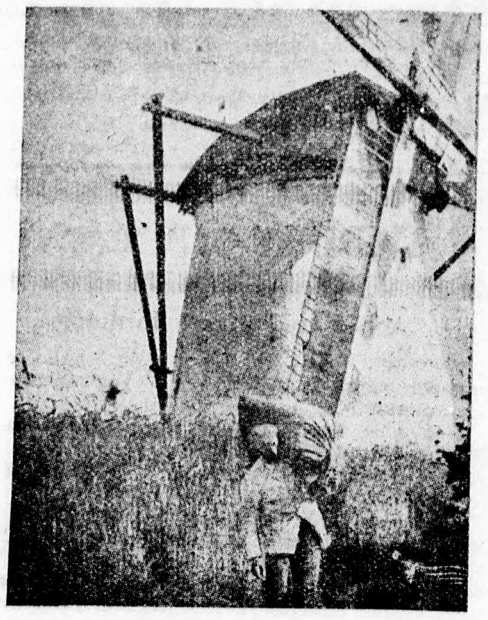

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft.
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza	19.80—20.80	Egyéb tengeri	19.15—19.35
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.00—21.85
Duna—Tiszaközi		Prima sörárpa	19.50—20.05
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.00—19.85
Dunántúli búza		I. r. tak. árpa	17.10—17.35
Kisalföldi búza		Középm. tak.-árpa	16.60—16.85
Pestvidéki rozs	14.60—14.85	I. r. zab	19.15—19.30
Más szárm. rozs	14.80—15.05	Közép. min. zab	19.05—19.15
Tiszántúli tengeri	19.15—19.35		
Rozs márciusra		15.73	

Erőtakarmány:

Árpakorpa	15.25	Borsóhéj	18.25
Búzakonkoly	12.50	Borsó takarmányliszt	14.50
Konkolydara	13.00	Darált köleshéj	5.50
Malátacsíra	10.00	Malombükköny	14.50
Halliszt	45.00	árak bpesti paritásban értendők.	

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás	20.95—21.05
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit	20.90—21.00

Vagyonváltság búza ára: november hónapra 20.— P.

Lisztpiac. 0-ás liszt iránt jobb érdeklődés mutatkozott, a kenyérlisztekben a forgalom a szokásos keretek között mozog.

Árak:

Búzakorpa	13.75—13.90
8-as liszt	16.00—16.50

Hivatalos lisztárfolyamok:
(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	38.00—39.15	5	31.15—32.30
0gg	37.00—38.15	6	26.05—28.30
0g	37.00—38.15	7	18.90—20.05
0 F	37.00—38.15	RO	27.75—29.79
2gg	35.65—36.30	ROI	25.00—25.75
2g	35.65—36.20	RI	19.00—20.75
4	33.40—34.55	RII	17.00—18.00

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . . . . 127—135

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

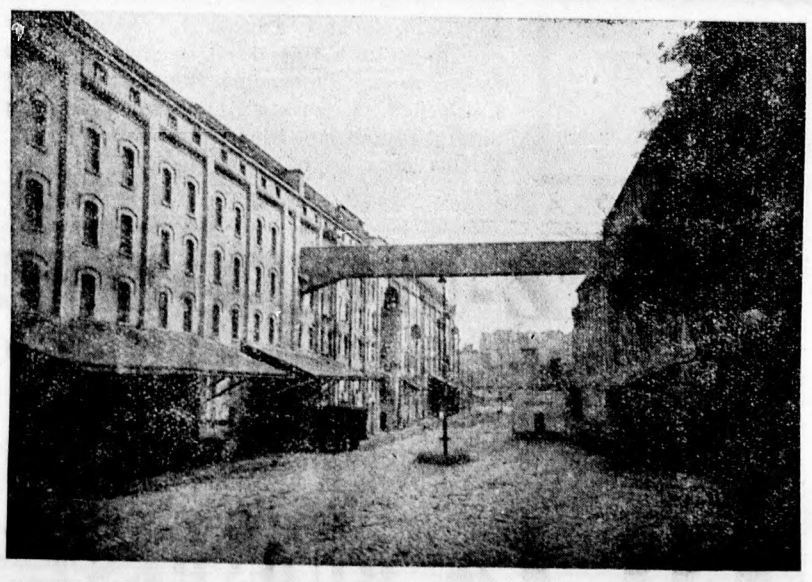

Megkezdődött a CONCORDIA
GŐZMALOM leszerelése!!!

Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

13044 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89.
Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939. november 18. 42. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., ISZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácáfolt. Bizony, a jó bornak is csak akkor van kelete, ha azt megfelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a leghatalmasabb államok is a reklámhoz kénytelenek fordulni! — A rádión **hirdetik** céljaikat, elveiket és igazságaikat. — Ön se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtik, vagy észre sem veszik. — Azért: **Hirdessen a Magyar Molnárok Lapjában!**

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Kettő erős fiút molnár tanoncnak azonnal felvesz. Mecskei, Gerde, Baranya megye. 1620

Visszaöntéses őrlésben jártas molnársegédet azonnali belépésre felveszek. — Személyes jelentkezők előnyben. Utiköltséget nem térítek. Müller Antal hengermalma, Fadd.

Molnársegédet keresünk mielőbbi belépésre, **lehetőleg Szabót,** ki mult évben nálunk dolgozott, jelentkezzen. Utiköltséget nem térítünk. Egri malom, Vámospércs.

Azonnali belépésre keresek nőtlen molnársegédet visszaöntéses malomba, állandó munkára, P 40.—, lakás, koszt mellett. Hadmentes előnyben. Török Gyula, Inánd, u. p. Csobád.

Keresünk józan, szorgalmas nőtlen molnársegédet azonnali belépésre, lehet kezdő is. Belentai főmolnár, Gamás.

Szerényigényü ügyes lakatost keresek 40 HP kőszéngázmotorhoz és egy nős molnársegédet. Ajánlatok kor, család, eddigi működés, fizetési igénnyel kér Tökölyi hengermalom.

LEVELEZÉS

28 éves rom. kat. malomszerelő benősülne, betársulna malomba. Csinos molnárlányok vagy hozzátartozóik leveleit 18—24 évig kérem „Törekvő 1610" jeligére a kiadóba. 1610

Malomtulajdonos 34 éves keresztény leánya férjhez menne olyan hozzáillő emberhez, aki a malom, valamint a föld és szőlőgazdaság vezetéséhez ért. „Malomtündér" jeligére. 1645

Hirdetett állás betöltése után köszönetem a pályázó uraknak. Tarján Márton, Pusztavám. 5888

Benősülne keresztyén malomtulajdonos intelligens, 25-éves fia, molnárszakmában, könyvelésben, mázsálásban, gépészségben elismert képzettséggel, csinos, intelligens molnárleányok válaszukat „Szeretnék boldog lenni" jeligére a kiadóba küldjék. 5885

ÁLLÁST KERESŐK

Középkorú, a szakma minden terén perfekt, tanfolyamot végzett molnár bármikorra iparigazolvánnyal elhelyezkedne főmolnárnak. Cseke Ferenc, Nagyberény. 1641

Középkoru szakképzett molnár azonnali belépésre munkát keres. Ambrus Mihály, Hernádnémeti. Zemplén megye. 1646

Január 1-re középkorú főmolnár, nős, állását változtatná, bármilyen rendszerű malmot elfogad, az őrlőkkel bánni, szeretni tud, hibás malmot rendbehoz. Meghívást kér „Kovács" Dombóvár. Poste restante. 5882

Önálló molnár elvállalná 10 járatig vámmalom kezelését bármilyen rendszerben. Összes motorokról vizsgázott. Megfelelő kaucióval is rendelkezik, havi elszámolásról is lehet szó. Meghívást „Igazi szakember" jeligére kérek. 1618

Molnármester mindenben gyakorlott, iparengedéllyel és pár ezer pengővel rendelkezik, állást keres. Toldi Sándor, Budapest, VIII., Jázmin-utca 7. I. emelet 9. 1649

34 éves nős molnár állást keres mielőbbre. Katona György, Kerekegyháza. Farkas János-ut 57. sz. 1647

Könyvelői mázsálói állást keres több éves gyakorlattal 37 éves, keresztény, nős ember. Az összes könyveket felelősség mellett vezeti. Szíves meghívást kér, távolság nem határoz, Berezsnay József, Kenészlő, Szabolcs megye.

Molnársegéd fiatal, nős, a kiőrlés minden ágában jártas, jó bizonyítvánnyal állást keres. A malomszerelést önállóan elvállalja. Pócs István molnársegéd, Recsk.

Kiscsaládú molnársegéd állást keres bármikori belépésre. Szíves meghívást kér Sándor István, Tápiószele. Ceglédi út 107. 1642

Kezelőmolnár jobb segédi állást keres 35 éves nős molnársegéd. Cím: Hajcsár Jenő, Kenézlő. Szabolcs megye. 5886

VEGYESEK

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

29/600 3/8 hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Eladnám vagy kisebb hengerszékért elcserélném 29×60-as hengerszékemet. Jó állapotban lévő használt kalapácsos darálót vennék. Árajánlatot kér Hatkerekű malom, Pápa. 1643

Felvidéki malom, jó búzatermő vidéken, modern 4 járatú, 2 lakóházzal, istálló, kamrák és az összes melléképületekkel s a malomhoz tartozó 12 kat. hold prima szántóval, az összes gazdasági felszereléssel 30 ezer pengőért eladó. Vagy **benősülhet** népszerű szakképzett molnár 15 ezer pengővel. Cím a kiadóhivatalban. 5881

Különleges köleshántoló gépet, kő, parafa, agyag nélkülit, tisztán fából, 3—4 mázsa óránkénti teljesítménnyel, üszkös kölesből is tisztán dolgozik, nem tör, készít Sütő István, Hajdúböszörmény, Dorogi utca 45. 5883

Zsáktaliga, gőzölt bükkfából könnyen kezelhető formában, mely eddig ilyen kivitelben nem volt nálunk forgalomban, darabonként 27 pengőért kapható: László és Fia cégnél, Budapest V., Alkotmány-utca 25. 2233/1

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: **Horetzky Károly,** Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Seck dupla hengerszékek 25/60, 30/50 és 3/40 méretekben kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/a

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszünt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Főtengelyek és hengerek csiszolása, **valamint az autó- és szántómotor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.).** 2041

21/a 21-es Ganz hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/4

Gázgenerátor szabadalom eladó, esetleg gyártási engedélyt adok. Magyar szabadalom száma 4033/1938. Bármilyen tüzelőanyagnál garantáltan kátránymentes tiszta gáz nyerhető. Kohógázak fejlesztésére is kiválóan alkalmas. Meglevő generátorok átalakíthatók. Uj berendezést, átalakítást vállal szabadalomtulajdonos Tóth Jenő lakatosmester, Budapest, Garam-u. 23. fsz. 4. 1621

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Eladó malom, esetleg fele is Tiszavidéki hatosbúza rendszer olajütővel. — Barta Ferenc, Kötelek 5890

Wörner fekvő gabonakefélőgép 8 mázsa teljesítményre raktárról szállítható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6—8. sz. 2009/3

Műszaki cikkeket gépszíjakat, hevedereket, szitaselymeket, legjutányosabban szállít: Galambos Andor műszaki kereskedő, Budapest VI., Nagymező-utca 7. 2400

30/60 Seck tartalékhenger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Krischáber Károly Budapest, Klapka-utca 7/b. 2066

Egy darab — HP, váltóáramú 120" 220", 380" elektromotor, szivattyúval, állvánnyal eladó. Budapest, **Andrássy-út 68.** — Garage.

Teveszőr és Atlasz gépszíjak 150—600 mm-ig kifogástalan állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelű Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Eladó búzatermő vidéken 14 járatu malom, 65 H. P. szivógázmotor-meghajtással. Cím: Bekes malom Mélykut, Bács megye. 1594

Szakképzett középkorú, kiscsaládú molnár vagyok. Társulnék pár ezer pengővel malombérlethez, esetleg kisebb vízimalmot bérelnék, vagy jobb forgalmú malmot átvennék elszámolásra. Pápai Lajos, Répcecsáford. 1625

Rotor hámozódob hármas Rentábelhez, keveset volt használva, jutányosan eladó. Hungária malom, Jászberény. 1624

130 lóerős nyersolaj motor, 2 hengeres Lang-Sulzer eladó. Érdeklődések „Dunánál 2035" jeligére a kiadóhivatalba. 2035/r

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Wörner-Reform dupla daratisztítógép, 2×350 mm-es, raktárról kapható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6-8. 2009/4

Kitünő állapotban levő árpakása hántoló, Holländer osztályozóval olcsón eladó. Szikszói Gőzmalom. 1644

Darálóköveket önélesedő nagyteljesitményüek: Nagy Ferenc mükő- malomkőgyára, Dunaföldvár. Ezüst éremmel kitüntetve. 5358

Eladó vagy bérbeadó két vizimalom cirka huszonöt hold rét és szántóval, Apácatornai háromjáratu turbinás, háromszobás modern lakással, vasut két kilométer, műut mellett közvetve, másik köves út keresztezi, elsőrendü vidék, másik malom rozs és darálásra van berendezve, érdeklődni lehet vagy válaszbélyeggel válaszol, Boronyák János, Apáczatorna. Karakószörcsök. 5889

Malomszereléseket felelősséggel vállalok, hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomtechnikus, Hajduszoboszló. 5887

Eladó hét Ganz kombinált rovátkoló gép. Bővebbet: Schäffer Miklósnál, Miskolc. 1648

Kettő darab pótfelbontó eladó 325.— P-ért, egy darab gazdasági, dupla daratisztító 750.— P-ért. Keresünk megvételre Hoffer-gyártmányú golvós, dupla felbontó gépet, 22-ős hengerhez töretö és síma hengerszéket. Malomipari kft., Hajdúböszörmény.

Langen és Wolf barnaszéntüzelésü, 30 HP, motor, üzemképes, eladó 2500.— P-ért. Zsuffa Pál, Lajosmizse.

Egy jó karban lévő, Wörner-féle szimpla daragép 450×500 méter szitáló felülettel, beépített ventilátorral eladó. Vállalok uj síkszitákat, daragépeket és malomszerelést. Nagy Kálmán malomszerelési vállalkozó, Debrecen, Miklós-utca 18.

Golyóscsapágyak **csapágyházak,** használtak, újak, **transzmissziók,** alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., **Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál)** 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. **Ürményi Károly** műszaki nagykereskedő, a **Baross Szövetség tagja,** Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak **és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22.** 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervas-**részek, kővasrészek, közlőmű-alkatrészek és az összes malomberendezési cikkek** jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel **eladó: Horetzky Károly,** Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkönyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védigyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, **csapágyházakat** legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6. 469

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítómühely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Keresek megvételre 200 literes vashordókat. Gerendásy Endre, Tápiósüly, Pest megye.

Bérbeadó sürgősen, hosszabb időre, 3 község és több uradalom egyedüli vám- és olajmalma. — Válaszbélyeg ellenében vagy személyesen tárgyalunk, Berezsnai-malom, Kenészlő, Szabolcs megye.

Kétjáratu vízimalom 6 éves bérlete, olcsó bérlettel január 1-re, más vállalkozás miatt nagyon olcsóért átadó. Gyenesdiás vízimalom, Zala megye.

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Wörner gyártmányú 4 részüs szabadonlengő síkszita olcsón kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/2

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, baranszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfurásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

2. sz. hámozógépek Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Függőleges kövü darálók uj és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerü javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyürük gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépmühely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Benzinmotor 7—8 HP. gyárilag generáljavítva, előnyös árban eladó László és Fia cégnél, Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/a

Függőleges Jindrich daráló III. 55 cm átmérőjü kövekkel jutányosan eladó László és Fia cégnél Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/b

Szabadonlengő síkszináik 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Egyenáramú dinamó (elektromotor) olcsón eladó. Barikó János, Tab.

Bérbeadó vagy eladó családi okok miatt 2½ vagónos vám- és kereskedelmi malom, főútvonal mentén, Pesttől 50 km. 9 járat búza, 5 rozs, 100 HP gőzgép B. W. kazánnal, lakással, éjjel-nappal üzemben, 3 vagón búzáért. Vincze Lajos, Czeglédbercel.

Kiárusítás:
21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Bérbeadom vagy kereskedelmi őrléshez pénzestársat keres kettő vaggonos malom. Válaszokat „Tiszavidéki malom 5868" jeligére e lap kiadóhivatalába kérek. 5868

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK
repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése
Lakos és Székely gépgyár
Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.
Uj berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely.

100—120 HP erős Diesel vagy fél stabil **gőzgépet megvételre keres** lovag **Kolimann Árpád,** Budapest, X. Dömsödi-u. 19.

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv**
kis és nagy alakban. Ára darabonként P 4.—
2. **Vámdarálási könyv**
Ára darabonként P 2.—
3. **Gabonaraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
4. **Őrleményraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
5. **Őrlési (malter-) könyv**
Ára darabonként P 2.—
6. **Pénztárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
7. **Folyószámlakönyv**
Ára darabonként P 2.—
8. **Tárolási könyv**
Ára darabonként P 2.—
9. **Idegenkereskedelmi őrlés könyve** Ára darabonként P 2.—
10. **Őrletgyüjtő-könyv**
Ára darabonként P 2.—
11. **Alkalmazottak nyilvántartási és szabadság-könyve**
(a 3000. sz. rendeletnek megfelelően). P 3.20
12. **Zsákbárca**
külön a gabonához (sárga) és külön az őrleményhez (rózsaszín) 500 darabonként P 1.—

Kapható a
MAGYAR MOLNÁROK LAPJA
KIADÓHIVATALÁBAN

MALOMGÉPEK,
malomberendezési tárgyak, tizedes és automatikus mérlegek 15, 20, 50, 100, 150, 200 kg-ig jutányosan kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

CSIZMAZIA LAJOS:
A Malomipar Technológiája
c. könyv
kapható lapunk Kiadóhivatalában.
Ára P 5.—

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, tésü, kulcs, doboz, bőrtok állandóan raktáron.
ÓR- és AUTÓÓRÁK,
valamint kilométerlelzők szakjavító műhelye
SCHVARCZ TESTVÉREK
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű
Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.
Új és gyárilag javított malomgépek:
Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomköjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszíták minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm-es hengerekhez.

Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,
Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

Stabil és félstabil gőzgépek,
kazánok és alkatrészek, műhelygépek, kézi szerszámok kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

A valódi svájci
SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált
A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyilások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

ALKATRÉSZEK SZIJTARCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

CSILLAG GYULA
SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁRA
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Telefonszám: 291-575.
Szivattyuk,
Fecskendők,
Altalaj-, Feltalaj-
tüzcsapok,
Viz-, Gaz- és Fűtési
tolózárak.
Állandóan nagy készlet!
Olcsó árak! Kérjen árajánlatot!

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. Szeszszabadraktár. Szesznagykereskedés.
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939. november 18. 42. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FELÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 28.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Buzaexport helyett lisztexportot!

A tengeri blokád nemcsak a hadviselő, hanem a semleges államok körében is egyre jobban érezteti hatását. Ez a hatás azokban az intézkedésekben nyilvánul, melyek a legtöbb állam részéről gyors egymásutánban, az élelmiszerek és nyersanyagok forgalmának korlátozásában, jegyrendszerek bevezetésében követik egymást. Ma már nem igen van állam Európában, mely az élelmiszer ellátás tekintetében ne táplálna aggályokat és ne tenne pereventív intézkedéseket.

A búzaimportra szoruló államok egyik legnagyobb gondja a kenyérellátás. Hiába vannak meg a tengerentúli óriási búzafeleslegek, ha azokat a tengeri utak bizonytalansága s más egyéb okok miatt nem lehet a szükséges iramban és mennyiségben Európába szállítani. Igy az érdekelt államok tekintete szükségképpen Keleteurópa felé irányul. Magyarország ebből a szempontból a legkedvezőbb helyzetben van, részint geografiai fekvése, részben pedig búzájának kitűnő minősége révén.

Éppen a mult számunkban közöltük a svájciaknak egyik svájci malomipari szaklapban megjelent aggodalmas cikkét a magyar búzakivitel jövő kilátásait illetőleg. Az, hogy közben egy többszáz vagonos magyar búzaajánlat Svájc részéről nem talált elfogadásra, a mi értesülésünk szerint főként a svájci malmok pillanatnyi túltömöttségére vezethető vissza és nem bír jelentőséggel. Mindinkább közeledik az az idő, amikor búzánkért nemcsak eddigi átvevőink, hanem mások is versengeni fognak. Ebből a szempontból az idő a mi szövetségesünk.

Már most kellene azonban előkészíteni azt a szilárd elhatározást, hogy az adandó konjunkturák megalkuvást nem ismerő kihasználásával *ne búzát, hanem őrleményeket exportáljunk.* Akinek szüksége lesz a kenyérre, az bizonyára őrelményeket is szívesen elfogad, ha nem tud búzához jutni. Ezt annál is inkább mindenki megteheti, mert a magyar őrlemények miatt nem kell szégyenkeznünk. Keverési célokra épen olyan jól fel lehet használni a magyar lisztet, mint a magyar búzát.

Egyetlen akadályt a meglévő kereskedelmi szerződések képeznek. De már nagyobb, fontosabb szerződéseket is megváltoztattak a világon s így semmi komoly akadálya sem lehet a jövőben annak, hogy a magyar malomipar régi kívánsága teljesedésbe menjen. Teljesedésbe menjen nemcsak a malomipar, hanem egész nemzetgazdaságunk javára és előnyére.

Nem akarunk unos-untig elcsépelt közhelyeket idézni, de mégis rá kell mutatnunk arra, hogy milyen előnyöket jelent számunkra, ha a búza feldolgozásának, felőrlésének munkabérét magyar munkások keresik meg. Mit jelent mezőgazdaságunk szempontjából, ha annak az 5—10 millió métermázsa búzának takarmánylisztje és korpája —, melynek kivitelével számolhatunk — az országban marad és a magyar gazda állattenyésztését, újabb kivitelek forrását mozdítja elő.

Ismételjük, máris elő kell készíteni ezt az akciót. Nem érünk rá ezen sokáig tanakodni, Pató Pál módjára. Ne tegyük ki magunkat mégegyszer annak a balfogásnak, melyet már egyszer elkövettünk s melynek levét még ma is — és félő, hogy még évtizedekig — első sorban malomiparunk issza meg.

Az 1923/24. gazdasági év eseményeit idézzük. Akkoriban Ausztria mindent elkövetett, hogy magyar liszthez jusson. Füt-fát igért. Hajlandó volt sok-sok évre lekötni magát a magyar liszt szerződéses átvételére. Akkoriban azonban nem tudtunk a helyzet magaslatára emelkedni s nem tudtuk átérezni, mit jelentene a magyar malomipar, a magyar mezőgazdaság és egész közgazdaságunk szempontjából egy ilyen szerződés megkötése. Ahelyett tehát, hogy a szerződés megkötését, őrleményeink exportját előmozdítottuk volna, *minden métermázsa magyar lisz kivitel után 5 métermázsa búzavámot adóztunk,* ezzel megnehezítve malmaink lisztkivitelét. Igy adtunk helyet az amerikai lisztnek s búzának az osztrák piacon.

Ettől az időtől kezdődik az osztrák malomipar tökéletesítése, fellendülése. — Tökéletesítésére fejlesztésére az az intézkedés adta meg az impulzust, mely liszkivitelünkre 100 kg-onként 5 q kiviteli búzavámot rótt s ezzel hosszú időre feladta a magyar malomipar elsőbbségét.

Most közeledik az az idő, amikor újból alkalom nyilik arra, hogy az erőltetett búzakivitel helyett a lisztexportra térhessünk át és legalább is részben jóvátehessük a multak mulasztásait. A lehetőségeket bűn volna kihasználatlanul hagyni, tehát őrködjünk éberen, de elsősorban őrködjék maga a malomipar saját sorsa felett.

◆

Kenderrel kevert papirzsákok kerülnek forgalomba.

A nyersanyag ellátással kacsolatos nehézségek szükségessé tették a kenderrel kevert papirzsákok gyártásának megkezdését. Nem annyira szállítási, mint inkább valutáris okok adták meg erre az impulzust. Legtöbb fontos mezőgazdasági cikkünket jutazsákokban kell exportálnunk. A juta azonban egyike azoknak a nyersanyagoknak, melyek csak nemes valutáért kaphatók, amiben előrelátó takarékosságra van szükség. Ebből következik, hogy olyan országokban, melyek nekünk sem fizetnek nemes valutával, mi sem szállíthatunk jutazsákokban. A belföldi forgalomban pedig minden különös nehézség nélkül térhetünk át a papirral kevert zsákok használatára. Az újfajta zsákoknak egyedüli hátránya, hogy a régieknél drágábbak lesznek, mert a gyártási anyagok is drágábbak és az előállítás is költséges, miután a jutagyáraknak egész sereg speciális új gépeket kell beszerezniök. Az árkülönbözet egyébként nem lesz olyan mérvű, hogy az exportra lényeges befolyást gyakorolhatna és ebből a szempontból már azért is nyugodtak lehetünk, mert az árakat az árkormánybiztos fogja megszabni.

A vámőrlési önköltségek megállapitása.

Annakidején közöltük, hogy az árellenőrzés országos kormánybiztosa a malomipari küldöttség előtt kilátásba helyezte, hogy az őrlési önköltségek megállapításának munkálataival a hivatal november elejére el fog készülni s akkor sor kerül az őrlési díjak méltányos és igazságos rendezésére.

Itt van tehát az ideje annak, hogy a malomipar érdeklődést mutasson az önköltségi ármegállapítás eredményei iránt és szorgalmazza az őrlési vámok újabb, méltányosabb és az időközben megnövekedett malmi rezsiköltségekkel arányban álló megállapítását.

Évek hosszú során át hiába harcolt iparágunk csupán csak azért, hogy az őrlés átlagos önköltségei hivatalosan és számokban kifejezve megállapítassanak. A malomipar ezen kérelme azonban állandóan és a legkülönbözőbb címeken elutasításra talált. Mindenki tudja, hogy mindig a politika játszott közre abban, hogy a malomiparnak, még mértékadó helyeken is elismert, méltányos kérelme ne mehessen teljesedésbe. Igy jutottak a magyar malmok odáig, hogy az olcsóbb üzemanyaggal dolgozó jól foglalkoztatott német malomipar minimális 2.80 márkás őrlési díjával szemben a magyar malmok 10%-os búzavámkeresete még a 20 pengős búzaár mellett is 2.20 pengőben értékesül, holott az átlagos őrlési önköltség ma már 2.60—3.40 között mozog, a malom üzemkihasználása szerint.

Ma már szerencsére talán eljutottunk arra a mesgyére, ahol az út annak belátásához vezet, hogy mindenki számára lehetővé kell tenni a polgári keresetet, csak ebből a — bár legszerényebb — polgári keresetből lehet az állam adóigényeinek eleget tenni, a szociális terhekhez hozzájárulni és a munka folytonosságát biztosítani.

Onnan tehát, ahol ez a megismerés urrá lett a lelkek felett, csak egy lépés választ el bennünket az őrlési vámok igazságos és méltányos — nem rendezéséig, hagyjuk a frázisokat — hanem felemeléséig, amit a magyar malomipar már tovább nem nélkülözhet.

A mezőgazdasági legkisebb munkabérek tervezete és kihatása a malomipari őrlési díjra.

Az ország egyes részein már eddig is voltak a mezőgazdaságban minimális munkabér megállapítások. Ez azonban korántsem jelentette a kérdés alapos és országos rendezését s így mindinkább előtérbe került annak felismerése, hogy a mezőgazdasági minimális munkabérek egységes alapelvek szerint, de vidékenként a helyzethez alkalmazkodólag való intézményes rendezés immár elkerülhetetlen és sürgős országos érdek.

Az érdekeltekkel való alapos megbeszélések és előkészítés után — értesülésünk szerint — a földmívelésügyi miniszter a rendelettervezettel elkészült. Megyei munkabérmegállapító bizottságokat fognak szervezni, melyekbe 4—4 tagot a munkaadók és munkavállalók fognak delegálni.

A malomipar szempontjából ez a kérdés sokkal nagyobb jelentőségű, mint az első pillanatra látszik. A vámőrlési díjak igazságos és méltányos megállapításának mindig a gazdasági munkás, az uradalmi cseléd nyomoruságos helyzete volt egyik akadálya, bár ezt ilyen formában és nyiltan sohase hangoztatták. Csak azok tudhatnak a dologról, akiknek számos esetben volt alkalmuk az őrlési vámokról, vármegyei vezetőkkel s egyéb illetékes tényezőkkel tárgyalásokat folytatni s akik előtt minden egyes forum, minden egyes alkalommal felhozta és kihangsúlyozta, hogy a vámőrlési díjak felemeléséről főleg azért nem lehet szó, mert lehetetlen volna a mezőgazdasági munkásságra a legcsekélyebb újabb terhet is rakni, bármennyire is méltányosnak látszik a malmok kívánsága.

A bérrendezés remélhetőleg meghozza a mezőgazdasági munkásság helyzetének nagyon kívánatos javulását s akkor a vámőrlési díjak rendezésének egyik legsúlyosabb akadálya meg fog szünni.

Ma, amikor a mezőgazdaság a gabona-ártartásban megtalálja rentabilitását és el tudja viselni saját munkásainak jobb sorsba jutását jelentő többletkiadásokat, semmivel sem indokolható, hogy egy egész ipar léte a mezőgazdasági cselédség élet-standard-jától legyen továbbra is függővé téve.

„COLUMBA-LILIPUT“
nagyteljesítményű triőr
kis- és középmalmoknak
Kisebb szemveszteséggel tökéletesebben triőröz,
mint a lassúforgású triőrhenger

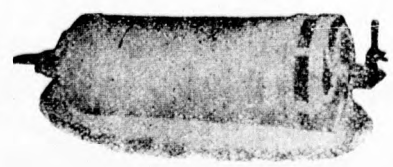

STAHEL ÉS LENNER
TRIŐR- és LEMEZLYUKASZTÓGYÁR RT.
Budapest, VI.,
Országbiró-u. 44—46. szám

A trágya összetételének befolyása a liszt sütőképességére.

Több kísérletező évtizedes munkájának eredményeként megállapítást nyert, hogy a föld trágyázásához használt anyagok a liszt sütőképességét, valamint annak fehérje- és sikértartalmát a legnagyobb mértékben befolyásolják. Így p. o. erős nitrogéntartalmú trágya a búza sikértartalmát és sikérjének minőségét nem javítja a kívánt mértékben. Egyébként kétségtelen megállapítást nyert a kísérletek során, hogy a gabona, illetőleg lisztjének jósága elsősorban *a gabona örökletes tulajdonságaitól függ*. Csak a legjobb örökölt tulajdonságokkal rendelkező búzából lehet kifogástalan, jó sütőképességű lisztet őrölni. Ez a tétel egyébként rozsra is vonatkozik. Ezen alapigazság szemmeltartása mellett lehet csak a trágyafféleségek összetételével bizonyos eredményeket elérni. Annél fontosabb azonban az a megállapítás, hogy valamely gabonafaj csak akkor tartja meg hosszabb időn át örökletes jótulajdonságait, ha a növényt megfelelően táplálják. Középminőségű 100 kg. búzában rendszerint 14.5 kg. víz, 66.5 kg. keményítő, tehát fehérje, 3 kg. cellulóze, 2 kg. magnézia van. A hiányzó súlyrészt kisebb mennyiségű kálium, kén, foszfor, só (Na Cl), mész, szilikátok, kénsavhydrát, vasoxid és egyéb anyagok alkotják. A gyakorlatban rendszerint négyféle mesterséges trágyát használnak, melyeknek főalkotórészei nitrogén, kálium, foszfor és mész.

Minden műtrágyázás azonban csak akkor fejt ki teljes hatást, ha a földet előzőleg természetes trágyával kezelték.

A nitrogéntartalmú trágya hatása a búzanövényen szembeszökő. A növény erőteljesen növekszik, élénk zöldszínű. A magképződés jó, a magvak fehérje és sikértartalma némileg emelkedik. A sikérmennyiség növekedése a lisztnél is pontosan kimutatható s így be van bizonyítva, hogy a magban összegyült fehérjetöbblet teljes értékű sikérfehérje s nem megy veszendőbe víz hozzáadásánál. Bebizonyosodott továbbá, hogy salétrom (nitrogén) befolyására a mag proteintartalma is emelkedett. Minden kísérleti év beigazolta, hogy a fehérjetartalom különösen olyan években emelkedett, mikor a nyár száraz volt és különösen akkor, ha a nitrogéntartalmú trágyát a mag kifejlődése előtt kapta a növény. A két megfigyelés bizonysága egyben annak, hogy a búza sikérmennyisége és sikérminősége erősen függ attól, hogy a növény tápnedvei milyen összetételűek, illetve milyen a tápnedv nitrogén koncentrációja a keletkező búzaszem proteinanyagának felépítése alatt?

Rozslisztnél nem volt tapasztalható hasonló trágyázás mellett sem a kelés javulása, sem a liszt vízfelvevőképességének növekedése. Ez is bizonyítja azt a korábbi tapasztalatot, hogy a rozs fehérjeanyagai a rozstésztában nem játszák ugyanazon szerepet, mint a búzatésztában a búza proteinjei.

A magas nitrogéntartalmú trágyázás — különösen nedves évjáratban — emeli a gabona megdőlésének veszélyét s hogy a növény elpuhul és így mindenféle növénybetegséggel szemben hajlamossá válik.

A fokozott kálitrágyázás sütőtechnikai szempontból elsősorban abban jelentkezik, hogy a búzaszemet héjában (a korpában) szívóssá és hygroszkopikussá (a nedvességet könnyen magábaszívóvá) teszi. Ezáltal őrlése könnyebbé válik, mert egyrészt a korpa nem őrlődik olyan könnyen széjjel, másrészt a búza nedvesítése és kondicionálása hatásosabb. Tehát a molnár azon törekvése, hogy korpamentes lisztet és lisztmentes korpát őröljön, könnyebben valósítható meg. A gabona növése alatt a kálium nagyobb biztonságot nyujt a növény lefekvése ellen, mert a növény szára szívósabb. Kálitrágyázás nem szaporítja és javítja a búza sikértartalmát és sikérminőségét közvetlenül, de közvetve igen, azáltal, hogy az szabályozza a talaj többi tápanyagának a növény által leendő felszívását.

Fokozott foszfortrágyázás a liszt, különösen a rozsliszt diasztatikus erejét növeli. A rozsliszt azon képessége, hogy a kelés alatt a keményítőt cukorrá változtatja s ezáltal maga készít magának keltető anyagot, annál a lisztnél, mely fokozott foszfortrágyázásban részesült rozsból készült, sokkal jobban érvényesült, mint más rozsból őrölt liszteknél. Amellett a kenyér térfogatnövekedése is jelentékeny volt. Búzalisztnél a liszt diasztatikus erejének javulása nem volt olyan erős, de még kimutatható volt. A kísérleti lisztek fehérje- és sikértartalma egyébként nem változott, kivéve nedves évjáratokat, amikor ezek némileg csökkentek.

A fokozott mésztrágya használata a növény növekedését segíti elő és a talaj kártékony savhatásait mérsékeli. A kenyérben, úgy búza-, mint rozskenyérnél a pórusok kisebbek. Őrléstechnikai szempontból a lisztben és tésztában nem okoz egyébként különös változást. Erősebb alkalmazásánál azonban a fehérjetartalom csökken.

A kísérlet eredményei újból bizonyították, hogy az egyoldalú trágyázás feltétlenül kerülendő s hogy az összes tápanyagok megfelelő arányban való jelenléte a kiváló minőségű búza és rozs termelésének legjobb biztosítéka. Legjobb eredményt úgy minőség, mint mennyiség tekintetében a természetes istállótrágya adott. Az ezzel kezelt földben termelt búza és rozs lisztjéből sütött kenyér sütőtechnikai szempontból is teljesen kifogástalan volt és a legjobb eredményeket szolgáltatta.

Mótorok szakszerű gyári **javítása** és átalakítása **Barnaszén-tüzelésre**
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

Legutóbbi termésbecslés.

Október 28.-án tette közzé a m. kir. földmívelésügyi minisztérium legutóbbi hivatalos termésbecslését. A becslésből a következő adatokat közöljük:

A **búza** mennyiségre jó, minőségre pedig igen jó termést adott. Hektólitersúlya országos átlagban 80—85 kg. A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint területe 3.283.032 kat. hold. A becslések alapján kat. holdankint vármegyék szerint 7.5—12, országos átlagban 9.35, összesen (Kárpátaija nélkül) 30.690.000 q termés várható. A mult évben 2.813.156 kat. holdon átlag 9.56, összesen 26.883.152 q termett.

A **rozs** mennyiségre jó közepes, minőségre jó termést adott. Hektólitersúlya 70—76 kg. A M. kir. Statisztikai Hivatal adatai szerint vetésterülete 1.215.473 kat. hold. A becslések alapján kat. holdankint vármegyék szerint 6—9, országos átlagban 7.38, összesen (Kárpátalja nélkül) körülbelül 8.969.000 q termés várható. A mult évben 1.098.349 kat. holdon átlag 7.33, összesen 8.046.261 q termett.

Az **árpatermés** minőségre, valamint mennyiségre jó közepes. Hektólitersúlya 62—68 kg. A becslések alapján (Kárpátalja nélkül) összesen kb. 7.805.000 q termés várható. A mult évben 7.239.772 q termett.

A **kukorica** egyes helyeken kényszerérett, más **helyeken pedig sok a meddő szár.A** termés közepesnek mondható. A becslések alapján összesen (Kárpátalja nélkül) kb. 22.509.000 q termés várható. A mult évben 26.020.407 q termett.

A **napraforgó** betekarítása nagyobbrészt megtörtént, szárítása pedig folyamatban van. A tányérok általában jó közepes nagyságúak, a mag elég telt és olajdús. A becslések szerint mint főtermény 13.235 **kat. holdon** átlag 8.95, összesen 118.474 q termés **várható.** (A mult évben 11.767 kat. holdon átlag 6.32, összesen 74.346 q termett). Mint melléktermény 250.424 kat. holdon átlag 1.38, összesen 345.140 q termés várható. (A mult évben 302.482 kat. holdon átlag 0.79, összesen 238.341 q termett.)

A legközelebbi hivatalos jelentést nov. 18.-án közlik.

Legujabb rendeletek.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 71.600/1939. VI. K. K. M. számú rendelete a vasuti forgalomban alkalmazandó díjkedvezmények engedélyezésére és kihirdetése tárgyában.

A rendelet meghatározza a díjkedvezmények fogalmát, azoknak engedélyezési módját, formáját, alkalmazását, igénybevételét, kihirdetését és kihirdetésének módját. Rendelkezik a díjkedvezmények hatálybalépésének és megszünésének idejéről, valamint időtartamáról és esetleges módosításáról. Végül szabályozza a nyilvántartást, a visszatérítés útján engedélyezett díjkedvezmények folyósításának módozatait és a felügyeletet. A rendelet 1939. november 15-én lép hatályba. Egyidejüleg a 79.749/1395. szám alatt kibocsátott szabályrendelet, valamint minden erre a tárgyra vonatkozó eddigi jogszabály hatályát veszti. (B. K. 1939. november 9-iki 253. szám.)

A m. kir. iparügyi miniszter 50.763/1939. Ip. M. számu rendelete a Kárpátalján az iparfelügyeleti és gőzkazánvizsgálati szolgálat ellátása és ezzel kapcsolatban egyes iparfelügyelői kerületek beosztásának megváltoztatása tárgyában.

A rendelet egyetlen §-ból áll, mely azt mondja ki, hogy a kárpátaljai területet az iparfelügyeleti és gőzkazánvizsgálati szolgálat ellátása szempontjából az *ungvári* iparfelügyelői kerülethez csatolják, továbbá, hogy Szatmár megyét az ungvári iparfelügyelői kerületből a *nyiregyházi* iparfelügyelői kerülethez csatolják.

A m. kir. honvédelmi miniszter 55.055/eln. 18.—1939. számú körrendelete a rendes családi segélyezés egységes szabályozása tárgyában.

A rendelet lényeges pontjai a következők: Felesége, valamint törvényes, vagy törvényesített gyermeke után családi segélyben részesül a m. kir. honvédségben rendes tényleges szolgálati kötelezettségét teljesítő vagy póttartaléki első kiképzés alatt álló hadköteles, valamint a munkaszolgálatos, ha a) erre rászorul, b) nős és legalább egy törvényes vagy törvényesített gyermeke van, c) ha 1939. évi március hó 11. napját megelőző időpontban nősült, d) valóságos szakaszvezetőnél nem magasabb valóságos rendfokozatú, vagy rendfokozat nélküli. A közérdekű munkaszolgálatosok a családi segély szempontjából a rendfokozat nélküli honvédekkel esnek egy tekintet alá. A nősülés időpontja nem jön tekintetbe azoknál, akik a rendes tényleges szolgálatra vagy a póttartalékos kiképzésre saját hibájukon kívül idősebb korban vétetnek igénybe. A karpaszományosi minőség egymagában nem akadálya a családi segélyben való részesítésnek akkor sem, ha az illető őrmesteri vagy ennél magasabb legénységi vagy tisztjelölti címzetes rendfokozatba jut is. A családi segélyezésből feltétlenül ki vannak zárva a) a rendes fegyvergyakorlatra bevonultak, továbbá b) a rendes gyakorlaton felül rendkívüli gyakorlatra bevonultak. Az igényjogosultság helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A családi segély fejenkénti és havonkénti összege 5.— pengő. A körrendelet azonnal hatályba lép és ezzel a családi segélyezés tárgyában kiadott minden más rendelet — a rendkívüli családi segélyezés tárgyában kibocsátott 13.440/eln. 18.—1939., illetőleg 42.730/eln. 18.—1939. H. M. számú körrendeletek és az azok módosításáról jelen körrendelettel egyidejüleg kiadott 55.066/eln. 18.—1939. H. M. számú körrendelet kivételével — hatályát veszti. (B. K. 1939. november 15. — 258. szám.)

A m. kir. honvédelmi miniszter és a m. kir. pénzügyminiszter 55.066/eln. 18.—1939. számú körrendelete a rendkívüli családi segélyezés tárgyában kiadott 42.730/eln. 18.—1939. számú körrendelet módosításáról.

A rendkívüli családi segélyezés tárgyában 1939. évi augusztus hó 29. napján 42.730/eln. 18.—1939. szám alatt kibocsátott körrendelet a f. é. november hó 1. napjától kezdve azoknak a legénységi egyéneknek hozzátartozóira nézve, akik a rendes tényleges katonai szolgálatukat teljesítik, vagy mint póttartalékosok az első katonai kiképzés alatt állanak, nem alkalmazandó és hatálya csak azokra az esetekre marad továbbra is fenn, melyekben a családfenntartó a kivételes viszonyok következtében mint tartalékos, vagy póttartalékos tényleges szolgálatot, vagy rendkívüli fegyvergyakorlatot teljesít, illetőleg ezután fog a kivételes viszonyok következtében tényleges szolgálatra, vagy rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonulni. (B. K. 1939. november 15. — 258. szám.)

Joggyakorlat.

...

Munkásigazolvány vissza nem adása kihágás.

Sütőiparos ellen azért, mert a napszámosa által átadott *munkásigazolványt* távozásakor nevezettnek nem szolgáltatta vissza, az 1898: II. t.-c. 48. és 60. §§.-ai alapján folyamatba tett kihágási ügyben a *Kihágási Tanács* 5.575/1939. kih. sz. ítéletével a másodfokú ítélet minősítő részét megváltoztatta és terheltet az 1884:XVII. t.-c. (ipartörvény) 106. §-ába ütköző kihágásban a törvény 157. §. a) pontja alapján mondotta ki bűnösnek, azzal a megokolással, hogy: Az 1898: II. t.-c. kizárólag a munkaadó és a *mezőgazdasági munkás* közötti jogviszonyt szabályozza. Terhelt pékmester, aki a *péküzemében* dolgozó alkalmazottjának munkakönyvét nem adta vissza, azért ránézve az 1884:XVII. t.-c. 106. §-ának rendelkezései irányadók, a terhére rótt cselekmény pedig ugyanennek a törvénynek 157. §. a) pontja alapján *büntetendő*, mert 1922: XII. t.-c. 135. §-a az 1884:XVII. t.-c. 157. §-a a) pontjának *csak a tanoncokra vonatkozó részét* helyezte hatályon kívül.

„NOVOREX“ bőrszíj
a tökéletes hajtószíj
nagy szakító szilárdságu, majdnem nyulásmentes, hajlékony, víz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZŐL“ folyékony szijkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR
MARCALI, (Somogymegye). — Alapítva 1850

Bordás fütőtestek, radiatorok,
sprinklerberendezés és alkatrészek, közlőmüvek, szijtárcsák minden méretben kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

EXCELSIOR TRADE MARK ANCHOR BOLTINGCLOTH
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G. ZÜRICH
Excelsior védjegyü selyemszitaszöveteinek
magyarországi gyári lerakata:
Az összes kelendő számokból állandó friss készlet.
Mindennemü műszaki textiláruk nagykereskedése
Filcek, sikszitazacskók, flanellok, perszürőtömlők, hevederek
GYAPJURÁZÓ SZITÁK, VIASZOSVÁSZNAK, LÁMPABELEK.
TELEFON 1-892-92 **KOLLIN TESTVÉREK, BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-TÉR 5.** TELEFON 1-892-92

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Ismét a II. pályázatra beküldött pályaművet kell közölnünk helyhiány miatt mai számunkban. Míg az előző számban a „Sorsüldözött" jeligéjü pályaművet és a hozzátartozó diagrammot bocsátottuk előbírálat alá, most a közjegyző sorshúzás alkalmából 30. sorszámot nyert **„Fiatal lisztes"** jeligéjü pályaművet terjesztjük olvasóink elé s kérjük az előbírálatok szíves beküldését. Ezzel hozzájárulnak a bírálóbizottság nehéz és felelősségteljes munkájához, de hozzájárulnak ahhoz is, ami pályázatunk kimondott célja, t. i. a molnárság továbbképzéséhez, az új molnárnemzedék oktatásához.

A „Fiatal lisztes" jeligéjü pályamű műszaki leírása:

A búza egy 15 kg-ot mérő önműködő mérlegen keresztül jut egy, 1200 m/m munkafelületü tarárra, melynek rázója (szajber) 18° csésre van beállítva.

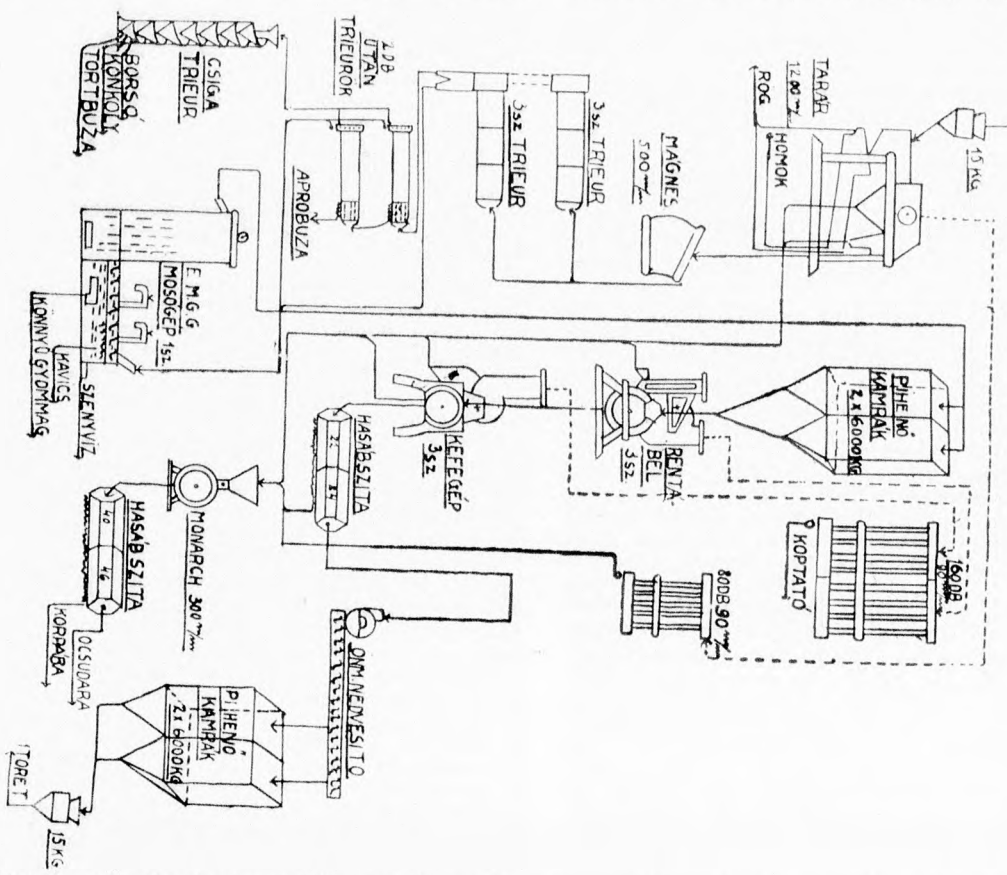

A rögrosta, mely 10 m/m kerek lukasztott lemez, kiválasztja a spárgát és rögöket; az alatta lévő 200×4½ m/m lukasztot lemez kiválasztja a szemnél nagyobb anyagot pl. rög, kukorica. Ezek zsákba lesznek levéve. (Lásd a diagrammon). Az alatta lévő u. n. porta 200×1½ m/m lukasztott lemez, kiveszi a homokot és apró fűmagokat, melyek szintén zsákban lesznek levéve; majd továbbá a búza háromszori légáramlat alá van vetve, mely port, pelyvát, könnyű búzát, és egyébb könnyű gyommagokat egy 80 tömbös filterbe vezet és ez leadja egy monarch gépre.

Vigyázni kell, hogy a ventilátor 9-m/scc.-nél erősebb ne legyen, mert akkor a jó búzát is magával ragadja. Ezután a búza lehetőleg vékony rétegben és nem nagy sebességgel egy 500 m/m széles mágnesre lesz vezetve, mely szeget, vasat, csavart föl fog. Ezeket időnként eltávolítjuk. Ezután a búza 2 db 3-as számú trieurre lesz vezetve, mely marott 5¼-es sejtekkel és 18°-os esésel van ellátva, így kiválasztja az apróbb búzát, konkolyt, borsót. Ezeket egy 4¾ m/m marottsejttel, 3 m/m luk bőségű fejszitával, 15° esésel ellátott utántrieurre vezetem. A fejszita hosszú, vékony szemet vesz ki melyet 4½ m/m-es marott sejttel 2¾ m/m luk bőségü fejszitával ellátott utántrieur által kiválasztot borsót, konkolyt, törtbúzát csigatrieurron osztályozom. A búza 1. sz. E. M. G. G. mosógépre megy, ez kiválasztja a kavicsot, kisebb vasat, melyet az alsó csiga egy vasserpenyőbe visz bele, majd a túlfolyón a könnyű búzaszemet, pelyvát és részben kigyóhagymát. A gép a búzából centrifugáris erő felléptével a búza hasában (szikében) lévő por-piszok réteget kimossa, majd a gép ventillátora által megszikkasztva pihenő kamrába kerül, majd 6 órai pihenés után kezdődik a koptatás.

Először a búza egy 3 sz. rentábelre lesz vezetve, melynek a munkafelülete smirgli (korond) öntvény. Ebben forog egy verőléces dob, mégpedig a léc beömlésénél 20 m/m, a kiömlésnél 16 m/m-re van a smirglihez báállítva.

Vigyázni kell a léc pontos beállítására, mert ha közel, vagy távol van a köpenytől, ha a léc éles, nagy a fordulat akkor töri a búzát. A dob forgása által a léc a búzát erősen a smirglihez dörzsöli és a rajta lévő csirát, szakált lehántolja. A gép munkafelülete állandó légáramlatnak van alávetve, mely a könnyű részeket magával ragadja és egy 160 tömbös filter egyik felébe viszi. Majd a nehezebb részeket a monarc gépre vezetjük. Utána a búza egy 3 sz. kefegépre megy, melynek köpenye 200×2 m/m lukasztott lemez, vagy 4—5 sz. szegletes acél sodrony. A verőléc helyett 10 cm hoszú gyökérkefe van a dobra szerelve, mely a fellazított korparészeket lekeféli és a széláramlat a 160 tömlős filter másik felébe viszi; esetleges nagyobb csira részeket melyek a sodronyon vagy a lemezen keresztül jutnak a monarchra vezetjük.

Filter termék zsákolva lesz, mint koptató. A búzában még benne maradt csira porrészeket melyek örlésre nem alkalmasak, egy hasábszitán visszük keresztül, melynek 22—24 sz. sodrony szövet a bevonata. A sodrony átejtése monarc-gépre lesz vezetve. A monarch-gép örleménye egy 40—60-os sodrony bevonatú hasáb szitára megy; átmenete, mint ocsu-dara le lesz zsákolva, átejtése is le lesz zsákolva és korpa közé megy. Az így nyert tiszta búzát, *hogy tökéltes kondicionálást nyerjünk, egy önműködő gabona nedvesitőn* át megy a pihenő kamrába, majd 4 órai pihenés után egy önműködő mérlegen keresztül megy az elsőtöretre.

A normális száraz búzának a nedvessége 12—13%. Mivel ily nedveséget tartalmazó búzát őrleni nem lehet, kénytelenek vagyunk nedvesíteni. Egyes búza különösen a tiszavidéki búza keménysége miatt nem vesz magába annyi nedvességet, hogy őrlése tökéletes legyen, mert a mosógépen (elsőnedvesítés) rövid a munkaidő és a gép azonnali szárítása miatt 16% nedvességgel hagyja el a gépet.

A búza 6 órai pihenés és koptatás alatt 1½% nedvességet veszit. Igy a héjrétege iletve a korpa rész anyira törékeny lesz, hogy a legóvatosabb törés esetén is bele törik a lisztbe, melynek vöröses szint ad. Tehát a búzát koptatás után egy önműködő nedvesítő-gépen nedvesitjük és a pihenőkamrába vezetjük. Majd 4 órai pihenés után, mint örlésre tökéletes, 16% nedveséget tartalmazó búzát visszük az első töretre.

A búza kétszeri nedvesítésének az az előnye, hogy a héjréteget szivóssá tesszük a 16% nedvességet elérjük és ha az örlés tökéletes, sokkal könnyebb (erőmegtakarítás) szebb és tökéletesebb a liszt-kiaknázás. Az így nyert lisztet, mint versenyképes lisztet tudjuk piacra vinni.

Az OROSZLÁN védjegyü **szitaselymek**
magyarországi vezérképviselete:
Roseth György
Budapest, V., Katona József-utca 27.
A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének uj helyiségével szemben.

SZERSZÁMOK,
tartalék géprészek, szijak,
különböző műszaki vas- és faanyagok kiárusitása
EGYESÜLT MAGYAR MALOM PAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

Az iparengedélyek kiadása ismét az I. foku iparhatóságok hatáskörébe fog kerülni.

Tudvalevőleg az általános iparengedély kiadási tilalom hatálya óta csak az illetékes miniszter adhatott iparengedélyt kivételes és indokolt esetekben. A II. zsidótörvény hatálybalépése és végrehajtásának megkezdése ezen a téren is változást hozott s így értesülésünk szerint az illetékes tényezők azzal a szándékkal foglalkoznak, hogy az ideiglenes tilalom hatályon kívül való helyezésével az iparjogosítványok kiadásának jogát ismét az I. fokú iparhatóságok hatáskörébe utalják át, ahová az az ipartörvény alapján tartozik is. Természetesen azokban az iparágakban, melyekben „zárt-szám" van elrendelve, így elsősorban a malomiparban újabb iparjogosítványok adásának joga tovább is az iparügyi miniszter kezeiben marad.

A gyári érdekképviseletek hatáskörébe utalják az anyagkiutalást.

Még szeptember havában megirtuk, hogy az ipari nyersanyagelosztást az iparügyi minisztérium kebelében felállított és Tóry Gergely ny. államtitkár irányítása mellett működő nyolc anyaghivatal intézi. Ez a megoldás azonban nem bizonyult célszerűnek s így felmerült annak terve, hogy a nyersanyag elosztást az érdekeltekre bizzák.

Az új rendszer — mint értesülünk — már teljesen elő van készítve. Amennyiben jóváhagyják, úgy a nyersanyag elosztását az egyes ipari csoportok, illetőleg igénylők részére a jelenleg működő nyolc anyaghivatal helyett a gyári érdekképviseletek, a GyOSZ és tagérdekképviseletei veszik át, véleményező bizottságok támogatása és együttműködése mellett. Természetesen a kormány az érdekképviseletek és véleményező bizottságok működését a legmesszebmenően fogja ellenőrizni.

A malomiparnak és érdekképviseleteinek most ugyancsak résen kell lenniök. Számos olyan nyersanyaggal dolgozik a malomipar, mely zárolva van és melynek beszerzése ennek következtében utánjárásokat, igényléseket stb. stb. igényel. Különösen a vidéki malomipar jutott nehéz helyzetbe azáltal, hogy faszén, tüzifa és gázolaj szükségletét sem a kívánt mérvben, sem pedig a szükséges iramban fedezni nem tudja. — A vonatkozó panaszokra már előző számunkban rámutattunk. A panaszok azóta nemcsak, hogy nem szüntek meg, hanem szaporodnak. —

Nem szabad a malomiparnak abba a helyzetbe kerülnie, hogy legfontosabb nyersanyagainak ellátása idegen szakmák kényétől-kegyétől függjön. Mi még azt sem tartanók kielégítő megoldásnak, ha ebből a szempontból a vidéki közép- és kismalomipar a pesti nagymalmokkal egy kalap alá vétetnék.

Mindent el kell tehát követnie az Országos Malomszövetségnek, mely végre is sokezer kismalom érdekképviselete, hogy teljesen önálló szerepet kaphasson a nyersanyagelosztás véleményezésének terén s így teljes erejével védhesse meg a vidéki malomipar életbevágó érdekeit.

Érdemes ipari munkások jutalmazása.

Az iparügyi miniszter úr a kereskedelmi és iparkamarák területén olyan ipari munkások között, akik legalább 25 éve szolgálnak vagy szolgáltak megszakítás nélkül egy munkaadónál, 50-ik évüket betöltötték és eddig még miniszteri elismerésben, vagy jutalomban nem részesültek, az illetékes kamara útján 85 darab 100.— pengős jutalmat oszt szét. A kitüntetettek elismerő oklevelet is kapnak. A pályázat *határideje 1939. december 15.* A részletes pályázati feltételek, amelyeknek pontos betartásához a miniszter úr feltétlenül ragaszkodik, megkapható a Kereskedelmi és Iparkamaráknál.

Március 30—április 7, a jövő évi bpesti orsz. mezőgazdasági kiállitás időpontja.

Az ez év tavaszán a rendkívüli körülmények ellenére igen nagy sikert elért mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a jövő év tavaszán ismét megrendezi. A földmívelésügyi kormány elsőrendü feladatának tekinti a magyar állattenyésztés fejlesztését és szolgálatára a költségvetésben is nagyobb összeget biztosított.

A jövő évi kiállítást a szokásos korai időszakban, de a husvét rendkívül korai időpontja miatt — március 30—április 7. napjain tartja meg. A kiállítás gerince ez alkalommal is a vásárral kapcsolatos tenyészállatkiállítás lesz.

A rendezőbizottság a jelentkezés határidejét a tenyészállatok csoportjában január 6-ban, a többi csoportoknál 15-ben állapította meg.

HIREK

Olvasóinkhoz.

Közöljük i. t. Olvasóinkkal, hogy mindennemű hivatalosan előírt malmi könyv hitelesítve kapható lapunk Kiadóhivatalában.

Postai rendeléseket beérkezésük napján elintézünk.

— **A karácsonyi lisztüzlet.** A malmok lisztforgalma rendszerint mindig november havában kezd megélénkülni, mert ebben a hónapban úgy a lisztkereskedő, mint a sütő igyekezett karácsonyi szükségletét lefedezni. Az árkormánybiztosi lisztár megállapítás most már lehetővé tette későbbi szállításra való eladásokat is, ami erősen hozzájárult ahhoz, hogy a malmok későbbi áraikkal kijöhessenek s lisztüzlet megindulhasson. A kereslet országszerte elég élénk és bár a forgalom nem közelíti meg a normális idők forgalmát, mégis a megélénkült vételkedv életet hozott a szakmába.

— **A búza exportkontingens elosztása.** Mint tudjuk, a Külkereskedelmi Hivatal intézi a kivitelre kerülő búza kontingentálását. Mint ilyen esetekben mindig, a felosztás körül állandóak voltak a panaszok és elégedetlenségek. Most hir szerint felmerült annak terve, hogy a kontongens elosztásának javaslattételére a kereskedelmi és iparkamarák kapnának megbízást, melyek már korábban is intézték az exportkontingens felosztását. A hír még azonban megerősítésre szorul.

— **Egyes nyersanyagok behozatalához a Külkereskedelmi Hivatal előzetes hozzájárulása szükséges.** A Magyar nemzeti Bank 1939. november 2-án, 351. szám alatti körlevél arról értesíti a megbízott pénzintézeteket, hogy a külföldről behozott és *„jegyzékben felsorolt"* nyersanyagok vételárának kiegyenlítése céljából benyujtott igényléseket a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal csak akkor fogja felülbírálni s ennél fogva a Magyar Nemzeti Bank csak akkor bocsát rendelkezésre külföldi fizetési eszközt, ha a behozni szándékolt árura vonatkozó kötés létesítéséhez a Külkereskedelmi Hivatal előzetesen hozzájárul. A jegyzékben a többek között *kopra, kókuszdióbél, pálmadióbél, juta, kenőolajok, halzsír, fenyőgyanta és nyers ásványolaj vannak felsorolva.*

— **A régi tizpengősök bevonását elhalasztották.** A Magyar Nemzeti Bank a f. évi május 6.-án kelt hirdetménnyel bevont, 1929. évi február 1.-i kelettel ellátott 10 pengős címletü bankjegyek bevonására kitüzött időtartamot a kormány hozzájárulásával 1940. évi május hó 31.-ig meghosszabbította. Igy az említett időpontig a régi 10 pengősök forgalomban maradnak. 1940. május 31.-e után ezeket a bankjegyeket a Magyar Nemzeti Bank csak kicserélés végett fogadja el.

— **Németország lisztet vásárolt Jugoszláviától.** Kereskedelmi tárgyalásai során Németország 2500 vagonos lisztbeviteli kontingenst biztosított Jugoszláviának. Állitólag egyik feltétel az, hogy a liszt szállításában csak azok a malmok vehetnek részt, melyek minőségi lisztet tudnak előállítani.

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.

Telefon: 113-703 és 120-262.

GYÁRT:

bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

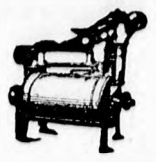

„Takarékos"-mosógép

100 kg buzához kb. 30 liter viz

Árusítja: **Kemény Manó**

Budapest, V., Akadémia-u. 21

— **A rozs és árpa világtermés.** Külföldi szaklapok jelentése szerint az idén rozsban kereken 27.000.000 tonna világterméssel számolnak, Szovjetoroszország és Kína termése nélkül. Ez a termés az 1933/37. évi termések átlagát kb. 13%-kal haladja meg. Átlagon felüli az árpa világtermése is. Az eddigi becslések szerint árpából 35.500.000 tonnát várnak, szintén Szovjetoroszország és Kína nélkül. Ez a termés szintén 4.4 millió tonnával nagyobb, mint az 1933/37. évi világ átlagtermés.

— **A győri olajgyárat újból üzembe helyezik.** Amikor a Hutter és Lever konszern évekkel ezelőtt a győri olajműveket megszerezte, első dolga volt az üzemet leállítani s így konkurrensétől teljesen és véglegesen megszabadulni. Azóta azonban az idők megváltoztak s így a hatalmas konszern a leszerelt győri olajgyárat leányvállalata a Flóra R. T. útján újból üzembe helyezteti és — hír szerint — kizárólag lenolaj gyártására használja fel. A lenmagkonstrukció ugyanis a konszern egyik legsikeresebb akciójának az eredménye és azt jelenti, hogy a vidéki olajsajtolóipar ősi foglalkozásából, a lenmag feldolgozásából teljesen, 100%-ig ki lett rekesztve és a lenolajgyártás a Hutter-konszern kizárólagos monopóliumává vált, mely a lenmag feldolgozásának kizárólagos kényura és használnak egyedüli haszonélvezője az ország egész területén.

— **Halálos malmi baleset.** Súlyos baleset történt Bátyu kárpátaljai község hengermalmában. A gépházban foglalatoskodott a malom 46 éves gépésze, Vedránszy János, miközben eddig még ki nem derített okból egy tartály felrobbant és szerterepülő repeszdarabjai a szerencsétlen gépészt halálra sebezték. A vizsgálat megindult.

— **Érsekújvár új paprikamalma.** Az érsekújvári paprikatermelők modern berendezésü s nagyteljesítményü új paprikamalmot építettek Érsekújvárott. A malom már megkezdte a paprika vásárlását s eddig több mint 200 vagont vett át a termelőktől. Az őrlést is megkezdi a legközelebbi időben.

— **Uj szociális törvény készül Franciaországban.** Francia lapok hírt adnak arról, hogy a francia kamarában törvényjavaslatot nyujtottak be aziránt, hogy a jövőben a heti 40 órás munkaidőn túli túlmunkabéreket a munkavállalóknak ne fizessék ki készpénzben, hanem az ilyen címen járó munkabéreket a munkaadók a postatakarékpénztárba fizessék be annak a munkavállalónak nevére, aki azt túlórával, vasárnapi-, vagy éjszakai munkával megkereste. A postatakarék minden befizetésről, illetve minden munkavállaló részére takarékkönyvet állít ki, melyet a munkaadó megőrzésébe utal át. Az ilyként megtakarított összeg az első befizetéstől számított egy év elteltével a munkavállaló rendelkezésére áll s az összeget felveheti. Évközben csak előre nem látott munkanélküliség, vagy betegség esetén követelheti a visszafizetést.

— **Kiőrlési rendelet a volt Korridoron.** A volt lengyel korridor közigazgatási hatóságai elrendelték, hogy ezentúl rozslisztet a rozs 70%-os, búzalisztet a búza 60%-os kiőrlésével szabad készíteni. A hatóság a rendelet ellen vétő malomüzemeket lezárathatja. A rendelettel egyidejüleg hatálytalanitották mindazokat a rendeleteket, melyeket a lengyel hatóságok az őrléssel kapcsolatban kibocsátottak.

— **Nagy külföldi malomtűz.** A svédországi Norrköpingben a Stahlbom & Co. nagymalmában robbanás okozta tűz ütött ki. A tűzvész éjszaka kezdődött s még másnap reggelig sem sikerült eloltani. A tűz a 3. emeleten tör ki, ahol a zsákoló- és keverőgépek voltak elhelyezve. Ezt a helyiséget tűzfalak választják el a tulajdonképpeni malomépülettől. Miután a füstképződés rendkívül erős volt, a tűzoltóknak állandóan füstálarccal kellett dolgozniok. Hajnali 3 órakor már azt remélték, hogy a tűz felett urrá lehetnek, bár a helyiségben számos fából készült szállító- és továbbító berendezés volt. Ez azonban hiú remény volt, mert egy lisztraktárban robbanás következett be. Ennek dacára sikerült a tűzoltóságnak a nagy malomépületet a pusztulástól megmentenie, bár az oltóvíz igen nagy károkat okozott. A tűz okozta kárt még nem tudták pontosan megállapítani, de több százezer svéd korona kárral kell számolni. A malom tűz ellen biztosítva volt.

— **Külkereskedelmi hivatal Romániában.** Királyi rendelettel kinevezett vezérigazgatóval az élén külkereskedelmi hivatalt állítottak fel Romániában, abból a célból, hogy az eddig meglehetősen szervezetlen külkereskedelmet gyakorlatilag irányítsa és a külföldi fizetéseket ellenőrizze és szabályozza. Az új hivatal négy ügyosztályból, u. m. az export-, az import-, a külföldi fizetések és a könyvelési és nyilvántartási osztályokból áll.

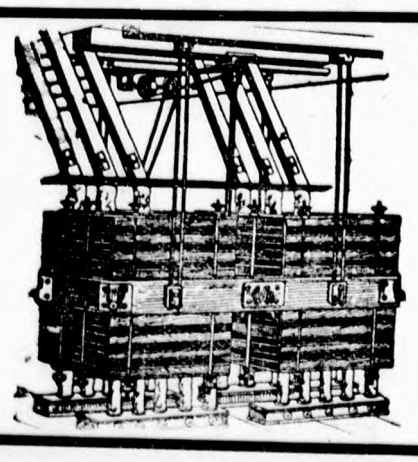

A szabadalmazott Graepel-féle

szabadonlengő sikszita

nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg mint mennyiségileg kiváló teljesitménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. Minden szállítás egy-egy referencia.

Prospektussal, ajánlattal díjmentesen szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépitészet, gép- és rostalemezgyár,

BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20—30 (Gergely-utca sarok.)

Sürgönycim: Graepelék, Budapest. Telefon: 1-490-73. Levélcim: Budapest, X. Postafiók 10.

Műszaki varroda

Porszűrő (filter) és síkszitatömlők, molinó lisztes zsákok a malom és vegyi iparban előforduló összes műszaki varrómunkát szakszerüen legolcsóbban vállal

RÓTH GYÖRGYNÉ, UJPEST, Irányi Dániel-u. 8

Szundy kartárs magyarán megmondja... Kaptuk a következő levelet: „Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Azelőtt is előfizetője voltam a lapnak s mikor beszüntették, akkor maradtam el. De nagyon rossz a szaklap nélkül, úgy, hogy hatökör az ember... Most már el is határoztam magam, hogy újból belépek az előfizetők táborába. Egyben kérek egy mutatványszámot és egy csekklapot, amivel beküldhetem az előfizetési díjat. Maradok kiváló tisztelettel, Szundy Antal molnár. Csengőd."

A lundenburgi molnáriskola megnyitását tervezik. A csehországi Lundenburg hires molnár- és sütőszakiskolát még eddig nem sikerült újból megnyitni, ami érzékenyen érinti Lundenburg lakosságát, mert az iskola a városnak jelentékeny forgalmat jelentett. Most azonban mozgalom indult meg azzal a céllal, hogy az iskola legalább az 1940/41. iskolaévre rendeltetésének ismét visszaadható legyen.

— **Svájc búzamonopóliumot készit elő.** Zürichi jelentés szerint szakkörök arról beszélnek, hogy a kormányban csendben egy búzabevásárlási monopóliumot készítenek elő. A búzaellátás ugyan ma is kifogástalanul működik, de a hivatalos köröknek nincs meg a behozatal és vásárlás mérve felől a szükséges és kívánt áttekintésük. Hir szerint azonban csak egy részleges monopóliumot csinálnak, mert az eddigi importőröket az elosztó szervezetbe tovább is be fogják kapcsolni.

— **Malmi cégjegyzési hirek.** *Terézia hengermalom Szász Lajos és Fia* mezőturi cég megszűnésének a cégjegyzékbe való bevezetése iránt a szolnoki kir. törvényszék az eljárást megindította. Kifogások bejelentésére 45 nap határidő tűzetett ki. — *Abádszalóki Gőzfürész és Gőzmalom R. T. Budapest.* kisudvarnoki Marczell János és kertai Horváth Géza igazgatósági tagoknak ezen minősége és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett Gestetner Albert és Nagy Andor igazgatósági tagok ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése szintén. — *Egyesült Magyar Malomipari R. T. Budapest.* Dr. vitéz Guótfalvi Dorner Zoltán és Dr. Kubinyi Andor igazgatósági tagoknak ebbeli minősége és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Vitéz Vináry Ervin és Forrai Dezső igazgatósági tagok, továbbá Szántó Zsigmond, Diamant Rezső, Király Rudolf és Dános Miksa cégvezetők ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése hasonlóképpen bejegyeztetett. — *Nyiregyházi Sertéshízlaló és Húsfeldolgozógyár R. T. Nyiregyháza* (Olajmalom). Nánási István, Nyomárkai István igazgatósági tagok és dr. Grünberger János ügyvezető igazgató ezen minősége megszűnt. — *Szalkai Gyártelep és Mezőgazdasági R. T. Mátészalka.* (Vegyesőrlésü malom és olajmalom.) Az 1939. évi október hó 9.-ik napján tartott közgyűlésen Jeszenszki Sándor, Kozák Géza és Forrai Henrik János igazgatósági taggá választatott. Windt Miklós cégvezető e minősége és pp. toldattal való alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Bergl Gusztáv, dr. Komlósi Gyula, Szalkai István, Windt Miklós igazgatósági tagok ezen minősége megszűnt.

— **Malmi közgyűlés.** *Első Békéscsabai, Miskolci és Debreceni István Gőzmalmok R. T.* 1939. évi november 24.-én délelőtt 11 órakor Miskolcon rendkívüli közgyűlést tart, melyre meghívja részvényeseit.

Fa-, csutka- és barnaszén tüzelésü gázgenerátoraink

szívógázmotorokhoz, Dieselmotorokhoz,

nagy megtakarítást eredményeznek

„Az első fagázgenerátorok gyártói."

„150 telep üzemben."

— Ajánlattal készséggel szolgálunk. —

MALOMHENGEREK rovátkolása és csiszolása

SZILÁGYI és DISKANT

motor- és gépgyár, Miskolc

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

November 12-én, 1894-ben a Pelsőc-Nagyszlabosi vasutvonal üzembehelyezése. *1896-ban* a Népszinház-utca—Népligeti villamos vonal megnyitása.

November 13-án, 1871-ben elkészítik Budapesten az első aszfaltozott uccát.

November 14-én, 1889-ben átadják a forgalomnak a Szabadka—Zenta—Obecse—Horgos—Zenta közötti vasutvonalat.

November 15-én, 1630-ban meghalt *Kepler*, a világhirű csillagász. *1738-ban* született *Herschel* a lángelméjű asztronómus. *1857-ben* megnyilt a Szeged-Temesvári vasutvonal. *1897-ben* megkezdték az Ujépület lebontását.

November 16-án, 1919-ben Horthy Miklós fővezér a nemzeti hadsereggel bevonul Budapestre. 1869-ben átadták a forgalomnak a Suez-csatornát. *1870-ben* a Hódmezővásárhely—Szeged—Szabadkai vasutat megnyitották a forgalom számára. *1882-ben* a Budapest—Kelenföld—Ujdombóvári vasutat megnyitották.

November 17-én, 1706-ban született Franklin Benjamin. *1830-ban* volt a Magyar Tudományos Akadémia első alakuló gyűlése Pozsonyban. *1883-ban* megnyitották a Békésföldvár—Békési vasutat.

November 18-án, 1767-ben a legelső vasuti sint megöntötték.

Hányféle acéllal dolgozhatunk? Alig ötven év előtt a gépipar még csak háromféle szerszámacélban válogathatott. Ma már másként áll a dolog, mert p. o. egyedül csak az autóépítőiparnak több mint százféle acélfajta áll rendelkezésére. Ennek dacára az automobilgyárnak nem kell az acélok között válogatnia, mert minden gyártási darabnak meg van már a különleges és csakis ahhoz a darabhoz alkalmas acélötvözete.

Az üveg megmunkálása. Az üveget egy olyan közönséges spirálfuróval, mely keményfém vágórészbetéttel van ellátva, normális furógépen jól lehet furni. Igy egy 30 mm mély, 6 mm átmérőjü lyuk furása nem tart tovább 20 másodpercnél. Keményfémbetétes szerszámokkal még igen könnyen lehet az üveget esztergálni, gyalulni és marni is, nemkülönben igen pontos csavarmeneteket is lehet vágni az üvegbe.

Északamerika gabonakészletei. Newyorki jelentés szerint október végén a következő látható gabonakészleteket mutatták ki: *búza* 137,982.000 (Kanada 336,566.000) *rozs* 9,691.000 (Kanada 3,746.000) *árpa* 15,896.000, *tengeri* 21,510.000, *zab* 14,295.000 bushel.

Olajmalmok fellendülése az Eifel vidékén. Ez a terület egyik oldalról az Ahr, Rajna és Mosel folyók, másik oldalról Luxemburg és Belgium által határolva, az Eifel hegység mentén fekszik. Számos olajmalmáról és olajmagtermeléséről nevezetes. Olajmalmainak helyzete sokban hasonlít a mi olajmalmaink helyzetéhez. A birodalmi többtermelési akció folytán az olajnövények termelése, mely ezen a vidéken mindig otthonos volt, újból lábrakapott és az utóbbi években erősen fellendült. Különösen sok repcét termeltek az idén. A repce úgy mennyiségileg, mint minőségileg kiválóan jó termést hozott és a nagyszámú olajmalom teljes üzemmel dolgozik ismét.

Német molnár a lengyel malmokról. Egy hadbavonult németországi molnár érdekes dolgokat ir le a lengyel malomipar állapotokról a „Die Mühle" hasábjain. Miután, mint katona a lengyel háború alatt vagy 800 km utat tettem meg, irja a tudósító, a szó szoros értelmében lengyel malmászatban a következő tapasztalokat szereztem: A lengyel paraszt nem helyez súlyt arra, hogy jó termése legyen, mert azt úgysem birja elhelyezni. Igy néz ki azután az egész malmászat is. Egy rendesen berendezett vidéki kismalmot egyáltalán nem is láttam. Láttam malmokat két hengerszékkel, de tisztító nélkül és hasábszitával. Egyetlen malmot találtam négy kettős hengerszékkel, rendes tisztítóberendezéssel és síkszitával. De a tisztítóberendezésből csak a hámozógépet használták; a többi ki volt kapcsolva. A nagyobb malmok többnyire Dieselmotorral dolgoznak, ezek azonban ritkák. Majdnem minden községben van egy, gyakran két szélmalom is, melyek azonban nagyon gyatrán vannak berendezve. Minden malomban volt elég őrölnivaló, de mindegyik annyira rendetlen és piszkos volt, amennyire csak abban az országban lehetséges. A kenyér is ennek megfelelően néz ki és csikorog a fogak alatt.

Dán rozslisztkeverési rendelet. A legutóbb kibocsájtott kormányrendelet értelmében minden emberi táplálkozás céljára készülő rozslisztbe 10% búzalisztet kell keverni.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

KÖZLEMÉNYEI.

Felhivás. Szövetségünk szívesen látná, ha az önképzőköri és szervezőmunka a régi medrében folytatódnék. Abban a reményben, hogy a helyi hatóságok az önképzőköri és szervezőbizottsági ülések megtartása elé nem gördítenek akadályt, felkérjük az önképzőkörök igen t. vezetőit és azon Kartársainkat, akik a szervező összejövetelek rendezésére és vezetésére vállalkoznak, szíveskedjenek a helyi hatóságoknál megérdeklődni, hogy az ülések megtarthatók-e és kedvező válasz esetén közöljék a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b.), hogy mikor és hol kívánják a legközelebbi ülés megrendezését.

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. cimére szíveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Zilah Lajos molnármester. Valamely üzemet hadiüzemmé a m. kir. honvédelmi miniszter minősíthet, az üzem földrajzi fekvése, teljesítőképessége, technikai felszerelése és egyéb körülményeinek, valamint a honvédelmi érdeknek figyelembe vételével. Nem ismerünk olyan jogszabályt, mely a miniszternek ezt a diszkrécionális jogát körülírná. Ha üzemét hadiüzemmé hadiüzemmé kívánja minősitetni, úgy kérvény alakjában hívja fel reá a miniszter figyelmét. Talán ily módon célt ér.

Simon István molnármester. A legmagasabb munkaidőről szóló rendeleteket ideiglenesen felfüggesztette a f. é. szeptember 2-án hatályba lépett 12.116/1939. M. E. sz. rendelet s igy jelenleg nincsen akadálya annak, hogy szükség esetén napi 12 órán, sőt több órán is lehessen dolgozni. Természetesen a munkavállalónak megmarad a túlórák díjazására vonatkozó igénye, valamint a túlórák pótlékolásának kötelezettsége is.

Kenyér. Véleményünk szerint, amint a kenyér sütését a pék teljesíti saját műhelyében, az már ipari tevékenység és semmiféle szempontból sem nevezhető házi kenyérsütésnek.

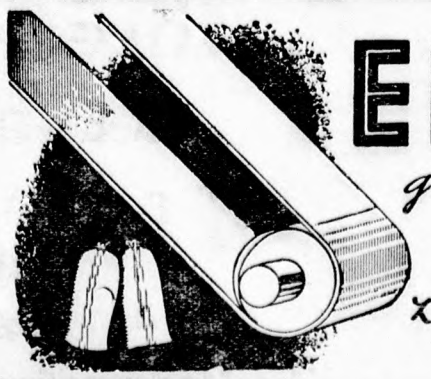

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 498-598.

H. P. Székesfehérvár. Csak előfizetőinknek állunk rendelkezésére és névtelen levelekre nem válaszolunk.

Rózsahegyi István. A mentőszekrénybe előírt felszereléseket nem közölhetjük ebben a rovatban, sem levelezőlapon, mert az hosszú lista. A beszerzendő tárgyak jegyzékét egyébként vagy az iparfelügyelőség, vagy az I. fokú iparhatóság meg fogja Önnek küldeni. Másik kérdésre vonatkozólag: ha Ön bizonyos abban, amit irt, akkor feljelentheti az illetőt az I. fokú iparhatóságnál a szakképzettségre vonatkozó törvényes határozatok kijátszása miatt s kérheti, hogy a jogtalanul megszerzett iparengedélyt vonják be. Darálóban egyébként sem szabad molnártanoncot tartani s így a daráló jelenlegi üzembetartójának még akkor sem szabad tanoncot tartani, ha az illető szakképzett molnár is. Emiatt is feljelentheti a lakhelye szerint illetékes ipartestületnél, valamint az I. fokú iparhatóságnál is.

Malomipari Kft. Bár a vonatkozó kötlevelet nem ismerjük s így nem tudhatjuk, vajjon a tőzsdei szokványok lettek-e az ügyletnél kikötve, valamint azt sem tudjuk, hogy az Önök feladóállomása, vagy címzett állomása-e a teljesítés helye, annyit mégis közölhetünk, hogy úgy a tőzsdei szokványok, mint a kereskedelmi szokások és bírói joggyakorlat szerint a fuvarlevélen megállapított hivatalos feladási súly az elszámolás alapja. Amennyiben a fuvarlevélen a feladási súly, mint hivatalos mérlegelés eredménye szerepel, az esetben további vitának nem igen lehet helye. Ha azonban a fuvarlevélen feltüntetett súly bevallott súly, úgy Önök kötelesek azt bizonyítani, hogy többet raktak be valóságban, mint amennyit tévesen bevallottak.

Z. György molnársegéd. Önnek feltétlen igényjogosultsága van a rendeletileg az Ön községére való érvénnyel megállapított *heti legkisebb munkabérre*, tekintet nélkül arra, vajjon Önnel napi 8 óránál kevesebbet dolgoztatnak-e? Amennyiben munkaadója az Ön fizetését havonta fizeti ki, mindenesetre tartozik azt Önnek — utólagos fizetés esetén — a hó utolsó napján kiszolgáltatni. Ha azonban a kifzetéssel késlekedig és azt több nappal később teljesíti, annak egész bizonyosan nem kényelmi, hanem *kényszerűségi oka* lesz. Vajjon érdeklődött-e már Ön aziránt, hogy nincsenek-e munkaadójának anyagi gondjai? Hogy nem kell-e neki a hó elején kétségbeesetten erőlködnie, hogy az alkalmazottai kifizetéséhez szükséges összegeket megszerezze s egyéb, az üzem fenntartásához szükséges kötelezettségeinek eleget tehessen? Mert nem tudjuk elképzelni, hogy olyan malmos legyen az országban, aki csak hanyagságból késleltesse alkalmazottai kifizetését. Ha munkaadójának anyagi gondjai vannak, akkor Önnek méltányosnak kell lennie és néhány napi zúgolódás nélküli türelemmel meg kell könnyítenie azt a küzdelmet, melyet a gyenge menetű malom mellett a tulajdonos kénytelenül folytat.

Fix vagy órabér? Leveléből kivehetőleg Ön a 3. munkabérosztályba tartozik s mivel községe a III. területi csoportba van beosztva, 23. pengő 04 fillér legkisebb hetibérre van igénye. Minősítése: szakképzett molnársegéd. Akár órabéres alapon, akár más alapon fizetik Önt, a bármilyen alapon kiszámított munkabére nem lehet kevesebb heti 48 órai munkaidő alapulvétele mellett 23.04 pengőnél. A munkaadónak joga van ahhoz, hogy csak három héten át dolgoztasson és egy héten át Önt sétáltassa, de a sétáló hétre is tartozik megfizetni hetibérét, ha csak nem kötötte ki az Ön felfogadása alkalmából előzetesen szerződésileg azt, hogy egy hónapban csupán három héten keresztül ad Önnek munkát és fizetést. Begyakorolt malmi munkásnak az Ön községében, ha az illető motorkezelő, gépész, fűtő, raktárkezelő, mázsáló vagy kenő, heti 21.12 pengő, egyébként heti 16.80 pengő hetibér jár. Ugyanennyi jár az autókísérőknek (kocsikísérő) is, valamint a be nem tanított malmi munkavállalónak. Lisztkiszolgáltatással foglalkozó szakképzett molnár 23.04 P, szakképzett gépésznek 23.04 P hetibér jár. Az Önöket megillető egy órára eső órabért úgy kapja meg, ha a hetibért 48-al, a heti munkaórák számával elosztja. A törvény bünteti azt a munkaadót, aki munkavállalóját elbocsájtással fenyegeti, vagy elbocsátja azért, mert az őt törvény, vagy rendelet alapján megillető munkabérhez, vagy egyéb jogaihoz ragaszkodik. A közlöttek dacára ajánljuk a munkaadóval való békés megegyezést és illemtudó, engedékeny hangú tárgyalást.

ADÓZÁS

Átminősitett őrlemények adóváltsága.

Az egyik vidéki malom 4-es lisztjéből vett mintát a m. kir. gabona és lisztkísérleti állomás véleménye alapján a pénzügyigazgatóság 2-esnek minősítette s ennek következtében a malomosztály a malom terhére a gyártott összes 4-es liszt után a lisztforgalmi adóváltság különbözetet (q-ként 1 P 30 f) több évre visszamenőleg előírta.

Ezzel kapcsolatban felmerült a kérdés, hogy jogos eljárás-e néhány mázsa lisztből vett minta alapján a malom 20—25 waggonnyi 4-es liszt termelését több évre visszamenőleg 2-esnek minősíteni s ezen az alapon a malom terhére több ezer pengő lisztforgalmi adóváltság különbözetet előírni?

A lisztátminősítésnek ez a módja
a) nem helyes,
b) nem szakszerű és
c) rendeletellenes.

Nem helyes azért, mert pusztán feltevésekre van felépítve. — A megfogható tény, amelyre ezek a feltevések épülnek az a néhány mázsa liszt, amelynek mintáját a gabona és lisztkísérleti állomás 2-esnek minősítette. — Ennek alapján azonban legfeljebb olyan 4-es lisztek volnának 2-esnek minősíthetők, amelyek pontosan ugyanolyan kiaknázású malterből származnak, mint amilyenből a raktáron talált és megmintázott liszt megállapíthatólag kiőröltetett. Még ebben az esetben is felmerül azonban annak a lehetősége, hogy a teljesen azonos kiaknázású malter őrlése idejében más tőzsdei lisztjellegminták voltak érvényben, már pedig a váltság lerovása szempontjából az egyes lisztek fajtája tekintetében mindig a liszt gyártása alkalmával érvényben lévő tőzsdei lisztjellegminták az irányadók.

Nem szakszerű a lisztminősítésnek említett módja azért, mert az egyes évjáratok gabonái lényegesen elütnek egymástól s más-más évjáratú gabonából más-más — egymástól színben is lényegesen különböző — 4-es lisztek gyárthatók. De nem is hasonlítható össze a megmintázott liszt a több évvel ezelőtt érvényben volt tőzsdei lisztjellegmintával, mert vagy nem is áll egyáltalában rendelkezésre több év előtt érvényben volt tőzsdei lisztjellegminta, vagy ha volna is ilyen az évek alatt színben annyira megváltozott, hogy többé összehasonlításra nem alkalmas.

Végül rendeletellenes ez az átminősítés, mert az 1550/1937. P. M. sz. rendelet 49. §. (3) bekezdése szerint az átminősítés általában a raktáron talált őrleménymennyiségre vonatkozik s csak abban az esetben terjeszthető ki az átminősítés a vonatkozó őrletre, illetve a vonatkozó keverésből nyert azonos fajtájú őrlemények egész mennyiségére, ha megállapítható, hogy a raktáron talált őrlemény vagy annak egy része, melyik őrletből illetve keverésből ered. — Mint látjuk, az említett rendelet több évre visszamenőleges átminősítésekre lehetőséget nem nyújt.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy általában csak a raktáron talált liszt után írható elő lisztforgalmi adóváltság különbözet a malom terhére, még pedig abban az esetben, ha a raktáron lévő lisztből vett hivatalos mintát a m. kir. gabona és lisztkísérleti állomás magasabb váltságkulcs alá eső lisztek csoportjába tartozónak minősítette. Ezen túlmenőleg előírható a malom terhére a váltságkülönbözet legfeljebb a vonatkozó malter vagy keverésből származó azonos fajtájú lisztek egész mennyisége után, ha megállapítható, hogy a kérdéses liszt melyik malterből vagy keverésből származik. — Több évre visszamenőleg a lisztek átminősítése, mint már említettük, helytelen, szakszerütlen és rendeletellenes.

 # Hazai adóstatisztika. 1937. évi adóstatisztikából érdekes adatokat tudhatunk meg. A tárgyévben hazánkban *huszonnégyféle* egyenesadóból 486.6 millió pengő bevétel mutatkozott. Ebből az adóból fejenként 53.88 pengő esik minden lakosra. A tárgyévben négyféle forgalmi adó, nyolc különböző jövedék, tizennégyféle fogyasztási adó, hét vámkategória és négyféle állami egyedárúsági adó címen folytak be jövedelmek. Az adófizetők és adóhatóságok ilyenformán 58 különféle adónemmel dolgoztak. Az összes jövedéki- és adóbevételek 1,137.6 millió pengőt tettek ki. Érdekes eredményt kapunk akkor is, ha a különféle kincstári bevételekből egyenként számítjuk ki a fejkvótát. Így földadó címén 3.71 pengő, házadóból 8.58, az egyenesadókból — mint fentebb irtuk — 53.88, forgalmiadókból 21.42, jövedékekből 16.77, fogyasztási adókból 14.77, vámjövedékekből 6.96, és egyedárúságokból 12.11 pengő esett az ország minden egyes lakosára. Ha ehhez az összesen 125.91 pengős fejkvótához még a szociális terhekből eredő szolgáltatásokat is hozzászámítjuk, akkor a hivatalos adóstatisztika 136.53 pengő évi fejkvótát eredményez.

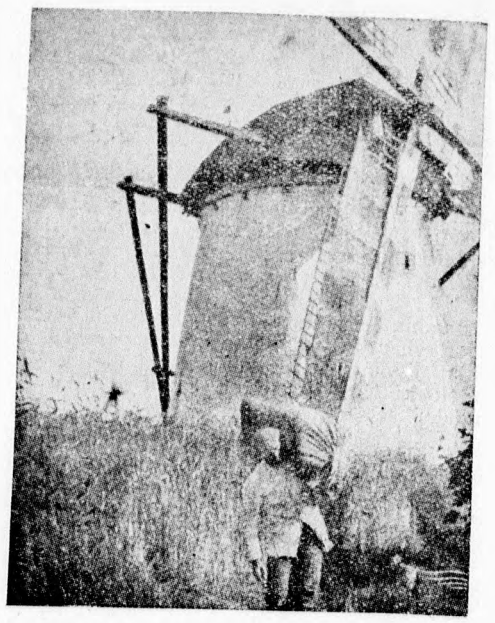

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER **műszaki olaj és villamossági kft.**
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. Hajóbúzában élénkebb kínálat volt észlelhető. A malmok kereslete változatlanul élénk, export részére a dunántúli búzák iránt fokozódott érdeklődés mutatkozik.

Rozs. A kínálat minimális, a magasabb árak dacára is alig van árú a piacon.

Tengeri. Az irányzat továbbra is szilárd, a forgalom azonban nem öltött nagyobb méreteket, ami kizárólag az áruhiányra vezethető vissza, mert úgy a csöves, mint morzsolttengeriből nagyobb tételek is könnyen elhelyezhetők lennének a hízladáknál.

Korpa és 8-as jól tartott árak mellett üzlettelen, miután mindkét cikkből kevés árú van a piacon. Minden relációban élénk érdeklődés mutatkozik, főleg korpa iránt.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza		Kiváló sörárpa	21.00—21.85
Felsőtiszai búza		Prima sörárpa	19.50—20.85
Duna—Tiszaközi	19.80—20.80	Sörárpa	19.00—19.85
Fejérmegyei búza		I. r. tak. árpa	17.10—17.35
Dunántúli búza		Középm. tak.-árpa	16.60—16.85
Kisalföldi búza		I. r. zab	19.40—19.45
Pestvidéki rozs	14.60—14.85	Közép. min. zab	19.30—19.40
Más szárm. rozs	14.80—15.05	Rozs márciusra	15.73
Uj tengeri	16.70—16.85		

Erőtakarmány:

Árpakorpa	14.50—15.00	Halliszt	48.00—49.00
Konkoly	12.00—12.50	Borsóhéj	12.00—13.00
Konkolydara	13.50—14.00	Borsó tak. liszt	15.00—16.00
Malátacsira	10.00—10.50	Malombükköny	14.00—15.00

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás . . .	21.05—21.10
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit . . .	21.05—21.20

Vagyonváltság búza ára: november hónapra 20.— P.

Lisztpiac. A forgalom továbbra is élénk, úgy prompt szállítású árúban, mint későbbi határidőre nagyobb tételek kerültek eladásra.

Árak:	Buzakorpa	13.90—14.10
	8-as liszt	16.10—16.60

Hivatalos lisztárfolyamok:
(szokásos malomkondiciókkal, március-áprilisi szállításra)

Buzadara	38.15—39.15	5	31.30—32.30
Ogg	37.15—38.15	6	26.30—28.30
Og	37.15—38.15	7	19.05—20.05
O F	37.15—38.15	RO	28.40—30.40
2gg	35.80—36.30	ROI	25.65—27.40
2g	35.80—36.30	I	19.65—21.40
4	33.55—34.55	II	17.65—18.65

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . . . . . 83.—
Lenolaj-paritás Budapest

EREDETI SVÁJCI
szitaselyem
ALBERT WYDLER (Zürich) Márka

szavatol tartósságáért és legnagyobb szitálóképességéért. Azonnali szállítás friss gyári árúból.

SCHNEIDER, JAQUET & CIE A.-G., STRASSBURG
konstrukció ja
PAT L.-C. töretkorpagép

Fehérebb és több liszt.
Könnyü meghajtás.
Egyszerü beépítés.
Alacsony fordulatszám.
Képviselet: **KOZMA SÁNDOR, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. sz.**

13061 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89.
Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939. november 25. 43. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácáfolt. Bizony, a jó bornak is csak akkor van kelete, ha azt megfelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a leghatalmasabb államok is a reklámhoz kénytelenek fordulni! — A rádión **hirdetik** céljaikat, elveiket és igazságaikat. — Ön se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtik, vagy észre sem veszik. — Azért: **Hirdessen a Magyar Molnárok Lapjában!**

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Azonnali belépésre keresek nőtlen molnársegédet visszaöntéses malomba, állandó munkára, P 40.—, lakás, koszt mellett. Hadmentes előnyben. Török Gyula, Inánd, u. p. Csobád. 1651

Fiatal molnársegédet keresek, aki az asztalos munkához is ért. Ajánlatok: Jordán Gőzmalom, Mezőkövesd, küldendők. 5898

Motorkezelőt keresek azonnali belépésre barnaszéngázhoz. — Vasmunkások előnyben. Fizetés megegyezés szerint. Hengermalom, Bagamér 5900

9-járatú malmunk vezetésére egy szakmolnárt keresünk, az állás azonnal is elfoglalható. Pályázóktól fizetési igényeiket is kérjük. Gonda és Társai hengermalma, Kunágota. 5903

Gépészt keresek azonnali belépésre 130 HP Martos szívógázmotorhoz, aki az esztergálást is érti. Tóth malom, Hajdudorog. 8686

Vizsgázott fütő azonnali belépésre —.44 fillér óradíjjal felvétetik. Vasmunkában jártas előnyben. — Ajánlatokat Kiskunmajsai Gőzmalom rt.-hez, Kiskunmajsára kérünk. 5896

ÁLLÁST KERESŐK

Könyvelői mázsálói állást keres több éves gyakorlattal 37 éves, keresztény, nős ember. Az összes könyveket felelősség mellett vezeti. Szíves meghívást kér, távolság nem határoz, Berezna József, Kenészlő, Szabolcs megye. 1652

Főmolnári állást keres intelligens, fiatal, agilis szakember, őrlés minden ágában jártas, az őrlető közönség bármely rétegét előzékeny bánásmódban részesíti. Garantálja versenyképes fehér és összlisztek legmagasabb kiaknázását. Tanfolyamot és mestervizsgát sikeresen elvégezte. Szíves meghívást „Molnármester 1664" jeligére. 1664

Nőtlen főmolnári, jobb segédi állást keres elsejére, Tóbiás Lajos, Aroktő. 1667

Volt malomtulajdonos, kiváló szakember, főmolnári, malomvezetői, raktárnoki, bizalmi állást keres. — Jelige: „Megbizható" a kiadóhivatalba. 1666

Kiszolgált és szakiskolát végzett molnársegéd állást keres bármikori belépésre. Jobb segédi vagy kezelői állásra pályázik. Cím: Csonka János, Jászalsószentgyörgy. 1670

Szakképzett 35 éves, nős molnár állandó állást keres azonnalra. — Nyisztor László, Ujfehértó. 1683

Főmolnári kezelői állást keres 39-éves nős, jó referenciákkal rendelkező 3-vagonos malom volt főmolnárja, jó kiőrlésért, versenyképes lisztek gyártásáért felelősséget vállal, meghívást kér bármilyen malomba. Tóth Bernát főmolnár, Recsk, Hevesmegye. 1675

Mestervizsgázott 30 éves nős, szakember, főmolnári vagy kezelői állást keres. — Fiender Mihály, Mezőgyán, Biharmegye. 1674

Főmolnári, vagy malomkezelői állást keres 41 éves vám- és kereskedelmi őrlésben 2 évtizedes gyakorlattal biró r. k. vallású, nős, józan életü, jó bizonyítványokkal rendelkező szakember, azonnali belépésre próbaidőt elfogad. Cím: Benda Árpád főmolnár, Tornalja. 1679

Iparigazolvánnyal rendelkező főmolnár állást keres bármilyen rendszerü malomba. Szives meghivást kér Főmolnár, Fehérgyarmat. — Mayer malom. Szatmár megye. 1680

Fiatal nős molnársegéd állást keres bármikorra — Cim: Molnárház, Lipárt. u. p. Vasszécsény. 1672

Famunkához értő molnársegéd állást keres december 1-re vagy 15-re. Szives meghivást kér Tarr Ferenc molnársegéd, Nyirmada. 1677

Ötwaggonos malom elismert főmolnárja magasabb malmászati képzettséggel huszonhároméves bel- és külföldi közép- és nagymalmi eredményes főmolnári működéssel állandó állást keres. — Somogyszili Farkas főmolnár, Aszód. 1681

21 éves fiatal molnársegéd állást keres december 1-re. Gerbán Mihály, Nagykálló. 1684

VEGYESEK

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

29/600 3/8, 21, 21/a hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. — Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Eladnám vagy kisebb hengerszékért elcserélném 29×60-as hengerszékemet. Jó állapotban lévő használt kalapácsos darálót vennék. Árajánlatot kér Hatkerekü malom, Pápa. 1643

Zsáktaliga, gőzölt bükkfából könnyen kezelhető formában, mely eddig ilyen kivitelben nem volt nálunk forgalomban, darabonként 27 pengőért kapható: László és Fia cégnél, Budapest V., Alkotmány-utca 25. 2233/1

Bérbe vagy részkeresetre átadnám újonnan átszerelt hatjáratú visszaöntéses vegyes típusú malma komoly, megbízható szakembernek. Egyelőre írásbeli ajánlatokat kérek. Hidvégi Gőzmalom, u. p. Ipolynagyfalu. 1663

Eladó országból való kiutasítás miatt egy négyváratú szivógáz motoros malom, 1937-ben szerelt. Bővebb felvilágositást ad Csiszár József malomtulaidonos, Alsópél, Léva mellett vagy Zsidó János molnár, Ragyole. 1662

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszünt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Gázgenerátor szabada lom eladó, esetleg gyártási engedélyt adok. Magyar szabadalom száma 4033/1938. Bármilyen tüzelőanyagnál garantáltan kátránymentes tiszta gáz nyerhető. Kohógázak fejlesztésére is kiválóan alkalmas. Meglevő generátorok átalakíthatók. Uj berendezést, átalakítást vállal szabadalomtulajdonos Tóth Jenő lakatosmester, Budapest, Garam-u. 23. fsz. 4. 1621

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Wörner fekvő gabonakefélőgép 8 mázsa teljesítményre raktárról szállítható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6—8. sz. 2009/3

Műszaki cikkeket gépszíjakat, hevedereket, szitaselymeket, legjutányosabban szállít: Galambos Andor műszaki kereskedő, Budapest VI., Nagymező-utca 7. 2400

30/60 Seck tartalékhenger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Krischáber Károly Budapest, Klapka-utca 7/b. 2066

Üllő pestmegyei nagyközségben egyedüli vám- és kereskedelmi gőzmalom haszonbérbe eladó. Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál: Bolyky János, Érsekujvár. 1689

Eladó 2 község egyedüli 6-járatú szivógáz motoros állandó üzemü malma. Értekezni lehet helyszinen, Vereb, Fejérmegye. 1668

Keresek Tiszántúlon januárra malombérletet. Részletes ajánlatokat: „Négy vagonig" jeligére. 1669

Eladó 60—70 HP Első Magyar Gazdasági félstabil gőzgép, üzemben bármikor megtekinthető. Vennék 120—140 HP Wolf Lanz vagy Brünni félstabil gőzgépet. — Csak kifogástalan állapotban lévők jöhetnek számításba. — Szlovencsák malom, Gyöngyös. 1671

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszerszámokat: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

Teveszőr és Atlasz gépszijak 150—600 mm-ig kifogástalan állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelü Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Rotor hámozódob hármas Rentábelhez, keveset volt használva, jutányosan eladó. Hungária malom, Jászberény. 1624

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, cserecüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Wörner-Reform dupla daratisztítógép, 2×350 mm-es, raktárról kapható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6-8. 2009/4

Kitünő állapotban levő árpakása hántoló, Holländer osztályozóval olcsón eladó. Szikszói Gőzmalom. 1644

Malomszereléseket felelősséggel vállalok, hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomtechnikus, Hajduszoboszló. 5887

Eladó hét Ganz kombinált rovátkoló gép. Bővebbet: Schäffer Miklósnál, Miskolc. 1648

Kizárólag szakképzett molnárt felestársnak keresek azonnalra, esetleg bérlőnek. Szívógázmotoros hatjáratú malomhoz jól bevezetve. Bernátz Miskolc, Szemere-utca 3. 1673

Eladó 1. drb. 48-as kitünő állapotban Franczia kőzet és 1. drb. 48 collos sárospataki daraskő, Szuszán János, Kétegyháza. 5895

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerü és kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók: Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Eladó 60 HP eredeti szivógázmotor, barnaszéntüzelésü generátorral, üzemben Egerben, Kertész-utca 40. sz. alatt. 1665

Automatikus gabonanedvesitőgép olcsón kapható: Kann és Heller R.-T. Budapest, Vilmos Császár ut 62. 2190/n

Eladó használt gépek: 25/60, 30/60, 21/A hengerszékek, Kreizler-féle daragép, tarár, hámozógépek, teherfelvonó, triőrök, radiálsziták 36 és 42" kőjáratok, 2.5 HP villanymotor, 80 mm tengely, 29-es kissé égett Erwart-lánc, üj 2/2 daragép. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-ut 17. 5899

Hengerfejrepedés ellen védekezhet a „Motorvédő" készülékem alkalmazásával. Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/1

Eladó olcsó üzemü malom, mult évi vámkeresetünk 23 vagon, készécünkben egyedül álló konkurensmentes, felérésze jelige „F" kiadóhivatal továbbit. 5902

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javithatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Távsa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védigyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6. 469

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely. Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Bérbeadó sürgősen, hosszabb időre, 3 község és több uradalom egyedüli vám- és olajmalma. — Válaszbélyeg ellenében vagy személyesen tárgyalunk, Berezna-malom, Kenészlő, Szabolcs megye. 1653

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Wörner gyártmányú 4 rézsüs szabadonlengő síkszita üj középtengely meghajtású vasrésszel olcsón kapható. Rác Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. sz. 2142/2

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesitményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserecüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

2. sz. hámozógépek Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Függőleges kövü darálók üj és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyitás és szakszerü javitása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készitek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyürük gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Benzinmotor 7—8 HP. gyárilag generáljavítva, előnyös árban eladó László és Fia cégnél, Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/a

Függőleges Jindrich daráló III. 55 cm. átmérőjü kövekkel jutányosan eladó László és Fia cégnél Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/b

Szabadonlengő síkszináik 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó vízjog állandó vízzel, beépített betonművekkel 60 lóerős, hozzátartozó területtel, malom és darálómentes nagyközségben Hernád-Bársonyos vízén. „Biztos jövő" jelige a kiadóhivatalban. 1676

Tisztabúza termővidéken biztos megélhetést nyujtó jómenetelü vám-malom felerésze kereszténynek kiadó. Jelige „R", kiadóhivatal továbbit 5901

20 HP. szívógázmotor faszéntüzelésü, teljes komplett, üzemben megtekinthető, eladó. Leveleket „Óberursell" jeligére Patak Hirdető irodába, VI. Vilmos Császár-ut 29. 1678

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Eladó gőzgép, Láng alacsony- és magas nyomású 85 HP. 1902. készült, a magasnyomású henger szelepes Collman vezérmű és kondenzátoros üzemképes állapotban, de leszerelve. Olajprés dupla magzuzóval. — Majeszki-féle, üzemképes. — Tóth malom, Hajdudorog. 1687

Bérbeadó vagy örökáron eladó három járatú malom. Szuszán János, Kétegyháza. 5905

Eladó Brown-Boveri 40—50 HP. 920 fordulatú, 3 fázisú, 380 voltos villanymotor complett üzemben, automata kapcsolóval, víz indítóval. Vennék: 30—40 HP. egyhengeres szívógázmotort fa, kőszén generátorral. Vass malom, Zsámbok. 1690

Malmászati szakember, középkorú, keresztény, betársulna malomba vezetésre iparjoggal. Cím a kiadóhivatalban 1689

Waggonos malom bérbeadó Budapesthez ötven kilométernyire, kitűnő körzettel, kevés tőkével. Ajánlatokat „Igen kedvező bérlet" jeligével a kiadóhivatal továbbít 1685

220×340 m/m-es Ganz szimpla sima hengerszék igen jó állapotban eladó. Keresünk 300 mm Monarchot: csere is lehetséges. Babjak Testvérek, Kisterenye. 1688

Ganz típusú 80 HP. és 60 HP. elektrómotorok ellenállással eladók. Rónai, Abaujkér. 1682

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Keresztény versenyképes malom, összeköttetésem révén elsőrangú budapesti állandó nagy vevőhöz juthat. „Rozlisztben is" jeligén a kiadóhivatalban. 5904

Malmok javítását, átszerelését, darálógépek, síkszíták, koptatógépek készítését jutányosan vállalom: Fancsik Dezső Budapest (VI., Jókai-utca 16.) 2190/m

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Plombázófogók

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetelzőgépek

Acél, szalag és szövetplombák

Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó út 17.
Telefon: 1-544-26

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv** kis és nagy alakban. Ára darabonként P 4.—
2. **Vámdarálási könyv** Ára darabonként P 2.—
3. **Gabonaraktárkönyv** Ára darabonként P 2.—
4. **Őrleményraktárkönyv** Ára darabonként P 2.—
5. **Őrlési (malter-) könyv** Ára darabonként P 2.—
6. **Pénztárkönyv** Ára darabonként P 2.—
7. **Folyószámlakönyv** Ára darabonként P 2.—
8. **Tárolási könyv** Ára darabonként P 2.—
9. **Idegenkereskedelmi őrlés könyve** Ára darabonként P 2.—
10. **Őrletgyüjtő-könyv** Ára darabonként P 2.—
11. **Alkalmazottak nyilvántartási és szabadság-könyve** (a 3000. sz. rendeletnek megfelelően). P 3.20
12. **Zsákbárca** külön a gabonához (sárga) és külön az őrleményhez (rózsaszín) 500 darabonként P 1.—
13. **Munkarend-nyomtatvány** (3 db) és egy kérvényminta összesen P 1.20
14. Az egységes vámolási könyvhöz szükséges pontos méretű **alátétlap** kemény, préselt anyagból Ára darabonként 40 fillér
15. Könyvrendelőinknek a kívánt menyiségű **tájékoztató-nyomtatványokat** díjmentesen küldjük (Egyébként 3 db ára 1·)

Kapható a
MAGYAR MOLNÁROK LAPJA KIADÓHIVATALÁBAN
Budapest, V., Katona József-utca 14. sz.
Telefon: 118—489.
Postatakarékpénztári csekkszám: 11.450.

Sárospataki kovamalomkő
nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.
Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni,
Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.
Árajánlatot küld:
SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)
vagy a vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft. Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek, géphajtókötelek, végtelenül szövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, Céglulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, keuder- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű
Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.
Új és gyárilag javított malomgépek:
Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszíták minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm-es hengerekhez
Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,
Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

CSIZMAZIA LAJOS:
A Malomipar Technológiája
c. könyv
kapható lapunk Kiadóhivatalában.
Ára P 5.—

DESSER „Rentabel" hámozóköpeny darálókő
az egész világon vezet
Vezérképviselet:
GERLACH JENŐ, BUDAPEST,
III., Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) **a legmagasabb napi áron veszi:**
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

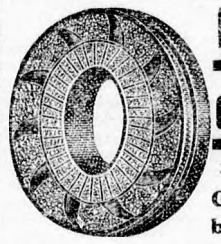

Műőrlő- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készít
Gabonahámozók bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIALIS JAVITÓMŰHELY

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939. november 25. 43. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A magyar buza árát utolérte a világparitásos ár.

A lisztforgalmi adóváltság feleslegessé vált.

A háborús állapotok egyik következménye a búzaárak világszerte való emelkedése. — A világpiac búzaárairól más cikkünkben számolunk be. Ezúttal csupán arra kívánunk rámutatni, hogy a legutóbbi 24.— márkás wieni paritásos búzaeladási árak alapján — a 19.5%-os márkafelárak figyelembevételével — búzánkért immár 23.66 pengős árat kaptunk s így a mezőgazdasági alap exporttámogatására már nincsen szükség. Sőt azonkívül még szép haszon marad a búzaeladásnál.

A mezőgazdasági alapot és ennek támogatására a lisztforgalmi adóváltságot azért vezették be, mert belföldi búzaáraink mélyen a világparitásos búzaárak alatt maradtak. Ennek következtében búzaexportra csak úgy gondolhattunk, ha azt az árkülönbözetet, mely a belföldi és külföldi búza ára között mutatkozott, az állam exporttámogatás alakjában az exportra kerülő búzára ráfizeti.

Minthogy azonban exporttámogatásra már nincsen szükség, úgy pénzügyi, mint erkölcsi alapja megszűnt annak, hogy

a lisztforgalmi adóváltságot, ezt a legantiszociálisabb adónemet tovább is fenntartsák.

Köztudomású és nem szorul újabb bizonyításra az a tény, hogy ez az adónem épen a legszegényebb néposztály kenyerét drágítja meg. Azét a néposztályét, mely alig tud elég kenyeret vásárolni s melynek a kenyér a legfőbb tápláléka, amely azt semmivel pótolni nem tudja, mert pótlásra nem telik.

Minthogy a kenyéradóhoz való jogcím megszűnt, itt van a legfőbb ideje annak és erre soha jobb alkalom nem kínálkozott, hogy végre ezt a társadalomellenes, mindenki által s kormányférfiak által is számtalan esetben elítélt és nemkívánatosnak minősített

adónemet eltöröljük s ezzel a nép kenyerét kilónként mintegy hat fillérrel olcsóbbá tegyük.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosának figyelmét ezennel felhívjuk az ügyre. Az árkormánybiztos a gazdasági élet minden terén a legaprólékosabb gonddal ügyel arra, hogy minden közszükségleti cikk árát olcsóbbá tegye, vagy legalább is minden jogosulatlan tizedfillérnyi drágítást megakadályozzon.

Nos, itt van az alkalom arra, hogy a legfontosabb, a legnélkülözhetetlenebb közfogyasztási cikket.

a kenyeret tegye olcsóbbá. Olcsóbbá tegye azt a mindennapi falatot, melyért mindenki ájtatosan imádkozik s amelyért szegény és gazdag éjjel-nappal dolgozik és vetélykedik.

A kenyéradó eltörléséhez minden jogcím meg van. További fenntartása mellett semmi sem szól. Sem igazságosabb, sem népszerűbb cselekedete nem lehet az árkormánybiztosnak, mintha ezt az annyi évig eltűrt és elszenvedett adónemet úgy eltörli, hogy még nyoma se maradjon.

Ujabb németországi lisztkivitel.

A malomipar szempontjából rendkívül örvendetes az állandóan fokozódó lisztkivitel. Amint tudjuk, a lisztkivitel súlypontja a németországi szállításokon nyugszik. Folyamatban van 370.000 q nullásliszt kivitele s amint ez kb. december végére befejezést fog nyerni, megkezdődik az újabb kivitel, amelynek mennyisége 250.000 q nullásliszt. Az újabb mennyiség 70%-át ismét a Vidéki Középmalmok Exportegyesületébe tömörült malmok fogják szállítani. — Amennyire örvendetes a lisztkivitel állandó emelkedése, annyira aggasztó, hogy csak a nullásliszt kerül kivitelre, mert félő, hogy a 4-es, 6-os lisztek nagy részének elhelyezése belföldön lehetetlenné fog válni. Értesülésünk szerint az exportegyesületek vezetőségei már is megtették a szükséges lépéseket abban az irányban, hogy kisebb mennyiségben a kenyérlisztek kivitelére is mód nyiljon.

Rendkivüli közgyülés a Vidéki Középmalmok Exportegyesületében.

Dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő elnöklete alatt tartotta rendkívüli közgyűlését f. hó 18.-án délelőtt a VIKE néven ismert fiatal malomipari érdekképviselet, amelyik alig egy éves fennállása alatt a negyedik közgyűlést tartotta meg, a tagok élénk érdeklődése mellett.

Jelen voltak: dr. vitéz Miskolczy Hugó elnök, Tóth István társelnök, Bagó Soós Gergely, Bozó Sándor, Cseuz Gyula, Csiha Győző, Fabjanits Elemér, Faludi Sándor, Farkass Róbert, Friedrich Antal, Gayssler István, Jerkó Sándor, Kiss Kálmán, Kovács Mihály, Nándori Pál, Paksy János, Pipis Samu, Prágay István, Tóth Ferenc, Tóth János, Vay András, Volenik János egyesületi tagok, dr. Karácson Jenő főtitkár.

Dr. vitéz Miskolczy Hugó elnök örömmel üdvözli a megjelent tagokat, visszapillantást vet az egyesület egy éves működésére, amelynek eredménye, hogy az egyesületre az egész közgazdasági élet felfigyelt, működésével nemcsak tekintélyét öregbítette, hanem a kormány legteljesebb bizalmát is kivívta.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitóbeszéd után Tóth János kért szót. „Az összes tagok nevében szólhatok, amikor az egyesület bár rövid, de annál eredményesebb egy éves multjára visszapillantva, indíttatva érzem magam arra, hogy az egyesület vezetőségét üdvözöljem. Kinyilatkoztatom őszintén, hogy voltunk néhányan, akik annyi csalódás után, amely csalódások a keresztény gazdasági megmozdulásokkal kapcsolatosan értek bennünket, bizonyos aggodalommal tekintettünk az Egyesület működése és jövendője elé, azonban az egyesület vezetősége, szeretett elnökünk és főtitkárunk olyan eredményes munkát végzett, hogy röviden csak ekként fejezhetjük ki magunkat: munkájuk és cselekedeteik után kell megítélni őket. Amikor az egész közgyűlés nevében szívem szerint szólok hozzájuk, azt kívánom, hogy közérdekű munkájuk ezután is olyan eredményes legyen, mint eddig volt."

A részletes főtitkári beszámoló foglalkozott az összes kiviteli kérdésekkel s mindazon malomipari problémákkal, amelyek a kivitellel közvetlenül, vagy közvetve kapcsolatban állanak.

A főtitkári jelentéshez elsőnek Csiha Győző szólalt fel. Ő is épen úgy, mint Tóth János, a legteljesebb elismeréssel nyilatkozik az egyesület vezetőségének működéséről, amely minden kritikát kibír. Sürgeti a lisztárak és a zsákkérdés teljes rendezését.

Cseuz Gyula megvizsgálandónak tartja az új kevert zsákok összetételét, célszerűnek látná, ha a nyersanyagbeszerzési nehézségek miatt teljesen áttérnének a papirzsákok használatára.

Többek hozzászólása után főtitkár bejelenti, hogy az Árkormánybiztos a napokban kihallgatáson fogadja az egyesület vezetőségét s ekként módja lesz az egyesület vezetőségének úgy a lisztáralakulás, mint a zsákkérdésre vonatkozó előterjesztéseit és észrevételeit illetékes helyen előterjeszteni.

Elnök javaslatára az Árkormánybiztos előtt megjelenő s az elnök által vezetett küldöttség tagjaivá delegálja a közgyűlés Cseuz Gyulát, Csiha Győzőt, Zsoldos Lászlót és a főtitkárt.

Az Országos Mezőgazdasági Kamarába az intézőbizottság javaslata alapján rendes tagokként kiküldötte a közgyűlés dr. vitéz Miskolczy Hugó elnököt és dr. Karácson Jenő főtitkárt, póttagokként Farkass Róbertet és Friedrich Antalt.

A teljes egyetértésben és kartársias szellemben lefolyt közgyűlés után együttes ebéd volt, amely a késő délutáni órákban ért véget.

—

F. hó 17.-én este a VIKE intézőbizottsága tartott ülést, amelyen az intézőbizottság folyó ügyeket tárgyalt, előkészítette a másnapi közgyűlést, majd megállapította azokat a munkaterületeket, amelyeken egyetemes malomipari érdekből együtt kíván működni a Magyar Fővárosi Malomegyesülettel. A két érdekképviselet 3—3 tagot delegál az együttes munkabizottságba, amelynek előadója dr. Karácson Jenő főtitkár lesz. A Vidéki Középmalmok Exportegyesülete által delegált három tag dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő, egyesületi elnök, Cseuz Gyula és Zsoldos László malomigazgatók.

Amint értesültünk, a Magyar Fővárosi Malomegyesület az együttes ú. n. „munkabizottságba" Marschall Ferenc ny. miniszter, elnököt, Darányi György és Schmidt Richárd malomigazgatókat küldi ki.

Ujból a jogosulatlan darálókról!

Az utóbbi időkben szokatlanul gyakran kell foglalkoznunk a jogosulatlan darálókkal s azzal a darálóalapítási jelenséggel, mely immár járványszerűvé vált. Foglalkoznunk kell az üggyel, mert olvasóink és az érdekelt molnárság gondoskodnak arról, hogy a darálók ügyét pillanatra se tévesszthessük szem elől. A panaszos, kétségbeesett levelek napról-napra pontosan beérkeznek a szerkesztőségbe s bizonyítják, hogy ebben a kérdésben javulás nem történt s hogy itt van a végső ideje annak, hogy az iparügyi kormányzat erélyes kézzel rendet és jogbiztonságot teremtsen az egész vonalon.

A szaksajtó annyit írt már erről a tárgyról, hogy hovatovább unalmassá válik sokak előtt. — Mi azonban nem unjuk meg a témát és mindaddig nem is fogjuk megunni, amíg az alsóbbfokú hatóságok nem unják meg az engedélynélküli darálók türését, a törvénnyel való szembehelyezkedés, vagy annak negligálását. Amíg nem unják meg azt, hogy nemzetgazdasági és szociális követelmények iránti minden érzék nélkül exisztenciákat kockára tegyenek és emberi sorsokkal labdázzanak. — Végre is, ezeknek a dolgoknak egyszer végét kell vetni és meg kell szünnie annak a bizonytalanságnak, amelynek a zártszámrendelet, az ipartörvény és az iparügyi minisztérium intencióinak dacára minden molnáripar vállalkozás ki van téve.

Alábbiakban kivonatosan leközöljük egy molnármester levelét. Nem mint különlegességet, mert — nyomatékosan hangsúlyozzuk — ez a levél is tipikus. Csak egy a sok közül, mely hasonló eseteket — más szintérrel és más szavakkal — ecsetel és panaszol. A levél így hangzik:

„Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Még szeptemberben fordultam tanácsért Önhöz egy daráló ügyében, mely közvetlenül az én malmom mellett nyitott ki és azóta állandóan üzemben van. Az ügyet még akkor jelentettem az I. fokú iparhatóságnak, de mert az intézkedés késett, az Iparfelügyelőséghez fordultam. Ennek sürgetésére az I. fokú iparhatóság f. hó 8-ára tárgyalást tűzött ki. Ezen megjelenvén, szóval is előadtam panaszomat és hivatkoztam a darálókra is vonatkozó malmi zártszámrendeletre. A szolgabíró úr mosolyogva megjegyezte: *„No és ha mégis megkapja az illető az iparengedélyt akkor Ön mit csinál?* „En akkor is tiltakozom — feleltem. A kenyeremről van szó; ha kell, elmegyek a legfőbb fórumig, de tönkretenni nem hagyom magam! *Az illetőt, mert engedély nélkül üzemben volt 20.— P-re bírságolta* és megtiltotta a darálást addig, amíg az engedélyt meg nem kapja. Egyben kilátásba helyezte, hogy pár napon belül az iparfelügyelő úrral együtt a helyszínre kiutaznak és akkor majd *az engedélyt megadják. A daráló azonban ma is üzemben van,* sőt annyira agitál ellenem, hogy én úgyszólván semmi darálást sem kapok. Tiszteletteljesen kérdem, mit tegyek, hogy igazamnak érvényt szerezzek? Az I. fokú iparhatósághoz nem szívesen folyamodom, *mert mire orvoslást nyernék ügyemre, akkorra én már teljesen tönkre megyek.* És így tovább.

Tiszapalkonya, 1939. november 17-én.

Teljes tisztelettel:
Olter István molnármester"

Rendeletet kell tehát teremteni a daráló-jogok gyakorlása terén mégpedig sürgősen és radikálisan.

Legujabb rendeletek.

A m. kir. minisztérium 10.640/1939. M. E. számú rendelete a honvédelemről szóló törvényben meghatározott határsáv megállapítása tárgyában.

A rendelet megállapítja, hogy a honvédelemről szóló 1939 : II. t.-c. alkalmazásában az ország határa mentén fekvő területnek (határsávnak) az ország határa és a rendeletben felsorolt községeknek az ország belseje felé eső, egymással összefüggő határvonala között fekvő területet kell tekinteni. Egyben felsorolja azokat a községeket, melyeknek területe a határsávba tartozik.

A m. kir. minisztérium 10.650/1939. M. E. számú rendelete a honvédelemről szóló törvényben meghatározott egyes ingatlanforgalmi korlátozások tárgyában.

Ez a rendelet bizonyos ingatlanforgalmi korlátozásokat léptet életbe az előbbi rendeletben határsávként kijelölt és községenként felsorolt egész területre. A határsávon ingatlanokat elidegeníteni, árverezni, bérelni vagy bérbeadni, szóval élők közötti jogügyiet alapján tulajdonjogi változást előidézni csak a terület szerint illetékes hadtestparancsnok előzetes hozzájárulásával lehet, mert ilyen jogügyletek bejegyzését a telekkönyvi hatóságok csak akkor rendelhetik el, ha a folyamodó bemutatja az illetékes hadtestparancsnok hozzájárulását, vagy megfelelően igazolja, hogy a hozzájárulás iránt előterjesztett kérelme tárgyában az illetékes katonai parancsnok a törvényben megjelölt határidő alatt nem hozott határozatot.

Malmok bérletére vonatkozólag a rendelet 7. §-a értelmében kell eljárni, mely elrendeli, hogy azokat a haszonbérleti szerződéseket, melyeknek tárgya valamely ingatlan, de nem mezőgazdasági földbirtok, a haszonbérlő rendes lakhelye szerint illetékes községi előljáróságnak minden esetben be kell mutatni. A községi előljáróság a bemutatott szerződést, illetőleg a felvett jegyzőkönyvet a hozzájárulás tárgyában való döntés végett az illetékes hadtestparancsnokkal haladéktalanul közölni tartozik. A lakásbérleti szerződésekre azonban a katonai hatóság hozzájárulására nincs szükség.

Még arra is figyelmeztetjük a határsávban levő olvasóinkat, hogy korábbi rendelkezés értelmében a határsávként kijelölt területeken minden néven nevezendő építkezéshez a katonai hatóság előzetes jóváhagyása szükséges.

A molnáripari bizottság határozata.

Kisebb változtatások a heti munkabérrendeletben.

Az élelmezési és élvezeti cikkeket előállító ipar molnáripari tagozatában fizetendő legkisebb munkabérek megállapítására kinevezett bizottság 1939. évi november hó 10.-én tartott ülésén meghozta a molnáriparban fizetendő legkisebb bérekre vonatkozó és az ország egész területére kiterjedő következő határozatot:

A 34.238/1939.—XIII. Ip. M. szám alatti megerősített határozat (Budapesti Közlöny 1939. évi 159. szám. Közgazdasági Értesítő 1939. évf. 29. szám. 662. oldal) a következőképen módosul:

A B. fejezet 4. pont kiegészítendő: a „lisztmérőkkel".

A B. fejezet 5. pontjában törlendő: „a 20 éves koruk után szerződtetett tanoncok" mondat és helyette: „a szerződtetett tanoncok 20. életévük után" mondat iktatandó be.

A D. fejezet kiegészítendő a következő új bekezdéssel:

„A 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 44. §-a szerint e határozatban foglalt rendelkezések nem érintik érvényükben a tőlük eltérő más jogszabálynak, szokásnak, szerződésnek vagy megállapodásnak azt a rendelkezését, mely az alkalmazottnak az itt megállapítottnál kedvezőbb helyzetet biztosít."

A határozat ellen nyolc napon belül felszólalásnak van helye. Minthogy a határozat a Közgazdasági Értesítőben november 19.-én jelent meg, felszólalások november 27.-ig nyújtandók be és pedig a bizottság jegyzőjéhez, Ádámfi Kálmán miniszteri főmérnökhöz (Iparügyi Minisztérium, II., Lánchíd-utca 2. I. emelet 10).

A határozat hozzájárul a vitás kérdések részbeni kiküszöböléséhez. Különösen a „lisztmérő" fizetési béresoportját illetőleg merültek fel tudomásunk szerint viták. Még tökéletesebb lett volna azonban a változtatás, ha a lisztmerő fogalmát is meghatározta volna a bizottság. Vannak ugyanis malmok, ahol azt a molnársegédet, vagy betanított munkást nevezik lisztmerőnek, aki a liszt lezsákolása után a zsákok egalizálását, lemázsálását és a legtöbb esetben a zsákok felcédulázását, plombázását végezi. Ez a munka már bizonyos megbízhatóságot, gyakorlatot és figyelmet igényel, mert a malomnak fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy a zsákok pontosan legyenek egalizálva, mérlegelve és felcédulázva. Különösen olyan helyen fontos ez a művelet, illetve annak kivitele, ahol nincsen almolnár s ahol a nagyon elfoglalt főmolnár ezt a munkát különösebb ellenőrzés nélkül, teljesen az erre betanított munkavállalóra kénytelen bízni.

Lisztmerőnek nevezik azonkívül sok helyen azt a molnársegédet, vagy többnyire betanított munkást, aki az őrlemények visszamázsálását végezi felöntéses vámmalomban. Nagyobb forgalmú vámmalomban ugyanis külön mázsán és mázsálóval végezik az őrlés végett a malomba érkező termény átvételét és mázsálását és külön mázsával és személlyel az őrlemények visszamázsálását. Az ilyen lisztmerő voltaképen mázsáló és bár nem végez olyan — már jobb képzettséget igénylő — teendőket, mint az a mázsáló, aki a termény bemázsálása alkalmával az őrlés végett beérkező terményt egyúttal az előírt vámőrlési naplóba s egyúttal a malom belső kezelése során esetleg megállapított más könyvbe is bevezeti, de egy ügyes és lelkiismeretes lisztvisszamázsáló a malomban fontos személy, aki megérdemli, hogy magasabb munkabéresoportba soroltassék.

Az a lisztmerő, aki a zsákok egalizálását és az ezzel kapcsolatos teendőket végzi, már jelentőségében az előbbieknél alárendeltebb munkát teljesít s így többen vannak azon a véleményen, hogy a 4. munkabéresoportba való beosztása nem jogosult.

Hézagot pótló azonban a bizottságnak az a határozata, mely a 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 44. §-a alapján kifejezetten kimondja, hogy a rendelkezések nem érintik azokat a megállapodásokat, melyek az alkalmazottnak a rendeletben megállapítottnál kedvezőbb helyzetet biztosít.

Bár ez az alaptörvényből kifolyólag is önként értetődő jogszabály, mégis szükség volt ennek kimondására, mert számtalan esetet ismerünk, amikor a munkaadók a bérrendeletre hivatkozással előzőleg magasabb díjazásban részesített munkavállalók bérét leszállították s ezzel elmérgesedett vitákat és elkeseredést idéztek elő.

A rendelet a szokásos miniszteri jóváhagyás után fog hatályba lépni.

A paprikamolnári legkisebb munkabérek.

A legkisebb munkabéreket megállapító bizottság molnáripari tagozata 10/1939—XI. szám alatt november 10.-i ülésén meghozta a paprikamolnáriparban az ország egész területén fizetendő legkisebb munkabérekre vonatkozó következő határozatot:

Az ország területe három csoportra oszlik:

I. Törvényhatósági jogú városok és Kiskundorozsma község.

II. Megyei városok.

III. Az ország egyéb területe.

A fizetendő legkisebb munkabérek:

	I.	II.	III. területi csoportban órabér fillérben
1. Paprika főmolnár, aki legalább négy, a paprikaőrlésnél foglalkoztatott alkalmazottat irányít	65	57	53
2. Molnár	53	47	44
3. Felhordó, aki a főmolnár, illetve molnár helyettesítésében is eljár	50	44	41
4. Gépész, motorkezelő, saját szakmájában foglalkoztatott egyéb ipari szakmunkás	47	41	39
5. Egyszerű felhordó, zsákoló, zsitáló, fűtő, raktárkezelő, mázsáló, kenő	42	37	35
6. Egyéb paprikamalmi munkás	36	31	29
7. Munkásnő	25	22	20

Szakmány- (akkord) bérben, részes munkaként, vagy bármilyen formájú egyéb munkabér fejében teljesített munka után, a munka idejére eső kereset nem lehet kisebb, mint a jelen határozat szerint a megfelelő munkahelyen és munkabéresoportban a teljesítés idejére eső legkisebb bér.

A munkásoknak esetleg adott paprika, liszt és termény pénzbeli ellenértéke havonként megállapított hivatalos átlagáron számítandó. Az ezenfelül netán szolgáltatott természetbeni juttatások (lakás, ellátás) ellenértékéül az OTI mindenkori megállapításait kell számbavenni.

A 3.000/1938. Ip. M. sz. rendelet 44. §-ának második bekezdése szerint e határozatban foglalt rendelkezések nem érintik érvényükben a tőlük eltérő más jogszabályoknak, szokásnak, szerződésnek vagy megállapodásnak azt a rendelkezését, mely az alkalmazottnak az itt megállapítottnál kedvezőbb helyzetet biztosít.

A határozat ellen 1939. évi november 27.-ig a bizottság jegyzőjéhez, Ádámfi Kálmán miniszteri főmérnökhöz (Iparügyi Minisztérium, Lánchíd-utca 2. I. emelet 10.) címzett és az iparügyi miniszterhez intézett felszólalásnak van helye. — A határozat csak a miniszteri jóváhagyás után fog hatályba lépni.

Távol-külföldi lisztkivitel.

A minisztertanács ismét engedélyezte 100.000 q 0-ás lisztnek távolkülföldre való kiszállítását. Az elmult é-vekben a rendelkezésre állott exclearing keretet csak igen kis mértékben tudták a malmaink kihasználni, a megváltozott világgazdasági helyzet eredményeként azonban biztosra vehető, hogy ez az újabb 100.000 q-ás mennyiség rövid idő alatt kiszállításra fog kerülni. Ez a remény annál alaposabb és valószinűbb, mert augusztus—szeptember hónapban, aránylag rövid idő alatt cca 130.000 q lisztet szállítottak ki nagyobb malmaink Hollandiába és az északi államokba. Ezúttal a távolkülföldi kivitelben nemcsak a budapesti malmok fognak résztvenni, hanem nagyobb mennyiségű részvételt kívánnak maguknak biztosítani a vidéki malmok is, melyek a rendelkezésre álló rövid idő alatt is kiépítették külföldi üzleti kapcsolataikat.

Szó van arról is, hogy egy kisebb mennyiségű rozsliszt exportálása lehetővé tétessék, megfelelő feltételek nyújtásával.

A molnáriskola ügye.

A molnáriskola régóta vajudó ügyével már több ízben és részletesen foglalkoztunk. Az ügynek aktualitást Vörös Gyula, a Főmolnárok Országos Szövetségének agilis elnöke adott, aki a molnárság régi vágyát újból szóvá tette, az eszmét felkarolta s érdekében széleskörű mozgalmat és propagandát indított.

Az ügyre vonatkozó közleményeinkhez számosan szóltak hozzá. A hozzászólások egy részét a szaklapban le is közöltük, anélkül azonban, hogy a molnáriskola megvalósítása tekintetében valamilyen említésre méltó haladás történt volna.

Most a Malomipari Munkások Országos Szövetsége újból felszínre hozta az ügyet azzal a beadványával, melyet a molnáriskola érdekében a m. kir. iparügyi miniszterhez intézett.

A beadvány, mely a molnáriskola létesítésére konkrét javaslatot terjeszt elő, a következőképen hangzik:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

A Malomipari Munkások Országos Szövetsége és tagjainak három évtizedes vágya a magyar molnárszakiskola megvalósítása. Sajnos az ábrándozásnál, nem jutottunk tovább. Mindössze egy bátortalan kísérletezés történt ezen a téren a technológián rendezett malomipari tanfolyamma., ami azonban az iskolát nem helyettesíti. Most már azonban elérkezettnek látjuk az időt, arra, hogy Nagyméltóságodtól *kérjük a gyakorlati molnáriskola felállitását a Technológiai ipariskola keretében.*

A gyakorlati molnáriskola felállítása vitathatatlan magyar közérdek. Ezért az indoklástól tartózkodunk.

A szükséges tárgyi és anyagi lehetőség is megtalálható, ha ugyan keressük a megoldást, hogy ez az iskolamalom napi 100 q-a, illetve évi 30.000 q búza, illetve rozs felőrlésére lenne tervezve, ipari és kereskedelmi vállalkozással egybekötve. A szükséges nyersanyag a szokásos kereskedelmi úton szereztetne be, és a késztermékek ugyanúgy hozatnának forgalomba. Az iskolamalom, mint származási hely, külön ajánlás volna a lisztermékekre.

Az iskolamalom felállítására meglévő, de üzemből kikapcsolt budapesti (Király Concordia stb) malomépületek rendelkezésre állnak.

Az újonnan beszerzendő, modern és célszerű gépektől eltekintve az egyéb berendezések, — jó állapotban — a leállított malomtól olcsón beszerezhetők.

Létesítendő iskolamalom céljaira nagy összegű (Wohl, Debreceni István gőzmalom, Első budapesti gőzmalom stb.) alapítványok is igénybe vehetők.

Az alapítási és felújítási költségektől eltekintve, az iskolamalom fenntartási költségeit a vállalkozás jövedelméből fedezni lehetne, mert a tanulók méltányos beiratási díjat fizetnek és a magán vállalkozásnál érvénybe lévő átlag munkabérek 50—60%-áért végeznék a munkát. Kivéve az állandó vezető és oktató szakembereket.

Az iskolában volna csak letehető a törvényszerű molnármesteri vizsga is. Liszt és gabona kísérleti állomások ugyancsak itt bírnának telephellyel.

Az iskolában csak olyan tanulók volnának felvehetők, akik igazolhatóan, legalább két esztendőt már molnártanonc sorban eltöltöttek. A tanítás két fokozatban, egy esztendeig tartana és eredményes vizsgával végződne.

Ez a tanítási módszer évről-évre 30—40 tudós molnárt adna a malomiparnak, akik a magyar molnáriparban új korszakot vezetnének be, ami végül a világversenyben tenné verhetetlenné a magyar molnárság lisztermékeit. Mellékesen új irányt adhatna a gabona termesztésnek is.

Kérjük nagyméltóságodat, ezen — szerintünk — szép magyar gondolat felkarolására és a gyakorlati molnáriskola megvalósítására.

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZ.
Tel: 1-180-53, 1-196-86. Sürgönycím: Kartalok Budapest
Fióküzlet: Szombathely, Március 15.-tér 10. sz
Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

A közjegyzői sorshúzás alkalmából 31. sorszámot nyert **„Gőzmalom"** jeligéjű pályaművet terjesztjük olvasóink elé s kérjük az előbírálatok szíves beküldését. Ezzel hozzájárulnak a bírálóbizottság nehéz és felelősségteljes munkájához, de hozzájárulnak ahhoz is, ami pályázatunk kimondott célja, t. i. a molnárság továbbképzéséhez, az új molnárnemzedék oktatásához.

Részletes leírás a „Gőzmalom" jeligéjű diagramhoz. II. számú pályamunka.

Koptató. A gabona egy önműködő mérlegen lemérve (mely 20 kg-ot mér egyszeri öntésre) a tarárra van vezetve, melynek beállítható etetőjén keresztül, egy 120. cm. széles, nagy lyukasztású rögrostán folyik. A rögrosta perforált lemezből készült, és 20×6 mm-es lyukakkal van készítve. A gabona a lyukakon

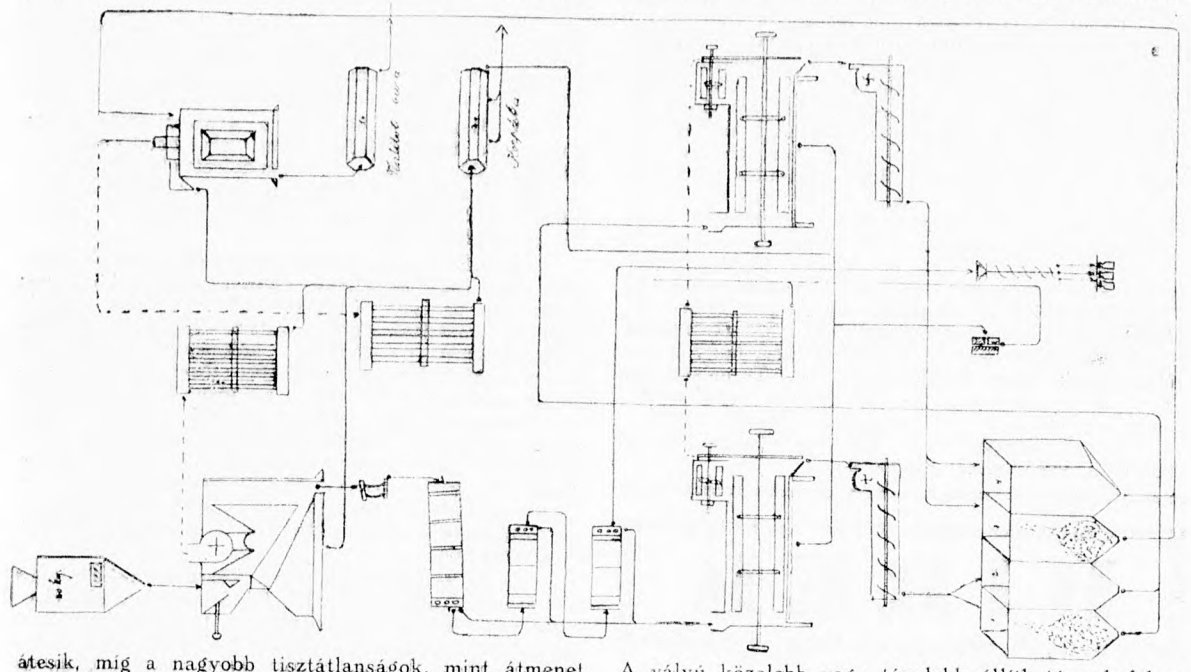

átesik, míg a nagyobb tisztátlanságok, mint átmenet távoznak a rostáról. Lyukakon átesett gabona ismét csak egy rostára kerül, amely azonban kisebb lyukasztású mint a felső, azért a búzaszem ezen is átesik, míg egyéb tisztátlanság — amit még a felsőbb rosta nem választott ki — oldalt távozik a gépről. Tehát a búza egy 18×4 mm-es lyukasztású rostán ráfolyik a legalsó rostára, amely egy 15×1 mm-es lyukozatú; ezen már a búza, mint átmenet távozik, míg az átejtés a többi tisztátlansággal együtt távozik. A tiszta búza ezután egy 40 cm hosszúságú mágnesmezőn keresztül a triőrre folyik, amely egy gyorsforgó henger triör. A triör acéllemezből készül és belsejében 3—4 mm nagyságú sejtek vannak.

A henger közepében van egy szállítócsiga. Konkoly a sejtekbe ülve a felső részen esik ki a vályuba, míg a búza valamivel előbb esik ki a sejtekből. A tiszta búza így most már a koptató gépre vagyis a hámozóra folyik, míg a kevésbé tiszta még 2 drb. közönséges hengeres trierön, s majd végül egy csiga trierön vezetve — már csak mint konkoly — zsákba ömlik. Ha még esetleg van valami kevés értékes szem, úgy az a középső zsákba folyik.

A még kiválasztott értékes szemek a tiszta búzával együtt folynak az első számú hámozógépre. Hámozás célja a gabona felületéről a piszok és szakáll eltávolítása és a csira meglazítása. A hámozó egy smirgliköpenyes henger, melynek közepében egy verőléces dob forog. Ventillátor, amely a por elszívására szolgál. A verőlécek 45 fok alatt elcsavarva, körülbelül 20 mm-re vanak a köpenyhez. Verőlécek azért vannak elcsavarva, hogy a gabonát a kifolyás felé szállítsák. Héjrészeket és a port ventillátor szívje el és légzáros csappantyukkal ellátot nyiláson távoznak a gépből.

Az így most már megtisztított és hámozott gabona, egy 3 méteres turbinás áztató csigára van folyatva amely az első nedvesítést végzi. Az áztató csigáról a búza az egyes tartályba folyik, amelyből 5—6 órai pihentetés után a második számú hámozó gépre folyik, mely még a búzán lévő (fölösleges) héjat lehámozza és az így most megtisztított búza, újra csak egy áztató csigára folyik, amelyen azonban már nem fogjuk olyan erősen áztatni, mint az első áztatásnál. Az áztató csigáról a búza most a hármas számú pihenő kamrába jut, hol szintén 5—6 órán át tartó pihenés után a kefegépre vezetjük a búzát, amely még a meglazított csirát leszedi, egyben fényesíti a gabonát. A kefegép, amelynek belsejében erős gyökérkefék a gabonát egy perforált lemezzel ellátott vályuhoz dörzsölik a búzán levő piszkot ledörzsöli.

A vályú közelebb vagy távolabb állítható a kefékhez. Hogy a búza teljesen tisztán kerüljön őrlés alá, a kefegép után még egy 16 sz. acélsodrony szövettel ellátott hasábszitára vezetjük, melyről azután tökéletesen tisztítva kerül őrlés alá.

Piagramon filterek feladata a fenti gépekről elszívott levegő megszűrése. A levegő a tömlőkön át távozik, ellenben a por a tömlőkről egy tisztítóval eltávolítva, a filter aljába jut és onnént csigával elvezetve egy, 26-os acélsodrony szövettel ellátott hasábszitára folyik, aminek az átejtése a korpába, az átmenete pedig egy 500 mm-es monarchre van vezetve, amely még a tarártól és a hámozógépektől kapott anyagot is őrli. A leirottakkal azt hiszem, hogy ismertettem most már azt, ami a diagramon rajzolt gépekhez szükséges.

Raktáron tartunk valódi svájci

Szitaselymeket

minden számban. Valódi kenderből szőtt

malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,

a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket** és **síkszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.

Kérjen ajánlatot

Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat

Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

„Takarékos"-mosógép

100 kg buzához kb. 30 liter víz

Árusítja: **Kemény Manó**

Budapest, V., Akadémia-u. 21

Ülést tartott a Molinum-bizottság.

Az elmult hetekben rendkívül fontos és nagyjelentőségű ülést tartott az ú. n. Molinum-bizottság, báró Mirbach Antal elnöklete alatt. Jelen voltak dr. Marschall Ferenc nyug. miniszter, bizottsági tag, dr. Karácson Jenő exportegyesületi főtitkár, a bizottság helyettes-elnöke, Illés Sándor, az Országos Malomszövetség főtitkára, Kubies Mihály malomigazgató, dr. Vass Ferenc malomigazgató, bizottsági tagok és Somogyi Béla, a Fővárosi Malomegyesület titkára.

A Molinum-bizottság foglalkozott azzal az előterjesztéssel, melyet a szerződéses viszony rendezése céljából a teljes ülés óhajtásának megfelelően illetékes helyen terjeszt elő a bizottság, majd azokat a módozatokat vitatta meg, mely módozatok mellett mód nyilhat a németországi ilsztkivitelből kizárt, de a Molinum-szerződést aláírt malmoknak a kivitelbe való bevonására.

Értesülésünk szerint minden remény megvan arra, hogy a Molinum-szerződést aláírt malmok a kivitelbe ismét bekapcsoltassanak.

Joggyakorlat.

A vezetőállást betöltő alkalmazottak meghatározása.

Azt, hogy kit kell vezetőállást betöltő alkalmazottnak tekinteni, sem az 1937 : XXI. törvénycikk, sem az ennek részbeni végrehajtása tárgyában kiadott 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet nem határozza meg, mert — az említett törvényjavaslatnak indokolása szerint — azt „általános érvénnyel meghatározni nem lehet... a vezetőállás elhatárolása... sok esetben csak az alkalmazott munkaköre alapján történhetik meg." Azok a főszempontok, melyek a kérdésnek egyes meghatározott esetekben eldöntésekor irányadók, a következők:

Az 1937 : XXI. törvénycikk s az annak alapján kiadott rendeletek szempontjából vezetőállást betöltő alkalmazott az, aki az egész üzletet, üzemet vagy vállalatot vagy annak valamely önálló részét vezeti és irányítja.

Az üzlet, üzem vagy vállalat önálló részének pedig csak azt a részt lehet ebből a szempontból tekinteni, amely a többi résztől annyira független, hogy azok leválása esetében mint önálló vállalkozás is megállhatna. Az úgynevezett osztályvezetők, osztályigazgatók tehát rendszerint nem „vezetőállást betöltő" alkalmazottak.

A vezetés, irányítás önálló, a szóbanforgó alkalmazott felelősségére gyakorolt rendelkezési jogot jelent. Mindenesetre vezetőállást betöltő alkalmazottnak kell tekinteni azt az alkalmazottat, akit valamely jogszabály kötelező rendelkezése folytán mint felelős üzletvezetőt jelentenek be.

Más kérdés, hogy arra az alkalmazottra, aki a fentiek értelmében vezetőállást betöltő alkalmazottnak nem tekinthető, az 1937 : XXI. törvénycikk (a munkaviszony szabályozásáról kiadott törvény) alapján kiadott egyes rendeletek hatálya azért nem terjed ki, mert az illető alkalmazott évi illetménye (törzsfizetése, lakáspénze és rendszeres pótléka) a hatezer pengőt meghaladja.

Azt, aki vezetőállást betöltő alkalmazottat helyettesít, a helyettesítés tarama alatt vezetőállást betöltő alkalmazottnak kell tekinteni. Az 1938: XXX. t.-c. 27. §-ának rendelkezésére figyelemmel alkalmazott üzletvezető vezetőállást tölt be. (A m. kir. iparügyi miniszter 39.495/1939. II. Ip. M. számú döntése.)

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség

Budapest, IV., Károly király-út 26.

Uj rendszerü gázgenerátor.

Magyar géplakatos találmánya.

Tóth Jenő igali géplakatosmester hosszú évek szorgalmas kísérletezései és kutatásai után egy olyan gázgenerátort szerkesztett, melyben nemcsak minden ismert éghető anyagot és hulladékot a legmagasabb hatásfokkal el lehet gázosítani, hanem — s ez a találmány lényege — tökéletesen *kátránymentes* gáz állítható elő a találmány alkalmazásával.

Feltaláló még eddig osztozott a magyar feltalálók ismert mostoha sorsában. Találmányát még eddig nem tudta értékesíteni, noha már több generátortelepet rendezett be saját szerény anyagi eszközeivel, melyek kitünően beváltak. Ugy értesülünk azonban, hogy már kapott külföldi gépgyárak részéről ajánlatokat, de a külpolitikai helyzet miatt a tárgyalások egyelőre megakadtak.

Az életrevaló találmány rövid leirását és annak rajzát az alábbiakban közöljük:

Az ismert generátoroknál a gáz vagy a rostélyon keresztül, vagy a tüzelőtér felső részének magasságában vezetődik el. Előbbi esetben a magas hőfokú gázok a rostélyt elégetik, utóbbi esetben pedig nem nyerünk teljesen kátránymentes gázt, minthogy a gáz elvezetése a tüzelőtérnek nem abból a részéből történik, ahol legmagasabb a hőfok. Ezen hátrányokat a találmány azáltal küszöböli ki, hogy a gázkivezetőcsatorna a tüzelőtér alsó részében, közvetlenül a rostélyfelület magasságában van elrendezve és az égéshez szükséges levegőnek alulról való beveztése a rostélynak csupán középrészén át történik. Ezzel az elrendezéssel azt érjük el, hogy a rostély középrésze fölött keletkezik a tüzelőtérben a legmagasabb hőfok és minthogy a gázelvezetés innen történik, teljesen kátránymentes gázt nyerünk.

A találmány az alábbi rajzon példaképpen felvett kiviteli alakjában van feltüntetve és pedig az 1. ábra a gázgenerátor függélyes metszete, a 2. ábra pedig a generátor kuprostélyának felülnézete.

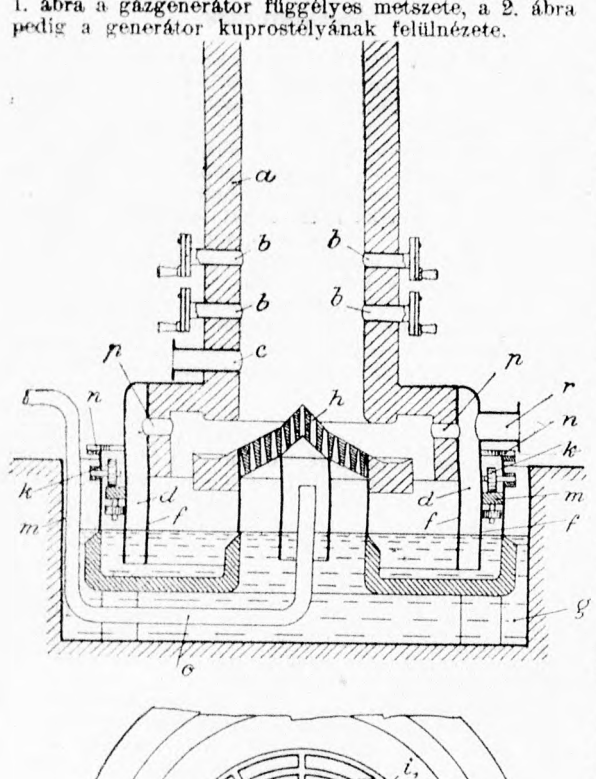

A rajzon — a — jelöli a samottal bélelt felső kemencerészt, melynek falában a kívülről elzárható — b levegőbebocsátónyilások, valamint a — c — begyújtónyilás van. A kemence alsó öntvényrészének a — d — levegőteret közbezáró kettős — f — fala van, mely a vízzel telt — g — tartályba van beállítva. Ebben az alsó kemencében a kívülről forgatható kúpos — h — rostély helyezkedik el, melynek palástján csigavonal alakú, egymáshoz képest magassági rányban eltolt — i, i1, i2, i3 — felületrészek vannak (2. ábra). A rostély alsó vázrésze ugyancsak belenyúlik a — g — víztartályba, a kemencealsórészt körülvevő rostélyvázon pedig — k — futókerekek vannak ágyazva, melyek a külső — f — kemencefalon megerősített gyürűalakú — m — vezetőpályára fekszenek fel és a rostély forgatásakor utóbbin futnak. A rostály forgatása az — n — fogkoszorúba kapcsolódó, a rajzon fel nem tüntetett fogaskerékkel történik.

A vízzel telt — g — tartályon az — o — levegőbeveztőcső halad keresztül, mely a — h — rostély középrésze alá nyulik, úgy, hogy az égést tápláló alulról jött levegő a rostély közepén jut be a tüzelőtérbe. A kemence alsó — d — öntvényrésze a — h — rostély magasságában még samottal van bélelve és ezen a falrészen, a rostélyfelület magasságában a gáz elvezetésére való — p — csatornák vannak, melyek egyrészt a tüzelőtérbe, másrészt pedig a kettős — f — fal által közbezárt térbe torkolnak. Ez utóbbi térből ágazik ki a gáz elvezetésére való — r — cső.

Minthogy az egész tápláláshoz szükséges levegő a — rostály középrészén jut be a tüzelőtérbe, így a kemence legmagasabb hőfoka a rostély középrésze fölött jön létre. A gázok a — p — csatornákon, majd pedig az — r — csövön át távoznak. E csatornák a rostély magasságában helyezkednek el, miáltal a gázok a kemencének legmagasabb hőmérsékletü részéből vezetődnek ki. Ez teszi lehetővé azt, hogy a generátorból tiszta, kátránymentes gázt nyerünk. Az alulról jövő levegőt azért vezetjük a rostélynak csupán középrészén át a tüzelőtérbe, hogy a távozó gázok a rostély szélénél ne éghessenek el.

A generátorhoz tetszés szerinti tüzelőanyagot, p. o. fát, barnaszenet stb., stb. használhatunk. Ha a rostélyt időnként megforgatjuk, a rostélyon visszamaradt salakot a rostélynak — i, i1 stb. felületrészei letolják a — g — tartályba, úgy, hogy a rostélynyilások nem tömődhetnek be. Természetesen az — o — csövön át történő levegő hozzávezetés a szükségnek megfelelő mértékben szabályozható.

A szabadalmat a m. kir. szabadalmi bíróság 4033/1938. szám alatt iktatta be.

HIREK

Olvasóinkhoz.

Közöljük i. t. Olvasóinkkal, hogy mindennemű hivatalosan előírt malmi könyv hitelesítve kapható lapunk Kiadóhivatalában.

Postai rendeléseket beérkezésük napján elintézünk.

— **Személyi hir.** Felelősszerkesztőnk Tóth István malomigazgató, az Országos Malomszövetség társelnöke a közeljövőben egy olyan különleges malomipari megbízást fog kapni, melynek elfogadása esetén kérdésessé válik, vajjon marad-e ideje szaklapunk felelős szerkesztői teendőinek ellátására. A megbízatás természetéről még nem hozhatunk semmit nyilvánosságra, de annyit biztosan tudunk, hogy a malomipar érdek-védelme e téren is bevált szakkézbe kerül.

— **Házasság.** F. hó 18-án a szentendrei Jézus szíve kápolnában esküdött örök hűséget Gruber Ferenc (Öreglegény) szimpatikus és kedves leánya: Klára, Párvy József tart. honvédzászlósnak, aki polgári életben a budapesti Franck-kávégyár főtisztviselője. A szük családi körben lefolyt bensőséges ünnepség alkalmából a malomiparban oly népszerű Öreglegényt és családját számosan keresték fel örömteli jókívánságokkal.

— **A VINOSZ közgyűlése.** A Vidéki Növényi Olajsajtolóüzemek Szövetsége Nyiregyházán, 1939. évi november 25.-én délután 4 órakor a Nyiregyházi Ipartestület tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnök lemondása és az ezzel kapcsolatos intézkedések. 2. A napraforgókonstrukció ügye. 3. Futura szerződések. 4. Az Országos Mezőgazdasági Kamarába kiküldendő két rendes és két póttag választása. A közgyülésen az Országos Malomszövetséget Illés Sándor főtitkár képviseli.

— **A rozs, árpa, zab és tengeri rendeletszerű áremelkedése.** Ezeknek a terményeknek árkormánybiztosi rendelettel megállapított alapárai november 15.-től kezdődőleg 30—30 fillérrel emelkedtek. Az alapárakat a szaklap 41. számában tettük közzé. A legközelebbi harminc filléres áremelkedés december hó 1.-én lesz.

alkalmazottak 1939. évi november 25.-ig levonásba alkalmazottak 1939. évi november 25.-ig levonásba hozott kereseti-, rokkantellátási és különadóját. Egyúttal be kell mutatni az illetékes adóhivatalnál a két példányban kiállított illetményjegyzéket is.

— **Kárpátaljai malomhirek.** A kárpátaljai kereskedelmi malmok között általános a panasz, hogy nem tudnak búzához jutni, illetőleg, hogy az árkormánybiztosság által engedélyezett lisztárak nem fedezik azokat a költségeket, melyek búzabeszerzésük körül felmerülnek. Vidékükről ugyanis az összes felvásárolt búzát elszállitották Budapest felé. Nagyszőllős vidékén például s ettől északabbra már a termelőnek sincsen eladó búzája. A Futura legközelebbi búzakészlete Beregszászon tárol, innen pedig kb. 60—70 fillér fuvarköltség merül fel a malmokig, amire nem találnak fedezetet s így nem is vásárolhatnak s nem őrölhetnek. Ezeket a bajokat egy kis előrelátással el lehetett volna szerintük kerülni, mert ennek a vidéknek búzaszükségletével számolni kellett volna s nem kellett volna az összes búzakészleteket elszállítani.

— **Külkereskedelmi kirendeltségünk Spanyolországban.** Most van folyamatban annak a külkereskedelmi kirendeltségnek megszervezése, malyet a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal Spanyolországban Madrid székhellyel kíván felállítani. Spanyolország számos iparcikkünk kivitelének és igen fontos nyersanyagok behozatalának tekintetében fontos piac s így az ottani kirendeltségre fontos teendők várnak.

— **Meghosszabbították a gépjárművezetői igazolványok kicserélését.** A m. kir. belügyminiszter 342.486/1939. B. M. számú rendeletével a gépjárművezetői igazolványok kicserélésére eredetileg kitűzött 1939. évi december 31.-i határidőt 1940. évi március 31.-ig meghosszabbította.

Állami tisztviselők és nyugdíjasok kimutatása. A legutóbbi állami költségvetés előirányzat pontos és érdekes kimutatását tartalmazza, annak, hogy az országnak hány alkalmazottja és nyugdíjasa van. Eszerint az 1939/40. költségvetési évben az állami tisztviselők számát 14.656 fővel növelték, míg tavaly csak 12.502 fő volt a szaporulat. A szaporulat figyelembe vételével összesen 144.152 az állami tisztviselők és egyéb állami alkalmazottak száma. Közigazgatási állami nyugdíjas 71.046, állami üzemi nyugdíjas pedig 77.703. Tehát végeredményben az összes állami közigazgatási és üzemi alkalmazottak és nyugdíjasok száma 292.901, az előző évi 257.616 fővel szemben.

— **Az István Gőzmalmok közraktárakká alakitják át raktáraikat.** Az Első Békéscsabai, Miskolci és Debreceni István Gőzmalmok r. t. november 24-én Miskolcon megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a vállalat Miskolcon, Debrecenben és Békéscsabán levő modern és a közönség által máris eddig is gyakran igénybevett tárházai egy részét közraktárrá alakítja át. A közgyűlés még a leendő közraktárak forgótőkéje felől is megfelelően intézkedett.

— **Elsülyedt egy hajómalom a Dunán.** Dunaradvány mellett, a Morti nevű holland vontatógőzös négy uszályt vontatott a viharos Dunán. A vihar az uszályokat egy hajómalomnak sodorta, mely percek alatt elsülyedt. Emberéletben kár nem esett. A hajómalomból sikerült mintegy 32 métermázsa gabonát, lisztet és liszttermeket kimenteni, míg 10 métermázsa gabona, liszt és liszttermék a beömlő víz következtében hasznavehetetlenné vált.

— **A belföldi búza árát Angliában felemelték.** A felőrlésre szánt belföldi búza árát quarterenként 31 shilling 6 pennire emelték fel. Az emelés puarterenként 7 shilling 6 pennit tesz ki.

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.

Telefon: 113-703 és 120-262.

GYÁRT:

bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

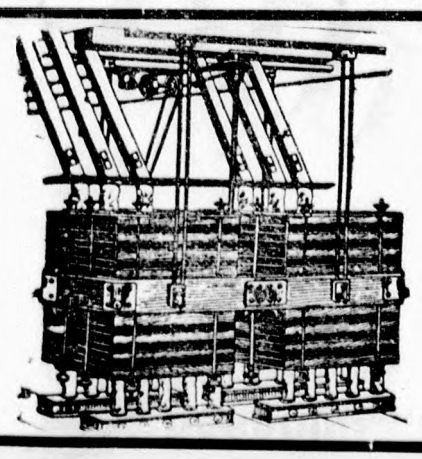

A szabadalmazott Graepel-féle

szabadonlengő sikszita

nyugodt és könnyü járása, valamint úgy minőségileg mint mennyiségileg kiváló teljesitménye által a gyakorlatban a legjobban bevált, Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. Minden szállitás egy-egy referencia.

Prospektussal, ajánlattal díjmentesen szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépitészet, gép- és rostalomgyár,

BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20—30 (Gergely-utca sarok.)

Sürgönycim: Graepelék, Budapest. Telefon: 1-490-73. Levélcim: Budapest, X. Postafiók 10.

Malomipari kihallgatás az Árkormánybiztosnál.

F. hó 22.-én Dr. Kacsóh Bálint árkormánybiztos előtt jelent meg a vidéki malomipar küldöttsége dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő vezetése mellett. Jelen voltak Csiha Győző, Cseuz Gyula, Zsoldos László malomtulajdonosok és dr. Karácson Jenő főtitkár. Az egy óra hosszáig tartó kihallgatáson megvitatásra kerültek a malomipart közelebbről érdeklő kérdések, a lisztárrendezés, zsák-probléma megoldása stb.

A jövőbeni lisztár alakulást illetően, december 1.-től kezdődően, az eddigi rendszer megváltozik, a december 1.-én életbelépő lépcsőzetes búzaárat ugyanis a malmok jogosultak lesznek csak a lisztek árára áthárítani, a takarmánylisztekre és korpára nem.

— **Malmi rendeletek Romániában.** A román hivatalos lap november 17.-i számában egész sereg — a malmokra vonatkozó — rendeletet közöl. Ezek közül a fontosabbak a következők: A parasztmalmok közé sorolt malmok csak egyfajta búzalisztet készíthetnek és pedig 75—85%-os kivonatot és korpát. A parasztmalmok közé sorolt malmoknak jogukban áll az őrlés után akár természetbeni vámot, akár készpénz díjat szedni. A vámkeresményből származó búzát, rozsot és árpát csak szemes állapotban szabad eladni. A malom raktárában nem szabad más terménynek lenni, mint ami vámkeresményből származik. A kereskedelmi malmokból a lisztet kis mértékben kihozni nem szabad. Olyan esetekben, ha a kereskedelmi malmok vászon-, vagy papirzacskóban is adnak el 1, 2.5 vagy 5 kg.-os mennyiségeket, ezeket a zacskókat le kell ragasztani vagy be kell varrni, azután egy nagyobb, legalább 75 kg.-os zsákba kell behelyezni s csak így hozható ki a malomból. A henger-taxa alá eső, vagy bármilyen taxa alól mentes parasztmalmokból kihozott lisztet őrlési bónnak kell az úton kísérnie, amelyet a malomtulajdonos ad ki, a központi valorifikációs hivatal által meghatározott feltételek szerint. Ezekben a bónokban fel kell említeni az őröltető földmíves nevét és címét, a szállított készítmény nemét és mennyiségét, a bon kiállításának napját és óráját. A malmos a bejegyzését és az őrlést csakis az őrletőnek évi egyéni igazolványai alapján eszközölheti. A bizonyítványok hátoldalára a malmosok rávezetik a megőrölt mennyiséget, valamint a kiadott őrlési bónok adatait.

— **Uj lisztipusok Görögországban.** Jövőben Görögországban csak háromféle lisztipust szabad előállítani. Az 1. tipus tészta- és kalácsárunak 75%-os, 2. tipus 85%-os és 3. tipus 95%-os kiőrléssel.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** *A Gyöngyösi Alapítványi Közkórház* igazgató-főorvosa nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1940. évben szükséges lisztneműek stb. szállítására, 5.601/1939. szám alatt. Ajánlatok nevezett közkórházhoz 1939. évi december 4-én délelőtt 10 óráig nyujtandók be. Ugyanazon időpontig kell az ajánlati végösszeg 2%-ának megfelelő bánatpénzt betétkönyv, bankgarancialevél, értékpapir vagy készpénz formájában a Kórház letétpénztáránál letétbe helyezni. A vonatkozó nyugta az ajánlathoz csatolandó. Pályázati és szállítási feltételek, ajánlati minta és költségvetés az intézet gondnoki irodájában díjmentesen beszerezhetők. — *A Soproni Kir. Orsz. Fegyintézet* igazgatósága az 1940. évi január 1-től március 31-ig terjedő időben szükséges 100 q 4-es búzaliszt, 150 q 7-es búzaliszt és 140 q II. rozsliszt szállítására ad 53. sz. alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok a próbasütéshez szükséges lisztmintákkal együtt a fegyintézet helyiségében 1939. évi december 5-én délután 14 óráig nyujtandók be. Részletes versenytárgyalási hirdetmény és ajánlati minta díjtalanul szerezhető be a fegyintézet igazgatóságánál. — *Cegléd megyei város Horthy Miklós közkórház* 140. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1940. évben szükséges liszt stb. szállítására. Akik a versenytárgyalásban részt venni óhajtanak, tartoznak a gondnoki hivataltól ajánlati mintát és szállítási feltételeket beszerezni. Az ajánlatokat két példányban (másolat bélyegmentes) 1939. évi december 7-én délelőtt 11 óráig kell a kórház gondnoki hivatalában benyújtani. — A magyar királyi nagykanizsai helyőrség közétkezési bizottsága az 1940. évben szükséges mintegy 70.000 kg. 0-ás liszt szállítására 31. szám alatt versenytárgyalást hirdet. A tárgyalást a bizottság Nagykanizsán, a József főherceg-utcai honvéd gyalogsági laktanya I. főépület, földszint 10. számú helyiségében 1939. évi december 18.-án délelőtt 9 órakor tartja meg, ahová a mintának megfelelően szerkesztett írásbeli ajánlatok ugyanazon nap délelőtt 9 óráig nyújtandók be. Ugyanott tekinthető meg és kapható a szállítási feltételek füzete is önköltségi árban. — Szabolcs-vármegye alispánja által 23.284. szám alatt kibocsátott versenytárgyalási hirdetményt leírási hiba miatt megsemmisíti és azt egyébként azonos feltételek mellett újból kitűzi. Ajánlatok a szállítandó lisztre stb. 1939. évi december 4.-én déli 12 óráig adandók be az alispáni iktató hivatalban Nyiregyházán. — Győr sz. kir. város polgármestere a Napközi Otthonok és Szent István Szeretet Otthon 1940. évi lisztneműek stb. szükségletének szállítására 12.876. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Ajánlatokat 1939. évi december 4.-én délelőtt 10 óráig kell a szociálpolitikai ügyosztályon beadni, ahol a versenytárgyalási hirdetmény teljes szövege megtekinthető és díjmentesen beszerezhető. — Veszprém megyei város polgármestere a városi kórház részére 1940. évben szükséges lisztfélék, főzódara stb. szállítására 7.893. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Ajánlatokat csak a város által kiadott, a szállítási feltételeket is magában foglaló ajánlati ürlapon lehet tenni. Ürlapok a polgármesteri hivatalban kaphatók. Ajánlatokat 1939. évi december 12.-én déli 12 óráig kell benyújtani a polgármesteri iktatóhivatalban. — A Gyöngyösi Alapítványi Kórház főorvosa az 1940. évben szállítandó lisztfélék stb. szállítására nyilvános versenypályázatot hirdet. Az ajánlatok a Közkórházhoz 1939. évi december 4.-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be. Ugyanott díjmentesen szerezhetők meg a pályázati és szállítási feltételek és az ajánlati minta. Ugyanezen időpontig kell az ajánlati végösszeg 2%-ának megfelelő bánatpénzt (betétkönyv, értékpapir, bankgarancia) a Közkórház letétpénzaáránál letétként elhelyezni. A nyugta az ajánlathoz csatolandó.

— **Malmi cégjegyzési hírek.** Felsőbácskai Műmalom R. T. Budapest, Faik Miksa-utca 12. Dr. Erődi Harrach Tihamér, Weltzl Károly és Báthory József igazgatósági tagoknak ebbeli minősége és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Milkó Pálné sz. Löwy Anna igazgatósági tag e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. — Király-malom Hedrich és Strauss részvénytársaság Budapest. Dr. Grynacus Dezső, Kovácsy Dénes, ifj. Schmidt Richárd és Schmidt Béla igazgatósági tagoknak ebbeli minősége és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Weiss Fülöp, Büchler Lajos, Fleischl Sándor, Stux Sándor, dr. Lóránt Béla, Dr. Maly Ferenc és báró Vojnits Miklós igazgatósági tagok e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. — Paprikamalom és Növényszárító Részvénytársaság. Bátya. Az 1939. évi szeptember 9. napján tartott rendkívüli közgyűlésen megválasztott dr. Héjj Imre igazgatósági tag e minősége, valamint Grossmann József igazgatósági tag e minőségének meszűnése bejegyeztetett. — Mezőgazdasági és Ipari Részvénytársaság. Ujfehértó. (Vegyesőrlésü malom és olajmalom.) Az 1939. évi január hó 31.-én megtartott rendkívüli közgyűlésen Paál János igazgatósági taggá választatott. Csipkés István cégvezető e minősége és pp. toldattal való alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Horovitz Herman cégvezető e minősége megszűnt. — Szalkai Gyártelep és Mezőgazdasági Részvénytársaság. Mátészalka. Báró Majlott Sándor és Bottlik József igazgatósági tagok e minősége megszűnt.

— **Malmi közgyűlés.** Szenci Műmalom Részvénytársaság 1939. évi november 30.-án déli 12 órakor, Budapesten, Pannónia-uca 18. szám alatt tartja rendes évi közgyűlését, melyre részvényeseit meghívja.

— **Malomárverések.** A hivatalos lap 260. számában árverést tűztek ki Tapolcán malom és rétre 9.000.— pengő kikiáltási árban. Az árverést a kir. járásbíróságnál 1939. évi december 21.-én délelőtt 11 órakor tartják meg. A bácsalmási kir. járásbíróság 12.998.— pengő kikiáltási árban árverést hirdet a Mélykuton levő ház, malom és szántó ellen. Az árverést 1939. december hó 4.-én délután ½4 órakor tartják a járásbíróságnál.

REICH GÉPGYÁR
Telefon 160 — VAS- ÉS FÉMÖNTÖDE SZOMBATHELY — Telefon 160
Teljes
malomberendezések
egyes malomgépek
Pótalkatrészek —— szerelés
TURBINA
Turbinaalkatrészek • szabályozók
MOTOROK és MOTOR javitások
Vill nyersolaj és egyenáramu dinamóval.

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK
Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek
a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.
ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. szám.

INNEN-ONNAN

Európa legöregebb szélmalmát renoválták. A hires „De Hoop" (a remény) nevű szélmalmot, melyet számos festményen megörökitettek és költők anyiszor megénekeltek, renoválták és annyi idő multán ismét üzembehelyezték. — A malom Hollandiában, Roosendaal közelében, a Breda felé vezető országút mentén, a Belga határ közelében áll. Még a XV. század elején alapitották s azóta csaknem szakadatlanul őröl. A téglából és fából készített malomépület pompás emléke a késő gothikus épitőművészetnek. Noha a malmot mindenütt akként ismerik, hogy Európa legrégibb szélmalma, ez nincsen kétséget kizáró módon bizonyítva s valószínüleg sohasem fogjuk megtudni az igazságot.

Bulgária malomiparáról. Az 1938. évben Bulgáriában 852 hengermalom, 1604 kövekkel őrlő malom és 6232 simaőrlőmalom volt üzemben. A malomipar teljesen bulgár kézben van s már teljesen idegen tőke nélkül dolgozik. A bulgár malomipar szintén erősen, mintegy háromszorosan van túlméretezve. Bulgáriának erős kenyérfogyasztása van s a lakosság lisztszükségletét évi 1,700.000 métermázsát meghaladja. A malmok teljesítőképessége azonban több mint háromszorosa a fogyasztásnak. A bulgár malomipar mintegy 10.000 munkást foglalkoztat. Ebbe a létszámba nincsenek beszámítva azoknak a kisebb malmoknak tulajdonosai, akik maguk dolgoznak. A malmok meghajtóereje így oszlik meg: 37% Dieselmotor, 30% gázmotor, 20% vízierő, 10% elektromos meghajtás és 3% gőzgép. Szélmalom csak 5—6 van az országban. A malmok a Gabona Bevásárlási és Kiviteli Intézet ellenőrzése mellett dolgoznak, mely szervtől szerzik be gabonaszükségletüket is. Az új kiőrlési rendelet szerint a malmoknak 70% lisztet és 30% korpát kell kiőrölniök, a korábbi 80—20%-os kiőrlés helyett. Ezt az újitást a takarmányellátás javitása érdekében hozták be. A korábbi lisztbehozatal ilyen körülmények között természetesen teljesen megszűnt.

A Wolfram-fémről. A Wolfram nemcsak a legértékesebb acélnemesitő anyag, hanem amellett még azzal a fontos tulajdonsággal is rendelkezik, hogy nagyobb mértékben tartja vissza a rádiumsugarakat, mint az erre a célra használt ólom. Minthogy azonban a wolframból készült lemezek csak akkor érik el a szükséges sugárelnyelő sűrűséget, ha előzőleg 3000 Celsius hőfokra hevittetnek, angol kutatók sokat fáradoztak egy olyan anyag kikutatásán, melynek segitségével a wolframot alacsonyabb hőfok mellett is meg lehet dolgozni a kivánt célra. Ilyen anyagnak mutatkozott a réz és a nikkel. Az ezekkel ötvözött wolframfémből már 1354 C hőfok mellett, de mindenesetre 800 atmoszfére nyomás alatt olyan jól megmunkálható lemezeket lehet préselni, melyek összehasonlíthatatlanul jobb védelmet nyujtanak a rádiumsugarak ellen, mint a kevésbbé sürü ólom. Egyébként a 800 atmoszféra nyomás sem csekélység, mert ez a nyomás megfelel 1 négyszögdeciméternyi felület 80.000 kg.-al való megterhelésének.

Mennyi lisztet fognak őrölni az idén az olasz malmok? Az olasz nemzeti néptáplálkozási alosztály hivatalos kimutatása szerint az idei gabonatermésből minden lakosra 221.17 kg. évi őrleménymennyiség esik. Ez a fejkvóta 128.08 kg lágybúzalisztből, 33.77 kg keménybúza-darából 42.85 kg tengeri liszt és darából, 2.47 kg rozslisztből és 14 kg. rizsből tevődik össze. Ennek megfelelően a lakosságnak 45.457.991 q lágybúzaliszt, 11.986.700 q keménybúzadara, 15.208.241 tengeriliszt és 876.416 q rozsliszt, végül 4.976.763 q rizs fog rendelkezésére állani. Ez az őrleménymennyiség a vetőmag és a takarmányozási célokra szükséges gabonamennyiség levonásával kerül ki az idei termésből.

— **Költözködik a svájci közélelmezési hivatal.** Az előző héten a svájci gabonavásárlások átmenetileg stagnáltak. Ennek az volt az oka, hogy a svájci közélelmezési hivatal, az Ernährungsamt addigi székhelyéről Bernből Zürichbe költözött s így kb. egy heti időtartamra minden üzleti tevékenységét beszüntetni volt kénytelen. Az átköltözés azonban már megtörtént s így a hivatal az egész vonalon újból megkezdte üzemét.

KARCZAG ÉS TÁRSA műszaki cég, Budapest, VI., Lázár-u. 13. Telefon: 119-084

Cégünknél kaphatók a legrégibb svájci szitaselyemgyár,
H. Th. Pestalozzi
cég világhirü gyártmányu szitaselymei
Várjuk rendelését.

Kitünő szitálóképességért és minőségért szavatolunk!
Kérjen ajánlatot!

„Pernyész-féle"
érdesfelületü verőléc nélkül nincs jó hámozás. Az üszkös és csirás gabonát is 100% biztonsággal tisztitja.

Kérjen ajánlatot!

Rizs helyett
búzából fehérre hámozott **kását,** illetőleg **búzagyöngyöt** gyárthat hámozógépével a szabadalmazott
„Pernyész-féle"
érdes felületü verőléccel.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Választmányi ülés. Szövetségünk alapszabályai értelmében félévenkint legalább egyszer választmányi ülés tartandó. Ezt a választmányi ülést a közeljövőben összehívni kívánom. Felkérem ezért az elnökség és a választmány tagjait, szíveskedjenek a legutóbbi ülés óta bekövetkezett esetleges címváltozásaikat a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) közölni, hogy a meghívó címükre elküldhető legyen. Kérem továbbá az elnökség és a választmány azon tagjait, akik katonai szolgálatot teljesítenek, szíveskedjenek ezt, valamint katonai parancsnokságuk címét ugyancsak közölni, hogy a választmányi ülésre a Szövetség szabadságolásukat kérhesse. Vörös Gyula ü. v. elnök.

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. címére sziveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Jelvény. Értesítjük tagjainkat, hogy jelvény újból kapható. Ára postaköltséggel együtt 1.10 P, mely a Szövetség címére (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) postautalványon küldhető, vagy befizethető a „Főmolnárok Országos Szövetsége, Budapest" 39.282 sz. postatakarékpénztári számlájára.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Két nyeregben. Azon kérdésre, hogy lehet-e valamely malom főmolnárjának egy más községben saját iparigazolványával üzemben tartott saját malma, illetőleg, hogy amellett, hogy saját malmát vezeti, megtarthatja-e más malomban betöltött főmolnári állását, igennel felelhetünk. Erre egyébként konkrét esetből kifolyólag 477.265/1937. I. b. K. K. M. szám alatt 1939. évi szeptember 19-én a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, az iparügyi miniszterrel egyetértésben döntést is hozott, melyből a következő részeket idézzük: „1. Annak, hogy valamely önálló iparos egyidejüleg ipari alkalmazott lehessen — egyes jogszabályokban meghatározott kivételeket nem tekintve — *általában nincsen akadálya.*" 4. „Annak elrendelését, hogy az az ipari alkalmazott, akinek az ipar gyakorlására más községben, mint amelyben alkalmazottként működik, iparjogosítványa van, iparát csak üzletvezető alkalmazásával gyakorolhatja, szükségesnek nem látom az egyes felmerülő esetekben ugyanis a tények gondos méltatása esetén eldönthető, hogy megengedett, vagy jogosulatlan iparűzésről van-e szó. Ebben az utóbbi esetben — eltekintve a büntetőjogi következményektől — egy év eltelte után az 1922:XII. t.-c. illetve 72 §-ában foglalt joghatás nyomul előtérbe, vagyis az iparjogosítvány hatálya megszünik.

Sz. Z. Csongrádmegye. Kérdésére mi sem adhatunk általános érvényű választ. A szociális törvények általában azt tekintik tisztviselőnek, szelemi munkásnak, akinek munkája túlnyomórészben szellemi munkából áll. Azonban az is csak általános meghatározás, melynek alkalmazása mindig a helyzettől és körülményektől függ. — A bírói joggyakorlat is általánosságban ehez az alapelvhez igazodik — Talán még segitségére lesz a M. Kir. Kúria II. 4870/1929. sz. döntése, melyből a következőket idézzük: „Az ipari vállalat tisztviselője az az alkalmazott, aki kereskedelmi vagy műszaki természetű szellemi tevékenységet fejt ki, míg a nagyipari vállalatoknak, gyáraknak azon alkalmazottai, akik nem ilyen, hanem testimunkával egybekötött termelő, iparcikkeket előállító tevékenységet fejtenek ki, nem tisztviselők, hanem iparossegédek vagy munkások, akikre a kereskedősegédekre és az ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselőire vonatkozó jogszabályok nem alkalmazhatók..."

Kórody Sándor Nagykálló. Kezelőmolnárnak 15 napi felmondásra van igénye. Azt, akit rendes vagy rendkívüli fegyvergyakorlatra hivnak be, törvény értelmében alkalmaztatásába vissza kell venni, illetőleg emiatt nem lehet elbocsátani. Azonban a már előbb eszközölt felmondást a fegyvergyakorlatra való bevonulás félbe nem szakitja.

Buzakalász. Kérdéseikre azok sorrendjében válaszolunk. 1. szitaőr, peiler, koptatós valamint molnársegéd rendelet értelmében a 3. munkabércsoportba tartoznak. A rendelet a „betanított munkás" fogalmát már nem ismeri. — Amint valamely munkavállaló az említett gépek mellett dolgozik az őrlés menetében, abba a munkabér csoportba tartozik, melyet a rendelet az egyes munkateljesítmények részére előir. 2. Az említett molnársegédnek, amennyiben nem vezet legalább is négy munkavállalóból álló őrlőcsoportot, a 3. munkabércsoportba megállapított betibérre van igénye. 3. Azok a fütök, akik tanult géplakatosok, de akiket nem a saját szakmájukban foglalkoztatnak, egyenlően a 4. munkabér csoportba tartoznak azokkal a fütökkel, akiknek nincsen vas-, vagy rokonipari szakképzettségük.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A kínálat csökkent, miután a decemberi szállitású árukért 15 fillérrel magasabb ár lesz fizethető. A malmok változatlanul élénken érdeklődnek, főleg jobb minőségű tételek iránt. Dunántúli relációban állandóan van exportérdeklődés.

Rozs. Az irányzat továbbra is szilárd. A nov. 15-én életbelépett áremelés dacára csak jelentéktelen tételek kerültek piacra, melyek a legmagasabb jegyzési árakon könnyen találtak elhelyezésre.

Árpa. Takarmányárpa iránt jobb érdeklődés mutatkozott, a sörárpa iránti kereslet csökkent, miután a belföldi gyárak nagy készletekkel rendelkeznek, az árak azonban változatlanok, mert sürgős kínálat nem mutatkozik.

Zab. Az irányzat ellanyhult. Szokványárut P 19.15-el kínálnak pesti paritásban. Miután a takarmánykereskedők megfelelő készletekkel rendelkeznek és közszállításokra sem eszközölnek vételeket, az alacsonyabb árak mellett sem volt elhelyezési lehetőség.

Tengeri. Az esős időjárás következtében az árak ellanyhultak, miután a friss morzsolású áru tárolásra nem megfelelő és a prompt tételekért ennek megfelelően csak alacsonyabb árakat fizettek. A csövestengeri kínálata gyenge, tiszai áruért pesti paritásban P 13.25 volt elérhető.

Korpa és 8-as takarmányliszt változatlanul szilárd, a malmok nagyobb őrlései dacára készleteiket úgy promptra, mint későbbi terminusra könnyen el tudják helyezni. Alsótiszai relációban az ottani malmok korpából még a szükségletet sem tudják biztositani és a nagyobb gazdaságok kénytelenek a pesti nagymalmi árura reflektálni, ami — tekintetbe véve a fuvart — jelentékeny megterhelést jelent.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza		Egyéb. ált.	16.35—16.50
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.00—21.65
Duna—Tiszaközi	19.80—20.80	Prima sörárpa	19.50—20.65
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.00—1965
Dunántúli búza		Tak. árpa I. a.	17.40—17.65
Kisalföldi búza		Középm. tak. árpa	16.90—17.15
Pestvidéki rozs	14.90—15.15	I. rendü zab	19.25—19.40
Más származ. rozs	15.10—15.35	Közép min. zab	19.05—19.15
Uj tengeri	17.10—17.20	Rozs márciusra	15.73

Erőtakarmány:

Árpakorpa	14.50—15.00	Halliszt	48.00—49.00
Konkoly	12.00—12.50	Borsóhéj	12.00—13.00
Konkolydara	13.50—14.00	Borsó tak. liszt	15.00—16.00
Malátacsira	10.00—10.50	Malombükköny	14.00—15.00

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás	21.05—21.10
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit	21.05—21.20

Vagyonváltság búza ára: november hónapra 20.— P.

Lisztpiac. Fehér lisztek iránt továbbra is nagy érdeklődés mutatkozik, azonban kevés áru volt a piacon. A vidéki malmok kínálata is csökkent, ami a gyenge búzakinálattal hozható összefüggésbe. A sütőipar későbbi terminusokra is vásárol és szívesen acceptálja a malmok magasabb árköveteléseit. A németországi exportszállítások folyamatban vannak, és excliringes relációkban is történnek eladások fehérlisztekből.

Árak:

Buzakorpa		13.90—14.10
8-as liszt		16.10—16.60

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondiciókkal, március-áprilisi szállitásra)

Buzadara	38.15—39.15	5	31.30—32.30
Ogg	37.15—38.15	6	26.30—28.30
0g	37.15—38.15	7	19.05—20.05
OF	37.15—38.15	RO	28.70—30.70
2gg	38.80—36.30	ROI	25.95—27.70
2g	35.80—36.30	RI	19.95—21.70
4	33.55—34.55		

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . 127—135

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.
Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

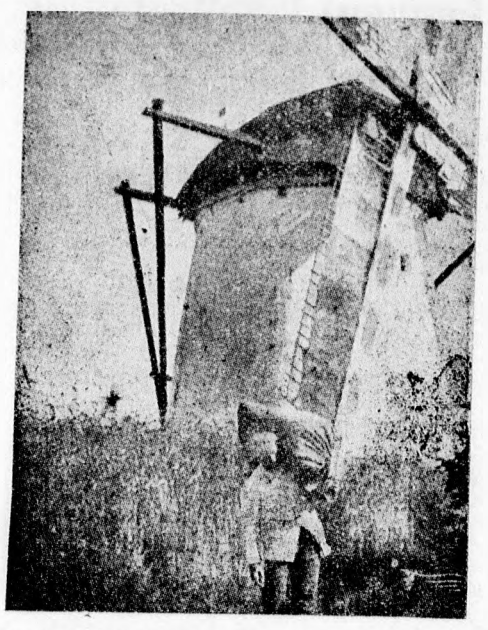

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft. Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

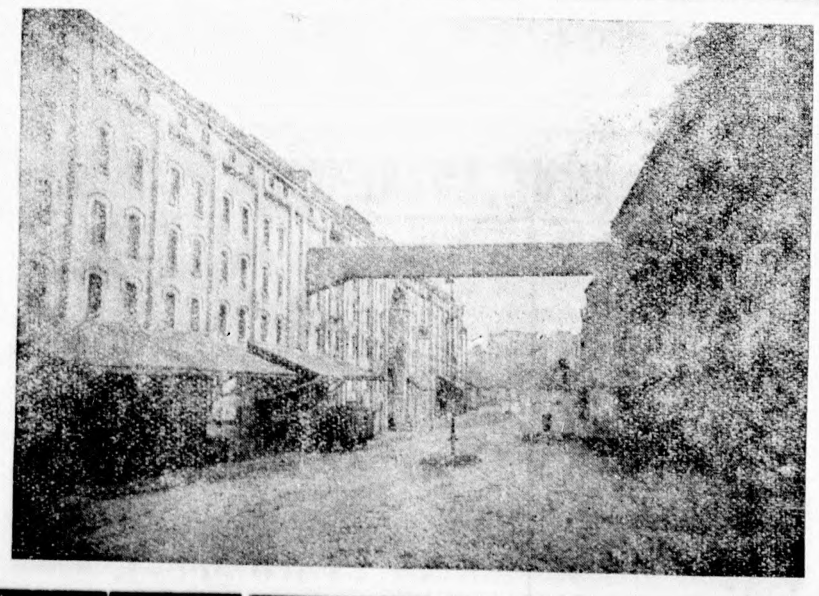

Megkezdődött a CONCORDIA
GŐZMALOM leszerelése!!!
Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**
KENDOFF ANTAL gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

13079 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89. Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 2. 44. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., ISZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácáfolt. Bizony, a jó bornak is csak akkor van kelete, ha azt megtelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a leghatalmasabb államok is a reklámhoz kénytelenek fordulni! — A rádión **hirdetik** céljaikat, elveiket és igazságaikat. — Ön se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtik, vagy észre sem veszik. — Azért: **Hirdessen a Magyar Molnárok Lapjában!**

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

9-járatú malmunk vezetésére egy szakmolnárt keresünk, az állás azonnal is elfoglalható. Pályázóktól fizetési igényeiket is kérjük. Gonda és Társai hengermalma, Kunágota. 5903

Molnársegéd idősebb, nőtlen, aki négyjáratú visszaöntéses vízi malom önálló kezelését vállalja, azonnal állást kaphat. Irásbeli ajánlatokat fizetési igény megjelölésével kér Perepatits Zsigmond, Bősárkány. 5914

Mestervizsgázott vagy iparigazolvánnyal képesített molnárt azonnali belépésre felveszek daráló malomba üzletvezetői állásra. Anyakönyvi kivonat, illetőségi és erkölcsi bizonyítvány szükséges. Sobotka Rezső molnár, Mosonszentpéter, Fő-u. 68. sz. 5907

Búza őrlésben perfekt állandó gyakorlott segédet keresek, hetibér és túlóra díjazással. Pályázatok csak írásban, eddigi munkahelyek időrendi felsorolásával és szolgálatba lépés idejének közlésével, Derecskei Hengermalom, Bihar megye. 5908

Bevonult gépészem helyettesítésére mielőbbre Láng stabilhoz gépészt keresek. Egri malom, Vámospércs. 5917

ÁLLÁST KERESŐK

Molnársegéd nőtlen, katonaviselt, 24 éves, december 1-re állást keres. Kozma Ferenc, Budapest, Tompa utca 11., földszint 3. 1694

Szerényigényű, nagy tapasztalattal biró középkorú molnár vezetői almolnári állást keres azonnalra, jó bizonyítványai vannak. Barna Kálmán, Kisléta. 1700

Gépész, elsőrendű vaseszterga, tergályos, autogénhegesztő és motorkezelő állást keres bármikori belépésre. Káposztás Lajos gépész, Erdőbénye. Hubertusz. 5910

Mestervizsgázott 32 éves, nőtlen, katonaviselt, őrlőkkel bánni tudó molnár, aki vegyestípusú könyvelést is vállalja, hosszú gyakorlattal, szerény igénnyel állást keres. Bleier, Szentes, Lakos-u. 2. 1701

Szerelőfőmolnár 40 éves bármilyen vezető állást keres. Turcsik főmolnár, Kerekegyháza. 1691

Molnármester mindenben gyakorolt, iparengedéllyel rendelkezem, malomszereléshez, szívógázmotor kezeléshez értek, megfelelő állást keresek. Vozárik József, Tiszaladány, u. p. Tokaj. 1693

35 éves molnár jó bizonyítvánnyal állást keres bármikori belépéssel. Lex Kálmán, Háromfa, Somogy megye. 1696

Tóth István nős molnársegéd azonnali vagy későbbi belépésre állást keres. Távolság nem határoz. Endrőd, Árpád-utca 10. 1709

29 éves nőtlen, hadmentes molnársegéd állást keres bármilyen rendszerű malomba. Távolság nem határoz. Cséplő Ádám, Csorna, Király malom. 1699

Állást keres fiatal szakképzett, nőtlen molnársegéd visszaöntéses vagy bármilyen rendszerű malomba. Nagy Sándor, Szikszói gőzmalom, Szikszó. 1707

Ötwaggonos malom elismert főmolnárja magasabb malmászati képzettséggel huszonhároméves bel- és külföldi közép- és nagymalmi eredményes főmolnári működéssel állandó állást keres. — Somogyszili Farkas főmolnár, Aszód. 1681

VEGYESEK

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom **malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál.** 2065

29/600 3/8, 21, 21/a hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. — Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Zsáktaliga, gőzölt bükkfából könnyen kezelhető formában, mely eddig ilyen kivitelben nem volt nálunk forgalomban, darabonként 27 pengőért kapható: László és Fia cégnél, Budapest V., Alkotmány-utca 25. 2233/1

Szívógázmotor, 40-50 HP. négyhengeres, stabil, generátorral együtt olcsón eladó, esetleg barnaszén tüzelésre alakítva is, vagy vele malom meghajtásához társulnék. Négyhengeres 80 mm furatú Stöver autómotor mágnessel együtt üzemképesen 150 pengő. Jobbágy Bálint, Tiszaörs. 5906

Eladó 100 HP kompresszor nélküli nyersolaj Diesel motor. Üzemben bármikor megtekinthető. Lajoskomáromi Gőzmalom, Lajoskomárom, Veszprém megye. 1692

Eladó 800-as Graepel tarár 2 drb. konkolyozóval üzemképes állapotban 300 P. Nagy János malomtulajdonos, Tarnazsadány. 5911

Megvételre vagy haszonbérbe keresek kisebb malmot vagy jobb darálót. Sinka, Derecske. 1698

Bérbe adom 4 járatú malmomat. Csak komolyan érdeklődő urakkal tárgyalok. Turiák Sándor, Mór. 1704

Darálóköveket önélesedő nagyteljesítményüek: Nagy Ferenc műkő és malomkőgyára, Dunaföldvár. Ezüst éremmel kitüntetve. 5358

Baranyában 6 járatú vízi és motormalom 10 hold földdel, nagy gyümölcsössel, haláleset miatt sürgősen eladó. Érdeklődni lehet Walter, Nagykozár. 1708

Wörner gyártmányú 4 részüs szabadonlengő síkszita új középtengely meghajtású vasrésszel olcsón kapható. Rác Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. sz. 2142/2

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszűnt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Négyjáratú motormalom csuvármentes termő vidéken, 4 hold földdel, társas megszűnés miatt azonnal átadó, 9 éves béridő átvételhez kettőezerkettőszáz pengő szükséges, csak személyesen tárgyalok. Jernovits János, Eledényi malom, Nagykónyi, Tolna megye. 1705

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Megvételre keresünk 250—300 q búzaőrléses complett malomberendezést 24 órai teljesítménynél. Ajánlatokat „Complett malomberendezés" jeligére a kiadóhivatalba kérünk. 5915

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Eladó alig használt Máv gépgyári nagy teljesítményű, kocsira szerelt egyetemes kalapácsos daráló. Tanyákra is könnyen szállítható s ezért állandóan dolgozhat. Bérdarálással biztos megélhetést nyújt. Rácz Dániel, Turkeve. 1702

Gázgenerátor szabadalom eladó, esetleg gyártási engedélyt adok. Magyar szabadalom száma 4033/1938. Bármilyen tüzelőanyagnál garantáltan kátránymentes tiszta gáz nyerhető. Kohógázak fejlesztésére is kiválóan alkalmas. Meglevő generátorok átalakíthatók. Uj berendezést, átalakítást vállal szabadalomtulajdonos Tóth Jenő lakatosmester, Budapest, Garam-u. 23. fsz. 4. 1621

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Wörner fekvő gabonakefélőgép 8 mázsa teljesítményre raktárról szállítható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6—8. sz. 2009/3

Műszaki cikkeket gépszíjakat, hevedereket, szitaselymeket, legjutányosabban szállít: Galambos Andor műszaki kereskedő, Budapest VI., Nagymező-utca 7. 2400

30/60 Seck tartalékhenger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Kriszháber Károly Budapest, Klapka-utca 7/b. 2066

Eladó 2 község egyedüli 6-járatú szivógáz motoros állandó üzemű malma. Értekezni lehet helyszínen. Vereb, Fejérmegye. 1668

Keresek Tiszántúlon jövőre malombérletet. Részletes ajánlatokat: „Négy vagonig" jeligére. 1669

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszerszámokat: **Horetzky Károly,** Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Dupla hengerszékek eladók, 2 drb. vasszekrényes 22/50, 2 drb. faszekrényes egyik 21-es, másik 2/7 méretű. Érdeklődés: Herceg István, Jászberény. 5913

Szívógázmotorok Langen és Wolf fatüzelésüek, 20—22 HP és 8—10 HP, szallagfürész, körfürész, egyengető, vastagsági, csapoló, maró, vastagsági 3 fejes, hosszlukfúró, automata köszörű, eladók. Kovács, Szeged, Csongrádi sugárút 3. 5912

Teveszőr és Atlasz gépszíjak 150—600 mm-ig kifogástalan állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelű Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csercüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Wörner-Reform dupla daratisztítógép, 2×350 mm-es, raktárról kapható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann utca 6-8. 2009/4

Malomszereléseket felelősséggel vállalok, hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomtechnikus, Hajduszoboszló. 5887

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerű és kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Automatikus gabonaedvesítőgép olcsón kapható: Kann és Heller R-T. Budapest, Vilmos Császár ut 62. 2190/n

Eladó használt gépek: 25/60, 30/60, 21/A hengerszékek, Kreizler-féle daragép, tarár, hámozógépek, teherfelvonó, triőrök, radiálsziták, 36 és 42" kőjáratok, 2.5 HP villanymotor, 80 mm tengely, 29-es kissé égett Erwart-lánc, új 2/2 daragép. Műszaki Társaság, Debrecen Hunyadi-ut 17. 5899

Hengerfejrepedés ellen védekezhet a „Motorvédő" készülékem alkalmazásával. Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Tengerit szárító berendezések, **szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036.** 2129/1

Malomszakember keres jó berendezésü, megfelelő környékkel rendelkező vám, vagy vegyes malmot lehetőleg búzavidéken. Választ „Készpénz 70 ezer" jeligére a kiadóhivatal továbbit. 1706

21, 21/a tartalék hengerek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/t

Keresek osztályozót hántoláshoz vagy egy akármilyen rossz padi gépet. Bogáti hengermalom. Vas megye. 5918

Golyóscsapágyak **csapágyházak,** használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. **Urményi Károly** műszaki nagykereskedő, a **Baross Szövetség tagja,** Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfűrésszel **eladó: Horetzky Károly,** Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyüt vegyen. Beszerezhető: Urményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, **csapágyházakat** legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6 469

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Kettő darab Pat tányérfelbontó gép eladó 325 pengőért, egy darab gazdasági dupla daratisztító 750 pengőért. Keresünk megvételre Hofherr gyártmányú golyós dupla felbontó gépet, 22-es hengerhez sima és törető fogaskereket. Malomipari kft. Hajdúböszörmény. 5909

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

Kitűnő helyen levő 25 HP. gázmotoros malomhoz társat keresek, ki malomvezetést vállalja, beszereléshez párezer pengővel hozzájárul. Cím a kiadóban. 1710

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

2. sz. hámozógépek Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-út 18. 2042

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hökezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Benzinmotor 7—8 HP. gyárilag generáljavítva, előnyös árban eladó László és Fia cégnél, Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/a

Függőleges Jindrich daráló III. 55 cm átmérőjü kövekkel jutányosan eladó László és Fia cégnél Budapest (V. Alkotmány-utca 25.) 2149/b

Szabadonlengő síkszináták 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Néma gyermeknek anyja sem érti a szavát.

Adja fel hirdetését, ezrek olvassák szandékát.

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigép-vasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Malmászati szakember, középkorú, keresztény, betársulna malomba vezetésre iparjoggal. Cím a kiadóhivatalban. 1689

Sörház malom szitás fele 60 q búzáért átadó lelépéssel. Mezniczky István, Székesfehérvár. 1703

45 H. P. eredeti szivógáz motor és 2 lóerős benzin motor eladó. Bukovits, Budapest, Wahrmann-utca 9. 2065

Eladó kitünő állapotban 30-35 lóerős magánjáró szivógázmotor (Astra) 2900.— alváz nélkül 2400.— pengő. Válaszlap Báthory Kálmán, Orosháza, Földvári út 17. 1695

21/a, 21-es hengerszékek igen olcsón kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/s

Gőzgép vevők figyelmébe. Egy Láng L. féle 100 HP. alacsony-magas nyomású compaund condenzációs stabil gőzgép kedvező fizetési feltételek mellett jutányos áron eladó. Közelebbi felvilágosítással ifj. Türr Mihály hengermügőzmalma, Pécs, szolgál. 5919

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) **malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.)** 2093

Malmok javítását, átszerelését, darálógépek, síkszináták, koptatógépek készítését jutányosan vállalom: Fancsik Dezső Budapest (VI., Jókai-utca 16.) 2190/m

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Üzemképes 12 HP svéd nyersolaj motor eladó. Veszek keveset használt 6—8 HP 380 voltos három fázisú váltóáramú elektromotort teljes felszereléssel készpénzért. Szekeres Imre, Sarkad. 5916

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Eladó barnaszéngenerátor kátrány választóval, centrifugál szivattyú olcsón. Nemzeti koptatógép, főszij 20 cm. széles 20 méter hosszú kilónkint 6 pengő. Motormalom Csengele. 1697

Készití és forgalomba hozza
JORDÁN VIKTOR, KÁL

MÓNOSBÉL KÖZSÉGBEN (Heves megye)

egy visszaöntéses vizimalom és daráló,

két szoba konyhából álló lakóházzal együtt méltányos áron tehermentesen eladó. — Érdeklődni: **Egyházmegyei Takarékpénztárnál Egerben.**

Bérbeadó az ország egyik legnagyobb forgalmu vegyestipusu cseremalma Duna—Tisza közén főutvonal mellett. Érdeklődés Budapesten, Vilmos császár-ut 61. Rába üzletben.

Aki

nem hirdet azt elfelejtik!

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK
repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése
Lakos és Székely gépgyár Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.
Uj berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely.

CSIZMAZIA LAJOS:

A Malomipar Technológiája

c. könyv

kapható lapunk Kiadóhivatalában.

Ára P 5.—

A valódi svájci

SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált

A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyilások egyenletességét.

Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:

SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv**
kis és nagy alakban. Ára darabonként P 4.—
2. **Vámdarálási könyv**
Ára darabonként P 2.—
3. **Gabonaraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
4. **Őrleményraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
5. **Őrlési (malter-) könyv**
Ára darabonként P 2.—
6. **Pénztárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
7. **Folyószámlakönyv**
Ára darabonként P 2.—
8. **Tárolási könyv**
Ára darabonként P 2.—
9. **Idegenkereskedelmi őrlés könyve** Ára darabonként P 2.—
10. **Őrletgyüjtő-könyv**
Ára darabonként P 2.—
11. **Alkalmazottak nyilvántartási és szabadság-könyve**
(a 3000. sz. rendeletnek megfelelően). P 3.20
12. **Zsákbárca**
külön a gabonához (sárga) és külön az őrleményhez (rózsaszin) 500 darabonként P 1.—
13. **Munkarend-nyomtatvány**
(3 db) és egy kérvényminta összesen P 1.20
14. Az egységes vámolási könyvhöz szükséges pontos méretü **alátétlap** kemény, préselt anyagból
Ára darabonként 40 fillér
15. Könyvrendelőinknak a kivánt menyiségü **tájékoztató-nyomtatványokat** díjmentesen küldjük (Egyébként 3 db ára 1·)

Kapható a

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA
KIADÓHIVATALÁBAN
Budapest, V., Katona József-utca 14. sz.
Telefon: 118—489.
Postatakarékpénztári csekkszám: 11.450.

Napraforgó-

és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsir) a legmagasabb napi áron veszi:

Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, fésü, kulcs, doboz, bőrtok állandóan raktáron.
ÓR- és AUTÓÓRÁK,
valamint kilométerlelzők szakjavító műhelye
SCHVARCZ TESTVÉREK
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

Műőrlő- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készit
Gabonahámozók bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a **legjövedelmezőbb** melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:

„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztositó Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.** Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 2. 44. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Az Országos Malomszövetség kivonul a zártszámbizottságból.

Intézőbizottsági ülés az Országos Malomszövetségben.

Dr. *Temesváry* Imre, majd *Tóth* István elnöklete alatt fontos tárgyakat megbeszélő intézőbizottsági ülés volt az Országos Malomszövetségben november 28-án.

A legutóbbi ülés jegyzőkönyvét *Illés* Sándor főtitkár ismertette s egyúttal beszámolt a hozott határozatok végrehajtásáról. A jegyzőkönyvet végleg hitelesítettnek mondta ki az intézőbizottság, a jelentést pedig egyhangúlag tudomásul vette. Nagy örömmel nyilatkozott az intézőbizottság a Szövetség tájékoztató körleveleiről, amelyek igen hasznos útmutatói a tagmalmoknak. Hogy a jelentős kiadással járó többletmunkát lehetővé tegye az intézőbizottság, egyhangúlag elhatározta, hogy a tagokat már 1939-re tagdíjuk 10%-át kitevő pótlékkal terheli meg a körlevelek költségeinek fedezésére, minden egyes tagra nézve kötelezően.

Megállapította az intézőbizottság, hogy az ú. n. víziparitásos búzaárrendszer immár elviselhetetlen anyagi romlásba vitte és minden nappal még jobban a pusztulás felé viszi a vidéki malomipart és hovatovább a hihetetlen konjunktúrába jutott fővárosi malmok bizományosaivá alacsonyítja. Ezért legsürgősebb teendőül felkérte az elnökséget, kérjen kihallgatást az ipari és kereskedelmi tárcát vezető dr. *Varga* József miniszternél, továbbá a földművelésügyi miniszternél és ezen a kihallgatáson *egyetlen tárgyként* a legsürgősebb és legradikálisabb segítést kérje az immár halaszthatatlan fontosságú ügyben.

Tudomásul vette az intézőbizottság *Nyiri* István országgyűlési képviselő, társelnök meghívását a zártszámbizottságba, sajnálattal állapította azonban meg, hogy különféle, főleg politikai tényezők közbenjárása elől eddig nem lehetett függetleníteni a zártszámügyeket és így a bizottság legjobb törekvése mellett sem tud kellőképpen a nagy gondolat és gazdasági szükségesség jegyében dolgozni. *Ezért úgy határozott, hogy a Szövetség tagjai ilyen helyzetben ne vegyenek részt a zártszámbizottság munkájában.*

Tekintettel arra, hogy a komolyabb méretű lisztkivitel miatt a kenyérlisztek szaporodása komoly aggodalomra ad okot, az intézőbizottság megbízta az elnökséget, hogy a kenyérliszt kivitelének engedélyezése érdekében tegyen lépéseket.

A gabona és terményárak tekintetében megállapította az intézőbizottság, hogy bár az árkormánybiztos rendeletei nagy megértésről és segítő készségről tesznek tanulságot, a bajok orvoslására mégsem elegendők. Mindenekelőtt azért, mert a termelő megrendszabályozása és árak közé szorítása nincs biztosítva, így az egész gazdasági élet a rendelettel mit sem törődő, azt nem is ismerő termelők eladásai után kell, hogy igazodjék, azonkívül különféle „ötletekkel" drágítanak a kereskedők is.

Nagy baj, hogy a búzalisztár-emeléseket csak *helyi* vásárlásokra számítván, engedélyezte a kormánybiztos, holott ma már a jelentékenyebb mennyiséget *vidékről* kell — költséggel — beszerezni. E költségek áthárítására csak *egyenkinti* kérvényezéssel van ma mód, ami a kereskedelmi életben megvalósíthatatlan. Ha a piac víziállomáson vagy annak közelében van, akkor nemcsak a szállítási költséggel, de az alapárral is drágább a búza, mint a malomtelep székhelyének ára s ennek a lisztárban való érvényesítésére nincsen mód.

Mindezekben a kérdésekben, valamint a *zsákkérdésben* uralkodó lehetetlen állapot miatt a legsürgősebben tárgyalni fog a Szövetség az árkormánybiztossal.

A földművelésügyi miniszter véleményt kért a Szövetségtől a lisztszámok korlátozására vonatkozóan. E szerint el lenne *tiltva* az 1-es, 3-as, 5-ös, 6½-es, 7¼-es és 7¾-es liszt gyártása. Az intézőbizottság a lisztszámkorlátozást elvben nem tartja rossz gondolatnak, azonban amikor a világháborús helyzetben inkább őrlési változtatások várhatók, továbbá mivel a takarmánylisztbe kerülő hátsóbb lisztek az első lisztek árában volnának érvényesítendők, erre pedig a jelenlegi hivatalos árak nem adnak lehetőséget, a mai idők az intézőbizottság szerint nem alkalmasak a kérdés eldöntésére.

Ujból kifejezte azt a kívánságát az intézőbizottság, hogy a Futura felvásárlásba a malmok, mint bizományosok, vonassanak be és ne bankok legyenek a megbízottak s a később felvételre szoruló malmok elől ne legyen a helyi termés elszállítva, hanem a malomnál tároltassék a malom részére, illetőleg az olcsóbb helyi szükségletre.

A veszprémmegyei malmok kívánsága szerint eljár a Szövetség a kis vízimalmoknak a munkabérrendelet hatálya alól való mentesítése érdekében.

A legutóbbi gyűlés óta jelentkezett 55 tagot 1560 P tagdíjajánlattal felvette az intézőbizottság, — tudomásul vette a két személyi ügynek: az Uj Világ sajtópernek és a Dr. *Boros*—dr. *Karácson* ügynek békés úton történt elintézését s végül a személyzeti kérdéseket az elnökség elintézése alá utalta.

A mindvégig példás békességben lefolyt ülés d. u. 2 órakor ért véget.

* * *

Fentiekben közöltük azt a hivatalos jelentést, amit az Országos Malomszövetség az intézőbizottsági ülés lefolyásáról rendelkezésünkre bocsátott. A helyszükére tekintettel néhol rövidítettünk, de egészében közöltük azt a részt, amely a zártszámbizottsággal kapcsolatos, amely szerint az intézőbizottság „úgy határozott, hogy a Szövetség tagjai ilyen helyzetben ne vegyenek részt a zártszámbizottság munkájában'.

A határozat rendkívül meglepő s egészen szokatlan s eme szokatlansága miatt külön kell vele foglalkoznunk.

A zártszámbizottság tagjai közül csupán *Illés* Sándor főtitkár volt jelen. Nem volt ott *Jókay* Imre felvidéki malomtulajdonos, aki a felvidéki malomipar képviselőjeként a bizottság megalakulásakor külön, személy szerint nyert meghívást az iparügyi minisztérium részéről a zártszámbizottságba s nem volt jelen *Nyiri* István országgyűlési képviselő, akit az iparügyi minisztérium szintén személy szerint hívott meg legutóbb, mint a malomipar előkelő reprezentánsát a zártszámbizottságba. Mindketten társelnökei az Országos Malomszövetségnek. A hozott határozat a Szövetség „tagjai"-ról beszél, tehát nyilvánvalóan nem csak a főtitkárra, hanem a távollevő két társelnökre is vonatkozott, akikről az intézőbizottság megkérdezésük nélkül döntött, ami mindenesetre egészen szokatlan. Ez azonban a Szövetség belügye. Ami a malomipari közvéleményt érdekelheti, az maga a határozat, az a bírálat, hogy a zártszámbizottság nem tud kellőképpen dolgozni.

Nézetünk szerint ez a megállapítás merőben téves, mert mi, akik a zártszámbizottság működését közelről és közvetlen részvételünk alapján figyeljük, nyugodt lélekkel kijelenthetjük, hogy a bizottság a malomipar szempontjából rendkívül nagyjelentőségű és igen eredményes munkásságot fejtett ki eddig is. Az első időkben voltak zökkenők, de az a megértés és méltányosság, amellyel a minisztérium a zártszámbizottság elé kerülő ügyeket általában kezeli, a legnagyobb elismerésre érdemes.

Nemcsak malomipari, hanem szövetségi szempontból sem tartanánk helyesnek, ha a Szövetség otthagyna egy olyan fontos munkaterületet, amelyen mindig módja nyílik a felmerülő ügyekhez hozzászólni, a minisztériumot megfelelőképen informálni.

Nyiri István országgyűlési képviselőt örökös díszelnökké választotta a Vidéki Növényi Olajsajtolóüzemek Szövetsége.

Rendkívüli közgyűlés Nyiregyházán.

Folyó hó 25-én tartotta rendkívüli közgyűlését Nyiregyházán a Vidéki Növényi Olajsajtolóüzemek Szövetsége. A rendkívüli közgyülést szükségessé tették a Szövetség vezetőségében beállott változások, az olajsajtoló ipar rendkívüli helyzete és egyéb más körülmények

A közgyűlésen dr. Karácson Jenő h. elnök elnökölt, az Országos Malomszövetséget Illés Sándor főtitkár képviselte. Dr. Karácson Jenő elnöki megnyitójában bejelentette, hogy Nyiri István országgyűlési képviselő, aki csaknem három éven át odaadó buzgalommal látta el a Szövetség elnöki tisztét, megrongált egészségi állapotára és egyéb nagyarányú elfoglaltságára tekintettel, a Szövetség elnöki tisztségéről lemondott. A vezetőség tagjai mindent elkövettek, hogy a távozó elnököt maradásra bírják, a törekvés azonban sikertelen maradt és így be kell számolni a Szövetség számára fájdalmas tényről, az elnök távozásáról.

A közgyűlés tagjait rendkívül meglepte az általános szeretetnek örvendő elnök távozása, hosszas és beható megbeszélés alakult ki, miképen lehetne mégis maradásra bírni és csak akkor fogadta el a közgyűlés a lemondás tényét, amikor meggyőződött arról, hogy az elnök távozási szándéka megmásíthatatlan és végleges. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Nyiri István országgyűlési képviselő, malomtulajdonos elnöki működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és örökös díszelnökké választja.

A közgyűlés elnöke bejelentette továbbá azt is, hogy dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő és Gábor Jenő társelnökök lemondanak, s lemond ő maga is. A közgyűlés a lemondásokat tudomásul vette, a távozó társelnököknek eddigi működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A megüresedett elnöki tisztségre a közgyűlés dr. vitéz Váczy György országgyűlési képviselőt választotta meg, a többi tisztségre nézve akként határozott, hogy a jövő év elején megtartandó rendes közgyűlésen fognak betöltésre kerülni.

Az ipar általános helyzetéről és az úgynevezett napraforgókonstrukcióról Herczeg Kornél ügyvezető-igazgató nyújtott részletes tájékoztatót, amit a közgyűlés tagjai nagy figyelemmel hallgattak, beható vita fejlődött ki az ügyvezető-igazgatói jelentés körül, majd felkérte a közgyűlés az újonnan megválasztott elnököt, Illés Sándort az Országos Malomszövetség főtitkárát és Herczeg Kornél ügyvezető-igazgatót, hogy az olajsajtoló ipar érdekeinek védelmében a szükséges lépéseket tegyék meg.

A közgyűlés elnöke rámutatott arra, hogy az Országos Malomszövetség mindenkor megértő és messzemenő támogatásban részesítette olajsajtoló szakosztályát, s most, amikor a szakosztály ügyeinek vezetését tőle Illés Sándor, az Országos Malomszövetség főtitkára veszi át, megvan győződve arról, hogy az ügyek intézése a legjobb kezekbe fog kerülni.

A rendkívüli közgyűlés feladata volt az Országos Mezőgazdasági Kamarába tagokat delegálni. Rendes tagként kiküldötte a közgyűlés dr. vitéz Váczy György elnököt és Holló Sándor egyesületi tagot póttagokul Scholtz Oszkár társelnököt, vencsellői malomtulajdonost és Schmidt Antal társelnököt, vállaji malomtulajdonost.

A példás rendben és nyugalomban lefolyt közgyűlést a tárgysorozat letárgyalása után az elnök berekesztette.

A molnáripari bizottság határozata.

A „lisztmerő" jellegének meghatározása

Előző számunkban közöltük a molnáripari munkabérmegállapító bizottságnak azt a határozatát, amelyben megállapította a lisztmerő fogalmát és ezt a foglalkozási csoportot bércsoportba osztotta be. Ugyanakkor kifogásoltuk, hogy a bizottság megállapításából hiányzik a lisztmerő jellegének pontos meghatározása s ez további félreértésekre ad alkalmat.

Ezen a hiányon kíván segíteni a munkabérmegállapító bizottság 11/1939. XI. számú határozata, mely az ország egész területére való hatállyal a következőképen szól:

A 34.238/1939.—XIII. Ip. M. szám alatt megerősített határozat B. fejezetének utolsóelőtti bekezdése a következőképen egészítendő ki:

„lisztmerő az, aki egész munkaideje alatt a lisztkeverőről kereskedelmi lisztet lezsákol és mérlegen egyenlít."

A határozat ellen december 4.-ig bezárólag felszólalásnak van helye, melyet az iparügyi miniszterhez intézve a bizottság jegyzőjének, Ádámfi Kálmán miniszteri főmérnöknek kell benyújtani.

Szerintünk a döntés nem szünteti meg a bizonytalanságot s így nem kielégítő.

A legtöbb helyen ugyanis a lisztmerőnek nemcsak a lezsákolás, vagy az abban való segítés és a zsákok egalizálása a feladata, hanem azonkívül a zsákokat plombáznia is kell és felcédulázni, vagy abban segédkeznie. Ha utóbbiakat teszi, akkor már „nem egész munkaideje alatt" foglalkozik a lezsákolással és mérlegen való egyenlítéssel. Hát az ilyen lisztmerő már nem lisztmerő? Vagy egy másik eset. Egy munkás egész napon át lezsákolással foglalkozik. Munkája utolsó félórájában a zsákolni való elfogy és a lisztmerő magához inti, hogy addig, amíg ő a zsákcédulákat, plombákat előkészíti, vagy egyéb dolgát végzi, az egalizálást végezze helyette, illetőleg abban segítsen. Akkor az ilyen zsákolómunkás már lisztmerővé válik?

A helyes megállapítás az lenne, hogy lisztmerő az, akinek a lezsákolt kereskedelmi liszt mérlegen való egyenlítése állandó munkafeladatát képezi.

Gróf Zelenski Róbert kora és a magyar malomipar.

F. hó 20.-án 90 éves korában elhunyt gróf Zelenski Róbert nagybirtokos, a magyarországi agrármozgalmak egyik kezdeményezője és évtizedekig vezérférfia. Annakidején a politikai életben is vezérszerepet vitt és általában a feudális főúr prototipusának tekintették. Hűlt tetemeit Temesujfaluba szállították, hol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A megboldogult encsencsi oljmalma révén tagja volt a VINOSZ-nak s ezen a címen az Országos Malomszövetségnek is.

Gróf Zelenski Róberttel talán utolsó túlélője szállott sírba annak a gárdának, amely megvívta a magyarországi agrármozgalom nagy csatáit és új irányt adott az akkor élő egész nemzedéknek, bel- és külpolitikánknak egyaránt. Nevét külföldön is ismerték, mert elsősorban Ausztria agrárvezérei útján nemzetközi kapcsolatokat keresett és talált a külföldi agrármozgalmak vezetőivel.

Gróf Zelenski Róbert a magyar malomipar életében és történetében jelentékeny szerepet játszott. Fellépése, működése a magyar malomipar sorsára sorsdöntő hatással volt és a magyar malomipar alkonya gróf Zelenski Róbert sikereinek hajnalával esik egybe.

Nagyképzettségű, európai látókörű férfiú volt, aki meggyőződését megingathatatlan eréllyel és megalkuvást nem ismerő elvhűséggel a végsőkig képviselte és diadalra juttatta. Előharcosa volt a szövetkezeti gondolatnak s egyik megalapítója a *Hangyának*, a *Mezőgazdák Szövetkezetének* és a *Gazdák Biztosító Szövetkezetének*. — *Gróf Károlyi Sándor* szűkebb környezetéhez tartozván, vele együtt küzdött a magyar gazda, a mezőgazdasági lakosság szociális viszonyai javításának érdekében.

Engesztelhetetlen ellensége, szóban és írásban állandó támadója volt a korában fénykorát élő *merkantilizmusnak* és a *liberális világ* intézményeinek. Különösen az *uzsora* és a *fedezetlen gabonahatáridő üzlet* volt támadásainak állandó célpontja. Harcait szónoklatokkal, cikkekkel, beadványokkal, memorandumokkal és indítványokkal szinte állandósította. Hadat üzent a *szabadkőművességnek*, a *szocializmusnak* és *kommunizmusnak* egyaránt.

A magyar malomipar sorsa akkor dőlt el, amikor híveivel és az OMGE-val együtt döntő harcot intézett az *őrlési forgalom* ellen. Az őrlési forgalom elnevezés alatt nálunk az egyéb vonatkozásokban is ismert kikészítési eljárást értették. Kikészítési eljárás az a kedvezmény, mely megengedi külföldi nyersanyagok vámmentes behozatalát, azzal a feltétellel, hogy az azokból készült fél- vagy egész gyártmányok ismét vámkülföldre vitessenek ki. A malomiparnál ez külföldi, többnyire szerb és román gabona behozatalából állott, melyet az akkor páratlan minőségű magyar búzával megfelelően keverve őröltek fel és exportáltak a világ minden részébe.

Az őrlési forgalom a monarchiában régen, már a XIX. század első évtizede óta állott fenn. Tulajdonképpen jelentőségre csak akkor emelkedett, amikor a búza behozatali vámját az addiginak háromszorosára, 1.50 forintra emelték. A teljes kihasználást azonban egy ideig akadályozta a román vámháború, mely 1891. évig tartott. Az őrlési forgalmat első sorban a budapesti nagymalmok használták ki, de részt vettek abban a jobb vidéki közép- és export malmok is.

Talán nem lesz érdektelen, ha megemlítjük, hogy kikészítési eljárás volt ugyanabban az időszakban az Amerikai Egyesült Államok, Olaszország, Németország, Francia- és Oroszország malomiparában is. Tehát gabonát exportáló és gabonát importáló államokban egyaránt. Különösen iskolapélda Olaszország, mely abban az időben saját élelmezésére 10 millió q búza importjára kényszerült, az őrlési forgalom révén az 1909. évben mégis 4.2 millió métermázsa lisztet tudott exportálni. Ugyanabban az évben Franciaország 3.2 millió, Németország 3 millió q lisztet szállított vámkülföldre, holott mindkét ország búzaimportra szorult saját élelmezése tekintetében is.

Ez ellen az őrlési forgalom ellen indított kérlelhetetlen harcot a magyar agrártársadalom *gróf Zelenski Róbert* vezetése mellett. Abban a hiszemben voltak, hogy a magyar búzát sokkal magasabb áron lehetne értékesíteni, ha nem hoznának az országba annyi külföldi, különösen balkáni búzát. A küzdelem évekig tartott. Az OMGE akkori főtitkára, *Baross Károly*, nagy miniszterünk Baross Gábor édesatyja, permanens és fulmináns cikksorozatban támadta az őrlési forgalmat az 1894-ben alapított „Hazánk" című lapban. Gróf Zelenski Róbert is állandó cikkírója volt a lapnak és vezérszerepet vitt az őrlési forgalom elleni támadásokban.

Természetesen a küzdelem évekig tartott és csak 1899. évben, báró Bánffy Dezső miniszterelnöksége alatt jutott diadalra. A végső diadalban része volt az osztrák kormány sürgetésének is, melyet az osztrák malomipar inspirált s melynek következtében az 1899. évben kormányunk megszüntette az őrlési forgalmat és ezzel lisztkivitelünkre halálos csapást mért.

Azonban az őrlési forgalom megszüntetése és a magyar lisztkivitel megszüntetése nem eredményezte Ausztriára nézve azt a hatást, melyet az osztrák molnárok elérni reméltek, hogy t. i. sikerülni fog nemcsak az egész magyar malomipar tönkretétele, hanem a magyar malmok versenyétől való megszabadulás is. A magyar malmok ugyanis elvesztett külföldi piacaik helyett Ausztriában voltak kénytelenek kárpótlást keresni s így Ausztriába irányuló kivitelünk az őrlési forgalom megszűnése óta óriási mértékben emelkedett.

Hogy mit jelentett a magyar malomiparnak az őrlési forgalom megszűnése, azt a következő néhány adat bizonyítja: Magyarország lisztkivitele az 1883. évben 1,599.587 q, míg 1909. évben már csak 130.389 q volt. Csökkent lisztkivitelünk az őrlési forgalom megszüntetése utáni 10 év alatt: Angliába 90, Németországba 85, Braziliába 75, Franciaországba 88, Olaszországba 87, Svájcba 100%-kal.

Azóta a magyar malomipar dekadenciája állandóan tart és sorsát a világháború és a trianoni béke megpecsételte ...

Erre az időre esik *gróf Zelenski Róbert* egyéb olyan ténykedése is, melynek eredménye napjainkra is kihat. Darányi Ignác miniszterségе alatt létesültek az ő kezdeményezésére és sürgetésére a tudományos kísérleti intézetek és állomások is. Igy többek között az Országos Kémiai Intézet és a vetőmagnemesítő intézmények, valamint a szikjavító kísérletek is.

Ugyancsak az őrlési forgalom elleni harcok idejére esnek azok a támadások és küzdelmek is, melyek a Szerbiából Magyarország felé irányuló sertéskivitel ellen irányultak, szintén *gróf Zelenski Róbert* vezetése és irányítása mellett. Ebben az időben Szerbia a tengertől is el volt zárva s így feleslegeinek kivitele lehetetlenné vált, sőt az akkori sajtó előtt a saját zsírjában megfulladó szerb mezőgazda állandó tréfa tárgyát képezte.

Ebben az időszakban kezdődött Szerbia elidegenedése a magyar-osztrák monarchiától, holott köztudomású volt és az akkori német-osztrák sajtó és a legnevesebb publicisták is állandóan hangoztatták Szerbia magyarbarátságát s ezzel szemben a horvátok osztrákrajongását ...

Bizony azóta a világ nagyot fordult és sok kis ok szült mérhetetlenül nagy okozatokat. — *Gróf Zelenski Róbert* ennek a korszaknak volt talán utolsó szereplő tanúja. Vele Magyarország egyik legvirágzóbb korszakának szilárd jellemű, elvhű, magyar népét forrón szerető, markáns egyéniségű harcos férfia szállott sírjába.

Felsőbbfoku kihágási joggyakorlat.

A Kihágási Tanács 6.306/1938. kih. sz. alatt hozott III. fokú ítéletével a következőket mondotta ki: A lefolytatott bizonyítási eljárásból kifolyólag megállapíthatóan terhelt üzletében 1 db. hitelesítetlen ürmértéket tartott. Terheltnek ez a cselekedete kimeríti a rendelkező részben megjelölt kihágás tényálladékát, mert a Kihágási Tanács a 2.580/1932. sz. alatt hozott elvi jelentőségű határozata szerint **az üzlethelyiségben talált, a törvényes követelményeknek meg nem felelő mértéktárgyak használatban levőknek tekintendők.** Erre való tekintettel terheltnek azon védekezése, hogy az ürmértéket nem tartotta forgalomban és az nem az ő tulajdona volt, nem vehető figyelembe.

„NOVOREX" bőrszíj
a tökéletes hajtószíj
nagy szakító szilárdságu, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, viz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZŐL" folyékony szijkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR
MARCALI, (Somogymegye). — Alapitva 1850

Idézetek

Varga József iparügyi miniszter költségvetési beszédéből.

A főmolnárok felmondási ideje és végkielégítése.

A szociálpolitikai tennivalók terén megemlítem még, hogy a kereskedelemben és iparban alkalmazott tisztviselők és kereskedősegédek felmondási és végkielégítési jogviszonyaira vonatkozó szabályok hatályát kiterjesztem az iparban alkalmazott fontosabb munkakört betöltő *művezetőkre*, építésvezetőkre, pallérokra és *főmolnárokra is*. A rendelet tervezetét már elkészíttettem *és rövidesen a minisztertanács elé terjesztem.*

Ipari decentralizáció.

Én igen nagy jelentőséget tulajdonítok a decentralizációnak, amelyet ha nem is oldhatunk meg úgy, hogy áttelepítjük a budapesti gyárakat vidékre, mert ez tőkepocsékolás volna, de nemzeti érdekből nagyon fontosnak tartom, hogy az ipar a magyar nép körébe telepíttessék át, mert így a mezőgazdaság és az ipar között sokkal jobb lesz az összhang. Teljes meggyőződéssel állítom, hogy nekünk ... *minden ipari telepítést* — ha csak nem szólnak ez ellen nehéz, leküzdhetetlen akadályok — *vidékre kell helyeznünk.*

Malomipari zártszám.

... a kormányzat ... nem nézheti tétlenül azt, hogy egyes iparágakban felesleges újabb vállalkozások történjenek, mert ez az iparvállalatok elburjánzására vezet. Ebben az esztendőben is szabályozni kellett a *lenolajtermelést*, a keményítőtermelést és engedélyhez kellett kötni *az újabb malomipari vállalatok létesítését.*

Munkaügy.

A munkásság érdekében kifejtett erőfeszítéseknek ugyanazon irányban kell továbbhaladniok, mint amelyet az előző kormányok állapítottak meg, tehát *a 8 órás munkaidő, a legkisebb munkabér, a családi munkabér, a szabadidőintézmény alapján.* A munkabér kérdésével függ össze *a gyermeknevelési pótlék* intézményesítése.

Racionalizálás.

Teljes mértékben értékelem a vállalatoknak racionalizálásra való törekvését és ebben nem hogy megakadályozom, hanem támogatni óhajtom őket. *Racionalizálni azonban nemcsak a nagy-, hanem a közép- és kisipari vállalatokat is kell.*

Ipari közigazgatás.

Közigazgatásunk annyira központosított, hogy egészen kisjelentőségű közigazgatási ügyek, még az ipari és *munkaügyi kihágások is*, a minisztériumba futnak fel. Véleményem szerint nem tarthat sokáig, hogy a minisztérium végezze az új iparigazolványok kiadásával kapcsolatosan 283 elsőfokú iparhatóság munkáját. Még a régi feladatok által reánk rótt centralizációt is megszüntetni, csökkenteni kívánom. Ez azonban csak akkor tehető meg, *amikor az alsófokú hatóságokat* a lehető legteljesebb *felelősségérzet hatja át.*

A kisebb üzemek családi bérfizetése.

A 20 munkáson alóli üzemeknél a családibérkérdés megoldására vonatkozólag csak annyit tudok mondani, hogy ezt én is szeretném, de különösen a kisiparosok között .... élénk ellenszegülést észleltem .... Ez azonban nem jelenti azt, hogy nem igyekszem ezt a problémát úgy megoldani, hogy *a 20-as számnál talán lejebb menjünk* és így egy egészségesebb, szociálisabb és igazságosabb megoldást találunk.

A munkaügyi rendeletek ellenőrzése.

A munkaviszonyt szabályozó rendelkezések ellenőrzésének kiépítése tekintetében a munka folyamatban van és közeljövőben megfelelő megoldást fog nyerni.

A villamosáram díja.

A villamosáram reviziója talán az új villamossági törvénnyel kapcsolatban lehetséges és ezen a téren az a helyzet, hogy minél többet tudunk villamosítani, annál könnyebb *a villamosáram árát leszállítani.*

Díjkiosztás a Molnár Céhben.

A Magyar Molnár Céh ez úton is közli, hogy 1938. évi pályázatának nyertesei a következők:

I. tétel kidolgozói közül:

Theibsz József I. díj (150 P, aranyérem, oklevél),

ifj. Flégner Géza és Horváth Károly II. díj (75 P, ezüstérem, oklevél).

II. tétel kidolgozói közül:

Gönczö József I. díj (100 P, aranyérem, oklevél),

Bartl Mihály, Bikki Mihály, Horváth István II. díj (50 P, ezüstérem, oklevél).

A céh december hó 4-én d. u. 6 órakor a Felsőipariskola (Bp. VIII. Népszinház-u. 8.) dísztermében előadó ülést tart. Az ülésen *Nádas László* okl. gépészmérnök, felsőipariskolai tanár a *Magyar Molnáriskola kérdése* címen tart előadást.

Ez úton is felkérjük a Céh tagjait az ülésen való részvételre. — Vendégeket szívesen látunk.

Titkárság.

EXCELSIOR TRADE MARK ANCHOR BOLTINGCLOTH
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G. ZÜRICH
Excelsior védjegyű selyemszitaszöveteinek
magyarországi gyári lerakata:
Az összes kelendő számokból állandó friss készlet.
Mindennemű műszaki textiláruk nagykereskedése
Filcek, sikszitazacskók, flanellok, porszűrőtömlők, hevederek
GYAPJURÁZÓ SZITÁK, VIASZOSVÁSZNAK, LÁMPABELEK.
TELEFON 1-892-92 KOLLIN TESTVÉREK, BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-TÉR 5. TELEFON 1-892-92

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Előző lapszámunkban a „Gőzmalom" jeligéjű pályamunkát közöltük. Mai számunkban a közjegyzői sorshúzáson 34. sorszámot nyert *„Kiskúnság"* jeligéjű, a II. számú pályázatra küldött pályamunkát közöljük és kérjük kedves olvasóinkat, részesítsék a jelen pályaművet is előbírálatukban, megkönnyítendő a bírálóbizottság nehéz munkáját.

A „Kiskunság" jeligéjű pályamű leírása:

A jó tisztítás eredményez csak szép, fehér lisztet, — mondja egy molnár bölcsmondás, — tehát egy malomnak épen úgy fontos része mind a tisztító, mind az őrlőberendezés. Amint a malmászat már egy kissé is kezdett tökéletesedni, megjelennek a malmokban az első kezdetleges tisztítógépek, melyek párhuzamosan tökéletesedtek és fejlődtek az őrlő és egyéb malmi gépekkel. Ma már olyan tökéletes tisztítógépek állanak a malomipar szolgálatára, hogy amennyiben megfelelő anyagi eszközökkel rendelkezünk, olyan tisztítóberendezést lehet összeállítani, mely a legkényesebb igényeknek is megfelel.

Diagrammom összeállításában tekintettel voltam arra, hogy a mai időkben a középmalmok nem áldozhatnak annyit csupán tisztítóberendezésre, amennyit szeretnének, hanem csakis annyit, amennyit szerény anyagi helyzetük megenged. Így tehát csak azokat a gépeket állítottam be tervezetembe, melyek — véleményem szerint — elengedhetetlenül szükségesek egy olyan búzamalomban, mely vám- és kereskedelmi őrléssel foglalkozik és teljesítménye 24 óránként eléri a 100 q-t.

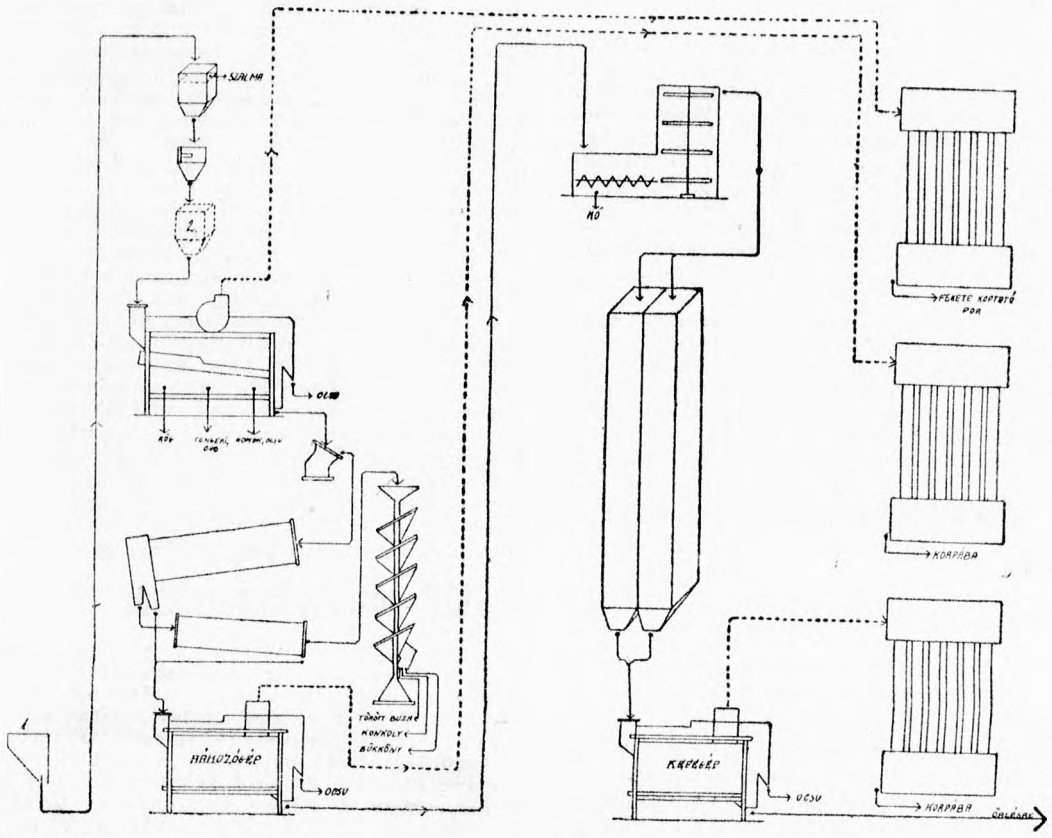

A tisztítás menete a következő: A tisztítatlan búzát 1-nél garatba öntjük, vagy pedig amennyiben ömlesztve tároljuk, megfelelő eljárással egy felvonóba vezetjük, mely felviszi egy kb. 50 kg. befogadóképességű tartályba. Ennek a felső részén, a felső szélétől cca 10—15 cm-re egy 15 mm. lyukbőségű dróthálót feszítünk, melynek az a rendeltetése, hogy a gabonába került szalmát, zsineget és esetleges nagyobb tisztátalanságokat felfogja, mielőtt a búza az automatikus mérlegre kerülne. Időnként erről a hálóról a felgyülemlett szalmát, stb. eltávolítjuk.

A tartály kifolyónyilása úgy van beállítva, hogy belőle a gabona egyenletesen folyjon egy automatikus mérlegre. Ez arra szolgál, hogy a rajta keresztülment gabonamennyiséget minden emberi beavatkozás nélkül, tehát automatikusan, lemérje és egy számláló szerkezettel mutassa.

Amint a búza a mérleget elhagyta, a tarárra vezetjük. Ha olyan tarárunk van, melynek nincs megfelelő nagyságú etetőszekrénye, az automatikus, mérleg és a tarár közé egy kb. 50 kg. befogadóképességű tartályt iktatunk, melynek az lesz a rendeltetése, hogy kifolyó nyilásának szabályozásával egyenletes folyást biztosítson a búzának. Véleményem szerint sokkal tökéletesebb tisztítást végezhetünk akkor, ha a gabona egyenletesen megy keresztül minden egyes gépen, mintha egyenlőtlenül hol vastagon, hol pedig vékonyan folyna egyik gépről a másikra.

A tarár egy olyan gabonatisztító szerkezet, melynek főrészei különféle lyukméretű rosták és a ventillátor. Rendeltetése az, hogy kiválassza a gabonából az apróbb szemeket, nagyobb tisztátalanságokat, ocsut és a port.

A búza a 2-es számú tartályból, illetőleg a tarár etetőszerkezetén keresztül egy rögrostára kerül, miközben a széláram kiszívja belőle a könnyebb tisztátalanságokat. A rögrosta után, mely a goromba tisztátalanságokat választja ki, a gabona egy szemrostára kerül, mely átejti a búzát, míg pl. a kukoricát, babot nem. A szemrostán átesett gabona még egy porrostára kerül, mely kiválasztja a homokot, fűmagot stb. Mielőtt még elhagyná a búza a tarárt, megszívja a szelelő és a benne maradt könnyű részeket kiemeli belőle.

Ugy a nagyobb, mint a kisebb tisztátalanságok, melyeket a rosták kiválasztottak a gabonából, csatornákon keresztül távoznak el a gépből, míg annak az anyagnak, melyet a ventillátor szívott ki a búzából, az egészen könnyű része a porszűrőbe jut, míg a nehezebb része a tarár ülepítő terében csapódik le és a légzáró csappantyúkon át csurog ki a gépből.

A tarárból kifolyó tisztátalanságokat ládákban, illetőleg zsákokban fogjuk fel és a használható részét vagy megdarálva, vagy pedig természetes alakjában a korpába keverjük.

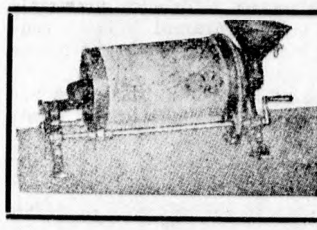

MINTÁZÓ TRIŐR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. **KEMÉNY MANÓ.** BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

A tarár teljesítménye legfőképpen a rosta szélességétől függ, míg másodsorban a rosták löketétől, löketszámától, esésétől és lyukazatától. A löketszám percenként 450, míg a löketnagyság 12 mm. A rögrosta esése 5—7%, a szem- és porrostáé ennek kétszerese. A ventillátor fordulatszáma percenként 750.

A ventillátor által kiszívott könnyű port a levegővel együtt a porszűrő tömlőkbe vezetjük. Itt a por egyrésze a zacskók falára rakódik le, másrésze az alsó szekrénybe hullik le, ahonnan a zacskók faláról lehullott porral együtt egy gyűjtő-csiga a légelzáró hengereken keresztül a szekrényből eltávolítja. A tömlőkre lerakódott port egy föl-le járó rácsszerű keret rázza le az alsó szekrénybe, ahonnan az előbb már jelzett módon távozik el és mint fekete koptatópor gyűlik össze. Ennek a malomban nem sok jelentősége van, mert értékes anyag nem nagyon van benne, tehát gazdasági célokra használják.

A tarár után a búzát egy mágnes-készüléken vezetjük keresztül, mely a gabonában levő vasrészeket távolítja el. Lényeges része a tisztítóberendezésnek, mert a gabona közé került vasrészek a gépekbe jutva meglehetős károkat, sőt még tüzet is okozhatnak. Üzemen kívül a mágnespatkóra lágyvas lemezt teszünk, mely megakadályozza a mágnes gyengülését.

A mágnesről a triőrre megy a gabona, mely a konkolyt választja ki belőle. A kiválasztott konkolyban azonban még sok jó búzaszem van, ezért még egy utántrieurre megy és csak ez adja le a tiszta konkolyt. Ebben az anyagban, melyet „tiszta konkoly" néven jelöltem, még sok törött búzaszem és bükköny is van, melyek önmagukban nagyobb értéket képviselnek, mintha a konkollyal együtt értékesítenénk. Ezért ezt az anyagot, mely az utántriőrről jön, egy csigatrieurre vezetjük, mely különválasztja a törött szemű búzát, bükkönyt és konkolyt.

A diagrammomban jelölt trieur egy nagyteljesítményű trieur, melynek fordulatszáma 50—60 percenként. Sejtjeinek átmérője cca 5 mm. és esése 2%. Az utántrieur már egy közönséges trieur, melynek fordulatszáma 10—15 percenként és az esése kb. 8%.

A nagyteljesítményű és az utántriőrből kifolyó búzát a hámozógépre vezetjük, melynek főrészei a smirgliköpenyes henger, a benneforgó verőléces dob és a ventillátor, melynek rendeltetése a keletkező por, valamint a könnyebb tisztátalanságok elszívása. A hámozás célja a búza felületéről a piszok, szakáll és a csira eltávolítása, illetőleg a legutóbbinak a meglazítása.

A percenként 450 fordulatszámot tevő verőléces dob a gabonát erőteljesen a smirgliköpenyhez veri, miközben a búzáról leváló piszkot és port a ventillátor elszívja. A nehezebb részek az ülepítő térben lecsapódnak és a légzáró csappantyúkon keresztül kifolynak a gépből, míg a könnyű rész a levegővel együtt egy porszűrő tömlőbe jut, amelyből a tarárhoz tartozó porszűrő működési elvéhez hasonlóan távozik. Ezt az ú. n. spitz-port már belekeverjük a korpába, míg a légzáró csappantyúkon kifolyt ocsut a tisztítás folyamán más gépeknél is összegyűjtött ocsuval együtt megdaráljuk és kiszitálás után a korpába keverjük. (A tisztító gépek hulladékainak felhasználásáról egyébként majd később fogok szólni.)

A hámozógép verőlécei 40—45° alatt állanak és a köpenyhez való távolságuk — a szerint, hogy tisztább minőségű, vagy piszkosabb búzákkal dolgozunk — 18—20 mm. között változik. Mivel a gabonát a beömlő nyilástól a kiömlőig el kell szállítani a gépnek, ezért a verőlécek el vannak csavarva.

A hámozógépről a búzát egy kombinált mosógépre vezetjük, mely magában foglalja a kőkiválasztót, mosócsigát és a szárító centrifugát. Működése a következő: A beömlő nyiláson a gépbe folyó búzát egy csiga a centrifuga felé viszi, miközben a kövek leülepednek, melyeket egy másik ellentétes irányban forgó csiga gyűjt össze. A centrifugában a búza fel-

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

felé emelkedik, mialatt elveszíti fölösleges víztartalmát, melyet elősegit egy erős légáramot létesítő ventillátor is. A centrifuga köpenyére tapadó héjrészeket vízzel öblítjük le időnként.

A centrifuga percenként kb. 500-at fordul; a verőléces dob lapátjai és a perforált lemez között mintegy 20—30 mm. a távolság.

Ha elegendő víz áll rendelkezésünkre, akkor jobb, ha nem cirkuláltatjuk, mivel tiszta vízzel tökéletesebb a mosás. Ha takarékoskodni kell a vízzel, megfelel a cirkuláció is, mely esetben 1 kg. búzára egy liter vizet számítunk.

A beömlesztő tölcsért úgy állítjuk be, hogy a búza a mosógépből kb. 15—16% nedvességgel távozzon, igy tehát későbbi nedvesítése szükségtelenné válik.

A mosógépből a búzát pihentető kamrába vezetjük és itt pihenni hagyjuk bizonyos ideig. A pihentetés időtartamát az szabja meg, hogy milyen minőségü búzát használunk. Kemény, acélos búzát kb. 6 óráig pihentetünk, lágyabbat 4—5 óráig. A pihentetés alatt a nedvesség beleszívódik a búzába, a legkülső héja fellazul, úgyhogy ezt a kefegép nagyrészt eltávolítja, az alatta levő héjréteg pedig szívóssá válik. Igy tehát ez a réteg az őrlésnél nem törik bele a lisztbe, hanem nagyobb darabokban válik le, tehát a korpát könnyebben el lehet választani a lisztes anyagtól. Természetes következménye ennek az, hogy sok szép tiszta fehér lisztet nyerünk.

A nedvesítéssel azonban vigyázni kell, mert ha túlságba visszük, csökken a liszt vízfelvevő képessége és az eltarthatósága. A nedvességtartalmat a búzánál őrlés előtt 15—16%-ra emeljük, ebből az őrlés alatt keletkező hő 2%-ot elpárologtat, a liszt nedvességtartalma tehát 13—14% lesz, azaz megfelel a levegő átlag nedvességének.

Véleményem szerint az a vízmennyiség, melyet a búza a mosógépben felvesz, teljesen elegendő, tehát szükségtelen még külön nedvesítő készüléket beállítani. A mosógép beömlő nyilását úgy szabályozom, hogy a búza a megfelelő nedvességet megkapja, vagyis a porlási veszteséget a víz pótolja. A pihentetés alatt a nedvesség bele tud szivódni alaposan a búzába, tehát még külön a kefegép után nedvesíteni és pihentetni szerintem nem szükséges.

A gabonát tehát, mint már előbb jeleztem, a mosás után pihentetjük, majd egy kefegépre vezetjük. A pihentető kamra azért kétrészű, mert míg az egyikbe belefolyik a búza, azalatt a másik feléből kifolyik a kefegépre. Tehát ha a pihentetésre 6 órát szánunk, akkor 6 órán keresztül folyik a gabona az egyik tartályba, mialatt a másikból szintén 6 óra alatt engedjük ki. Igy a búzának minden része pihen kb. 6 órát, illetőleg annyit, amennyi időt a pihentetésre szánunk.

A kefegép rendeltetése az, hogy a búzának a nedvesítés és pihentetés által fellazult külső héját eltávolitsa. Működése és szerkezete majdnem azonos a hámozógépével, csak itt a smirgli-köpeny helyett perforált acéllemez van, amelyben kefés henger forog. A kefék a lécekre ferdén vannak ráerősítve, hogy tengelyirányban szállítsák a búzát a kifolyás felé. A kefegépnél erős ventilláció szükséges, hogy minden könnyű héjrészt el lehessen távolítani a gabonából. Teljesítmény szempontjából a köpenynek csak az alsó felét számítjuk, mivel kefélést csak ez végez. Fordulatszáma kb. megegyezik a hámozógép fordulatszámával s a kefék távolsága itt is 18—20 mm. a köpenytől.

A ventillátor által kiszívott könnyű részeket porszűrőbe vezetjük.

Ezzel be is fejeződött a tisztítás, tehát amint a búza a kefegépet elhagyta, azonnal mehet az első töretre.

A tisztítás folyamán keletkezett melléktermékeket — mint már többször jeleztem is — összegyűjtjük, megdaráljuk, kiszitáljuk és a korpába keverjük. Erre a célra a következő gépekből összegyült tisztátalanságokat lehet használni: a tarárból, a hámozógépből és a kefegépből kifolyó ocsut, a törött szemű búzát, továbbá a hámozó és kefegép porszűrőjében összegyült hámozó-korpát.

Ha anyagi eszközeink megengedik, az ocsu darálására állithatunk be külön egy darálót, azonban teljesen megfelel az az eljárás is, ha összegyűjtjük az ocsut és a daráskövön daráljuk meg. Mindkét esetben szükséges azonban egy rosta, illetőleg egy hengerszita beállítása, mely a darálás előtt és után kiszitálja az ocsut, tehát meggátolja, hogy a korpába nagyobb, léhás anyagok kerüljenek. Ennek a szitának a bevonata 16-os drótszövet. A hámozó és kefegép porszürőjében összegyűlt anyag természetesen darálás nélkül menne a szitára, mivel ennek az anyagnak legnagyobb része apró por.

Most már a végére is értem munkámnak, melynek végeztével csak még annyit mondhatok, hogy igyekeztem legjobb tudásom szerint összeállítani diagrammomat és a magyarázatot, melyben ha fogyatékosságok is vannak, mentségemül szolgál fiatalságom és a kellő gyakorlat hiánya.

A buza-, rozs- és őrlemények ármegállapitásának kiegészitése.

Az Árkormánybiztos módositó rendelete.

F. évi november 24.-én 8533/1939. szám alatt az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa rendeletet intézett a *Vidéki Középmalmok Exportegyesületéhez.* A rendeletben kiegészíti az Árkormánybiztos a búza, rozs és az ezekből készült őrlemények árának megállapítására 5115/1939. és 4392/1939. szám alatt tett intézkedéseit. A rendelet fontosabb pontjai a következők:

A búza- és rozsáraknak 1939. november 15.-én és azután életbelépő havi lépcsőzetes emelkedése teljes egészében az emberi táplálkozásra alkalmas lisztekre hárítható át. November 15.-ig azonban a fentebb idézett rendeletek rendelkezései maradnak érvényben. November 15.-től kezdve a takarmányliszt és korpa árát további intézkedésig nem szabad emelni.

A most engedélyezett áremelkedés a 0—7 búzalisztekné a decemberi 15 filléres búzafelárnak megfelelően legfeljebb 20 fillért tehet ki q-ként, a későbbi havi 10 filléres búzaáremelkedés pedig 13 fillért.

A f. évi december 1.-től felszámítható legmagasabb 0—7-es búzalisztárak tehát a következőképen állapithatók meg: a f. é. augusztus 26.-i individuális 0—1 számú búzalisztárakhoz mindenekelőtt az Árkormánybiztos 5115/1939. számú rendelete alapján hozzászámítható q-ként 60 f, továbbá a jelen rendelet értelmében a szeptember, október és novemberi búzaáremelkedésért 55 fillér, a decemberiért további 20 fillér, összesen 135 fillér. A 2—7-es számú búzalisztek augusztus 26.-i individuális áraihoz hozzászámítható a jelen rendelet szerint a szeptember, október és -novemberi búzaáremelkedésért 55 fillér, a decemberiért további 20 fillér, összesen 75 fillér, míg a búzatakarmányliszt és búzakorpa ára az 1939. augusztus 26.-i individuális árnál legfeljebb 55 fillérrel lehet magasabb. Természetesen mindezen lisztárakhoz még hozzászámítható a zsákárak drágulása folytán árkormánybiztosilag engedélyezett q-kénti 20 fillér is. Az Árkormánybiztosnak a zsákárakra vonatkozó határozatáról alább irunk.

A rozsárak 1939. november 15.-e és azután életbelépő emelkedései a 0—I-es rozslisztek árában 150 százalékkal vehetők figyelembe és ezen lisztek november 15.-től felszámítható legmagasabb árai akként állapithatók meg, hogy az augusztus 26.-i individuális árakhoz összesen 110 fillér, a december 1.-re és január 1.-re megállapított 20—20 filléres rozs felár címén pedig a 0—I-es rozslisztekre további legfeljebb q-kénti 30—30 fillér számítható hozzá.

Az I-esnél rosszabb minőségű rozslisztek és rozskorpa ára az augusztus 26.-i individuális árnál legfeljebb a 4392/1939. sz. rendeletben november első felében megállapított rozsár és az augusztus 26.-i beszerzési ár közötti különbséggel lehet magasabb. Ez az ár a havi rozsemelkedések címén sem emelhető tovább.

A kellő időben át nem vett kötéslisztek a szerződéses szállítási időpontban érvényes búza- és rozsárak alapján lehet számlázni. Ezen árakhoz prolongációs díj fejében legfeljebb a tényleges szállítás hónapjára megállapított lépcsőzetes búza- vagy rozs felárösszegével egyenlő összeget lehet hozzászámítani.

Az 1939. október 26.-án megállapított új zsákárak kg.-ként 30 fillérrel magasabbak az augusztus 26.-i áraknál. A malmok ezt az ártöbbletet november 15.-től kezdve 100 kg.-ként 20 fillérrel vehetik számításba a lisztárak kiszámításánál. E rendelkezés a régebbi, de még le nem szállított kötésekre is vonatkozik. A használt zsákok árának kérdése rendezés alatt áll.

A rendelet az eddigi sérelmeket részben orvosolja és a malmok árkalkulációit reálisabbá teszi, mit bizonyára olvasóink is meg fognak állapitani a rendeletből, melyet iparkodtunk lehetőleg mindenki által megérthető formában visszaadni.

Mótorok szakszerű gyári **javítása** és átalakítása **Barnaszén-tüzelésre**
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

A visszacsatolt Felvidéken december 22.-én lép életbe a mestervizsga rendszere.

Az 1.720/1939. M. E. számú rendelet szerint mindazok, akik a magyar ipari jogszabályok szerint képesítéshez kötött iparok valamelyikének gyakorlására a csehszlovák ipari jogszabályokban megszabott képesítést 1938. december 22-ike előtt megszerezték, vagy azt 1939. évi december 31-ig megszerzik, amennyiben a magyar jogszabályokban megállapított egyéb feltételeket is igazolják, 1938. évi december hó 22. napjától, illetőleg képesítésük megszerzésétől számított egy év alatt, — ha tanult iparuknak önálló gyakorlására iparjogositványt kérnek — csak a csehszlovák képesítést kell igazolniok. Ezzel a rendelkezéssel tehát 1939. évi december hó 22-én az anyaországi mestervizsgálat rendszere a visszacsatolt részeken is hatályba lép.

1939. évi december 22-ike után mestervizsga letevése nélkül iparjogositványt csak azok kaphatnak, akik képesítésüket 1939. december 31-ig szerzik meg, vagyis akiknek a csehszlovák jogszabályok szerint előírt segédi gyakorlati ideje az említett időpontig telik le, feltéve, hogy 1938. évi december 22-én az előírt segédi gyakorlattal nem rendelkeznek.

Másoknak most már az ipari képesítést a magyar ipari jogszabályok szerint kell igazolniok, tehát mestervizsgát is kell tenniök. A csehszlovák uralom alatt szerzett szakbavágó gyakorlat természetesen ezekben az esetekben is beszámitást fog nyerni.

A MÁV hűségnyilatkozatokat enyhítették

Tudvalevőleg a hűségnyilatkozatok hatályát f. é. december 1-éig felfüggesztette az iparügyi miniszter, kipróbálandó ezen időköz alatt, vajjon milyen változást idéz elő a MÁV fuvarozásaiban a nyilatkozatok felfüggesztése? A szerzett tapasztalatok, valamint az érdekképviseletek vonatkozó beadványainak hatása alatt most akként határozott a miniszter, hogy a hűségnyilatkozatokat tovább is fenntartja, de jelentékeny e n y h í t é s e k k e l.

Igy a 30 km-es fuvarozási határt 50 km-re emeli fel, tehát ebben a körzetben nincsen kötelezve a a hűségnyilatkozatot adó vállalat a MÁV kizárólagos igénybevételére s arra, hogy üzletfeleit is erre kényszeríthesse.

Azonkívül bizonyos nyersanyagokat, készítményeket és cikkeket teljesen felmentett a hűségnyilatkozat hatálya alól. Ilyenek a többek között az élősertés, gyümölcs- és főzelékfélék, tégla, kő, stb. stb. A termények és őrlemények azonban továbbra is a hűségnyilatkozat hatálya alá tartoznak, azzal a különbséggel, hogy a szállítási határ az eddigi 30 km-rel szemben 50 km.

A legujabb rendeletek.

Paprikajelleg megállapító bizottság szervezése.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 39.162/1939. IV. C. 2. F. M. számú rendeletével Érsekújvár székhellyel paprikajelleg megállapító bizottságot szervezett és a bizottság elnökévé az 1940. december 31-ig terjedő időre K i s d y - V á s á r h e l y i I s t v á n érsekújvári földbirtokost nevezte ki. A bizottság rendes tagjává nevezte ki a többek között a paprikakészitők részéről J ó k a y I m r e füri malomtulajdonost, az Országos Malomszövetség társelnökét.

Az ipari anyaggazdálkodás bizottságainak felállítása, a m. kir minisztérium 10.670/1939. M. E. számú rendelete.

A rendelet felhatalmazza az iparügyi minisztert, hogy egyes nyersanyagok zár alá vétele, és esetleges igénybevétele, továbbá az ipari nyersanyagok és termékek előállításának, forgalmának és felhasználásának szabályozása következtében szükséges közigazgatási tennivalók ellátására szakbizottságokat állitson fel és ezek szervezetét és feladatkörét rendelettel szabályozza.

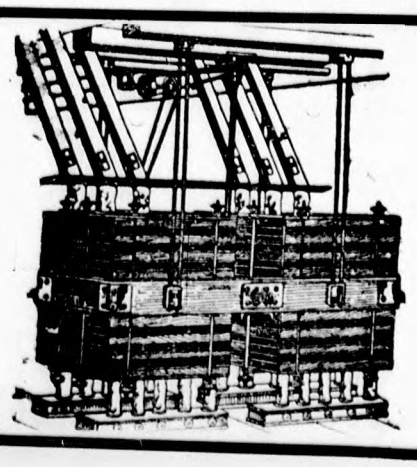

A szabadalmazott Graepel-féle
szabadonlengő sikszita
nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg mint mennyiségileg kiváló teljesitménye által a gyakorlatban a legjobban bevált, Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. Minden szállitás egy-egy referencia.
Prospektussal, ajánlattal dijmentesen szolgál:
GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépitészet, gép- és rostalemezgyár,
BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20—30 (Gergely-utca sarok.)
Sürgönycim: Graepelék, Budapest. Telefon: 1-490-73. Levélcim: Budapest, X. Postafiók 10.

HIREK

— **Kitüntetés.** Magyarország főméltóságú kormányzója megengedte, hogy dr. Dulin Elek miniszterelnökségi miniszteri osztálytanácsos h. sajtófőnök az olasz Koronarend középkeresztjét és a belga Vöröskereszt II. oszt. érdemérmet elfogadhassa és viselhesse.

— **Külkereskedelmi forgalmunk.** Az 1939. év első tíz hónapjában behozatalunk 394 millió, kivitelünk 480 millió pengőt tett ki, az előző év hasonló időszakában elért 332, illetve 437 millió pengővel szemben. Az első 10 hónap 480 millió pengő értékű kiviteléből a mezőgazdasági cikkek értéke 328.3 millió pengő volt. Búzakivitelünk értéke 94.3 millió pengőre rugott.

— **Üzemi gondnoki kezelés elrendelése.** A m. kir. iparügyi miniszter 1939. november 27-i hatállyal visszavonásig Frank és Goldglanz-malom, olajgyár és villanytelep fehérgyarmati közhasználatú villamosművének újbóli üzemi gondnoki kezelését rendelte el. Üzemi gondnokul Puskás László okl. gépészmérnök, nagyecsedi lakost rendelte ki.

— **Tűzkárok.** F. hó 23-án kigyulladt és leégett a Fegyverneki Gőzfűrész és Hengermalom r-t. fegyverneki malma, melynek főrészvényese Vay Andor ismert malomtulajdonos volt. A tűz még 24-én is tartott s a malomépület teljes elhamvadásával végződött. A fűrésztelepet és a gépházat azonban sikerült megmenteni. A tűz az eddigi adatok szerint a koptatóban, ismeretlen okból keletkezett. Közelebbi adatokat talán a tűzvizsgálat fog kideríteni. — A malom összesen 50.000 pengőre volt biztosítva, holott az eddig megállapított kár kb. 150.000 pengőre rug. — A csehországi Neutitschein közelében lévő Halbendorf községben a Berger-család tulajdonát képező fűrésztelep és malom a lángok martaléka lett. A tűz oka ismeretlen. — A svájci St. Gallen kanton Uzwill község hengermalma, teljes gépberendezésével és nagymennyiségű szemes gabona és őrleménnyel együtt teljesen elégett. A tűz a malommal szomszédos vendéglőépületbe is átcsapott és ebben is nagy pusztításokat vitt végbe.

— **Tengerirendelet Olaszországban és Hollandiában.** Olaszországban rendeletileg megszüntették a tengeri szabadkereskedelmét, egyúttal a tengeri árát egységesen 96.— lirában állapították meg ab feladóállomás (kb. 26.— pengő) 100 kg.-onként, 16% víztartalom mellett. Hollandiában szintén rögzítették a tengeri árát 100 kg.-onként 8.25 hollandi forintban (kb. 25.— pengő). Talán erre vezethető vissza a nagy árúhiány, mely különösen Rotterdamban és a nagyobb központokon érezhető. A háború miatt a délafrikai és délamerikai tengeriszállítás a minimumra redukálódott.

— **Gabonaraktárak gyujtogatása Svédországban.** Stockholmi lapjelentések szerint egymásután követnek el gyujtogatásokat a gabonaraktárak ellen. A mult héten égett le a hatalmas landkroni gabonaraktár, ahol mintegy 4 millió svéd korona értékű vetőmag pusztult el, közte sok Magyarországi származású is. — A sorozatos gyujtogatások értelmi szerzőit és tetteseit még nem sikerült kézrekeríteni.

— **Jugoszlávia lisztszállítása Németországba.** A Németországgal megkötött 2500 vagonos lisztszállítási megállapodás a jugoszláv malomipar részéről nagy tetszéssel találkozott. Egyéb külföldre, így egyelőre Olaszországba is szállítanak 200 vagon lisztet. Németország még további 4000 vagon lisztet vesz át Jugoszláviától, valamint 4500 vagon takarmánylisztet és olajpogácsát.

— **Búzaárleszállítás Jugoszláviában.** Az állami hatóságok Jugoszláviában a szokványbúza árát 210.— dinárról 192.— dinárra szállították le q-ként. Az új árak november 20-án léptek hatályba. Ez az árleszállítás tehát a jugoszláv belföldi búza eddigi 16.60 magyar pengőnek megfelelő árát 15.20 pengő értékre szorította le.

— **Az olajnövény termelés ingadozása Németországban.** Erős ingadozásokat mutat fel a német olajmagtermelés. 1878-ban 2,980.000 q olajmagot termeltek, 1913-ban ez a mennyiség 630.000 q-ra csökkent és az 1932. évben már csak 100.000 q-t tett ki az olajmag termés. Csak az 1933. évben kezdték az olajnövények termelését újból erősebben kultiválni, aminek hatására 1938. évben már ismét 1,540.000 q-ra emelkedett a termelés.

— **Lisztáremelés Norvégiában.** Az állami gabonaelosztóhivatal elrendelte, hogy november 1.-től kezdődőleg a búzaliszt árát 6.5%-kal, a rozslisztét 12%-kal emeljék. Indok a terményárak, a fuvarok, a biztosítási költségek drágulása. Ennek előrelátható következménye a kenyérárak emelkedése, mely a lisztárak emelkedésével nagyobb mérvben fog annak következtében bekövetkezni, hogy a pékek az eddigi ú. n. válságkenyeret erős ráfizetés mellett árúsították, ami tovább fenn nem tartható.

— **Mestervizsga Szentesen** A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara dr. Ikrényi Bertalan kamarai fogalmazó képviseletében november hó 22-én tartotta meg Szentesen a mestervizsgákat. A molnáriparban mesterek lettek: Bleier Károly Szentes, Batrucz János Szegvár, Czombos Ferenc, Ronecz Antal, Justin Antal és Bogyó Lajos Csongrád. Az új molnármesterek fogadják őszinte szerencsekívánatainkat.

— **Román miniszterek malomellenes jelentése.** A gabonaértékesítési törvény módosításának, illetve annak, hogy a kereskedelmi malmoknak a közvetlen búzavásárlást eltiltották, közvetlen okozója az a jelentés volt, melyet a földmívelésügyi-, nemzetgazdasági- és nemzetvédelmi miniszterek a minisztertanácshoz intéztek. A jelentés azzal vádolja meg a közvetítő kereskedőket, malmokat, de különösen a parasztmalmokat, hogy a falusi termelőktől búzát vékával való mérés útján vesznek, illetőleg a búzát megőrlés végett, vagy a búzát készpénzvám helyett vékával veszik át, tizedesmérleggel történő mérés helyett. A jelentés szerint ebből a visszaélések egész sorozata keletkezik, a termelő földmíves hátrányára, aki kénytelen a törvényes áron alóli árat elfogadni, vagy pedig az őrlésnél veszteséget szenvedni. Megállapítja továbbá a jelentés, hogy a remunerációs búzaárakat olykép igyekeznek a termelővel szemben lenyomni, hogy a búza keverékességét és fajsúlyát csak úgy szemre, minden pontos, műszerrel való mérés nélkül és pedig az eladó hátrányára állapítják meg.

De legérdekesebb a jelentés következő része: „Az ilyen, a termelőre nézve káros vásárlást leginkább olyankor gyakorolják, *mikor a búza történetesen kissé nedves, vagy amikor egyes búzaszemek a cséplés előtti esők következtében kissé csírának indultak, vagyis „megbajuszosodtak"* ...

— **Malmi cégjegyzési hírek.** Első Budapesti Gőzmalmi Részvénytársaság, Budapest. Igmándy Aladár és gróf Khuen Héderváry Károly igazgatósági tagoknak ebbeli minősége és alpszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Erdős Malmok Részvénytársaság, Budapest. Geist Kálmán és Vay Pál cégvezetők e minősége és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Erdős Sándor igazgatósági tag e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszünése bejegyeztetett.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** — **A m. kir. Albrecht laktanya közétkezési bizottsága** az 1940. évben szükséges 180.000 kg. Ogg liszt stb. szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Versenytárgyalás: Budapest, 1939. évi december hó 18-án délelőtt 9 órakor a m. kir. Albrecht főhercegi laktanya Budapest, XIII. Aréna-út 49. sz. m. kir. 2. gk. zlj. gazdasági hivatala. Ajánlati minta, feltételek füzete ugyanott kapható. Ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 8 óráig ugyanott nyujtandók be. — **A m. kir. miskolci VII. honv. hadtest hadbiztossága** a kerületébe tartozó állomásokon elhelyezett csapatok részére az 1940. évi jan. 1-től 1940. évi szept. 30. ig szükséges kenyérliszt szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. A körülbelüli lisztszükséglet a következő: **Miskolc,** 3,200 q I-es rozsliszt, 1.600 q 4-es, vagy egyenlő arányban 5-ös és 6-os búzaliszt. **Rimaszombat és Losonc:** 1.400 q I-es rozsliszt, 700 q 4-es, vagy egyenlő arányban 5-ös és 6-os búzaliszt. **Tornalja:** 400 q I-es rozsliszt, 200 q 4-es vagy 5-ös és 6-os búzaliszt. **Rozsnyó:** 400 q I-es rozsliszt, 200 q 4-es, vagy egyenlő arányban 5-ös és 6-os búzaliszt. **Tornalja:** 400 q I-es rozsliszt, 200 q 4-es vagy 5-ös és 6-os búzaliszt. **Rozsnyó:** 400 q I-es rozsliszt, 200 q 4-es, vagy egyenlő arányban 5-ös és 6-os búzaliszt. A versenytárgyalás helye és időpontja: Miskolcon 1939. december 7-én d. e. 9 órakor a m. kir. 7. sz. honvéd élelmező raktárban Miskolc, gr. Apponyi Albert-út 65., Ipolyságon 1939. december 9-én d. e. 8 órakor az 5. határvadász zászlóalj gazdasági hivatalában. Rimaszombaton 1939. december 12-én d. e. 9 órakor az 1. határvadász zlj. gazdasági hivatalában. Tornalján 1939. december 13-án d. e. 9 órakor a 13/III. zlj. gazdasági hivatalában. Rozsnyón 1939. december 14-én d. e. 9 órakor a 29. határvadász zlj. gazdasági hivatalában. Ajánlatokat a megjelölt tárgyalási napon a jelzett óráig nyujtandók át a tárgyalást lefolytató hivatalnál. Az ajánlatokhoz az ajánlott lisztfajták mindegyikéből 2—2 lepecsételt mintát kell csatolni. A „II. szállítási feltételek füzete" a hadtest hadbiztosságánál és a miskolci 7. számú élelmező raktárnál megtekinthető. — **Somogyvármegye szigetvári közkórházának bizottsága** 210. sz. alatt versenytárgyalást hirdet az 1940. évben szükséges liszt stb. szállítására. Pályázni csak eredeti űrlapon lehet, mely a gondnoki hivatalban kapható. Ajánlatok 1939. december 15-én d. u. 4 óráig ugyanott nyújtandók be. — **A m. kir. Vilmos főherceg laktanya** Közétkezési Bizottsága az 1940. évben szükséges 8000 kg Og liszt stb. szállítására versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok 1939. december 7-én d. e. 10 óráig adandók be a Vilmos főherceg tüzérségi laktanya Budapest, Róbert Károly krt. 53. sz. a légvédelmi gh. helyiségében. A „Szállítási feltételek füzete" ugyanott 9—11 óra között betekinthető. — **Komárom thj. sz. kir. város polgármestere** a Városi Közkórház részére szükséges és az 1940. évben szállíttandó liszt, dara stb. szállítására 27.704. sz. alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. Ajánlatokat 1939. december 9-én d. e. 10 óráig kell a polgármesteri hivatalban benyújtani. Ajánlati minta, szállítási feltételek a kórház gondnoki hivatalában 1.— P ellenében megszerezhetők. — **Losonc megyei város polgármestere** 5.674. sz. alatt pályázatot hirdet a város mintegy 200 közsegélyezettjének az 1940. évben szükséges kb. 60—70 q főzőliszt és 14—16 q búzadara stb. Ajánlatok 1939. december 11-én d. e. 12 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Választmányi ülés. Szövetségünk alapszabályai értelmében félévenkint legalább egyszer választmányi ülés tartandó. Ezt a választmányi ülést a közeljövőben összehívni kívánom. Felkérem ezért az elnökség és a választmány tagjait, szíveskedjenek a legutóbbi ülés óta bekövetkezett esetleges címváltozásaikat a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) közölni, hogy a meghívó címükre elküldhető legyen. Kérem továbbá az elnökség és a választmány azon tagjait, akik katonai szolgálatot teljesítenek, szíveskedjenek ezt, valamint katonai parancsnokságuk címét ugyancsak közölni, hogy a választmányi ülésre a Szövetség szabadságolásukat kérhesse. Vörös Gyula ü. v. elnök.

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhiv a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. címére sziveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Jelvény. Értesítjük tagjainkat, hogy jelvény újból kapható. Ára postaköltséggel együtt 1.10 P, mely a Szövetség címére (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) postautalványon küldhető, vagy befizethető a „Főmolnárok Országos Szövetsége, Budapest" 39.282 sz. postatakarékpénztári számlájára.

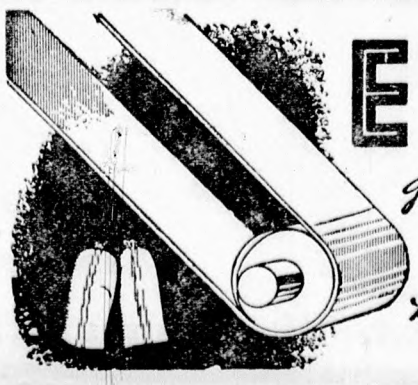

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

November 19.-én, 1805-ben született *Lesseps* Ferdinánd, a Suez-csatorna megépítője.

November 20.-án, 1421-ben keletkezett Hollandiában 27 elsülyedt község helyén a Zuyder-tó. — *1849-ben* déli 12 órakor nyitották meg ünnepélyesen a Lánchidat.

November 21.-én, 1867-ben a Ferencvárosi templom alapkőletétele, — meghalt *Herrich* Károly neves műépítész.

November 25.-én, 1616-ban állította ki a török porta a wieni kormány részére „Sined" kezdetü dunai kereskedelmi kiváltságlevelét.

November 26.-án, 1836-ban halt meg *Mac Adam*, a makadámozott közútak feltalálója.

November 27.-én, 1701-ben született *Celsius A.* hires fizikus és csillagász. — *1873-ban* állitották ki a József műegyetemen az első oklevelet.

November 28.-án, 1887-ben indult meg a Terézkörúton az alsóvezetékes próbavasút, az ország első villamos vasútja.

December 1.-én, 1881-ben nyilt meg a telefonforgalom Temesvárott.

December 2.-án, 1872-ben nyitották meg a Budweis—St. Valentin közötti vonalat.

Ujabb naperőgépek. Számos olyan kisérletről tudunk, mely a nap melegét gépek hajtására kívánja felhasználni. Eddig is működött több ilyen energiatelep, kisebb-nagyobb sikerrel. Tudvalevőleg az ilyen telepek nagy homorú tükörből állanak, melyeknek gyújtópontjában kazán van elhelyezve, melyet a reá koncentrált hősugarak fütenek. A fejlődő gőzzel azután gőzgépet hajtanak meg. Az eddig ismert hasonló telepek csak egészen jelentéktelen teljesítményre képesek. Néhány év előtt Turkesztánban egy ilyen erőművet létesítettek, mely 210 lóerős gőzgépet tartott üzemben. A telep annyira bevált s olyan gazdaságos volt, hogy most a meglevőhöz újabb 300 lóerős gőzgépet állitanak fel. Egy másik ilyen napsugár által üzemben tartott 250 lóerős gőzgép Philadelphiában dolgozik évek óta és rendeltetésének teljesen és mindenkor megfelel.

Brit-India búzaliszt-kivitele. Noha csak 5%-át teszi ki a világforgalomnak, mégis az 1937/38.-i gazdasági évben a nagy lisztexportáló államok mögött a lisztkivitel szempontjából az 5. helyet foglalja el. A közép-kelet búzaliszttel való ellátásában Brit-India igen jelentékeny szerepet tölt be. Tekintettel az indiai malmok alacsony költségeire, az indiai liszt mindenütt sikerrel veszi fel az ausztráliai búzaliszttel a versenyt, ahol inkább az árat, mint a mennyiséget tekintik. A hivatalos statisztikák mutatják, hogy az indiai búzalisztkivitel az utóbbi években erősen emelkedett. Legfontosabb átvevő-államai: Birma, Ceylon, British-Malaya, Kenya-Uganda, Tanganyika, Zanzibár, Mauritius, Arábia és Irán. Ezekben az országokban korábban India vitte búzaliszt-kivitel szempontjából a vezetőszerepet, mígnem 1933-ban Ausztrália egy liszt-export-offenzivával Indiát majdnem teljesen kiszorította ezekről a piacokról. Az utóbbi két évben azonban az arány ismét India javára tolódott el. Hasonló módon alakult át India búzakivitele is. A búzára mindenkor Anglia volt a főátvevő. Az 1933/34. évben búzakivitele majdnem a nullára csökkent, de azóta lassan s az utolsó két évben erősen emelkedőben van. Ez legjobban a németországi beviteli statisztikából látható. 1937-ben Németország 50.115 tonna búzát importált Indiából; 1938-ban már 168.984 tonnát. India egyébként Kína mellett a világ legnagyobb búzatermő állama. 1937-ben India 636.4 millió és Kína 392.1 millió bushel búzatermésével a világ összes búzatermelő államainak élén haladt. Csak jóval hátrább következtek a sorrendben Argentina, Kanada és Ausztrália.

Megkezdődött a

CONCORDIA-MALOM

leszerelése

A teljes berendezés darabonként is kedvező árak mellett kerül eladásra.

A malomgépeken kivül

szerszámgépek, hengerrovátkológépek

stb. is eladásra kerülnek.

KENDOFF ANTAL

gépészmérnök,

Budapest, XIII., Lehel-u. 64. - Telefon: 298-036

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

W. J. molnármester. Meglevő iparigazolványa ezidőszerint csak abban a községben érvényes, melyre szól. Ezen iparigazolvány alapján másütt csak annyiban kaphat másikat — feltéve, hogy a törvényes arányszám ezt megengedi — hogy nem kell újból igazolni szakképzettségét. Az arányszámot az összes iparjogosítványok száma után számítják ki. A tisztviselői legkisebb munkabéreket megállapító 45.201/1938.—XIII. Ip. M. számú rendelet d) pontja szerint és ezen rendelet végrehajtásának szempontjából ipari művezető (főmolnár) iskolai képzettségére való tekintet nélkül az, aki legalább 20 munkavállaló munkáját irányítja. Ha a főmolnár időnként másnak helyettesítésében a nekünk megirt teendőket végzi, még csupán ebből kifolyólag nem számítandó az értelmiségi alkalmazottak közé.

Oláh Imre Nagyhodos. Napraforgóhéjat a hadigazdálkodás idejében póttakarmány készítéséhez használták fel finoman megőrölt állapotban. Esetleg ma is használható ilyesmire, noha tápértéke a nullával egyenlő. Ennél sokkal inkább alkalmas fütésre, de ehhez megfelelően konstruált kályhákra van szükség. Ilyen kályhákat — olcsó kivitelben, egyszerű vaslemezből készítve — számos szabolcsmegyei olajütőben láthat. Ezek nagyon praktikusak és egyszeri feltöltésre egész napon át fütenek. Használható még a napraforgóhéj gázgenerátorban — más tüzelőanyagokkal vegyítve — elgázosításra is, valamint kazán alá tüzelésre, minthogy meglehetősen magas kalóriaértéke van. Az ilyen tüzelésnél azonban megfelelő etető és rostélyberendezés szükséges. A lapot megindítottuk b. címére. Befizetőlapot küldtünk.

Búzakalász. Géplakatosi képesítéssel bíró fütő a 4. munkabércsoportban megállapított hetibérrel fizetendő. Ha azonban az ilyen géplakatos-fütő saját szakmájában foglalkozik, tehát lakatos-, illetve géplakatos munkát végez, arra az időtartamra, de csakis azokra az órákra a 3. bércsoport szerint díjazandó. Akkor is, ha szakmunkáját a gépész felügyelete vagy vezetése alatt végezi is. A fütő ráérő idejében azt a gépet, amelyet fűt — különösen ha egy helyiségben van a kazánnal — tartozik a gépész útmutatása és rendelkezése szerint ápolni, kenni, olajozni és esetleg tisztogatni.

K. L. Turkeve. Bár a háborús állapotok kezdete alkalmával a legmagasabb munkaidőről szóló rendelet hatályát felfüggesztették, de a heti 48 órán felül teljesített munka fejében a munkaadó a külön órabért és túlmunkadíat (legalább 25%) megfizetni tartozik. — Amennyiben ezen kötelezettségét megtagadja, nincs más hátra, mint a bírósághoz fordulni, mert ez a törvényes út. — Ez pedig nemcsak ügyvéd útján lehetséges, hanem jogában áll elmenni a lakóhelye szerint illetékes járásbírósághoz s ottan a munkaügyi bírónak panaszát és keresetét jegyzőkönyvbe mondani. Azonkívül úgy az I. fokú iparhatóságnál, mint a ker. kir. iparfelügyelőségnél feljelentést adhat be a rendeletek be nem tartása, illetve áthágása miatt. Ugy a bíróságnál benyújtandó keresetében, mint az iparhatósághoz intézendő irásos feljelentésében pontosan nevezze meg tanúit, mert állításait minden hatóság előtt bizonyítania kell.

Kárpátaljai. Nincsen a magyar jogszabályokban olyan, mely jogot adna bárkinek is arra, hogy az illető segédet fizikai eszközökkel arra kényszeríthesse, hogy a törvényes felmondási idő alatt munkahelyén dolgozzon. Egyébként erre vonatkozólag idézzük a m. kir. Kúria 4260/1926. számú döntvényét a következőkben: Sem a munkaadó, sem a munkavállaló nem kényszeríthető és ítélettel sem kötelezhető arra, hogy a szolgálati viszonyt akarata ellenére folytassa, hanem csak arra, hogy a szolgálati viszony jogellenes megszüntetésével a másik félnek okozott kárt megtérítse.

Tiszavidéki. Az, amit Ön nekünk megirt, magán viseli a tisztességtelen verseny minden ismérveit és a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe ütközik. Amennyiben az ügyet nem lehet békésen és meggyőződéssel elintézni, úgy nem marad más hátra, mint perelni. — Ebből a célból legjobb volna, ha néhány érdekelt környékbeli malom összeállna és egyesült erővel és közös költségen indítaná meg a fuvarjuttatás miatt; az abbanhagyási és az ócsárlás miatt a tisztességtelen verseny elleni pert a lakhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara választott bírósága előtt. Ehez természetesen ügyvéd kell, még pedig az ilyen ügyekben jártas ügyvéd. Kívánságára ajánlunk Önnek. A fuvarosok ellen talán közigazgatási úton lehetne eljárni s őket ócsárlás esetén a csendőrségnél feljelenteni. A kérdezett gépésznek hat heti felmondás jár.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Búza. A malmok és exportőrök részéről változatlanul élénk kereslet tárgyát képezi. December elején való szállításra mutatkozik némi kínálat, főleg hajóáruban.

Rozs. A kínálat minimális. Takarmányozási célokra keresik, azonkívül dunántúli relációban svájci exportra.

Árpa. A rögzített árak mellett takarmányárpában nincs kínálat, mert a gazdák saját hizlalásaikra tartják. A sörárpa kereslete kissé megélénkült, azonban a sörgyárak csak a príma minőségű tételekre voltak vevők, decemberi lehivásra.

Zab. A mult heti stagnáció után kisebb javulás volt a piacon észlelhető, a takarmánykereskedők készleteik kiegészítésére vásároltak kisebb tételeket és egyes relációkban közszállítási célokra is történtek fedezések.

Tengeri. A hűvösebb és szárazabb időjárás a hizlalókat újabb vásárlásokra serkentette. Főleg tiszai relációban már könnyebb volt elhelyezhető a decemberi szokványáru, időszerűnél szárazabb és darálóképes áru iránt pedig Felvidékre mutatkozott nagyobb kereslet. A dunántúli csövestengerit is, miután a helyi hizlalók fedezték szükségletüket, tárolási lehetőségek hiányában, tiszai állomásokra szállítják.

Korpa 8-as. Korpából csekélyek a készletek, a megállapított legmagasabb árak mellett jönnek létre kötések. 8-asból van áru piacon, érdeklődés hiányában a megállapított árak alatt is történtek eladások vidéki malmoktól.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza	19.80—20.80	Egyéb ált. tengeri	16.45—16.60
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.20—22.00
Duna—Tiszaközi		Prima sörárpa	20.00—21.00
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.30—19.75
Dunántúli búza		Ia 65-66 kg tak. árpa	17.40—17.65
Kisalföldi búza		Középmin. tak. árpa	16.90—17.15
Pestvidéki rozs	14.90—15.15	I. rendü zab	19.25—19.40
Más szárm. rozs	15.10—15.35	Közép min. zab	19.15—19.25
Tiszántúli új tengeri	17.20—17.30	Rozs márciusra	15.73

Erőtakarmány:

Árpakorpa	14.50—15.00	Halliszt	48.00—49.00
Konkoly	12.00—12.50	Borsóhéj	12.00—13.00
Konkolydara	13.50—14.00	Borsó tak. liszt	15.00—16.00
Malátacsíra	10.00—10.50	Malombükköny	14.00—15.00

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás . . . . 20.20—20.30
Exportbúza, 80 kg-os, Hegyeshalom, Murakeresztúr, Gyékényes, határ tranzit . . . . 20.20—20.30

Vagyonváltság búza ára: december hónapra P 20.—

Lisztpiac. A vidéki malmok kínálata tovább gyengült, ami a búzakínálat csökkenésére és a zsákhiányra vezethető vissza. Utóbbira az érdekeltek az Árkormánybiztosság rendelkezését várják. A fehérlisztek iránti kereslet fokozódott, a lisztkereskedők most igyekeznek karácsonyi szükségletüket fedezni. A jobb exportlehetőségek folytán a nagymalmok részéről a 0-ás eladásoknál tartózkodás észlelhető. A kenyérlisztekből bőséges készletek állanak a fogyasztás rendelkezésére.

Arak: Buzakorpa 13.90—14.10
8-as takarmányliszt 16.10—16.60

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondiciókkal, március-áprilisi szállításra)

Buzadara	38.15—39.15	5	31.30—32.30
Ogg	37.15—38.15	6	26.30—28.30
0g	37.15—38.15	7	19.05—20.05
OF	37.15—38.15	RO	28.85—30.85
2gg	35.80—36.30	ROI	26.10—27.85
2g	35.80—36.30	RI	20.10—21.85
4	33.55—34.55	RII	17.65—18.65

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . 127—135

Fa-, csutka- és barnaszén tüzelésü gázgenerátoraink

szívógázmotorokhoz, Dieselmotorokhoz,

nagy megtakarítást eredményeznek

„Az első fagázgenerátorok gyártói."

„150 telep üzemben."

— Ajánlattal készséggel szolgálunk. —

MALOMHENGEREK rovátkolása és csiszolása

SZILÁGYI és DISKANT

motor- és gépgyár, Miskolc

EREDETI SVÁJCI

szitaselyem

ALBERT WYDLER (Zürich) Márka

szavatol tartósságáért és legnagyobb szitálóképességéért. Azonnali szállítás friss gyári árúból.

SCHNEIDER, JAQUET & CIE A.-G., STRASSBURG

konstrukció ja

PAT L.-C. töretkorpagép

Fehérebb és több liszt.
Könnyü meghajtás.
Egyszerü beépítés.
Alacsony fordulatszám.

Képviselet: **KOZMA SÁNDOR, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. sz.**

13129 Győri Hirlap nyomda, Győr, Arpád-út 89.

Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 9. 45. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Mestervizsgázott
vagy iparigazolvánnyal képesített molnárt azonnali belépésre felveszek daráló malomba üzletvezetői állásra. Anyakönyvi kivonat, illetőségi és erkölcsi bizonyítvány szükséges. Sobotka Rezső molnár, Mosonszentpéter, Fő-u. 68. sz. 5907

Keresek Iparjogosult molnárt aki az örlésben kifogástalan szakember, fizetés megállapodás szerint azonnali belépésre. Horváth István, Sirok, Heves megye. 1715

Elsőségéd 52 fillér órabérrel felvétetik famunkában jártasak előnyben. Almolnárok is pályázhatnak. Utiköltséget nem térítünk. Ajánlatok Kiskunmajsai Gőzmalom r. t. címére, Kiskunmajsa. 5926

Jó családból molnár tanoncot keresek teljes ellátásra vizi malomba. Zsuffa Mihály malombérlő, Szödrákos, Pest megye. 5927

Mestervizsgázott
molnárt keresek 4 járatú vizi és motormalomba, aki vízművekhez és motor kezeléshez ért. Ajánlatokat „Iparigazolvány 5933" jeligére a kiadóba. 5933

ÁLLÁST KERESŐK

Molnármester mindenben gyakorolt, iparengedéllyel rendelkezem, malomszereléshez, szívógázmotor kezeléshez értek, megfelelő állást keresek. Vozárik József, Tiszaladány, u. p. Tokaj. 1693

Iparigazolvánnyal rendelkező főmolnár állást keres bármilyen rendszerű malomba. Szives meghivást kér, Főmolnár, Fehérgyarmat. Mayer malom. Szatmár megye. 1719

28 éves nőtlen molnársegéd állást keres. Szives meghivást kér Flender János, Buják. Egyetemi hengermalom. 1718

Vezető főmolnári állást keres 40 éves molnár, 25 éves gyakorlattal, 1940 február 1-én, elvállalom 7—12-ig bármilyen rendszerű és elhanyagolt vám- és csere malom vezetését, teljes garancia mellett, szives meghivást kér Juhász András főmolnár Füzesgyarmat, Berger malom. 1722

Két és félwaggonos
malom főmolnárja azonnali belépésre állást keres, szerelésben, mindenfajta őrlésben jártas, őrletőkkel szépen tud bánni, almolnári állást is elvállal. Meghivást kér Berta Imre, Kaposszekcső. 1723

Szerényigényü középkoru molnár vezetői vagy jobb segédi állást keres bármikorra. Szives meghivást kér Nagy Gábor molnár, Endrőd, Lehel-út 4. 1725

Állást keres bármikori belépésre 46 éves minden tekintetben megbizható úgy vám mint kereskedelmi őrlésben tapasztalt szakember. Varga főmolnár, Cegléd, Alszegi-ut 49. 1726

Famunkához értő molnársegéd állást keres dec. 15-re. Szives meghivást kér Tarr Ferenc molnársegéd, Nyirmada, Szabolcs megye. 1728

Gépész-kovács nős, stabil vizsgával, állást keres. — Fűtést is vállal. Jelenlegi alkalmazásában 19 évig volt. Örlög József gépészkovács, Jászszentandrás. 1720

Motorhoz famunkához értő molnár állást keres bármilyen őrlésű malomba. Meghivást kér Fekete Károly, Kecskemét, Cserép utca 26. sz. 1731

28 éves mestervizsgázott molnár kezelői v. jobb segédi állást keres, ha kell iparigazolvánnyal. Váradi József, Siófok, Széchenyi u. 25. sz. 1734

LEVELEZÉS

Szives érdeklődőkkel
közlöm, hogy a Ceglédberceli malmot bérbe adtam. Vince Lajos. 1735

VEGYESEK

Malomgépek, műszaki cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása. Szab. **Rekord** derceőrlő és korpakiőrlőgép, László **Medicago** egyetemes őrlő és zuzógép, **Hulladék (Ocsu) őrlőgép,** felbontógép, triőrök, vetőmagtisztítógép, mérlegek, felvonó és malomkő vasrészek, hengerszék, fogaskerekek, filter láncok, eredeti svájci **Dufour** szitaselymek, drótszövetek, koptató szövet, heveder, serleg, serlegcsavar, síkszita, flanell, porszűrő, tömlő anyag filz, lámpabél, szegőszalag, lakkvászon, kartácsszeg, plomba, síkszita golyó, gépszíj, gumiszíj, varrószíj, **Polip** szíjragasztó és szijkenő, **Lafia malomkövek és darálókövek,** köélesítő szerszámok, **zsáktaliga fából eddig még Magyarországon nem létezett formában,** „Lafia" szab. malmi szálazalékoló léc, transzmisszió részek, golyóscsapágy és javitása, csapágyfémek, olajok, zsirok, olajregeneráló készülék, szerszámok, körfürész, tömités, kazáncső stb. stb. Kivánságra díjmentesen megküldjük fentiekre vonatkozó **előny árjegyzékünket.** László és Fia műszaki és gépkereskedők, Budapest, V. Alkotmány utca 25. telefon 118-431, 117-752. Táviratcim Lafia, Budapest. 2233

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát **kétaknásra.** 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

29/600 3/8, 21, 21/a hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. — Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Bérbe adom 4 járatú malmomat. Csak komolyan érdeklődő urakkal tárgyalok. Turiák Sándor, Mór. 1704

Wörner gyártmányú 4 részüs szabadonlengő síkszita új középtengely meghajtású vasrésszel olcsón kapható. Rác Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. sz. 2142/2

Öregség miatt búzavidéken eladó esetleg bérbe kiadó egy hétjáratú búzamalom darálóval, olajsajtolóval, lakással, magtárral, síkszitás, fatüzeléses motorral szerelve. Mayer B. Ferencnél, Fehérgyarmat. 5932

Malombérletet keresek Somogy, Tolna, Baranyában lehetőleg vámmalmot búzatermő vidéken. Ajánlatokat „Szakember 5934" jeligére a kiadóba kérek. 5934

Eladó vagy bérbe kiadó Dombegyházán egyedülálló jóforgalmú daráló minden elfogadható áron. R. Kovács Mihály, Budapest, VIII. Szigony utca 27. földszint 1. 1732

Eladó 19 HP. Koffer alakított szívógáz magánjáró motor, vagy elmennék darálót hajtani. Bányi Mihály, Medgyes Bodzás. 1733

Eladó egy 80 HP. fatüzelésü szívógázmotor, üzemben bármikor megtekinthető. Berger Zoltán, Földes. 5930

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszűnt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiörlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Gázgenerátor szabadalom eladó, esetleg gyártási engedélyt adok. Magyar szabadalom száma 4033/1938. Bármilyen tüzelőanyagnál garantáltan kátránymentes tiszta gáz nyerhető. Kohógázak fejlesztésére is kiválóan alkalmas. Meglevő generátorok átalakíthatók. Uj berendezést, átalakítást vállal szabadalomtulajdonos Tóth Jenő lakatosmester, Budapest, Garam-u. 23. fsz. 4. 1621

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatytyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Műszaki cikkeket gépszíjakat, hevedereket, szitaselymeket, legjutányosabban szállít: Galambos Andor műszaki kereskedő, Budapest VI., Nagymező-utca 7. 2400

30/60 Seck tartalékhenger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Krischáber Károly Budapest, Klapka-utca 7/b. 2066

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Dupla hengerszékek
eladók, 2 drb. vasszekrényes 22/50, 2 drb. faszekrényes egyik 21-es, másik 2/7 méretü. Érdeklődés: Herceg István, Jászberény. 5913

Wörner négyrészü szabadonlengő síkszita, Reform dupla daratisztítógép 350 m/m-es raktárról szállítható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann-utca 6—8. 2009

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Megvételre keresek 32" 36" fehérderce őrlőkövet komplett, árajánlatot kér Gőzmalom, Jászalsószentgyörgy. 1727

Nihov nyersolaj Diesel motor 15—17 HP., daráló 80 cm. állóköves, golyóscsapágyas. 1 drb. K. Mosónia csöves tengeri daráló eladók. Üzemképesek. Megtekinthető Jankó Lajos gépésznél, Nagymegyeren, Komárom megye. 5931

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamoső berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/t

21, 21/a tartalék hengerek azonnali szállíttásra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/t

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelü Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, cserеüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Malomszereléseket
felelőséggel vállalok, hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomtechnikus, Hajduszoboszló. 5887

Tipp tányérfelbontók, két féle nagyságban, egyszerű és kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Automatikus gabonanedvesítőgép olcsón kapható: Kann és Heller R-T. Budapest, Vilmos Császár ut 62. 2190/n

Hengerfejrepedés ellen védekezhet a „Motorvédő" készülékem alkalmazásával. Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Kitűnő forgalmu 9 járatu vámmalom 80 HP. barnaszenes motorral felerészben eladó vagy kisebb malomért elcserélném. Opel kadett 4 személyes 6O P. adóju kiskocsi kitünő állapotban 34 ezret futott, eladó. Kizárólag személyesen tárgyal Szikora malomtulajdonos, Dömsöd. 1729

Kettő vagónos vegyestipusu malom 10 ezerrel társat keres azonnalra. A malom főutvonalon állomás tövében Pest alatt állandóan üzemben van. Ajánlatokat Molnár Sándornak a kiadó hivatal továbbít. Szakképzettség nem fontos. 1730

Filc csikokban, táblákban olcsón kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/v

Vennék 60—80 Hp. szívógázmotort. Cserébe adnék 30—35 HP. Üzemben megtekinthető Hidegkuti, Nagyléta. 1724

Síkszináik átalakítását, késztését, szerelést vállalok. Putzgutcsigák, lámpabél, drótszövetek, síkszináik, daragépek eladók. Szabó Imre szerelő főmolnár, Budapest, Vilmos császár-ut 76. III. 5. 1721

Zsákcsúzda kapható. Kemény Manó, Budapest. V. Akadémia utca 21. 2191/z

Malom, kilencjáratu, Pesthez közel bérbeadó. Cim Patak hirdetőirodában Vilmos császár-ut 29. 1711

Bérbeadó Füzesabonyban kilenc járatu buzamalom villanymeghajtással. Bérlet megállapodás után azonnal átvehető. özv. Király Józsefné. 1712

Iparjogosultság hiánya miatt eladó 9 járatu búzaőrlő malom jó búzavidéken 8—10 waggon vámkereset, kedvező fizetési feltételek, mindenkor átvehető. Horváth István, Sirok, Heves megye. 1716

Golyóscsapágyak
csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe:
Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőmű-alkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengerszíták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkövenket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat
cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6 469

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítómühely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Eladó vizesmalom 1 kerék állandó forrás vizzel, 3 drb. hengerszék, 1 pár kő és koptató és a malomhoz tartozó összes berendezéssel 23 HP. Martos fatüzelésü motorral, lakóházzal, 3 szoba, előszoba, konyha, malomszoba, melléképületek, istálló, mosókonyha, présház, hizlaló, füstölő, kocsival, lóval takarmánnyal, szalmával azonnal szabadkézből öregség miatt eladó, házkörüli tercia 2994 □-öl kert, rét, szőlőföld. Ára 24.000 pengő készpénz. Sulák Ferenc malomtulajdonos, Bodajk. 5928

R. Wolf féle 110—140 lóerős compound-kondensatiós túlhevítős félstabil gőzgép azonnali szállításra eladó. Gosztonyi Gépgyár, Budapest, Csáky-utca 55. 5921

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszéntüzemre 10—150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserеüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

2. sz. hámozógépek
Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Függőleges kövü darálók új és használt állapotban kaphatók: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/i

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerü javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Malomszerelést, átalakítást vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugatytyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Szabadonlengő síkszináik 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Kefegép fekvőelrendezésü kapható. Kemény Manó, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/u

Négyjáratú szívógázmotoros vámmalom betegség miatt azonnal haszonbérbeadó. Érdeklődni lehet Vigh Ferenc hengermalmu, Szokolya, Hont megye. 5922

Eladó dupla daragép, 38-as forgókő, bővebbet választapra ad Sági Mihály, Pereszlény, u. p. Ipolyság. 1713

Vizimalom 70 lóerős turbinákkal, villanyteleppel, csuvármentes, kiváló búzatermő vidéken azonnalra bérbeadó, állandóan üzemben megtekinthető. Hengermalom Nagycsömöte. 5923

Sörház malom szitás fele 60 q búzáért átadó lelépéssel. Mezniczky István, Székesfehérvár. 1703

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

35 H. P. eredeti szivógáz motor és 2 lóerős benzin motor eladó. Bukovits, Budapest, Wahrmann-utca 9. 2065

21/a, 21-es hengerszékek igen olcsón kaphatók. Rácz Armin és Társánál, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/s

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Malmok javítását, átszerelését, daragépek, síkszíták, koptatógépek készítését jutányosan vállalom: Fancsik Dezső Budapest (VI., Jókai-utca 16.) 2190/m

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Hámozógép köpeny javítását, vagy a szükséges anyagok szállítását legolcsóbban vállalja Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190/a

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Eladó használt gépek: 25/60, 30/60, 21/A hengerszékek, Kreizler-féle daragép, tarár, hámozógépek, teherfelvonó, triőrök, radiálsziták, 36 és 42" kőjáratok, 2.5 HP villanymotor, 80 mm tengely, 29-es kissé égett Erwart-lánc, új 2/2 daragép. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-ut 17. 5899

Bérbeadó 1940 január 1-től a Nyiregyházi „István" malom. A város belterületén a búzapiacon. Tizenöt járatu búza és rozsmalom. Köleshántoló és olajsajtolóval. Cim: Burger Sándor, Nyiregyháza, Búza-tér 5. 1717

Egy darab MEB, egy drb. MEA Hofer benzin és petróleum üzemü kis lokomobil, hozzá 3 colos golyóscsapágyu szivattyuk, egy drb. 2 colos egybeépitett szivattyu 5 HPs. 220/380 V. villanymotorral, egy drb. 800 mm. golyós szalagfürész, egy drb 400 mm. széles gyalugép, eladók. Vennék jó állapotban levő 200 literes vashordókat, lehet nagyobb is. Borbély gépjavító, Hatvan. 5924

3/8-os hengerszéket keresünk megvételre. Eladó 2 drb. 11/2 hengerszék 217 m/m vastag hengerekkel. Prokop Mihályné, Mikóháza. Malom. Zemplén megye. 1714

Leszerelés alatt levő nagy gőzmalomból különféle hengerszékek, hámozógépek, síkszíták, Reformok, serlegfelvonók, közlőművek stb. nagyon kedvező árak mellett azonnali szállításra eladatnak. Tekintse meg új gépraktáramat: Budapest, XIII., Lehel-u. 64. szám alatt. Kendoff Antal gépészmérnök. Telefon: 298-036 2129

Keresek egy kifogástalan állapotban lévő 100—120 HP. eredeti barnaszéntüzelésü szivógázmotort. Berger Zoltán, Földes. 5920

Plombázófogók

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetjelzőgépek

Acél, szalag és szövetplombák

Kalauzfogók. Fordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó ut 17.
Telefon: 1-544-26

Készíti és forgalomba hozza
JORDÁN VIKTOR, KÁL

Sárospataki kovamalomkő

nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.

Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni,

Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.

Árajánlatot küld:

SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)

vagy a vezérképviselet:

HOFER műszaki olaj és villamossági kft. Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

SZERSZÁMOK,
tartalék gprészek, szijak, különböző műszaki vas- s faanyagok kiárusitása
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv** kis és nagy alakban. Ára darabonként P 4.—
2. **Vámdarálási könyv** Ára darabonként P 2.—
3. **Gabonaraktárkönyv** Ára darabonként P 2.—
4. **Őrleményraktárkönyv** Ára darabonként P 2.—
5. **Őrlési (malter-) könyv** Ára darabonként P 2.—
6. **Pénztárkönyv** Ára darabonként P 2.—
7. **Folyószámlakönyv** Ára darabonként P 2.—
8. **Tárolási könyv** Ára darabonként P 2.—

Kapható a

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA KIADÓHIVATALÁBAN

Budapest, V., Katona József-utca 14. sz.
Telefon: 118—489.

Postatakarékpénztári csekkszám: 11.450.

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű

Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.

Új és gyárilag javított malomgépek:

Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztitógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szivó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtríeur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztitógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztitógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztitógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztitógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszíta, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszíták minden méretben raktárról.
Centrifugalszíta.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm es hengerekhez

Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,

Budapest, XIII., Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett).

Telefon: 291—691.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:

„BARÁZDA"

Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45

Telefon: 119-516

Bordás fütőtestek, radiatorok,
sprinklerberendezés és alkatrészek, közlőművek, szijtárcsák minden méretben kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Műőrlő- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készít
Gabonahámozók bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

Napraforgó-
és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:
Hacker Testvérek
BUDAPEST, IX., Koppány-u. 11.
Telefon: 138-105 és 186-935.

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek, géphajtókötelek,
végtelenülszövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

DESSER „Rentabel" hámozóköpeny darálókő
az egész világon vezet
Vezérképviselet:
GERLACH JENŐ, BUDAPEST,
III, Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapitási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztositó Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.** Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 9. 45. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Az Országos Malomszövetség mégis bennmarad a zártszámbizottságban.

Az érdekeltek nem tartják magukra nézve kötelezőnek és megfelebbezték az intézőbizottsági határozatot.

Legutóbbi számunkban hírt adtunk az Országos Malomszövetség feltűnéstkeltő határozatáról s mindjárt állát is foglaltunk, amikor elítéltük azt s a malomipar valamint a szövetség szempontjából is károsnak tartottuk az elhamarkodott határozatot.

Jóleső érzéssel számolunk be arról, hogy ezt a felfogásunkat teljes mértékben osztotta az Országos Malomszövetség vezetősége is, megnyugodva irjuk, hogy úgyszólván a határozat megszületését követő percekben megtette a szükséges lépéseket, hogy elhárítsa a szövetség feje felől azokat a súlyos következményeket, amelyek bekövetkezése küszöbön állott annak az indokolatlan támadásnak a következményeképen, amelyet a meghozott határozat akaratlanul is intézett az iparügyi minisztérium ellen.

Az intézőbizottsági határozattal érintett Nyiri István országgyülési képviselő és Jókay Imre malomtulajdonos társelnökök, valamint Illés Sándor főtitkár irásbeli fellebbezést nyujtottak be a határozat ellen s egyuttal bejelentették azt, hogy a határozatot magukra nézve kötelezőnek el nem ismerik, a határozat megállapításait visszautasítják s bejelentik, hogy a zártszámbizottság munkájában továbbra is résztvesznek. Ugyanezt a bejelentést fentnevezettek az iparügyi minisztériumhoz is megtették s kérték, hogy a bizottság üléseire továbbra is meghivassanak. Hivatalos beadványt adott be az Országos Malomszövetség is, amelyben bejelenti, hogy a kérdéses határozat helyesbítéséről a legrövidebb idő alatt gondoskodni fog.

A szövetség elnöksége Temesváry Imre és Nyiri István országgyülési képviselők, amint a fentiekből megálapítható a legnagyobb erélyel és tapintattal rendezték ezt a kényes kérdést s a határozott és gyors intézkedésükkel ismételten kivívták a malomipari közvélemény elismerését és háláját.

Nyiri István társelnök kezdeményezésére az intézőbizottságot folyó hó 7-ére összehívták. Az intézőbizottságnak e tárgyban hozott határozatát és az erről rendelkezésünkre bocsátott közleményt lapunk más helyén közöljük.

A használtzsák ügyének általános rendezése.

Szabályozták a zsákok forgalmát, elrendelték a kötelező zsákcserét, a liszteszsákkészletek bejelentését, megállapították a cserekényszer folytán forgalombakerülő használtzsákok árát.

A Budapesti Közlöny december 6.-i számában megjelent rendeletekkel a malomipar egyetemét érintő nagyfontosságu kérdés nyert szabályozást. A megjelent rendeletek alkalmasaknak látszanak arra, hogy az immár elviselhetetlenné váló sürgős zsák-kérdést megoldják.

Az első rendelet az iparügyi minisztériumnak **64.100/1939. számu rendelete**, melynek hatálya kiterjed a jutából, kenderből, valamint a kettőnek a keverékéből előállított zsákokra.

A malomipar szempontjából fontos, amit a rendelet a zsákok cserélésére vonatkozóan tartalmaz. A rendelkezés szerint a termény, gabona, az őrlemény, vagy más hántolt áru vevője akkor, amikor az őrleményt vagy árut átveszi, vagy köteles cserébe zsákot adni, vagy pedig a zsák kiürítése után, legkésőbb azonban az átvételtől számított 4 hét alatt tartozik visszaadni az eladónak a zsákot. Ha a vevő a zsákot az áruval együtt tovább eladta, akkor köteles más használt zsákot beszolgáltatni az eladónak, vagyis a malomnak.

A cserezsák, vagy a később beszolgáltatott zsák az eredetileg kiszolgáltatott zsákkal azonos nagyságu olyan zsák lehet, melyet előzőleg ugyanazon áruval való megtöltésre használtak. (Tehát liszteszsák helyett nem adható gabonászsák.)

Fontos rendelkezés, hogy „az eladó a használt zsák átvételét, illetőleg visszavételét nem tagadhatja meg azon az alapon, hogy a zsák további használatra nem alkalmas". (Értelmezésünk szerint ez csak arra a zsákra alkalmazható, amit az eladó kiszolgáltatott és csak abban az esetben, ha a vevő azt időközben nem használta és nem rongálta el.)

Abban az esetben, ha a vevő az áru átvételekor nem ad cserezsákot, az eladó a zsákba csomagolt árut a vevőnek csak abban az esetben szolgáltathatja ki, ha a vevő a zsák-visszaszolgáltatási kötelezettsége biztosítására zsákonként 3 P. biztosítékot ad, amit az eladónak vissza kell adni akkor, ha a vevő a zsák-visszaszolgáltatási kötelezettségét teljesíti, viszont elveszti a biztosítékot akkor, ha a fenti határidő alatt a zsákot nem adta vissza.

Ha az eladó a zsákot a vevőnek tulajdonába adta, akkor köteles a visszaszolgáltatott zsákért, illetőleg a cserezsákért az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa által megállapított térítést (árat) megfizetni. (A zsákárakra vonatkozó rendeletet alant közöljük.)

A honvédség részére, valamint a külföldre szállított áruk csomagolására használt zsákokra a rendelet nem vonatkozik.

A rendelet december 6.-án lépett életbe, s ha bárki a rendeletet megszegi vagy kijátsza, amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején 6 hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Be kell jelenteni a liszteszsák készleteket.

A 63.900/1939. számu, a Budapesti Közlöny december 6.-i számában megjelent rendelet is közvetlen közelről érinti a malomipart, mert ez a rendelet a liszteszsák-készletek bejelentését rendeli el.

A malomipari érdekképviseletek már huzamosabb idő óta kérték a bejelentés elrendelését, mert általános meggyőződés az, hogy a malmok azért kerültek a zsák-ellátás terén a jelenlegi elbírhatatlanul súlyos helyzetbe, mert a malmokból kikerült zsákok nagy részét lelketlen és spekuláns kezek kivonták a forgalomból, elrejtették, s ekként akartak jogtalan anyagi előnyökhöz jutni.

Ezt a mai időkben egészen erkölcstelen törekvést kivánja a rendelet megakadályozni akkor, amikor egyrészt elrendeli a készletek bejelentését, másrészt egy árkormánybiztosi rendelet megállapitja a használt zsákok árát.

A rendeletet a malomipar nevében a legnagyobb örömmel vesszük tudomásul, s egyuttal köszönjük az iparügyek miniszterének megértő és gondoskodó magatartását.

A rendelet szerint az az iparos (gyáros) és az a kereskedő, akinek a jelen rendelet hatálybalépésekor zsák van birtokában, köteles annak mennyiségét — minőség és nagyság szerint részletezve — a Len-, Kender- és Jutabizottságnak (Budapest, V., gróf Vigyázó Ferenc-u. 2.) bejelenteni.

Az iparosnak és kereskedőnek be kell jelenteni azoknak a lisztes zsákoknak a mennyiségét is, melyek a jelen rendelet hatálybalépésekor a tulajdonát képezik, de bejelentésre nem kötelezett személy birtokában vannak.

Az uton lévő liszteszsákokat a cimzett, az átvételt követő 8 nap alatt tartozik pótlólag bejelenteni.

Egyaránt be kell jelenteni az új (használatlan), a használt, valamint az üres és a megtöltött lisztes zsákokat.

A bejelentést két példányban, legkésőbb a rendelet hatálybalépésétől számított 8 nap alatt, *tehát legkésőbb december 14.-ig bezárólag kell postára adni.*

A bejelentést az alábbi minta szerint elkészített levélben kell teljesíteni.

Melléklet a 63.900/1939. Ip. számu rendelethez.

Bejelentőlap liszteszsákokról.

A bejelentő neve vagy cége: .....

Lakóhelye vagy telephelye: .....

A liszteszsák		A bejelentő birtokában lévő (1. §. első bek.)		A bejelentő tulajdonában, de bejelentésre nem kötelezett birtokában lévő (1. §. második bek.)	
minősége	nagysága	uj	használt	uj	használt
		liszteszsákok száma			

Két hónapig, háború idején 6 hónapig terjedhető elzárással büntethető az, aki a bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy nem a megszabott módon tesz eleget, vagy valótlan adatokat jelent be.

Árkormánybiztosi rendelet a cserezsákok legmagasabb árának szabályozásáról.

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa ugyancsak a Budapesti Közlöny december 6.-i számában közzétett 9714/1939. számú rendeletével megállapította a cikkünk első helyén közölt 64.100/1939. iparügyi miniszteri rendelettel szabályozott, forgalomba kerülő zsákok árát.

A rendelet annyira nagyfontosságu, hogy annak a malmokat érdeklő részét teljes terjedelmében közöljük az alábbiakban.

A zsákok legmagasabb árának szabályozása.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa 9.714/1939. számu rendeletével szabályozza azoknak a zsákoknak legmagasabb árát, melyek a 64.100/1939. Ip. M. számu rendelet alapján kerülnek forgalomba. A rendelet december 6.-án lépett hatályba. (Budapesti Közlöny 1939. december 6.-i 276. szám.)

1. §.

A 64.100/1939. Ip. M. számu rendelettel szabályozott forgalomban az ugyanezen rendelet 1. §-ában említett nyersanyagokból készült használt zsáknak azt a legmagasabb árát, amely a zsákban szállított áru eladójával szemben felszámítható, az alábbiakban állapitom meg:

85 kg-os liszteszsák:

egyszer, vagy kétszer használt, a javítás (stopp), lyuk, folt és jelzésmentes állapotban darabonként 102 fillér,

háromszor, vagy négyszer használt, lyuk- és foltmentes állapotban darabonként 98 fillér,

ötször, vagy hatszor használt, a zsák felületének 10%-át meg nem haladó foltos állapotban darabonként 96 fillér,

hétszer, vagy nyolcszor használt, a zsák felületének 10%-ánál nagyobb, de 20%-át meg nem haladó foltos állapotban darabonként 90 fillér,

erősen elhasznált (barna liszteszsák), a zsák felületének 20%-át meghaladó foltos állapotban darabonként 78 fillér,

II. rendü erősen elhasznált (II-es barna liszteszsák) állapotban darabonként 54 fillér.

50 kg-os korpazsák:

egyszer, vagy kétszer használt, lyuk és foltmentes állapotban darabonként 60 fillér,

a zsák felületének 20%-át meg nem haladó foltos állapotban darabonként 53 fillér,

II. rendü használt, a zsák felületének 20%-át meghaladó foltos állapotban darabonként 45 fillér.

70 kg-os takarmány liszteszsák:

egyszer, vagy kétszer használt foltmentes állapotban darabonként 84 fillér,

többször használt és foltozott állapotban darabonként 74 fillér.

50 kg-os darazsák:

használható állapotban darabonként 60 fillér.

25 kg-os darazsák:

használható állapotban darabonként 45 fillér.

Mindenfajta gabonazsák:

I. rendü használt, lyuk- és foltmentes állapotban darabonként 130 fillér,

II. rendü használt, lyukmentes állapotban darabonként 100 fillér,

III. rendü használt, erősen foltos állapotban darabonként 80 fillér.

2. §.

A juta-kender keverékből előállított, új zsákban történő áruszállítás esetében ezen egyszer használt zsáknak lyuk, folt és javításmentes állapotban való visszaadásakor az 1. §-ban felsorolt árakhoz az áruszállító terhére a következő felárak számíthatók fel:

liszteszsáknál darabonként 16 fillér,

takarmány liszteszsáknál darabonként 13 fillér,

korpazsáknál darabonként 10 fillér.

3. §.

Az 1. §-ban külön meg nem nevezett minőségü zsák legmagasabb visszaváltási ára a 8.300/1939. M. E. számu rendelet alapján 1939. augusztus 26. napjával rögzített legmagasabb ár.

4. §.

(1) Az 1. §-ban megállapított legmagasabb visszaváltási árak a töltőképes állapotban visszaadott zsákokra vonatkoznak.

(2) A zsákok javításának és foltozásának költségei a visszaadásra kötelezett felet terhelik.

(3) A javítatlan, vagy foltozatlan állapotban visszaadott zsákok javítási költsége a visszaadásra kötelezett fél terhére felszámítható.

* * *

A három, szervesen egybekapcsolódó és már életbelépett rendelet remélhetőleg megnyugvást fog hozni a zsákkérdésben. Arra a magyar malomiparra, mely mindenkor a törvények tiszta alapján állott és nehéz időkben áldozat árán is teljesítette kötelességét, az a feladat hárul, hogy a visszaéléseket nyomban feljelentse, s ezzel megkönnyítse az iparügyi minisztérium és az árkormánybiztosság munkáját, mert amint látható, ezek a hatóságok igyekeznek olyan rendelkezést hozni, mely rendelkezések alkalmasak az iparág érdekeinek megoltalmazására.

A legujabb rendeletek.

A szállítóeszközök térítési díjaira vonatkozó rendelet meghosszabbítása.

A m. kir. honvédelmi miniszter 59.470/eln. 18.—1939. H. M. számu rendeletével — a térítési díjak folyamatban lévő állandó jellegü szabályozásáig — meghosszabbította a m. kir. honvédség részére honvédelmi szolgáltatás cimén igénybe vett szállítóeszközök térítési díjainak megállapítása tárgyában a f. é. augusztus 26.-án 42.739/eln. 18.—1939. H. M. számu rendelet hatályát.

Tüzelőanyagok és kenőolajak tovább is külön engedély nélkül kaphatók.

A m. kir. iparügyi miniszter 62.844/1939. Ip. M. sz. rendeletével megengedte, hogy faszenet a forgalombahozatallal foglalkozó vállalatok rendes vevőik egy havi szükségletének megfelelő mennyiségben 1940. január 1.-ig tovább is külön engedély nélkül szolgáltathatnak ki.

Nem motorhajtásra szolgáló adózott tiszta benzinféléket, adózott világító petroleumot, adózott gázolajfajtákat, kenő- és hengerolajat a vállalatok rendes vevőiknek f. é. december hó 15.-ig adhatnak ki külön engedély nélkül, félhavi szükségletnek megfelelő mennyiségben.

Inségadó kivetése.

A m. kir. belügyminiszter 133.000/1939. IX. B. M. sz. rendeletével elrendelte, hogy az inségenyhítés költségeinek fedezése céljából az 1939. évi október 1.-től december 31.-ig terjedő időre, valamint az 1940. évre a jövedelemadó, társulatiadó, tantiémeadó és általános keresseti adó fizetésére kötelezettek terhére egyszeri inségjárulékot kell kivetni.

A tüzifa legmagasabb ára.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa 9.210/1939. számu rendeletével *budapesti állomásokon* a következőképen állapitotta meg a tüzifaárakat:

	hasáb	dorong és tusko	vékony dorong	hántolt fa
bükk és gyertyán	330.—	310.—	280.—	
cser, tölgy, köris	310.—	290.—	250.—	
akác	315.—	295.—	255.—	
egyéb keményfa	295.—	275.—	240.—	
fenyő	300.—	270.—	—	
egyéb lágy lombfa	265.—	235.—	—	
tölgy, hántolt fa				230.—

Fenti árak 10.000 kg. I. oszt. aprítatlan tüzifára vonatkoznak. II. oszt. fa ára az I. osztályunak 85%-a. A nem Budapestre irányuló tüzifa ára a budapesti árból kiinduló feladási állomási ár, hozzáadva a rendeltetési állomásig fizetett vasúti fuvart és a rendeltetési állomás kövezetvámját.

Külön szabályozza a rendelet a telepekről (fatelep, fakereskedés) eladott, valamint a vagontételnél kevesebb, az aprított és házhoz szállított tüzifa árát és ezek árának kiszámitási módozatait. (Budapesti Közlöny 1939. december 1.-i — 272. számában.)

A háztartási alkalmazottak betegségi biztosítási járuléka.

A m. kir. belügyminiszter 360.281/1939. B. M. számu rendeletével akként rendelkezett, hogy a háztartási alkalmazottak után fizetendő betegségi biztosítási járulékok kulcsának és mértékének megállapítása tárgyában kiadott 265.788/1936. B. M. sz. rendelet 1. §-ának rendelkezései folytatólag az 1940. évben is hatályban maradnak.

A tengeri és száraz borsó árát szabályozó rendeleteket hatályon kívül helyezték.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosának 9.550/1939. számu rendelete alapján a 4.392/1939. A. K. rendelet 11.—13. §-aiban a tengeri árára vonatkozó rendelkezések, továbbá 9.560/1939. számu rendelete alapján a borsó árát szabályozó rendelkezések 1939. december 6.-i hatállyal hatályon kívül helyeztetnek. (Budapesti Közlöny 1939. december 6.-i száma.)

A közvetlenül a fogyasztók részére árusító kereskedők lisztárai.

Az OMKE előterjesztést intézett az árellenőrzés országos kormánybiztosához a közvetlenül a fogyasztók részére árusító kereskedők liszt eladási áraira vonatkozólag. Az előterjesztésre az országos kormánybiztos 8235/1939. szám alatt a következő határozatot hozta:

„Hozzám intézett kérelmére értesitem t. Cimet, hogy az őrleménykereskedők a malmok 1939. aug. 26-iki lisztáraihoz számított bruttó hasznot összegszerüen a felemelt lisztárakhoz is hozzászámithatják. H a pl. az 1939. aug. 26-iki malmi Og lisztár 36.50 P volt és ehhez az őrleménykereskedő 2.— P bruttó hasznot számított, akkor a felemelt árhoz, ez esetben a 37.65 pengőhöz is hozzáadhatja a 2.— P hasznot, vagyis ezt a lisztet viszonteladóknak vagy fogyasztóknak 100 kg-ként 39.65 P-ért árusithatja."

Idézett határozatból önként következik, hogy a lépcsőzetes búzaárak következtében a malmok által később eszközlendő áremelés folytán megváltozó lisztárakhoz az őrleménykereskedő hozzászámithatja azt a bruttó hasznot, melyet már 1939. aug. 26-án is kalkulált a mindenkori malmi beszerzési árakhoz.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

A korlátozott lapterjedelem következtében voltunk kénytelenek a pályaművek közlésének sorrendjét megváltoztatni, mint azt annakidején közöltük is. A kényszerü sorrendváltozás során mai számunkban a sorshúzás alkalmával 37. számot nyert **„19 éves törekvő"** jeligéjü pályamunka közlése következnék, de annak következtében, hogy a pályázó ceruzarajzot küldött, amelyet klisirozni nem lehet és mivel rajz nélkül a müszaki leirás értelmetlen volna, e pályamü közlésétől el kell tekintenünk, megjegyezvén, hogy természetesen a pályamüvet a birálóbizottság elé fogjuk terjeszteni s a nemközlésből a pályázóra semmiféle hátrány sem fog származni.

Az alábbiakban most a közjegyzői sorshúzáson 41. számot nyert és a II. számú pályatételre beérkezett **„Bácskai Törekvő Molnár"** jeligéjü pályamüvet tesszük közzé s kérjük t. olvasóinkat a szokásos előbirálatok beküldésére.

Bácskai Törekvő Molnár jeligéjü pályamü müszaki leirása:

1. A búza fel lesz öntve egy garatra; a garatból a búza felvonó segitségével fel lesz húzatva. Ha a malom rendelkezik silóval vagy kamrával, akkor abba, különben egyenest az önmüködő mérlegre, mely mérleg nem minden malomban található, de ma már az ellenőrzés szempontjából nélkülözhetetlen. Onnan

2. Tarárra, melynek rosta lyukazatának mérete függ a vidéktől, vagyis a búzaszem nagyságától. Rögrosta 20x4·5, porrosta 15x1·5 mm, búzából kiválasztják

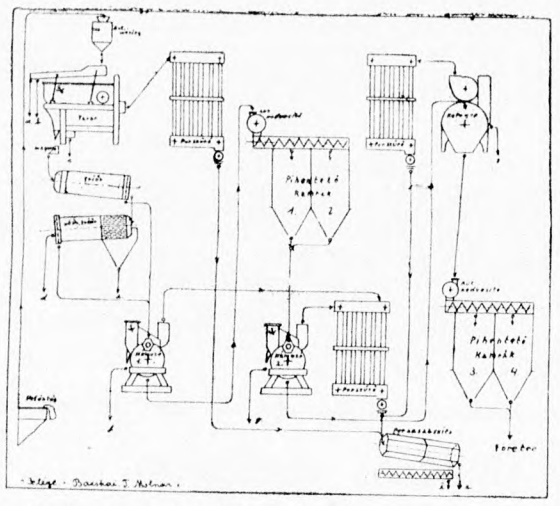

a rögöt, pipacs hüvelyt, kukorica szemet, homokot, fümagot stb., nem a búzához tartozó anyagot. Az *a)* és *b)* leesés. A gépben a búza szélszivásnak van alávetve, ezért fontos a búza egyenletes elosztása, a poros levegő a könnyebb anyaggal, melyet magával ragadt, porszürőbe van vezetve. A gép beállítása állító lemezzel történik, az oldalán található csappantyú segitségével, miáltal a szivás gyengül, vagy fokozódik; az átcsapattól (ocsútól) függ, amely az ülepitő szekrényből *c)* leesésnél távolodik el.

3. A búza a Tarárt elhagyva mágnesen megy keresztül, amely kiválasztja az apró vasrészeket és szegeket, amelyek esetleg a búzával kerültek a gépre. A búza a mágnest elhagyva,

4. Konkolyozóba megy, melynek belseje sejtekkel van tele; átmérőjük 5 mm. Kiválasztja a konkolyt, vad borsót, bükkönyt, repcét, tört búza szemet. A sejtek átmérője függ a vidéktől és a búzaszem nagyságától. A triőr beállitása a végén található kar segitségével történik, amely a triőrben lévő vályút lejebb vagy feljebb viszi, miáltal a triőr munkája ehez igazodik. A kiválasztott idegen magvakat és tört szemet leadja az utántriőrre, mig a búzát a hámozó gépre.

5. Az utántriőr 4·5 mm. átm. sejtekkel különválasztja a tört búzaszemet az idegen magvaktól. Az előbbi szintén hámozógépre, mig az idegen magvak és apró hulladék zsákba van vezetve, *d), e)* leesés. A gép beállitása úgy történik mint az előbbinél.

6. A triőrökről kapott búza hámozógépre van vezetve, amely megtisztitja a búzát a szakáltól, csirától és a külső héjtól. A gépen lévő verőlécek verik a búzát a súrló (smirgli) köpenyhez. A gép munkája függ a verőlécek távolságától, a köpenytől és az elhajlástól, miáltal a búza rövidebb vagy hosszabb ideig marad a gépben. A lécek távolsága 12—14 mm. Ha nagyon közel van, úgy töri a szemet, ellenkezőleg munkája nem kielégitő. A gépet ventillátor szivja meg, miáltal a megszabadult tisztátalanságot magával ragadja a szél. Nehezebb részét az ülepitő-szekrénybe ejtve, eltávolodik *f)* leesésnél, mig a poros levegő porszürőbe van vezetve. A szivás erőssége a homlokon látott csappantyúval történik, mely a gépben elhelyezett állitó lemezt nyitja vagy zárja. A búza a hámozógépet elhagyva:

7. Önmüködő nedvesitőre van vezetve nedvesités végett. A gép beállitása az oldalán lévő súllyal történik, miáltal a gép kevesebb vagy több búza súlyától jön működésbe és adagolja a benne átfolyt búzára a vizet.

8. A nedvesitőt elhagyva a búza csigán van vezetve a viz egyenletesebb rákenése végett a csigából.

9. A búza 1—2. számú pihentető kamrákba van leváltva pihenés végett; a pihentetés ideje 6—8 óra, de ez igen sok tényezőtől függ; függ az acélosságtól, időjárástól, évszaktól és hőmérséklettől.

10. Kellő pihentetés után a búzát ráengedjük a 2. számú hámozóra, amelyen a verőlécek az 1-ső számu hámozótól eltérően távolabbra vannak állitva, 18—20 mm-re, hogy munkája kevésbé legyen intenzív, mint az elsőé. A verőlécek szöge körülbelül 40—45°. Ezen gép munkája a pihentetés alatt a búzán meglazult külső héj rész és a még rajta maradt csira és szakáll eltávolitása. A gép ventillátor által van megszivatva. A meglazitott anyagot a szél magával ragadja; a nehezebb része az ülepitő szekrényben leesik és *g)* csövön távozik. A poros levegő porszürőbe van vezetve. A szivás erőssége szintén állitó lemezzel történik.

11. A búza a hámozót elhagyva, kefegépre van vezetve, amely a búza szikében levő pornak és meglazult csirának leszedésére szolgál. A gépben gyökérkefe henger van, körülötte perforált lemez, vagy acélsodronyszövet van, melyet közelebb vagy távolabb állithatunk a kefétől. A gép munkája a búza felületét fényessé teszi. A gép meg van szivatva; a könnyebb részt a levegő magával viszi a porszürőbe, mig nehezebbje az ülepitő szekrényen át távozik *j)* leesés útján.

12. Búza a kefegépet elhagyva önmüködő nedvesitőre van vezetve, hol ráadjuk a még szükséges vizmennyiséget és keverő csigán át 3—4. számú pihentető kamrába váltjuk.

13. Tarár. 2. hámozó és kefegép poros levegőjét 3 darab porszürőbe (filter) vezettem, melyeknek tömlőin keresztül a levegő eltávolodik, mig a por leül a gép aljába, amelyet kotróléc csigába hajt és légelzárón keresztül mind a 3 porszürőből porhasábszitába van vezetve, melynek bevonata 24-es számú acélsodrony. Átmenete tok (pelyva) stb. *i)* leesés. Átesését, port a csiga zsákba hajtja *h)* leesés útján.

14. A búza kellő pihentetés után 15—16% nedvesség tartalommal megy őrlésre (1-ső töretre).

15. A viz mennyiségét nem határoztam meg, mert ahogy már előbb irtam, sok mindentől függ; függ a búzafajtától, a vidéktől, az acélosságtól, a hőmérséklettől és a búza viztartalmától.

16. Kétszeri nedvesités előnye az, hogy mivel a kellőképen koptatott nedvességtartalma az első töretnél 15—16%-nak kell lennie, ezt egyszeri nedvesitéssel nem valószinü, hogy elérjük; kétszeri nedvesitéssel tetszés szerinti %-ra vihető fel a viztartalom. A búzának az első nedvesités után hosszú, a második után rövid ideig kell pihenni. Az ily módon előkészitett búzából a mai igényeknek megfelelő szinü lisztet nyerhetünk és kielégitő % hozamot.

17. Megjegyezni kivánom: ha netalán valaki azt az érvet hozza fel, hogy nem minden malom rendelkezik 2 hámozógéppel, 2 nedvesitővel és 4 kamrával, úgy megoldható 1 hámozóval, 1 nedvesitővel és 3 kamrával. Először telekoptatja az 1—2. számú kamrát; pihentetés után ujból rámegy a hámozóra, kefegépre, nedvesitőre és úgy a 3. kamrába. Mire a hármas megtelik, az első üres lesz, megengedi a 2-est, bele az elsőbe és igy tovább. A kettes üres kezdi ujból a másik malternak a koptatását.

MALOMGÉPEK,
malomberendezési tárgyak, tizedes és automatikus mérlegek 15, 20, 50, 100, 150, 200 kg-ig jutányosan kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Ipari közigazgatási joggyakorlat.

Tanoncszerződés megszüntetése.

A tanoncszreződés megszüntetésének illetve felbontásának esetei az 1922: XII. t.-c. 96—101. §-aiban vannak felsorolva. Igy a törvény taxatív felsorolására tekintettel nincs törvényes lehetőség arra, hogy a felsorolásban elő nem forduló felmondási okot lehessen érvényesiteni. A szerződés hatályának tartama alatt nem lehet szó arról sem, hogy a munkaadó a tanonciskolai tandíjat, avagy a balesetbiztositási járulékot a tanonc járandóságából levonja, vagy a tanonc terhér bármely más módon áthárítsa. — amennyiben ezeknek a terheknek viselését a tanoncszerződésben magára vállalta. A fentebb kifejtettek azonban természetesen nem zárják el azt a lehetőséget, hogy a felek bármelyike a tanoncszerződésben vállalt kötelezettségének megszegése vagy nem teljesitése esetén a körülmények szerint az iparhatóság, illetve a bíróság előtt jogait érvényesitse. (75.270/1939. K. K. M.)

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK **BUDAPEST,** V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZ.
Tel.: 1-180-53, 12-24-36. Sürgönycim: Kartalok Budapest
Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

Korlátozták az olajosmagvak és az azokból előállított olajok forgalmát.

A m. kir. iparügyi miniszter 62.300/1939. M. E. sz. rendelete.

A rendelet minden kereskedőt és iparost, tehát az olajmalmokat, valamint az olajsajtolóüzemeket is arra kötelezi, hogy: *1. lenmag, 2. lenolaj, 3. napraforgómag, fajtára való tekintet nélkül, 4. napraforgóolaj, nyers, finomított és keményített állapotban, 5. repcemag, 6. repceolaj, nyers, finomított és keményített állapotban, 7. szójabab, 8. szójaolaj, 9. tökmag fajtára való tekintet nélkül, 10. tökmagolaj, nyers, finomított és keményített állapotban* készleteiket a rendeletben megállapított módon bejelentsék és hogy a felsorolt cikkeket — a repcemag és repceolaj kivételével — egyidejüleg a Futurának vételre felajánlják. Tekintettel a rendelet fontosságára, az ahoz füzött szankciók sulyosságára, valamint arra, hogy a rendelet több mint 400 malmot közvetlenül érint, azt az alábbiakban szószerint közöljük, megjegyezvén, hogy az 1939. évi december 6.-án lépett hatályba. (Budapesti Közlöny 1939. december 6.-i — 276. száma.) A rendelet I. számu mellékletét nem közöljük, mert annak tartalma azonos a bevezető soraínkban *dült betükkel szedett* szám- és cikk felsorolással. A rendeletet az olajsajtoló ipar szempontjából külön cikkünkben méltatjuk.

A m. kir. iparügyi miniszternek
62.300 1939. Ip. M. számu rendelete

az olajos magvak és az azokból előállított olajok forgalmának korlátozása tárgyában.

Az ipari nyersanyagok és termékek előállításának, forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában kiadott 12.112/1939. M. E. számu rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §. Az a kereskedő és az az iparos, aki a jelen rendelet I. számu mellékletében említett cikkből az 1939. évi december hó 6. napján akár a saját, akár más részére készletet tart, köteles a 2. §-ban megjelölt adatokat legkésőbb 1939. évi december hó 12. napján postára adott ajánlott levélben az iparügyi miniszternek bejelenteni.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából kereskedőnek kell tekinteni azt a termelőt is, aki saját termésén felül mástól is megszerzett továbbadás céljából a jelen rendelet I. számu mellékletében említett cikket.

A jelen rendeletben szabályozott bejelentési kötelezettség nem érinti a 990/7939. M. E. számu és az 55.800/1939. Ip. M. számu rendeleten alapuló bejelentési kötelezettséget.

2. §. Az 1. §. szerint be kell jelenteni:

a) az 1939. évi december hó 6. napján a bejelentő birtokában volt készletet;

b) azt a mennyiséget, amely az 1939. évi december hó 6. napján a bejelentő birtokában lévő készletből nem a bejelentőé;

c) az 1939. évi december hó 6. napján a bejelentő tulajdonában lévő készletből azt a mennyiséget, amely nincsen a bejelentő birtokában;

d) azt a körülményt, hogy a *b)* pont szerint megjelölt mennyiség kié (név és lakás) és azt a bejelentő milyen jogcimen tartja birtokában;

Stabil és félstabil gőzgépek,
kazánok és alkatrészek, műhelygépek, kézi szerszámok kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

e) azt a körülményt, hogy a *c)* pont szerint bejelentett mennyiséget ki (név és lakás), hol és milyen jogcimen tartja birtokában.

3. §. A 2. §. *a)—c)* pontjában említett adatokat a jelen rendelet II. számu mellékletében foglalt mintának megfelelően a bejelentő által cikkenként, két-két példányban elkészített bejelentőlapon, a *d)* és *e)* ponban említett adatokat pedig a bejelentőlaphoz mellékelt, ugyancsak cikkenként, két-két példányban kiállított s a bejelentő által aláírt külön lapon kell bejelenteni.

A készlet mennyiségét métermázsában kell kifejezni.

A bejelentőnek a bejelentésben foglalt adatok valóságát a hatóság felhivásra igazolnia kell.

4. §. A jelen rendelet I. számu mellékletében 2., 4., 6., 8. és 10. sorszám alatt említett cikket 1939. évi december hó 6. napjától kezdve csak a Futura Magyar Szövetkezeti Központ Áruforgalmi Rászvénytársasága (az alábbiakban: Futura) vásárolhat. Nem vonatkozik ez a rendelkezés a Futura által forgalombahozott olajra (9. §.).

A Futura a jelen rendelet I. számu mellékletében 1—4. és 7—10. sorszám alatt említett cikket, ha azt neki vételre felajánlják, köteles az árellenőrzés országos kormánybiztosa által megállapított áron átvenni.

5. §. Az 1. §. alá eső kereskedők és iparosok (olajsajtolók, ideértve a vámütőket is) kötelesek a jelen rendelet I. számu mellékletében 1., 2., 4. és 7—10. sorszám alatt említett cikkből, továbbá — a fehér napraforgó mag kivételével — a 3. sorszám alatt említett napraforgómagból 1939. évi december hó 6. napján meglévő készleteiket az 1939. évi december hó 12. napjáig az átvételtől számított nyolc nap alatt a Futurának vételre ajánlott levélben felajánlani.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezés nem vonatkozik az olajsajtolók magkészletére, azok azonban kötelesek a magvakra vonatkozóan a jelen rendelet 1—3. §-ában szabályozott bejelentést minden hónap utolsó napján meglévő állapot szerint a következő hónap ötödik napjáig megismételni és a magkészletükből előállított olajat — a repceolaj kivételével — az előállítástól számított öt nap alatt a Futurának vételre ajánlott levélben felajánlani.

Olyan olajsajtolóknak, akik az olajat iparilag tovább feldolgozzák, indokolt kérelemre az iparügyi miniszter a felajánlási kötelezettség alól felmentést ad.

Az a körülmény, hogy a fél a mag vagy az olaj tulajdonjogának másra való átruházására kötelezte magát, őt a felajánlás kötelezettsége alól nem mentesíti.

6. §. A felajánlásnak a jelen rendelet III. számu mellékletében megjelölt mintának megfelelően kell történnie.

7. §. A Futura a felajánlás vételétől számított tizennégy nap alatt értesíti a felet, hogy az árut hol veszi át. A fél köteles az értesítés vételétől számított nyolc nap alatt az árut erre a helyre elszállítani.

A fél az áru elküldésével, illetőleg a Futura megbizottjának történt átadásával egyidejüleg köteles a Futurának megküldeni:

a) az elküldött, illetőleg átadott cikkek minőségét és súlyát feltüntető jegyzéket;

b) a számlát;

c) a feladást, illetőleg az átvételt igazoló okmányokat.

8. §. A felajánlott cikkek vételára az árallenőrzés országos kormánybiztosa által megállapított ár.

A Futura köteles a vételárat az okmányok megérkezésétől és az áru átvételétől számított három nap alatt kifizetni.

9. §. A Futura az átvett cikkeket az egyes feldolgozó, illetőleg felhasználó iparosoknak (gyárosoknak) és esetleges más fogyasztók részére az iparügyi miniszter utasítása szerint szolgáltatja ki.

10. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő:

·JÓL·ESIK·A·PIPA·MERT·
·OROSZLÁN·A·SZITA·

Az OROSZLÁN védjegyü **szitaselymek**
magyarországi vezérképviselete:
Roseth György
Budapest, V., Katona József-utca 27.
A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének uj helyiségével szemben.

a) aki az 1—3. §-ban vagy az 5. §. második bekezdésében szabályozott bejelentési kötelezettséget nem teljesíti vagy valótlan adatot jelent be;

b) aki a 4. §. rendelkezése ellenére olajos magból készült olajat vásárol;

c) aki az 5. §-ban szabályozott felajánlási vagy a 7. §-ban szabályozott elküldési, illetőleg átadási kötelességét megszegi vagy kijátsza.

A pénzbüntetésre az 1928: X. törvénycikk rendelkezései irányadók. A pénzbüntetés legmagasabb mértéke nyolcezer pengő, olyan esetben pedig, amikor megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a kihágás elkövetője a cselekménnyel illetéktelenül elért, a nyolcezer pengőnek a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összege.

A pénzbüntetés átváltoztatására, valamint a kihágás elévülésére az 1939: II. t.-c. 212. §-ának (4) és (5) bekezdésében, a befolyt pénzbüntetés hovafordítására nézve pedig az 1939: II. törvénycikk 218. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

II. számu melléklet a 62.300/1939. Ip. M. számu rendelethez.

14 cm.

21 cm.

Bejelentőlap.

1. A cikk sorszáma ..... (az I. számu mellékletből)
2. A cikk megnevezése .....
3. A bejelentő neve vagy cége .....
4. A bejelntő lakóhelye vagy telephelye .....
5. Készlet a bejelentő birtokában az 1939. évi december hó 6.-án (2. § *a.*) .....
6. Az 5. alattiból nem a bejelentő tulajdona (2. §. *b.*) .....
7. Az 5. és a 6. alatti különbözete .....
8. A bejelentő tulajdonában, de másnál lévő készlet (2. §. *c.*) .....

Összesen .....

Kelt .....

.....
a bejelentő aláírása.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

III. számu melléklet a 62.300/1939. Ip. M. számu rendelethez.

Futura, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi r. t.

Budapest.
Postafiók 220.

A 62.300/1939. Ip. M. számu rendelet 5. §-a értelmében vételre felajánlok

Árucikk sz.	Árucikk megnevezése	Mennyiség q	Tárolási hely	Vasut áll.	Megjegyzés

A felajánló neve: .....
A felajánló lakóhelye (telepe) .....
A felajánló vasútállomása: .....

A rendelet a vidéki olajsajtoló ipar körében nagy konsternációt keltett, mert az iparágat igen sulyos helyzetbe hozta. A VINOSz rövidesen módot fog keresni arra, hogy a rendeletnek az iparágra annyira sérelmes részei revizió alá vétessenek.

Az olajosmagvak legmagasabb árának megállapítása.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa 9.500/1939. számu rendeletével az olajlenmag, napraforgómag, szójabab és tökmag legmagasabb árait megállapította. A rendelet 1939. december 6.-án lépett hatályba. (Budapesti Közlöny 1939. december 6.-i — 276. száma.) Fontosságánál fogva szószerint közöljük az alábbiakban:

A 4.110/1939. M. E. számu rendelettel módosított 2.220/1938. M. E. számu rendelet 2. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az olajlen-mag, napraforgómag, szójabab és tökmag legmagasabb árát a következők szerint állapítom meg.

1. §.

Olajlenmagra termelt, egészséges, időszerüen száraz, rostált, szokványszerü tisztaságu lenmag legmagasabb ára budapesti paritásban 41.20 P/q.

2. §.

Egészséges, időszerüen száraz, szokványszerü tisztaságu, rostált és megengedett enyhe dohszagu napraforgómag legmagasabb ára budapesti paritásban 1939. évi december hó 6. napjától kezdve 21.— P/q, 1940. évi január hó 1.-től pedig 22.— P/q.

3. §.

Egészséges, időszerüen száraz, szokványszerü tisztaságu, rostált és 10%-nál több nedvességet nem tartalmazó, hideg szójabab legmagasabb ára budapesti paritásban 26.— P/q.

4. §.

Egészséges, időszerüen száraz, szokványszerü tisztaságu, rostált és megengedett enyhe dohszagu tökmag legmagasabb ára budapesti paritásban 31.— P/q.

5. §.

(1) A helyi árak az 1., 3. és 4. §-okban megállapított árból úgy számítandó ki, hogy abból az olajgyári kedvezményes díjszabás szerinti fuvarköltségeket le kell vonni. A vagonbarakás és a feladóállomáson felmerülő helyi illetékek az eladót terhelik.

(2) A 2. §-ban megállapított árból csak az olajgyári kedvezményes díjszabás szerinti fuvarköltségeket kell levonni, *a vagónbarakás és feladóállomáson felmerülő helyi illetékek a vevőt terhelik.*

(3) A jelen §-ban szabályozott levonásokon túlmenően kereskedői költség, bizományi jutalék, zsákhasználat vagy bármilyen más cimen az 1. §-ban megállapított árból együttvéve legfeljebb 2%, a 3. és 4. §-okban megállapitott árból 0.80 P/q további levonás eszközölhető, míg a 2. §-ban megállapított árból ezen a cimen legfeljebb 1.— P/q hozható levonásba.

5. §. úgy értelmezendő, hogy az olajmag, a szójabab és tökmag *helyi ára* úgy számítandó ki, hogy a budapesti paritásban megállapított árból az olajgyári kedvezményes díjszabás szerinti fuvarköltség levonandó. Ezeknél az olajosmagvaknál a vagonbarakás és a feladóállomáson felmerülő helyi illeték (kövezetvám, mérlegdij, vasútra való fuvarozás stb.) *az eladót terheli.*

A napraforgónál azonban csak az olajgyári kedvezményes díjszabás szerinti fuvarköltség vonandó le. Az ilyként kiszámított árhoz azonban hozzászámítandó a vagonbarakás és feladóállomáson felmerülő helyi illetékek költségei — amennyiben ezeket az eladó olajmalom fedezte — minthogy ezek a költségek *a vevőt terhelik.*

Ha a felsorolt olajosmagvakat azok az iparosok (olajgyárak) vagy kereskedők szállítják, akik a 62.300/1939. Ip. M. számu rendelet alapján kötelesek olajmagkészletüket a Futurának vételre felajánlani, akkor az előbbiek szerint kiszámítandó vételárból még levonhat a Futura olajlenmagnál legfeljebb 52.4 fillért, szójababnál és tökmagnál legfeljebb 50 fillért, napraforgónál legfeljebb 70 fillért 100 kg.-onként, kereskedői költség, bizományi jutalék, zsákhasználat vagy bármilyen más cimen.

Ugyanezen a cimen nem iparos és nem kereskedő által szállított olajmagvaknál a levonás 100 kg.-onként 30 fillérrel több lehet.

6. §.

Az előző §-okban megállapított legmagasabb árak az áru átadásakor vagy a feladási-, illetőleg átadási okmány ellenében történő azonnali készpénzfizetés esetére érvényesek.

7. §.

Az előző §-okban megállapított eltérő minőségü áru vagy eltérő fizetési feltételek esetén a szokásos árkülönbség érvényesíthető.

8. §.

A 62.300/1939. Ip. M. számu rendelet értelmében felajánlott olajos magvakért az előző §-okban szabályozott árat kell fizetni. A helyi árak megállapításánál az olajgyári kedvezményes díjszabás szerinti fuvarköltségek mellett kereskedelmi költségek és bármilyen más cimen az 5. §. (3) bekezdésében megállapított összegeknél itt csupán 0.30 P/q-val kisebb összeg hozható levonásba.

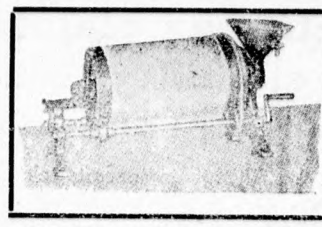

MINTÁZÓ TRIÖR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. **KEMÉNY MANÓ.** BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

Bizalmas kormánytárgyalások malomipari kérdésekben.

Az elmult napokban a közeljövőt érintő fontos kérdésekben bizalmas megbeszélések voltak az egyik minisztériumban. A tárgyalás anyagáról természetesen — épen bizalmas voltuk miatt — nem tehetünk közléseket, annyit azonban a titoktartás megszegése nélkül elárulhatunk, hogy a tervbevett intézkedések nem fognak a malomiparra nézve hátrányt jelenteni s a malomipari érdekképviseleteknek mód nyujtatott arra, hogy álláspontját kifejthesse. A malomipari érdekképviseletek küldöttségét Nyiri István országgyűlési képviselő vezette s ő mint a társérdekképviseletek közötti összekötő kapocs, mint mind a két érdekképviseletnek a VIKÉ-nek és az Országos Malomszövetségnek is társelnöke irányította a tárgyalások menetét.

Az Országos Mezőgazd. Kamara a malomipari kérdésekről.

Megkaptuk az Országos Mezőgazdasági Kamara 1938. évről szóló jelentését. A jelentés számos helyen foglalkozik a malomipari vonatkozású kérdésekkel, részint intervenciók kapcsán, melyeket a Kamara az illetékes minisztériumoknál eszközölt, részben pedig véleménynyilvánítás, vagy a jövőben megvalósítandó feladatok alakjában.

Különösen fontos a malomipar szempontjából az, amit a jelentés a lisztforgalmi adóváltság eltörléséről ir s azért a közeleményt szószerint idézzük: „Rámutattunk a földmívelésügyi miniszter előtt, hogy a lisztforgalmi adó megoszlásánál fogva antiszociális s állandó ellentétek szitására alkalmas. Kértük, hogy a búzaárak fenntartásához s a mezőgazdaságnak biztosított egyéb előnyökhöz a lisztforgalmi adó helyett a kormány olyan bevételből keressen fedezetet, amely kevésbé igazságtalan megoszlású s alkalmasabb a kívánt cél elérésére. A miniszter közölte, hogy a kérést nem teljesítheti.

Megemlékezik a jelentés az őrlési vámokról és azok felemeléséről is. — Bár e tekintetben nincsen a malomiparral azonos álláspontun, de fontosnak tartjuk azt, a körülményt, hogy a jelentés szerint: „Az őrlési vámok felemelése tárgyában hozzánk fordult a malmok érdekképviselete. — Kétségtelen az, hogy a malomipar kiadásainak egyes tételei magasabbak, mint voltak a háború előtt. Az üzemi anyagok legnagyobb részben azok, amelyek ezt előidézik (szén, villanyáram, ásványolaj stb.) Ezeknek indokolatlan magas árai megnehezitik a vámőrlőmalmok helyzetét.

Habár a Kamara érthetőleg ellenzi a vámőrlési díjak felemelését s ehelyett inkább az üzemanyagok árának leszállítását szorgalmazza, mégis az a körülmény, hogy a Kamarát a vámőrlőmalmok nehéz helyzetéről sikerült meggyőzni, biztos reményt nyújt arra, hogy abban az esetben, ha azt is sikerülni fog a Kamara értésére adni, hogy az üzemanyagok leszállítása elháríthatatlan akadályokba ütközik, nem fog elzárkózni attól, hogy a vámőrlőmalmok általa is elismert nehéz helyzetén a vámőrlési díjak újabb megállapításával segitsen, illetve, hogy az ilyen rendezéshez a maga részéről hozzájáruljon.

Ehez azonban szoros együttműködésben és állandó kontaktusban kell lenni a Kamarával, amit nem győzünk eléggé hangsúlyozni és a molnárság valamint az érdekképviselet figyelmébe ajánlani.

Az Országos Malomszövetség intézőbizottságának módosító határozata a zártszámbizottsági ügyben.

(Tudósításunk az intézőbizottsági ülésről.)

Nyiri István indokolta a saját, Jókai Imre és Illés Sándor nevében a közgyűléshez való fellebbezést. Rámutatott arra, hogy az intéző bizottság határozata téves volt, mert nem szolgálja azt az elvi célt, melyet idővel a szövetség elérni kíván, így ellentétben áll a malom ipar érdekeivel. Azonkívül az Iparügyi Minisztériummal szemben — bár akaratlanul — bántó éle van a dolognak, ami meggyőződése szerint nem volt az intézőbizottság célja, azért a határozat feltétlenül revideálandó. Rövid vita után Temesváry Imre elnök indítványára az intézőbizottság legutóbbi határozatát újból megfontolás tárgyává téve meghatalmazta az elnökséget, közölje a Minisztériummal megfelelő formában, hogy a szövetség továbbra is részt óhajt venni a véleményező bizottság munkájában, sőt annak kibővítését és hatáskörének kiterjesztését is óhajtja. Továbbá, hogy a határozatnak senki ellen sem volt tendenciája, hanem, mint a következmények bizonyították nem megfelelő volt a formája az intéző bizottság tulajdonképeni céljának. (Az ülés lapzártakor még tart, annak további lefolyásáról legközelebbi számunkban fogunk beszámolni.)

Raktáron tartunk valódi svájci
Szitaselymeket
minden számban, Valódi kenderből szőtt
malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,
a legjobb minőségű **gépszíjakat, varrószíjakat,** valamint **porszűrőket és sikszitazacskókat,** kész állapotban, az összes **műszaki cikkeket** és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.
Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

Előkészületek az olasz-magyar gazdasági tárgyalásokra.

Annak következtében, hogy Szovjetoroszországgal szomszédi viszonyba kerültünk, mindkét ország részéről számos gazdasági téren lehetőség nyilt meg kereskedelmi kapcsolatok felvételére. Minthogy azonban nincsenek pontos adataink Oroszországnak bennünket érdeklő külkereskedelmi helyzetéről, egy gazdasági bizottság utazik Oroszországba, amelynek az képezi feladatát, hogy a tárgyalások felvételéhez szükséges előzetes adatokat és információkat beszerezze, illetőleg, hogy a tárgyalások felvételét előkészítse. A bizottság tagjai: báró Radvánszky Antal, a Nemzeti Bank főtitkára és Rosslaw Nándor, a Külkereskedelmi Hivatal igazgatója.

KARCZAG ÉS TÁRSA műszaki cég, **Budapest, VI., Lázár-u. 13. Telefon: 119-084**

Cégünknél kaphatók a legrégibb svájci szitaselyemgyár,
H. Th. Pestalozzi
cég világhirü gyártmányu szitaselymei
Várjuk rendelését.

Kitünő szitálóképességért és minőségért szavatolunk!
Kérjen ajánlatot!

„Pernyész-féle“
érdesfelületü verőléc nélkül nincs jó hámozás. Az üszkös és csirás gabonát is 100% biztonsággal tisztitja.

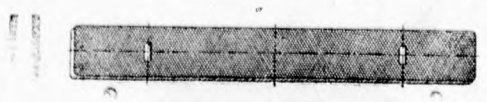

Kérjen ajánlatot!

Rizs helyett
búzából fehérre hámozott **kását,** illetőleg **búzagyöngyöt** gyárthat hámozógépével a szabadalmazott
„Pernyész-féle“
érdes felületü verőléccel.

HIREK

— **Karácsonyi számunkhoz** nagyhirdetéseket december 18-ig, apróhirdetéseket december 20-ig bezárólag fogadhatunk el. Kérjük t. Hirdetőinket, hogy hirdetéseiket a közölt időpontig bezárólag sziveskedjenek hozzánk juttatni, mert tekintettel a rendeletileg korlátozott lapterjedelemre, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy később érkező hirdetéseket karácsonyi számunkban leközölhessük!

— **Személyi hír.** Jókay Imre füri malomtulajdonos lemondott az Országos Malomszövetségben viselt társelnöki tisztségéről. Lemondását összefüggésbe hozzák a szövetség legutóbbi intézőbizottsági ülésén a zártszámbizottság tagjaira vonatkozóan hozott határozattal. Mi úgy tudjuk, hogy az elkedvtelenedés régebbi keletű. Jókay Imre egyike a magyar malomipar leglelkesebb és igaz önzetlenséggel munkálkodó tagjainak. Rengeteget dolgozott, költséget, fáradságot nem kímélve különösen a felvidéki malomipar érdekében és mindig ott volt, ahol a malomipart érdeklő kérdéseket tárgyalták. Távozása nagy veszteséget jelentene elsősorban az Országos Malomszövetségnek s reméljük, hogy a szövetség vezetősége meg fogja találni az útat arra, hogy Jókay Imrét a társelnöki tisztségben visszatartsa.

— **Kinevezés.** A m. kir. iparügyi miniszter az ipari anyaggazdálkodás központi bizottsága elnökévé Tóry Gergely ny. államtitkárt nevezte ki.

— **Rendben folyik a németországi lisztkivitel.** A magyar vidéki malomipar ismét bebizonyította, hogy évek hosszú során át érdemtelenül rekesztették ki a lisztkivitelből azok a hatalmasságok akik a lisztkivitel ügyeinek intézésénél a korlátlan parancsuralmat honosították meg s csak a saját üzleti érdekeiket tartva szem előtt monopóliumként kezelték a magyar lisztkivitelt. Évek hosszú során át elhitették az illetékes hatóságokkal, hogy csak ők vannak egyedül, rajtuk kívül nincsen malomipar s ha a lisztkivitel sorsát ők nem tartják a kezükben, akkor vége mindennek. A Vidéki Középmalmok Exportegyesületének vezetőségéé az érdem, hogy az illetékes köröket, a kereskedelemügyi minisztériumot felvilágositották a valóságos helyzetről s ekként a lisztkivitel súlypontja a vidéki malmok felé billent. Alig két és fél hónap áll rendelkezésre a vidéki malmoknak abból a célból, hogy a németországi lisztkivitelt lebonyolítsák. Ez alatt a rövid idő alatt 2700 vagón nullás és 300 vagón takarmánylisztet kell Németországba szállítani. A VIKE vezetőségétől nyert információnk szerint a szállítások a legnagyobb rendben folynak s a szállítási határidő előtt befejezést nyernek. Óriási teljesítmény ez a vidéki malomipar részéről, különösen ha figyelembevesszük, hogy ugyanezen idő alatt jelentékeny mennyiségű távolkülföldi és olaszországi lisztkivitelt is lebonyolítottak a vidéki malmok s ezzel bebizonyították, hogy műszakilag is és kereskedelmileg is teljesen fel vannak készülve a legnagyobb malomipari feladatok megoldására.

— **Engedélyezték a rozskivitelt.** Hosszú évek óta sérelmet jelent a rozsőrlő malmokra, hogy a nullásrozsliszt kivitele távolkülföldi relációban nem részesül olyan támogatásban, mint a búzalisztkivitel. Ebben a fontos malomipari kérdésben együttesen jártak el a vidéki és a fővárosi malomipar vezetősége s a kedvező döntés szerint 100 kg-ként 10.— P kiviteli támogatás és 50%-os devizafelár illeti meg az exportáló malmokat.

— **Az eozinált búza ára.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter az eozinált búza árát akként szabályozta, hogy az eozinált búzának augusztus 26-án érvényben volt 16.— pengős árához december 1-től kezdődőleg 70 fillér és a lépcsőzetes árrendszer folytán ezután bekövetkező búzaár emelkedésének összege számitando hozzá.

— **Törökország korpát exportál.** A korpakiviteli tilalom megszünése folytán Angolország nagyobb mennyiségű korpát vásárolt Törökországtól. De más államokból is tekintélyes mennyiségű korpára érkezett megrendelés. Igy Anglián kívül Hollandia, Svájc és Németország vannak a korpevevők között. Minthogy azonban ezidőszerint Németország, mint átvevő nem jöhet számításba, Dánia fogja átvenni a felmaradó korpamennyiségeket.

— **Felszámoló malmok.** *A Komáromi Hengermalom részvénytársaság* f. hó 4.-én tartott közgyülésén elfogadta az igazgatóságnak a részvénytársaság felszámolására vonatkozó indítványát. A bemutatott mérleg a malom épületeit és berendezéseit 631.000 pengőre becsülii. Ennek ellenében a malom hitelezői 579.000 pengővel, a veszteség pedig 55.188 pengővel szerepel a mérlegben. *Az Első Nagybánhegyesi Hengermalom R. T.* december 10.-ére összehivott közgyülésén szintén a részvénytársaság felszámolását kimondó indítvány szerepel a tárgysorozaton.

— **Uj malomalapítások Esztországban.** Az eszt kormány engedélyt adott 35 új kismalom alapitására. Azonkívül még 18 kismalom kapott engedélyt arra, hogy üzemét középipari jellegüvé nagyobbitsa meg.

— **Ujabb kedvező itéletek csuvárperekben.** A csuvározást tisztességtelen versenynek kimondó és eltiltó választottbirósági itéletekhez legújabban a soproni választott bíróság itélete sorakozik. Felperesek *Tóth* Károly martonfai, valamint *Pető* József és Ferenc nagylengyeli malomtulajdonosok voltak, akik *Szreiner* Gyula és István, *Horváth* Ferenc, *Hencz* Emilia, *Németh* Ferenc és *Baumgartner* Imre zalaegerszegi, *Vizvári* István andráshidai és *Vér* József csácsbozsoki molnárokat perelték a csuvározás abbanhagyása iránt. A választott bíróság helyt adott felperesek keresetének és mindazon községekben eltiltotta a csuvározástól a felsorolt molnárokat, amely községekre vonatkozólag azt felperesek kérték.

— **Olaszország gabonaszükséglete.** Az idei olasz búzatermés előreláthatólag 80—82 millió q között mozog. A háború előtt Olaszország búza átlagtermése 50 millió q volt. A termésből 9 millió q vetőmagra, 10 millió q tésztaáruk gyártására és egyéb ipari célokra szükséges. Kenyérliszt céljára a malmok 40 millió q-t fognak felőrölni, míg a termelők önellátására 25—26 millió q van előirányozva. Előbbi felállitás szerint Olaszország teljes évi szükséglete kereken 85 millió q búza.

— **Csak az államtól vásárolhatnak a malmok búzát Argentínában.** Argentina kormánya rendeletileg arra kötelezte a malmokat, hogy az 1940. év november 30-ig csak olyan búzát örölhetnek fel, melyet az állami gabonaszervtől, a Junta Reguladora de Granos-tól vásárolnak. A legutóbbi termésév búzafeleslegeit ugyanis nem lehetett a kívánatos mértékben elhelyezni és emiatt a kormány olyan rendszabályokra kényszerül, amelyek alkalmasak arra, hogy a nagy állami készletek nyomasztó hatását a legközelebbi terméséve való tekinttettel lehetőleg enyhitsék.

— **Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár fuziója.** Egyik igen jelentős hazai vállalatunk a Vadász-Töltény- és Fémárugyár R. T. Ebbe a vállalatba való beolvadását határozta el az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T., mely az ország malmainak évtizedek óta szállítja a külföldi viszonylatban is hires, bevált malomberendezéseket és malomgépeket. Ez a körülmény azonban az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. eddigi gyártási programmján mit sem változtat, mert a gyár az 58 esztendős tapasztalatok alapján készült kipróbált gyártmányait változatlan minőségben, ugyanazzal a műszaki és kereskedelmi felkészültséggel fogja tovább is gyártani és forgalomba hozni. Sőt az egyesülés folytán még fokozottabb mértékben állhat a gyár úgy műszaki, mint kereskedelmi szempontból rendelkezésére. A gyár gazdasági gépeit, malomberendezéseit, malom- és csokoládéipari gépeit, EMAG—Szilvay rendszerű motorfecskendőit, menetmaró készülékeit és többi gyártmányait ezentúl a céggel szoros kapcsolatban álló, ujonnan alapított *EMAG Gazdaságigép Kereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, VI., Váci-ut 19. sz.* fogja árusitani.

— **Elismerés a szaklapnak.** Minden kommentár nélkül közöljük le egy kedves kartársunk és előfizetőnk következő levelét: „Tekintetes Szerkesztőség! Hálás köszönetemet fejezem ki, mivel kérésemet sürgősen elintézték. Már hivatalból is értesültem, hogy kedvező elintézést nyertem. Már teljes meggyőződésem, hogy *a Magyar Molnárok Lapja nélkül nem lehet senki igazi molnár.* Maradok hű előfizetőjük Balogh István molnármester. Iván."

— **Malmi közgyűlés.** *Győri Hengermalom Részvénytársaság* 1939. évi december 14.-én délelőtt 11 órakor tartja Győrött rendes közgyülését.

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.

Telefon: 113-703 és 120-262.

GYÁRT:

bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szijtechnikai kérdésben.

„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK

Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. szám.

— **Követelés bejelentésére felhivás.** A hivatalos lap dec. 6.-i számában felhivás jelent meg arravonatkozólag, hogy *Weisz—Engelmann és Deutsch hőgyészi hengermalma* elleni követelések 3 napon belől — különbeni igényvesztés terhe alatt — bejelentendők.

— **Az extrahált olajpogácsaliszt árai Németországban.** Hivatalos rendelet 1939. november 23-tól kezdődőleg az olajpogácsa extrahálásánál származó pogácsaliszt árait a következőkben állapítja meg: kókuszpogácsaliszt 14.20, pálmamagpogácsaliszt 13.40, repcepogácsaliszt 13.70, lenmagpogácsaliszt 16.70, földidiópogácsaliszt 16.20, pamutmagpogácsaliszt 15.40 birodalmi márka, 100 kg.-onként. A rendeletnek visszaható hatálya van 1939. szeptember 12.-ig.

Összehasonlitásul közöljük a takarmányérték meghatározása szempontjából a felsorolt olajpogácsák vegyi összetételét:

kókuszpogácsa	10,3	19,7	11,0	38,7	14,4	5,9 %
pálmamag „	10,9	17,4	4,5	36,9	25,9	4,4 „
repcepogácsa	11,5	30,9	9,6	29,8	11,0	7,2 „
lenmag „	11,8	28,7	10,7	32,1	9,4	7,3 „
földidió „	9,2	31,6	8,9	20,7	22,7	6,9 „
pamutmag „	10,8	24,7	6,4	26,6	24,9	6,6 „

Ezzel szemben köztudomásu, hogy a hazai kismalmi napraforgóolaj pogácsa a 48% összproteintartalmat (nyersprotein és zsirtartalom összege) csaknem kivétel nélkül meghaladja s igy takarmányérték szempontjából a felsorolt pogácsafajok egyike sem közelíti meg. De nem közelíti meg a nagyüzemek által előállított napraforgópogácsa sem. Ennek daczára a legutóbbi olajpogácsa ármegállapitás alkalmából erre semmiféle tekintettel sem volt az illetékes szerv és nagyobb takarmányértékének figyelembevétele nélkül a kismalmi olajpogácsa árát a nagymalmival egyezően állapította meg.

— **Malomfelgyujtásért halálbüntetés.** A hannoveri különbiróság Grewe Ottót, mert a Diepholz melletti Brentwede község malmát felgyujtotta, halálra itélte. Az itélet még nem jogerős.

— **Malmi cégjegyzési hirek.** *Hvizdos Flórián Tiszafüred.* Cégbirtokos Hvizdos Flórián tiszafüredi lakos, kinek üzletköre hengermalom ipar gyárszerü gyakorlása, villamosáramu berendezéseknek létesitése és ilyennemü cikkekkel kereskedés. Tulajdonos a céget akként jegyzi, hogy az irott, nyomott vagy nyomtatott szöveg alá teljes nevét irja. — *„Királymalom Hedrich és Strauss Részvénytársaság" Budapest.* Szunyogh Sándor cégvezető e minősége és cégvezetői jogosultsága bejegyeztetett. — *Tiszafüredi Villamostelep és Hengermalom özv. Czakó Kálmánné és Hvizdos Flórián Tiszafüred.* A cég özv. Czakó Kálmánné szül. Vass Julianna társtag kilépése folytán megszünt és mint egyéni cég átvezettetett az egyéni cégek közé. — *Kassai műmalom részvénytársaság. Kassa.* Az 1939. évi március hó 13-án tartott közgyülésen megválasztott dr. Aranyossy Arisztid Kassa, Blanár Ernő Kassa, Kollarics Ferenc Miskolc, dr. Vongronics Dénes Budapest, igazgatósági tagok e minősége és cégjegyzési jogosultsága, valamint Carthmann Ferenc, Flórián Bernát, Singer Miksa és Hruska Jaroslav igazgatósági tagok e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszünése, végül *Gaysler* István ügyvezető igazgató cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE KÖZLEMÉNYEI.

Választmányi ülés. Szövetségünk alapszabályai értelmében félévenkint legalább egyszer választmányi ülés tartandó. Ezt a választmányi ülést a közeljövőben összehivni kivánom. Felkérem ezért az elnökség és a választmány tagjait, sziveskedjenek a legutóbbi ülés óta bekövetkezett esetleges cimváltozásaikat a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) közölni, hogy a meghivó cimükre elküldhető legyen. Kérem továbbá az elnökség és a választmány azon tagjait, akik katonai szolgálatot teljesítenek, sziveskedjenek ezt, valamint katonai parancsnokságuk cimét ugyancsak közölni, hogy a választmányi ülésre a Szövetség szabadságolásukat kérhesse. Vörös Gyula ü. v. elnök.

Jelvény. Értesitjük tagjainkat, hogy jelvény újból kapható. Ára postaköltséggel együtt 1.10 P, mely a Szövetség cimére (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) postautalványon küldhető, vagy befizethető a „Főmolnárok Országos Szövetsége, Budapest" 39.282 sz. postatakarékpénztári számlájára.

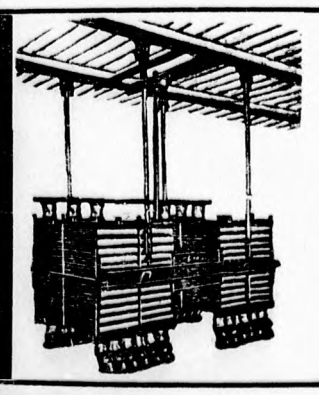

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.

Budapest VI.,.,. Váci-ut 19. **Táviratcim: EMAG.** **Telefon: 298-960.**

Vállaljuk teljes malomberendezések

szállítását, **átalakítását** minden nagyságban, saját legjobban bevált őrlési eljárásunk szerint. **Gyrtjuk az összes malmi gépeket a legkisebb malmok részére is.**

Költségvetés és mérnöklátogatás díjtalan!

EMAG

INNEN-ONNAN

Takarmányliszt vadgesztenyéből. A makkhoz hasonlóan a vadgesztenye is régóta ismeretes használható takarmány. Meghámozva, szárítva és megőrölve a következő alkatrészeket tartalmazza: 10,5% víz, 7,2% nyersfehérje, 5,4% nyerszsir, 71,8% nitrogénmentes kivonatanyag, 2,9% nyersrost és 2,3% hamu. Ahol bőviben van gesztenyefa, ott aránylag kevés költséggel nagymennyiségü gesztenyetakarmányhoz lehet jutni, mert egy vadgesztenyefa, kora szerint évente 40—300 kg. terméstt hoz.

Bikkmakkolaj és bikkmakkpogácsa. A bükkfa makkjából készült (fagus silvatica L.) olaj vetekszik a legkiválóbb olivaolajjal. Pogácsája pedig kitünő erőtakarmány. A bikkmakk olajtartalma kb. 30%, tehát e tekintetben is vetekszik a jó minőségü napraforgóval. Német szakemberek becslése szerint Németországban könnyen lehetne évi 50 millió kg bikkmakkot gyüjteni, ami a gyüjtési költségeken kívül semmibe sem kerülne. Ebből a mennyiségből mintegy 12—13 millió kg kitűnő olaj volna nyerhető. Nálunk legfeljebb a kárpátaljai bükkerdőkben lehetne szó nagyobb mennyiségek gyüjtéséről. Érdemes is volna a dologgal foglalkozni, mert ezzel egy igen igen értékes nyersanyaghoz juthatnánk, másrészt a szegény népnek, különösen nőknek, gyermekeknek szép keresetet lehetne biztosítani. — Olajon kívül olajpogácsát is szolgáltat a bikkmakk, mely azonban annak révén, hogy sok nyersrost van benne, kisebb tápértékü, mintha a bikkmakkot meghántolnák. A hántolatlan bikkmakkból készült pogácsa tartalmaz ugyanis 13.9% emészthető nyersproteint, 13.4% emészthető fehérjét. Keményítőértéke 44.4%. Míg a hántolt bikkmakkpogácsában 32% emészthető nyersprotein, 31% emészthető fehérje van és keményítőértéke 71.6%. Egészséges bikkmakkpogácsát kisebb mennyiségben marhával, juhhal és sertéssel lehet etetni. Ellenben lónak, öszvérnek és szamárnak sem bikkmakkot sem bikkmakkpogácsát nem szabad adni, mert ezeknél az állatoknál mérgezési tüneteket okoz. Főtt bikkmakkpogácsa kitűnő baromfitápszer.

Idén is termel szőlőmagolajat Hessen-Nassau. Miként tavaly, úgy az idén is a szőlőtermelő Hessen-Nassau német tartomány áll a szőlőmagolaj termelés élén. Az idén nem kevesebb, mint 85 **magkiválasztó gép dolgozza fel a szőlősgazdák törkölyét, illetve távolitja el belőle a szőlőmagot. Tavaly** 19.000 q nedves szőlőmagot gyüjtöttek össze s ebből 800 q olajat készítettek. Az idén ennél jóval nagyobb eredményre van kilátás, mert részint több magkiválasztógépet helyeztek üzembe, részint pedig sokkal több szőlősgazda csatlakozott az akcióhoz, mely a termelőnek igen szép mellékhasznot biztosít. A szőlőtermés is nagyobb volt a tavalyinál. A zsákhiány arra ösztönözte az értékesítő szervet, hogy olasz módszer szerint a törkölyt több hónapig nagy rakásokban tárolja, aminek eredménye a magvak nagyobb zsírtartalmában mutatkozik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Jó búza. A kérdezett község a IV. területi csoportba tartozik. A munkabérrendelet szerint: „Kezelőmolnár kisebb malmoknak azon *első* molnársegéde, aki — bár maga is munkahelyen dolgozik — többi munkatársainak az őrlés menetében felügyelője és az őrlés vezetője, feltéve, hogy ezt a felügyeletet vagy vezetést rendszeresen és ténylegesen nem maga a molnáripari szakképzettséggel biró tulajdonos (bérlő) vagy családtagja látja el. *Első segéd* a legalább négy, az őrlés menetében résztvevő munkavállalót foglalkoztató őrlőcsoport vezetője, ha ezekben az őrlés-csoportokban az almolnárnak beosztott munkahelye nincs. — Ezek alapján Ön döntse el, hogy melyik meghatározás illik Önre, mert mi nem ismerhetjük az ottani munkaviszonyokat, sem pedig az Ön munkaszerződését. A kezelőmolnár az 1., az első segéd a 2. munkabércsoportba tartozik. Ha egyik meghatározás sem vonatkozik az Ön állására, akkor szakképzett molnársegédnek tekintendő s mint ilyennek a 3. munkabércsoport szerinti munkabérre van igénye. A hetibérek rendszerint heti 48 órai munkára vannak megállapítva. Több munkaóra külön fizetendő meg. A túlórák minden esetben külön megfizetendők. Ezek megfizetését nem lehet megtagadni azon a cimen, hogy később a rendes munkaidőnél kevesebbet kell dolgozni. Csupán az van megengedve, hogy ha egyik héten kevesebb a munkaidő, azt a következő héten, de csakis a következő héten túlmunkadíj fizetése nélkül lehet pótolni legfeljebb napi 10 órai munkaidő erejéig. Ha azonban valamely héten több a munka, a túlmunkát okvetlen fizetni kell, tekintet nélkül arra, hogy a következő héten esetleg kevesebb lesz a munkaidő.

F. F. Jelenlegi iparigazolványa csak arra az ipartelepre bir hatállyal, ahová és amelyre azt kapta. Sem önállóan, sem pedig társas viszonyban nem kezdhet új malomhoz vagy darálóhoz újabb iparengedély nélkül. Óva intjük tehát, hogy építkezésbe vagy szerelésbe kezdjen, vagy üzemet megindítson mindaddig, amig telepengedélyt és iparengedélyt nem kapott. A zártszámrendelet következtében mindkettőhöz csak előzetes iparügyi miniszteri engedély alapján juthat. Nyomatékosan figyelmeztetjük saját érdekében, hogy azonnal nyujtson be kérvényt a Jánk községre illetékes I. foku iparhatósághoz és meglevő iparengedélyének, keresztlevelének és erkölcsi bizonyítványának becsatolása mellett — az iparügyi miniszterhez intézve — kérje meglevő iparengedélye helyett a Jánk községre szóló iparengedély és telepengedély megadását. — Ugyanezt tegye a fiókdarálóra vonatkozólag is. Ha a fiókdaráló más főszolgabiró területére esik, akkor a vonatkozó kérvényt külön kell benyujtani az illetékes főszolgabirói hivatalhoz, de szintén az iparügyi miniszterhez intézve. — Azonkívül még azt is ajánljuk, hogy kérvényezze jelenleg még érvényben levő iparigazolványa hatályának hathavi meghosszabbitását, nehogy időközben ennek is megszünjék hatályossága és Ön iparigazolvány nélkül maradjon. Indokolja a szünetelést katonai szolgálatával.

R. A. és L. Szolnok. Az előfizetési díjat megkaptuk s a lapot b. cimükre megindítottuk. A munkaidőrendeleteket felfüggesztő 12.116/1939. M. E. számu rendelet még változatlanul hatályban van s igy a malmi alkalmazottak munkaideje minden külön engedély nélkül meghosszabbítható. A túlórákat azonban természetesen díjazni kell.

Ságí Mihály molnár. Arra vonatkozólag nincs semmi törvényes mód, hogy mestervizsga nélkül iparjogosítványt kaphasson a molnáriparban. Az új ipartörvénynovella (1936: VII. t.-c.) a képesítéshez kötött kézműves iparokban kötelezővé tette a mestervizsga letételét s igy önnálósuláshoz, illetve iparigazolványhoz a képesítéshez kötött iparokban csak az juthat, aki a mestervizsgát sikerrel tette le. A törvény még a miniszternek sem ad jogot ahoz, hogy kivételt tehessen s igy még azt sem tanácsolhatjuk, hogy iratok és hatósági bizonyítványok beszerzésével magát költségekbe verve az iparügyi miniszterhez forduljon kérvényezés utján. Ezzel a költséggel ugyanis már egy kis pótlás mellett a mestervizsgát is leteheti s legjobb, ha ezen mentől előbb átesik, mert enélkül iparigazolványhoz semmi esetre sem juthat.

Volent Károly. Szives sorait köszönjük, mert őszinte jóindulat és érdeklődés bizonyítéka. Az Ön javaslata már többször felmerült s mi már akkor alaposan megtárgyaltuk, amikor lapunkat megindítottuk. Végül is azonban arra a következtetésre kellett jutnunk, hogy a szaklapnak alakján megszokott és beidegződött külső megjelenési formáján nem szabad változtatnunk. Egyébként a szaklap kettéhajtva doszszióben könnyen elhelyezhető. A kettéhajtás a lapot nem rongálja, különösen, ha minden évfolyamot beköttet, ami a lap megőrzésének legcélszerűbb módja.

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

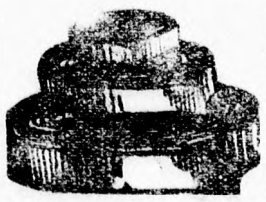

legolcsóbban, legjobb minőségü ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.

Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

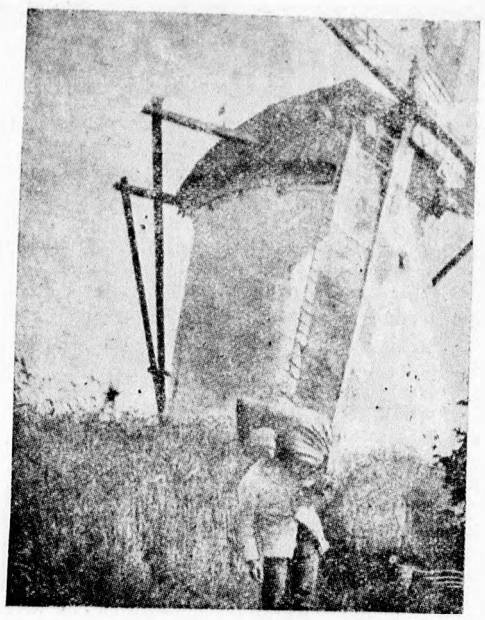

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER **műszaki olaj és villamossági kft.**
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Búza. Kínálat hiányában nem alakulhatott ki nagyobb forgalom, bár úgy a malmok, mint az exportőrök részéről élénk kereslet mutatkozott. A malmok a felajánlott minőségbúza tételeket is szívesen vásárolják a 25 filléres felárral. A hajóbúza kínálata is csökkent. Az exportszállítások német, svájci és olasz relációkban simán folynak, főleg a már korábban vásárolt, betárolt készletekből.

Rozs. A termelői kínálat továbbra is szünetel, vidéki állomásokon a legmagasabb árakat fizetik takarmányozási és szeszgyártási célokra A pesti piacon ügyszólván megszünt a kínálat.

Árpa. Takarmányárpából nincs kínálat, sörárpa tartott árak mellett üzlettelen, a sörgyárak már csak januári dispositióra vásárolnak, miután megfelelő készletekkel rendelkeznek.

Zab. Üzlettelen.

Tengeri. A kereslet csökkent, miután a hizlaldák szükségletük nagy részét a téli hónapokra már fedezték és a csapadékos időjárás miatt nem szívesen raktározzák az új tengerit.

Korpa 8-as. Korpa iránt változatlanul élénk a kereslet és főleg tiszai relációban már hiányok észlelhetők. 8-as takarmánylisztből megfelelő készletek állnak még rendelkezésre.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza	19.95—20.95	Kiváló sörárpa	21.30—22.00
Felsőtiszai búza		Prima sörárpa	20.25—21.00
Duna—Tiszaközi		Sörárpa	19.60—19.85
Fejérmegyei búza		Ia 65-66 kg tak. árpa	17.60—17.85
Dunántúli búza		Középmin. tak. árpa	17.10—17.35
Kisalföldi búza		I. rendü zab	19.35—19.50
Pestvidéki rozs	15.10—15.35	Középmin. zab	19.25—19.35
Más szárm. rozs	15.30—15.55	Rozs márciusra	15.73
Tiszántúli tengeri	17.45—17.60		

Erőtakarmány:

Árpakorpa	14.50—15.00	Halliszt	48.00—49.00
Konkoly	12.00—12.50	Borsóhéj	12.00—13.00
Konkolydara	13.50—14.00	Borsó tak. liszt	15.00—16.00
Malátacsíra	10.00—10.50	Malombükköny	14.00—15.00

Vagyonváltság búza ára: december hónapra P 20.—

Lisztpiac. Fehérlisztek iránt továbbra is fokozódik az érdeklődés, de az eddigi elhanyagolt kenyérlisztek is könnyebben találnak elhelyezést a belföldi piacon. A forgalom élénk, a malmok későbbi terminusokra nagyobb eladásokat eszközöltek.

Árak: Búzakorpa 14.00—14.10
8-as takarmányliszt 16.10—16.60

Hivatalos lisztárfolyamok:
(szokásos malomkondiciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	38.35—39.35	5	31.50—32.50
0gg	37.35—38.35	6	26.50—28.50
0g	37.35—38.35	7	19.25—20.25
0F	37.35—38.35	RO	29.15—31.15
2gg	36.00—36.50	ROI	26.40—28.15
2g	36.00—36.50	RI	20.40—22.15
4	33.25—34.75	RII	17.65—18.65

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . 127—135

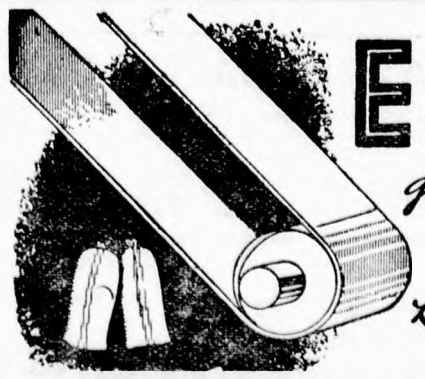

EMERGÉ
gumitextil hajtószíj
A MALOMBAN IS
zavartalan munkát biztosit!

13155 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89. Kiadótulajdonos és felelős kiadó: dr. Karácson Jenő.

1. évfolyam. Budapest, 1939. december 16. 46. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. **A hirdetési díjak előre fizetendők**

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Lapunk karácsonyi számát

folyó hó 20-án (szerdán)

zárjuk

Az ünnepi, minden tekintetben nagyszabású propagandaszám részére

hirdetését

még ma adja postára

A hirdetési díjak postabélyegben is beküldhetők.

BETÖLTENDŐ ÁLLASOK

Mestervizsgázott vagy iparigazolvánnyal képesített molnárt azonnali belépésre felveszek daráló malomba üzletvezetői állásra. Anyakönyvi kivonat, illetőségi és erkölcsi bizonyítvány szükséges. Sobotka Rezső molnár, Mosonszentpéter, Fő-u. 68. sz. 5907

Keresek azonnali belépésre lehetőleg nőtlen molnársegédet visszaöntéses motor és vízimalomba, dolgozni tudók pályázatát kérem, fizetés 55 P és ellátás, utiköltséget felfogadottnak fél év után térítem. Slégl malom, Tamási, Tolna megye. 5955

Azonnali belépésre kis vízimalomba idősebb magányos molnársegédet kerecsek részkeresetre, útiköltséget nem térítek meg. Huszár Miklós, Vértesdoboz u. p. Alcsut. 1738

Hatjáratú visszaöntéses vízimalmunkba kezelő molnárt keresünk, kimondott szakember jelentkezését kérjük. Próbaidő megkívántatik. Fizetés előírt órabér. Utiköltséget csak felfogadottnak térítünk. Naszályi Hengermalom, Naszály. 1739

Kettő erős fiut molnár tanoncnak fizetéssel felveszek. Mecskei, Gerde, Baranya megye. 1737

Főmolnárt keresünk, aki szakmájával teljesen tisztában van, aki 14 járatú automatikus vámmalomnál szakmában százalék és minőség kiőrléséért felelősséget mer vállalni. Az őrlő közönséggel bánni tud és az alárendelt segédszemélyzettel megértéssel tud együttműködni. Famunkát értők előnyben. Próbaidőt megkívánunk. Utiköltséget csak felfogadottnak térítünk. Irásbeli ajánlkozását kéri fizetési igényeinek megjelölésével Berceli Gőzmalom, Bercel, Nógrád megye. 5957

Nőtlen molnárt keresek négyjáratú víz- és motormalomba. Fizetés 50 Pengő ellátással. Személyesen jelentkezők előnyben. Pálffy László, Látrány, Somogy megye. 1752

Kezdő molnársegéd azonnal felvételetik megegyezés szerint. Almásy malom, Megyaszó. 1751

ÁLLÁST KERESŐK

Kezelői vagy jobb segédi állást keres szakmolnár azonnalra, famunkában jártas. Décsei Sándor kezelőmolnár, Nagyrábé. 1747

23 éves molnársegéd állást keres. Az őrlés minden ágában jártas. Távolság nem határoz. Cim: Szatmári Gyula, Felnémet, Dobic malom. 1744

Molnármester iparengedéllyel malmászatban mindenben gyakorolt, főmolnári, kezelői állást keres. Bármilyen malom meghivását kérem. K. L. Czukker András ur leveleivel Veresegyháza. 5953

Nőtlen harminckétéves molnársegéd állást keres vegyesőrlésű, összekötött rendszerű vámmalomba, állandó helyre az alföldön vagy a felvidéken. Járó Géza, Kőbánya, X., Gergely-utca 69. 1741

Iparjogos molnár bármilyen malom vezetését vállalná esetleg kaucióval. Meghivást kér Barmos György, Kecskemét, Zöldfa-utca 54. 1745

Iparigazolvánnyal rendelkező 47 éves főmolnár, egyben kitünő malomszerelő, 30 éves malmi gyakorlattal, főmolnári állást keres. Elvállalja bármilyen rendszerű rossz ul működő malmok rendbehozását és gazdaságos vezetését. Napi 40 q-tól 300 q-ig teljesítő malmok szives meghivását kéri, Püspök Antal főmolnár, Celldömölk, Batthyány utca 12. 1750

VEGYESEK

Legolcsóbb a mótorüzem. Átalakítom **malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál.** 2065

29/600 3/8, 21, 21/a hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. — Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Öregség miatt búzavidéken **eladó esetleg bérbe kiadó egy** hétjáratú búzamalom, darálóval, olajsajtolóval, lakással, magtárral, síkszitás, fatüzeléses motorral szerelve. Mayer B. Ferencnél, Fehérgyarmat. 5932

2 vagonos gőzmalom azonnal bérbeadó. Évi forgalom 250 vaggon. Csuvározás nincs. Leveleket „Biztos megélhetés" jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 5956

Darálóköveket önélesedő nagyteljesítményüek: Nagy Ferenc működő és malomkőgyára, Dunaföldvár. Ezüst éremmel kitüntetve. 5358

Olcsón eladó 25/60, 30/60, 21/a használt hengerszékek, új és használt daragépek, tarárok, hámozógépek, teherfelvonók, triőrök, radiálsziták, kőjáratok, 2.5 HP villanymotor, 70+80 m/m-es tengelyek, csapágyak, 29-es Ewart lánc, kovács furógépek stb. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-utca 17. 5925

Irjon árat. Bármije van eladó: gőzmalom, vízimalom, villany- vagy fürésztelepe és bármilyen feleslegessé vált gépe. Készpénzzel megveszi **Ipartelep, Nagygeresd.** 1748

Önélesedő működ, hámozókőpenyek, görög smirgliből, francia kvarcból, rakott terméskőből, minden méretben kaphatók. Leőrlött köveknek újra felöntését vállalom. Leposa Vendel malomkő- és smirgliöntőde, Csorna. 1746

Eladó Seck-féle négyrészű kefés síkszita 40 drb. 1500x300 m/m-es szita és gyüjtőkerettel és egy 36 collos kőjárat Keresztény Gőzmalomnál Csongrád. 1749

Vizimalom 70 lóerős turbinákkal, villanyteleppel, csuvármentes, kiváló búzatermő vidéken azonnalra bérbeadó, állandóan üzemben megtekinthető. Hengermalom Nagycsőmöte. 5923

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszünt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő működ francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatytyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Műszaki cikkeket gépszíjakat, hevedereket, szitaselymeket, legjutányosabban szállít: Galambos Andor műszaki kereskedő, Budapest VI., Nagymező-utca 7. 2400

30/60 Seck tartalékhenger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Kriszháber Károly Budapest, Klapka-utca 7/b. 2066

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszer számokat: **Horetzky Károly,** Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 470

Wörner négyrészü szabadonlengő síkszita, Reform dupla daratisztítógép 350 m/m-es raktárról szállítható. Jahn és Klein, Budapest, Wahrmann-utca 6—8. 2009

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Megvételre keresek 32" 36" fehérderece őrlőkövet komplett, árajánlatot kér Gőzmalom, Jászalsószentgyörgy. 1727

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

21/a tartalék hengerek azonnali szállításra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/t

Bérbeadnám, vagy **eladnám,** esetleg **be is társulhat,** kitünő búzavidéken Hajdu megyében 12 ezer lakosú községben, óránként 12 mázsa teljesítményü legmodernebben felszerelt malomba, barnaszén tüzelésü szívógázmotor meghajtással. Választ „Búzavirág" jeligére a kiadóhivatal továbbít. 5947

36/60-as vasszekrényes dupla sima hengerszéket és Rekord dercekiőrlőt megvételre keresek. Müller Antal hengermalma, Fadd. 5946

Wörner 4 részü szabadonlengő iker síkszita kitünő állapotban olcsón kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/g

Malmot venne sógorom készpénzért. Dr. Farkas Lászlóné, Gödöllő. 1743

26 collos függőleges kövü daráló kövekkel 280 pengő. Kann és Heller r. t. Budapest, V. Vilmos császár út 62 2190/m

Eladó rozsdaráló malom! Kiskunfélegyházán 40 ezer lakosú város legforgalmasabb útvonalán 7 járatú hengermalom, lakással, 30 □földdel, 25.000 pengőért, azonnal eladó. Szelepcsényi Kálmán tulajdonos, Kiskunfélegyháza. 5954

24 collos Jindrich daráló golyóscsapágyazással olcsón kapható. Kann és Heller r. t. Budapest, V. Vilmos császár út 62. 2190/l

Eladó 800-as Graepl tarár 2 drb. konkolyozóval, üzemképes állapotban P 350.—, egyes Duna hámozó P 330.—. Nagy János malomtulajdonos, Tarnazsadány. 5911

Eladó motorerőre is berendezett nagyforgalmú útmentén 4 járatú téglafalú szélmalom, kétszobás lakással és bőséges melléképületekkel, és egy 110 voltos 1 HP. dinamó. Cím: Makó, Szent Anna utca 15. 1736

Eladó szívógázmotor, 20 HP. alig használt Martos és Herz gyártmány. A gép üzemnagyobbítás miatt sürgősen eladó, komplett, üzemben, 3000 Pengő. Pintér jéggyár, Jánoshalma. 5948

Eladó 1 drb. 60 HP. 4 hengeres faszén tüzelésü Astra szívógázmotor, aminek a furata 190 mm., lökete 240 mm. és fordulata percenként 550—600. A motor generáljavítás óta 1 évet futott. Megtekinthető az Első Nagybánhegyesi Hengermalom R. T.-nél, Nagybánhegyesen. 5945

12-es MÁV magánjáról, 16-os Kemna vagy Fowler gőzekét és 40 levelü modern tárcsát megvételre keresek. Willmann Mátélelke-Óalmás. 1742

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelü Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Malomszereléseket felelősséggel vállalok, hámozógépeket, daratisztítókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomtechnikus, Hajduszoboszló. 5887

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerü és kettős kivitelben raktárról azonnal szállíthatók: Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Automatikus gabonamérlegek vesítőgép olcsón kapható: Kann és Heller R-T. Budapest, Vilmos Császár ut 62. 2190/n

Hengerfejrepedés ellen védekezhet a „Motorvédő" készülékem alkalmazásával. Keményi Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

Filc csikokban, táblákban olcsón kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/v

Vennék 60—80 Hp. szívógázmotort. Cserébe adnék 30—35 HP. Üzemben megtekinthető Hidegkuti, Nagyléta. 1724

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle **műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb.,** valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. **Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja,** Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak **és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22.** 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek **és** az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 **és** 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengerszíták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Szalagfűrészgép kombinálva maró-, fúró-, körfürésszel eladó: Horetzky Károly, Ujpest (Szent István tér 17.) Telefon: 494-059. 471

Kettős daratisztítógépet raktárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépkőpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védigyűt vegyen. Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javítunk. Uj golyóscsapágyakat, **csapágyházakat** legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6 469

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítómühely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP **teljesítményig szállítunk.** Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürűket, hengerfejeket, főtengelyeket **előnyös** árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

2. sz. hámozógépek Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj **gépeket** jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, mótorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrük gyártása. Dugatytyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- **és** törekrázó **tengelyek.** Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Szabadonlengő síkszíták 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Sörház malom szitás fele 60 q búzáért átadó belépéssel. Mezniczky István, Székesfehérvár. 1703

Eredeti Oroszlán-védjegyü szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., **Katona József**-utca 27.) 2000/1

Egy darab MEB, egy drb. MEA Hofer benzin és petróleum üzemü kis lokomobil, hozzá 3 colos golyóscsapágyu szivattyuk, egy drb. 2 colos egybeépített szivattyu 5 HPs. 220/380 V. villanymotorral, egy drb. 800 mm. golyós szalagfürész, egy drb 400 mm. széles gyalugép, eladók. Vennék jó állapotban levő 200 literes vashordókat, lehet nagyobb is. Borbély gépjavító, Hatvan. 5924

Leszerelés alatt levő nagy gőzmalomból különféle hengerszékek, hámozógépek, síkszíták, Reformok, serlegfelvonók, közlőművek stb. nagyon kedvező árak mellett azonnali szállításra eladatnak. Tekintse meg új gépraktáraimat: Budapest, XIII., Lehel-u. 64. szám alatt. Kendoff Antal gépészmérnök. Telefon: 298-036 2129

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácáfolt. Bizony, a jó bornak is csak akkor van kelete, ha azt megfelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a leghatalmasabb államok is a reklámhoz kénytelenek fordulni! — A rádión **hirdetik** céljaikat, elveiket és igazságaikat. — Ön se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtik, vagy észre sem veszik. — Azért: **Hirdessen a Magyar Molnárok Lapjában!**

Kiárusítás:
21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Barnaszéngenerátorok
szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: **Bartkó** György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Zsákcsúzda kapható. Kemény Manó, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/z

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Új mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK
repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése
Lakos és Székely gépgyár Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.
Új berendezések gyártása és hegesztő oktatómühely.

Néma gyermeknek anyja sem érti a szavát. Adja fel hirdetését, ezrek olvassák szándékát.

Készíti és forgalomba hozza
JORDÁN VIKTOR, KÁL

CSIZMAZIA LAJOS:
A Malomipar Technológiája
c. könyv
kapható lapunk Kiadóhivatalában.
Ára P 5.—

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

SZERSZÁMOK,
tartalék gprészek, szíjak, különböző műszaki vas- s faanyagok kiárusítása
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

1. **Vámfeljegyzési vagy Vámcserekönyv**
kis és nagy alakban. Ára darabonként P 4.—
2. **Vámdarálási könyv**
Ára darabonként P 2.—
3. **Gabonaraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
4. **Őrleményraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
5. **Orlési (malter-) könyv**
Ára darabonként P 2.—
6. **Pénztárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
7. **Folyószámlakönyv**
Ára darabonként P 2.—
8. **Tárolási könyv**
Ára darabonként P 2.—
9. **Idegenkereskedelmi őrlés könyve** Ára darabonként P 2.—
10. **Őrletgyüjtő-könyv**
Ára darabonként P 2.—
11. **Alkalmazottak nyilvántartási és szabadság-könyve**
(a 3000. sz. rendeletnek megfelelően). P 3.20
12. **Zsákbárca**
külön a gabonához (sárga) és külön az őrleményhez (rózsaszín) 500 darabonként P 1.—
13. **Munkarend-nyomtatvány**
(3 db) és egy kérvényminta összesen P 1.20
14. Az egységes vámolási könyvhöz szükséges pontos méretű **alátétlap** kemény, préselt anyagból
Ára darabonként 40 fillér

Kapható a
MAGYAR MOLNÁROK LAPJA
KIADÓHIVATALÁBAN
Budapest, V., Katona József-utca 14. sz.
Telefon: 118—489.
Postatakarékpénztári csekkszám: 11.450.

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű
Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.
Új és gyárilag javított malomgépek:
Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztítógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szívó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állókövés daráló, Kühne, 400 mm.
Állókövés daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os kövekkel.
Reform daratisztítógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztítógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztítógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszíták minden **méretben raktárról.**
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsőrlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm es hengerekhez
Kreisler Malomberendező Vállalat K. f. t.,
Budapest, XIII., Fóthi-út 18. (Váci-út mellett).
Telefon: 291—691.

Bordás fütőtestek, radiatorok,
sprinklerberendezés és alkatrészek, közlőművek, szijtárcsák minden méretben kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Műőrlő- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készít
Gabonahámozók bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

A valódi svájci
SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált
A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyilások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABIRK A. G.
THAL (Schweiz)

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, tésü, kules, doboz, bőrtok állandóan raktáron.
ÓR- és AUTÓÓRÁK,
valamint kilométerlelzők szakjavító műhelye
SCHWARCZ ELEMÉR
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

DESSER „Rentabel" hámozóköpeny darálókő
az egész világon vezet
Vezérképviselet:
GERLACH JENŐ, BUDAPEST,
III, Bécsi-út 112. Telefon: 162-265. sz.

Hűtőberendezések és jéggyárak
létesítése a legjövedelmezőbb melléküzeme a malmoknak
KÉRJEN AJÁNLATOT:
WERTHEIM GÉPGYÁR
HŰTŐOSZTÁLYÁTÓL
Budapest, VI., Lehel-utca 12

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapítási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 16. 46. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FELÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FELÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Búcsúszó.

Közel egy éve már annak, hogy e lap ugyanezen hasábján elmondtam a lap olvasóihoz intézett beköszöntőmet „szerkesztői üdvözletemet" — vázolva abban a szerkesztésemben megindított új malomipari szaksajtó munkaprogramját.

Azóta, egy rövid — de nehéz— esztendő alatt épült meg a magyar malomiparnak ezen egyik legerősebb védőbástyája: az új független magyar malomipari szaklap, amely jóbarátként rendszeresen látogat el minden héten a malomipar művelőinek ezreihez, meghozva előfizetőinek mindazt, az iparban nélkülözhetetlen tájékozódási lehetőséget, amely nélkül ma már egyetlen öntudatos malomipari dolgozó lény sem élheti a komoly felelősségteljes üzem-gazdasági, termelői életét.

Amint nem remélt arányokban sorakozott fel a magyar molnárság ezen új malomipari szaksajtó mellett már a lap megindulásának első perceiben, ugyanúgy egy rövid esztendő multán pedig már ezrekre menő előfizetői tábor folyton növekvő létszáma hirdeti a szaklap szükségességét, s bizonyítja azt, hogy a szerkesztésemben indult lap be is töltötte azt a hivatását, amelyre programjában vállalkozott.

Ez a szaklap rövid egy év alatt hódította meg a magyar molnárság ezreit, de ugyanennyi idő alatt a magyar molnár ipar is meghódította a szaklapot, olyannyira, hogy ez a lap már elválaszthatatlanul a molnárságé — annak erőssége — amelyen keresztül mindenkor hallatni tudja szavát az egyetemes malomipari célkitűzések érdekében.

Ma, amikor az egyetemes malomipar szolgálatába állított ezen szaklap már nélkülözni tudja a kezdeményező erőknek a szerkesztésben kifejtett további közvetlen közreműködését, ezt az őrhelyet egy újabb — de ezután is a malomipar érdekeiért küzdő „malmi poszt"-tal cserélem fel, ahol a kezdeményező erők összefogásának még fokozottabb szüksége mutatkozik.

Bucsuzom tehát a lap i. t. olvasóközönségétől s örömmel tölt el az a tudat, hogy a malomipar e bátor szócsövének megalapításában való szerkesztői részvételemmel a magyar molnárságnak jó kartársi szolgálatot teljesíthettem.

Ha a felelős szerkesztői tisztségemtől való megválásom folytán a lap célkitüzéseinek megvalósítása új szerkesztő feladat-körébe is kerül, a molnáripar védelmét célzó törekvések iránya változatlan marad s ezért minden reménye meg van arra, hogy a sajtó hatalmával a magyar molnárság életerejét kiegészítve, méltó helyen illeszkedhessék be az új magyar Jövendőbe.

Tóth István
malomigazgató.
volt felelős szerkesztő.

Az egységes érdekképviselet tárgyalása az iparügyi minisztériumban.

Az Országos Malomszövetség kezdeményezése folytán széleskörü értekezlet volt f. hó 13.-án az iparügyi minisztériumban, dr. vitéz Guóthfalvy Dorner Zoltán miniszteri tanácsos elnöklete alatt. Az iparügyi minisztérium részéről jelen voltak még dr. Kocsondy Gyula miniszteri titkár, Fráter György műszaki főtanácsos, dr. Olty Vilmos miniszteri s. titkár, a pénzügyminisztériumot dr. Szmertnik Imre min. titkár, a földmívelésügyi minisztériumot dr. Karácsonyi László kir. vegyész képviselték. Teljes létszámmal felvonultak a malomipari érdekképviseletek is. A Vidéki Középmalmok Exportegyesületét dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő, elnök és dr. Karácson Jenő főtitkár képviselte, az Országos Malomszövetséget Nyiri István országgyűlési képviselő, társelnök és Illés Sándor főtitkár, a Fővárosi Malomegyesületet dr. Marschall Ferenc ny. miniszter, a Fővárosi Malomegyesület elnöke és ifj. Schmidt Richárd malomtulajdonos, a Magyarországi Exportmalmok Szindikátusát dr. báró Mirbach Antal elnök és Somogyi Béla titkár képviselték. Képviselve volt még a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, dr. Bangha Béla iparkamarai titkár személyében.

Dr. Guóthfalvy Dorner Zoltán közölte az értekezlet résztvevőivel, hogy a minisztérium a maga részéről örömmel látja a malomipari érdekképviseletek együttműködését, a mai viszonyokat nem tartja azonban arra alkalmasnak, hogy a kötelező és egységes érdekképviselet, kormányhatósági közbelépéssel megalakíttassék. Mint mondotta, *arra kell törekedni minden érdekképviseletnek, hogy olyan legyen az érdekképviselet működése, ahova nem presszióval, hanem szív szerint önként megy mindenki.*

Az iparügyi minisztérium tudomást szerzett arról, hogy a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete és a Fővárosi Malomegyesület már megalakították a közös ügyek intézésére egy úgynevezett munkabizottságot és reméli, hogy ez a munkabizottság, mely a maga körébe vonná az összes malomipari tényezőket, megfelelő alapot nyujtana az együttműködés további fejlesztésére.

Dr. Guóthfalvy Dorner Zoltán megnyitó beszédéhez elsőnek Marschall Ferenc ny. miniszter szólt hozzá, aki hasonlóképen kijelentette, hogy az együttműködést rendkivül fontosnak és hasznosnak tartja, s erre a kezdeményező lépéseket a VIKE és a Fővárosi Malomegyesület már meg is tette. A maga részéről nem látja akadályát annak, hogy a munkabizottság kibővítése megtörténjen.

Dr. vitéz Miskolczy Hugó, a Vidéki Középmalmok Exportegyesületének elnöke, a munkabizottság működésével kapcsolatosan fontosnak tartja, hogy a munkabizottság területe konkrét megállapítást nyerjen, éppen a surlódások elkerülése céljából. A maga részéről kész a malomipari együttműködés érdekét szolgálni, a vezetése alatt álló egyesület excluziv különállásának feltétlen fenntartása mellett.

Az Országos Malomszövetség képviseletében Illés Sándor főtitkár szólalt fel, azt igyekezvén bizonyítani, hogy éppen a mai idők tennék szükségessé az egységes és kötelező érdekképviselet megalakítását. Kijelentette, hogy az Országos Malomszövetség örömmel venne részt az ú. n. munkabizottságban, ha oda meghivást kap.

A felszólalások után dr. Guóthfalvy Dorner Zoltán elnök összefoglalta az értekezlet eredményét, s kérte az érdekképviseleteket, hogy január hó 15.-ig tegyenek megfelelő előterjesztést az iparügyi minisztériumnak, mely előterjesztésben az együttműködésre (de nem egységes érdekképviseletre) vonatkozó javaslataikat foglalják irásba.

Biztosította a malomipari érdekképviseleteket arról, hogy az iparügyi minisztérium továbbra is megértéssel és szeretettel fog foglalkozni ennek a fontos iparágnak a kérdéseivel, amint azt eddig is tette. Rámutatott arra, hogy az iparügyi minisztérium az elmult évben megoldotta a Molinum-kérdést, s ezzel kapcsolatba hozta a malomipari zártszámot. Nagy rendezés történt a cseretelep kérdésben és most van folyamatban a csuvározási ügyek általános rendezése.

Azzal a reménnyel zárta be az értekezletet, hogy a kivánt cél, a malomipari érdekképviseletek együttműködésének a megteremtéséhez, megtörténtek a kezdeményező lépések.

A „Futura" a második decenniumban.

Nagyarányú fejlődése, példátlan forgalma számokban és adatokban.

A közgyűlés három új igazgatósági tagot választott.

Futura elérkezett alapításának XX. évéhez. Húsz esztendő előtt, amikor megalapították, romok között álltunk. A romok eltemetéssel fenyegették mindazt, ami nekünk drága volt, ami egyet jelentett a magyar élettel, a magyar gondolkodással, a magyar érvényesüléssel. Közgazdasági életünk hajója egy viharvert tengeren hányódott, körülvéve azelőtt soha nem sejtett rémekkel, veszedelmekkel és zátonyokkal. Nemcsak politikailag, gazdaságilag is meg akartak fojtani bennünket ellenségeink. Mezőgazdaságunk helyzete kétségbeejtő, pénzügyünk reménytelen, közgazdaságunk ziláltsága egész közéletünkre lenyügöző, bénító hatással volt.

Hogy ma már toronymagasságból tekintünk le az akkori helyzet mélységére, abban a Futurának óriási szerep és hatalmas rész jutott. Mezőgazdasági termelésünk értékesítésének, szervezettségének, de magának a mezőgazdasági termelésünk céltudatos fejlesztésének s bizonyos mértékben irányításának alapjait, lehetőségeit és sikereit kétségtelenül a Futura működése adta meg.

Ez a működés túlzás nélkül korszakalkotó és uttörő volt. Uj irányt szabott nemzetgazdasági célkitüzéseinknek és szilárdan jelölte ki azt az utat, melyet a közel jövőben is követni kell. Nehéz viszonyok között nemcsak megtartotta, hanem példátlan mértékben fejesztette gazdasági erőforrásaik kihasználásának lehetőségeit, rendjét és eredményeit. Működésére jogos büszkeséggel tekinthet mindenki, aki munkájával, tudásával, leleményességével és nem utolsó sorban lelkesedésével hozzájárult az eredményekhez.

A közgyülésről az igazgatóság a következő jelentést adta közre:

A „Futura" a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága november 27-én tartotta meg XX. évi rendes közgyülését, amelyen *Térffy* Béla ny. miniszter elnökölt. A közgyülés letárgyalta az igazgatóság összefoglaló évi jelentését, amelyet *vitéz Darányi* Béla dr. miniszteri tanácsos, a Futura alelnök-vezérigazgatója részletesen ismertetett és *beszámolt az intézet nagyarányu, állandóan fejlődő tevékenységéről.*

Az átlagot 6 millió métermázsával meghaladó 1938. évi magyar búzatermés értékesítése és a kormány által megállapított hivatalos búzaáraknak gyakorlati érvényesítése az intézetnek az egész országot átfogó bevásárló szerzetét hatalmas feladat elé állította. Ezt a feladatot az intézet általános megelégedésre oldotta meg. *A búzafelesleg túlnyomó részének Olasz- és Németország, valamint Svájc felé irányuló exportját a Futura bonyolította le.* Ezzel kapcsolatosan a Futura az 1938/39. gazdasági év első három hónapjában 70.000 waggon búzát vett át és fizetett ki.

A Futura az elmult gazdasági évben is biztosította és a *juhtartó gazdák érdekében hathatósan ellenőrizte az ország gyapjutermésének legjobb áron való értékesítését, lebonyolította a napraforgómagtermés összegyüjtését* és a feldolgozó üzemek között való szétosztását. Az intézet *magosztálya* nemcsak a környező államokba, hanem az úgynevezett nemes devizát jelentő piacokra is jelentős mágkivitelt bonyolított le, mig az *olajmag-osztály* hathatósan működik közre az ország fokozottabb önellátását célzó kormányprogramm gyakorlati megvalósításánál.

Dr. Schandl Károly m. kir. titkos tanácsos az intézet *részvényeseinek nevében az intézet vezetőségé-*

nek, valamint a tisztviselői karnak elismerését és köszönetét fejezte ki eredményes működésükért.

A közgyűlés a mérleg szerint mutatkozó *405.152.86* pengő tiszta nyereségből az előző évekhez hasonlóan az 1938/39. üzleti évre is *5% osztalékot állapitott meg, az Elismert Vállalati Nyugdijpénztárnak 50.00.— P, az Ipolyi-Keller Gyula tisztviselői betegsegélyző alapnak pedig 35.000.— pengő adományt szavazott meg,* mig az alapszabályszerű juttatásokon túl fennmaradó összeget a jövő év számlájára vitte át.

A *Futura* érdekeltségéhez tartozó *„Nostra" Általános Áruközraktárak és Kereskedelmi Rt.*, úgyszintén az intézet irányitása alatt álló *Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete* és az *Olajmag Értékesitő Szövetkezet* ugyancsak igen kedvező üzleti eredményt élt el és megfelelő osztalékot fizettek.

A közgyülés *dr. Árkay* Ferenc kereskedelemügyi miniszteri osztályfőnököt, *dr. Bárányos* Károly földmivelésügyi miniszteri tanácsost és *Vay* László báró, magyar királyi titkos tanácsost az igazgatóság tagjaivá választotta. Az elnök egyuttal tájékoztatta a közgyülést, hogy a *november 15-én tartott igazgatósági ülés az intézet érdemes tisztviselői közül a következőket nevezte ki: dr. Knothy* Viktor h. igazgatót *igazgatóvá, báró dr. Gudenus* Imre cégvezetőt *h. igazgatóvá, dr. Leyrer* Lőrinc Sebestyén cégvezetőt *h. igazgatóvá, Éber* Tihamér, *Gál* József, *Pataki* Ödön és *Riedl* Géza osztályfőnököket cégvezetőkké, *Bottka* László, *Horváth* Gyula és *dr. Pogány* F. Béla h. osztályfőnököket *osztályfőnökökké, dr. Kovács* János és *Mallász* Elemér főtisztviselőket *osztályfőnökké, dr. Loycell Endre revizort főrevizorrá,* ezenkivül jelentős számu tisztviselőt előlépéssel jutalmazott.

A közgyülést követően a *Futurának* az egyes mezőgazdasági kamarák körzeti beosztása alapján megszervezett és a visszacsatolt területek képviselőivel is kiegészitett hat *gazda-választmánya. Máriássy* Mihály földbirtokos, országgyülési képviselő, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elnökének elnöklete alatt *együttes ülést tartott,* amelyen többek között *Gesztelyi Nagy* László, *S. Bálint* György, *Kóder* Frigyes, *vitéz Kertész* János, *gróf Szapáry* Gyula választmányi tagok szólaltak fel, értékes fejtegetéseikben *rámutatva a Futura és a gazdatársadalom szoros kapcsolataira és az együttműködés kedvező eredményeire.*

Nincsen kínálat a maximált árú rozsban.

A rozs a termésév első hónapjában a tőzsde legelhanyagoltabb cikke volt. Csak akkor irányult rá a közfigyelem, amikor árát maximálták. A figyelem fokozódott, amikor a tengeri árát szabaddá tették, ugyanakkor pedig a zsir és a szalonna árát megmaximálták. A tengeri és rozs közötti árkülönbözet ugyanis a szeszfőzés lukrativitása szempontjából a rozs használata mellett döntött és a szeszgyárak minden kapható rozskészletet felvásároltak. Minthogy pedig azonkivül a gazdaközönség már előzőleg is, azóta is a rozsot takarmányozási célra fordítja, a kínálat a minimumra csökkent és a rozspiac forgalma a legszükebb keretek között mozog. Még a rozs legfőbb termelőhelyén, Szabolcsban sincs egyáltalában semmi kínálat sem. Pedig még a dunántúli gazdaságok is erősen keresik a rozsot a cselédség kommenciójára. Hozzájárul a kínálat megszüntéhez az is, hogy az ország második legfontosabb rozstermelő vidékén, Pestmegyében a rozstermelés jóval a közepesen alól, kifejezetten gyenge maradt.

A helyzetet leginkább a Nyirség rozsmalmai sinylik meg. Egyrészt, mert rozsban a vámőrlés is megesappant, másrészt, mert nem tudnak nyersanyaghoz jutni s malmaikat foglalkoztani. Minden igyekezetük ugyanis, hogy őrlésre rozsot szerezzenek, meghiusul, mert a gazdaközönség a rozsot visszatartja. Pedig a vevők a termelőknek mindenféle rejtett kedvezményeket nyujtanak. Egyik ilyen rejtett árkedvezmény az, hogy a rozsot januári szállitásra, tehát a decemberinél magasabb áron veszik meg, de vételárát még tegnap kifizetik. Igy sem lehet azonban már rozsot szerezni.

A Magyar Molnárok Lapja falinaptára.

A malomipari szaksajtó régi hagyományait követve a szaklap díszesen kiállított és könnyen olvasható betűkkel nyomtatott falinaptárat csatol karácsonyi számához, hogy ezzel a bár szerény, de jó szivvel adott ujévi ajándékkal is alkalmat adjon olvasóinak arra, hogy a Magyar Molnárok Lapját az egész esztendőn keresztül szemük előtt láthassák. Amiként a szaklap is az egész esztendő minden napjának minden órájában állandóan az ő kedves előfizetőit látja lelki szemei előtt és szakadatlanul azon munkálkodik, hogy minden ténykedése, minden betűje előfizetőinek és az egész magyar molnáriparnak javára váljék.

„NOVOREX" bőrszíj
a tökéletes hajtószíj
nagy szakító szilárdságu, majdnem nyulásmentes, hajlékony, viz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZŐL" folyékony szijkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR
MARCALI, (Somogymegye). — Alapitva 1850

Magyar molnáriskolát!

Nádas László felsőipariskolai tanár előadása.

A Magyar Molnárcéh december 4.-i előadásán „A magyar molnáriskola kérdése" cimén Nádas László gépészmérnök, felsőipariskolai tanár előadást tartott, melyet — helyszüke miatt sajnos — csak kivonatosan tudunk közölni:

A Magyar Molnáriskola gondolata ott él minden malomiparral foglalkozó ember lelke mélyén. A magyar malomipar az utóbbi évtizedekben sulyos válságot él át. Az ebből való kivezető utak között ott szerepel a *jobb felkészültség,* az ipar *jobb és olcsóbb termelésének feladata* és ennek leendő ápolója, létrehozója, a *Magyar Molnáriskola.*

A jobb időkben halogattuk ezt a kérdést. A nyugati államok régen megvalósitották az eziránytú iskolákat, csak *Magyarországnak nincs molnáriskolája.*

A Magyar Molnárcéh alapszabályai feladatul tüzték ki ezen iskola megvalósitását.

Ismertette az előadó a külföldi molnáriskolák működését, majd a magyar molnáriskolával kapcsolatban feltette az alapvető kérdéseket:

1. *Szükséges-e?* 2. *Benépesithető-e?* 3. *Van-e anyagi fedezet hozzá?* 4. *Milyen legyen a Magyar Molnáriskola?*

Szükségességét legjobban igazolja, hogy a legkülönbözőbb helyekről felmerül a kérdés: *miért nincs molnáriskolánk?*

A molnáriskola a *malomgépgyártás* érdeke is. Az iskola egy bevált rendszernek, oktatás révén a legjobb ajánlója lehet. Minél több molnárember kapcsolódik a magyar molnáriskolához, annál többen fogják ismerni és keresni a magyar gépeket.

A szükségességnél nem lehet érzéketlenül elmenni a molnárcsaládok panaszai mellett sem. Egy igen kiváló főmolnár panaszolta, hogy nem tud gyermekének kimondottan malomipari szakirányú nevelést adni, mert Magyarországon ilyen iskola *nincs és a külföldi iskolák látogatása havi 200—250 pengőbe kerül,* amit ő fizetéséből kiszakitani nem tud.

Miért kell a szakemberekre kerülő úton, önképzés nehéz munkájával, tanfolyamokkal, sok évi gyakorlattal megszerezni azt az alapismeretet, amelylyel el kellett volna indulniok és amelynek birtokában több eredményt tudtak volna felmutatni?

Miért kell a pengőt általános tudásért kivinni az országból, — amikor annak szükséges mértékét itt bőven megkaphatják a tanulnivágyók?

Az iskolamalommal ellátott molnáriskolára szükség van továbbá azért is, mert *sok malomipari feladat* helyes megoldása tisztázásra szorul.

Vitás tudományos kérdések tisztázására csak egy *pártatlan, a tudományosságot mindenek felett szemmeltartó jó szakemberekkel rendelkező intézmény hivatott.* Még pedig olyan intézmény, amely a kérdéseket nem csak az elmélet síkján, hanem a mindennapi viszonyok között az iskolamalomban is vizsgálat, megfigyelés tárgyává teszi.

*

A budapesti *malomipari tanfolyamokra* mindig sokkal többen jelentkeznek, mint amennyi általában felvehető. Egész biztosan a többet nyujtó iskolába *számosan jelentkeznének.*

Ha minden nagyobb malom minden 30 évben küld egy hallgatót a molnáriskolába, — akkor is kb. *80 tanulóval kellene számolni egy 3 évfolyamú molnáriskola esetén is.*

Ehhez járul még a külföld érdeklődése is — *amit nem szabad kizártnak venni.*

*

Annyi pénzt, amivel a kérdés megoldásába belekezdhetünk elő lehet teremteni.

A Magyar Molnáriskola létesitése céljaira különféle helyeken vannak komoly összegek. A magyar ifjuságnak gyakorlati pályák felé való terelése kormányprogramm. Ha tehát a magyar molnártársadalom *egyakarattal kéri egy ilyen közérdekü intézmény felállitását, az elől az illető szakminiszter nem zárkózhatik el.*

A magyar molnárságon mulik és itt a molnárság egyik legkomolyabb tudományos társaságára a *Magyar Molnárcéh* tagjaira gondolok elsősorban, hogy tud-e olyan *leegyszerüsitett, de a jövőt magában rejtő tervezetet nyujtani,* amely felett nem lehet azzal a szóval egyszerüen ítélkezni, hogy megvalósithatatlan. Ha igen, úgy a Magyar Molnáriskola megalakulására *komoly remény van.*

*

A körülmények most nem engedik meg az önálló Magyar Molnáriskolát. A legtanácsosabb egy *átmeneti időt* közbeiktatni. Itt két járható utat jelölhetek meg. Az első: belekapcsolódás a *budapesti felsőipariskola* szakosztályaiba. A második megoldás: a budapesti felsőipariskola keretében *egyéves malomipari tanfolyam kellő előgyakorlattal és végén mestervizsgával.*

Az első esetben négy középiskolával rendelkező ifjú egy évi malmi vagy malomgépgyári gyakorlat után jelentkezne a felsőipariskola malomipari szakosztályába. Itt *hároméves kiképzést* nyerne.

Anyagiak szempontjából sok megtakarítást jelentene, mert a fontosabb gépészeti alapismereteket, közismereti tárgyakat a gépészhallgatókhoz hasonlóan látogathatná. Uj költségtöbbletet csak a laboratóriumi gyakorlat és a kimondottan szaktárgyak ellátása jelntene. Itt is volna megtakarítási lehetőség, ha mint a malomipari tanfolyamon gyakoroljuk, *a m. kir. Gabona- és Lisztkisérleti Állomással* történne az együttmüködés.

Komoly kérdés csak a *kisérleti malom* megoldása. Ennek megoldása több időt igényel és mint más külföldi iskoláknál látható, ezt a kérdést is lehet átmenetileg jól megoldani. Itt az iparnak kellene csekély áldozatot hozni, mégpedig azt, hogy a kisérleti malom felépitéséig *minden hónapban más-más malomban* tartaná az iskola gyakorlatait, a malomüzem zavarása nélkül az iskola malomfőnöke és főmolnárja felügyeletével. Jóindulat mellett ez megoldható és kölcsönös értéknyereséggel zárulhat. Itt a magánvállalatokon kívül komolyan számitani lehet a *katonai malomra is,* mint állami intézményre, a sütődei gyakorlatnál pedig a *székesfővárosi kenyérgyárra.*

Az iskola érettségi jellegü végzettséget igazolna. A szakma üzésére jogot adna. A hallgató cime *malomipari tiszt* volna. Azon hallgatónak pedig, aki az iskola elvégzése után 2 évi gyakorlatot igazol és az iskola előadó ülésének keretében elismert szakelőadást tart, annak az iskola *molnármesteri oklevelet* adna ki.

Ezen szakosztály mellett természetesen *tanfolyamok* is működnének és munkálnák a kevesebb pénzzel és idővel rendelkező molnárság előrehaladását.

Amennyiben igy nem valósitható meg, úgy nem marad más hátra, mint az *egyéves malomipari tanfolyam.*

Ebben az esetben erre csak felszabadult molnársegédek volnának felvehetők, kivéve magasabb müszaki képzettséggel rendelkező egyéneket, ahol az egyéves malomipari gyakorlat is elegendő volna.

Az egyéves tanfolyam anyaga azonos volna nagyjában a mostani malomipari tanfolyammal, csak egyes szaktárgyakat bővebben tárgyalnának. A laboratóriumi gyakorlatok bővebbek lennének. A malmi gyakorlatokat is az előbbi formában vennénk fel. Azonkivül az otthoni tanulásra is engednénk időt, amit a mostani tanfolyamoknál csak az éjszakából tud a molnár kiszakitani.

A tanfolyam *mestervizsgával* végződnék.

Jöjjön mindenki talpraesett gondolataival — mondotta végül *Nádas* László. Gyüjtsük össze mindazokat, akik e kérdéssel foglalkoznak és tegyünk együttes komoly lépést az iskola megvalósulása érdekében.

Javasolja, hogy a Magyar Molnáriskola kérdésével foglalkozók bevonásával tartson a Céh megbeszélő ülést. Az eredményt hozza a Céh tagjainak tudomására és az igy egységet képviselő *kérelemmel* a szakma a Céh és minden malomipari tömörülés sulyának támogatásával forduljon vele az iparügyi miniszterhez.

*

Az értékes előadást vita követte, melyben *Trapp* Vendel, *Dr. Gruzl* Ferenc kir. fővegyész, *Deák* Lajos, *vitéz Farkas* Károly, *Oszter* Sándor, *Siklósy* Gyula vettek részt.

Az ülés *határozatban mondotta ki az előkészitő bizottság kiküldését,* amely a Magyar Molnárcéh vezetőségének tesz előterjesztést, a terv mikénti keresztülvitele tekintetében.

Vajda Ödön elnök mondott végül köszönetet az előadásért és igéretet tett arra, hogy a Magyar Molnáriskola megvalósításának tervét *nem hagyja elaludni.*

Kontár darálók, express mesterlevél!

Az érdekképviseletek már éppen eleget beszéltek a jogosulatlan daráló-engedélyek miatt, sajnos a hatóságok mintha mi sem történt volna, továbbra is gyártják a malomipar igazi, ősi ellenségeit, az olcsó jánosokat. Azt hiszem elérkezett a tizenkettedik óra, hogy az érdekképviseletek végre összefogjanak és eljárjanak illetékes helyen, hogy az iparügyi miniszter által hozott rendeleteket az alsóbb hatóságok is tiszteletben tartsák.

A Főmolnárok Országos Szövetsége a jövőben a legerélyesebben fog fellépni a kontárgyártás ellen és az ügy érdekében ajánlatos, ha a sérelmes felek panaszaikat fenti szövetségnek bejelentik, hogy illetékes helyen eljárhasson.

Itt Somogyban most erősen tartja magát az a hir, hogy Vincze Pál mészáros-hentesmester, kaposvári lakos kb. 1 éve nagybajomi malom-társtulajdonos, a nyáron egyik pécsi kirándulása alkalmával mesterlevelet szerzett. Az ügy itt Somogyban nagy megbotránkozást váltott ki a molnárság köreiben, igy mielőtt Vincze Pál úton-útfélen tett dicsekedéseivel foglalkoznék, felteszem a kérdést a Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara területén működő molnár mestervizsgáztató bizottsághoz, vajjon igaz-e, hogy nevezettnek molnármesteri képesitést adott?

Már most lekivánom szögezni, hogy Vincze Pál mészáros soha életében malomban nem tanult és mielőtt a bajomi malom társtulajdonosa lett, malmot legfeljebb csak az országútról látott, amikor a borjukat a vágóhidra vitte.

Érdeklődéssel várjuk a választ, hogy igaz-e a somogyiak mende-mondája?

Vörös Gyula.

GARANTIERT ECHTE SCHWEIZER SEIDENGAZE
Marke SCHINDLER
ZÜRICH
SCHINDLER-FÉLE EREDETI SVÁJCI
SZITASELYEM
GARANTÁLT VÉDJEGY **A LEGJOBB!** **Szines szálak a szélekben**
Mindenkor friss minőségben szállitja:
Kemény Manó müszaki üzlete, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

Most már lassanként sorát ejthetjük az 1. számú pályatételre beérkezett — tehát nagyobb terjedelmű — pályamunkák közlésének is. Minthogy azonban a szaklap terjedelmére vonatkozó korlátozások tovább is változatlanul fennállanak, a rendelkezésünkre álló hellyel ezután is, sőt még fokozottabb mértékben takarékoskodnunk kell, hogy az aktuális és sürgős, minden molnárt és malmot egyaránt érdeklő közlemények és hírek ki ne maradjanak. — Ezért már most bejelentjük a tisztelt pályázó kartársaknak, hogy a pályázatokat előreláthatólag csak folytatásokban tudjuk leközölni. Különösen a terjedelmeseket. Azért is a rendkívüli viszonyok a felelősek, ha egyik-másik lapszámunkban a pályaművek közlésétől teljesen el is kell tekintenünk, amit azonban a rákövetkező lapszámokban pótolni igyekszünk.

Ezúttal az 1. számú pályatételre érkezett, a közjegyzői sorsolásnál 43. sorszámot nyert **„Tanulj, hogy boldogulj"** jeligéjű pályamunkát közöljük azzal a figyelmeztetéssel, hogy van még egy „Tanulj és boldogulj" jeligéjű pályamunkánk is, mely azonban a ma közölttel nem tévesztendő össze.

A „Tanulj, hogy boldogulj" jeligés pályamű műszaki leírása:

A malom végez méterhenger hosszanként és óránként 105 kg. búzát, tehát 24 óránként maximum 473·76 q búzát; selyemátlag.

Az 1. töretre menő búza 16% nedvességtartalommal bir. Az 1. töretet egy pár 220/650 mm. hengerpár végzi; kerületi sebessége másodpercenként 4 méter, percenkénti fordulata 347, fogaskerék áttétele 1—2·5-hez, 4 rovátka centiméterenként 8% elhajlással, 25/60 fokszögű tompaszögű rovátkával, él-él ellen. Ezzel csak megroppantjuk a szemet úgy, hogy a lisztje 7-essel legyen egy minőségű. Az őrleménye rámegy egy 4·95 m² felületű szitarészre, az előszita 2-2 rámájára elosztja. A 20-as sodrony leadja a felső átmenetet. Ez megy a 2. törethengerre. A 36-os a goromba darát, a 60-as a finom darát, 7-es selyem a dercét adja le. A 7-es selyem átejtése őrlőderce.

A 2. töretet egy pár 220/650 mm. henger végzi; kerületi sebessége mp.-ként 4 méter (az 1. és 2. törethengereknek azért van ilyen magas fordulatszámuk, mert rövidek a hengerek és ez a sebességel van behozva) percenkénti fordulata 347, fogaskerék áttétele 1—2·5-hez, 4½ rovátka, centiméterenként 8% elhajlással, 25/60 fokszögű hegyesszögű rovátkával, él-él ellen. Ezzel úgy őrölünk, hogy a finomdarája az 5. töret finom darájával egyminőségű legyen. Az őrleménye egy 4·95 m² felületű szitarészre megy. A 22-es sodronyszövet adja a felső átmenetet. Ez a 3. töretre megy; 40-es a goromba darát, 60-as a finom darát, 7-es selyem a dercét adja le. A 7-es selyem átejtése őrlőderce.

A 3. töretet egy pár 1250 mm. hengerpár végzi; ker. sebessége mp.-ként 3·50 méter, percenkénti fordulatszáma 304, fogasker. dif. 1—2·5-hez, 5 rov. cm.-ként 25/65 fokszögü, hegyesszögü rovátkával, 10% elhajlással, él-él ellen. Ezt a hengert úgy fogatjuk, hogy a darái a legszebb kivonat darák legyenek; őrleménye egy 13·31 m² felületü szitarészre megy. A 24-es sodronyszövet leadja a felső átmenetet; ez a 4. töretre megy; 42-es a goromba darát, 60-as a finom darát, 7-es selyem a dercét adja le. A 7-es selyem átesése őrlőderce.

A 4. töretet egy pár 220/1250 mm. hengerpár végzi. Ker. sebessége mp.-ként 3·50 méter, percenkénti ford. 304, fogaskerék dif. 1—2·5-hez, 5½ rov. cm.-ként, 25/65 fokszögű, hegyesszögü rovátkával, 10% elhajlással, él-él ellen. Ezzel úgy fogatunk, hogy a darái még jó kivonat-darák legyenek. Őrleménye egy 6·44 m² felületü szitarészre megy. A 26-os sodronyszövet leadja a felső átmenetet; ez az 5. töretre megy; 42-es a goromba darát, 6.os a finom darát, 7-es selyem a dercét adja le. A 7-es selyem átesése őrlőderce.

Az 5. töretet egy pár 250/1000 mm. hengerpár végzi; ker. seb. mp.-ként 3·50 m., percenkénti ford. 267, fogaskerék diff. 1—2·5-hez; 6 rovátka centiméterenként, 25/65 fokszögű, hegyesszögü rovátkával, 12% elhajlással, él-él ellen. Ezzel úgy őrölünk, hogy a finom darája még elég jó minőségü legyen. Őrleménye egy 6·65 m² felületü szitarészre megy. A 28-as sodronyszövet leadja a felső átmenetet. Ez a 6-ik töretre megy, 40-es a goromba darát, 60-as a finom darát, 7-es selyem a dercét adja le. A 7-es selyem átejtése őrlőderce.

A 6. töretet egy pár 250/1000 mm. hengerpár végzi; ker. seb. mp.-ként 3·20 m., percenkénti ford. 267, fogaskerék diff. 1—2·5-hez, 7 rovátka centiméterenként, 30/65 fokszögü, hegyesszögü rovátkával, 12% elhajlással, hát-él ellen. Ezt a hengert úgy fogatjuk, hogy a finomdaráját még tisztítani lehessen. Őrleménye egy 6·65 m² felületü szitarészre megy. A 30-as sodronyszövet leadja a felső átmenetet; ez a 7. töretre megy, 42-es a goromba darát. Ez szintén a 7. töretre megy. A 60-as a finom darát, 7-es selyem a dercét. A 7-es selyem átesése őrlőderce.

A 7. töretet egy pár 250/1000 mm. hengerpár végzi; ker. seb. mp.-ként 3·20 m., percenkénti ford. 244, fogaskerék diff. 1—3-hoz, 8 rovátka centiméterenként, 35/65 fokszögü, tompaszögü (mert itt már nem dolgozunk darára) rovátkával, 14% elhajlással, hát-él ellen. Ezt a hengert egy kicsit már megfogatjuk, de csak úgy, hogy a lisztje ne legyen túl rossz. Őrleménye egy 6·65 m² felületü szitarészre megy. A 34-es és 60-as sodronyszövetek átmenetei a 8. töretre, 8-as átmenete az 5. derce hengerre, átesése a 6. derce hengerre megy.

A 8. töretet egy pár 250/1000 mm. hengerpár végzi; ker. seb. mp.-ként 3·20 m., percenkénti ford. 244, fogaskerék diff. 1—3-hoz, 9 rovátka cm.-ként, 35/65 fokszögü, tompaszögü rovátkával, 16% elhajlással, hát-él ellen. Ezt a hengert már úgy fogatjuk meg, hogy az alsó átmenete dercementes legyen. Őrleménye egy 6·65 m² felületü szitarészre megy. Alsó és felső átmenete a korpa kőjáratra, 8-as átesése 7. dercehengerre megy. A töretés ezzel be van fejezve. Az 1—2—3—4. töretekhez nem kell horzsoló; az 5—6. töretekhez fa és a 7—8. töretekhez gyökérkefét használunk hengertisztításra.

Daratisztítás: A 3. töret goromba daráját egy 500 mm. gép tisztítja; átmenete éles, kissé korpás szemcsékkel, átesés üres szemcsés. A 4. töret goromba daráját egy 500 mm. gép tisztítja. Átmenete éles korpásabb; átesése üres korpás. A 3. töret finom daráját egy 400 mm. széles gép tisztítja. Átmenete éles, kissé gyenge minőségü; átcsapata puha és világos szinü. A 4. töret finom daráját egy 400 mm. széles gép tisztítja; átmenete és átcsapata ugyanaz mint az előbbi. A kivonatdarák átmenetéből egy 450 mm.-es gép tisztít. A 0ggg. átmenete és átcsapata szép fehér, éles és jóminőségü. A 3—4. töretek dercéit egy 340 mm. gép tisztítja; átmenete a 2. dercehenger átmenetével egy minőségü; átcsapata puha és jó minőségü. Az 1—2—5—6. töretek dercéit egy 340 mm. gép tisztítja; átmenete éles, kissé gyenge; átcsapata puha és szintén gyenge. A 2. töret goromba daráját egy 340 mm. gép tisztítja; átmenete éles, de gyenge minőségü; átcsapata korparészecskés. A 2—5. töretek finom daráit egy 340 mm. gép tisztítja; átmenete kissé éles, gyenge minőségü; átcsapata puha és gyenge min. Az 5. töret goromba darát egy 300 mm. gép tisztítja. Átmenete üres korpás, átcsapata rossz. Az 1—6. töretek finom daráit egy 300 mm. gép tisztítja; átmenete és átcsapata üres és rossz. 2% c darát a 3. töret goromba daratisztító 2. ráma 34-es feléről vesszük; ha több kell, ugyane ráma 36-os felét és a 4. töret goromba daratisztító 2. 38-as rámáját is hozzá vezetjük. Ez kitesz 10%-ot.

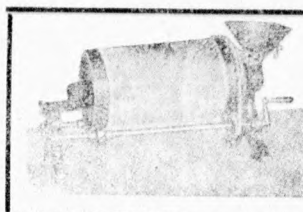

MINTÁZÓ TRIŐR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. **KEMÉNY MANÓ.** BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

Daraőrlés: A 3—4. töret goromba kivonat daráit egy pár 250/1000 mm. hengerpár végzi. Ker. seb. mp.-ként 3·20 m., percenkénti ford. 244, diff. 2 : 3-hoz. Őrleménye egy 7·13 m² felületü szitarészre megy. A kivonat finom dara őrlést egy 250/1000 mm. hengerpár végzi; ker. seb. mp.-ként 3·20 m., percenkénti ford. 244, diff. 2—3-hoz. Őrleménye egy 7·13 m² felületü szitarészre megy; átmenete a 0ggg tisztítógépre megy. E két hengerrel úgy őrölünk, hogy minél több fogós lisztet kapjunk. A 3. és 4. daraőrlést egy-egy pár 250/700 mm. hengerpár végzi. Egy-egy 6·65 m² felületü szitarészbe dolgoznak. Ezekkel is úgy őrölünk, hogy minél több 0gg-t kapjunk. Az 5. daraőrlést egy pár 250/800 mm. hengerpár végzi; ker. seb. mp.-ként 3·20 m., percenkénti ford. 244, diff. 2—3-hoz. Ezzel a hengerrel úgy őrölünk, hogy amit a henger alól kiveszünk, az olyan legyen, mint a 7-es átesése. Őrleménye egy 5·45 m² felületü szitarészbe megy. Az első derceőrlést egy 250/800 mm. hengerpár végzi. Ker. seb. mp.-ként 3·00 méter, percenkénti ford. 229, diff. 2—3-hoz. Ezzel a hengerrel úgy őrölünk, hogy szintén a 7-es selyem átesésével legyen egy szemcsenagyságu. Őrleménye egy 5·45 m² felületü szitarészre megy. A 2. derceőrlést egy pár 290/800 mm. hengerpár végzi. Ker. seb. mp.-ként 3·00 méter, percenkénti ford. 197, diff. 2—3-hoz. Ezzel úgy őrölünk, hogy az őrleménye a 9-es selyem átesésével egyforma szemcsenagyságú legyen. Őrleménye egy 5·54 m² felületü szitarészre megy.

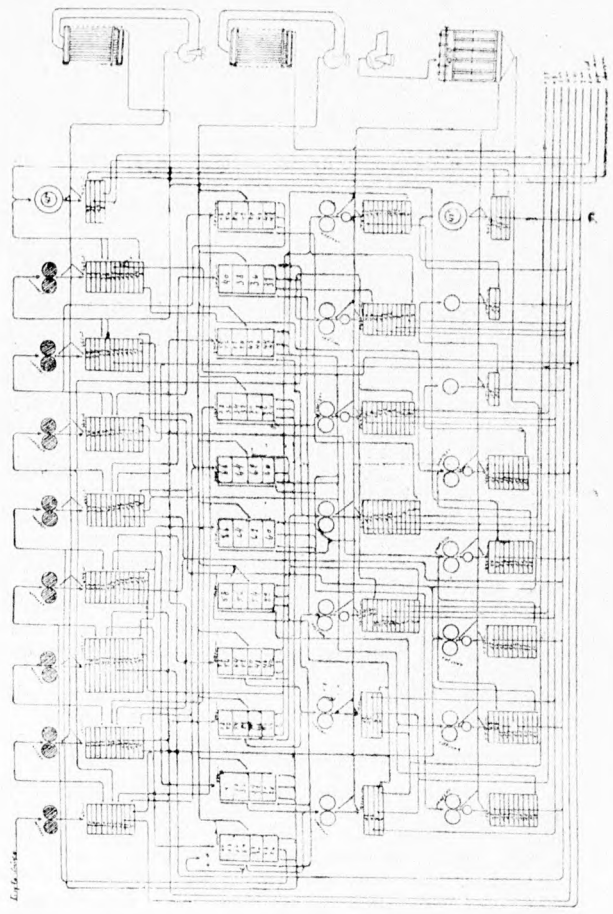

A 3. derceőrlést egy 290/800 mm. henger végzi. Ker. seb. mp.-ként 3·00 m., percenkénti ford. 197, diff. 1—1·25-hez. Ezzel úgy őrölünk, hogy az őrle-

Stabil és félstabil gőzgépek,
kazánok és alkatrészek, műhelygépek, kézi szerszámok kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ
Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

ményre a 10-es selyem átesésével egyforma szemcsenagyságú legyen. Őrleménye egy 5·54 m² felületű szitarészre megy. A 4. derceőrlést egy pár 300/800 mm. hengerpár végzi; ker. seb. 3·00 m., percenkénti ford. 191, diff. 1—1·25-höz. Ezt a hengert úgy kell fogatni, hogy az őrlemény a melegségét majdnem eléri. Őrleménye egy 5·54 m² felületű szitarészre megy.

Az 5. derceőrlést egy pár 300/800 mm. hengerpár végzi. Ker. seb. mp.-ként 3·00 m., percenkénti ford. 191, diff. 1—1·22-höz. Ezt a hengert úgy fogatjuk, hogy a kéz melegségét elérje.

A 6. derceőrlést egy pár 290/600 mm. hengerpár végzi. Ker. seb. mp.-ként 2·80 m., percenkénti ford. 185, diff. 1—1·25-höz. Ezt a hengert is úgy fogatjuk, hogy az őrlemény a kéz melegségét elérje. Őrleménye egy 4·46 m² felületű szitarészre megy.

A 7. derceőrlést egy 290/600 mm. hengerpár végzi. Ker. seb. mp.-ként 2·80 m., percenkénti ford. 185, diff. 1—1·25-höz. Ezt a hengert is úgy meg kell szorítani, hogy a kéz melegségét elérje. Őrleménye egy 4·00 m² felületű szitarészre megy; az átmenete egy tányérfelbontóra, mint őrlőgépre megy. Ez ¾ részig kihuzott súllyal dolgozik. Őrleménye egy 1·50 m² felületű szitarészre megy; átmenete egy másik tányérfölbontóra mint őrlőgépre megy; ez teljesen kihúzott súllyal dolgozik. Őrleménye egy 1·50 m² felületű szitarészre megy; átmenete a dercekőre megy. Ezt egy 42 colos kőjárat végzi. Ezzel úgy őrölünk, hogy az őrlemény a kéz melegségét elérje. Őrleménye egy 7·13 m² felületű szitarészre megy; átmenetei a 8. töret átmeneteivel együtt a barna kőjáratra mennek. Ezt egy 42 colos kőjárat végzi. Ezzel úgy őrölünk, hogy az átmenetei kész korpák lesznek. Az őrleménye egy 7·13 m² felületű szitarészre megy.

Felbontók beosztása: Verőléces felbontót kap a 3. és 5. daraőrlő és az 1., 2. és 3. dercehenger; kefés felbontót kap a 4—5. dercehenger; tányérfelbontót kap a 6—7. dercehenger és 2 drb. tányérfelbontó mint őrlőrendszer dolgozik. A töretek előszitáihoz, goromba és finom daráihoz platina sodronyszövetet használunk, hogy meg ne rozsdásodjon. A selyemszita szöveteket mind XXX használunk; először a tartósság szempontjából, másodszor, hogy a szálvastagságkülönbség zavart ne okozzon, harmadszor, hogy ne szögletes, hanem kerek lyukakat kapjunk.

Kiőrlés: zárójelben 100% tiszta búzára.

e dara	2%	(2·1%)
0gg	16 „	(16·7 „)
0g	12 „	(12·4 „)
2-ős	12 „	(12·4 „)
4-es	24 „	(24·9 „)
6-os	8 „	(8·4 „)
7-es	4 „	(4·2 „)
8-as takarmányliszt	8 „	(8·4 „)
finom korpa	6 „	(6·3 „)
korpa	4 „	(4·2 „)
hulladék	4 „	(10 „)
	100%	

Szükségesnek tartom még megemlíteni azt, hogy az 1. és 2. töret helyett kivánatos volna egy-egy 220/800 mm-es törethengert beállítani; ezzel a 3. töret munkáját hatásosan megkönnyítenénk. És a 4. töretszitát egy 7·30 m² felületű szitára kicserélni. E két alakítással elérnénk azt, hogy 2-ősig bezárólag 44% lisztet kapnánk és a töretdarák is szebbek lennének.

Legujabb rendeletek.

Anyaggazdálkodási szakbizottságok felállítása.

A m. kir. iparügyi miniszter 64.500/1939. Ip. M. számú rendeletével az ásványolajipari-, 64.600/1939. Ip. M. számú rendeletével a gumiipari-, 64.800/1939. Ip. M. számú rendeletével pedig a papirosgyártóipari és papirosfeldolgozó-ipari anyaggazdálkodás szakbizottságainak felállítása iránt intézkedik. A rendeletekben meg van állapitva a szakbizottságok hatásköre, működési területe és szervezete.

Értesüléseink szerint az összes szakbizottságok lehetőleg már jan. 1-én meg fogják kezdeni működésüket, minthogy addig előreláthatólag a mellettük működő adminisztratív irodák megszervezése is befejezést nyert. A bizottságokban a gyakorlati élet és az érdekképviseletek képviselői vesznek részt. Összesen 22 bizottság szervezése van folyamatban, melyeknek tagjait az iparügyi miniszter még ez év végéig ki fogja nevezni. Az adminisztratív irodák költségeit az érdekelt iparágak fogják viselni.

A molnáripari munkabérrendelet kiegészítése.

A m. kir. iparügyi miniszter 64.529/1939. XIII. Ip. M. szám alatt megerősítette az iletékes bizottságnak a molnáriparban az *ország egész területén* fizetendő legkisebb munkabérekre vonatkozó azon határozatait, melyeket már *szaklapunk 1939. november 25-i — 43. és 1939. december 2-i — 44. számaiban közöltünk* már szószerint s így újból való ideiktatásuk felesleges. (Budapesti Közlöny 1939. december 10-i — 279. száma.)

A községek légoltalmának megszervezése.

A m. kir. honvédelmi miniszter 88.044/eln. lgv. 1939. számú rendeletével és a 61.00/eln. lgv. 1939. H. M. sz. rendeletnek a községekre vonatkozó rendelkezései egyidejüleg hatályon kívül helyezése mellett újból szabályozza a községek légoltalmának megszervezését. A rendelet 4. §-a az I. csoportba sorolt ipartelepek együttes légoltalmáról rendelkezik, azért azt szószerint ideiktatjuk:

4. §. 1) Amennyiben valamely község közigazgatási területén I. csoportba sorolt ipartelep vagy ipartelepek (gyárak, bánya- és kohóvállalatok stb.) van (vannak) és az ipartelep (vagy ipartelepek) a község beépített területétől ezer méternél nagyobb távolságra nem esnek, a honvédelmi miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértve a községet és az ipartelepet (illetőleg az ipartelepeket) az elsötétítés és a riasztás tekintetében a légoltalom együttes végrehajtására kötelezheti. Ebben az esetben a község és az ipartelep (illetőleg ipartelepek) az elsötétítés és a riasztás tekintetében közös légoltalmi tervet kötelesek készíteni, aminek jóváhagyása, valamint az ebből esetleg felmerülő költségek megosztása és viselése tekintetében a honvédelmi miniszter ugyancsak az iparügyi miniszterrel és belügyminiszterrel egyetértve határoz.

2) Az előbbi rendelkezésben említett esetekben az elsötétítés és a riasztás tekintetében közös légoltalmi parancsnokul az ipartelepek, illetőleg az ipartelepek valamelyikének légoltalmi parancsnokát kell kijelölni. Ilyen esetben a község légoltalmi parancsnoka a 88.000/eln. lgv. 1939. H. M. számú rendelet 11. §-ának (1) bekezdésében említett ellenőrzési jogát nem gyakorolhatja.

A rendelet 1939. évi december 21-én lép hatályba. (Budapesti Közlöny 1939. dec. 13-i 281. sz.)

A honvédelem érdekeit veszélyeztető szekták működésének megszüntetése.

A m. kir. belügyminiszter 363.500/1939. VII. a B. M. számú rendeletével azon szekták működését, melyek antimilitarista tanaik hirdetésével a honvédelem érdekeit veszélyeztetik azonnali hatállyal betiltotta. A betiltott szekták között a rendeletben a következők vannak felsorolva: nazarénusok, adventisták, hetednapos adventisták, szombatosok, Jehova isten tanui, (gyűjtőnév alatt millénisták) Istengyülekezet, őskeresztények és pünkösdisták.

A kamaráknál alakítandó választott bíróságok elnökeinek kijelölése.

A m. kir. igazságügyminiszter a tisztességtelen versenyről szóló 1923. évi V. t. c. 44. §-a és a 6.900/1934. I. M. számú rendelet 4. §-a alapján a budapesti, debreceni, győri, miskolci, pécsi, soproni és szegedi kereskedelmi és iparkamaránál alakítandó választott bíróságok elnökeiként választható ítélőbírák névsorát megállapította és a Budapesti Közlöny 1939. december 13-ik 281. számában tette közzé.

Előkészületben a karteltörvény reformja.

Folyó hó 14-én az iparügyi minisztériumban, Varga József iparügyi miniszter elnöklése mellett nagyszabású ankét folyt le, mely a nyolc év előtt alakított kartelbizottság bevonásával tárgyalta le a karteltörvény immár el nem odázható reformjának kérdéseit. Az ankét eredményeiről mielőbb hallani fogunk. Az ma már kétségtelen, hogy kartelre szükség van a modern gazdasági életben. Sőt épen a mai gazdasági életben van erre a legnagyobb szükség. Azok, akik csak demagóg sikerekért, általánosságban izgatnak a kartelek ellen, bizonyára nincsenek tisztában azzal, hogy a kartel is egyik eszköze a kíméletlen, mindent etiporni akaró, a nemzeti vagyont pusztító tisztességtelen verseny és szabadosság megakadályozásának. Csak természetesen a közösség, nemzeti gondolat és szociális célkitűzések szolgálatába kell állítani s állandó felügylet alatt tartani, hogy nemzetgazdasági szempontból hivatásának megfeleljen. Hogy ez ekként és nem másképen történjék, megfelelő és a viszonyokhoz alkalmazkodó törvényekre van szükség. A jelenleg hatályban levő karteltörvény már nem felel meg ennek a célnak. Tehát újabb, jobb, megfelelő karteltörvényt kíván alkotni az iparügyi miniszter. Ezért tartotta meg az ankétet.

MALOMGÉPEK,
malomberendezési tárgyak, tizedes és automatikus mérlegek 15, 20, 50, 100, 150, 200 kg-ig jutányosan kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Mótorok szakszerű gyári javítása és átalakítása Barnaszéntüzelésre
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

HIREK

— **Tengeri szállításaink biztonsága.** Körültekintéssel és tapintattal vezetett tárgyalások révén sikerült elérnie kormányunknak a hadviselő államoknál, hogy azok a magyar szállítmányok, melyek a tengerentúlra és semleges országokba irányulnak, sem dugárunak, sem pedig hadi dugárunak ne tekintessenek. Ennek következtében úgy a Földközitengeri hajórakományokat átvizsgáló bizottságok, mint a hajóparancsnokságok, melyek a blokádot végrehajtják, kormányaik részéről utasítást kaptak, hogy az ilyen országokba irányuló magyar árukiildeményeket háborítatlanul hagyják. Szállítmányaink biztonságát előmozdítják Olaszországgal a tengeri szállításokra vonatkozólag kötött szerződéseink is. Ezeknek eredménye, hogy most már teljes mértékben áll a magyar kivitel rendelkezésére a fiumei kikötő, sőt a trieszti kikötőt is fokozott mértékben vehetjük igénybe.

— **Szegeden paprikatanfolyamokat rendeznek.** Ugy értesültünk, hogy nemsokára tanfolyamokat fognak rendszeresíteni Szegeden, abból a célból, hogy a világhirű szegedi paprika minőségi termelésére és feldolgozására megfelelően képzett gyakorlati szakembereket neveljenek. A tanfolyamok valóban űrt pótolnának s azok eredményéhez mindenki nagy reményeket füz.

— **Mestervizsga Békéscsabán.** E hó 12-én folytak le Békéscsabán a mestervizsgálatok, mely alkalommal **Pataki** András gyulai és **Jenei** Mihály debreceni molnárok egyhangulag képesítettek molnármesterré, míg egy vizsgázót az elméleti részből ismétlésre utasítotak. Az új molnármestereknek kartársi üdvözletünket küldjük. Ugyanekkor vizsgázott dr. **Bertók** László a jog- és államtudományok tudora, tart. határvadász főhadnagy, a vaseszergáló és lakatosiparban és nyerte el dicsérő elismeréssel a mesteri címet. Dr. **Bertók** László édesatyja, valamint nagyatyja is évtizedeken át voltak békéscsabai malomtulajdonosok.

— **Uj lisztkonzerválási módszer.** Annak következtében, hogy Angliában a malomipar aránylag szük területre van koncentrálva s így légitámadások esetén a pusztulás veszélyével nagyobb mértékben kell számolni, állandó kutatás folyik az őrlemények raktározásának újabb módszere után. — Ilyen módszer volna az, melyet legújabban két élelmiszervegyész talált ki. Az eljárás abból áll, hogy a liszt — mint köztudomású — erős nyomás alatt briketszerű tömeggé sajtolható. Az ilyen sajtolt kockákat azután parafinnal vonják be. A vékony parafinréteg megóvja a lisztet a levegő oxigénjének bomlasztó hatásától s így perparált liszt gyakorlatilag határtalan ideig képes a megromlásnak ellenállani. Az eljárás hátránya, hogy a vékony parafinréteg legkisebb sérülése már bebocsátja a levegőt és hogy a sajtolt lisztet feldolgozás előtt újból fel kell lazitani megfelelő berendezésekkel.

— **Hatálytalanitották a burgonyaliszt hozzákeverési rendeletet Németországban.** A német birodalom a lakosságnak kenyérmaggal való ellátása tekintetében annyira kedvező helyzetben van, hogy november 30-tól kezdődőleg hatálytalanítják azt a rendeletet, melynek folytán rozslisztthez 3% burgonyalisztet kellett hozzákeverni. Utóbbi rendelet f. évi július 1-től kezdődőleg volt hatályban. A malmokban tároló burgonyalisztet azonban fel kell használni s mindaddig, amíg el nem fogy, a keverést folytatni kell.

— **Élelmiszercsomagok Sziámból Svájcba.** Az United Press jelentése szerint a svájci élelmiszerjegyek bevezetése következtében a sziámi király titkára Bangkok-ból megkezdette a sziámi király részére rizskását, tésztaféléket és cukrot tartalmazó csomagok állandó és rendszeres küldését. A király tudvalevőleg egy svájci tanintézetben folytatja tanulmányait.

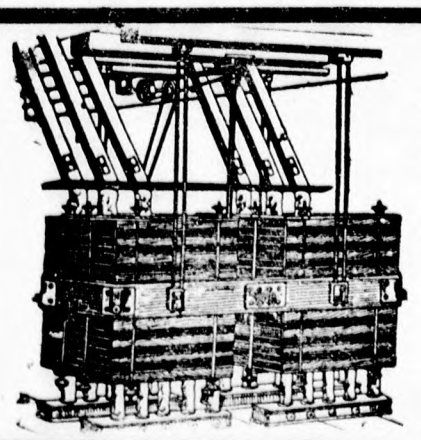
A szabadalmazott Graepel-féle
szabadonlengő sikszita
nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg mint mennyiségileg kiváló teljesítménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. Minden szállítás egy-egy referencia.
Prospektussal, ajánlattal dijmentesen szolgál:
GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépitészet, gép- és rostalemezgyár,
BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20—30 (Gergely-utca sarok.)
Sürgönycim: Graepelék, Budapest. Telefon: 1-490-73. Levélcim: Budapest, X. Postafiók 10.

— **Rozskeverési rendelet Franciaországban.** A malmok felhatalmazást kaptak arra, hogy a jövőben a búzaliszthez bizonyos százalék rozslisztet keverjenek hozzá. A rendelet hatását csak az tudja megérteni, aki tudja, hogy milyen nagyra voltak a franciák az ő „tiszta búzakenyerükkel".

— **Az állami gabonaüzlet eredménye Norvégiában.** Közzétett hivatalos kimutatás szerint az 1938/39. gazdasági évben az állami gabonahivatal 85.619.518 korona forgalmat ért el. A tiszta haszon 1.103.76 korona volt. A raktári készletek valamivel kisebbek voltak, mint az előző év június 30-án. Az intézet a hazai gabonatermelés támogatására 15.646.995 koronát fordított, amihez még a norvég Storting (országgyűlés) egy rendkívüli válság-hozzájárulást szavazott meg. 4.375.922 korona összegben. A nyereségből 500.000 koronát az árkiegyenlítő-alapra, 300.000 koronát a létesítmények alapjára és további 300.000 koronát a vidéki gabonatárházak kölcsönalapjára utaltak át. A fennmaradó 3.776.— koronával az intézet alaptőkéjét növelték.

— **Malomtüzek.** A bánáti Gyülvész községben a Wegesser-féle vámmalom egyik éjszaka kigyulladt és porráégett. A tulajdonos kára biztosítás révén csak részben térül meg. A malmot teljesen újonan, pár nap előtt vették üzembe, miután építését csak néhány hét előtt fejezték be. Néhány napi üzem után a malom leégett. Mint Milánóból jelentik, Bergamoban leégett Bärtsch Péter svájci származású malomtulajdonos ottani malma. A kárt 3 millió lirára becsülik. Az ötemeletes malomban nagy mennyiségű őrlemény is elpusztult. Wichterle Ferenc nagybirtokos és nagyiparosnak a morvaországi Hradek községben levő malma — valószínüleg egy csapágy áttüzesedése következtében — teljesen leégett. Nagy mennyiségű gabona és fakészletek, valamint az összes gépek a tűz áldozataivá lettek. A kárt többmillió csehkoronára becsülik.

Hallisztből nem sikerült kenyeret sütni. Norvégiában hosszú idő óta kísérletek folytak a hallisztnek a kenyérsütéshez való felhasználása érdekében. A kísérletek során megállapították, hogy ha csak tíz százalék hallisztet is kevernek a kenyértésztához, bár a kenyér tápértéke jelentékenyen növekszik, az íze teljesen elviselhetetlen, a kenyér súlya pedig a keverék ragacsossága miatt jelentékenyen növekszik.

— **Munkaidő meghosszabbítás Belgiumban.** Nem tartozik szorosan véve a malomiparra az, hogy Belgiumban a munkaadók és munkavállalóknak a kormánnyal folytatott tanácskozása után elhatározták a nyolcórai munkaidőnek a bányászatban való visszaállítását. Az intézkedés folytán a napi munkaidőt félórával emelték fel. Viszonzásképen a munkavállalók hetenként egy szabadnapot kapnak. Mint mondottuk, nem a malomiparra tartozik a dolog. De, hogy mégis felemlítjük, annak oka a dolog tanulságos volta. Ez a látszólag jelentéktelen intézkedés ugyanis a belga bányászati iparnak évi 80 millió belga frank többletbevételt jelent. Jelenti továbbá azt, hogy számos — eddig veszteséggel dolgozni kényszerült — bányavállalat ismét lukratívvá válik. A munkavállalónak pedig a napi félórai munkatöbblet, melyért a fentebb vázolt szabadnap ellenértékét kapja, nem jelent semmi áldozatot sem. — Az esetből az a tanulság, hogy nagyon csinján kell bánni a munkaidő megállapításokkal és alaposan kell mérlegelni minden olyan intézkedést, mely valamely iparág munkaidőviszonyait megbolygatja. Minden percnyi munkaidő ugyanis, mely valamely iparágban pro vagy kontra változásokat idéz elő a munkateljesítményben, egy egész iparágra és egy egész üzleti évre átszámítva horribilis számokat eredményezhet és az illető iparág sorsát eldöntheti.

— **Malmi cégjegyzési hirek.** Aranka Gőzmalom Rt. Budapest, Kertész Jenő Endre, dr. Deseő Zoltán és vitéz Valényi Jenő igazgatósági tagoknak ebbeli minőségük és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultságuk, Gönczi Jenő és Gönczi József igazgatósági tagok e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszünése bejegyeztetett. Kiskörösi Műmalom és Kereskedelmi Kft. Budapest. Kiss István kiskörösi lakosnak ügyvezetői minősége és cégjegyzési jogosultsága, továbbá a társasági szerződésnek módosítása, mely szerint az ügyvezetésre Kiss István jogosult, bejegyeztetett. Láng Arnold ügyvezető e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszüntetése bejegyeztetett. Első Dunaszerdahelyi Gőzmalom Rt. Pódfa. A cég az 1895. május 17-én megtartott alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályok szerint keletkezett és 1955. május 16-ig tart. Jelenleg az igazgatóság tagja: Brener Salamon, Neuhauser Dávid, Pick Béla, Brener Jakab, Neuhauser Lázár és ifj. Weisz Herman. Cégvezető Brener Adolf.

— **Követelések bejelentése.** Alföldi Gőzfűrész és Őrlőmalom Rt. Szeged. A Hivatalos Lap 279. számában felhívja hitelezőit, hogy a cég elleni követeléseiket 6 hónapon belül — különbeni igényvesztés terhe alatt — jelentsék be.

— **Lisztszállítási versenytárgyalás.** Somogyvármegye marcali közkórházának bizottsága 400. szám alatt irásbeli versenytárgyalást hirdet az 1940. évben a kórház részére szállítandó liszt stb. szállítására. Ajánlatokat a Marcali közkórház igazgatóságának címezve 1939. december 29-én déli 12 óráig kell a kórház gondnoki hivatalában benyujtani, ahol a feltételek és ajánlati minta december 15-ig kaphatók.

INNEN-ONNAN

A hét nevezetes évfordulói:

December 10-én, 1799-ben hozták be a métermérték kötelező használatát Franciaországban. — **1868-ban** halt meg Bodoki Károly neves technikus. **1883-ban** nyitották meg az India-Mitrovicai vasutvonalat.

December 11-én, 1893-ban megnyilt az Eperjes-Bártfa közötti vasut.

December 12-én, 1849-ben halt meg Brunel M. I. hires fizikus és matematikus. **1871-ben** a Poprád-Iglói vasutat átadták a forgalomnak. **1904-ben** megnyilt a Nyiregyháza-Vásárosnaményi vonal.

December 14-én, 1546-ban született Tycho-Brahé hires csillagász.

December 15-én, 1863-ban az Oravica-Aninai vasutvonal ünnepélyes megnyitása. **1910-ben** lejárt Budapest székesfőváros és a Gázgyár közötti gázvilágitási szerződés.

December 16-án, 1803-ban született Stephenson R. vasut és hidépitő. **1899-ben** létesült a nemzetközi távíróösszeköttetés Budapest—Sarajevó között.

●

Brazilia malomipara. A 45 millió lakost számláló Brazilia belszükségletének csak 10 százalékát tudja saját termelésü búzában fedezni, míg 90%-ban behozatalra szorulván, egyike Amerika legnagyobb búzaimportáló államainak. Az életbeléptetett rendszabályok folytán azonban — mint arról már irtunk — búzatermelése évről-évre gyarapodik. Nem olyan mértékben azonban, mint amilyen mértékben a búzaliszt fogyasztása. Ennek oka az, hogy búzát csak a déli államokban termelnek, melyekben a talajviszonyok és klima megegyeznek Argentina búzaövének és Uruguay állam búzavidékeinek viszonyaival. Ezenkívül még óriási területei vannak Braziliának, melyek búzatermelésre alkalmasak ugyan, de a közlekedési lenleg lehetetlenné teszi. A búzatermelés és búzaimutak és vonalak teljes hiánya a búzatermelést jeport növekedésével arányosan csökken a búzaliszt behozatala. Az utóbbi években a braziliai malmok teljesítményét megfelelően növelték. Különösen Rio de Janeiro és Sao Paolo malmai mentek keresztül nagy fejlődésen. Elszórtan új malmokat is alapitottak az országban. Ezzel egyidejüleg a lisztárak is emelkedtek az országban. A cél az, hogy a lisztbehozatal, mely csaknem teljesen az Egyesült Államokból történt, a minimumra szoríttassék le. Emlékezünk még azokra az időkre, amikor Braziliában mit sem tudtak az amerikai lisztről, mert finomliszt szükségletét az óriási birodalom kizárólag Magyarországból fedezte. Az akkori idők közlekedési viszonyainak megfelelően a magyar lisztet hordókba csomagolva szállították a braziliai kikötőkbe, leginkább Rio de Janeiróba, Fiumén és Trieszten keresztül. A magyarországi származásu Rombauer & Co. világhirü janeiróí cég sok millió értékü lisztüzletet bonyolított le a magyar malmokkal. Az exportban nemcsak a nagy budapesti, hanem a nevesebb vidéki exportmalmok is résztvettek.

Pyrethrum növény olaja a malmi kártevők ellen. Az utóbbi években amerikai malmokban is igen elterjedt a malmi kártevő rovarok elleni küzdelemben azoknak a készítményeknek használata, melyek a pyrethrum virágának finomra megőrölt porát tartalmazzák. A készítmény hatékonyságát növelendő, raffinált petróleumot használnak alapanyagnak, melybe a pyrethrum virág porát keverik. A pyrethrum a krizantémmal rokon növény. — A Balkánon is megterem; különösen Albániában otthonos. De jobb minőségénél fogva az utóbbi 10 év alatt Japán látta el vele a világkereskedelmet túlnyomó részben. A keletafrikai Kenya államból is szállítottak az utóbbi években jelentős mennyiségeket. A kenyai pyrethrum kiválóan hatásos, annak révén, hogy nagyobb arányban tartalmaz pyrethrin I. és pyrethrin II.-őt, a növény hatóanyagát, mint a japán származásu növény. — Ennek következtében egyre nagyobb tért hódit. A pyrethrin, a növény mérges hatóanyaga tulajdonképpen egy ester, mely a rovarokat és hidegvérü állatokat pusztán érintkezés által is megöli, tehát egy bőrméreg. Melegvérü állatokra, tehát emberre is teljesen veszélytelen. Az amerikai Egyesült Államok malmai a pyrethrumolajat nagyon kedvelik, és az olajat porlasztva szórják a kivánt helyekre. Ezzel a szerrel őrleményeket, valamint malomgépeket — 100 cm³ olajhoz 200 mg pyrethrumport kevernek — nem szabad közvetlenül bepermetezni, de kitünő szolgálatot tesz a szer a kártevő férgekkel szemben deszkapadlózatnál és más egyéb helyeken, igy raktárakban is. — Természetesen csak mint kiegészítő védekező szer egyéb, még hatékonyabb féregirtó eljárások mellett.

SZERKESZTŐI LEVELEK

G. F. főmolnár. Ha szerződése értelmében december 1.-én szolgálati viszonya megszünt, de annak dacára Ön megmaradt állásában és munkaadója ezt nem kifogásolta, sőt utódjáról sem gondoskodott, akkor jelenlegi alkalmaztatását csak felmondással lehet megszüntetni. Ez a felmondási idő Önre nézve 3 hónap. De ez csak abban az esetben áll, ha kettőjük közül egyikük sem jelentette ki, hogy szerződése december 1.-én megszünik s hogy Ön ekkor kilép állásából. Az Ön esete egyébként nem áll egyedül. Igy a m. kir. Curia 5661/1930. számu döntvénye teljesen hasonló ügyben a következőképen intézkedik: „Jogszabály ugyan az, hogy a munkavállaló a szolgálati viszonyt a munkaadó tudtával a szerződésben meghatározott időn túl folytatja — ha csak a munkaadó azonnal ellent nem mond — határozatlan időre meghosszabbitottnak kell tekinteni. Ez a jogszabály a szolgálati viszony hallgatólagos megújításának vélelmén alapul, mert akkor, ha a szolgálati viszony a szerződésben meghatározott időtartam eltelte következtében szünt meg, a szolgálati viszony folytatásából a feleknek a szerződés megújítását célzó akaratát helyesen lehet következtetni. Ha azonban a szolgálati szerződés felmondatott, pusztán a szolgálat tovább folytatása tényét nem lehet minden esetben a szolgálati szerződés hallgatólagos megújításának megállapítására alapul elfogadni. Igy nem lehet elfogadni különösen akkor, ha a feleknek, vagy a felek egyikének a másik fél által is felismerhető akarata szerint a felmondott szerződés megújításának szándéka kétségtelenül hiányzik."

B. I. K. sz. Amennyiben a főmolnári és üzemvezetői teendőkön kívül üzletek kötésére, vételre és eladásra *önálló hatáskörrel* fel volt hatalmazva és ezzel a munkakörrel állandóan foglalkozott is, az esetben Önnek hathavi felmondásra van igénye.

Fa-, csutka- és barnaszén tüzelésü gázgenerátoraink szívógázmotorokhoz, Dieselmotorokhoz,
nagy megtakarítást eredményeznek
„Az első fagázgenerátorok gyártói."
„150 telep üzemben."
— Ajánlattal készséggel szolgálunk. —
MALOMHENGEREK rovátkolása és csiszolása
SZILÁGYI és DISKANT
motor- és gépgyár, Miskolc

„COLUMBA-LILIPUT"
nagyteljesitményü triőr
kis- és középmalmoknak
Kisebb szemveszteséggel tökéletesebben triőröz, mint a lassúforgású triőrhenger

STAHEL ÉS LENNER
TRIŐR- és LEMEZLYUKASZTÓGYÁR RT.
Budapest, VI., Országbiró-u. 44—46. szám

Dunántúli. Az Ön községe az V. területi csoportba tartozik. Ebben a területi csoportban kezelő molnárnak 25.44, első segédnek 21.60, szakképzett molnársegédnek 20.16 pengő hetibérre van igénye. Betanított munkás hetibére — ha gépet, vagy motort kezel, fűt, raktárt kezel, ken vagy mázsál — 18.72, ha egyéb malmi munkát végez, de gépet önállóan nem kezel 13.44 pengő. A mounáripari hetibérekről szóló rendelet a kezdőmolnár fogalmát a következőképpen határozza meg: Kezelőmolnár kisebb malmoknak azon *első* molnársegédje, aki — bár maga is munkahelyen dolgozik — többi munkatársainak az őrlés menetében felügyelője és az őrlés vezetője, feltéve, hogy ezt a felügyeletet és ezt a vezetést rendszeresen és ténylegesen nem maga a molnáripari szakképzettséggel biró tulajdonos (bérlő), vagy családtagja látja el. Bár a rendeletben kifejezetten nincsen kimondva az, hogy egy malomban nem lehet két kezelőmolnár, de a rendeletből értelemszerűen csak ez következtethető. Az idézett szöveg első mondata ugyanis a kezelőmolnári jelleget ahhoz köti, hogy az illető *első segéd* legyen. Már pedig *első* csak egy ember lehet egy üzemben. A rendelet továbbá azt is kimondja, hogy „elsősegéd a legalább négy, az őrlés menetében résztvevő munkavállalót foglalkoztató őrlőcsoport vezetője, ha ezekben az őrlőcsoportokban az almolnárnak beosztott munkahelye nincs." Ezek után Önöknek kell eldönteni, hogy a helyi viszonyok folytán melyik minősítés illik Önökre. A mi véleményünk szerint az volna az igazságos és méltányos megoldás, ha tekintet nélkül a rendeleti minősítésre, de tekintettel arra, hogy a rendeletben megszabott munkabérek csak *legkisebb* bérek, valamint arra való tekintettel, hogy mindketten egyenlő minőségű munkát teljesítenek, egyenlő munkabért kapnának, még pedig barátságos megegyezés útján a kezelőmolnári és elsősegédi hetibérek középarányosában. — Még azt is közölhetjük, hogy a szakképzett gépész hetibére 20.16 pengő s hogy a túlórabér legalább 25%-kal magasabban díjazandó. Túlórabért, vagy bármilyen más munkaviszonyból eredő igényt csak egy évig lehet érvényesíteni visszamenőleg.

Sz. B. Karcag. Nem valószínű, hogy a jelenlegi viszonyok között Braziliába beutazási engedélyt kaphasson, annak dacára sem, hogy egy ottani malom Önt szerződtette. Talán később, ha a háborús bonyodalmak megszűnnek, vagy lokalizálódnak. Sao Paolo város székhelye a hasonlónevű braziliai államnak. Jelenleg kb. 1,100.000 lakosa van. A városban számos magyar is él, sőt még magyar cigányzenekart is talál ottan. Egyébként modern nagyváros, felhőkarcolókkal és rendkívül élénk kereskedelmi forgalommal, minthogy Sao Paolo központja Brazilia egyik legjelentősebb kávétermelő, gabonatermelő és szénbányászó vidékének. Éghajlata európai embernek is eléggé kellemes. Nem hisszük, hogy Braziliában az eszperantóval sokra menne. Vannak ugyan ottan is bizonyára számosan, akik az eszperantót értik, de bajos lesz ezeket Önnek megkeresni. Egész Braziliában a portugál nyelvet beszélik, mely az államnak is hivatalos nyelve. Braziliának hajdan virágzó, majd csaknem teljesen kipusztult, az utóbbi 30 évben ismét fellendülő malomipara van. A malmok berendezését túlnyomó részben németországi gyárak szállították.

Kárpátalja. Lapunkban már számos olyan közlemény jelent meg, mely a szójababbal, mint olajnövénnyel s mint elsőrendű takarmánnyal foglalkozik és a szójabab feldolgozási módjait részletesen ismerteti. Nem áll módunkban ezen a helyen bővebb ismertetéssel szolgálni. Talán majd módját ejtjük, hogy valamelyik legközelebbi lapjszámunkban részletesen foglalkozzunk a dologgal, bár ez most, amikor lapunk terjedelmét felére kellett korlátoznunk, nehézségekbe ütközik. Hazai olajos magvaink abszolut zsírtartalma természetesen az évjárattól függ. Amint a búza is egyik évben súlyosabb, másik évben könnyebb s évjáratok szerint változó sikértartalmú, úgy az olajos magvak zsírtartalma, olajtartalma is évjáratonként jobb, vagy kevésbé jó lehet. Tehát csak átlagos nyerszsírtartalomról beszélhetünk, mely tapasztalati adatok alapján, 8% víztartalom mellett hazai növényeinknél a következő: ricinus 45%, őszi káposztarepce 34%, mák 43%, lenmag 38%, kendermag 34%, tökmag 33%, napraforgó 31%, gomborka 30%, szójabab 19%. A felsorolt adatok — ismételjük — abszolut zsírtartalomra vonatkoznak. A zsír még extrakciós eljárással sem vonható ki a magból teljesen és tökéletesen; annál kevésbé a nálunk honos préselési eljárással, amely mellett a pogácsában 8—16% olajtartalom szokott visszamaradni.

Őrlési korlátozások a láthatáron

Az egyik szakminisztériumban beható tárgyalások folynak a búza és rozsőrlés egységesítéséről és korlátozásáról. Nagyon nehéz feladat, mert a különböző műszaki felkészültségű malmokat azonos séma szerinti őrlésre kényszeríteni technikailag megoldhatatlan célkitűzés s ez a legelemibb szakismereteket nélkülöző terv úgyszólván megszületése pillanatában megbukott, akkor amikor a meghallgatott szakemberek egyhangú állásfoglalással mutattak rá a bekövetkezhető káros eredményekre. A szakvélemények hatása alatt módosított terv már járható úton jár, azonkívül, hogy a különböző kenyérlisztek helyett egy egységes tipusú kb. 5-ös lisztnek megfelelő kenyérliszt előállítására kötelezné a malomipart, szabad kezet ad a 0-ás lisztek kiaknázási területén. Reméljük, hogy mielőtt a rendelet napvilágot lát, módjuk lesz a malomipari érdekképviseleteknek újból állástfoglalni. A napilapok hírei szerint a korlátozások igen rövid idő alatt bekövetkeznek. Mi az ünnepek előtti napokat semmiképen sem tartjuk alkalmasnak a rendelet életbeléptetésére.

ADÓZÁS

Szója babliszt keverése buzalisztbe

váltságköteles tevékenység-e?

Tanulmányozva a vonatkozó rendeleteket, megállapíthatjuk, hogy a váltságkötelezettség attól a körülménytől függ, hogy a keverést ki végzi; a malom, avagy az őrlemény kereskedő illetve őrlemény feldolgozó?

Magának a szója-babnak lisztté történő feldolgozása után lisztforgalmi adóváltságot fizetni nem kell.

A szója-bablisztt**el** kevert búzalisztnek gyártása azonban — legalább is az általunk ismert esetekben — nem összeőrlés útján történik, hanem a már előzőleg külön gyártott szója-bablisztet keverik körülbelül 10% arányban búza 5-ös liszthez vagy 80+20% arányban kevert búza 5-ös és rozs I-es liszthez.

Ha a keverést a malom végzi, ez esetben az 1500/1937 P. M. számú rendelet 44. §. (4) bekezdés 4. pontja értelmében a keveréshez felhasznált őrleményekre a 14. §. (7) bekezdésében felsorolt kulcsok szerint eső váltságot össze kell hasonlítani a keveréssel előállított őrleményekre eső váltság összegével. Ha az utóbbi több, a különbözetet be kell vallani és meg kell fizetni. E célból úgynevezett keverési elszámolást kell két példányban készíteni.

Ha tehát a malom pl. 900 kg 5-ös lisztet kever 100 kg szója-bablisztt**el**, minthogy a kevert liszt jellege lényegesen nem fog eltűni a 6-os liszt jellegétől, ennélfogva az elszámolás a következőképen alakul:

Keverése:			
900 kg 5-ös liszt	á P 5.40	= P	48.60
100 kg szója-babliszt	á „ —	= P	—.—
Összesen		P	48.60
Keverésből:			
1000 kg kevert liszt á 5.40		= P	54.00
A malom által fizetendő különbözet		P	6.00

Ha keverést az őrleménykereskedő illetve őrlemény feldolgozó végzi, az esetben a 1500/1937. P. M. sz. rendelet 19. §. (1) és (2) bekezdése értelmében a keveréseket tulajdonképen a malmokhoz hasonló módon kell elvámolni és a különbözeteket bevallani illetve megfizetni azzal a különbséggel, hogy a rendelet 19. §-ának (4) bekezdése módot ad a váltság alóli mentességre. A (4) bekezdés szerint ugyanis nem kell az említett váltság különbözetet megfizetni, ha a keverést végző őrlemény-kereskedő vagy feldolgozó a kevert liszt zsákcimkéjén (zsákzárjegyén) és a szállító jegyen, illetve a kevert lisztből sütött kenyérre alkalmazott cimkén a bekevert lisztek fajtáját és a keverés arányát feltünteti. Az előirt formaságoknak elmulasztása azonban a váltságkötelezettséget vonja maga után.

Megkezdődött a

CONCORDIA - MALOM

leszerelése

A teljes berendezés darabonként is kedvező árak mellett kerül eladásra.

A malomgépeken kivül

szerszámgépek, hengerrovátkológépek

stb. is eladásra kerülnek.

KENDOFF ANTAL

gépészmérnök,

Budapest, XIII., Lehelu.- 64. - Telefon: 298-036

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

KÖZLEMÉNYEI.

Választmányi ülés. Szövetségünk alapszabályai értelmében félévenkint legalább egyszer választmányi ülés tartandó. Ezt a választmányi ülést a közeljövőben összehívni kívánom. Felkérem ezért az elnökség és a választmány tagjait, szíveskedjenek a legutóbbi ülés óta bekövetkezett esetleges címváltozásaikat a Szövetség irodájával (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) közölni, hogy a meghívó címükre elküldhető legyen. Kérem továbbá az elnökség és a választmány azon tagjait, akik katonai szolgálatot teljesítenek, szíveskedjenek ezt, valamint katonai parancsnokságuk címét ugyancsak közölni, hogy a választmányi ülésre a Szövetség szabadságolásukat kérhesse. Vörös Gyula ü. v. elnök.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. Változatlanul nagy kereslet mutatkozik búza iránt minden relációban. A malmok, fokozottabb őrlési tevékenységük folytán nagyobb tételek iránt érdeklődnek, és miután a vidéki kínálatot a helyi malmok felveszik, a pesti nagymalnok a betárolt tételekből igyekszenek szükségletüket fedezni. Export-relációban is nagyobb szállítások vannak folyamatban, a dunántúli búza kínálata minimális.

Rozs. A megengedett legmagasabb árak mellett sem mutatkozik kínálat, a gazdák nem adják el árujukat, hanem azt hizlalásra fordítják.

Árpa. A sörárpa üzlet újból megélénkült a sörgyárak a jobb minőségekért a legmagasabb jegyzési árakat is megfizették. A takarmányárpa áruhiány miatt üzlettelen.

Zab. Ugy közszállítási célokra, mint helyi fogyasztásra az elmult napokban könnyen találtak elhelyezésre a piacra kerülő tételek.

Tengeri. Miután az Árkormánybiztosság az árakat szabaddá tette, nagy forgalom alakult ki tengeriben. Tiszai relációban a nagy kereslet folytán az árak jelentékenyen emelkedtek. Későbbi terminusokra véleményes vásárlások és fedezések ugyancsak megszilárditották az árakat. Dunántúli relációban a kínálat kielégítő volt.

Korpa, 8-as. A tőzsdei hivatalos jegyzések szünetelnek, miután az új jegyzéseket — a cserezsákokra való tekintettel — zsák nélküli árakban kívánják jegyezni. A kínálat kissé megélénkült, az árak jól tartottak.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza		Egyéb áll. tengeri	17.15—17.35
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.50—22.00
Duna—Tiszaközi	19.95—20.95	Prima sörárpa	20.50—21.00
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.60—19.85
Dunántúli búza		Ia 65-66 kg tak. árpa	17.60—17.85
Kisalföldi búza		Középmin. tak. árpa	17.10—17.35
Pestvidéki rozs	15.10—15.35	I. rendű zab	19.60—19.75
Más szárm. rozs	15.30—15.55	Középmin. zab	19.50—19.60
Tiszántúli tengeri	18.20—18.40	Rozs márciusra	15.73

Erőtakarmány:

Árpakorpa	14.50—15.00	Halliszt	48.00—49.00
Konkoly	12.00—12.50	Borsóhéj	12.00—13.00
Konkolydara	13.50—14.00	Borsó tak. liszt	15.00—16.00
Malátacsíra	10.00—10.50	Malombükköny	14.00—15.00

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás . . . . 21.20—21.30
Exportbúza 80 kg-os Hegyeshalom, Murakeresztur, Gyékényes, határ tranzit . . . . 21.30—21.40

Vagyonváltság búza ára: december hónapra P 20.—

Lisztpiac. Az export malmok további eladásai miatt 0-ás lisztből gyengült a kínálat. Ebből a sortimensből úgy német-, mint excliringes piacra állandóan történnek jelentékeny eladások. A kenyérlisztek iránti kereslet kissé gyengébb, miután a sütőipar már korábban fedezte szükségletét december hónapra. Későbbi terminusokra úgy 0-ás, mint kenyérlisztekből nagyobb tételeket kötöttek le.

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	38.35—39.35	5	31.50—32.50
0gg	37.35—38.35	6	26.50—28.50
0g	37.35—38.35	7	19.25—20.25
0F	37.35—38.35	RO	29.15—31.15
2gg	36.00—36.50	ROI	26.40—28.15
2g	36.00—36.50	RI	20.40—22.15
4	33.75—34.75	RII	17.65—18.65

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . 127—135

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
Dr. KARÁCSON JENŐ.

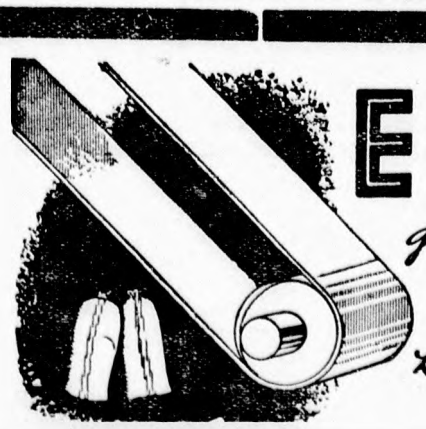

EMERGÉ

gumitextil hajtószij

A MALOMBAN IS

zavartalan munkát biztosit!

13184 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 39.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 23. 47. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott.
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Kettő erős fiut molnártanoncnak felveszek fizetéssel. Mecskei, Gerde, Baranya megye. 1765

Idősebb nőtlen molnársegédet január 1-re keresek. Fizetés részkereset. Takács Géza, Sárkeresztes, u. p. Moha. 1760

Keresek azonnali belépésre jó gyakorlott molnársegédet, ki önállóan tud őrölni 8 járatu malomban. Utiköltséget nem térítek. Ajánlkozók irásban közöljék röviden eddigi működésüket, melyrefel, majd a fizetés közöltetik. Cim Horváth István hengermalma, Bana, Komárom megye. 5973

Keresek 15 járatu búza-rozs malomba mázsálni tudó, járatokat rendben tartó, szakképzett kezelőmolnárt. Utiköltséget nem térítek. Niedermann, Balkány. 1767

Gépészt keresünk azonnali belépésre 100 HP. barnaszéntüzelésü motorunkhoz, csak szorgalmas és lelkiismeretes urak adják be pályázatukat, eddigi működés és fizetési igényük megjelölésével. Próbaidő megkivántatik. Első Hatvani műmalom, Hatvan. 1759

Keresek visszaöntéses vizimalomba lehetőleg nős segédmolnárt. Hetibér, lakás, világitás. Utiköltséget nem térítek. Keszler Márton, Zalaér. 5964

Keresek január 1-el belépésre összekötött rendszerű búza és rozs malomban szakképzett ügyes, józan, őrlő közönséggel bánni tudó, első molnársegédet, aki a lisztek visszamázsálásához is ért. Fizetés heti 22 pengő 56 fillér. Utiköltséget nem térítek meg. Papp malom, Letenye. 1783

Kezelő molnárt keresek mielőbbi belépésre, szorgalmas, munkaszerető jelentkezését kérem, ki eddig egyhelyen több ideig dolgozott. Nagy János hengermalma, Tarnazsadány. 5977

Keresek január 1-re fiatal, nőtlen, feltétlen megbizható segédet, havi kilencvennel. Cserháti malom, Salgótarján. 5981

Nőtlen molnárt keresek iparigazolvánnyal rögtöni belépésre, aki a malmászatot jól érti. Utiköltséget felfogadottnak három hónap után térítek. Próbaidőt és alkohol mentességet megkívánok. Vida János, Csonkamindszent, u. p. Szentlőrincz, Baranya megye. 5984

ÁLLÁST KERESŐK

Molnármester iparengedéllyel malmászatban mindenben gyakorolt főmolnári, kezelői állást keresek. Bármilyen malom meghivását kérem K. L. Czukker András úr leveleivel Veresegyháza. 5953

40 éves kiscsaládu molnár iparengedéllyel főmolnári vagy kezelői állást keres, könyvelést és szivógázmotor kezelését is vállalom. Jernorits János molnár, Nagykónyi, Tolna megye. 1760

Malomkönyvelő öskeresztény, fiatal, nőtlen, nagymalmi gyakorlattal, kitünő referenciákkal rendelkező, azonnali belépésre állást keres. Szives meghivást kér Gyurits Mihály, Budapest, Városmajor, Csaba-utca 12. 1792

57 éves molnár állást keres azonnali vagy januári belépésre, család nélkül. Szives meghivást kér Pass József molnár, Kiskundorozsma (Zsombó). Csongrád megye. 1764

Deák Illés főmolnár molnármester, jobb malmok meghivását kéri, főmolnári állást keres. Jászberény, Varga-utca 14. 5971

25 éves nőtlen molnár és asztalos, ki a visszaöntést is érti, állást keres bármikorra. Szives meghivást kér Kiss László, Kiskunhalas, Rezeda-utca 11. 1779

Mestervizsgázott 29 éves független, népszerű molnár kezelői állást keres, ha kell iparigazolvánnyal is. A malmászat technikai terén, úgy a vám, csere és a kereskedelmi őrlésben, könyvelésben hosszabb gyakorlattal és jó bizonyitványokkal. Bármilyen üzem gazdaságos vezetésére fizetés megjelöléssel megkeresést kér Rácz, Visz. up. Látrány, Somogy megye, Pálffy-malom. 1760

Érettségizett mestervizsgázott molnársegéd állást keres. Cim: Torday István, Karcag. 5963

LEVELEZÉS

Köszönet a pályázó uraknak, az állás betöltetett. Slégl malom, Tamási. 5982

Deák Illés főmolnár molnármester, mestervizsgára előkészit levelezésben is. Jászberény, Varga-utca 14. 5972

Molnár Sándor molnársegéd tudassa cimét Takács Gézával, Halari malom. 1770

Benősíteném iskolázott fiamat, 25.000 P-vei, rk. molnár családba. Csinos szőke molnár leányok megfontolt sorait kérem 28 évig, amelyre majd bővebben válaszolok. Azonban ha úgy adódik jövendőbeli menyem otthonunkba is jöhet. Jelige: „Tavaszi esküvő 1761". 1761

Tőkével rendelkező középkoru molnár benősülne vagy betársulna. „Szakember" jeligére a kiadóhivatal továbbit. 5965

VEGYESEK

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakítom **malmában garanciával meglevő alsószivású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óraés napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál.** 2065

29/600 3/8, 21, 21/a hengerszékek azonnali **szállításra kaphatók.** — Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

2 vagonos gőzmalom azonnal bérbeadó. Évi forgalom 250 vaggon. Csuvározás nincs. Leveleket „Biztos megélhetés" jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 5956

Olcsón eladó 25/60, 30/60, 21/a használt hengerszékek, új és használt daragépek, tarások, hámozógépek, teherfelvonók, tiprők, radiálsziták, kőjáratok, 2.5 HP villanymotor, 70+80 m/m-es tengelyek, csapágyak, 29-es Ewart lánc, kovács furógépek stb. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-utca 17. 5925

Irjon árat. Bármije van eladó: gőzmalom, vizimalom, villany- vagy fürésztelepe és bármilyen feleslegessé vált gépe. Készpénzzel megveszi **Iparteelep, Nagygeresd.** 1748

Eladó Seck-féle négyrészű kefés síkszita 40 drb. 1500x300 m/m-es szita és gyüjtőkerettel és egy 36 collos kőjárat Keresztény Gőzmalomnál Csongrád. 1749

Megvételre keresek egy 3—4 járatu komplett malomberendezést lehetőleg síkszitával és ármegjelöléssel. Schmidt Károly molnár, Abaliget. 1757

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, **kompresszorok,** locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszünt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő **műkövek** francia quarzból **és** görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. **Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35.** 5716

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecizebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugatytyúk, dugattyúgyürük, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

30/60 Seck tartalékhenger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Kriszháber Károly Budapest, Klapka-utca 7/b. 2066

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómótor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

21/a tartalék hengerek azonnali szállitásra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/t

Bérbeadnám, vagy eladnám, esetleg **be is társulhat,** kitünő búzavidéken Hajdu megyében 12 ezer lakosú községben, óránként 12 mázsa teljesítményü legmodernebben felszerelt malomba, barnaszén tüzelésü szivógázmotor meghajtással. Választ „Búzavirág" jeligére a kiadóhivatal továbbit. 5976

Wörner 4 részü szabadonlengő iker síkszita kitünő állapotban olcsón kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/g

Malmot venne sógorom készpénzért. Dr. Farkas Lászlóné, Gödöllő. 1743

26 collos függőleges kövü daráló kövekkel 280 pengő. Kann és Heller r. t. Budapest, V. Vilmos császár út 62 2190/m

150 HP meghajtógépet keresünk. Ajánlatokat a gép részletes, mindenre kiterjedő leirásával kérjük **Vay Ferenc hengermalmai céghez, Kisujszállás** beküldeni. 5949

Eladó 25 HP. motor kocsija részekre szerelt faszéngenerátorral (Martos gépgyári). Válaszbélyeget Homoky Károly Füzesgyarmat. 5950

Eladó 21-es Ganz Hengerszék kettéosztva egyik sima, másik rovátkolt, I. számu Besser Rentábel, 800-as golyós tarár, 600-as triőr, Radiál sziták, porszürő,- csigák, felvonók, szijkerekek. Válaszbélyeges levélre válaszolok. Homoki Károly, Füzesgyarmat. 5951

R. Wolf 45—50 HP. félstabil gőzgép eladó alacsony magas nyomásu túlhevitő kondenzációs 12 légkörös kihuzható csőrendszerrel, 1940 május 1-ig üzemben megtekinthető. Gőzmalom Medina, Tolna megye. 1740

Eladó rozsdaráló malom! Kiskunfélegyházán 40 ezer lakosú város legforgalmasabb útvonalán 7 járatú hengermalom, lakással, 30 □földdel, 25.000 pengőért, azonnal eladó. Szelepcsényi Kálmán tulajdonos, Kiskunfélegyháza. 5954

24 collos Jindrich daráló golyóscsapágyazással olcsón kapható. Kann és Heller r. t. Budapest, V. Vilmos császár út 62. 2190/l

Eladó szívógázmotor, 20 HP. alig használt Martos és Herz gyártmány. A gép üzemnagyobbitás miatt sürgősen eladó, komplett, üzemben, 3000 Pengő. Pintér jéggyár, Jánoshalma. 5948

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelü Ganz dupla hengerszék, 250×1000, Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Sárospataki malomkőveket olcsón szállit: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Malomszereléseket

felelősséggel vállalok, hámozógépeket, daratisztitókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállitok. Fáber Sándor malomtechnikus, Hajduszoboszló. 5887

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerű és kettős kivitelben raktárról azonnal szállithatók: Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javitómühely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Hengerfejrepedés ellen védekezhet a „Motorvédő" készülékem alkalmazásával. Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöljön venni, mert **egyévi jótállást vállal** és részletfizetésre is ad. **Budapest (Váci-út 86.)** 2092

22/80-as, szimpla, vasszekrényes. 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Vennék 60—80 Hp. szivógázmotort. Cserébe adnék 30—35 HP. Üzemben megtekinthető Hidegkuti, Nagyléta. 1724

Eladó álló hámozógép 5 köves 4000 fordulattal, kis erő szükséges hozzá. Buza gyöngyöt lehet 2-3-szori felöntéssel óránként 200 q-át végezni. Kis helyen elfér. Válaszbélyeges levélre válaszolok. Homoki Károly, Füzesgyarmat. 5952

Keresek egy 4—6 HP. villanymotort egy 4—6 kv. dinamót (mindkettő 220 V. váltóáramu) egy kisebb vetőmagtisztitót, két erősebb teherautóból a hátulsó részt lovaskocsinak, egy körfürészt és egy kisebb engedély mentes jókarban levő gőzlokomobilt. Urbán Lajos kovács, Kiskőrös. 1756

Keresünk megvételre egy vertikális (álló) gyorsjáratu 18"—24" Gattert és egy keveset használt kalapácsos kisméretü zuzógépet. Árajánlatokat ár és gyártmány megjelölésével kérném cimünkre küldeni. Pusztazámori Hengermalom, u. p. Sóskut. 5961

Golyóscsapágyak

csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javithatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/h

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe: Mindenféle **műszaki cikkek,** Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenitett teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. **Örményi Károly** műszaki nagykereskedő, a **Baross Szövetség tagja,** Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak **és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók.** Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengersziták, olcsó árban. Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Automatikus gabonaneduesitőgép olcsón kapható: Kann és Heller R-T. Budapest, Vilmos Császár ut 62. 2190/n

Filc csikokban, táblákban olcsón kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/v

Kettős daratisztitógépet raktárról szállit: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Darálóköveket és hámozógépköpenyeket legjobb kivitelben szállit: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest (VI., Föveny-utca 89.) Tel.: 291-493. 2003

Mágnesek használtak, olcsón kaphatók, Rácz Ármin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.). 2142/a

Csigatriőrt, ha jót akar, „Spirál"-védjegyüt vegyen. Beszerezhető: Örményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Szitaselyem- darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Golyóscsapágyakat

cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával javitunk. Uj golyóscsapágyakat, **csapágyházakat** legolcsóbban szállitunk: Solymossy és Tsa Budapest, Tavaszmező utca 6. 469

8 járatú két turbinás, 70 lóerős, állandóvizü vizimalom Szombathely—Kőszeg között, csuvármentes kiváló búzatermő vidéken, villanyteleppel azonnalra bérbeadó. Hengermalom Nagycsömöte. 5959

Mérlegek ujak és használtak állandóan raktáron. Javitásokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök **raktárról kaphatók:** Rácz Ármin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesitményig szállitunk. Gyári főjavitásokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyürüket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készitünk. Átalakitásokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

2. sz. hámozógépek

Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Ármin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyitás és szakszerű javitása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Malomszerelést, átalakitásokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készitek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, **mótorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyürük gyártása.** Dugatytyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Szabadonlengő síkszitáka 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Eredeti Oroszlán-védjegyü szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Leszerelés alatt levő nagy gőzmalomból **különféle hengerszékek, hámozógépek, síkszináik, Reformok, serleglelvonók, közlőművek stb. nagyon kedvező árak mellett azonnali szállitásra eladatnak. Tekintse meg uj gépraktáraimat: Budapest, XIII., Lehel-u. 64. szám alatt. Kendoff Antal gépészmérnök. Telefon: 298-036** 2129

Szalagfürészgépek

és más famegmunkálógépek eladók. Horetzky Károly, Ujpest (Szent István-tér 17.) Telefon 494-059. 2300/1

Malmot keresek megvételre búza vidéken egy waggon teljesitménnyel csere vagy vámőrlésre berendezve. Megfelelő körzetü bevezetett jó forgalmu malom érdekel. Ajánlatokat: Molnár M. Érsekujvár, Nyitrai ut 49. kérek. 5958

A visszatért Felvidéken 3 járatú vizimalom új modern gépekkel beszerelve lakással és 6 hold földdel bérbeadó esetleg eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5960

Tizenhárom járatú, szivógázmotoros, egyedüli, jóvidékü vámmalom, olajmalommal bérbeadó. Heisler, Cigánd. 1758

Villanymalom négyjáratú, jóforgalmú községben egyedüli, vasútállomásnál, betegség miatt, haszonélvezettel, értékének feléért, vagy életjáradékért eladó. Bővebbet válaszbélyegért Kátai József, Felsőnyék. 1763

Betársulna vámmalomba szakképzett molnár tőkével. „Keresztény 5966" jeligére kiadóba. 5966

Kiárusítás: 21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztókat,** minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszerszámokat készpénzért. Közvetítőket díjazok. Horetzky Károly, Ujpest (Szent István-tér 17.) Telefon 494-059 2300

Jókarbanlevő malomalkatrészek jutányosan eladók, u. m. tengelyek, hajtókerekek, triőrök stb. Érdeklődők forduljanak özv. Fickó Dezsőnéhez, Mátrakeresztes, u. p. Pásztó. 5962

Eladó 1 drb. 3/8-as sima hengerszék 470/220, 1 drb. 3/8-as törető hengerszék 470/117 mm., 3/8-as hengerbe való ujonnan rovátkolón, 2 drb. henhengervas 470/117 mm. Gonda malom Kunágota. 1754

Veszek használható álló vízhütésü légkompresszort 35x35 cm alapterületü, 70 cm magasságu, 4 collos Garwens fekvő szivattyut, áttétel 1:3-hoz. Haberl, Tarnaméra. 1771

35—40 HP szivógázmotorhoz faszén vagy kőszén generátort használt állapotban megvételre keres Hatkerekü malom, Pápa. 1766

Bérbevennék vagy betársulnék 40—60 q napi teljesitményü vegyestipusu malomba. Részletes ajánlatokat „Molnármester 1768" jeligére a kiadóba kérek. 1768

Uzem megszünés folytán eladó 1 drb Brünn Königsfeldi gyártmányu Diessel motor, 50 HP. Teljes üzemképes állapotban. Továbbá 1 drb 22-es, 1 drb 11/a hengerszék, tartalék hengerekkel, 2 pár 38, 1 pár 36 collos kőjárat komplett. Egy darab gabonatisztító berendezés komplett. Külön méretü tengelyek és kerekek, felhordók. Sürgősen eladók. Bővebben Hutter malom, Köröshegy. 1775

Eladó vagy bérbeadó négy község egyedüli 9 járatu fagáz motoros búzamalom kitünő körzettel, búzavidék, kedvező fizetési feltétellel, üzemben megtekinthető. Horváth István malomtulajdonos, Sirok, Heves megye. 1755

Eladó 45 HP. Höcker félstabil gőzgép, 30 HP. R. Wolf félstabil gőzgép. Keresek: 45—50 m² Cornwall, vagy Tischbein kazánt egy lángcsővel. Hesz Lajos, II. Margit körút 5/b. 1790

Eladó teljesen jó állapotban bevonattal egy dupla Radiálszita P 120.—, egy szimpla Radiál P 60.—, egy 14 HP Hoffer szivógázmotor 1200.— pengő. Nehoda malom, Komjáti, Abauj megye. 1788

Eladó ház darálóval, amit érdemes volna szitás malomra átszerelni. Oláh Mihály, Vajta. 1753

Szivógázmotor, Langen és Wolf 20—22 HP. és 10 HP. faszén tüzelésüek eladók. Kovács fagyár, Szeged 5970

Keresek 4—5 járatu vizimalmot megvételre csuvármentes helyen, esetleg benösülés is lehetséges. Jelige „Szőke előnyben". 1762

Malmot vennék 7—8 esetleg 10 járatut. Mindenre kiterjedő ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Készpénzvevő" jeligére 1777

Keresek megvételre 50 periódusu 380 voltos háromfázisu 960 fordulatszámu 4—16 HP „Ganz" villanymotort. Vitéz Zilah villanydarálós, Ujkécske. 5968

Eladó dunántulon két község egyedüli szivógáz motoros csuvármentes állandó üzemü malma. Értekezni lehet a helyszinen. Vereb, Fejér megye. 5969

Seck-féle tarár 600 mm-es, 3-as triőr és egy légindító edény, mind jó állapotban olcsón eladó. Zaborétzky-malom Kecskemét. 5970

22—24 Hofherr traktor 1070 számu golyós cséplővel, egy Skoda-féle álló Diesel motor 22—24 HP eladó. Pócs István, Ráckeve. Válaszbélyeget. 1774

„Vulkán" önélesedő darálóköveket, hámozóbetéteket, kiváló minőségben szállit Kalmár-féle malomkööntőde, Ajka. 1773

Minden elfogadható árért eladó 36 colos kőből és 15 HP ujtipusu Ganz gyártmányu villanymotoros daráló malom leszerelve vagy üzlettel is más vállalkozás miatt. Fonalka trafik, Mátészalka. 5974

Eladó község egyedüli daráló malma sürgősen más vállalkozás miatt, olcsó áron, szép lakással, istállóval ellátva, a régi budapesti út mentén, csuvármentes, százalékos vámmal dolgozó, kifogástalan. Uzemben megtekinthető. Barnaszéntüzelésü szivógáz motorral, 30 collos függőleges kövekkel. Sándor Vince, Sukoró, u. p. Velencze. Fejér megye. 5980

Keresünk 20—25 lóerős vízturbinát. Eladó 2 drb. 11/a hengerszék 217 mm. vastag hengerekkel, Prokopp Mihályné, Mikóháza. 5979

Elcserélném Fejér megyében Vereb községben csuvármentes 6 járatú, szivógázmotoros, kitünő forgalmú malmomat. Elcserélném napi 2 waggontól 3 waggonosig kitünő forgalmú malommal. Különbözetet készpénzzel ráfizetném. Surmann Kálmán, Lajosmizse. 1787

Eladó 1 drb. 22—40 porcellán hengerszék. Farkas Károlynál, Bokod. Komárom megye. 5983

Vízimalmot keresek bárbe vagy részre óvadékkal. Főmolnár, Kőszeg, Király út 77 1784

3/8-os hengerszéket keresünk megvételre. Eladó 2 drb. 11/2 hengerszék 217 mm. vastag hengerekkel. Prokopp Mihályné, Mikóháza, Malom. Zemplén megye 1714

Eladó barnaszéngenerátor kátrány választóval, centrifugál szivattyú olcsón. Nemzeti koptatógép, tőszij 20 cm. széles, 20 méter hosszú, különkint 6 P. Motormalom, Csengele 1697

Eladó kitünő állapotban vízikerék 440 átm. felülcsapó, 525x15 vasgerendellyel, golyós csapágyakkal. Gerendély külön megvehető. Hatos malom, Zsámbék 1781

Eladó Budapesten és környékén jólbevezetett tésztagyár vagy 10—15 ezerrel betársulható, vallás nem határoz. Cim a Kiadóhivatalban 1786

Seck-síkszita 4 részü raktárról eladó. Malmok szerelését, átalakitását vállalja Szabó Imre szerelő, tömolnár, Budapest, Vilmos császár út 76. III. 5. 1782

Búzavidéken levő 12-járatu bérmalmomat más elfoglaltság miatt átadnám. Válaszokat „Jövő" jeligére a kiadóba kérek 1778

Gabonafajsúly mérleg, újrendszerü, ¼ literes, complett hordozható tadobozban, 1 drb használt, garantált jó állapotban, felöntő tölcsérrel 115 pengő, ujnak ára 242 P. Kertész Imre okl. mérnöknél, Balatonboglár. 1776

Másfeltonnás Fiat teherautó, használt, üzemképes, 800 pengőért eladó, Budapest, Futár-u. 35., Tésztagyár. 1785

Megvételre keresek 220×650, 250×500 egyszerü faszekrényes hengerszékeket, dupla daragépet és monitort. Ruzsits Vendel, Babót. 5967

Hofher dupla 400-as daragép alig használt, 1100 pengőért eladó. Vincze Lajos, Gyula, Hungária malom. 1789

Egy 16—20 HP Langen és Wolf szivógázmotor prima állapotban generátorral együtt eladó. Róna Sándor sirkőgyár, Nyiregyháza. 5978

36-os Cormick traktor eladó. Válaszbélyeg. Mátyássy Ernő, Turkeve. 1791

Négyjáratú motor malom csuvármentes búzatermő vidéken, 4 hold földdel, társasviszony megszünése miatt 9 éves béridővel, azonnal átadó. Csak személyesen tárgyalok. Eledényi malom, Nagykónyi, Tolna megye. 1772

Zsákcsúzda kapható. Kemény Manó, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/z

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javitása, szakszerüen, garanciával. Uj mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesités: Tomolik József mérlegkészitőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

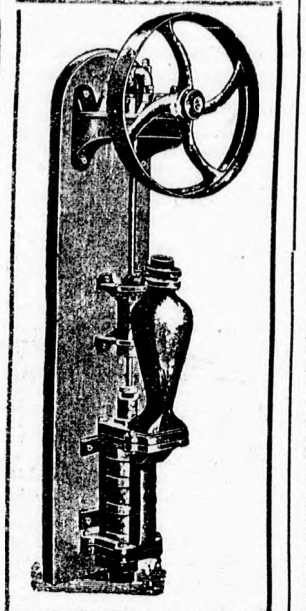

GYŐZŐ BÉLA és TÁRSA
Budapest,
VI., Vilmos császár-út 61
Szivattyúk
Kompresszorok
a megszünt Teudloff-Dittrich-gyár készletéből.

Plombázófogók

acél-, ólom- és szövetplombákhoz Szövetjelzőgépek
Acél, szalag és szövetplombák
Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók Takarékperselyek.
özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II, Bimbó ut 17.
Telefon; 1-544-26

Sárospataki kovamalomkő
nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.
Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni,
Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.
Árajánlatot küld:
SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)
vagy a vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft. Budapest, VII., Király-utca 55 szám.

ALKATRÉSZEK SZIJTARCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Stabil és félstabil gőzgépek,
kazánok és alkatrészek, műhelygépek, kézi szerszámok kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Bordás fütőtestek, radiatorok,
sprinklerberendezés és alkatrészek, közlőmüvek, szijtárcsák minden méretben kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

MÓNOSBÉL KÖZSÉGBEN (Heves megye)
egy visszaöntéses vizimalom és daráló,
két szoba konyhából álló lakóházzal együtt méltányos áron tehermentesen eladó. — Érdeklődni: **Egyházmegyei Takarékpénztárnál Egerben.**

Kiárusitás.
Malomlebontás folytán a következő malmigépek eladók:
1 drb 21-es hengerszék, 8 drb szimpla, 2 dupla felvonó teljesen jókarban hevederekkel cca 15 méteresek, 1 drb 88-as tarár két triőrrel, 1 pár teljesen uj kő komplett 36 collos, 1 pár használt komplett 36 collos, 1 drb 110 tömlő filter, nedvesitő készülék tartályokkal, csigák, szijtárcsák, 50 és 80 transzmissziók csapágyakkal. Különböző malmi berendezések, Kornwald-kazán 38 tüzfelület üzemképes és gőzgép alkatrészek, csővezetékek, fali szivattyu olcsón eladatnak **Szentesen, Ujvári-féle malomban.** Bővebb felvilágositást nyujt **MESSINGER LAJOS GYULA.**
Telefon: 163.

AZ
ÁLLAMGÉPGYÁRI
egyetemes
kalapácsos daráló- és őrlőgép
szerkezetben, teljesitményben
felülmúlhatatlan!
Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek.
Kivánságra részletes ajánlattal szolgál a
Magy. Kir. Állami Gépgyár Vezérügynöksége
Budapest, V., Vilmos császár-út 32. Tel.: 110—000

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapitási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztositó Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 23. 47. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KULFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ
Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott.
Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Lehet-e várni a vámőrlési díj rendezését?

Régóta nem hallunk és nem hallottunk semmit a vámőrlőmalmok egyik legsúlyosabb kérdéséről, a vámőrlési díj rendezéséről. Esztendők óta reménytelenül várja a magyar vám-malomipar ennek a kérdésnek a rendezését. Mióta a kormány 10%-ban állapította meg a búza vámőrlési díját és 13%-ban a rozsőrlési díját, azóta a magyar malomipar terhei elképzelhetetlen mértékben súlyosbodtak. Hihetetlenül megdrágult minden üzemanyag, szó nélkül és a legnagyobb megértéssel viselik a malmok a reájuk rakott szociális terheket anélkül, hogy módjukban állana ezt a fogyasztóra áthárítani.

Egyetlen egy iparág az egész ország területén, melynek a bevételét a kormányzat korlátok közé szorította már akkor, amikor az árkorlátozó rendelkezéseknek hire-hamva sem volt. Egyetlen iparág a malomipar, melynek nem engedtetett meg az, hogy a reá nehezedő és napról-napra fokozatosan emelkedő terheket áthárítsa, hanem arra kényszerült, hogy a saját tőkéjét emésztve, reménytelenül és kilátástalanul szemlélje ipartelepének fokozatos leromlását. Már akkor, amikor arra kényszerül, hogy önköltségen alul őröljön, nem is merhet gondolni arra, hogy az üzemében előálló hiányokat és avulásokat a legkisebb mértékben is pótolhassa.

Nagyon szép és hálás feladat lenne a malomipari érdekképviselet részéről a vámőrlési díj rendezésének ügyével komolyan foglalkozni.

Minduntalan hallottuk, hogy ennek a kérdésnek a megoldásánál és elbírálásánál politikai szempontok is közrejátszanak és ezekkel a politikai szempontokkal nem bír a malomipar vezetősége megbirkózni.

Amikor mi ezt halljuk, védekezésül azok részéről, akiknek feladatuk lett volna már régen ezt a kérdést rendezni, akkor némi kétkedés fog el bennünket, mert tudjuk azt, hogy minden politikai szempontnál van egy magasabb és hatalmasabb, az erkölcsi igazság szempontja, mely mindenkor érvényesül, ha azt megfelelő meggyőző formában, illetékes helyen, be lehet bizonyítani.

Az Árkormánybiztosság akkor, amikor az árkérdéseket rendezte, lerögzítette az aug. 26-i árakat, de számos és számtalan kivételt engedélyezett ezekkel az árakkal szemben, azokban az esetekben, ahol az iparág képviselői bebizonyították az üzemköltségek és egyéb kiadások emelkedését. Természetes, hogy a helyzet most, amikor védekezni kell az általános drágaság ellen, sokkal nehezebb, mint lehetett volna egy félévvel, vagy egy évvel ezelőtt, de állítjuk, hogy ma sem reménytelen. Tudjuk azt, hogy a magyar kormány nem akarhatja és nem akarja egy ilyen komoly iparágnak az elpusztulását és elsorvadását és éppenezért meg vagyunk győződve, hogyha a kérdés állandóan és komolyan napirenden tartatnék és ezzel nemcsak a malomipari sajtó foglalkoznék, hanem foglalkoznának azok is, akiknek éppen úgy hivatásuk és kötelességük ezzel foglalkozni, akkor előbb-utóbb elérnénk azt az eredményt, amelyet olyan nehezen vár a becsületesen dolgozó magyar malomipar.

Több éves küzdelem után nem jutott el a malomipar addig, hogy az őrlési önköltség hivatalosan megállapíttassék. Addig pedig, amíg ezt a minimumot el nem éri a malomipar, természetesen nem lehet azt várni, hogy a malomipar jogos kívánsága teljesíttessék, mert hiszen hiányzik az az alap, melyre az indokolt és igazságos követelést fel lehetne építeni.

Most az ünnepek előtt, amikor a malomipar minden tagja a békességre és nyugalomra vágyódik, az a kívánságunk, hogy minél előbb elnyerje a malomipar azt a békességet és nyugalmat, melyet ennek az ügynek az igazságos rendezése hozhat meg.

Megjelenik az őrlés-korlátozó rendelet.

Megbizható helyről értesülünk, hogy — mire karácsonyi lapszámunk olvasóinkhoz jut — a rendelet, mely országos egységes kenyérliszt-tipust vezet be — megjelenik.

A búza kiőrlése 75%, a rozsé 70%-ban lesz megállapítva.

Az új lisztjellegmintákat minden kereskedelmi és vegyes őrlésű malom megkapja; — a szétküldése máris folyamatban van.

Őszinte szó az egységes és kötelező érdekképviseletről.

Amikor ehhez a nagyfontosságu, a malomipar létérdekébe vágó kérdéshez hozzányulunk, vissza kell néznünk a közelmultba, néhány hónappal ezelőttre, amikor lapunk elsőnek vetette fel ezt a problémát, amikor elsőnek foglaltunk állást amellett, hogy a malomipar érdekében áll egy hatalmas, egységes és erős olyan érdekképviselet, amelyhez a tagokat nemcsak érzelmi szálak, hanem az egyes üzemtulajdonosok érdekeit érintő kapcsolatok is hozzáfüzzék.

Nem haragszunk azért, ha a gondolatainkat mások kisajátítják, még azért sem neheztelünk, ha az egészet úgy tüntetik fel, mint egy korszakalkotó felfedezést, mert hiszen mi nem pályázunk dicsőségre, nem pályázunk hatalmas sikerekre, elég nekünk a megnyugtató érzés, hogy mi mindenkor és mindenben az egyetemes malomipari érdekeket szolgáltuk és kívánjuk szolgálni a jövőben is.

Örülünk, hogy a felvetett eszménknek és az elindított gondolatunknak zászlóvivői akadnak éppen arról az oldalról, ahol akkor, amikor utnak indítottuk a gondolatot, süket fülekre találtunk és ahol akkor senki sem akarta észre venni, hogy milyen hatalmas erőforrást jelentene a magyar malomiparnak egy komoly, befelé megszervezett és fegyelmezett, külső megjelenési formájában tekintélyes és tiszteletet parancsoló egységes malomipari érdekképviselet. Szándékosan kerültük akkor is azt, amikor a gondolatot felvetettük, hogy kötelező érdekképviseletről beszéljünk és kerüljük most is, mert azt az álláspontot valljuk, amit a legutóbbi malomipari értekezleten, az iparügyi minisztérium részéről nagyon helyesen közöltek a malomipar megjelent vezetőivel, hogy olyan érdekképviseletre van szükség, amelyikbe önként, szivük szerint mennek és kivánkoznak a tagok, nem ahová kényszerrel kell besorozni őket. Ilyen érdekképviseletnek tartanánk mi egy komoly, egységes, megfelelő vezetés alatt álló malomipari érdekképviseletet, melynek az élén dolgozó és dolgozni akaró, elsősorban az iparágért élő vezető férfiak irányitanák a magyar malomipar sorsát.

Ugyanakkor, amikor felvetettük az egységes magyar malomipari érdekképviselet gondolatát, kifejezésre juttattuk azt is, hogy ezt az érdekképviseletet, mely sziklavára kell legyen a magyar malomipari érdekeknek, nem lehet futó homokra, nem lehet ingoványos talajra felépíteni, annak alapzatául nem szolgálhat a mai malomipari érdekképviseletnek az az építménye, mely építménnyel sem maguk a tagok, sőt még a vezetők sincsenek kellőképen megelégedve.

Azok, akik a legutóbbi miniszteri értekezlet összehivását kérték, bevallottan is azt óhajtják, hogy a meglévő Országos Malomszövetségbe legyen beolvasztva minden más malomipari érdekképviselet. Lehet, hogy a Szövetség szempontjából ez helyes lenne, mert jelentősen emelné a szinvonalat, de erősen kételkedünk abban, hogy ez egyuttal malomipari érdeket is jelentene és különösen kételkedünk abban, hogy ezen az úton létrejöhet-e az egységes érdekképviselet, mert maguk az érdekelt malomtulajdonosok sem egyeznének abba bele, hogy a jól, sőt mondhatni, kifogástalanul működő érdekképviselet beolvadjon egy olyan másik érdekképviseletbe, melynek ujjáépítését maguk a vezetőség is szükségesnek tartják, amikor annak teljes átreformálását tervbe vették.

Tudjuk azt, hogy nagyon nehéz feladat malomipari érdekképviseletet fenntartani, vezetni és adminisztrálni, de ugyanakkor meg kell mondjuk azt is, hogy ha nehéz is, de nagyon háladatos feladat, mert ez az iparág már is bebizonyította, hogy azért az érdekképviseletért és olyan érdekképviseletért, mely tényleg és komolyan az érdekeiért dolgozik, kész a legmesszebbmenő áldozatot is meghozni.

És ha látni fogják a magyar malomipar tagjai, kicsi és nagy egyaránt, hogy a hivatott vezetői olyan átfogó, egyetemes érdekeket szolgáló, hatalmas új építményt akarnak a malomipari érdekek védelmében építeni, melyhez szív szerint csatlakozhat a malomipar minden tagja, akkor egész bizonyosan önként fognak sorakozni a zászló alá és nem kell már megindulaskor a bekövetkező sikertelenséggel szemben azzal védekezni, hogy kötelezővé tétessék az abban való részvétel mindenki részére, akár meg van elégedve annak az érdekképviseletnek a működésével, akár nem.

Tehát igenis hivei vagyunk az egységnek, az együttműködésnek, a teljes harmóniának és békességnek, de csak úgy, ha ez az együttműködés az egész magyar malomiparé és annak nem egyes csoportok, hanem az egész malomipar látja majd a hasznos eredményét.

„COLUMBA-LILIPUT“
nagyteljesítményű triőr
kis- és középmalmoknak
Kisebb szemveszteséggel tökéletesebben triőröz, mint a lassúforgású triőrhenger

STAHEL ÉS LENNER
TRIŐR- és LEMEZLYUKASZTÓGYÁR RT.
Budapest, VI.,
Országbiró-u. 44—46. szám

Legujabb rendeletek.

A zár alá vett tüzelőanyagok és kenőanyagok forgalmáról.

A m. kir. iparügyi miniszter 65.200/1939. Ip. M. számu rendeletével akként módosítja 62.844/1939. Ip. M. számu rendeletét, hogy nem motorhajtásra szolgáló tiszta benzinféléket, adózott világító petróleumot, gázolajfajtákat, kenőolajat és hengerolajat *további rendelkezésig*, a zárolt készlettel rendelkező és a szóbanforgó anyagok forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok *rendes vevőinek*, azok félhavi szükségletének megfelelő mennyiségben félhavonta külön engedély nélkül kiszolgáltathatnak.

Lakóházi légoltami óvóhelyek létesítése.

A m. kir. honvédelmi miniszter 88.008/eln. lgv.—1939. H. M. szám alatt rendeletet bocsátott ki a lakóházi légoltalmi óvóhelyek létesítése és felszerelése tárgyában. A rendelet szabályozza és meghatározza az új, a meglevő épületekben létesítendő, továbbá az árokóvóhelyek építésére vonatkozó szabályokat és szabványokat, méreteket és kiviteli minőségüket, valamint ezek berendezését és elhelyezését. (B. K. 1939. december 19.-i — 286. számban.)

A benzin-szeszkeverék fogyasztását szabályozó rendelet végrehajtása.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 92.000/1939. K. K. M. sz. rendeletével intézkedik a benzinüzemi gépjáróművek hajtására szolgáló benzin — szeszkeverék (motalkó) fogyasztásának szabályozása tárgyában kiadott 8.230/1939. M. E. számu rendelet végrehajtásáról. A rendelet *nem vonatkozik* a mezőgazdaságban és iparban foglalkoztatott benzinüzemü gépekre, motorokra s hasonlókra, mert az ily célokra felhasználandó motalkó engedélyezése az iparügyi miniszter hatáskörébe tartozik. Gépjáróművek részére csak a m. kir. adóhivatalok által kiállított jegy vagy utalvány ellenében szabad motalkót kiszolgáltatni, illetve vásárolni. Gépjáróművek részére havonta tiszta benzint kiszolgáltatni, illetve felhasználni egyáltalában tilos. A kiszolgáltatható motalkómennyiség a következő:

személygépkocsik részére 0—1, 1.001—2.000, 2.001— cm^3 hengerürtartalom mellett 40, 70, illetve 90 liter, motorkerékpárok részére 0—250, 251—500 és 501— cm^3 hengerürtartalom mellett 10, 20, illetve 40 liter, tehergépkocsik és vontatók részére 100—1.000, 1.001—2.000, 2.001—3.000, 3.001— kg. önsuly mellett 240, 300, 400, illetve 560 liter. Ez a táblázat magánhasználatu gépjáróművekre vonatkozik. — Segédmotoros kerékpárok tulajdonosai részére havonta 10 liter motalkó szolgáltatható ki. Kivételes elbírálásban részesülnek a többek között a hadiüzemek és azok alkalmazottai tulajdonában levő gépkocsik. A rendelet hatályon kívül helyezi a 62.000., 66.100. és 76.000/1939. K. K. M. sz. rendeleteket. — Hatálybalépés napja 1940. évi január 1. (B. K. 1939. december 19.-i — 286. száma.)

Olaj- és zsiradékipari szakbizottság felállítása.

A m. kir. iparügyi miniszter 65.900/1939. Ip. M. számu rendeletével az olaj- és zsiradékipari anyaggazdálkodás szakbizottságának felállítását rendeli el és megszabja ennek munka- és hatáskörét, valamint szervezetét.

Olajmalmaink figyelmébe ajánljuk, hogy a rendelet 7. §-a az olajos magvak és az azokból előállított olajok forgalmának korlátozásáról szóló 62.300/1939. Ip. M. számu rendelettel) megjelent a Magyar Molnárok Lapja 1939. december 9. — 45. számának 497. oldalán) az iparügyi miniszter hatáskörébe utalt kérdésekben az *olajmagvakra, az olajokra* és a zsiradékipari anyagokra *vonatkozóan az olaj- és zsiradékipari bizottság intézkedik, illetőleg az ott szabályozott bejelentéseket az olajosmagvakra és olajokra*, valamint zsiradékipari anyagokra vonatkozóan az **olaj- és zsiradékipari bizottsághoz kell megtenni.** Ez a bizottság a feladata teljesítéséhez szükséges mértékben bármely vállalatot, iparost vagy kereskedőt felhivhat további adatok bejelentésére, felvilágosítások adására és iratok bemutatására. A felhivásnak a kitüzött határidőben eleget kell tenni.

Az olaj- és zsiradékipari bizottság a feladata teljesítéséhez szükséges mértékben *kiküldöttje utján bármely ügykörébe eső vállalat, iparos vagy kereskedő üzemét* (üzletét) *és üzletvitelét megvizsgálhatja.* A rendelet 1939. december 24.-én lép hatályba. (B. K. 1939. december 19.-i — 286. száma.)

A honvédelmi stb. kötelezettséget teljesítőknek és hátramaradottaiknak gondozása.

A m. kir. miniszterium 11.200/1939. M. E. szám alatt rendeletet bocsátott ki a honvédelemről szóló 1939: II. t.-c. értelmében honvédelmi kötelezettséget, vagy közérdekü munkaszolgálatot teljesítő személyeknek, valamint hátramaradottaiknak gondozása tárgyában. A rendelet szabályozza azoknak ellátási, kártalanítási és egyéb törvényes igényeit, valamint ezeknek mérvét, akik leventekötelezettség, a nemhivatásos állományban bármilyen tényleges katonai szolgálat, közérdekü munkaszolgálat, honvédelmi munkára vagy közérdekü légvédelmi szolgálatra igénybe vett, vagy önkéntes jelentkezés alapján történt alkalmaztatásuk teljesítéséből kifolyólag szenvedett sérülés, sebesülés, más egészségrontás, illetőleg halál esetén saját személyükben, vagy eltartásra szoruló hátramaradottaik részére a jelen rendeletben meghatározott gondozásra van igényük. A rendelet végrehajtásáról — az érdekelt miniszterekkel egyetértve — a honvédelmi miniszter gondoskodik. A rendelet 1939. december 16.-án lépett hatályba, de rendelkezéseit a törvény hatálybalépésétől, tehát 1939. évi március 11. napjától kezdődő hatállyal kell alkalmazni. (B. K. 1939. december 16.-i — 284. száma.)

A sütőipari munkabérek jóváhagyása.

A m. kir. iparügyi miniszter 63.353/1939.—XIII. Ip. M. számu rendeletével jóváhagyta az illetékes bizottságnak a sütőiparban az ország egész területén fizetendő legkisebb munkabérekre vonatkozó határozatát s ezzel egyuttal a korábbi munkabérhatározatok hatályukat vesztik. A rendelet 1939. december 27.-én lép hatályba. (B. K. 1939. december 19.-i — 286. száma.)

Az olajosmagvak és olajok forgalmát korlátozó rendelet hatása.

Előző számunkban közöltük a m. kir. iparügyi miniszter 62.300/1939. Ip. M. számú rendeletét, valamint az ezzel szerves összefüggésben álló és a napraforgó valamint egyéb olajosmagvak legmagasabb árát megállapító 9.500/1939. Á. K. számú árkormánybiztosi rendeletet. Mindkét rendelet óriási konsternációt keltett a vidéki olajmalmok és olajsajtóvállalatok körében. Szerkesztőségünket napokon át valósággal megostromolták az érdekeltek egymás kezébe adván a kilincset és a telefon az ország különböző részeiről állandóan munkában volt.

A nagy felzúdulás oka abban keresendő, hogy — mint bennünket a VINOSZ informál — a vidéki sajtolóipar, különösen annak felvidéki és kárpátaljai képviselői a napraforgóolaj 1939. augusztus 26-i árai alapján sokkal magasabb áron vásárolták meg a forgótermést a termelőktől, mint amennyi a szeptember hó közepén kormányhatóságilag megállapított legkisebb átvételi ár. A napraforgó beszerzési költségeit még növelte az a körülmény, hogy egy a nyilvánossággal nem közölt rendelet következtében a vidéki vasutállomások megtagadták a napraforgó és olaj vasuti szállítását, illetve ezt a Futura által kiállított engedélyhez kötötték. Utóbbit csak az a néhány vidéki üzem tudta megszerezni, mely a Futurával feldolgozási szerződést kötött. A többi üzem kénytelen volt teherautóval, szekérrel és

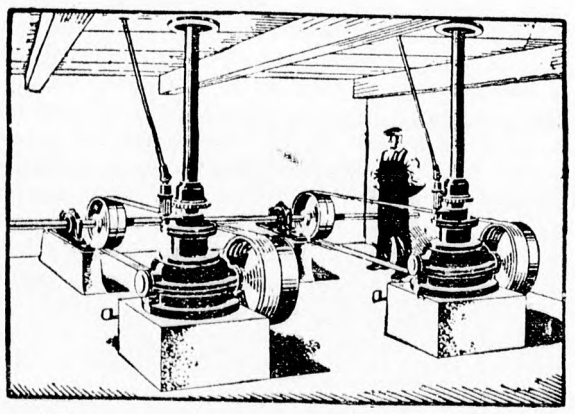

Ez a legmodernebb malomkőmeghajtás!

SKF kellő helyre kellő csapágyat

Üzembiztos — Olcsó — Takarékos

SKF Kérjen részleges tájékoztatót.
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IX., Üllői-ut 55.
Sürgönycim: ESKAEF Budapest. Telefon: 1-464-40.

Mótorok szakszerű gyári **javítása** és átalakítása **Barnaszén-tüzelésre**

MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Bpest, VII., Erzsébet királyné-útja 87.

más lovas járművel szállítani a napraforgót, sokszor több száz km távolságra is. — Az összes sajtolóüzemek, olajmalmok egymással versengve igyekeztek napraforgókészletüket beszerezni, hogy üzemeiket foglalkoztathassák s mert tudták, hogy az idei napraforgótermés legalább 20%-kal a tavalyi alatt marad, mert a vetési terület is kisebb a tavalyinál. Minthogy semmiféle olyan rendelet meg nem jelent és semmiféle olyan hivatalos közlés sem történt, melyből a forgalom korlátozására, vagy az augusztus 26-án érvényes olajárak csökkentésére lehetett volna következtetni, a vidéki ipar teljes erővel fogott hozzá ősrégi ipari tevékenységéhez, vett, eladott, kötéseket csinált. Az idézett rendeletek a munkát egy csapásra megállították az egész vonalon. A napraforgót a készlettulajdonosoknak rendelet szerint mélyen a beszerzési áron alól kell a lebonyolítással megbizott szervnek felajánlani. Ugyanide kell felajánlani az összes napraforgóolaj készleteket is, tekintet nélkül arra, hogy azok részben vagy egészben el vannak-e másnak adva. A napraforgóolaj átvételi ára azonban még ninesen megállapítva s arra sem történt intézkedés, miként rendeztessenek a kötések és előrevaló eladások?

Értesülésünk szerint a Vidéki Növényi Olajsajtolóüzemek Szövetségének agilis elnöke, **vitéz dr. Váczy György** orsz. képviselő kérte az iparügyi minisztériumban a rendelet megfelelő kiegészítését és az árellenőrzés országos kormánybiztosánál a felajánlandó olajkészletek átvételi árának méltányos megállapítását, melynek hiányában a vidéki olajsajtoló kisipar elviselhetetlen veszteségeknek volna kitéve és kétségbeesett helyzetbe kerülne.

Különösen felhívta a minisztérium figyelmét a kárpátaljai viszonyokra és arra a körülményre, hogy a kárpátaljai népességnek a napraforgóolaj egyedüli és nélkülözhetetlen zsirozója, tehát az ottani olajkészletek igénybevétele nem volna méltányos. — Intervenciójának első eredményeként kifejezett igéretet kapott arra, hogy a Kárpátalján levő napraforgóolaj készleteket a felajánlási kötelezettség alól **felszabadítják, hogy az ottani lakosság szükségletének kielégítésére használtassék fel.**

Az ország végleges idei termés-eredménye.

Az ország 1938/1939. gazdasági évének végleges terméseredményét első izben a múlt héten megjelent Statisztikai Negyedévi Közlemények füzetében hozza nyilvánosságra az Országos Statisztikai Hivatal. Eszerint a hét főtermény országos eredménye:

	1938/39-ben	az előző gazd. évben
búza	30,690.390 q	26,883.152 q
rozs	8,969.214 „	8,046.261 „
árpa	7,804.811 „	7,239.792 „
zab	3,567.166 „	3,103.601 „
tengeri	22,508.762 „	26,620.407 „
burgonya	23,645.793 „	21,405.225 „
cukorrépa	10,814.276 „	9,694.020 „

Természetesen az 1937/38. gazdasági év eredményei még a visszacsatolt Felvidék és Kárpátalja nélkül értendők.

MALOMGÉPEK,
malomberendezési tárgyak, tizedes és automatikus mérlegek 15, 20, 50, 100, 150, 200 kg-ig jutányosan kaphatók
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

DARÁLÓKÖVEK
és hámozógép-köpeny
legjobb minőségben:
Varga Ottó Lajos
csiszolóárugyára
Budapest, XIII. Fövény-utca 89.

Igen tisztelt vevőinknek
kellemes karácsonyi ünnepeket és
boldog újévet kivánunk.
KARTAL TESVÉREK Budapest, V., Alkotmány-ucla 27. sz.

Az olajipari abraktakarmányok (olajpogácsa) legmagasabb ára.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosának 9.950/1939. Á. K. számú rendelete. Hatályba lépett 1939. december 19-én. (B. K. 1939. dec. 19-i 286 sz.)

1. §. Együttesen 38—41% nyers proteint és nyers zsirt tartalmazó napraforgópogácsa legmagasabb gyári eladási ára 13 P/q.

2. §. Együttesen 36—38% nyers proteint es nyers zsirt tartalmazó lenmagpogácsa legmagasabb gyári eladási ára 15 P/q.

3. §. Együttesen 50—52% nyers proteint és nyers zsirt tartalmazó tökmagpogácsa legmagasabb gyári eladási ára 15 P/q.

4. §. Együttesen 38—40% nyers proteint és nyers zsirt tartalmazó repcepogácsa legmagasabb gyári eladási ára 10 P/q.

5. §. Együttesen 26—28% nyers zsirt és nyers proteint tartalmazó kókuszdiópogácsa legmagasabb gyári eladási ára 13.50 P/q.

6. §. A megőrölt olajpogácsa legmagasabb ára 1.— P/q-val magasabb az 1—5. §-okban megállapított áraknál.

7. §. (1) Az 1—6. §-okban megállapított legmagasabb árak olajgyári paritásban, 10 tonnás vasuti kocsiba rakva érvényesek.

(2) Dunántuli olajgyári állomásokon, a Budapest 30 kilométeres körzetén belül levők kivételével, az 1—6. §-okban megállapított áraknál q-ként 1.20 P-vel magasabb összeg számítható fel.

8. §. Együttesen 34—36% nyers protein és nyers zsirtartalmu belföldi extrahált szójadara legmagasabb gyári eladási ára bármilyen olajgyári paritásban, 10 tonnás vasuti kocsiba rakva 22 P/q.

9. §. Az 1—8. §-okban szabályozott legmagasabb árak a Budapesti Áru és Értéktőzsde olajipari abraktakarmányokra vonatkozó szakványainak megfelelő áru esetén érvényesek.

10. §. (1) A kereskedők az 1—8. §-okban megállapított legmagasabb gyári eladási árakhoz a ténylegesen felmerült fuvarköltségeken kívül legfeljebb egyizben a következő összegü kereskedői költségeket számithatják hozzá:

100 métermázsás és azon felüli tételben történő eladásnál	0.50 P/q,
100 métermázsa alatti tételben 25 métermázsáig történő eladásnál	0.75 P/q,
25 métermázsa alatti tételben történő eladásnál	1.— P/q.

(2) Közvetlen fogyasztók részére történő gyári eladás esetén a jelen §. (1) bekezdésében megállapított összegek az előző §-okban megállapított legmagasabb gyári eladási árakhoz szintén hozzászámithatók.

11. §. Az előző §-okban megállapított legmagasabb árak készpénzfizetésnél, vagy 8 napon belül történő fizetésnél, levonás nélkül érvényesek.

12. §. Az előző §-okban említettől eltérő minőségü és más fizetési feltételü áru esetén a Budapesti Áru és Értéktőzsde olajipari abraktakarmányokra vonatkozó szokványai szerinti árkülönbség érvényesithető.

13. §. A külföldről behozott olajipari abraktakarmányok legmagasabb árát az érdekeltek kérésére esetenként állapitom meg. Külföldről behozott olajipari abraktakarmányt az árak megállapitása előtt forgalomba hozni nem szabad.

SZERSZÁMOK,
tartalék géprészek, szijak,
különböző műszaki vas- és faanyagok kiárusitása
EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR R. T.
Budapest, V., Ujpesti-rakpart 39.
Telefon: 292-279.

FORD

8 HENGERES, 3 TONNÁS ALVÁZ VÁMMENTES ÁRA:
2 darab abroncsozott (32x6-os) pótkerékkel készpénzügyletnél P 5850.-
hitelügyletnél P 5900.-
FORD MOTOR R.T. BUDAPEST
ELADÁS:
FORD MOTOR RT., BUDAPEST V., Kossuth Lajos-tér 18. TELEFON: 111-980.
HAHN ARTHUR és TÁRSAI, BUDAPEST VI., Andrássy-út 10. TELEFON: 113-619.

Joggyakorlatok.

Felsőbbfokú kihágási joggyakorlat.

A hajómalmokban alkalmazottak munkaviszonyaira vonatkozó rendelkezések hatálya.

1. A különleges termelési viszonyok indokolják azt, hogy a molnáriparban alkalmazottak munkaidejének szabályozásáról szóló 27.621/1937. Ip. M. sz. rendelet rendelkezései a hajómalmokra nem vonatkoznak.

2. Az ipari munkának vasárnapokon és Szent István napján szünetelésére vonatkozó rendelkezések hatálya — amenyiben az 1891: XIII. t.-c. 3. §-a alapján kivételes rendelkezés nem történt — a hajómalmokra is kiterjedjenek.

3. A molnáriparban fizetendő legkisebb munkabérek hatálya a hajómalmokban foglalkoztatottakra is kiterjed. (60.451/1939. XIII. Ip. M. sz. döntvény)

A magántisztviselők hétvégi pihenője.

A 12.116/1939. M. E. számú rendelet 1. §-ának utolsóelőtti bekezdése a 3.000/1938. Ip. M. sz. rendelet a tisztviselők munkaidejéről szóló fejezetében a munkaidő szabályozására vonatkozólag foglalt rendelkezéseknek — igy a hétvégi pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseknek is — hatályát további rendelkezésig felfüggesztette. A felfüggesztés tartama alatt, tehát a felek szabad egyezkedésétől függ, hogy a hétvégi pihenő betartassék-e és ha igen, miképen tartassék be.

Megjegyzendő azonban, hogy a 3.000/1938. Ip. M. sz. rendelet hatálya alá tartozó tisztviselők tekintetében a heti 44 órán túl végzett munka túlmunkának minősül és arra a 12.116/1939. számú rendelet 1. §-ának utolsó bekezdése szerint ezidőszerint is a túlmunkának minősített munka teljesítése esetében járó magasabb munkabérekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. (77.540/1939. I. K. K. M. sz. döntvény.)

Közigazgatási joggyakorlat.

Ipar jogosulatlan gyakorlása miatt folyamatba tett kihágási ügyben a Kihágási Tanács 5.858/1939. kih. sz. végzésével az alsófokú ítéleteket megsemmisitette és tárgyalás megtartása után új elsőfokú határozathozatalt rendelt el, mert a Rbsz. 153. §-a szerint az ítélet csak a tárgyaláson felvett és felhozott bizonyítékokra alapitható. Jogszabályt sértettek ennélfogva az alsófokú rendőri büntetőbiróságok azzal, hogy a bizonyítás felvétele, a terhelt és a tanúk kihallgatása nélkül, csupán a csendőrkülönitmény parancsnokának feljelentése alapján hoztak büntető ítéletet.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ
Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

A buza, liszt és tészta fizikai tulajdonságainak meghatározása a továbbfeldolgozás céljára.

Irta: **Dr. Gruzi Ferenc** m. kir. fővegyész, a m. kir. gabona- és lisztkisérleti állomás vezetője.

A búzát és lisztet, illetve ezeknek tésztáját a további feldolgozás céljából nyersanyagnak kell tekinteni és olyan eszközökkel kell megvizsgálni, melyek a késztermékek minőségére már előre következtetést engednek vonni.

A búzának és lisztnek mint nyersanyagnak vizsgálata a következő ipari termékek minősége szempontjából történik.

1. Sütés (kenyér és aprósütemények),
2. keksz,
3. szárított tészta,
4. sikérliszt,
5. keményítő és csiriz.

Mindegyik csoportban külön-külön megemlékezem a búza és liszt használatáról, ill. minőségéről.

1. **Sütés.** Ha a *búzát* sütési érték szempontjából óhajtjuk vizsgálat tárgyává tenni, abból először lisztet kell készíteni. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a búza külső tulajdonságaiból annak belső értékére, az úgynevezett süthetőségre megbizható következtetést nem lehet vonni. A küllemi vizsgálatok ennek ellenére is fontosak és szükségesek, mert adataikból a búzák malmi értékére vonhatunk következtetéseket, vagyis arra, hogy melyik búzából menynyi, mily fogós és milyen szinü liszt állítható elő. Azok az eszközök és eljárások, melyek a búza malmi értékének a megállapítására alkalmasak, általában ismeretesek és használhatóságukat illetően különböző országok különböző szakértői között különösebb nézeteltérések nem forognak fönt. Igy minden országban elvégzik a hektolitersuly-meghatározást, igen sok helyütt gyakorolják az abszolut fajsúly meghatározását, mérik az acélosság, illetve keménység mértékét és a búzában található idegen anyagok, gyommagok mennyiségét és minőségét.

Általában mindenütt ugyanazzal a készülékkel határozzák meg a *hektolitersúlyt*. Aránylag ritkán történik, hogy valóban az egy hektoliterben helyet foglaló magok súlyát határoznák meg, hanem megelégszenek az egy literben található magok súlyának megállapításával, melyet 100-al szorozva, kilogrammokban fejeznek ki. Nincs nézeteltérés a szakértők között abban sem, hogy a hektolitersúly mire szolgál felvilágositással és mennyire megbízható értékeket eredményez. Csupán a részletekben vannak eltérések. Pl. vannak vidékek és országok, hol a magok beöntését biztositó tölcséren keresztül végzik és vannak viszont olyanok, ahol azt elhagyják. A hektolitersúly jelentőségére nézve általánosan elfogadott felfogás, hogy minél magasabb, annál több emberi táplálkozás céljára felhasználható liszt aknázható ki ugyanabból a búzából. Az is köztudomású, hogy a párhuzamosság nem teljes, mert 78 kg-on felül már aránylag kisebb mértékben emelkedik a kiaknázási százalék, mint a hektolitersúly.

A hektolitersúly számértékét a búza nedvességtartalma jelentősen befolyásolja, mert minél nedvesebb a búza, annál alacsonyabb a hektolitersúly és viszont. Ezért célszerű lenne, ha a nemzetközi kereskedelemben a hektolitersúly alapján történő búzaforgalmazás egy bizonyos nedvességtartalomra vonatkoztassék. Ez a nedvességtartalom lehet országonkint más és más, mert egyes országok éghajlata nedvesebb mint másoké, de lehet általánosan elfogadott is, mert semmi akadálya nincs annak, hogy a víztartalomtól függő hektoliter-számérték-eltolódás egy ecélra szerkesztett táblázatból kiolvasható legyen.

Az *absolút fajsúlyt* nem mindenütt mérik. Magyarországon azonban igen, mert tapasztalatunk szerint megbizhatóbb értékeket szállít, mint a hektolitersúly. Mig ugyanis a különböző szemnagyságokat tartalmazó gombák esetében a hektolitersúly számértéke nem eléggé megbizható, mert a nagy szemek között képezett üregekben a kisebb szemek eltérnek és ezáltal a hektolitersúly számértékét érdemen felül emelik, addig ez a hibaforrás az abszolut fajsúly meghatározásánál ki van zárva. A hektolitersúly-meghatározásra mondott egyéb észrevételek azonban az abszolút fajsúly-meghatározásra is vonatkoznak, igy pl. 1.360 fölött a lisztkiaknázási százalék már nem emelkedik olyan meredeken mint addig és a nedvességtartalom az abszolut fajsúlyt ép olyan mértékben befolyásolja, mint a hektolitersúly-meghatározásnál.

A nedvességnek a hektolitersúlyra és az abszolut fajsúlyra gyakorolt hatása a búza *keménységének* kialakulásában is szerepet játszik. Minél nedvesebb ugyanaz a búza, annál nagyobb mértékben veszit acélosságából és keménységéből. Ennek következtében csökken a gorombadara kiaknázási százalék és ezzel párhuzamosan a fehérliszt-nyeredék. Különösen fontos ez azokban az országokban, hol műőrlés van gyakorlatban. Igy pl. Magyarországon, Csehszlovákiában, Romániában, Jugoszláviában, az északi államok közül pl. Finnországban, Észtországban stb.

Az *acélosság* meghatározására részint szemvágókészülékeket, részint pedig átvilágító (diafanoszkóp) készüléket használnak. A keménység meghatározására leginkább a búza darálásához szükséges erőmennyiséget mérik.

Az *idegen anyagok* jelenléte csökkenti a lisztnyeredéket és igy malomipari szempontból kisebb értékü az a búza, melyben az idegen anyagok nagyobb százalékban vannak jelen.

A küllemi vizsgálatoknál szándékosan nem említettem meg az ezer mag súlyát, mert bár ezt általában meg szokták határozni, csak termelési szempontból van jelentősége, a további feldolgozás szempontjából azonban kevésbbé.

A *lisztgyártás szempontjából* tehát a búza malomipari értékmeghatározói közül az előbb említett meghatározások mindenképen elvégzendők. Ezek azonban valamennyien csak a liszt mennyiségére, fogósságára és szinére engednek következtetést vonni. Tehát tudjuk azt, hogy minél magasabb valamely búzának a hektolitersúlya, abszolut fajsúlya, acélossága és keménysége, viszont minél alacsonyabb a benne lévő tisztátalanságoknak a százaléka, annál jobb annak malomipari értéke. Hogy azonban az ilyen lisztnek *sütési érték szempontjából* milyen tulajdonságai vannak, azt az előadottakból nem lehet megállapítani. Tény, hogy minél magasabb a hektolitersúly, a fajsúly és minél keményebb a búza, annál többször találkozunk jó süthetőségi értékkel. Sokszor előfordul azonban, hogy bár az említett faktorok egyenkint és összesen is kedvező mértékben vannak jelen, a sütési érték mégis alacsony. Elég, ha pl. csak a durumbuzák esetére mutatunk rá. Hogy tehát a búzának sütőipari célra való alkalmasságát megvizsgálhassuk, nem elégséges az előbb említett küllemi vizsgálatok elvégzése, hanem egyéb olyan eszközökkel is meg kell vizsgálnunk *tésztájának fizikai tulajdonságait*, melyek eredményéből a sütési értékre is következtethetünk.

A búza sütőipari szempontból történő elbirálásánál két főesetet kell megkülönböztetnünk.

a) Hogy a búzát önmagában kivánjuk-e lisztté, majd kenyérré feldolgozni, minden egyéb származásu búza, illetve liszt hozzákeverése nélkül, vagy

b) mint keverőanyagot kivánjuk-e kereskedelmi forgalom tárgyává tenni, amikoris valamely meglévő búzatétel hiányos tulajdonságainak pótlására kivánják felhasználni.

a) Az *önmagában* való búzafelhasználás sütőipari szempontból nagyobb igényü, mint a keverőanyagul történő igénybevétel. Ha a búzát önmagában használjuk fel, akkor a belőle őrölt összes liszteknek mindazokkal a tulajdonságokkal rendelkezniök kell, melyek a lisztnek kenyérré, illetve aprósüteménnyé való feldolgozására szükségesek. Hogy ezen követelmények megvannak-e, az a búzából készült liszt tésztájának feldolgozása és megsütése alkalmából derül ki. A tésztának a feldolgozás közben tanusított viselkedése elárulja, hogy az úgynevezett sütési érték milyen nagy mértékben van jelen. Hogy ez világosabban álljon előttünk, legelőször is definiálnunk kell azt, hogy mi a süthetőség, illetve sütési érték. Felfogásom szerint, a süthetőség definiciója a következő: **„a tésztának a feldolgozása közben tanusított gázegyensúlyi állapota."** A tészta gázegyensúlyi állapota kiadódik a *gázvisszatartóképesség* és a *gáztermelőképesség* helyes arányából. A tésztakészítés elején ugyanis a liszthez a vízen és són kívül élesztőt adunk. A tésztát megfelelő hőfokon tartva, az élesztő megkezdi működését, mely abból áll, hogy a lisztben jelenlévő oldható fehérjékkel táplálkozik, ezeket testének és ivadékainak táplálására fordítja és az ugyanott található és közvetlenül elerjeszthető cukrot alkoholra és szénsavra bontja. Minél több cukor áll rendelkezésre az élesztőnek abból a célból, hogy azt megbonthassa, annál több kelesztési gáz, szénsav képződik, melynek nyomása a tésztát mindig likacsosabbá teszi, vagyis kelteti és térfogatában emeli. Ha a tészta fizikai szerkezete olyan természetü, hogy a szénsavgáz nyomásának ki tud térni, anélkül, hogy azt elengedné, az egész szénsavmennyiség a tészta térfogatának gyarapitására szolgál. Ott azonban, hol a sikér rövid, morzsalékos és törékeny, a tészta is hasonló fizikai tulajdonságokat vesz fel és igy a keletkező szénsavgáz nyomása a tésztát nyujtás helyett töri, majd a keletkezett nyiláson keresztülhatolva szabaddá válik. A nyujthatóság egymagában való jelenléte azonban elégtelen a szénsavgáz értékesítésére, mert ha a nyujthatósággal nem párosul kellő rugalmasság és szivósság, a gázbuborékokat tartalmazó tésztafal annyira elvékonyodik, hogy a vékony rétegen keresztül a gázok ugyancsak értékesítetlenül diffundálnak és eltávoznak. *A tészta rugalmasságának, szivósságának és nyujthatóságának megfelelő arányu jelenléte együttesen alkotja a tészta gázvisszatartóképességét.* Hiába van azonban jelen a megfelelő gázvisszatartóképesség, ha nincs elegendő gáz, amely ezen gázvisszatartóképességet igénybe vegye, ahoz tehát, hogy valamely liszt sütőipari célra önmagában alkalmas legyen, a gázvissza-

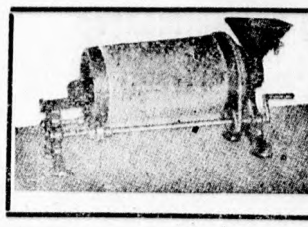

MINTÁZÓ TRIŐR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. **KEMÉNY MANÓ.** BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

2 drb. két egységből álló egyenként 200 HP Fegyver és Gépgyár gyártmányu

DIESEL-MOTOR

közvetlen kapcsolt 3000 vagy 380 V· 195 KV teljesitményü villamos generátorral és teljes felszereléssel üzemből, szivógázüzemre is,

2 drb. 150 HP SCHLICK-NICHOLSON gyártmányu,

továbbá 80, 70, 60, 50, 40 HP és kisebb egységü **szivógázmotorok** is, raktárról szállithatók, kedvező feltételek mellett

KURUCZ TESTVÉREK GÉPIPARI VÁLLALAT

Budapest, Angyalföldi-ut 6. sz.

KARCZAG ÉS TÁRSA műszaki cég, **Budapest, VI., Lázár-u. 13. Telefon: 119-084**

Cégünknél kaphatók a legrégibb svájci szitaselyemgyár,
H. Th. Pestalozzi
cég világhirü gyártmányu szitaselymei
Várjuk rendelését.

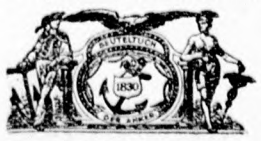

Kitünő szitálóképességért és minőségért szavatolunk!
Kérjen ajánlatot!

„Pernyész-féle"

érdesfelületü verőléc nélkül nincs jó hámozás. Az üszkös és csirás gabonát is 100% biztonsággal tisztitja.

Kérjen ajánlatot!

Rizs helyett

búzából fehérre hámozott **kását,** illetőleg **búzagyöngyöt** gyárthat hámozógépével a szabadalmazott

„Pernyész-féle"

érdes felületü verőléccel.

tartóképesség mértékén kívül a *gáztermelőképesség* megfelelő jelenlétére is szükségünk van. A gáztermelőképességnek és a gázvisszatartóképességnek *helyes aránya* dönti el a liszt sütőipari értékét.

A helyes arány nem fix számértékekből áll, hanem esetenkint változik. Ha ugyanis igen nagy gázvisszatartóképességünk van, akkor aránylag nagy gáztermelőképességre van szükségünk, hogy a szivósan ellenálló tésztafal kinyújtását elérhessük vele. Kisebb mértékü gázvisszatartóképességnél viszont a túl nagymértékü gáztermelőképesség káros, mert az amugy is kevésbbé szivósan ellenálló falakat a nagy gáznyomás megrepeszthetí. Végeredményben tehát azt mondhatjuk, hogy tulajdonképen nem is a gáztermelésnek a mértéke játszik szerepet a sütőipari feldolgozásnál, hanem a gázvisszatartóképességhez viszonyított gáz nyomása. Nagyobb ellenálláshoz nagyobb nyomás, kisebb ellenálláshoz pedig kisebb nyomás szükséges, hogy elméletileg ugyanazt a térfogatot elérhessük vele. Minthogy azonban — a hőfokot és légnyomást azonosnak véve — a gáznyomás mértéke a keletkező gázok mennyiségétől függ, megelégedhetünk a keletkezett gázok mennyiségének mérésével.

Az előadottak azonban nem jelentik azt, hogy a gáztermelő és gázvisszatartóképesség helyes aránya mellett alacsonyabb számértékek esetében ugyanazt a térfogatú tésztát, illetve kenyeret lehet elérni, mint magasabb gázvisszatartóképesség és ezzel párosult gáznyomás jelenléte esetében. A szakemberek előtt ugyanis köztudomású, hogy a kevésbbé szivós, nem elég rugalmas sikérrel rendelkező tészták, pihenés közben ellágyulnak, még abban az esetben is, ha a pihentetés nem jár együtt keleszteéssel. A lágyulás a tésztában lévő sikér lágyulására vezethető vissza. Minthogy tehát, úgy pihentetés, mint feldolgozás közben, sőt az utóbbi esetben még fokozottabban, bekövetkezik a gyengébb fizikai adottságú tésztáknak az ellágyulása, ez a tészták gázvisszatartóképességének csökkentését vonja maga után. Minthogy a gázvisszatartóképesség csökkenését ezzel egyidejüleg nem követi a gáztermelőképesség csökkenése is, vagyis a tészta fizikai tulajdonságai közül csak a nyújthatóság marad meg, a szivósság és rugalmasság ellenben csökken, azonos gáztermelőképesség mellett a tészták fala annyira vékonyodik és erőtlenedik, hogy a változatlan gáznyomásnak ellenállani nem tudnak és az eleinte kedvező mértékben jelenvolt gáztermelőképesség a kívántnál nagyobb mértéküvé válik. E körülmény nemcsak kelesztés közben érezteti káros hatását, hanem fokozottabb mértékben akkor, mikor a kelesztett tésztát a sütőkemencébe vetjük, hogy ott kenyérré süssük. A kemence magas hőfokán a gázok feszítő ereje természetszerüleg megnövekszik, ezzel szemben a tészta fizikai állapota nem erősödik, hanem legalábbis változatlan marad mindaddig, míg az emelkedő hőfok következtében a koaguláció bekövetkezik. Mielőtt azonban ez megtörténne, a gázok nagy feszítő erejükkel már utat törnek maguknak és értékesíttetlenül távoznak.

A gáztermelő és gázvisszatartóképesség egyensúlyi állapota tehát még az esetben sem eredményez egyforma minőségü és térfogatú kenyeret, ha ezek helyes arányban vannak jelen. Még kevésbbé következhet az be, ha akár a gázvisszatartóképesség elégtelensége, akár pedig a gáztermelőképesség csekélysége miatt e kettő aránya sem megfelelő.

Ha tehát valamely búzát önmagában akarjuk sütési célokra alkalmas lisztté őrölni, feladatunk meglehetősen összetett, mert az őrlés vezetését úgy kell igyekeznünk végezni, hogy a búzából előállított összes lisztek az előbb említett éspedig lehető magas számértékeknek megfelelő egyensúlyi állapotot tanusítsanak. Ezen törekvésünk gyakran azért nem jár kellő sikerrel, mert a nyersanyag tulajdonságai maguk szabnak korlátokat. Az alacsony arányszámokkal rendelkező lisztek általában nem adnak megfelelő sütési eredményeket. Gyakori az eset, hogy ezek önmagukban nem csak jobb fizikai tulajdonsággal rendelkező búzákkal feljavítva használhatók. Gyakran előfordul azonban az az eset is, hogy az egészen magas fokú fizikai tulajdonságokkal rendelkező búzákból őrölt lisztek sem adnak kielégítő eredményt, mert a tapasztalat szerint az igen erős és szivós sikérrel rendelkező tészták általában szegények oldható fehérjékben és cukrokban, amelyekre az élesztőnek munkája közben szüksége van. Igy tehát hiába van meg a kellő gázvisszatartóképesség, mikor az nem párosul elegendő gáztermelőképességgel. Viszont a gyenge fizikai tulajdonságokkal rendelkező búzák lisztjei általában sok oldható fehérjét és cukrot tartalmaznak, így az élesztő táplálkozására és munkájának elősegítésére a kelleténél is nagyobb anyagmennyiségekkel rendelkeznek, úgy, hogy itt hiába van meg a nagymennyiségü gáztermelő képesség, mikor ezeknek a kihasználására nincs meg a kellő lehetőség. Az önmagában történő búzafelhasználásnál az abból előállítható lisztek tésztája akkor tanusítja a legmegfelelőbb magatartást, ha a gázvisszatartóképesség nem ad maximális értéket és emellett a gáztermelőképesség csak akkora, hogy a gázvisszatartóképesseg azt értékesíteni tudja. Minél kevésbbé változik a tészta pihentetése és feldolgozása közben, a gázvisszatartóképességének és gáztermelőképességének ezen viszonya, vagyis a tészta a sütőipari munkamenet közben minél kevésbbé erőtlenedik, lágyul, annál megfelelőbb sütési eredményre számíthatunk.

b) Ha a búzát mint *keverőanyagot* kívánjuk kereskedelmi forgalom tárgyává tenni, a helyzet jóval egyszerübb, mint az első esetben. Minthogy keverési célokra általában igen erős búzát használnak, hogy gyenge fizikai tulajdonságokkal rendelkező búzákat feljavítsanak vele, szükségtelen a gáztermelőképességet vizsgálat tárgyává tenni, mert a gyenge fizikai minőséget tanusító búzák lisztjében az oldható fehérjék és cukrok mennyisége általában mindig kielégítő mennyiségben van jelen. Előfordul azonban az az eset is, amikor túl erős búzákhoz kell gyenge fizikai képességekkel rendelkező búzát adagolni. Ilyen esetben nincs szükség a gáztermelőképesség vizsgálatára, mert a gyenge búzákkal az erőshöz mindig elegendő mennyiségü gáztermelőképességet adagolunk. A gyakorlatban alig fordul elő, hogy erős fizikai tulajdonságokkal igen erős gáztermelőképesség jár együtt és fordítva

LYUKASZTOTT LEMEZEK
DRÓTSZÖVETEK
PLOMBÁK
EREDETI „DUFOUR"
SZITASELYEMSZÖVETEK
Trade Mark
Warranted Quality of DUFOUR & Comp.
BUYL GAAS
HET ANKER
HUTTER ÉS SCHRANTZ R.T.
BUDAPEST X. GYÖMRÖI-UT 80.

MAGYAR LAJOS
GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.
Telefon: 113-703 és 120-262.
GYÁRT:
bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.
„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

Műőrlő és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készit
Gabonahámozók béleiése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
Budapest, V., Visegrádi-u. 55.
Telefon: 2-914-94.

Kellemes karácsonyt és boldog újesztendőt kívánnak
LÁSZLÓ ÉS FIA
műszaki kereskedők
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 25. szám.

az is a legnagyobb ritkaság, hogy igen gyenge fizikai tulajdonságok mellett igen gyenge gáztermelőképesség szerepeljen.

Azok az országok, amelyek exportra dolgoznak, az előadottak alapján megelégedhetnek tehát azzal, ha exportálandó búzájukat a gázvisszatartóképesség mértékére megvizsgálják, más szóval elegendő, ha a búzának a teljesítőképességét mérik. Az importáló országok pedig, amelyek keverési célokra vásárolnak búzát, hasonlóképen megelégedhetnek, ha az általuk megvásárolt búzát a teljesítőképesség szempontjából teszik vizsgálat tárgyává.

A *lisztnek* mint sütőipari nyersanyagnak használatánál ugyanazokra a szempontokra kell figyelemmel lennünk, mint a búzának önmagában történő felhasználásánál. Itt is vizsgálat tárgyává kell tennünk a lisztből előállítható tészta fizikai tulajdonságait, ezeknek eredőjét, az úgynevezett gázvisszatartóképességet és éppen úgy meg kell határoznunk a lisztből előállítható kelesztett tészta gáztermelőképességét. A kettő egyensulyi állapotában is ugyanazok a viszonyok szerepelnek, mint a búza önmagában történő felhasználásánál, tehát amit ott tárgyaltunk, az a lisztre annál is inkább érvényes, mert a búzából is előbb liszt készül és a lisztet használjuk fel tovább tésztává és kenyérré.

A gázvisszatartóképesség mérésére legegyszerűbbnek látszanak a tésztának nyujthatóságát és a nyujthatósággal szemben tanusított ellenállását meghatározni. Ami az *ellenállást illeti*, erre nézve egyik ismeretes eljárás sem ad megbizható felvilágositást, mert az ellenállás mértékére a liszt vízfelvevőképessége befolyást gyakorol. Vannak lisztek, melyek ugyanazon vízmennyiséggel begyúrva kemény és vannak olyanok, melyek lágy tésztát szolgáltatnak. Igy tehát, ha mindig egyforma keménységű tésztát akarunk előállítani, annak legelőször a vizfelvevőképességét kell kísérlet tárgyává tenni. A vízfelvevőképesség alatt értjük az úgynevezett péktésztkonzisztencia előállításához szükséges vízmennyiséget, 100 gr. lisztre számítva és cm³-ekben kifejezve. Ha azonban az egyforma konzisztenciára készített tészták ellenállását és nyújthatósági viszonyait tesszük vizsgálat tárgyává, azt találjuk, hogy az egyes tészták ellenállása egészen közel esik egymáshoz, vagyis az ellenállás alapján nehéz lenne az egyes lisztek között szelekciót gyakorolni. Ez érthető is, mert a tészták ellenállása tulajdonképen konzisztenciájuknak, illetve keménységüknek függvénye. Ha keményebb a tészta, a gázok feszítő törekvéseivel szemben is nagyobb az ellenállás, de az ilyen tésztának a nyújthatósági viszonyai annyira csökkennek, hogy míg pl. az úgynevezett péktésztakonzisztencia mellett a tészta nyújthatósága megfelelő mértékü volt, keményebb tészta esetében a nyújthatóság erőteljesen csökken, mert nyulás helyett a tészta inkább törik. Ha viszont lágyabbra készítjük a tésztát, a gázok feszítő erejével szemben az ellenállás csökken ugyan, a nyúlási viszonyok ellenben a kívánatosnál is nagyobbak lesznek, aminek eredményeképen a kinyújtott tészták fala annyira megvékonyodik, hogy rajta a gázok akadálytalanul keresztüldifundálnak. Ebből kitünik, hogy nem is annyira az ellenállás nagysága fontos a tészta magatartásánál, hanem egyéb faktorok, melyekben együttesen szerepel az *ellenállás, a szivósság és a rugalmasság*. Ezeket a faktorokat egyik idáig ismeretes tésztanyújtásos eljárás sem határozza meg külön-külön. Az ellenállás mérése azonban még egy hibaforrással rendelkezik, éspedig azzal, hogy egyes tésztáknál különböző értékeket kapunk, ha az ellenállás nagyságát különböző időpontokban mérjük. Igy más lesz az ellenállás nagysága, ha a tésztát begyurás után közvetlenül, félóra, egy óra, vagy egyéb idők mulva határozzuk meg. Minél hosszabb idő telik el a begyurás időpontjától, annál alacsonyabb lesz az ellenállás mértéke. Az ellenállás ezen változása a tésztában rejlő sikér fizikai tulajdonságainak megváltozásával hozható kapcsolatba. A sikérvizsgálatoknál ismeretes jelenség, hogy a sikér pihentetés közben lágyul, gömbölyded alakját elveszíti, ellapul, szétterül, feltünőbb esetekben az általa felvett vizet is részben elereszti. Ugyanez a jelenség ismétlődik meg a tésztában is, igy tehát a tészta ellenállása a benne levő sikér lágyulásának következménye. Nehéz volna megmondani, melyik az az időpont, amelyikben legcélszerübb lenne a tészta ellenállását mérni. Bármelyik időpontban is csak a tésztának arra az egy időpontra vonatkozott tulajdonságát, ellenállását tudjuk meghatározni.

Hogy a tészta minőségének meghatározására, vagyis a süthetőségi érték megállapítására nem a tészta nyujthatósági és ellenállási viszonyainak külön-külön való vizsgálata adja a legmegbizhatóbb felvilágositást, ezt az előadottak eléggé bizonyítják. Most azt kívánom beigazolni, hogy ezekkel ellentétben a farinographos, illetve a dagasztásos eljárás az, mely *elméletileg* is megfelelő eredményeket kell, hogy szolgáltasson. Mikor a tésztát kelesztjük, vagyis az élesztő szénsavgázt termel, a szénsavgáz tevékenysége abban jut kifejezésre, hogy a közelében lévő tésztarészecskéket egymástól eltávolítja, vagyis a gázbuborék részére a tésztában helyet keres. Ha a tészta fala eléggé szívós és rugalmas, akkor helyet csinál a képződő gázboboréknak és minél szívósabb és minél rugalmasabb, annál biztosabb, hogy nem szakad el. Az ilyen tészta fala, mint valami gumitömlő veszi körül a gázbuborékot. A szénsavgáz munkája tehát a tészta részecskéinek egymástól való eltávolításában nyilvánul. Ugyanez történik a dagasztócsészében is. A tésztában mozgó lapát ott is a tészta részecskéinek egymástól való eltávolítását eredményezi és minél nagyobb szivósággal, rugalmassággal áll ellen a tészta ezen törekvésnek, ugyanakkora tésztakonzisztencia mellett, annál jobb minőségü tésztát mutató diagramm alakul ki. Ennél a vizsgálati módszernél az ellenállás maga ki van küszöbölve. A kiküszöbölés szándékosan történik azáltal, hogy mindig olyan tésztát vizsgálunk, amelynek konzisztenciája, keménysége és ebből folyó ellenállása egyforma. Ez azáltal történik, hogy a vizsgált tészták nem mindig egyforma, hanem mindig a nekik megfelelő mennyiségü vizzel készülnek, vagyis a vízfelvevőképesség által megkívánt vízmennyiséggel állítjuk őket elő. Ebben az esetben a tészta teljesítőképességének csupán a rugalmassági és szívósági faktorát vizsgáljuk, ami az eredmények igazságos kialakulását annál is inkább lehetővé teszi, mert mint azt az előbb említettem, a változó keménység a teljesítőképesség meghatározását nagymértékben bizonytalanná teszi.

További előnye a dagasztásos tésztavizsgálati eljárásnak, hogy a tészta fizikai magatartását, vagyis teljesítőképességét, illetve az ennek megfelelő gázvisszatartóképességet nem egy adott időpontban vizsgálja, mint ez a nyujtásos tésztaminőségvizsgáló eljárásoknál történik, hanem folyamatosan, miáltal az egész tésztavezetés közben bekövetkező erőelváltozásokat mérhetjük. Ha ugyanis meggondoljuk, hogy a gyakorlati tapasztalatok szerint a sütőiparban végzett tésztavezetés egy-egy órájában bekövetkező erőelváltozások a dagasztócsészében kb. 2 perc alatt lezajlanak, úgy megállapítható, hogy a 15 perces dagasztásos meghatározás a gyakorlati életben kb. 6 órás tésztavezetésnek felel meg. Ez természetes is, mert sokkal gyorsabban következik be a tésztában lévő sikér ellágyulása, a fehérjéknek oldódó módosulatba történő átalakulása, ha mechanikai megmunkálásnak vetjük alá, mint egyébként, ha pihentetnénk a tésztát.

Hogy az elméleti meggondolások a *gyakorlati* tapasztalatokkal tényleg egyeznek, bizonyítják azok a kísérletek, amelyeket a m. kir Gabona- és Lisztkísérleti Állomás évek óta végzett. Az Állomás ugyanis a legtöbb búzavizsgálatot kísérleti sütéssel is ellenőrzi és a kapott eredményeket állandóan összehasonlítja. Az évek folyamán végzett sokezer vizsgálat átlagértékeiből megállapítható volt, hogy minél nagyobb erőigénybevétel csökkenést mutat a Farinographos dagasztás, annál gyengébb sütési eredmények nyerhetők. A kenyér térfogatának a nagysága és a Farinograph-görbén megfigyelhető lágyulás mértéke között összefüggés áll fent. Ezen összefüggés természetesen csak a kísérletek átlagában jön ki, mert hiszen a kísérleti sütések sokkal nagyobb hibaforrásokkal dolgoznak, semhogy egyes sütések eredményeiből az egyes lisztek minőségére határozott következtetéseket lehetne levonni. Ha azonban az ugyanolyan farinogrammkategóriákba eső lisztek próbacipóinak átlagos térfogatát tesszük összehasonlítás tárgyává, úgy, hogy az egyes próbasütések eredményei közül mindig a legnagyobb értékeket választjuk ki, mert ezek a mérvadók, hiszen elérhetők voltak, tapasztalni fogjuk, hogy a különböző ellágyulásokat mutató farinogrammkategóriák és az átlagkenyértérfogatok között a megfelelő összefüggés a legnagyobb határozottsággal fönnáll.

Nem kétséges, hogy a dagasztásos tésztaminőségvizsgáló készülékek között a legmegbizhatóbb eredményeket a Hankóczy által szerkesztett és Brabender mérnök által gyártott Farinograph szolgáltatja.

A gáztermelőképesség meghatározására egyetlen elterjedt készülék van, a *Fermentograph*. Hogy a Fermentograph tényleg a tésztakelesztés közben képződött gázoknak a mennyiségét méri, kétségtelen és bizonyításra nem szorul. Tévednének azonban azok, akik azt hinnék, hogy a Fermentogrammok által mért gázmennyiségek az egyes tészták gázigényeire nézve abszolut felvilágosítással szolgálhatnak. A gáztermelőképesség elegendősége, avagy elégtelensége relatív és mindig a munkában lévő kelőtészta fizikai viszonyaitól függ. Vagyis: igen szívós és igen rugalmas tészta aránytalanul több gázt igényel, mint egy alig szívós, alig rugalmas és lágy tészta. Ami gázmennyiség az egyik lisztnél bőségesen elegendő, a másiknál elégtelen. Vannak olyan lisztek is, melyek segédanyagok hozzákeverése nélkül elegendő gázzal nem is rendelkezhetnek. Ilyenek pl. a legkiválóbb magyar és kanadai búzákból készült fehér lisztek. Hogy ezekből megfelelő nagyságú és térfogatú cipót nyerhessünk, vagyis, hogy ezen cipótérfogatok eléréséhez megfelelő gáznyomás rendelkezésünkre álljon, vagy cukorral, malátával, vagy pedig gázfejlesztő kémiai anyagok keverésével kell segítenünk. Ez a magyarázata annak, hogy nem a gázvisszatartóképesség és nem a gáztermelőképesség, mint két számadat, határozza meg az egyes lisztek sütési értékét, hanem mindig ezeknek egymáshoz való viszonya és ezért mondottam már a fejezet elején, hogy a süthetőség fogalma: *„a tésztának a feldolgozás közben tanusított gázegyensulyi állapota"*. A gázegyensulyi állapot megállapítására az elmondottak szerint a Farinograph és Fermentograph az alkalmas műszerek.

2. *Kekszgyártás* céljára is nagymennyiségü búza, illetve liszt kerül forgalomba. Minthogy a kekszgyártás céljára kemény tészta készül, amely a sütési célra előállított tésztakonzisztenciánál jelentékenyen nagyobb ellenállásu, ennek kelesztése sem élesztővel történik, hanem kémiai anyagok hozzátételével, melyek szénsavgázt fejlesztenek. Ebből következik, hogy

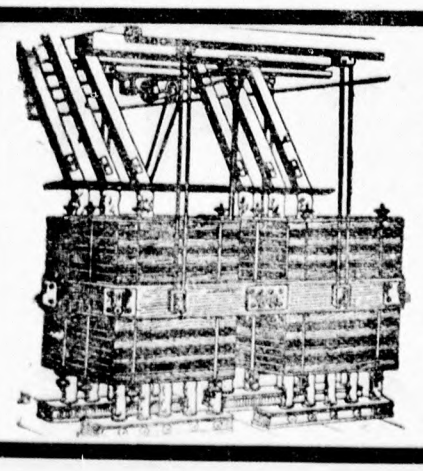

A szabadalmazott Graepel-féle

szabadonlengő sikszita

nyugodt és könnyü járása, valamint úgy minőségileg mint mennyiségileg kiváló teljesitménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. Minden szállitás egy-egy referencia.

Prospektussal, ajánlattal dijmentesen szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépitészet, gép- és rostalemezgyár,

BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20—30 (Gergely-utca sarok.)

Sürgönycim: Graepelék, Budapest. Telefon: 1-490-73. Levélcim: Budapest, X. Postafiók 10.

a kekszgyártás céljára szolgáló lisztek gáznyomási, illetve gáztermelési viszonyaira nem kell tekintettel lenni, úgy ennek meghatározására nincs is szükség. Minthogy pedig abból a tésztából kapjuk a legtökéletesebb alaku, a formának minden részletét leghivebben visszaadó feliratokkal és rajzokkal ellátott tésztát, kekszet, mely a leggyengébb sikértartalmu, olyan liszteket kell kiválasztani, melyek sikérminőség és mennyiség szempontjából a süthetőség követelményeinek már nem felelnek meg. Ha ugyanis valamely tésztában sok és jóminőségü a sikér, a présből kijövet rugalmasságának mértékéhez képest elhagyja a prés által megszabott területet, ami az egyes darabkák egyenletességét és a beiratoknak az egyformaságát veszélyezteti.

Van azonban még egy körülmény, ami a kevés és gyenge minőségü sikért tartalmazó búzát, illetve lisztet teszi kivánatossá a kekszgyártásra. Ha valamely kiváló sikér-minőséget tanusító lisztből önmagában készitünk kenyeret vagy cipót és a lisztben lévő sikér következtében ennek tésztája annyira szivós és rugalmas, hogy az ezzel rendszerint együttjáró gázszegénység az élesztő munkája ellenére is elégtelen és ennek következtében gázfejlesztő segédanyagok adagolása szükséges, hogy a sikérminőségnek megfelelő nagyságu és alaku kenyeret kapjunk, ezen kenyér evéskor nem kelti azt az izletes és kielégítő benyomást, mint valamely gyengébb minőségből készült kenyér. A túlerős lisztekből készitett kenyerek bélzete áttetsző, szivós, a rágáshoz nagyobb erőt igényel s mindezeken felül kevésbbé izletes mint a gyengébb lisztből készült kenyerek bélzete. Igy vagyunk a kekszgyártásnál is. Azok a kekszek adják a legjobb minőséget, melyek gyenge sikérmennyiséget és minőséget tartalmazó búzából lettek őrölve. Az ilyen kekszek rágáskor könnyen porlanak, omlósak, kellemes izüek és nem kaparók, rágósak. Az angol belföldi lisztekből készült kekszek azért olyan kiváló minőségüek, A magyarországi kekszgyárak is tapasztalatból tudják az előadottakat, ezért igyekszenek ők is egészen gyenge belső minőségi értéket tanusító búzák lisztjéből kekszeket előállítani. Azokban az országokban, ahol ilyen gyenge, puha búzák nem teremnek, csak sok és erős szivós sikért tartalmazók, az előbbiek keresett nyersanyagok és mint ilyenek, magasabb áron találnak vevőre, mint amennyiért a saját kiváló minőségü búzájukat tudják értékesiteni. Ugyanez a helyzet kenyérsütéskor is. Ott is sokszor előfordul az a bizzarnak látszó helyzet, hogy a liszt gáztermelőképességének javitására és izletességének, valamint emészthetőségének fokozására egészen gyenge minőségü búzákat, illetve liszteket drága áron kell beszerezni.

Minthogy a kekszgyártás céljára szolgáló lisztteknél nincs szükség arra, hogy a gáztermelőképességet is vizsgálat tárgyává tegyük, csupán a lisztből képzett tészta teljesitőképességét és plasztikus voltának mértékét, erre a célra is a Farinograph ajánlható, mint a legmegbizhatóbban működő készülék. Ajánlható ez annál is inkább, mert a kekszgyártásnál a gyárak az általuk előállított kemény kekszésztát rendszerint hosszabb ideig 24, sőt 48 óráig is pihentetni szokták, amelynek célja az, hogy a tésztában lévő, amúgy is gyenge minőségü sikér állás, pihentetés közben mégjobban elgyengüljön. A Farinograph az egyetlen olyan készülék, mely a tésztának állás, pihenés közben történő gyengülését mérni képes.

Az előadottakból következik az is, hogy a kekszgyártásnál szükségtelen külön beszélni a búzáról és lisztről, mint nyersanyagról, mert a búzából készitett lisztnek is ugyanazokkal a belső és fizikai tulajdonságokkal kell rendelkeznie, mint bármely más malomipari terméknek, lisztnek, ha azt kekszgyártás céljára akarjuk felhasználni.

3. *A szárított tészta* (csőtészta, különböző levestészták) előállitására olyan lisztekre van szükségünk, melyek sok, de gyenge minőségü sikért tartalmaznak. A sikér legyen gyenge, hogy a tészta plasztikusan viselkedjék mikor a gépből kijön, mert ha rugalmas, deformálódik. Viszont nagymennyiségü sikérre van szükség, hogy kifőzéskor sok vizet kössön meg s igy eredeti térfogatának minél többszörösére duzzadjon. A szárított tészták készitésénél több igény nincs. Sem gáztermelőképesség, sem gázvisszatartóképesség, illetve ezek aránya nem érdekli a gyárat. Minthogy olyan fizikai, illetve mechanikai vizsgáló eljárás nincs, amely megállapitja a sikér mennyiségét és a sikér minőségét külön-külön, mert a tésztavizsgáló eszközök csak a sikér minő- és mennyiségi viszonyainak eredőjét adják, a szárított tészta céljára való alkalmasság vizsgálatára eszközre, készülékre nincs is szükség. Elégséges a búzából, illetve a belőle őrölt lisztből a sikért kimosni és ennek mennyiségét lemérni, minőségét pedig egyszerü érzékszervi vizsgálattal megállapitani. A sikérmosást végezhetjük gépi uton is, amire különböző eszközök ismeretesek. Ezek közül a legelterjedtebb a Theby és a Rauch-féle sikérmosó készülék. A sikér minőségi meghatározása is történhetik gépi uton, erre alkalmas a Hankóczy által 1905-ben szerkesztett Farinometer, mely a 3 mm vastagságu sikérréteg nyujthatósági viszonyait méri. Hogy a Berliner-féle sikérminőségvizsgáló eljárás mennyiben ad megfelelő gyakorlati értékeket a szárított tésztakészitések céljára, errenézve közvetlen tapasztalataim nincsenek, elméleti következtetés alapján azonban használhatónak kell vélelmeznem.

KÁLMÁN JÓZSEF
műszaki kereskedő
Budapest, V., Kálmán-utca 17.
Telefon: 114—006, 117—189.
Táviratcim: MEDICAGOGÉP.

A szárított tésztánál is fölösleges külön a búzát és külön a lisztet, mint nyersanyagot tárgyalni, mert a kekszgyártásnál mondottak itt is épúgy érvényesek, mint a következő két paragraphusban, mely a sikérlisztekről és a keményitő, illetve csirizgyártásról szól.

4. *Sikérlisztek* céljára a szárított tésztával ellentétben olyan nyersanyagokra van szükségünk, ahol a sikér minősége kiváló, egyuttal ennek mennyisége is megfelelő. A tészta gázvisszatartó, illetve gáztermelőképességére itt épúgy nem vagyunk kiváncsiak, mint a szárított tészta és a kekszgyártás esetében. A sikér mennyiségének meghatározására kézi, vagy gépi uton is eljárhatunk, a minőségmeghatározásra pedig akár érzékszervi uton, akár pedig az emlitett eszköz, illetve eljárás segitségével következtethetünk.

A búzát és lisztet mint nyersanyagot ezen fejezetben sem kell külön tárgyalni, mert a búzából előállitható lisztekkel szemben ugyanaz a követelmény, mint a lisztekkel szemben, ha sikérliszt készitésére használjuk.

5. Keményitő és csirizgyártás. Minthogy a keményitőgyártásnál a keményitő csak melléktermék és fő a csiriz, mely sikérből készül, a lisztet is ebből a szempontból kell vizsgálat tárgyává tenni. Minthogy csirizgyártásra általában nem kivonatliszteket, hanem kb. 1.6—1.8% hamuval rendelkező liszteket használnak, ezek minőségi megitélésére, illetve a sikér menynyi- és minőségi viszonyoknak külön-külön való megállapitására a fizikai tésztavizsgáló eszközök nem eléggé alkalmasak. Megbizhatóbb felvilágositást nyujt a sikér mennyiségének és minőségének meghatározása, akár érzékszervi, akár pedig mechanikai módon.

A búzák és lisztek esetét itt nem szükséges külön tárgyalni.

A szabadalmazott »TAKARÉKOS«
buzamosógép

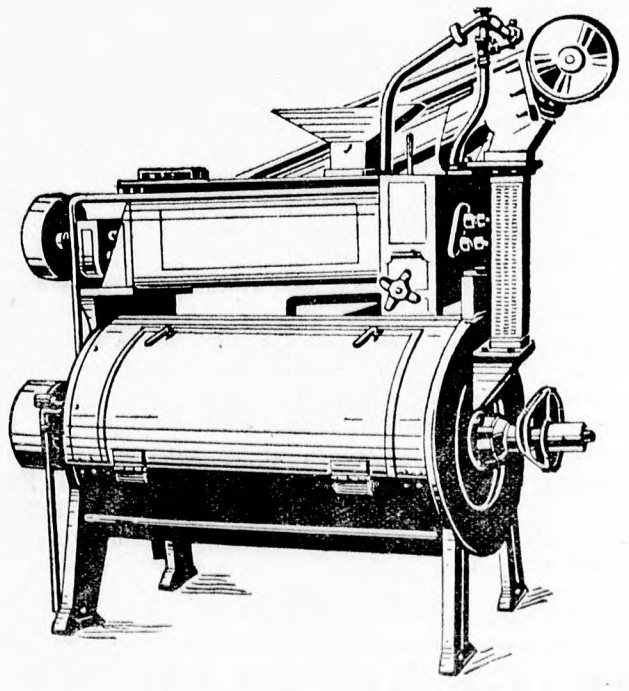

beváltotta a hozzáfüzött reményeket.

Kis helyen,
kevés erővel,
kevés vízzel,
tökéletesen mos.

Igazolják ezt a megelégedett malomtulajdonosok.

FORGALOMBA HOZZÁK:

Kálmán József Budapest, V., Kálmán-utca 14.
Kartal Testvérek Budapest, V., Alkotmány-utca 27.
Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Molnárvélemény a molnáriskoláról.

Irta: Vörös Gyula.
a Főmolnárok Országos Szövetségének elnöke.

A magyar molnáriskola évtizedek óta felvetett eszméjével mind sürübben és több oldalról kezdenek foglalkozni, sajnos azonban a molnárság többsége mintha elfásult volna, nem igen akar az ügyről tudomást venni. Ugy gondolom, nem lenne érdektelen, ha maga a dolgozó molnárság minél szélesebb rétege hallatná szavát és mielőtt még az ügy egy szükebb körü bizottság elé kerülne — szerény véleményem szerint — meg kellene a nagytöbbség véleményét is hallgatni.

Mire e sorok napvilágot látnak, beköszönt a Szent Karácsony ünnepe és még a legelfoglaltabb kartársamnak is lesz ideje, hogy a molnárság jövő generációjának ezen fontos kérdésén elgondolkozzék és ki-ki saját véleményét a szaklap hasábjain megírja.

Szerény véleményem szerint az ügy nem is olyan egyszerü, mint gondolnók. Ha a molnáriskola felállításával és annak működésével az összes fennálló problémák megoldódnának, akkor nem volna semmi baj. Sajnos a helyzet másképp áll. Ezért is határoztam el, hogy jelen soraimmal vitára adjak alkalmat, melynek megtörténte után maga a Főmolnárok Országos Szövetsége is le tudja szögezni a maga álláspontját, annál is inkább, mivel szerény nézetem szerint a molnáriskola ügyében a legérdekeltebb fél a Főmolnárok Országos Szövetsége.

Soha nem tagadtam a molnáriskola szükségességét, ellenkezőleg! Én azonban a molnáriskola működése előtt mindenekelőtt a főmolnári minősítést, illetve annak jogi és gazdasági viszonyait szeretném tető alatt látni. Ennek megvalósításáért a FOSz megalakulásának első pillanatától kezdve küzdött és ha Varga József iparügyi miniszter úr őnagyméltósága legutóbbi költségvetési beszédét nézzük, úgy meg van minden kilátásunk arra, hogy az a közeljövőben törvényerőre emelkedik. Sajnos az új törvény előreláthatólag — hacsak nem veszik figyelembe szövetségünk ezirányu beadványát — nagyon kevés főmolnárt fog érinteni. Mi lesz a kimaradottakkal? És milyen sors jut annak a nagyon sok molnártestvéremnek, akik vidéki malmokban 2-3 emberrel élik le életüket? Itt volt és marad a bibi. A kis és vámőrlő malmok mielőtt vezető-molnárjukat felvennék, nem az ipari végzettség, illetve gyakorlat felől érdeklődnek, hanem a fizetési igényekről. Ezek legnagyobb részt — tisztelettel a kivételnek — sajnos ha 80.— P, 30 kg liszt, 20 kg korpa, 10 kg ocsu, egészségtelen természetbeni lakás igénylésen túl mennek, úgy nem alkalmazzák. Az ilyen malmok legtöbbje azt mondja, neki nem mérnök kell, hanem aki egy kicsit őrölni is tud, na meg ha János bácsi megállt a kocsival a malomajtóban, rögvest köpjön a markába és tartsa a vállát a zsák alá. Sajnos az ilyen helyeken nincs értelme, illetve megbecsülése a műszaki tudásnak. Magyarországon ma, sokat mondok, 100 malom van, amelyik megfizeti molnárját. Nevezzük nevén a gyermeket, a főmolnárját. De ebben a 100 malomban még dolgozik 600 molnár és kapja és kapná a kormány által megállapított órabért, ami pár fillérrel több, mint az uccáról bekerült napszámosoké. Kérdem, kamatozó tőke volna-e a tanulni vágyó molnárság részéről, molnáriskolát végezni és az érettségivel egyenrangu molnármesteri oklevéllel órabérben versenyezni a soha nem tanult és nem tanoncoskodott napszámosokkal.

Tehát amint fentebb mondottam, a magyar malomipar nem tesz kivételt a fizetésben, tanult-e molnárja, vagy sem. Tudomásom szerint pár Dippoldiswaldeban végzett molnár van az országban, de nem mondhatja senki sem, hogy ezeknek könnyebb az elhelyezkedés, vagy talán jobban megfizetnék. Szerintem a tervezett magyar molnáriskolába csak akkor lenne elég jelentkező, ha azt látná a fiatalság, hogy a tanult gárdát jobban megfizetik, de különösen akkor lesz elég jelentkező és tanuló, hogy ha az iparügyi kormányzat is elrendelné, hogy a molnáriskolát végzetteknek mi a minimális munkabére és egyidejüleg intézkedne arról is, hogy a molnáriskolából kirepült fiókákat a malmok személyzetük számának arányában felvenni kötelesek.

Amig igy az alapfundamentum nincs elkészítve, nem hinném, hogy sok jelentkező lenne az iskolába. Mert a középiskolából kikerülő fiatalság jobban szeret olyan pályára menni, ahol a tisztességes megélhetési viszonyokon felül még ranglétra is létezik. Jelentkeznének a molnáriskolába a nagyobb malmok főmolnárainak fiai — ha ugyan édesapjuk le nem beszélné őket erről a mesterségről — és talán jelentkeznének a malomtulajdonosok fiai.

Véleményem szerint a molnáriskola megvalósitása érdekében addig nem szabad komoly lépéseket tenni, mig a molnárság rendetlen szénáját rendbe nem hoztuk. A molnáriskola megvalósítása érdekében akkor csináljuk az első komoly lépést, ha összefogással nagyobb megbecsülést harcolunk ki a tanult molnárok részére. Az összes malomipari érdekképviseletek is hassanak oda, hogy 3 éven alul senki ne szabadulhasson fel. A tanonc felszabadulásáig minden évben cseréljen helyet, vagyis csak a harmadik malomban szabadulhasson fel. A tanonc csak a malomban használható. Kizárva póstára menés, disznó esetés, természetesen a gyermekdajkálás is. A törvény tényleg tartassék be, hogy csak a tanoncidőt kitöltöttek nyerhessenek segédlevelet. Eddig bizony nagyon sok más út is rendelkezésre állt a segédlevél szerzéshez. Például az egyik malomba évekig dolgozik napszámosként X. Y. Természetes ezalatt az idő alatt húzza a fizetést. Közben édesapja malmot vesz, mire a fiu a szolgabirónál igazolja, hogy ő már dolgozott malomban, erre igéretet kap, hogy rövid időn belül segédlevelet fognak részére kiszolgáltatni. Nem kételkedem egy pillanatig sem, hogy X. Y. meg fogja kapni a segédlevelet, melynek megtörténte után első dolga lesz az express mesterlevél megszerzése. A molnárság minden tagja őrködjön szigorúan, hogy a jövőben ne lehessen jogosulatlanul felszabadulni és végül, ne lehessen kérlek alássan alapon mesterlevelet szerezni. Ha ez továbbra is igy megy, úgy az igazi mesterek le fogják tagadni, hogy valaha is mestervizsgát tettek. Ha egy suszter minden tanulás nélkül a malomiparból mestervizsgázhat, akkor igazán nem lehet komolynak, vagy pláne komoly aktusnak tekinteni a mestervizsgát. Hisz ilyen alapon az egész csak elhatározáson és ismeretségen mulik mindenki részére.

A tőkés mielőtt pénzét valamibe befekteti, számitást csinál, vajjon a befektetett tőke fog-e kamatozni, illetve amortizálódik-e. Nagyon természetes, hogy azok a középiskolás fiuk, akiknek papája nem rendelkezik saját malommal, kétszer is meggondolják majd, hogy molnáriskolába menjenek, mert ha ma széjjelnéznek a molnárság soraiban, úgy azt látják, hogy ide érettségi, oda molnáriskola, a molnár a társadalmi életben a legtöbbször lenézett egyén. Azthiszem az is köztudomásu, hogyha hétszer végez is molnáriskolát, molnár lesz, mint molnár is fog meghalni. Ha ellenben a négy középiskolájával valamilyen irodába megy, úgy bizony még az igazgatói cimig is felviheti.

A magyar malomtulajdonosok sem egyenkint, sem érdekképviseletük utján mindmáig nem nyilatkoztak, hogy ők örömmel vennék-e a molnáriskolában tanult molnárokat. Vajjon hajlandók volnának-e ilyeneket jobban dotálni.

Bár nem tartozik szorosan a tárgyhoz, mégis meg kell mondanom, hogy a nagyobb malmok műszaki vezetőit, értsd a főmolnárokat, mivel azok ugyis műszaki tisztviselői munkakört töltenek be, munkakörüknek megfelelő más cimmel kellene illetni. Például, mint a gyárakban vannak művezetők, üzemvezetők, úgy lehetne a malmoknál malomvezető, malomintéző stb.

Visszatérve a jövő molnárgenerációt illetőleg, ma már elmult az az idő, amikor a tanonctartók a tanoncjelöltnek a vállait nézték, hogy elég erős-e zsákot hordani. Ma már modern malmok vannak, tessék a mai kornak megfelelő intelligensebb fiukat tanoncnak felvenni, de 6 elemi végzettségen alul semmi esetre sem. És ha ezt a tanonctartó figyelembe veszi, úgy máris egy lépést tettünk a molnáriskola felé. Ki fog fejlődni egy értelmesebb, tanultabb molnárgeneráció.

Soraim végére értem, arra kérem a tanult molnárokat, rangkülönbség nélkül, hogy elgondolásaimhoz minél számosabban sziveskedjenek hozzászólni. Ne sajnálja senki sem a fáradtságot, hisz saját ügyükről van szó. Majd a vita berekesztése után a molnárság képviselői a vitából leszürt tanulságok alapján meg tudják állapítani, hogy mi a helyes teendő. Boldog, békés ünnepeket kivánok minden kartársamnak!

GÁZAJTÓK
Óvóhelyi nyilászáró szerkezetek gáz- és szilánkbiztos kivielben.
VESZKIJARÓK
Sodronyfonatos padlásrekesz falak.
Legmegbizhatóbb forrása:
DEICHSEL A. r.-t.
BUDAPEST,
XIII. Váci-ut 98. szám.
Telefon: 298-896.

Raktáron tartunk valódi svájci
Szitaselymeket
minden számban. Valódi kenderből szőtt
malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat,
a legjobb minőségű gépszíjakat, varrószíjakat, valamint porszűrőket és síkszitazacskókat, kész állapotban, az összes műszaki cikkeket és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.
Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. szám. Telefon: 111-418.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI.

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt **felhiv** a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség Budapest, XIII., Reitter Ferenc-utca 12/b. cimére sziveskedjenek **beküldeni, ahonnan a belépési** nyomtatványt azonnal **megkapják a kartársak. A tagsági** díj 1 évre 5.— pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1.— pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

Jelvény. Értesítjük tagjainkat, hogy jelvény újból kapható. Ára postaköltséggel együtt 1.10 P, mely a Szövetség cimére (Budapest, XIII., Reitter Ferenc ucca 12. b.) postautalványon küldhető, vagy befizethető a „Főmolnárok Országos Szövetsége, Budapest“ 39.282 sz. postatakarékpénztári számlájára.

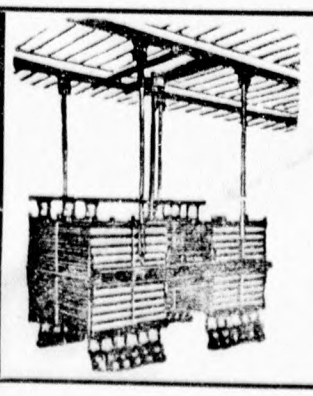
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.
Budapest VI.., Váci-ut 19. Táviratcim: EMAG. Telefon: 298-960.
Vállaljuk teljes malomberendezések
szállítását, átalakítását minden nagyságban, saját legjobban bevált őrlési eljárásunk szerint. Gyrtjuk az összes malmi gépeket a legkisebb! malmok részére is.
Költségvetés és mérnöklátogatás díjtalan
EMAG

Liszteszsák helyett lisztfartánykocsi.

Ez a legújabb lisztszállítóeszköz Németországban készült és került használatba. A braunschweigi Miag-gyár készítette, még pedig Vonwiller, Schoeller, Kellner első bécsi hengermalma betétitársaság megbízásából. Érdekes az a számítás, melynek alapján a megrendelő cég elhatározta, hogy szakít a zsákokkal való manipulációval s ezentúl a lisztet lehetőleg tartánykocsikban, liszttankokban szállítja. A számítás kiindulópontja természetesen a német birodalom lisztfogyasztása és zsákszükséglete. Pontos statisztikai adatok szerint a birodalom évente mintegy 72 millió zsák lisztet használ fel. Minthogy pedig tapasztalatból tudja minden malom, hogy egy liszteszsákot átlag hatszor lehet használni, könnyű kiszámítani, hogy a birodalom évenként 12 millió új jutazsákot kénytelen beszerezni a lisztforgalomhoz.

Ez azonban még nem minden. Lássuk csak a liszt zsákolásának folyamatát. Először is a csövön át megtöltik a zsákot. Azután bekötözik. Feleédulázzák. Plombázzák. Beviszik a raktárba és felmáglyázzák a zsákokat. Majd leszedik a máglyáról és szekérre, teherautóra rakják. A kenyérgyárban vagy péknél ismét kezdődik a fuvareszközről való lepakolás, raktárba hordás, felmáglyázás, majd ismét lerakás és a liszttartályba való beöntés.

Mindezen művelet mindegyike bizonyos porlással jár. Ha pedig a liszteszsákot kiürítik, óhatatlan, hogy ne maradjon a zsákban, a zsák szövedékében valamennyi liszt. Nem túlzunk tehát, ha az elporlás útján keletkező évi lisztveszteséget 72 millió zsák után 360.000 zsákra becsüljük. De hatalmas értéket képvisel a zsák anyagveszteség is, mert a juta tudvalevőleg Indiából kerül Európába és nemes devizával kell érte fizetni. Ezek a körülmények indították a céget arra, hogy hosszas kísérletezések után egy olyan liszttankot konstruáltasson, mely lisztszállítási célra teljesen megfeleljen, anélkül, hogy akár a malomban, akár a szállítás és a rendeltetési helyen való kirakás alkalmával zsákot kellene használni.

A liszttank megtervezésénél abból a megállapításból indultak ki, hogy a lefolyó liszttömeg bizonyos vonatkozásokban inkább folyadékhoz, mint szilárd tömeghez hasonló tulajdonságokat mutat és a liszttankot ennek megfelelően építették. Folyadékot szállító és liszttank között csak annyi különbség van, hogy a liszttankban a mozgató és szállító csigáknak egy igen szellemes rendszere van elhelyezve, helyesebben beépítve, mely megadja a lisztnek a tank kiürítéséhez szükséges folyásszerű mozgást. A csigákat egy beépített kis elektromotor hajtja meg.

Ez a szerkezet és maga a liszttank teljesen bevált, miután már az ú. n. gyermekbetegségeken előzőleg átesett. Ötven mázsa liszt berakása a tankba mintegy 20 percig, a rendeltetési helyen való kitárolása pedig mintegy 25 percig tart. Amellett legfeljebb két munkás kell az egész ki- és berakodáshoz. Amellett a liszt az egész kezelés alatt légmentes tartányban van, tehát semmiféle szennyeződés, vagy fertőzés nem érheti, porlási veszteség nincs és semmiféle nyersanyag, különösen importált nyersanyag nem megy pocsékba. Szakadó esőben is nyugodtan s bármely távolságra szállítható a liszt, anélkül, hogy — mint a zsákban való szállításnál a legnagyobb vigyázat mellett is előfordul — megáznék, vagy átnedvesednék. A tankok készítése és egy bizonyos nagyságú tankpark tartása természetesen bizonyos tőkebefektetést igényel, mely azonban aránylag rövid idő alatt amortizálódik, a munkaerőben, nyersanyagban és lisztben eszközölt megtakarítások révén.

A rabigába hajtott napsugár.

Már az ősidőkben is hirdették, hogy legnagyobb esztelenség fűtőanyagra pénzt és munkát pazarolni, mikor itt van a nap, előttünk a maga elképzelhetetlenül óriási hőenergiájával, csak kezünket kell érte kinyújtani. Alaposan utána nézve a dolognak, voltaképpen akkor is a nap energiáját hasznosítjuk, ha szénnel, vagy ásványolajjal dolgozunk, mert a szén tudvalevőleg nem más, mint a nap fényének, sugárzásának segítségével elraktározott energia. Az ásványolaj pedig szintén élőlények (oceánhalak stb.) millióinak hulláiból évmilliók alatt képződött zsiradékok összehalmozódása. Az a napenergia pedig, mely fűtőanyagaink elképzelhetetlen, de azért véges mennyiségét halmozta fel földünkön, még mindig változatlan erősségben és mennyiségben sugárzik reánk. Mire való tehát az a sok körülményes út és munka, a sok költség és törtetés, mikor itt van a könnyű és egyenes út, a napsugárból energiát készíteni!

Bármennyire merésznek és kalandosnak látszik ez a terv az első hallásra, megvalósítására megvan a fizikai lehetőség, sőt kisebb méretekben már évtizedek előtt meg is valósították. Már az ókori görögök is kacérkodtak a napsugár értékesítésének gondolatával. Caus nevű ezermester már a 17. században készített két napsugár gépet, melyek egy kis szökőkutat és egy zeneszekrényt tartottak üzemben.

A híres Ericson tíz esztendőn át fáradozott egy naperőgép építésén. Az 1902. évben állították fel az első és használható naperőgépet Kaliforniában, egy struccfarmon. Ez a gép évtizedeken át üzemben volt, sőt hír szerint még ma is üzemben van.

A naperőgép alapelve a lehető legegyszerűbb. Egy óriási, mondjuk 10 méter átmérőjű homorú tükör közepére egy vékonyfalú, 600 liter víz befogadására alkalmas, csőalakú kazánt szerelnek. A homorú tükörre eső sugarak mind a kazánra irányíttatnak s ezt annyira felhevítik, hogy a benne levő vízből fejlődő gőzök segélyével egy 15 HP gőzgépet elhajtani képes. Ugyanakkor egy egészen kicsi gőzgép meghajtja azt az egyszerű szerkezetet, mely a homorú tükröt állandóan a nap járásához igazítja. Ugyanezen elv szerint még sok más naperőgép is dolgozik a világon, csakhogy ezeknek tükre nem egy, hanem sok kisebb, tehát lényegesen olcsóbb tükördarabból van összeállítva. A legnagyobb ilyen naperőgép telepet 1913-ban, Egyptomban állították fel és hozták üzembe.

Mindezekre az olvasó talán csak a fejét csóválja. Pedig nagyon kevés embernek van fogalma arról, hogy milyen elképzelhetetlenül hatalmas energiát képvisel földünkön a nap sugárzása. Még télen is, amikor a nap a legmélyebben áll s amikor ennek folytán a légrétegen hosszú útat megtett sugara erősen legyengítve ékezik hozzánk, egy valamire való borotváló tükörrel, tiszta időben bármely szivart, vagy cigarettát azonnal meg lehet gyújtani. Nyáron minden fáradság nélkül lehet borotválótükör segítségével fát, vagy szenet lángra lobbantani. Akinek pedig módjában áll egy — mondjuk — félméter átmérőjű fényszórótükröt szereznie, az a legérdekesebb kísérleteket végezheti ezzel a tükörrel. Olyan kísérleteket, melyekhez óriási hő szükséges. Igy a tükörrel fát pillanat alatt lángra lobbanthat. Vasat nemcsak megolvasztani, hanem gőzzé tud vele változtatni. Amellett még vegyük figyelembe azt is, hogy a napsugár a mi éghajlatunk alatt nemcsak, hogy aránylag ritka jelenség, hanem azonkívül gyenge is a déli vidékek napsugarához képest. Óriási területei vannak földünknek, melyeket a mindent kiaszaló, elsorvasztó, könyörtelenül éveken át szakadatlanul letűző napsugarak valósággal megpörkölnek. Itt van tőlünk nem nagyon messze az egész Szahara, Arábia legnagyobb része, igen nagy része Középázsiának és Északamerikának hasonló viszonyok között él. Hogy csak a hatmillió négyszögkilométer kiterjedésű Szaharáról beszéljünk, ennek sivatagfelületére a nap olyan energiamennyiséget sugároz, melynek előállítására hatmilliárd tonna szenet kellene elégetni.

Minthogy azonban jelenleg a világ szénfogyasztása nem több, mint évi másfélmilliárd tonna, nem is volna szükség az egész Szaharára, csupán egy akkora darabra belőle, mint Csonkamagyarország. Ha csak ekkora területet szerelnénk fel sugárgyűjtőkkel és a megfelelő gépberendezéssel, már egész földünket el lehetne látni a szükséges és a naptól egészen ingyen kapott energiával.

A gondolat valóban csábító és útjában ma még csak az az akadály áll, hogy lehetne a termelt energiát sokezer kilométeren át elvezetni olyan északon fekvő helyekre, melyek napsugárzásban szegények? Ez a nehézség is tűnőben van azonban, annak révén, hogy a villamos távvezetékek technikája óriási léptekkel halad előre és napról napra fejlődik. Igy nincs kizárva, hogy ez a nehézség egy évtizeden belül eltűnik. És akkor eljön az ideje annak, hogy gyáraink, műhelyeink, lakásaink és vasútaink energiaszükségletét közvetlenül a naptól kapjuk.

KENDER- ÉS LENKIKÉSZITŐ GÉPEK

Törőgépek — Tilológépek — Kócrázógépek
a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSASZÁR-ÚT 31. szám.

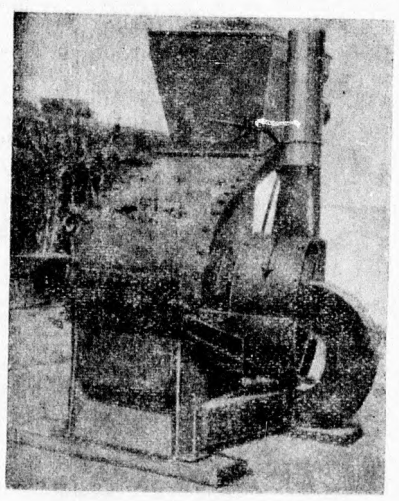

A kalapácsos-késesrendszerű egyetemes őrlő-, szecskavágó-silótöltő és tengeri szárlépő

„Mátyás-zuzó"

Gróf Zelinski Róbert

Mezőgazdasági és ipari gépgyár kft.
Pestszenterzsébet, Mikszáth-ut 18.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kíván

igen tisztelt vevőinek

Kann és Heller r.-t.
Budapest,
V., Vilmos császár-ut 62.

Igen tisztelt vevőinek

kellemes karácsonyi ünnepeket
egyuttal
boldog újévet kíván

Budapest, V., Klotild-utca 14/b. Telefon : 119—374.

ZOLTÁN ZSIGMOND
a SVÁJCI SZITASELYEMGYÁR RT.
THAL (Schweiz)
R. HOHL & Co márka
képviselete és gyári lerakata.

A tiszavidéki búza származás vizsgálata.

Irta: Dr. SAMU ISTVÁN egyet. tanársegéd.

Bevezetés.

A vetőmagvizsgálat régebben a vetőmag faj- és fajtaazonosságának, tisztaságának és csírázóképességének megállapítására szorítkozott. Újabban egyre nagyobb figyelmet fordítanak a vetőmagvak származására és így ma már a származás megállapítása a legfontosabb értékmérő tulajdonságok közé tartozik.

A lucerna és lóhere származásának a megállapítása azért különösen fontos, mert a különböző vidékekről származó vetőmagvak fejlődése és termelési értéke nagyon eltérő. Ezeken a magvakon Wittmack már 1874-ben végzett származási vizsgálatokat.

A származás megállapítására néha már külső tulajdonságok (pl. a lóheremag színe) is utalnak, de sem ezek, sem a magban előforduló csigahéjtörmelékek, rögök, kavicsok nem alkalmasak a származás szabatos meghatározására. A származás pontos, határozott megállapítása kizáróan csak a vetőmagban levő idegen magvak alapján történhetik. Az egyes jellemző gyommagvakat felsoroló táblázatokat már régóta szerkesztenek. A fontosabb táblázatok szerkesztői: Nobbe, Burchard, Oberstein, Kirchner, Sakellario, Stebler és Schröter, továbbá Wittmack voltak. Ezek azonban nem rendszeres elemzések eredményei. Rendszeres elemzéseket tartalmazó táblázatokat a kopenhágai nemzetközi magvizsgáló kongresszus határozatai alapján 1921. óta készítenek. Magyarországról Degen és Lengyel közöltek ilyen táblázatokat.

A lóherén és lucernán kívül a többi növény magvaira ilyen adatokkal csak elvétve találkozunk. Nem találták szükségesnek ilyen táblázatok készítetében nagyon eltérnek egymástól. Legjobb arányszámot a Tiszavidék kapta: 10; legrosszabbat a XI/c. és XII/b. rész: 1 (határszélek keleten és Erdély, továbbá Horvát-Szlavonország legnagyobb része.) (1. kép)

Ez a beosztás kisebb módosításokkal — Hankóczy szerint — ma is megfelel a valóságnak. A nemesített búzák olyan helyeken is lehetővé teszik a minőségi termesztést, ahol a természeti adottságok erre kevésbbé alkalmasak. De a minőségi termesztésre alkalmas területeken — ha több egymást követő év adatait nézzük — az évek átlagában többször termeszthető jobb minőségű búza, mint ott, ahol a viszonyok erre nem megfelelőek. (2. kép)

Igy merült fel a gondolat, hogy megvizsgáljam, miként befolyásolják a búza gyomnagvainak elterjedését a természeti viszonyok; lehet-e a gyommagvak alapján a származásra — ebből a minőségre — következtetni.

Legalkalmasabb területnek a mai Magyarország tiszántúli része mutatkozik. Ide tartozik a legjobb minőségű Tiszavidék (I. körzet). Ha ezt a XI/a. és XI/b. körzet tiszántúli részeivel összehasonlítjuk, tanulságos eredményeket kapunk, mert egy nagyon jó körzet kevésbbé jó körzetekkel hasonlítható össze.

A Tiszántúl búzatermesztése Magyarország búzatermesztésében igen jelentős szerepet tölt be. 1936-ban Magyarországon a búza vetésterülete 2,832.779 kat. hold volt és ezen a területen 23,892.000 q. búza termett. Ugyanebben az évben a Tiszántúlon (beleértve Jász-Nagykun-Szolnok és Csongrád megyék Duna-Tiszaközére eső részeit is) 1,214.699 kat. holdon 11,511.148 q-t termeltek, ami az ország területének 42.88%-a, az ország búzatermésének pedig 48.18%-a. Minőség tekintetében pedig ennek jelentékeny része nagyon jó. Fontos körülmény az is, rint „a nyugati határ felé és a bécsi medencében ritka. Az újabb időkben úgylátszik az idegen gabonával vándorolt be".

A nemesített fajták terjedése után sem változott a helyzet. A magyar nemesített búzafajták közül a legjobb minőségűek Tiszántúlról származnak. Más vidékről származó nemesített fajtákat a Tiszántúlon alig termelnek.

Az Országos Mezőgazdasági Címtár (Kaposvár, 1937.) II. és V. kötetének adatai alapján tájékozásul összehasonlítottam, hogy a 100 kat. holdon felüli gazdaságokban a Tiszántúlon az egyes búzafajták hogy vannak elterjedve. 1032 gazdaság közül tiszántúli fajtákat (tiszavidéki, bánkúti, Székács: 12.98, 48.25, 9.79%, más tiszántúli fajták 1.57%), 750 (72.59%) gazdaság, más hazai nemesített fajtákat (eszterházai, Fleischmann, hatvani, ozorai, óvári) 37 (3.49%) gazdaság, külföldi fajtákat (Manitoba, marquis) 13 (1.26%) gazdaság termesztett, 209 gazdaság pedig (20.25%) nem nevezte meg, hogy milyen fajtát használt.

A Tiszántúl talaj- és éghajlati viszonyai.

A bevezetésben utaltam arra, hogy a Tiszántúl nem minden része alkalmas jóminőségű búza termesztésére. Ennek oka, mint az Cserháti és Hankóczy megállapításaiból kitűnik, az eltérő talaj- és éghajlati viszonyokban keresendő. A talaj- és éghajlati viszonyok befolyással vannak a növényzet kialakulására. A növényeknek két csoportja különböztethető meg. Vannak növények, melyek elterjedési területe nagyobb, míg másoké kisebb zárt területre korlátozódik. A növényeknek ez az eltérő viselkedése teszi lehetővé a származási vizsgálatokat. A kisebb, zárt területen elterjedt növényeket nevezik vezérfajoknak, míg a nagyobb területen előforduló növényeket kísérő fajoknak.

A talajtipusok megállapításakor Treitz Péter által szerkesztett „Csonkamagyarország talajtérképe" adatait vettem figyelembe. A térkép szerint a Tiszántúlon a következő talajtipusok fordulnak

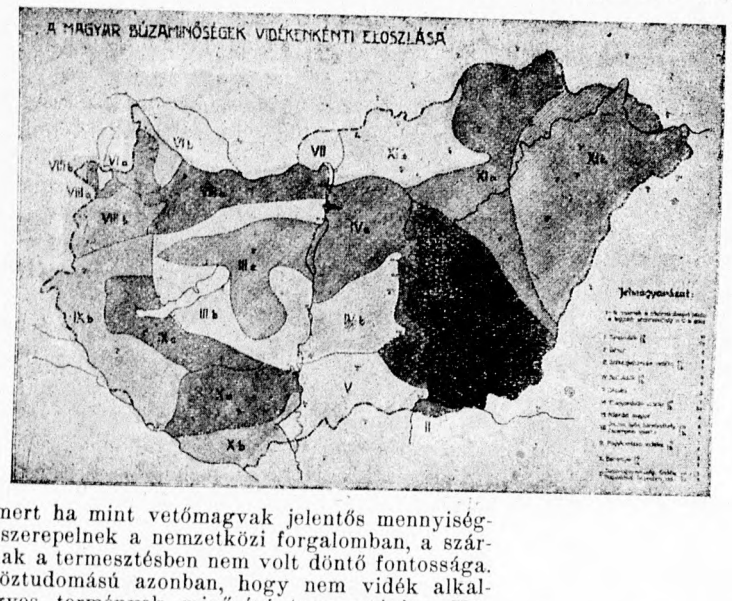

1. kép.

2. kép.

tését, mert ha mint vetőmagvak jelentős mennyiségben is szerepelnek a nemzetközi forgalomban, a származásnak a termesztésben nem volt döntő fontossága.

Köztudomású azonban, hogy nem vidék alkalmas egyes termények minőségi termesztésére. Különösen akkor állott ez fenn, amikor nem voltak nemesített növényfajtáink és a minőségre a külső tényezőknek nagy volt a befolyása.

Cserháti szerint, „hogy a liszt mennyi és minő sikért tartalmaz, elsősorban a klimatikus viszonyok a határozók." Hankóczy szerint pedig a nemesített búzáknak egynémelyike jó minőséget tudott teremni olyan természeti adottságokban is, amelyek között különösen a régi búzafajta csak gyengébb minőséget adott.

1885-ben a bécsi gabonatőzsde kiadott egy búzaminőségi térképet Magyarországról, melyen a történelmi Magyarországot Horvátországgal együtt 12 részre osztja. Az egyes körzetek sikértartalom tekintében nagyon eltérnek egymástól. Legjobb arányszámot a Tiszavidék kapta: 10; legrosszabbat a XI/c. és XII/b. rész: 1 (határszélek keleten és Erdély, továbbá Horvát-Szlavonország legnagyobb része.) (1. kép)

Ez a beosztás kisebb módosításokkal — Hankóczy szerint — ma is megfelel a valóságnak. A nemesített búzák olyan helyeken is lehetővé teszik a minőségi termesztést, ahol a természeti adottságok erre kevésbbé alkalmasak. De a minőségi termesztésre alkalmas területeken — ha több egymást követő év adatait nézzük — az évek átlagában többször termeszthető jobb minőségű búza, mint ott, ahol a viszonyok erre nem megfelelőek. (2. kép)

Igy merült fel a gondolat, hogy megvizsgáljam, miként befolyásolják a búza gyomnagvainak elterjedését a természeti viszonyok; lehet-e a gyommagvak alapján a származásra — ebből a minőségre — következtetni.

Legalkalmasabb területnek a mai Magyarország tiszántúli része mutatkozik. Ide tartozik a legjobb minőségű Tiszavidék (I. körzet). Ha ezt a XI/a. és XI/b. körzet tiszántúli részeivel összehasonlítjuk, tanulságos eredményeket kapunk, mert egy nagyon jó körzet kevésbbé jó körzetekkel hasonlítható össze.

A Tiszántúl búzatermesztése Magyarország búzatermesztésében igen jelentős szerepet tölt be. 1936-ban Magyarországon a búza vetésterülete 2,832.779 kat. hold volt és ezen a területen 23,892.000 q. búza termett. Ugyanebben az évben a Tiszántúlon (beleértve Jász-Nagykun-Szolnok és Csongrád megyék Duna-Tiszaközére eső részeit is) 1,214.699 kat. holdon 11,511.148 q-t termeltek, ami az ország területének 42.88%-a, az ország búzatermésének pedig 48.18%-a. Minőség tekintetében pedig ennek jelentékeny része nagyon jó. Fontos körülmény az is, hogy a mai jóminőségű, nemesített búzafajtáink legnagyobb részének alapanyaga a tiszavidéki búza.

Hazai vetőmag hiányáról — mint a lucernában és lóherében esetleg — a búzánál nem beszélhetünk, tehát külföldi magvakkal történő fertőzésnek kisebb a valószinűsége.

Régebben, amikor még nem volt nemesítés, inkább a Tiszántúlról vitték a vetőmagot más vidékre, nem pedig hoztak oda. A Keleti szarkaláb mely a Tiszavidék egyik jellemző gyomnövénye, a Dunántúlra valószinűen búzával került át. — Az Erdélyben és a déli vidékeken gyakori Poloskaszagú pakilincs a Tiszántúl a kőrösmenti helyeken fordul elő; Neilreich szerint „a nyugati határ felé és a bécsi medencében ritka. Az újabb időkben úgylátszik az idegen gabonával vándorolt be".

A nemesített fajták terjedése után sem változott a helyzet. A magyar nemesített búzafajták közül a legjobb minőségűek Tiszántúlról származnak. Más vidékről származó nemesített fajtákat a Tiszántúlon alig termelnek.

Az Országos Mezőgazdasági Címtár (Kaposvár, 1937.) II. és V. kötetének adatai alapján tájékozásul összehasonlítottam, hogy a 100 kat. holdon felüli gazdaságokban a Tiszántúlon az egyes búzafajták hogy vannak elterjedve. 1032 gazdaság közül tiszántúli fajtákat (tiszavidéki, bánkúti, Székács: 12.98, 48.25, 9.79%, más tiszántúli fajták 1.57%), 750 (72.59%) gazdaság, más hazai nemesített fajtákat (eszterházai, Fleischmann, hatvani, ozorai, óvári) 37 (3.49%) gazdaság, külföldi fajtákat (Manitoba, marquis) 13 (1.26%) gazdaság termesztett, 209 gazdaság pedig (20.25%) nem nevezte meg, hogy milyen fajtát használt.

A Tiszántúl talaj- és éghajlati viszonyai.

A bevezetésben utaltam arra, hogy a Tiszántúl nem minden része alkalmas jóminőségű búza termesztésére. Ennek oka, mint az Cserháti és Hankóczy megállapításaiból kitűnik, az eltérő talaj- és éghajlati viszonyokban keresendő. A talaj- és éghajlati viszonyok befolyással vannak a növényzet kialakulására. A növényeknek két csoportja különböztethető meg. Vannak növények, melyek elterjedési területe nagyobb, míg másoké kisebb zárt területre korlátozódik. A növényeknek ez az eltérő viselkedése teszi lehetővé a származási vizsgálatokat. A kisebb, zárt területen elterjedt növényeket nevezik vezérfajoknak, míg a nagyobb területen előforduló növényeket kísérő fajoknak.

A talajtipusok megállapításakor Treitz Péter által szerkesztett „Csonkamagyarország talajtérképe" adatait vettem figyelembe. A térkép szerint a Tiszántúlon a következő talajtipusok fordulnak elő: mezőségi vályog, réti agyag, különféle szikes talajok, barna vasas vályog, vályogos homok, vasas vályogos homok és tőzeg.

Az éghajlati viszonyok jellemzésére igen jó tájékoztató adatokat közöl a Beke tervei szerint szerkesztett „Kivitelre mit és hol termesszünk" című kiadványban (Budapest, 1937. március), a hőmérsékletről Réthly, a csapadékról pedig Hajósy. Az április—szeptemberi időszak közepes hőmérséklete (3. kép) alapján területünkön három vidék különböztethető meg. A legmelegebb (18—19 C°) a déli vidék a Kőrös vonaláig. Felette egy keskenyebb átmeneti sáv húzódik végig 17.8—18 C° hőmérséklettel Püspökladány vonaláig. Az ettől északra

EXCELSIOR TRADE MARK ANCHOR BOLTINGCLOTH
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABRIK A. G. ZÜRICH
Excelsior védjegyű selyemszitaszöveteinek magyarországi gyári lerakata:
Az összes kelendő számokból állandó friss készlet.
Mindennemű műszaki textiláruk nagykereskedése
Filcek, síkszitazacskók, flanellok, porszűrőtömlők, hevederek
GYAPJURÁZÓ SZITÁK, VIASZOSVÁSZNAK, LÁMPABELEK.
TELEFON 1-892-92 KOLLIN TESTVÉREK, BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-TÉR 5. TELEFON 1-892-92

MÁRTA szabadonlengő síkszita hajtómű
Rászerelhető bármely kétszekrényes síkszitára.
Új és gyárilag javitott malomgépek:
Felvonó, szimpla és dupla.
Nemzeti gabonatisztitógép, 1-es sz.
Tarár osztályozó 2000 mm, E. U. P. gyártmány.
Tarár hármas szivó széllel, 800 mm, golyós.
Gabonahámozógép, Besser 3-as, golyós.
Gabonahegyező- és hámozógép, A. G. K. gyártmány.
Malomtrieur, 3-as, 5-ös és 6-os.
Állóköves daráló, Kühne, 400 mm.
Állóköves daráló, Irus, 400 mm.
Malomkőjárat, állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-es kövekkel.
Reform daratisztitógép, dupla golyós, új.
Reform daratisztitógép, dupla, 350 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztitógép, szimpla, 400 mm E. M. G. gyártmány.
Reform daratisztitógép, szimpla, 500 mm Nemelka gyártmány.
Síkszita, kétszekrényes, 36 drb 800×1600 mm keretekkel, MÁRTA hajtóművel, vas főkeretben, új.
Használt E. M. G. síkszináták minden méretben raktárról.
Centrifugalszita.
Exhaustor E. M. G. gyártm., 800-as.
Exhaustor turbó, 800 mm.
Exhaustor turbó, 400 mm.
Nyomóporszűrő E. M. G. 128 tömlővel.
Szívóporszűrő, Seck, 4 drb 400 mm tömlővel.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 240/1000.
Simon Bühler Baumann vasszekrényes dupla hengerszék 22/60 rozsörlő.
Ganz vasszekrényes dupla hengerszék, 22/50-es.
Ganz vasszekrényes szimpla hengerszék, 22/50-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 21-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22-es.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerszék, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 29/60-as.
Ganz faszekrényes dupla hengerszék, 3/8-as.
Ganz hengerrovátkoló- és csiszológép 1000 mm-es hengerekhez.
KREISLER MALOMBERENDEZŐ VÁLLALAT K. F. T.
Budapest, XIII. Fóthi-ut 18. (Váci-út mellett) Telefon: 291-691

fekvő vidék középhőmérséklete 17—17.8 C°. Hankóczy térképe (2. kép) szerint az a vidék, hol a kivitelre alkalmas búzaminőségek termelhetők, a déli melegebb vidék. A jelzett hőmérsékleti határvonalak — mint az a későbbiekben látható — több gyommag elterjedési határával megegyeznek.

A csapadék mennyisége sem egyforma a Tiszántúlon. A Tisza középső folyása mentén van a legszárazabb vidék Jász-Nagykún—Szolnok megye tiszántúli nagyobb felén 450—500 mm. átlagos évi csapadékkal. Csongrád és Békés megyék egész területén, Bihar megye nyugati felén, Hajdu megye Debrecen—Tokaj vonaltól nyugatra eső részén 500—550 mm. az átlagos évi csapadék. Csanád-Arad-Torontál megyének Makótól keletre eső felének déli részén, továbbá Bihar és Hajdu megyék keleti felén és Szaboles megyében az átlagos évi csapadék 550—600 mm. Az Ecsedi-láp vidékének és Szatmár megye keleti felének átlagos évi csapadékmennyisége 600—650 mm.

A búza gyomnövényeinek elterjedése a Tiszántúlon.

A Tiszántúl a pannoniai flóratartomány (Pannonicum) alföldi flóravidékéhez tartozik. A mai Magyarország tiszántúli része Soó szerint két flórajárásra tagozódik, Nyírség (Samicum) (Debrecentől északra és keletre) (6. kép) és Kőrösvidék (Crisicum) (a terület déli nagyobb fele). (7. kép)

A két flórajárás mai Magyarországra eső részének talaj- és éghajlati viszonyaiban lényeges eltérések mutatkoznak. Röviden a következőkben jellemezhetők:

A Nyírség talajtipusai: barna vasas vályog, vályogos homok és vasas vályogos homok. Április—szeptemberi közepes hőmérséklete 17—17.8 C fok. Átlagos csapadékmennyisége 550—600 mm. — A Kőrösvidék talajtipusai: a kötöttebb talajok (mezőségi vályog, réti agyag, szikes). Április—szeptemberi időszak közepes hőmérsékletében megtalálható mind a három fokozat, melyet az éghajlati viszonyok tárgyalásában feltüntettem. Csapadékban szegényebb, mint a Nyírség, legnagyobb részének átlagos évi csapadékmennyisége 500—550 mm.

Az irodalmi adatok alapján a következő különbség állapítható meg a két flórajárásban a búza gyomnövényeinek előfordulásában.

Nyirségben hiányzik: Nyulánk sárma, Mezei boglárka és Bibircses mezeiboglárka, Nyári héricS, Pannon bükköny, Pirosló bükköny, Leveletlen lednek, Közönséges ördögbocskor, Begencs, Rücskös ördögbocskor, Poloskaszagú pakilincs, Keskenylevelű kenderkefű, Kétszínű tátika, Háromszarvú galaj, Aprómagú galaj, (29—30) Keleti szarkaláb terjedőben, (20) Útszéli zsázsa, (Koshomlok) feltűnően ritka (29).

A Kőrösvidéken hiányzik a Nyírségben előforduló közül Aprófűtej, Cicó és Fogáncs virág. Ritka: Mezei zsázsa és Magyar zsombor.

Hogy ezek a különbségek mennyire használhatók a búza származásának megállapítására, azt a vizsgálatok hosszú sorából leszűrt tapasztalatok bizonyítják legjobban. (Folytatjuk.)

A 8-as liszt és korpa tőzsdei árjegyzésének szüneteltetése.

1939. évi december 7-e óta nem állapít meg hivatalos árakat a tőzsde a 8-as lisztre és korpára.

Az általános tőzsdei szokások szerint az őrleményárakat addig bruttó für nettó állapították meg, azaz a megállapított árban a zsák is bennfoglaltatott.

A búza 0—7 ¾-es valamint a rozs 0—II-es lisztek árait a tőzsde lisztárjegyző bizottsága, a 8-as liszt és korpa árait pedig a tőzsde gabonabizottság állapította meg. A kötelező kölcsön ill. cserezsák-rendszer bevezetése óta a tőzsde gabonabizottsága a jövőben a 8-as liszt és korpa zsáknélküli árának jegyzési rendszerét bevezeti s ily értelemben az Árkormánybiztosságnak előterjesztést tett. Míg az Árkormánybiztosság nem dönt, az említett őrlemények hivatalos árának jegyzését szünetelteti.

As olajipari szakbizottság felállitása és a vidéki olajsajtolóipar.

Lapunk más helyén közöljük az olaj- és zsiradékipari nyersanyaggazdálkodás szakbizottságának felállításáról szóló iparügyi miniszteri rendeletet. A bizottság elnökét, elnökhelyetteseit és tagjait az iparügyi miniszter már ki is nevezte. A bizottság elnöke *Hankiss* Szilárd miniszteri osztálytanácsos lett, aki már régen beavatott kézzel intézi a többek között ennek a szakmának ügyeit is és alapos ismerője a vidéki növényi olajsajtolóipar viszonyainak. Helyettesei *Decsy* János miniszteri főmérnök, *Görgey* István ny. miniszteri tanácsos, a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesületének elnöke, *Szilággyi* Mihály dr. miniszteri titkár és *Tassonyi* Ernő dr. miniszteri osztálytanácsos. A bizottság tagjai közül a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete 2 taggal, az iparkamara 1 taggal, az Országos Iparegyesület 1 taggal, a Futura és a Hangya 1-1 taggal, maga a szakma pedig 7 taggal van képviselve. A hét hivatásos szakmabeli tag közül 1 tag a szappanközépipart képviseli, míg a többi 6 tag a nagyipar képviselője. Ebből a 6 tagból kettő a Hutter—Lever koncern igazgatója, míg a Mauthner-céget, az Albus R. T.-ot 1-1 igazgatója képviseli a bizottságban. Nem látjuk azonban a kinevezettek között a vidéki olajsajtolóipar képviselőjét, holott a vidéki közép és kisipar *kapacitás dolgában* a fővárosi olajsajtolóipart *legalább huszszor múlja felül.* Ennek a vidéki iparnak szempontjából *épen nem megnyugtató látvány,* hogy az érdekeltség életbevágóan fontos, mondhatnók létkérdései felől olyan bizottság határoz, melyben a fővárosi nagyiparnak az a része, mely a vidéki olajsajtolóiparnak egészen a legutóbbi időkig ellenlábasa volt, többségben van akkor, amikor a vidéki ipar egyáltalában nincsen képviselve. Ebben a többségben maga a *HASz-csoport,* melynek túltengése ellen a vidéki ipar a legelkeseredettebb küzdelmet kénytelen folytatni évek óta, *három tagot számlál.* — És ez a bizottság a rendelet szerint még arra is fel van hatalmazva, hogy kiküldöttje utján bármely ügykörébe eső vállalat, iparos, vagy kereskedő üzemét és üzletvitelét megvizsgálhatja. Értesülésünk szerint *vitéz Dr. Váczy György* orsz. képviselő, a VINOSz elnöke, már közbenjárt illetékes helyen aziránt, hogy a bizottságban a vidéki növényi olajsajtolóipar is megfelelő képviseletet kapjon.

Hogyan kell Graham-lisztet és kenyeret készíteni?

Minthogy számos olvasónk fordult már hozzánk ebben a kérdésben tanácsért, azt hisszük, hogy a közérdeknek szolgálunk, ha a vonatkozó tudnivalókat a következőkben közöljük: A Graham-kenyeret először Graham Sylvester amerikai orvos készítette és hozta használatba. Ezt a kenyérfajtát azután az ő nevéről nevezték el Graham-kenyérnek, vagy helyes angol kiejtéssel Grehem-kenyérnek. Különösen gyomor- és bélbajokban, főleg gyomorneuraszténiában szenvedőknek ajánlják már évtizedek óta, de cukorbetegek is általánosan használják.

A Graham-liszt voltaképen nem is liszt, hanem egy korpás dara, mely alaposan tisztított, megrostált és szelelt, *de nem mosott* búzaszemek korpás összdarája. Igen sok helyen az erre a célra előkészített búzát kövön darálják meg. A darának mentől gorombábbnak kell lennie, mert így inkább felel meg annak a célnak, hogy a korparészek a belek falának nyálkahártyáit és ideghálózatát mechanikailag ingerelve, a belek peristaltikus mozgását (féregszerü gyürüzését) növeljék s ezáltal a váladék elválasztást intenzivebbé tegyék.

Készití és forgalomba hozza
JORDÁN VIKTOR, KÁL

A búzát azért nem szabad megmosni, nehogy a búzaszem felületén mindig előforduló *természetes erjesztőgombák* eltávolíttassanak, mert akkor megfosztanók a Graham-kenyeret attól a sajátosságától, hogy készítésénél mesterséges erjesztőszereket, élesztőt, kovászt nem használunk, mert a természetes erjesztőgombák jelenlétének hiányában még a kenyér elkészítéséhez minimálisan szükséges tésztakelés sem jönne létre.

Ebből a korpásdara anyagból este minden kovász, élesztő, só stb. nélkül, csakis langyos víz hozzáadásával kemény, de jól átgyurt, egyenletes tésztát készítünk és a tésztát éjjelen át letakarva, langymeleg helyen kelni hagyjuk s belőle reggel mintegy félkiló sulyu, hosszukás, kerek cipókat szaggatunk ki, azoknak kellő formát adunk és azután másfél órán át közönséges, kenyérsütéshez előkészített és erre alkalmas kemencében megsütünk. Kiszedés után a cipókat három másodpercre forró vizbe mártjuk. Erre visszatesszük azokat a kemencébe, hogy gyorsan megszáradjanak, végül hüvös helyen kihülni hagyjuk.

A helyesen elkészített Graham-kenyérnek még az az előnye is van, hogy magában foglalja azokat az ásványi anyagokat, különösen foszforsavas sókat is, melyek a búza héjában, a korpában vannak felhalmozva. Készítésmódjánál fogva a Graham-kenyérben 1/3-dal nagyobb mennyiségben vannak meg ezek *az emberi szervezetre oly fontos ásványi sók, mint* a közönséges fehér kenyérben. Nemkülönben nagyobb mennyiségben tartalmazza a Graham-kenyér a búza vitaminjait is.

Ipari közigazgatási joggyakorlat.

A telep áthelyezése esetében az új telepre új iparhatósági telepengedélyt kell szerezni.

A telepengedély meghatározott helyhez kötött jogosultság lévén, a telepnek más helyre való áthelyezése esetén a teleptulajdonos új telepengedélyt köteles szerezni. A régi szerzett jogára tehát nem hivatkozhatik az, aki telepét akkor helyezi át, amikor az illető áru tárolására szolgáló telepek létesítése már telepengedélyhez van kötve (a Keresk.- és Közl-ügyi min. 37.391/1938. I/b. sz. döntvénye).

Wörner
malomgépek eladása.
Tervezések, szerelések, diagrammok.
Jahn és Klein
malomberendezési vállalat
Budapest V., Wahrman-u. 6—8.
(Váci-ut mellett.) Telefon: 293—402.

RÁCZ ÁRMIN ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Ó-utca 7. **Telefon: 118-698.**
Szolid vezetés alatt álló speciális
SZAKÜZLET A MALOMIPAR RÉSZÉRE
Szállítjuk: az összes malomipari gépeket, új és használt állapotban
Műszaki cikkek. *Csereüzleteket kötünk* *Malmi szerelvények.*
KÉRJEN AJÁNLATOT!!

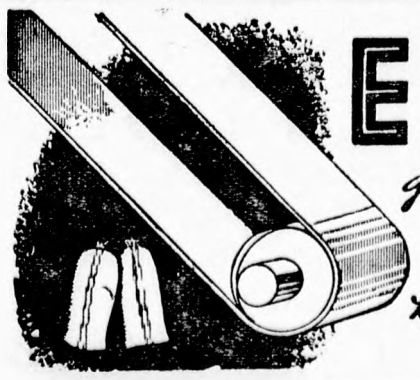
EMERGÉ
gumitextil hajtószíj
A MALOMBAN IS
zavartalan munkát biztosit!

HIREK

Karácsonyi üdvözlet.

A Magyar Molnárok Lapja életének első karácsonyát ünnepli. A szeretet ünnepén szerte a világon a gyűlölség lett úrrá az emberi lelkek fölött. A háború borzalmaitól hangos a víz, a levegő és a szárazföld. Hála a Magyarok Istenének és kormányzat bölcsességének, mi keveset érzünk mindebből. Bennünket csak széle érint a viharnak, amely még nem rombol, nem tépáz. Csak apró kellemetlenségekben, könnyen elviselhető jelenségekben nyilvánul. Ezeknek egyike a lapok terjedelmének korlátozása. Karácsonyi számunkat másképpen képzeltük el. Terjedelmes, gazdag tartalmú lappal kívántunk kedveskedni hű előfizetőinknek és olvasóinknak. Ámde a viszonyok folytán csak rendes lapterjedelemre kaphattunk engedélyt s ezt is különös kivételképen. A lap legnagyobb részét a rendeletek, ezek magyarázata és a legsürgősebb és legaktuálisabb események töltik ki. A fennmaradó helyen igyekeztünk a legjobbat adni és amit adunk, úgy összeválogatni, hogy a molnártársadalom minden tagja megtalálja azt, ami érdekli. A karácsony szent ünnepe alatt bizonyára arra is adódik idő, hogy a szaklapot a megszokottnál alaposabban olvasgassuk át. Igy bizonnyára jelen soraink sem kerülik el kedves olvasóink figyelmét s így ezt az alkalmat használjuk fel arra, hogy kedves előfizetőinknek, olvasóinknak, jóbarátainknak és külső munkatársainknak vidám, kellemes, nyugodalmas karácsonyi ünnepeket kívánjunk. Kívánjuk, hogy a szent este fénye és melege üdítse fel lelküket és erősítse meg testüket, hogy azután a mindennapi élet nehéz küzdelmeivel újult erővel és kiegyensúlyozott lélekkel vehessék fel a küzdelmet.

●

— **Szerkesztőváltozás.** Amint olvasóink előző lapszámunkban olvashatták Tóth István lapunk volt felelős szerkesztője, egyéb nagyarányú elfoglaltsága miatt megvált a lap felelősszerkesztői tisztségétől. Távozása súlyos veszteséget jelent lapunk számára s a Magyar Molnárok Lapja történetében emlékezetes lesz az az első esztendő, amelyben útjára indította a lapot, önzetlen és a malomipar iránti szeretettől áthatott munkájával előmozdította a lap anyagi és erkölcsi megerősödését. A felelős szerkesztő dr. Karácson Jenő lett, aki egyúttal a lap felelős kiadója is marad.

— **Megalakult a Magyar Molnárok Lapja kiadóvállalat kft.** Folyó hó 14-én Nyiri István országgyűlési képviselő, malomtulajdonos, akl. gépészmérnök elnöklete alatt megalakult az a korlátolt felelősségű társaság, amelyik a lapunk kiadását tűzte ki célul. A megalakított korlátolt felelősségü társaságban rséztvesznek a malomipar vezető egyéniségei. A társaság ügyvezetőül, dr. Karácson Jenőt, lapunk felelős kiadóját választotta meg.

— **Házasság.** *Zellmann Mihály* ismert tekintélyes csanádpalotai malomtulajdonos bájos leányát, *Etelkát* f. é. december 23.-án vezeti oltárhoz *Dr. Kacsóh Gyula* budapesti ügyvéd. Az uj párnak, valamint az egész rokonságnak őszinte szerencsekivánatainkat küldjük.

— **Elismerés szaklapunknak.** Horváth Gábor malombérlő-molnár írja Opályiból levelében a többek között a következőket: „*... meg kell jegyeznem, hogy a szaklap a mai időkben nélkülözhetetlen minden molnárnak, malomtulajdonosnak és malombérlőnek, főmolnárnak és segédnek egyaránt ... én sem tudom és nem is fogom sohasem nélkülözni ...*“

Előfizetési felhivás.

Felkérjük előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, vagy az év végén lejár, hogy a lapunkhoz mellékelt csekk felhasználásával az előfizetési díjat átutalni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

Magyar Molnárok Lapja kiadóhivatala.

◆

— **Nem lesz zártszámbizottsági ülés ebben az esztendőben.** A zártszámbizottság legutóbbi ülése óta hosszú idő telt el, s épen ezért malomipari körökben azt várták, hogy még december hónapban ismét összeül a zártszámbizottság. Amint mértékadó helyről értesülünk, ebben az évben bizottsági ülés nem lesz, ami még mindig összefüggésben áll azzal a rosszul sikerült, de kijavított határozattal, amit az Országos Malomszövetség, a zártszámkérdéssel kapcsolatosan hozott

— **A Molinum-bizottság tárgyalásai.** A Molinum ügyek rendezésére kiküldött hármas bizottság az elmult hetekben többizben folytatott megbeszéléseket abból a célból, hogy a Molinum-szerződést aláíró malmok súlyos kötelezettségvállalása némileg enyhittessék. A bizottság által elfogadott beadványt egy háromtagú küldöttség adta át Jakab Oszkár nyug. államtitkárnak, a P. K. elnökének. A küldöttség tagjai voltak: Marschall Ferenc ny. földmivelésügyi miniszter, báró Mirbach Antal, a Molinum bizottság elnöke és dr. Karácson Jenő, a bizottság h. elnöke. A Pénzintézeti Központi kihallgatáson minden részletre kiterjedő megvitatást nyert a Molinum-szerződést aláíró malmok helyzete, s a küldöttség előterjesztéseit nagy megértéssel fogadta a P. K. elnöke.

— **Kivitelünk emelkedése.** Hivatalos kimutatások számolnak be arról, hogy az európai válság kitörése után kivitelünk hirtelenül és erősen lecsökkent. Míg ugyanis augusztus havában kereken 61.000.000 P értékü árut exportáltunk, addig a szeptemberi kivitel értéke csak 37.700.000 P értéket ért el. Az ok mindenki előtt ismeretes. A szállítási nehézségek, melyek vízen és szárazföldön, valamint a tengereken egyaránt jelentkeztek, valósággal megbénították kiviteli tevékenységünket. A közben lefolytatott tárgyalások eredményeként a szállítási nehézségek nagy részét sikerült elhárítani, aminek jele és eredménye már a szeptemberi exporttevékenységnél erőteljesen mutatkozik, mert ebben a hónapban kivitelünk már 51.8 millió pengőre emelkedett. Ez a körülmény a jövőre nézve is megnyugtathat bennünket.

— **Ismeretlen helyre költözött tartozásai adómentesen leírhatók.** Tudvalevőleg az adómérleg elkészítésénél az adótörvény csak olyan leírt követeléseket (behajthatatlan követelések) engedett levonni a nyereségtételekből, melyeknek behajthatatlanságát az adóköteles peresítés során származó nemleges zálogolási jegyzőkönyvvel igazolta. Ilyen jegyzőkönyv beszerzése meglehetősen hosszadalmas és drága művelet volt, mert a nemfizető s gyakran a hitelező által is fizetésképtelennek tudott adóst előbb perelni, majd végrehajtani kellett, amíg hosszas huzavona, költségek és tárgyalások után a hitelező hozzájutott a szükséges nemleges jegyzőkönyvhöz. Hát még olyan esetben, amikor az adós ismeretlen helyre távozott! Az ilyen adósra vonatkozólag egyáltalában nem is volt lehetséges az adótörvény által kívánt bizonyítékot beszerezni. Ez a rendelkezés különösen nagy gondot és sérelmeket okozott a visszacsatolt országrészek kereskedőinek és iparosainak, mert adósaik nagy része más országban maradt, vagy ismeretlen helyre távozott a háboruk és visszacsatolás alatt. Az érdekképviseletek előterjesztésére most megengedte a pénzügyminiszter, hogy a hatóságilag igazoltan ismeretlen helyre költözött adósok tartozásai épen úgy leirhatók behajthatatlan követelés címén, mintha a behajthatatlanság nemleges zálogolási jegyzőkönyvvel igazoltatnék.

— **A lisztárak emelkedése Törökországban.** Az istanbuli malmok ismét emelték a lisztárakat, utalással arra, hogy a nagy zsákhiány és a korpa kivitelének lehetetlensége kényszeriti őket erre. Istanbul város tanácsa erélyes rendszabályokat helyezett kilátásba a további drágulás megakadályozására, mert a lakosságot olcsó kenyérlisztttel akarja ellátni. Ezért rendelet készül, hogy csak háromféle kenyeret szabad előállítani.

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek,
géphajtókötelek,
végtelenül szövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, Céglulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

— **Mestervizsga Veszprémben.** December hó 13-án tartották meg Veszprémben a mestervizsgálatokat. A vizsgálóbizottság előtt sikerrel tettek mestervizsgát: *Schlick* Imre Veszprémvarsány és *Tóth* Géza Lajoskomárom. A mestervizsga alkalmából komoly felkészültséget igazoltak: *Viszungyel* István (Kádárta) Zámoly és *Horváth* József Siófok. Az új molnármestereknek ez uton küldjük szerencsekivánatainkat.

— **Napraforgó behozatal Bulgáriából.** A magyar királyi külkereskedelmi hivatal tárgyalásokat folytat Bulgáriával napraforgó mag behozatala iránt. — Értesülésünk szerint komoly mennyiségről, többszáz vagonról van szó. A szállitás a Dunán történnék s ez esetben a bulgár napraforgó ára a hazai árak körül kalkulálódnék.

A behozatal arra volna hivatva, hogy a belföldön mutatkozó áruhiányon segitsen és hogy a teljesen elhibázott és már születésekor halálra itélt napraforgó konstrukció balfogásait — legalább részben — helyrehozza.

Értesülésünk szerint a Kárpátaljára már érkezett komolyabb tételben napraforgó.

— **Ipari tisztviselő fogalma.** A m. kir. Kúria C. H. 1.211—1939., 1939. VI. 15. számú döntvénye. Ipari tisztviselő általában az az alkalmazott, aki ipari vállalalatnál vagy gyárszerű üzemben kereskedelmi vagy műszaki természetű, irányító vagy ellenőrző szellemi tevékenységet fejt ki.

— **Egy molnár megrendítő tragédiája.** A Tirolban fekvő Ultental község malmában a 44 éves molnár, Staffler a neve, a malom főtengelyén akart valamit javítani, miközben a tengely a ruháját felcsavarta s a molnárt megölte. A szerencsétlen ember özvegyet és nyolc árvát hagyott hátra.

— **Alapszabály és társasági szerződés-minta.** A kereskedelmi cégbejegyzések kihirdetésére felügyelő miniszteri biztos az 5.800/1939. számú átiratával a magyar jogszabályoknak és törvényes joggyakorlatnak megfelelő részvénytársasági és szövetkezeti alapszabálymintákat, valamint korlátolt felelősségű társasági szerződésmintákat bocsátott valamennyi királyi törvényszék rendelkezésére. Az említett mintáka valamennyi királyi törvényszéknél, valamint a központi cégnyilvántartó hivatalban (Budapest, II., Lánchid-u. 3. szám, földszint 10.) megtekinthetők.

— **Malmi cégjegyzési hirek.** *Érsekujvári Paprikamalom Szövetkezet, Érsekujvár.* Ezen korlátolt felelősségü szövetkezet Budapesten, 1939. január 4.-én megtartott alakuló közgyülésen elfogadott alapszabályok szerint keletkezett. Székhelye Érsekujvár. A szövetkezet a Hangya Központ tagja. Az igazgatóság tagjai: Gergely István, dr. Kuthy Géza, dr. Wettstein András, Nagy Ferenc és dr. Hilberth Béla. A cég jegyzése akként történik, hogy a kiírt, vagy nyomtatott cégszöveg alá két igazgatósági tag, vagy egy cégjegyzési jogosultsággal felruházott tisztviselő, az utóbbi „pp“ jelzéssel saját nevét aláírja. — *Első Békéscsabai, Miskolci és Debreceni István Gőzmalmok Részvénytársaság. Főtelep Miskolc, Fiókielep Debrecen.* Preleuthner Leó igazgatósági tag ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszünése bejegyeztetett. — *Cicatricis Gőzmalom és Iparművek Részvénytársaság. Turkeve.* A szolnoki törvényszék végzése alapján ezen cég megszünése csőd folytán bejegyeztetett.

— **Malmi közgyülés.** Hengermalom R. T. Füzesgyarmat folyó évi december 20-án délelőtt 10 órakor tartja Füzesgyarmaton rendkívüli közgyűlését, melyre részvényeseit meghívja.

— **Malomárverés.** A nagykátai járásbíróság közhirré teszi, hogy 1940 január 22-én 10 órakor Szentmártonkáta községben, a községházán 6538 pengő kikiáltási árban malom, ház és erdőből álló ingatlan elárvereztetik.

SCHINDLER-FÉLE EREDETI SVÁJCI
SZITASELYEM
GARANTÁLT VÉDJEGY **A LEGJOBB!** Szines szálak a szélekben
Mindenkor friss minőségben szállítja:
Kemény Manó műszaki üzlete, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám.

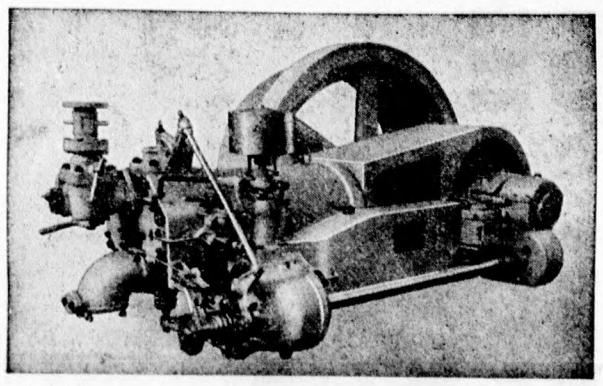

SZÍVÓGÁZ-MÓTOROK
BARNASZÉN, FA, KUKORICACSUTKA, STB. ELTÜZELÉSÉRE
LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V.,
VÁCI-UT 152. — TELEFON: 290-835. SZ.

INNEN-ONNAN

— **Olaszországban is felfüggesztették a munkaidő rendeleteket.** Római jelentések szerint az olasz kormány az összes munkaidő rendelkezéseket a kivételes állapotok folytán felfüggesztette. A munkaidőt az egész vonalon meghosszabbították és hatályon kívül helyezték azokat a rendelkezéseket is, melyek az éjszakai és vasárnapi munkát tiltották, illetve korlátozták.

Robbanás egy olajmalomban. Súlyos és körülményeinél fogva különös robbanás történt egy olajmalomban. Az extrakciós műhellyel szomszédos helyiségben ugyanis benzingőz-levegőkeverék robbanás történt. A helyiséget az extrakciós műhelytől egy vastag fal választotta el. A falon egy továbbítócsiga volt keresztülvezetve, mely az extrahált és szárított anyagot egy felvonóba továbbította, mely azt további kezelés, szárítás és zsákolás végett az emeletre vitte. Ismeretes, hogy az extrahált olajpogácsában, habár kis mennyiségben, még marad vissza valami benzin, mely lassan elpárolog és ha ninesen gondoskodva megfelelő szellőztetésről, gőzei a helyiségben visszamaradnak és összegyülnek. Az is előfordulhatott, hogy a szállítócsiga útján jutottak benzingőzök a helyiségbe, melyek a valami sérülés folytán nem pontosan záródó önműködő extrahálókészülékből származhattak. Elég az hozzá, hogy a helyiségben, melyben a már említett továbbítócsigán és felvonón kívül egyéb gép nem volt, benzingázok gyültek össze. A helyiségben rendszerint nem is dolgoztak, de egy harmadik munkahelyiséggel — a közös falon alkalmazott nyílások útján — összeköttetésben állott. Egyik ilyen nyíláson egy nagy szíjkorong ért be a szóbanforgó helyiségbe. Ezt a szíjkorongot a harmadik helyiségben egy erős elektromotor, egy rövid, széles és egy görgő szíjfeszítőn továbbszaladó szíjjal hajtotta meg, mely erősen megtelítődött statikus elektromossággal. Annyira, hogy a szíjból a közelébe hozott jóvezető testekbe villamos szikrák ugrottak át. Ezek a szikrák gyujották fel és hozták robbanásba a meggyülemlett benzingőzöket. Minthogy a robbanás alkalmával a helyiségben senki sem tartózkodott, csupán négy ember sérült meg a harmadik helyiségben, az ide is becsapó lángnyelvektől, többé-kevésbé súlyosan. Azonkívül még nagy anyagi károkat is okozott a robbanás. Miután a szíjat földelték és ezáltal a benne meggyülő statikus elektromosságot elvezették, a robbanás további veszélye megszünt.

Már az ősgermánok is termeltek gabonát. A szászországi Walle község határában felszínre került hires eke lelet, mely legalább is 3000 éves, kétségen kívül bizonyítja, hogy az ősgermánok már akkor foglalkoztak földmüveléssel és gabonatermeléssel, amikor még a rómaiak nem is kerültek a történelem fényszórója elé. Néhány, még a longobárd időkből származó sírban, agyagedényekben gabonamaradványokat is találtak. A legnagyobb ókori gabonaleletet a Danneberg kerületbeli Küsten község közelében találták, mely bizonyára nagyobb longobárd település helye lehetett. A leletből mintegy 15 kg-ot ma is a lüchowi muzeumban őriznek. A longobárd településeken kiásott történelemelőtti sütőkemencék is igazolják, hogy a gabonatermelés és a kenyérsütés már az ősgermánoknál jelentékeny szerepet játszott. A gabonát ezekben a történelemelőtti időkben ősmalomköveken, kivájt, fazékszerűen bemélyített kövekben, kézi- vagy őrlőkövek segélyével zuzták szét apróra és azután kenyérré sutötték fel. Minden család maga végezte a kenyérsütést. Csak sokkal későbbi időkben, mikor már a munkamegoszlás folyamata megindult, alakulhatott ki a molnár és sütőipar kezdetleges formája. A pékség, mint önálló iparág, csak a 14. században jelentkezett.

Uszó gyár Dániában. Ennek lehet nevezni azt a hajótestre épített valóságos gyárat, melyet a gyárak Thyboroep kikötőben építenek és halliszt gyártására rendeznek be. A gyár azért van hajóra építve, hogy könnyen átvihető legyen olyan területre, ahol halbőség van s a halászat is gazdagabb eredményekre számíthat. A tenger is kimerül ugyanis átmenetileg olyan helyen, ahol a halászatot hosszabb ideig intenzíven üzik. Maga a vízen uszó gyár voltaképen nem újság. A modern cetvadász hajók sem egyebek, mint gondosan és a technika minden vívmányával felszerelt gyárak, melyek a cetzsákmányt ott helyben, a hajón szakszerüen és alaposan feldolgozzák az utolsó porcikáig.

Nagyjelentőségű csatornaépítési terv. A német sajtóból mindenki ismeri azokat a nagyszabásu csatornaépítési munkálatokat, melyek jelenleg is, a háború dacára folyamatban vannak s melyeknek segélyével a Duna és a Tisza mellékén termett búza belátható időn belül közvetlen vízi úton mehet Németország legtávolibb részeibe is. Most új, nagyszabásu terveken dolgoznak. Ki akarják építeni azt a csatornahálózatot, mely az Oderát és a Dnjepert kötné össze s igy közvetlen összeköttetés létesülhessen a Keleti- és a Fekete tenger között. Mint későbbi lehetőségről egy Elba—Odera csatornáról is beszélnek, mely megnyitná a közvetlen összeköttetést az Északi tengerhez is. A tervezett víziut a keletnémet iparvidéken, a lengyelországi olajmezőkön és Ukraina legtermékenyebb búzatermő vidékein vonulna át s igy nagy mértékben segítené elő a német-orosz áruforgalom kiépítését és fokozását.

A molnársegéd bosszúja. Elijesztő példa gyanánt közöljük az esetet annak ecsetelésére, milyen súlyos következményekkel jár — különösen *háborus időben* — a szabotálás és hogy egy meggondolatlan, könnyelmű cselekedettel miként teheti tönkre valaki a saját és családja egész életét. A schönfeldi (Keletporoszország) születésü Keloch Rihárd, 24 éves molnársegéd, nős két gyermek atyja, Alt-Ukta hegység malmában dolgozott. Bár elég értelmes, de mindenben túlérzékeny, izgékony ember volt, aki magát mindig elnyomottnak érezte, holott erre semmi oka sem volt. Október közepén, amikor azt a malmot, melyben dolgozott, hivatalosan közérdekü üzemnek nyilvánították és az akkor pillanatnyilag a kerületben előállott kenyérliszthiány miatt a malom éjjel-nappal dolgozván, minden munkaerőre feltétlen szükség volt, Keloch szabadságot kért krumpliásás céljára. Mikor ezt tőle a körülményekre való utalással megtagadták, egy fontos géprészt kivett és a Krutina folyócskába dobta s ezáltal a malmot 8 napi üzemszünetre kárhoztatta, mert ennyi ideig tartott, amíg a hiányzó géprészt pótolni tudták. Nyolc napig kényszerült az egész személyzet semmitevésre és 800 q gabona maradt őrletlenül ez idő alatt. Az üzem pedig több, mint 1000 márka kárt szenvedett. A szabotázsra rájöttek és Kelochot különbiróság elé állították, ahol tettét beismerte. Az ügyész csak azért tekintett el a halálbüntetés indítványozásától, mert nem lehetett a vádlottra rábizonyítani azt, hogy tettét politikai okokból követte el. De élefogytiglani fegyházbüntetést és becsületvesztést indítványozott s a bíróság vádlottat erre ítélte. Az indoklás vádlottat ahoz hasonlította, aki a népközösséget hátulról szurja le, vagy olyan katonához, aki bajtársai fekhelye alá aknát rejt, hogy őket a levegőbe repitse. Bűnös bosszucselekedete folytán most a 24-éves molnársegéd egész életére a fegyház falai közé kerül és felesége, gyermekei életét is tönkretette.

— **Nyugatporoszországban tilos a malmoknak a termelőtől gabonát vásárolni.** A danzigkerületi közélelmezési hivatal vezetője rendeletet bocsátott ki, mely szerint Nyugatporoszországnak a lengyel uralom alól felszabadított területén tilos malmoknak közvetlenül a *termelőtől gabonát vásárolni, hanem* ebbeli szükségletüket a hivatalos elosztószervtől kell fedezniök. Azonkívül a malmok jelenlegi állapotának bárminemü megváltoztatása — gépi vagy üzemtechnikai szempontból — meg van tiltva. A rendelet nem érinti a Danzig területén, valamint a tartománynak eddig is a birodalomhoz tartozott részén levő malmokat.

Fa-, csutka- és barnaszén tüzelésü gázgenerátoraink szívógázmotorokhoz, Dieselmotorokhoz,
nagy megtakarítást eredményeznek
„Az első fagázgenerátorok gyártói."
„150 telep üzemben."
— Ajánlattal készséggel szolgálunk. —
MALOMHENGEREK rovátkolása
és csiszolása
SZILÁGYI és DISKANT
motor- és gépgyár, Miskolc

·JÓL·ESIK·A·PIPA·MERT·
·OROSZLÁN·A·SZITA·

Az **OROSZLÁN** védjegyü **szitaselymek**
magyarországi vezérképviselete:
Roseth György
Budapest, V., Katona József-utca 27.
A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének uj helyiségével szemben.

Gabonatárolás a viz alatt. Miként egyik nyári lapszámunkban megirtuk, Svájcban, június havában a thuni tóban egy vízalatti tankban tárolt 22 vagon gabonát süllyesztettek 40 méter mélységre, hogy a gabona vízalatti tárolási lehetőségét kísérleti úton derítsék fel. A légmentesen elzárt tankot most felszínre hozták és kiürítették. A gabonát őrlés végett a thuni és interlakeni malmok kapták meg. Az eddigi vizsgálatok kétségen kívül megállapították, hogy a gabona minőségileg semmi tekintetben sem változott. A kísérlet főcélja köztudomásulag az volt, hogy vízalatti tárolással meg lehet-e óvni gabonakészleteket bármiféle légitámadás ellen. Most kísérletileg be lett bizonyítva, hogy az ilyen módon való tárolás a gabona legkisebb minőségi károsodása nélkül lehetséges és a célnak tökéletesen megfelelő. Más kérdés azonban, hogy az ilyen tárolás mennyibe **kerül s egyáltalában gazdaságos-e?** Hogy egyáltalában képes-e Svájc annyi vízalatti tankot készíteni, hogy abba a tartalékolni szándékolt gabonamennyiség beférjen? Az ilyen tank megtöltése, kiürítése, elsülyesztése és kiemelése is különleges berendezéseket igényel, úgy, hogy a *kísérletnek csak elméleti* értéke lehet.

Jugoszláviában a legújabb megállapitás szerint kereken 8900 malomüzem dolgozik. Ezek évente 3.7 millió tonna búzát képesek feldolgozni s ebből 2.6 millió, emberi táplálkozás céljaira szolgáló őrleményt előállítani. Az említett számból 1053 állandó üzemben levő ipari malom. Ezek évi őrleményképessége 1.8 millió tonna búza, illetve 1.3 millió tonna emberi táplálkozásra alkalmas liszt. Az országnak 8 rizshántoló malma van. A kilenceediket most építik Raguzában. A paprikamalmok a paprikatermelés fellendülése folytán csak az utóbbi években fejlődtek. Jelenleg az országban 9 paprikamalom van üzemben. Ezek napi 7 tonna őrölt paprikát tudnak előállítani.

Romániában jelenleg összesen 15.414 malomüzem van. Ezekből 102 malom napi 3 vagonnál többet, 208 malom pedig napi 1—3 vagon közötti mennyiséget tud megőrölni. A kis- és törpemalmok száma viszonylag igen nagy, mint az a következő adatokból látható: Az alkalmazottak száma szerint csoportositva 7514 malom 1 személyt (a tulajdonost) 7064 malom 2—5 személyt, 736 malom 6—20 személyt, 74 malom 21—50 személyt, 21 malom 51—100 személyt, 2 malom 101—200 személyt és 3 malom 201—500 személyt foglalkoztat.

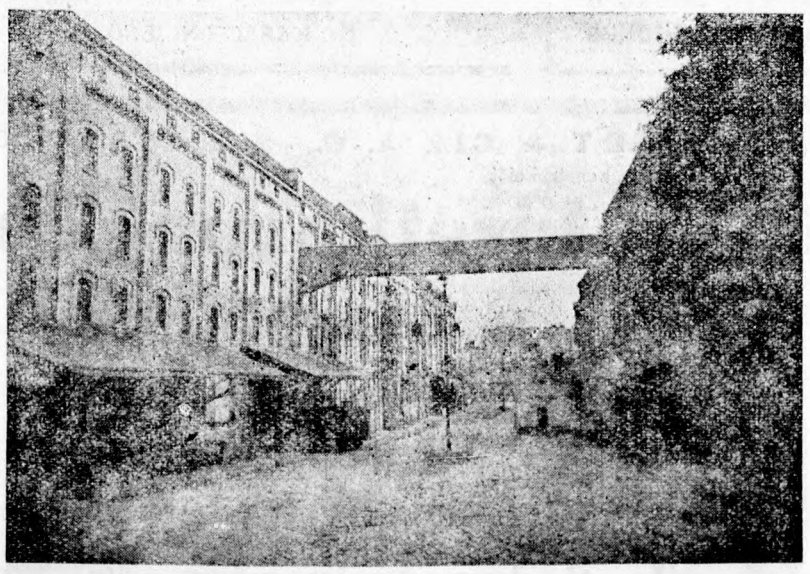

Megkezdődött a CONCORDIA
GŐZMALOM leszerelése!!!

Eladásra kerülnek **Ganz hengerszékek** 22/65, 22/80, 29/60, 25/100, 25/125, 30/60, 30/80, 30/100 méretekben. **EMAG siksziták** és **Reformok,** tarárok, **hámozógépek, Cárter** triőrök, porszürők, **hengerrovátkoló gépek, szerszámgépek,** közlőművek minden méretben stb. stb. — **Mérsékelt árak!**

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-u. 64. ~ Telefon: 298-036.

Zsák, zsineg, ponyva, kölcsönzsák, kölcsönponyva raktárról kapható.
vitéz FIGYELMESSY LAJOS
Budapest, V., Tátra-utca 27/a sz.
Telefon: 498-598.

Szerkesztői üzeneteinket

— helyszüke miatt — mai számunkban nem közölhetjük. E héten válaszunkat mindenkinek levélben adjuk meg.

Az árkormánybiztos fontos rendelkezése.

A 4392. és 5115/1939. számú rendeleteimmel kapcsolatban a 4392/1939. számú rendeletemben megadott kétféle terményár közül az első a termelői ár, a 25 fillérrel magasabb második, a kereskedői ár.

A vámkeresményét, illetve terményét szemesen eladó malom kereskedőnek tekintendő és jogában áll áruját métermázsánként legfeljebb 25 fillérrel a termelői ár felett értékesíteni.

A Futura részére búzaeladásoknál engedélyezett 50 fillér per métermázsa felár malmok és kereskedők által nem számítható fel.

Saját termésű gabonáját vagy terményeit a malom is csak termelői áron adhatja el.

A 4392/1939. számú rendeletben fel nem sorolt állomásokon az egyes termények ára úgy állapítható meg, hogy a legközelebbi állomási árból a kérdéses állomásig felmerülő vasuti szállítási költséget levonják.

Állomással nem bíró helyeken az így megállapított legközelebbi állomási árból az állomás és a termelőhely közötti tengelyfuvarköltség, berakási költség és mérlegdíj levonandó.

A kis tételben való eladás és vételnél az 1939. augusztus 26-án követett szokások maradnak érvényben, vagyis a vagóntétel és a kis tétel árkülönbözete összegszerűen a jövőben is fenntartható.

Az őrleményárak kiszámításánál mindig a gabona vagy termény megállapított kereskedői ára, illetőleg ha a tényleges beszerzési ár ennél alacsonyabb áron történik, a tényleges felvásárlási ár a kiindulási alap. Ha a termény beszerzését a megállapított kereskedői áron felül még egyéb — 1939 augusztus 26-án érvényben nem levő — költségek is terhelik, az őrleményárakat ezekre való hivatkozással csak előzetes hozzájárulásommal lehet felemelni.

Kicsinybeni eladásnál a kereskedő vagy malom összegszerűen ugyanannyi bruttó hasznot számíthat a megállapított beszerzési árhoz, mint amennyit 1939 augusztus 26-a előtt számított.

A búzaminőségi felár az őrlemények árában kifejezésre nem juthat, mert a minőségi búzát feldolgozó malmok őrleményáraikat 1939 augusztus 26. előtt is ennek megfelelően állapították meg.

Határidőre történő kötéseknél a szállítási határidő hónapjára megállapított idő köthető ki. Ha a kötés többhavi szállításra szól, akkor vagy a lépcsőzetes áremelkedésnek megfelelő havi árak átlaga, vagy a szállítás minden hónapjára külön a megállapított lépcsőzetes ár köthető ki a szállítási mennyiség megfelelő hányadára.

Idegen községbe történő szállításnál a malom az őrleményáron felül az igazolható tényleges fuvarköltségeket is felszámíthatja, ha a vételnél a malomtelepi ár volt kikötve. A fuvarköltség a számlában csak külön tételként szerepelhet.

Abban az esetben, ha a malom 1939 augusztus 26-án többféle áron vásárolt búzát vagy rozsot, az őrlemények árát a mérlegelt átlagár alapján adódó terményár különbségből kell kiszámítani.

Az őrlemények és a darák árának megállapításánál a 4392. és 5115/1939. számú rendeletemben megállapított árak közül, — amennyiben a tényleges vásárlás nem ennél alacsonyabb árakon történik, — a kereskedői árak vehetők alapul.

Ha az 1939 augusztus 26-i terményárak magasabbak voltak a 4392/1939. sz. rendeletemben megállapított áraknál, akkor az őrleményárak ennek megfelelően szintén leszállítandók.

Séta a buza világpiacon.

Az előző hetek állandó áremelkedése f. hó 19.-én *Chicagóban* megtorpant és ideges hangulat mellett, minthogy az eladások voltak túlsúlyban, a zárlatnál a búzaárak ellanyhultak. Az előző zárlati nap 111 centes búzaára azonban az utóbbi éveknek legmagasabb árfolyama volt.

Argentinában fagyok és túlbő csapadék következtében csak kb. 40 millió q búzatermést jósolnak, az előző évi 90 millióval szemben. Minthogy a mult évről áthozott készlet 20 millió q, legfeljebb 30 millió q exportfelesleg fog rendelkezésre állani, az 1939. évi 90 millió q exporttal szemben. — Az *Egyesült Államokban* is kedvezőtlen időjárásról panaszkodnak. Különösen délnyugaton uralkodik katasztrófális szárazság, melynek folytán a legközelebbi termést az 1939. évi 550 millió bushellel szemben 380 millióra becsülik. Persze nem lehet ellenőrizni, vajjon komoly-e a dolog, vagy csak azon 10-12 „katasztrófáról" van-e szó, mely évenként az amerikai tőzsdéket rendszeresen bejárja? — *Kanadában* ellenkező a helyzet. Itten igen jók a terméskilátások s azért ez az ország fog az európai ellátás szempontjából a jövő évben legelől szerepelni. — *Ausztráliában* 42 millió q, tehát kb. 10%-kal magasabb termést várnak, mint az idei, de az ausztráliai termés Európa szempontjából alig jöhet tekintetbe.

F. hó 19.-én a tengerentúli zárlatok a következők voltak: *Chicagó:* búza decemberre bushelenként 108.875 cent (pengőre és métermázsára átszámítva 22.70 pengő), rozs 76 cent 17.05 P. *New-York:* búza Northern Manitoba 101 ¼, Hardwinter 131 ¾, Redwinter No. II. 127 ½, rozs Western 95 ¾ cent per bushel, liszt 560—570 cent per barrel. *Buenos Aires:* búza decemberre 8.00, februárra 8.48, márciusra 8.60, tengeri decemberre 7.20 peso. *Winnipeg:* búza decemberre 87, májusra 90.25 cent per bushel.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A kínálat továbbra is gyenge és csupán felsőtiszai relációból jelentkezett kisebb mennyiségű áru. Miután a januári ár 10 fillérrel magasabb lesz, a kínálat élénkülését várják. A piacra került minőségbuza tételek a malmoknál könnyen találtak elhelyezésre. A svájci szállításra december hó végéig esedékes és még le nem szállított tételek fedezése a dunántúli búzák élénkebb keresletét vonta maga után.

Rozs. Kínálat hiányában teljesen üzlettelen, a gazdák a rozsárak felszabadítását remélik és ezidőszerint inkább hizlalásra fordítják a rozsot.

Árpa. A forgalom csökkent. A sör- és malátagyárak részéről élénkült a vételkedv, főleg a jobb minőségű csallóközi árut keresik, amelyből azonban nincs már elegendő kínálat.

Zab. A piacra került tételeket közszállításokra, valamint a takarmánykereskedők készleteik kiegészítésére, jól tartott árak mellett felvásárolták.

Tengeri. A forgalom továbbra is élénk és az irányzat szilárd. Február—március havi szállításra az ipari hizladák részéről fokozott kereslet volt észlelhető. A felsőtisztai származású, időszerűnél szárazabb tengerit a kárpátaljai szállításokra vásárolják.

8-as és korpa. A nagymalmok részéről kínálat volt észlelhető, az üzlet azonban vontatott, miután a zsákrendelet értelmében a malmok árajánlataikat zsák nélkül adják meg, illetve a cserezsákok előzetes beküldését kérik.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza Felsőtiszai búza Duna—Tiszaközi Fejérmegyei búza Dunántúli búza Kisalföldi búza	19.95—20.95	Egyéb áll. tengeri	17.60—17.75
		Kiváló sörárpa	21.75—22.25
		Prima sörárpa	20.75—21.25
		Sörárpa	19.60—20.00
		Ia 65-66 kg tak. árpa	17.60—17.85
		Középmin. tak. árpa	17.10—17.35
Pestvidéki rozs	15.10—15.35	I. rendű zab	19.50—19.75
Más szárm. rozs	15.30—15.55	Középmin. zab	19.40—19.50
Tiszántúli tengeri	18.60—18.80	Rozs márciusra	15.73

Erőtakarmány:

Árpakorpa	14.50—15.00	Halliszt	48.00—49.00
Konkoly	12.00—12.50	Borsóhéj	12.00—13.00
Konkolydara	13.50—14.00	Borsó tak. liszt	15.00—16.00
Malátacsíra	10.00—10.50	Malombükköny	14.00—15.00

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás . . . . 21.20—21.30
Exportbúza 80 kg-os Hegyeshalom, Murakeresztur, Gyékényes, határ tranzit . . . . 21.30—21.40

Vagyonváltság búza ára: december hónapra P 20.—

Lisztpiac.

A közeledő karácsonyi ünnepek előtt a detail kereskedelemben élénk kereslet mutatkozott 0-ás lisztek iránt és főleg ez a sortimens a legmagasabb jegyzési árak mellett is könnyen talált elhelyezést. Kenyérlisztekből bőséges tételek állanak rendelkezésre és nagyobb tételek elhelyezése érdekében a malmok alacsonyobb árakat is koncedálnak. Németországi szállításokra a decemberi részlet szállítása folyamatban van, úgyszintén exclearinges piacokra is történtek további 0-ás liszt eladások. A videki kisebb malmok kínálata a pesti piacon csökkent, ami a búzabeszerzési nehézségekre vezethető vissza.

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	38.35—39.35	5	31.50—32.50
0gg	37.35—38.35	6	26.50—28.50
0g	37.35—38.35	7	19.25—20.25
0F	37.35—38.35	RO	29.15—31.15
2gg	36.00—36.50	ROI	26.40—28.15
2g	36.00—36.50	RI	20.40—22.15
4	33.75—34.75	RII	17.65—18.65

Olajárak: Napraforgóolaj-paritás Budapest . 73—79
Lenolaj-paritás Budapest . 127—135

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
Dr. KARACSON JENŐ.

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.

Géphajtószíjak

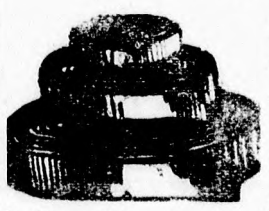

legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.
Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

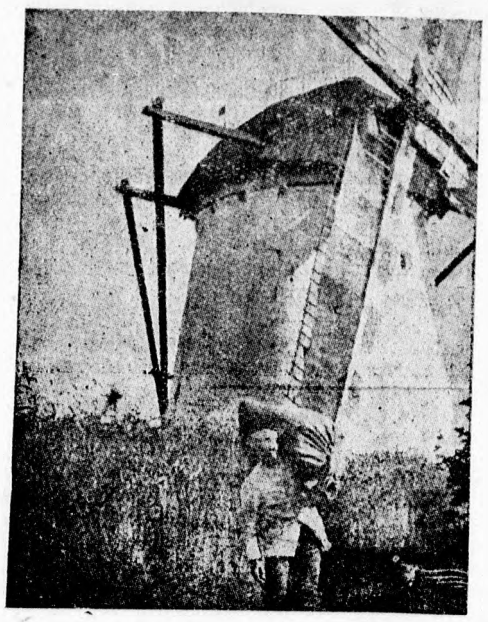

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangu minőség. Meglepően olcsó árak.
Vezérképviselet:
HOFER műszaki olaj és villamossági kft.
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.
Telefon: 145-315.

EREDETI SVÁJCI
szitaselyem
ALBERT WYDLER (Zürich) Márka

szavatol tartósságáért és legnagyobb szitálóképességéért. Azonnali szállítás friss gyári árúból.

SCHNEIDER, JAQUET & CIE A.-G., STRASSBURG
konstrukciója
PAT L.-C. töretkorpagép

Fehérebb és több liszt.
Könnyü meghajtás.
Egyszerü beépítés.
Alacsony fordulatszám.
Képviselet: **KOZMA SÁNDOR, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. sz.**

13199 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 30. 18. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

M. N. MÚZEUM HÍRLAPSZTÁRA

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, **vastag** betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. **A hirdetési díjak előre fizetendők.**

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Pénzt kereshet, ha a szaklapban hirdet. A szaklapot ötödfélezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonszakmák, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamit beszerezni, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Gépészt keresünk 60 HP Ganz szivógáz motorhoz fatüzelésű. Csak szakemberek jelentkezzenek, próbaidő szükséges. Leveleket „Délbaranya" jeligére a kiadóba kérünk. 5993

Nyolcrendszerű búza malomba azonnalra kezelőmolnárt keresek. Ajánlatot „Szakember 1800" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 1800

Malom asztalosok
kerestetnek. Ajánlatokat fizetés megjelöléssel Fegyverneki Gőzmalom r. t., Fegyvernek, címre kérünk. 5988

ÁLLÁST KERESŐK

Molnármester iparengedéllyel malmászatban mindenben gyakorolt főmolnári, kezelői állást keresek. Bármilyen malom meghivását kérem K. I. Czukker András úr leveleivel Veresegyháza. 5953

Mestervizsgázott 27 éves molnársegéd állást keres, kisebb malom önálló vezetését vállalja, esetleg benősülne. K. I. Kátoly, Stolcz malom. 1794

Gépész, nagy gyakorlattal fa és barnaszén tüzelésés szivógáz motorok kezelését és karbantartását felelősség mellett vállalom. Tanult mesterségem géplakatos, vasesztergályos. Az állást azonnali esetleg január 15-re keresem. Cim Bucsás József gépész, Esztári hengermalom, u. p. Esztár, Bihar megye. 5991

31 éves nőtlen molnár állást keres. Soós Jenő, Veszprém. Völgyikut-utca 6. 1804

35 éves nős molnársegéd jobb segédi, almalnári, kezelői állást keres bármikorra. Feltétlen állandó állásra pályázok, mindenféle tekintetben megfelelő vagyok. Cim Hajcsár Jenőné, Miskolc, Deák-utca 16. I. em. 5987

40 éves őskeresztény diplomás szakember **malomvezetői állást keres** komoly malomnál, vagy **nagy malomvállalatnál tisztviselői állást** mielőbbre. Ajánlatok „Képzett agilis" jeligére a kiadóba kéretnek. 1797

Kezelői almolnári, esetleg jobb segédi állást keres 38 éves, nős, családtalan szakmolnár bármikorra. Szíves meghivást kér Hegedüs János, Zalaszentgrót, Kazinczy utca 7. 1807

Magános idős molnár állást keres iparral azonnalra. Pongor József, Földes, Hajdu megye. 1808

LEVELEZÉS

Köszönet a pályázó uraknak az állás próbaidőre be van töltve. Naszályi Hengermalom, Naszály. 1796

Benősülne 33 éves nőtlen izr. érettségizett katonaviselt, mestervizsgázott iparjogosult, őrlőkkel bánnitudó molnár-malomtisztviselő, malomkönyvelésben, vezetésben és faüzletben hosszu gyakorlattal. Jelige „Szolidszorgalmas 1802". 1802

VEGYESEK

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószivású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmótorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, óra- és napibérért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

29/600 3/8, 21, 21/a hengerszékek azonnali szállításra kaphatók. — Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2142/3

Irjon árat. Bármije van eladó: gőzmalom, vizimalom, villany- vagy fürésztelepe és bármilyen feleslegessé vált gépe. Készpénzzel megveszi Ipartelep, Nagygeresd. 1748

Eladó Seck-féle négyrészü kefés síkszita 40 drb. 1500x300 m/m-es szita és gyüjtőkerettel és egy 36 collos kőjárat Keresztény Gőzmalomná, Csongrád. 1749

Bérbeadó Füzesabonyban egy kilencjáratu búza és daráló malom villany meghajtással, nyolcezer lakosu község. özv. Király Józsefné. 1803

Komplett malomberendezést 2½ waggontól 3 waggonig 24 órai teljesitménnyel keresünk megvételre. Részletes ajánlatokat Gőzmalom, Fegyvernek címre kérünk. 5989

Eladó 80 HP Martos és Herz gyártmányu szivógázmotor, 1926-ban épült, kifogástalan karban. Megtekinthető Győrben előzetes értesités mellett. Koch Sándor, Budapest, Jókai-utca 31. 5986

Gyengén működő
sokatfogyasztó, kőszén, faszén motorokhoz, nagy gyakorlattal rendbehozását elvállalom, pár napra is leutazom. Komoly állást betöltök. Nőtlen 30 éves szakember. Vidor Gyula szerelő, Mezőtur, Fazekas-utca 9. 1795

Malmot venne ságorom készpénzért. Dr. Farkas Lászlóné, Gödöllő. 1743

Eladó rozsdaráló
malom! Kiskunfélegyházán 40 ezer lakosú város legforgalmasabb útvonalán 4 járatú hengermalom, lakással, 730 □ földdel, 25.000 pengőért, azonnal eladó. Szelepcsényi Kálmán tulajdonos, Kiskunfélegyháza. 5954

Eladó Kirchner féle négyfejes gyalugép és féderes gumikerekü teherkocsi. Rózsa Imre, Zalaszántó. 5994

Eladó malomgépek:
1 drb. 21-es Ganz hengerszék, 2 pár 36 collos kőjárat köpaddal, 2 drb. dupla Radiál, 1 drb. 5 részü síkszita, 1 drb. szimpla daratisztító, különböző szállító csigák. Válaszbélyeg. Bereznay malom, Kenézlő, Szabolcs megye. 1805

Vasmegyében 5 waggon vámkeresettel, vegyes őrlésü, régi rendszerü malom 2—3000 pengő vagyoni fedezettel bérbeadó. Gyöngyösfalu. 1806

„Dieselmotor" 115 HP. fegyvergyári, mely villanytelepen működött, eladó. Cím: Lahányi János motorszerelő, Budapest, Bécsi út 72. 5992

Szivógázmotor eladó. Üzemben megtekinthető Lehel-utca 8. Házfelügyelőnél. 1798

1 drb Langen és Wolf
gyártmányu, 5833 számu, keveset használt petroleum üzemü, 12 lóerős fekvőhengeres motor 800.— aranypengőért eladó. Lábassy-féle Gépgyár r. t., Törökszentmiklós. 5940

Gőzszivattyúk, centrifugálszivattyúk, kompresszorok, locsoló-tömlők, alkalmi áron a megszünt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2224

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia quarzból és görög smirgliből minden méretben kaphatók. — Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190

Automatikus gabonamérlegek 10, 50, 100, 200 kg., egyszeri kiöntésre kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/e

Eladó használt 300 tömlős Gazdasági Porszűrő. Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5716

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecizebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb legolcsóbban gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

30/60 Seck tartalékhenger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Kriszháber Károly Budapest, Klapka-utca 7/b. 2066

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómotor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.). 2041

Tengerit szárító berendezések, szárító oszlopok nagy mennyiségben eladatnak. Ugyancsak eladók gabonamosó berendezések is. Kendoff Antal gépészmérnök, Budapest, XIII. Lehel u. 64. Telefon: 298-036. 2129/1

21/a tartalék hengerek azonnali szállitásra kaphatók. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/t

Wörner 4 részü szabadonlengő iker síkszita kitünő állapotban olcsón kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/g

26 collos függőleges kövü daráló kövekkel 280 pengő. Kann és Heller r. t. Budapest, V. Vilmos császár út 62 2190/m

Köleshántoló parafás komplett felszerelés bármikor üzemben olcsón eladó. Surmann István daráló, Monor. 1793

Diselmotor 115 HP. fegyvergyári, mely villanytelepen működött, garancia mellett eladó. Cim Lahányi János motorszerelő, Budapest, Bécsi-ut 72. 5992

45—50 HP Hart-Parr fatüzelésü szivógázmotor eladó. Üzemben megtekinthető Malom, Tiszaörs. 1801

22/65 Ganz dupla sima vagy szekrényes hengerszék igen olcsón kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI. Ó-utca 7. 2142/m.

Megvételre vagy bérbe keresek 20—35 HP-ig nyersolajmotort kifogástalan karban lévőt. Kiss János, Magyarnándor. 5985

Eladó vas kőemelődaru 42-es kőhöz, nyaktőke balanzva, kovács üllő. Köteles János molnár, Gyöngyöspata. Heves megye. 1799

Uzem megszünés folytán eladó 1 drb Brünn Königsfeldi gyártmányu Diessel motor, 50 HP. Teljes üzemképes állapotban. Továbbá 1 drb 22-es, 1 drb 11/a hengerszék, tartalék hengerekkel, 2 pár 38, 1 pár 36 colos kőjárat komplett. Egy darab gabonatisztító berendezés komplett. Külön méretü tengelyek és kerekek, felhordók. Sürgősen eladók Bővebben Hutter malom, Kőröshegy.

24 collos Jindrich daráló golyóscsapágyazással olcsón kapható. Kann és Heller r. t. Budapest, V. Vilmos császár út 62. 2190/l

Seck kúptányéros kefegép kapható. Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Eladó IV. T. jelü Ganz duplahengerszék, 250×1000. Chrónos, önműködő gabonamérleg 20 kiló kiöntéssel. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky utca 35. 5715

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak. (Kövi Sándor u. 2.) 417

Elektromótorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Malomszereléseket
felelősséggel vállalok, hámozógépeket, daratisztitókat, szabadonlengő síkszitákat jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomtechnikus, Hajduszoboszló. 5887

Tipp tányérfelbontók, kétféle nagyságban, egyszerű és kettős kivitelben raktárról azonnal szállítjátok: Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/2

Villanymótorok, dinamógépek állandó raktára, javítóműhely, Elektroipar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123—882. 2002

Hengerfejrepedés ellen védekezhet a „Motorvédő" készülékem alkalmazásával. Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógáz-, benzin- és nyersolajmótort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci-út 86.) 2092

22/80-as, szimpla, vasszekrényes, 3/8-os és 21-es hengerszék kapható. — Kann és Heller Rt., Budapest (V. Vilmos császár út 62.) 2190/b

Barnaszéngenerátorok
szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostéllyal, üzemzavar kizárva. Kátránykiválasztókat, minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmigépvasalkatrészeket készítek: Bartkó György gépüzeme, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.). 2012

Szalagfűrészgépek
és más famegmunkálógépek eladók. Horetzky Károly, Ujpest (Szent István-tér 17.) Telefon 494-059. 2300/1

Tizenhárom járatú, szivógázmotoros, egyedüli, jóvidékü vámmalom, olajmalommal bérbeadó. Heisler, Cigánd. 1758

Veszek famegmunkálógépeket és asztalosszerszámokat készpénzért. Közvetítőket díjazok. Horetzky Károly, Ujpest (Szent István-tér 17.) Telefon 494-059. 2300

Eladó dunántulon két község egyedüli szivógáz motoros csuvármentes állandó üzemü malma. Értekezni lehet a helyszinen. Vereb, Fejér megye. 5969

Zsákcsúzda kapható. Kemény Manó, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/z

Szabadonlengő síkszíták 2, 3, 4, 6 és 8 osztályosak, Kemény Manónál, Budapest, V. Akadémia utca 21. 2191/e

Eredeti Oroszlán-védjegyü szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Golyóscsapágyak
csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci-út 44. (Ferdinánd-hídnál) 2036

Elektromótorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javithatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Exhaustorok használt állapotban kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2191/b

Eladó I. számú Radikál hámozógép 42" kőjárat, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 35. 5714

Malmosok figyelmébe:
Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szitaselymek, malomkövek, végtelenített teveszőrszíjak, hevederek, csapágyfémek, bronzrudak stb., valamint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktára. Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szövetség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriőr gyári, elsőrendü kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, (Báthory-u. 3.). 2033/1

Szalagfürész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek, állandóan kaphatók. Kellner, Ujpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőműalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó 120—150 HP stabil gőzgép. Hengerszékek 21, 22, 2/7 és 180×400, Oserféle, kombinált koptatógép hámozóval, szimpla és dupla felvonó és hengerszíták, olcsó árban, Tarján és Társa, Budapest, V., Szent István körút 11. szám. 5841

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Uj mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Leszerelés alatt levő nagy gőzmalomból különféle hengerszékek, hámozógépek, síkszíták, Reformok, serlegfelvonók, közlőművek stb. nagyon kedvező árak mellett azonnali szállításra eladatnak. Tekintse meg új gépraktáraimat: Budapest, XIII., Lehel-u. 64. szám alatt. Kendoff Antal gépészmérnök. Telefon: 298-036 2129

Minden elfogadható árért eladó 36 colos kőből és 15 HP ujtipusu Ganz gyártmányu villanymotoros daráló malom leszerelve vagy üzlettel is más vállalkozás miatt. Fonalka trafik, Mátészalka. 5974

Elcserélném Fejér megyében Vereb községben csuvármentes 6 járatú, szivógázmotoros, kitünő forgalmú malmomat. Elcserélném napi 2 waggontól 3 waggonosig kitünő forgalmú malommal. Különbözetet készpénzzel ráfizetném. Surmann Kálmán, Lajosmizse. 1782

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácáfolt. Bizony, a jó bornak is csak akkor van kelete, ha azt megfelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a leghatalmasabb államok is a reklámhoz kénytelenek fordulni! — A rádión hirdetik céljaikat, elveiket és igazságaikat. — Ön se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtik, vagy észre sem veszik. — Azért: **Hirdessen a Magyar Molnárok Lapjában!**

Kiárusítás:
21-es és 22-es hengerszékek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legtökéletesebben vállalja Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszki-u. 9.). Telefon 349-810. 2194

„Rábe" tányéros modern kivitelü detasőrök raktárról kaphatók: Rácz Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Mótorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesitményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserefüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6.). 2038

2. sz. hámozógépek
Besser és Wörner gyártmányúak kaphatók. Rácz Armin és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/1

Villanymótorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-ut 18. 2042

Malomszerelést, átalakításokat vállalok. Uj gépeket jutányosan készítek jótállással. Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengely csiszolások Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.). 2034

Automatikus gabonamérlegek (Chronos) malommérlegek javítása, szakszerűen, garanciával. Uj mérlegek gyártása. Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Leszerelés alatt levő nagy gőzmalomból különféle hengerszékek, hámozógépek, síkszíták, Reformok, serlegfelvonók, közlőművek stb. nagyon kedvező árak mellett azonnali szállításra eladatnak. Tekintse meg új gépraktáraimat: Budapest, XIII., Lehel-u. 64. szám alatt. Kendoff Antal gépészmérnök. Telefon: 298-036 2129

Minden elfogadható árért eladó 36 colos kőből és 15 HP ujtipusu Ganz gyártmányu villanymotoros daráló malom leszerelve vagy üzlettel is más vállalkozás miatt. Fonalka trafik, Mátészalka. 5974

Elcserélném Fejér megyében Vereb községben csuvármentes 6 járatú, szivógázmotoros, kitünő forgalmú malmomat. Elcserélném napi 2 waggontól 3 waggonosig kitünő forgalmú malommal. Különbözetet készpénzzel ráfizetném. Surmann Kálmán, Lajosmizse. 1782

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácáfolt. Bizony, a jó bornak is csak akkor van kelete, ha azt megfelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a leghatalmasabb államok is a reklámhoz kénytelenek fordulni! — A rádión hirdetik céljaikat, elveiket és igazságaikat. — Ön se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtik, vagy észre sem veszik. — Azért: **Hirdessen a Magyar Molnárok Lapjában!**

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK
repedt, kimart kazánok
elektromos hegesztése
Lakos és Székely gépgyár
Budapest, VI. Béke-tér 3. sz.
Uj berendezések gyártása
és hegesztő oktatóműhely.

DARÁLÓK
Kühne, Alfa, Umrath-gyártmány; **kalapácsos-őrlőgép** Kühne 3 késes **szeszkavágó;** Hofherr-**morzsolók;** 5—6 HP Wohanka-**nyersolajmotor,** kifogástalan üzemképes karban, alkalmi áron kaphatók:
Simon Gyula
Budapest
Iroda: **Pozsonyi-út 52**
Raktár: **Váci-út 116.**

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek,
géphajtókötelek,
végtelenül szövött!
géphajtószíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben
HELLE AN'AL. Céglulajdonos: SCHR NK MAI AS
hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár
Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Hirdessen a szaklapban!

Műőrlő- és daralóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készít
Gabonahámozók
bélelése garanciával
Kossányi István
malomkőgyára
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53. Telefon: 291-494

ALKATRÉSZEK SZIJTARCSAK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Telefonszám: 115-459.
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:
„BARÁZDA"
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45
Telefon: 119-516

Német Molnáriskola
Dippoldiswalde
In Sachsen
Városi felsőbb molnáriskola 3 szemeszter
Malomépítők 4 szemeszter
Vizsgák állami ellenőrzés alatt.
A Német Malmok Egyesületének szakiskolája. — Az iskola a Német Kereskedelmi Malmok Egyesületétől, a Német Malomszövetségtől és a Német Malomépítők Szövetségétől el van ismerve. Tanrend díjmentesen.

Őrellenőrzőóra

és azok tartozékai: papirszalag vagy számlap könyv, tésü, kulcs, doboz, bőrtok állandóan raktáron.
ÓR- és AUTÓÓRÁK.
valamint kilométerleolvasók szakjavító műhelye
SCH[illegible] & STVÉREK
aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. Tel.: 12-96-24.
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk.

A valódi svájci
SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált
A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szitálóképességet és a nyilások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ, SEIDENGAZEFABIRK A. G.
THAL (Schweiz)

Boldog uj évet kívánnak

igen tisztelt vevőiknek és üzletbarátaiknak:

„Emag"
Gazdaságigép Kereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Váci-út 19.

Kozma Sándor
műszaki kereskedő
Budapest, VI., Podmaniczky-út 35.

Graepel Hugó
malomépítészet, gép- és rostalemezgyár
Budapest, X., Szlávy-út 20—30.

Kreisler
malomberendezési vállalat kft.
Budapest, VI., Fóthy-út 18.

Hofer
műszaki, olaj- és villamossági kft.
Budapest, VII., Király-utca 55.

László és Fia
műszaki és malomberendezési üzlet
Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

Kálmán József
műszaki és gépkereskedő
Budapest, V., Kálmán-utca 13.

Magyar Lajos
gépszíj és műszaki bőrárugyár r. t.
Budapest, V., Katona József-utca 9/11.

Kann és Heller rt.
Budapest
V. Vilmos császár-út 62

Rácz Ármin és Társa
műszaki kereskedők
Budapest, VI., Ó-utca 7.

Karczag és Társa
műszaki és gépkereskedők
Budapest, VI., Lázár-utca 13.

Roseth György
az oroszlánvédjegyű szitaselymek magyarországi vezérképviselője
Budapest, V., Katona József-utca 27.

Kartal Testvérek
műszaki kereskedők
Budapest, V., Alkotmány-utca 27.

Stahel és Lenner
triőr és lemezlyukasztógyár r. t.
Budapest, XIII., Országbíró-utca 44/46.

Kemény Manó
műszaki kereskedő
Budapest, V., Akadémia-utca 21.

Űrményi Károly
műszaki- és gépkereskedő
Budapest, V., Báthory-utca 7.

Kendoff Antal
gépészmérnök
Budapest, XIII., Lehel-utca 64.

Wittenberger István
Ford és Fordson alkatrészek lerakata
Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Kossányi István
malomkőgyár
Budapest, V., Visegrádi-út 53.

Zoltán Zsigmond
Schweiz Seidergazefabrik, Thal, magyarországi képviselője
Budapest, V., Klotild-utca 14/a.

I. évfolyam. Budapest, 1939. december 30. 48. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118—489
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) milliméter sor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér.
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Boldogabb új esztendőt!

Ismét fordul egyet az idő kereke, új esztendő küszöbén állunk s az új év küszöbén aggódva, reménykedve várja a legmagyarabb iparág az ősi malomipar, sorsának előrelendülését, jobbrafordulását. Vajon érzik-e, látják-e ezt az aggódó reménykedést azok, akik a malomipar élén az iparág ügyeinek vezetésére, életérdekeinek irányítására vállalkoztak s ugyanakkor, amikor azt kell hinnünk, hogy átérzik a súlyos helyzet reménytelenségét, felmerül bennünk a kérdés, hogy vajon rendelkeznek-e azzal a bizakodó hittel és erős akarattal, ami elengedhetetlenül szükséges azokhoz a harcokhoz, amelyeket gyorsan meg kell kezdeni és sikeresen kell diadalra vinni, ha el akarjuk kerülni a malomipar további sorvadását és biztos pusztulását?

Mi hajlandók vagyunk igen-nel felelni, mert nem lehet, hogy hit, meggyőződés, bizakodás és elszántság nélkül sorsdöntően nehéz időkben az élre merjen állani, ott merjen maradni az, aki nem teljes szívvel és nem minden idegszálával azokért küzd, akiknek érdekeiért síkraszállani komoly kötelessége!

Amikor körülöttünk dübörög a föld, Magyarország a rend és nyugalom szigete maradt. Ezen a szigeten meg lehet, meg kell találni a módot arra, hogy az emelkedő konjunktúrában a malomipar is visszaszerezhessen valami keveset azokból a súlyos veszteségekből, amelyeket a hosszú esztendők során elszenvedett.

Az emelkedő lisztkivitel lassanként biztosítja nagyobb malmaink kellő foglalkoztatását s ennek eredményeképen biztosítani kelleno s kellő szervezési munkával biztosítani is lehetne azt, hogy a belföldi lisztellátást a lisztexportban nem részesülő kereskedelmi őrlésre predesztinált malmok végezzék elsősorban s minthogy a nagyobb malmok megfelelő foglalkoztatása minden valószínüség szerint huzamosabb időn át fenntartható, elérkezünk a legégetőbb, legfájóbb és legelhanyagoltabb kérdéshez: a magyar vámőrlő malmok súlyos helyzetéhez. Amikor a magyar vámőrlő malomipar súlyos helyzetéről beszélünk, akkor nemcsak a kizárólagosan vámőrlő malmokra gondolunk, hanem azokra is, amelyeknek létük, fennmaradásuk a vámőrlésre van alapozva.

Ezeknek a malmoknak a jogos és igazságos érdekvédelmében rendezni kell a vámőrlés díját!

Nem lehet az, hogy amikor a különböző áremelésekhez nap-nap után adja beleegyezését a kormányzat, egyedül a vámmalomipar legyen a mostohagyermek!

Szilárd meggyőződésünk, hogy nívós felvilágositó munkával és komoly akarattal el lehet érni a célt, ki lehet harcolni az eredményt. Nem lehet az, hogy a malomipar folytonosan és állandóan csak terheket vállaljon s azoknak legalább csak a töredékét ne háríthassa át, amikor más iparágakban ezt mindenki egészen természetesnek tartja s abban egyetlen egy iparágat sem akadályozott meg senki, csak épen a vámőrlő malomipart.

Ime! itt van egy komoly feladat, egy nehéz út, amelyen bátor kezdeményezést, határozott elindulást vár az egész magyar malomipar azoktól, akik az iparág „országos" vezetésére vállalkoztak.

Nehéz az út, de magasba vezet, oda, ahol a komoly elismerés és hála várja az eredményes munkával célbaérkezőt.

Amikor kérjük és várjuk a malomipar vezetőitől ennek a kérdésnek gyors rendezését, egy jobb és szebb jövőbe vetett hittel kívánunk minden olvasónknak egy boldogabb új magyar esztendőt!

Megjelent a buza és rozs kiőrlését szabályozó kormányrendelet.

Egyfajta kenyérliszt az egész országban.

A m. kir. miniszterium 11.560/1939. M. E. számu rendelete a buza és a rozs kiőrlési arányának megállapitása, valamint az egységes jellegü kenyérliszt készitése tárgyában.

Mint f. hó 23.-i karácsonyi számunk első oldalán közöltük, az őrléskorlátozásáról, valamint egységes jellegü kenyérliszt készitéséről szóló kormányrendelet a hivatalos lap 1939. december 22.-i — 289. számában megjelent. Akkor már nyomták a szaklapot s igy a rendeletet csak mai számunkban közölhetjük, még pedig fontosságára való tekintettel teljes terjedelmében a következőkben:

A kiőrlési arányra vonatkozó rendelkezések.

1. §.

(1) A kereskedelmi és vegyes őrléssel foglalkozó malmok a 2%-nál nem több idegen anyagot tartalmazó búzát csak 75%-ra őrölhetik ki, s ezen belül csupán

a) darát és a jelenlegi tőzsdei lisztjelleg mintáknak megfelelő 0-ás liszteket, továbbá

b) egyfajta kenyérlisztet készithetnek.

(2) Az emlitett lisztfajták kiőrlése után fennmaradó részből takarmánylisztet, illetőleg korpát kell készíteni.

2. §.

(1) A kereskedelmi és vegyes őrléssel foglalkozó malmok a 2%-nál nem több idegen anyagot tartalmazó rozsot csak 70%-ra őrölhetik ki s ezen belül csupán egyfajta

a) fehér lisztet, továbbá

b) kenyérlisztet készithetnek.

(2) Az emlitett lisztfajták kiőrlése után fennmaradó részből takarmánylisztet, illetőleg korpát kell készíteni.

3. §.

(1) Felhatalmaztatik a földmivelésügyi miniszter, hogy az 1. és 2. §-ban említett lisztfajtákra vonatkozólag a lisztjellegeket megállapithassa.

(2) A megállapitott lisztjellegek a 0-ás búzalisztnél és fehér rozslisztnél a legsötétebb, az egységes búza- és rozs kenyérlisztnél a legvilágosabb szinhatárt jelentik.

4. §.

Csak vámőrléssel foglalkozó malmok a búza és rozs, vagy a kétszeres kiőrlésénél a takarmányliszten és a korpán, illetve a takarmányliszt és a korpa keverékén felül, a búza őrlése esetén csupán az 1. §-ban meghatározott lisztfajtákat, rozs vagy kétszeres kiőrlése esetén pedig csupán a 2. §-ban meghatározott — illetve azokkal azonos jellegű — lisztfajtákat készithetik.

5. §.

Jelen rendelet alapján készitett lisztfajták kevert állapotban forgalomba nem hozhatók.

Az egységes jellegü kenyér készitésére vonatkozó rendelkezések.

6. §.

(1) Kenyeret kereskedelmi forgalom céljára csak az alább felsorolt lisztfajtákból szabad készíteni:

a) az 1. §. *b)* pontjában emlitett búzalisztből;

b) olyan keverékből, amely 85%-ban az 1. §. *b)* pontjában megjelölt búzalisztből, 15%-ban pedig a 2. §. *a)* pontjában megjelölt rozslisztből áll;

c) a 2. §. *a)* és *b)* pontjában említett két fajta rozslisztnek 50—50%arányú keverékéből;

d) olyan keverékből, melyet a földmivelésügyi miniszter a népkenyér céljaira a 7. §. 2. pontja szerint megállapit.

(2) A kenyér cimkéjén fel kell tüntetni a sütőüzem nevét, valamint azt, hogy a kenyér milyen őrleményekből, milyen arányban és hány % burgonya hozzáadásával készült.

7. §.

Felhatalmaztatik a földmivelésügyi miniszter, hogy

1. a fegyveres erő szükségletére szánt liszt és kenyér,

2. a 6. §. *d)* pontjában említett népkenyér,

3. különleges ipari (keményitő, csiriz, stb.) és egyéb célokra szükséges liszt tekintetében a jelen rendeletnek a kiőrlési arányra, valamint az ott meghatározott lisztfajtákra és azok keverésére vonatkozó rendelkezéseitől eltérést engedélyezzen.

Átmeneti intézkedések.

8. §.

A kereskedelmi és vegyes őrléssel foglalkozó malmok az 1940. évi január hó 8. napjáig kötelesek a m. kir. Külkereskedelmi Hivatalhoz lisztfajtánként részletezve bejelenteni

a) a jelen rendelet által szabályozott kiőrléstől eltérően előállított kereskedelmi forgalom céljaira szánt lisztkészleteket az 1939. évi december hó 31. napján fennállott raktárállapot szerint;

b) azokat a lisztmennyiségeket, amelyeket ilyen lisztfajtákból a malom az 1939. évi december hó 31. napjáig kötött ügyletei alapján az 1940. évi január hó 1. napja után szállitani köteles.

9. §.

(1) Amennyiben az eladó és a vevő között olyan lisztfajta szállitására történt ügyletkötés, amely lisztek előállitása az 1940. évi január hó 1. napjától a jelen rendelet értelmében tilos, az ügylettől sem az eladó, sem a vevő egyoldalúan vissza nem léphet.

(2) A vevő kivánságára az eladó köteles az eredeti ügyletkötésnek megfelelő lisztfajta helyett a jelen rendeletnek megfelelő lisztfajtát szállitani, a vevő pedig az eladó kivánságára az eredeti ügyletnek megfelelő lisztfajta helyett a jelen rendeletnek megfelelő lisztfajtát — a felmerülő értékkülönbözet megfelelő megállapitása és elszámolása mellett — teljesitésül elfogadni.

Büntető rendelkezések.

10. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő:

1. az a malomtulajdonos, vagy felelős üzemvezető, aki jelen rendeletnek meg nem felelő minőségü, illetőleg jellegü lisztet készit, vagy azt az 1940. évi január hó 31. napja után forgalomba hoz;

2. aki az 5. §-ban foglalt rendelkezés megszegésével kevert lisztet hoz forgalomba;

3. aki a 6. §. rendelkezéseinek meg nem felelő lisztből készit kenyeret;

4. az a malomtulajdonos, vagy felelős üzemvezető, aki a 8. §-ban foglalt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget.

A kihágások miatt kiszabható pénzbüntetés legmagasabb összege nyolcezer pengő.

Azt a lisztet, vagy egyéb őrleményt, illetve kenyeret, amellyel a kihágást elkövették, az államkincstár javára el kell kobozni.

A kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbiróságnak hatáskörébe tartozik. Az 1929: XXX. tc. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontja alkalmazása szempontjából szakminiszternek a földmivelésügyi minisztert kell tekinteni.

Záró rendelkezések.

11. §.

A jelen rendeletnek az őrlésre vonatkozó rendelkezései az 1940. évi január hó 1. napján, a kenyérkészitésre vonatkozó rendelkezései 1940. évi február hó 1. napján lépnek hatályba.

A jelen rendeletet a földmivelésügyi miniszter és a pénzügyminiszter hajtja végre.

Budapest, 1939. évi december hó 18. napján.

Gróf Teleki Pál s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

*

A rendeletből kiemeljük a következő fontos részeket:

A rendeletnek az egységes jellegü kenyérliszt őrlésére vonatkozó része *minden tipusu malomra* egyaránt vonatkozik, tehát kizárólagos vámőrlő malmokra is. A búzánál kötelező 75%-os és a rozsnál kötelező 70%-os kiőrlés kötelezettsége azonban csak a kereskedelmi és vegyesőrlésü malmokra vonatkozik. A kizárólagos vámmalom alacsonyabb százalékra is teljesithet kiőrlést, ha a rendeletszerü százalék kiőrlésére müszaki berendezése elégtelen. Épen a kevésbbé tökéletes berendezéssel biró kis vámmalmokra volt tekintettel a rendelet akkor, amikor ezekre nézve nem tette kötelezővé a 70, illetőleg 75%-os kiőrlést, melynél egyébiránt a terményt sem magasabb, sem alacsonyabb százalékra kiőrölni nem szabad. De a vámmalmok sem őrölhetnek ki többfajta lisztet, mint a rendeletben megszabott búzadarát, nullásokat és kenyérlisztet. Természetesen ezen felül takarmánylisztet és korpát is, külön, vagy együttesen, a takarmánylisztet is a korpába őrölve. Az egyes lisztfajtákat nem szabad keverni, illetve kevert állapotban forgalomba hozni.

Minden malom törekedni fog tehát búzaőrlésnél elölről annyi nullászlisztet kiőrölni, amennyit berendezésével csak kivenni képes. Azután kenyérlisztet köteles készíteni a 75%-os kiőrlés határáig. A 75%-on felül 100%-ig tetszése szerint külön-külön készithet 8-asnál nem világosabb takarmánylisztet és korpát, vagy a kettőt összeőrölheti. A nullás liszt

kiőrlésének határt szab a m. kir. Gabona és Lisztkísérleti Állomás által megállapított és minden kereskedelmi és vegyesőrlésű malomnak díjmentesen megküldött lisztjellegminta, amely a nullásoknál a *legsötétebb*, a kenyérlisztnél a *legvilágosabb* határt szabja meg. *Tehát a hivatalos lisztjellegmintánál a nullás sötétebb, a kenyérliszt pedig világosabb nem lehet.*

A hivatalos lisztjelleminták 0gg, 0g és síma 0-ból, egyfajta búzakenyérlisztből, világos rozslisztből és sötétebb rozslisztből állanak. A fehér búzalisztek körülbelül az eddigi típusoknak, a búzakenyérliszt a 4—5-ös közötti minőségnek, a világosabb rozsliszt kb. 0/I-esnek, míg a sötétebb rozsliszt kb. a RI típusnak felel meg. A lisztjellegmintákat a vámmalmok csak térítés ellenében rendelhetik meg a m. kir. Gabona és Lisztkísérleti Állomástól, a később rendeletileg megállapítandó árak mellett.

Természetesen az új hivatalos jellegminták kibocsátásával az eddigi tőzsdei jellegminták *jelen rendelet végrehajtásának szempontjából* érvényüket veszítik, de a korábbi kötések lebonyolítása és a meglevő készletek kiárusítása, valamint az ezen lisztfajtákra érvényes lisztforgalmi adóváltság előírásai tekintetében úgy magánjogi, mint pénzügyi ellenőrzési szempontból továbbra is mérvadók maradnak.

A rendeletből kifolyólag a malmok lesürgősebb teendői:

1940. évi január 8.-ig bezárólag be kell jelentenie minden malomnak az 1939. december 31.-i záróállapot szerinti minden őrleménykészletét, fajonként részletezve, a m. kir. Külkereskedelmi Hivatalnak (Budapest, V., Széchenyi-rakpart 6. sz.). Ez azokra az őrleményfajokra vonatkozik, melyek december 31. után már nem állíthatók elő, de még a régebbi kiőrlésekből raktáron maradtak. Ugyancsak az adott címre kell bejelenteni a január 1.-én még fennálló, a régebbi liszttípusokra vonatkozó le nem bonyolított lisztkötéseket is, a vevő nevének, foglalkozásának, lakhelyének, továbbá a kötés tárgyát képező őrlemény fajának, jellegének és mennyiségének pontos megjelölésével.

Azok, akik nem kaptak lisztjellegmintákat, rendeljék meg azokat sürgősen a m. kir. Gabona- és Lisztkísérleti Állomástól, (Budapest II., Kis Rókus-u. 15. sz.) *mert január 1.-től kezdődőleg más lisztfajokat, mint amelyeket a rendelet megszab, nem szabad előállítani. A rendelet ellen vétőket szigorúan büntetik.*

Amint az arravonatkozó pénzügyminiszteri rendelet megjelenik, azonnal be kell nyujtani a pénzügyigazgatóságokhoz az új *tájékoztatókat*, mert a régiek a rendelet következtében lehetetlenné váltak. A pénzügyminiszter ugyanis ezt a rendeletet egységesen kívánja ellenőriztetni és a tájékoztatókat is lehetőleg egységes elvek szerint kijavíttatni.

Minthogy a rendeletszerű kenyérliszteknek nincsenek számaik, ajánlatos sürgősen megrendelni, vagy elkészíteni a *zsákkártyákat (plombákat) is*, hogy a január 1. után készülő liszteket rendesen lehessen lezsákolni és megjelölni. De azért is, nehogy az új típusú lisztek a raktári kezelés, vagy szállítások alkalmával összecserélődjenek s ebből kifolyólag akár a vevő, akár az ellenőrzés részéről kellemetlenségek támadjanak.

A kiőrlést korlátozó kormányrendelet pénzügyi kihatásai.

Az új rendelet szerint a malmok a búzát 75%-nál magasabbra nem őrölhetik ki. Minthogy eddig a malmok országos átlagban a búzából kb. 78% lisztet gyártottak, ennélfogva, hogy a belső szükséglet kielégíthető legyen, a különbözetként mutatkozó 3% lisztet további búza felőrlése utján kell előállítani. Ez a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alapnak az eddigi lisztforgalmi adóváltságon felül a 3 kg liszt után további 17.3 fillér bevételi többletet, összesen mintegy évi *egy millió* pengő újabb lisztforgalmi adóváltság bevételt jelent.

Szükségesnek tartjuk már most megjegyezni, hogy az 1500/1937. P. M. számu rendelet 44. §. (4) bekezdés 3. pontjában előírt őrlési elszámolást elkészíteni a rozsra nézve az új rendelet következtében teljesen feleslegessé válik, mert a jövőben a rozsőrleményekre eső váltság még abban az esetben sem haladhatja meg a felőrölt rozs után fizetendő váltság összegét, ha az egész kiőrölhető 70% rozsliszt a 4.20 pengős magasabb váltságkulcs alá is esnék. Ugyanis

100 kg rozs váltság	3.— P
70 kg liszt à 4.20 P =	2.94 P

Ezzel szemben a búzánál már 36% 0-ás liszt kiőrlése esetén bekövetkezik az őrlemény alapján történő adózás.

36 kg 0-ás liszt váltsága à 6.70 P	= 2.41 P
39 kg egys. kenyérliszt „ à 5.40 „	= 2.10 „
75 kg liszt váltsága összesen	= 4.51 P
100 kg búza „ „	= 4.50 „
Fizetendő különbözet	= 0.01 P

Reméljük, hogy rövid időn belül megjelenik a Pénzügyminiszterium végrehajtási utasítása s akkor ezekkel a kérdésekkel is részletesebben tudunk majd foglalkozni.

Készíti és forgalomba hozza
JORDÁN VIKTOR, KÁL

Tisztességtelen versenyeset.

A per alapjául felperes azt adta elő, hogy az alperes *malomvállalat alkalmazottai* a vállalat által kibocsátott *tájékoztatóban* és a *szállítási bárcákon* megjelölt őrleménymennyiségnél *kevesebbet* szolgáltattak ki az őrlető felek részére. A fellebbezési bíróság *ezt tisztességtelen versenynek mondta ki* és alperest annak abbanhagyására és kártérítés fizetésére kötelezte. A m. kir. Kúria C. IV. 3.484/1939.—1939. X. 4. számu ítéletével ezt az ítéletet a következő indokolással hagyta helyben:

Az alperesek alkalmazottainak az a magatartása, hogy a tájékoztatóban és a szállítási bárcákon megjelölt őrleménymennyiségnél kevesebbet szolgáltattak ki, — a Tvt. 2. §-ába ütköző, meg nem engedett versenycselekmény azért, mert meghatározott ellenszolgáltatás fejében előre meghatározott mennyiség vagy minőség szolgáltatásának hiresztelése a kelendőség fokozására alkalmas lehet s az igért szolgáltatással minőségileg vagy mennyiségileg nem egyező teljesítéssel a vállalat birtokosa a valósággal ellentétbe kerül.

Az egységes liszt árának megállapítása.

Az egyidejűleg közölt rendelettel egységes kenyérliszt előállítási kötelezettsége új ármegállapítást tesz szükségessé. Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztossága az első tájékoztató megbeszélést f. hó 23-án tartotta a malomipari érdekképviseletek képviselőinek bevonásával, jelen voltak *Dr. Karácson* Jenő, *Schmidt* Béla és *Illés* Sándor. Az általános alapelvekre kiterjedő megbeszélést f. hó 28-án egy újabb részletes tárgyalás követte, amelyen a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete, az Országos Malomszövetség és a Fővárosi Malomegyesület kiküldöttei vettek részt s a legnagyobb alapossággal s minden részletre kiterjedően megvitatásra került az ármegállapítás ügye s remélhető, hogy a megjelenő rendelet figyelemmel lesz a malomipar jogos és igazságos érdekeire.

Az árkormánybiztosság részéről a tárgyalásokat *Dr. Morócz* Kálmán főrevizor vezette.

Örömmel számolunk be olvasóinknak arról, hogy a hivatalos árkormánybiztossági tárgyalás előtt a három malomipari érdekképviselet kiküldöttei együttes megbeszélésre gyültek össze a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete helyiségében, ahol a *dr. Karácson* Jenő vezetése mellett megtartott értekezleten a követendő egyöntetü eljárást és együttes teendőket beszélték meg. Jelen voltak az értekezleten az Országos Malomszövetség képviseletében *Csiha* Győző, *Tóth* István társelnökök, *Illés* Sándor főtitkár, a Fővárosi Malomegyesület részéről *Marschall* Ferenc ny. miniszter elnök, *Darányi* György és *Schmidt* Béla malomigazgatók, a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete képviseletében *Cseuz* Gyula és *Zsoldos* László int. bizottsági tagok és az egyesület főtitkára.

Ugyanezek képviselték a malomipart az árkormánybiztossági tárgyalásokon is.

Megállapitották a napraforgó olaj árát a Kárpátalján.

Az árkormánybiztos 10667/1939. Á. K. számú rendelete.

A rendelet 2 §-ból áll és a nyers napraforgóolaj legmagasabb fogyasztói árát Kárpátalja területére kilogrammonként 1.08 pengőben, literenként 0.98 pengőben állapitja meg. A rendelet december 24.-én lépett hatályba. (Budapesti Közlöny 1939. december 24.-i — 291. száma.)

Magyarázatul egyelőre csak annyit fűzünk a rendelethez, hogy az abban megállapított árak kizárólag csak fogyasztóktól, tehát rendszerint kicsinybeni vásárlóktól kérhetők. Erre vall a literenkinti ár megállapítás is, mert tudvalevőleg csak a kicsinybeni fogyasztó-vásárlók veszik az olajat literszámra. Egyébként a literenkénti 98 filléres legmagasabb ár megfelel a kihült napraforgóolaj kb. 90—92 dekás súlyának literenként. Hogy milyen mennyiség vásárlásánál végződik a fogyasztói jelleg, arról a rendelet nem intézkedik, tehát addig, amíg erről hivatalos magyarázat nincsen, az általános szokások és az eddigi gyakorlat a mérvadók.

Akaratlanul korlátozták a csuvározást.

A 22.800/1939. K. K. M. számú rendelet az állati erő felhasználásával üzött iparszerű árufuvarozás szabályozása tárgyában.

A rendelet kimondja, hogy az állati erők felhasználásával helyközi forgalomban iparszerűen üzött árufuvarozás engedélyhez kötött olyan ipar, amelynek gyakorlására kiadható engedélyek számát az 1936: VII. tc. (az új ipartörvény novella) 12. §-a értelmében alkotott szabályrendelettel előre megállapítani vagy korlátozni lehet. A helyi szekérfuvarozás azonban szabadipar. A helyközi szekérfuvarozás megengedett távolsági határa 50 kilométer, míg a helyi szekérfuvarozás abban a községben gyakorolható, melynek területén az iparos üzlete van és a község belterületének szélétől számított 10 kilométernyi körzetben. *A helyközi szekérfuvarozó iparosnak más fuvart üzni nem szabad.* Jelen rendelet rendelkezései nem terjednek ki a mezőgazdáknak a saját gazdaságukkal kapcsolatban folytatott fuvarozásaira. A rendelet 1940. év február 1.-én lép hatályba.

Fenti rendelet jelentőségét a malomiparra nézve abban látjuk, hogy — bár nem ez volt a rendelet célja — *a malmi csuvározásnak akaratlanul is korlátokat szabott.* A csuvározás kétségtelenül lényegében *iparszerűen üzött árufuvarozás.* Annyira, az, hogy még vita tárgyává sem tehető. Minthogy pedig a rendelet értelmében a 10 kilométer körzeten túl üzött árufuvarozás már a helyközi szekérfuvarozási iparhoz tartozik, minthogy továbbá *a helyközi szekérfuvarozó iparosnak más ipart üznie nem szabad,* önként következik, hogy malomiparos, illetőleg molnáriparos helyközi szekérfuvarozásra nem szerezhet külön iparengedélyt sem s így *csuvározást csak lakóhelyének szélétől számított 10 kilométer körzeten belől folytathat.* Ez még nem jelenti ugyan a csuvározási abuzus megszüntetését, de mindenesetre jelentékeny haladást és az egész molnáripar által annyira elitélt csuvározás bizonyos korlátozását és lefékezését jelenti. Mindenesetre megszünteti azt a minősíthetetlenül tisztességtelen szokást, hogy a csuvározó malom gyakran 25 kilométer körzetig is elküldi csuvárszekereit és tőle nagyobb távolságban fekvő malom létfeltételeit aláássa. Kiemeljük, hogy a rendelet ilyképpen való magyarázata egyelőre csak a saját magyarázatunk. Nem kételkedünk azonban abban, hogy magyarázatunk és felfogásunk helyes s hogy a rendeletnek a csuvározással szembeni álláspontunkat az illetékes hatóságok is magukévá teszik.

Közigazgatási joggyakorlatok.

A tanoncjelleg megállapítása.

Azt az alkalmazottat, akit ipari szakmában szakismeretek szerzése céljából, vagy olyan munkakörben alkalmaznak, amelyet rendszerint tanoncal szoktak végeztetni, *nevezzék bár az alkalmazottat gyakornoknak vagy másnak,* tanoncnak kell tekinteni. Az 1922: XII. t.-c. 87. §-a szerint a munkaadó köteles a tanoncal — belépésétől számított négy hét alatt — az iparhatóság előtt tanoncszerződést kötni. E rendelkezés megszegése az 1922: XII. t.-c. 128. §-a első bekezdésének 2. pontjába ütköző kihágás. A fenti rendelkezéseket alkalmazni kell arra való tekintet nélkül, hogy az illető tanonc iparát a szakismeretek megszerzése után Magyarország területén, vagy azon kívül szándékozik-e gyakorolni. Az az iparos, aki az illetékes hatóság engedélye nélkül ipari munkára vagy azzal összefüggő célra oly egyénnek nyujt kiképzést, aki tanoncnak nem tekinthető, a 33.333/1936. Ip. M. számu rendelet 7. §-ába ütköző kihágást követi el. (86.168/1939. K. K. M. számu döntvény.)

Üzletfeleink figyelmébe!

Szives tudomására hozzuk t. Üzletfeleinknek, hogy cégünk elhatározta a **Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T.** budapesti cégbe való beolvadását.

Ez a körülmény eddigi **gyártási programmunkon mitsem változtat:** az általunk eddig forgalomba hozott malomberendezéseket, malmi és csokoládéipari gépeket, cséplőgépeket stb. tovább is gyártjuk a tőlünk 58 év alatt megszokott elsőrendű minőségben, a modern követelményekhez alkalmazkodó kivitelben.

Cégünk neve a jövőben:

„EMAG" GAZDASÁGIGÉP KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 19.

és kérjük t. Üzletfeleinket, hogy az új cimen is a régi bizalommal forduljanak hozzánk.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat.

Legujabb rendeletek.

A rozs és sörárpa legmagasabb árának újabb megállapítása.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosának 10.550/1939. Á. K. sz. rendelete a 4.392/1939. Á. K. számú rendelet egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában.

A rendelet teljes szövege a következő:

1. §. A szokványminőségű rozs legmagasabb ára:

Szatmár vármegye területén . .	13.60—13.85 P/q
Szabolcs vármegye területén . .	13.85—14.10 „
Hajdu vármegye területén . . .	14.10—14.35 „
Esztergom, Komárom, Győr, Moson és Pozsony k. e. e. vármegyéknek a Dunától északra fekvő területén, Bars és Hont k. e. e., Nyitra és Pozsony k. e. e. vármegyék területén (Komárom thj. város kivételével)	14.50—14.75 „
Csongrád vármegye területén . .	14.60—14.85 „
Bács-Bodrog vármegye területén .	14.80—15.05 „
Komárom thj. városban, valamint Komárom megyének a Dunától délre eső területén	15.00—15.25 „
Győr, Moson és Pozsony k. e. e. vármegyéknek a Dunától délre eső területén	15.15—15.40 „
Pestvidéki és Pestmegyei, budapesti paritásban	15.10—15.35 „
Másféle, budapesti paritásban . .	15.30—15.55 „

2. §. A jelen rendelet 1. §-ában megállapított legmagasabb árak 1940. január 1.-én 60 fillérrel, február 1.-én és március 1.-én 30—30 fillérrel, április 1.-én és végül május 1.-én 15—15 fillérrel emelkednek q-ként.

3. §. A sörárpa legmagasabb ára:

sörárpa	20.10—20.35 P/q
elsőrendű sörárpa . .	21.10—21.35 „
kíváló sörárpa . . .	22.10—22.35 „

4. §. A 3. §-ban megállapított legmagasabb árak 1940. január 1.-én 20 fillérrel, február 1.-én és végül március 1.-én 15—15 fillérrel emelkednek q-ként.

5. §. Az 1—4. §-okban megállapított legmagasabb árak helyt vasutállomás vasuti kocsiba rakva, teljes 15 tonnás vasuti kocsirakománynál érvényesek.

6. §. (1) A rozs legmagasabb árát a jelen rendeletben fel nem sorolt (fogyasztó) területek állomásaira úgy kell megállapítani, hogy a jelen rendelet 1. §-ával termelő helyekre megállapított legmagasabb árhoz a fuvarköltséget hozzá kell adni.

(2) A jelen rendeletben felsorolt területek állomásainak egymás közötti forgalmában a feladóállomási árhoz a rendeltetési állomásig felmerülő fuvarköltségek szintén hozzászámíthatók.

7. §. A sörárpa legmagasabb állomási ára jelen rendelet 3. és 4. §-aiban megállapított árakból a Budapestig felmerülő fuvarköltségek levonása után állapítható meg.

8. §. A 4.392/1939. Á. K. számú rendelet 15. §-ában foglalt rendelkezés akként módosul, hogy a tényleg felmerült, illetőleg szokásos ki- és berakási költségek az árunak magánraktárakba történő ki- és berakása esetén is hozzászámíthatók a 4.392/1939. Á. K. számú, illetőleg a jelen rendeletben megállapított legmagasabb árakhoz.

9. §. A jelen rendelet hatálybalépésével egyidejüleg a 4.392/1939. Á. K. számú rendelet 1., 2. és 7. §-ában foglalt rendelkezések hatályukat vesztik.

10. §. A jelen rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

Jelen rendelet azonnali hatállyal felemeli a 4.392/1939. Á. K. számú rendeletben megállapított rozsárakat, mert míg a 4.392/1939. Á. K. számú rendelet a rozsra november 15.-én 30 fillér, december 1.-én további 20 filléres, tehát összesen 50 filléres áremelkedést engedélyezett, addig ez a rendelet azonnali hatállyal a novemberi 3.-i árakat 50 fillér helyett 65 fillérrel állapítja meg magasabban. Amíg továbbá az előző rendelet január 1.-re is csak 20 filléres áremelkedést engedélyezett, további lépcsőzetes áremelkedésről pedig nem is beszélt, a jelen rendelet 1940. január 1.-től kezdődőleg további 60 filléres, február és március 1.-én további 30—30 filléres, végül április és május 1.-én további 15—15 filléres áremelkedést engedélyez q-ként.

Segít a rendelet az előzőnek azon a hiányosságán is, hogy míg abban csak néhány megyei állomáson és néhány fontosabb központban voltak az állomási árak meghatározva, ami zavarokat okozott és gyakran lehetetlen helyzeteket teremtett s a rozskínálat csaknem teljes megszünését eredményezte. A jelen rendelet igen helyesen minden termelőállomási árat megyénkint felsorolva állapít meg és világosan kimondja, hogy a helyi árakhoz a rendeltetési állomásig felmerülő vasuti fuvar hozzászámítható. A mostani 10.550/1939. Á. K. számú rendelet azt is megengedi, hogy a tényleg felmerült, illetőleg szokásos ki- és berakási költségek az árunak magánraktárakba történő ki- és berakása esetén is hozzászámíthatók a rendeletben megállapított mindenkori legmagasabb árakhoz, holott a 4.392/1939. Á. K. számú rendelet 15. §-ában ez a kedvezmény csak közraktárakban való elhelyezés, vagy házhozszállítás esetében volt megengedve.

A rendeletben mindenütt megállapított kétféle ár közül az alacsonyabb a termelő-, illetve a termelőnek fizetendő vételár, míg a magasabb a kereskedő vagy a malom fogyasztó részére megállapított eladási ára. Ebből egyben az is megállapítható, hogy a rendelet 1 q rozsnál 25 fillér kereskedői hasznot engedélyez

Légoltalmi rendelet a II. csoportba sorolandókról. A m. kir. honvédelmi miniszter 88.010/eln. lgv. — 1939. H. M. számú rendelete építmények és egyéb vagyontárgyaknak a II. csoportba sorolása tárgyában.

A rendelet a közérdek szempontjából különös jelentőségüeknek mondja ki azokat az épületeket, melyeknek elpusztulása, megrongálása vagy súlyosabb működési zavara a közigazgatás működését, a jogrend fenntartását, a polgári lakosság lelki ellenállását, a közegészséget, a közellátást zavarná. Tehát ezek az épületek a II. légvédelmi csoportba sorolandók. A felsorolt épületek közé tartoznak általában a malmok is.

A rendelet szerint a II. csoportba kell sorolni általában az olyan ipartelepeket, melyekben az ugyanabban az időben alkalmazott személyek száma a 20 főt meghaladja, amelyekben — tekintet nélkül az alkalmazottak számára — az üzem zavartalan fenntartása fontos gazdasági közérdek, vagy amelyek fokozottan tűzveszélyesek.

Különösen azok a malmok sorolandók a II. csoportba, melyeknek napi őrlőképessége — darálás nélkül — 300 q-nál nagyobb. A darálómalmokat nem kell a II. csoportba sorolni. Hogy melyek a II. csoportba való sorolás szempontjából tekintetbe jövő épületek, azt városokban a polgármester, községekben az alispán állapítja meg. Ha valamely építményt már a korábbi rendeletek alapján már a II. csoportba soroltak, azt nem sorolják újból. (Budapesti Közlöny 1939. december 24.-i — 291. számában).

KÁLMÁN JÓZSEF
műszaki kereskedő
Budapest, V., Kálmán-utca 17.
Telefon: 114—006, 117—189.
Táviratcim: MEDICAGOGÉP.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa 10.000/1939. Á. K. számu rendeletével az ásványolajtermékek legmagasabb árát olyképen szabályozza, hogy megengedi, hogy az 1939. augusztus 26.-án érvényben volt árakhoz a következő felárak számítassanak: *a)* könnyü benzin 4.—, *b)* nehéz benzin 6.—, motalkó 5.20, petróleum 6.10, *gázolaj* 5.—, *ásványi könnyü kenő- és hengerolaj* 12.— pengő 100 kg.-onként. A felárak úgy adózott, mint adózatlan termékekre egyaránt vonatkoznak. A rendelet 1939. december 17.-én lépett hatályba. (B. K. 1939. december 17.-i — 285. száma.)

Egyes vas- és fémcikkek, ásványolajok stb. további zár alá vétele. A m. kir. minisztérium 12.117/1939. M. E. számú rendelete.

A 12.113/1939. M. E. sz. rendelet I., VI. és VIII. számú mellékleteiben felsoroltakon kívül még zár alá vételnek: öntöttvastöredékek 50 q-án felüli, szürke nyersvas 100 q-án felüli, ólom 1 q-án felüli és horgany 1, illetve 2 q-án felüli mennyiségben. Zár alá vételik továbbá 5 q-án felüli mennyiségben az ásványolajgoudron, ásványolajaszfalt és ásványolajszurok is. Hatályba lép a rendelet 1939. december 24.-én (B. K. 1939. dec. 24.-i — 291. száma).

A napszámosok és 16. életévüket betöltő alkalmazottak fizetéses szabadság igénye.

1. A 3.000/1938. Ip. M. sz. rendelet 27. §-ában használt „munkás" fogalmába a napszámosok és gyári munkások természetszerüleg beletartoznak. Ezeknek a munkásoknak is tehát — a megkivánt egyéb feltételek fennforgásának esetén — a fizetéses szabadságra igényük van;

2. Azoknak a munkavállalóknak, akik a fizetéses szabadságra igényt nyujtó szolgálati év befejezése után töltik be tizenhatodik életévüket, 14 napi fizetéses szabadság jár, tekintet nélkül arra, hogy a fizetéses szabadságot tényleg mikor kapják meg. Azokra a munkavállalókra, akik tizenhatodik életévüket a fizetéses szabadságra igényt nyujtó szolgálati év folyása alatt töltik be, az eltérő szabályok közül a szolgálati év nagyobb részében meglévő feltételekre alkalmazandó szabály irányadó. Ha tehát valaki a szolgálati év hatodik hónapja után következő második napon éri el tizenhatodik életévét, 14 napi fizetéses szabadságra bir igénnyel. Ugyanezt az elvet kell alkalmazni, amikor valamely munkavállalónak beosztása változik, munkásból művezető, tisztviselő lesz. (42.521/1939.—XIII. Ip. M. sz. határozata).

RÁCZ ÁRMIN ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Ó-utca 7. **Telefon: 118-698.**
Szolid vezetés alatt álló speciális
SZAKÜZLET A MALOMIPAR RÉSZÉRE
Szállítjuk: az összes malomipari gépeket, új és használt állapotban
Műszaki cikkek. *Csereüzleteket kötünk.* *Malmi szerelvények.*
KÉRJEN AJÁNLATOT!!

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ
Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

A tiszavidéki búza származás vizsgálata.

Irta: Dr. SAMU ISTVÁN egyet. tanársegéd. (Folytatás.)

Vizsgálatok a búza gyommagvainak tiszántúli előfordulásáról.

Az előbbi felsorolásból megállapítható az a különbség, mely a Tiszántúl két flórajárása között a búza gyomnövényeinek előfordulásában mutatkozik.

A fentiekből az is kitűnik, hogy nem minden gyomnövény magja fordul elő a búzában. A gyomnövények egy része kora tavasszal virágzik és aratásig kihullatja magját. Azoknak a növényeknek is jelentékeny a száma, melyeknek magja a búzával egyidőben érik, de oly apró, hogy már a legegyszerűbb tisztítási művelettel is eltávolítható. A tarlónövények az aratás ideje alatt vagy azután virítanak, és legfeljebb virágrészeik (pl. acat-fejek stb. találhatók a kicsépelt terményben.

A magyar búza gyommagvainak kereskedelmi árúban való előfordulásáról P á t e r*) közöl elemzési adatokat. Ezek erdélyi búzára vonatkoznak. A tiszántúli búzáról még nem közöltek adatokat. Ez a

3. kép.

körülmény és az, hogy P á t e r közleményének megjelenése óta a talaműevelés — ezzel kapcsolatban a gyomírtás — terén ismereteink igen sokat fejlődtek, továbbá a magtisztítógépek tökéletesedésével az árúban előforduló gyommagkeverék összetétele megváltozott, szükségessé tette, hogy a Tiszántúl több helyéről származó búzamintákat vizsgáljak.

Vizsgálati anyag.

Összesen 251 Tiszántúlról származó búzamintát vizsgáltam meg. Ebből 62 drb. hódmezővásárhelyi gazdasági búza, 13 földeáki és szandapusztai uradalmi búza, 176 drb. pedig a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal gabonaraktárába érkezett, 57 tiszántúli állomásról származó minta volt. Ezeket az utóbbi mintákat röviden kereskedelmi mintáknak fogom nevezni.

A bécsi tőzsdén 1885-ben kiadott térkép szerinti körzeti beosztás alapján pedig — ez ma is a magyar búzakataszter alapja — az I/a körzetből 38 drb., I/b körzetből 25 drb., a XI/a körzetből 27 drb. és a XI/b körzetből 86 drb. mintát vizsgáltam meg, ami megfelel a kereskedelmi minták 21.35, 14.04, 15.17 és 48.31%-ának és arányos a körzetek területével.

A minták begyűjtésekor az volt a célom, hogy egy helyről lehetően több mintát vizsgáljak meg.

A vizsgálat módszere és az eredmények feldolgozása.

Vizsgálataimhoz minden egyes mintából 100 grammot mértem le.

A kevés gyommagot tartalmazó mintákból, továbbá az olyan állomásról származó mintákból, ahonnan csak egy minta állott rendelkezésemre, az egész begyűjtött anyagot (kb. 1 kg.) átvizsgáltam.

Az eredményeket táblázatokban tüntetem fel. A táblázatokban a hódmezővásárhelyi gazdasági búzákat külön vettem, a kereskedelmi mintákat pedig a minőségi körzetek szerint csoportosítottam.

A magvak elterjedésének jellemzésére megállapítottam a g y a k o r i s á g o t, vagyis hogy a minták hány százalékában fordul elő az egész területen és az egyes minőségi körzetekben.

A gyommagvak gyakoriságát a következő táblázatban foglaltam össze:

A növény neve	Páter szerint	Hmv-hely	I/a.	I/b	XI/a.	XI/b. körzetben	Ker. buza össz.	1.000 mag súlya g
	14	62	38	25	27	86	176	
			mintában, a mintás					
Adonis phoeniceus	84.20	85.48	73.68	84.00	88.88	32.55	57.85	10.70
Agropyron repens	7.14	—	—	4.00	3.70	4.66	3.41	3.90
Agrostemma githago	92.80	77.42	86.84	92.00	100.00	87.20	89.77	11.70
Allium scorodoprasum	—	—	—	4.00	3.70	—	1.70	—
vineale	—	—	1.61	—	7.40	2.32	4.54	—
Avena fatua	85.70	6.45	—	4.00	—	1.16	1.13	22.50
Bifora radians	78.50	—	28.94	4.00	14.81	—	9.09	11.38
Bromus secalinus	85.70	—	13.16	16.00	44.44	46.99	36.36	9.50
Caucalis daucoides	35.70	37.09	31.57	48.00	14.81	9.30	20.45	23.60
latifolia	—	14.52	10.52	44.00	44.44	—	15.34	24.75
muricata	—	9.68	7.89	28.00	33.33	18.60	16.89	28.20
Centaurea cyanus	28.50	24.19	23.68	24.00	29.62	39.53	32.39	4.50
Cirsium arvense	7.14	8.26	2.63	4.00	14.81	19.76	13.03	1.39
Consolida regalis	—	4.84	13.15	20.00	25.92	20.93	19.89	1.30
orientalis	—	35.48	42.10	32.00	22.22	—	17.04	1.78
Convolvulus arvensis	42.80	54.84	65.78	72.00	77.77	43.02	57.39	7.90
Coronilla varia	—	11.20	7.89	8.00	3.70	1.16	4.55	3.80
Fagopyrum convolvulus	85.70	61.29	86.84	84.00	77.77	40.69	62.50	5.00
Galium aparine	100.00	6.45	21.05	40.00	44.44	45.34	38.64	3.70
spurium	—	6.45	15.78	24.00	40.74	12.70	19.32	2.25
tricorne	—	29.03	34.21	16.00	14.81	2.32	13.64	14.22
Lathyrus aphaca	—	1.61	5.26	4.00	—	—	1.70	17.73
hirsutus	—	—	—	—	—	3.48	1.70	—
tuberosus	—	9.68	26.31	20.00	14.81	10.46	15.90	28.47
Lepidium draba	—	41.94	36.84	60.00	51.85	17.44	32.95	1.80
Lithospermum arvense	—	14.52	47.36	40.00	66.66	30.23	40.91	5.00
Lolium temulentum	92.80	1.61	—	—	—	—	—	10.00
Medicago lupulina	57.10	4.84	7.89	12.00	—	12.79	9.64	1.80
Melampyrum barbatum	—	3.23	7.89	16.00	—	—	3.98	11.94
Melilotus officinalis	14.20	1.61	2.63	—	—	—	0.57	1.09
Muscari comosum	7.10	1.61	—	—	18.51	3.48	4.55	4.63
Nigella arvensis	—	—	—	—	—	1.16	0.57	0.90
Ornithogalum pyramidale	85.70	16.13	13.15	20.00	3.70	1.16	6.82	6.32
Papaver rhoeas	—	3.22	2.63	4.00	—	4.65	3.98	0.10
Poa bulbosa	—	3.23	—	—	—	—	—	—
Polygonum aviculare	—	—	—	—	—	1.16	0.57	2.60
Pholiurus pannonicus	—	—	1.61	—	7.40	2.32	4.55	—
Ranunculus arvensis	28.50	25.48	31.15	40.00	29.62	3.48	18.75	16.77
tuberculatus	—	69.38	44.73	68.00	66.18	22.09	48.86	10.85
Sinapis arvensis	92.80	—	18.42	24.00	14.81	26.74	22.73	1.25
Vaccaria pyramidata	—	11.29	18.42	4.00	—	—	4.55	4.73
Veronica hederifolia	—	6.45	2.63	—	—	—	0.57	3.65
Vicia angustifolia	71.40	3.23	15.79	20.30	14.51	38.37	27.84	10.40
hirsuta	85.70	4.83	7.89	4.00	7.40	44.19	24.99	7.30
pannonica	85.70	6.45	13.16	28.00	29.92	24.41	22.72	45.00
sordida	—	1.61	2.63	—	—	13.95	7.38	20.30
striata	—	29.03	47.36	76.00	85.18	31.39	49.43	40.00
tetraspetma	78.50	—	—	—	3.70	10.46	5.68	3.40
villosa	85.70	—	10.52	12.00	18.51	18.60	15.90	24.00
Vesica paniculata	—	—	—	8.00	3.79	3.48	3.98	4.13

százalékában

A legelső, ami a táblázatból kitűnik, az, hogy milyen különbségek vannak az egyes magvak gyakoriságában P á t e r adatai és saját adataim között. Viszont saját adataimból kiolvashatók azok a különbségek, melyek az egyes búzaminőségi körzetek között mutatkoznak, igazolva azt, hogy az irodalmi adatok alapján megállapított eltérések a gyomnövények elterjedésében magvizsgálati úton is kimutathatók. Az egyes gyommagvak előfordulásáról a későbbiekben szólok.

P á t e r adatai és a saját vizsgálataim eredményei közötti különbség azonban nemcsak a növények elterjedésében keresendő, hanem abban is, hogy mintáimban a gyommagvak súlyszázaléka kisebb, mint a P á t e r mintáié. A gyomszázalék a 14 mintában így oszlott meg: 7.41, 6.90, 10.54, 3.67, 17.49, 12.17, 7.07, 50.2, 4.36, 5.38, 11.14, 26.04, 4.87, 0.04. Mintáiban sok helyen olyan növényt sorol fel, mely nálunk is előfordul, de mivel magja a búzánál kisebb, a rostaaljba kerül.

Ezek a körülmények mutatják, hogy a különböző gyommagvak előfordulási gyakoriságára befolyással van, hogy a megvizsgált mintákban mennyi az összes gyommagvak súlyszázaléka. A mintában előforduló fajok száma — több vizsgálat átlagát véve — a gyommagszázalékkal együtt nő.

0.001—1.0% között volt a gyommagszázalék a hódmezővásárhelyi minták 70%-ában és a kereskedelmi minták 66%-ában. A hódmezővásárhelyi minták legnagyobb gyommagszázaléka 5.016, a kereskedelmi mintáké pedig 3.71% volt.

0.001—0.1% gyommagot találtam a kereskedelmi minták 6.82, a hódmezővásárhelyiek 16.13%-ában. 2 kereskedelmi és 2 hódmezővásárhelyi mintában pedig nem volt gyommag. (Folytatjuk.)

Buzanedvesités a kismalmokban.

A kismalmok legnagyobb részében még ma sem nedvesítik a búzát, ami azonban a hámozás, kiőrlés és többek között a liszt sütőképességének rovására megy. Már csekély nedvesítésnél meg lehet állapítani a nedvességnek a héjon és különösen a fás rostokon való áthatolását. Utóbbi lágyabbá válik és a hámozógépnek könnyebben enged. Kiadósabb nedvesítésnél és főként megfelelő pihentetés mellett már meg lehet állapítani a lisztmag bizonyos fokú előkészítését, miáltal a kiőrlés is behatóbban történhetik. A kismalom még egyáltalában nem is veszi figyelembe azt a fontos körülményt, hogy különösen száraz termésévben a nedvesítés révén a búza súlyban szaporodik. Az őrlésre legjobb nedvességtartalom búzánál 16—16.5, rozsnál 15.5—16%. Ha már most a megőrlendő gabona 14% víztartalommal bír, akkor búzánál 2—2.5, rozsnál 1.5—2% víztartalmat lehet még nedvesítés útján hozzáadni, anélkül, hogy ebből a gabonára vagy őrleményre a legcsekélyebb hátrány is származnék. Sőt még több vizet is adagolhatunk, mert az őrlés alatt a gabona úgyis elveszít 0.5—1% vizet.

Minden molnár megcsinálhatja a következő próbát: Vegyünk elő egy normális, mintegy 14—15% víztartalmú búzaszemet s próbáljuk meg zsebkéssel lehámozni. Látni fogjuk csakhamar, hogy ez nem is olyan könnyű. Inkább csak egyes héjrészecskéket tudunk lekapirgálni, mert a héj merev és nem képez összefüggő egészet. Ha most már egy másik búzaszemet félpercre vízbe helyezünk és azután kezdjük meghámozni, már egészen más tapasztalatra teszünk szert. A héj ugyanis a víz hatására megpuhul és könnyen lehántható a magról. Ha több búzaszemmel csináljuk a próbát, akkor még néhány olyan szem is akad, melyről a héj már akkor simán leválik, ha ujjunk között ide-oda hengergetjük, dörzsölgetjük. Ugyanilyen alapon a hajaló- és hámozógép sokkal jobb és tökéletesebb munkát végez, ha a gabonát előbb megfelelően nedvesítjük.

Vetésjelentés.

Az előző jelentés óta eltelt négyheti időtartam alatt — néhány nap kivételével — esős, általában enyhe időjárás uralkodott. Az őszi vetések közül a koraiak a kedvező időjárás mellett jól megbokrosodtak és erőteljesen fejlődtek. A későiek egyenletesen keltek és szépen fejlődtek. Kisebb egérkárokat Sopron, Veszprém, Zala, Szatmár és Ung megyékből jelentettek. Legközelebbi jelentést 1940. január 13.-án fogják közzétenni.

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.

Telefon: 113-703 és 120-262.

GYÁRT:

bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

„Triumphflex"-gépszíj a modern gépi üzem legjobb hajtószíja

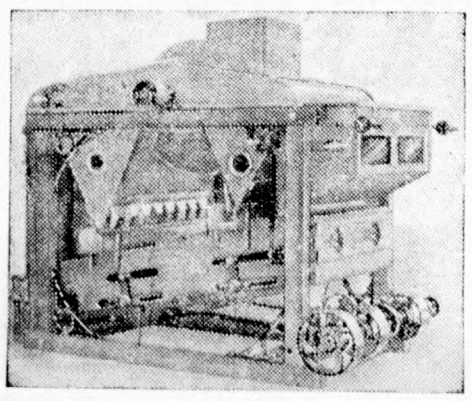

Modern szerkezetü Tarárok

lebegtető szitás szélosztályozóval, kefetisztitással.

Kiválóan alkalmas fűmagvak, ördögbocskor, macskatalp, üszög stb.-nek az őrlendő gabonából való eltávolítására.

Árajánlattal szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépitészet, gép és rostalemezgyár, Budapest, X., Szlávy-utca 20-30. (Gergely-utca sarok.)

HIREK

— **A szaklap köszönete.** Külső munkatársainktól, jóbarátainktól és kedves előfizetőinktől a karácsonyi ünnepek és az újév alkalmából annyi szives üdvözletet kaptunk, hogy azt külön-külön és személy szerint nem is vagyunk képesek megköszönni és viszonozni. Ezúton fejezzük ki tehát mindazoknak hálás köszönetünket és jókívánságainkat, kik rólunk megemlékezni szivesek voltak. Kérjük jóbarátainkat, tartsanak meg bennünket és mindig a molnárság igazáért küzdő lapunkat továbbra is szives jóindulatukban, bizalmukban és barátságukban.

— **Szilágyi Miklós — 80 éves.** Az egész országban előnyösen ismert Szilágyi és Diskant cég alapítója és szénior-főnöke, Szilágyi Miklós miskolci gépgyáros, a miskolci kereskedelmi- és iparkamara elnöke, a polgári Signum Laudis tulajdonosa, december 29.-én ünnepelte szük családi körben 80. születésnapját. Ez alkalommal tisztelőinek, jóbarátainak és üzletfeleinek egész tömege kereste fel jókívánataival, akikhez mi is csatlakozunk. Szilágyi Miklós működését nem kell külön méltatnunk, mert neve malomipari körökben is jól ismert. Munkában eltöltött tevékeny élete során polgártársai becsülését és köztiszteletet vivott ki magának. A gépipar terén számos találmánya forog közkézen. Kiemeljük még valóban korszakalkotó kísérleteit, majd sikereit a fatüzelésű szívógázmotorok tökéletesítése és a Dieselmotoroknak fatüzelésű szívógázmotorrá való átalakítása terén.

— **A malmok decemberi forgalma** országszerte kielégítő volt. Csekély kivétellel az ország minden részében úgy a vegyesőrlésű, mint a kizárólagos vámmalmok megfelelően voltak foglalkoztatva, sőt számos malomban az egész hó folyamán túlórával folyt az üzem. Ennek oka nemcsak a forgalomnak a karácsonyi és újévi ünnepek előtti szokásos megnövekedése volt az oka, hanem az erősebb őrlésekhez a kivételes állapotok is hozzájárultak, még pedig túlnyomó mértékben. Mindenütt elterjedt ugyanis annak a hire, hogy a rendkívüli háborús állapotokra való tekintettel bevezetik a kenyérjegy rendszert s ezért mindenki sietett lehetőleg mentől több gabonát leőröltetni, mielőtt a hir beteljesedik. Természetesen ez a hir ilyen formában nem felelt meg a tényeknek. Csupán a búza és rozs kiőrlését szabályozta a kormány és egységes jellegü kenyérliszteket vezetett be az egész vonalon. Kenyérjegyekről beszélni a mi viszonyaink mellett még korai dolog volna s reméljük, hogy erre egyelőre nem is fog sor kerülni.

— **Novemberi külkereskedelmi mérlegünk.** A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal jelentése szerint novemberben behozatalunk értéke 44.6 millió (1938. nov. 40.9 millió), kivitelünk értéke 59.5 millió (1938. nov. 40.1 millió) pengő volt. Tehát novemberi külkereskedelmi mérlegünk 14.9 millió pengő aktivummal zárult. (1938. nov. 0.8 millió passzívum volt). Az 1939. évi január-november hónapokban behozatalunk értéke 438.3 millió (1938. jan.-nov. 373.2 millió), kivitelünk értéke 540.1 millió (1938. jan.-nov. 477.4 millió), az egész időszak kiviteli aktívuma 101.8 millió pengő volt. (1938. jan.-nov. kiviteli aktívuma 104.2 millió volt).

— **Motorkezelői tanfolyam.** A budapesti m. kir. állami felsőipariskola igazgatósága (Budapest, VIII., Népszinház-ucca 8.) motorkezelői tanfolyamot hirdet. A tanfolyam kezdete 1940. évi január 2-án. Tartama 7 hét, tanítás az esti órákban. Tandíj és vizsgadíj 30.— pengő. Csak azt veszik fel, aki 18. évét betöltötte s irni-olvasni tud. Felvételi kérvényhez csatolandó: születési anyakönyvi kivonat, erkölcsi bizonyítvány, munkakönyv és esetleg segédlevél. Utóbbiak természetesen csak akkor, ha a jelentkezőnek valami mestersége van

— **Ki kaphat öregségi járadékot?** Az ipar és kereskedelem évente 26 millió pengőt áldoz, hogy alkalmazottai öregség és rokkantság esetén járadékhoz jussanak. Hogy az özvegyek és árvák ne maradjanak támasz nélkül. Az évente befizetett összegek ellenében az OTI és MABI 1938-ban már 3.497.545 pengő járadékot fizetett ki a jogosultaknak. Az 1939. évben az ilyen címen kifizetett összeg meghaladja az öt millió pengőt. A két intézetnél ma már több mint 700 ezer biztosított és azok családtagjait érdekli a kérdés: hogyan, mikor és milyen körülmények mellett jogosult erre a járadékra? Ezekre a bonyolult kérdésekre nyujt felvilágositást *Gál Benő: „Ki kaphat öregségi járadékot"* című 32 oldalos füzete, amely 20 fillérért minden könyvesboltban kapható. *Gál Benő* füzete nemcsak az eljárás módjaira ad felvilágositást és tanácsot, de 10 táblázata segitségével mindenki megállapithatja, hogy elismert hetei alapján mekkora összegü járadékhoz juthat.

— **Szerencsés főmolnár.** A december 5-én megtartott állami sorsjáték 40.000 pengős főnyereményét illetőleg ennek felét, mert félsorsjegye volt. Magyar Pál, a Csepreghy Lajos hódmezővásárhelyi műmalmának főmolnárja nyerte meg. A nyereményt, melynek összege az állami adó levonása után 16.000 P-t tett ki, már ki is fizették. A nyeremény jó helyre jutott Magyar kartársunk személyében, aki derék, józan, szorgalmas szakember és úgy a szakmában, mint az őröltetők körében közkedveltségnek örvend. Magyar Pál józan iparoshoz illően gondolkozik, megmarad állásában, szorgalmasan továbbdolgozik és a pénzért alkalmilag földet vásárol, ahol öregségére nyugodalmas életre és megélhetésre van kilátása.

— **Magyar—Szlovák utazási forgalom.** A Magyar Nemzeti Bank 1939. december 4-én kelt 355. számú körlevelével közli, hogy a Magyarországon állandó lakóhellyel bíró személyek részére szabályszerüen felszerelt s valamely megbizott pénzintézet útján benyujtott igénylésük alapján személyenként legfeljebb 4.000 szlovák koronát fog kiutalni. Az igényjogosultak részére a fenti keretösszegen felül személyenként legfeljebb 100.— szlovák korona bankjegy vagy érme kivitelét fogja engedélyezni.

— **A svájci búzaimport alakulása.** Érdekes kimutatásokat hoznak a svájci szaklapok az ottani búzabehozatal alakulásáról. Míg az 1938. év november havában 370.000 q volt a búzabevitel, addig 1939. év október havában 564.300, november havában 585.000 q búza érkezett az országba. 1938. november havában az importált búza átlagos ára métermázsánként 14.35 frank volt. Viszont az 1939. évi november havában érkezett búza vételára 17.22 frankra rúgott átlagosan, 100 kg-ként.

— **Az olasz gabonapiac hirei.** Római jelentés szerint a vetések állása kielégítő. Az őszibúza vetésterülete elérte az idén is a szokásos 500.000 hektárnyi terjedelmet. Az árpánál a vetésterület még gyarapodott is. A gabonapiac ennek dacára igen szilárd. Bár a kereslet nem túlnagy, de ezzel szemben a kínálat is tartózkodó. A sajtó nem annyira a helyi, mint inkább az argentinai és a dunaállamokbeli árjegyzésekkel és jelentésekkel foglalkozik.

— **Lisztszállítási versenytárgyalások.** *Az ungvári m. kir. állami kórház igazgatósága* 2933. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1940. évben szükséges liszt, búzadara stb. szállitására. Szállitási feltételek, ajánlati űrlap a kórház gazdasági hivatalában, a budapesti és a kassai Kereskedelmi és Iparkamarákban, az Ipartestületek Országos Központjában, az ungvári ipartestületnél és a HONSz ungvári csoportjánál megtekinthetők. Az ajánlatokat 1940. január 5.-én d. e. 11 óráig kell benyujtani. — *A Nagyszöllősi Állami Kórház* igazgató főorvosa nyilvános versenytárgyalást hirdet a közkórház részére az 1940. év február 1.-től október 31-ig terjedő időben szükséges lisztfélék stb. szállitására. Ajánlatok a kórház gazdasági hivatalában 1940. január 15.-én d. e. 10 óráig nyujtandók be. A jelzett időpontig az ajánlati végösszeg 2%-ának megfelelő bánatpénzt kell letenni. A pályázati és szállitási feltételek, ajánlati minta és ajánlati költségvetés az intézet gazdasági hivatalában díjmentesen szerezhető be. A befizetési elismervényt, illetve a letéti nyugtát csatolni kell az ajánlathoz.

— **Malmi cégjegyzési hirek.** *Bácsbokodi Hengermalom és szárítótelepek r. t. Budapest.* Dr. Kálmán Dezső igazgatósági tagnak e minősége és alapszabályszerü cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Dr. Zsoldos Emil igazgatósági tagnak e minősége és cégjegyzési jogosultságának megszünése bejegyeztetett. — *Egyesült Magyar Malomipari R. T. Budapest.* Az alaptőkének 1,110.000 pengőről 740.000 pengőre való leszállítása és az alapszabályok 5. §-ának módosítása bejegyeztetett. Ebből kifolyólag a társaság alaptőkéje 37.000 drb., egyenként 20.— P névértékü részvényből, tehát 740.000 pengőből áll. — *Gyöngyösvidéki Gőzmalom Részvénytársaság. Gyöngyös.* Katona Zsigmond, Vágó József, Grüssner Jenő, Dr. Hollaender József és dr. Polgár Lajos igazgatósági tagok e minőségének megszünése, valamint az 1939. évi június 27.-én megválasztott Kugler Albert, dr. Dőry Gyula, dr. Borhy István, Kovcsóczy László és Kirchlechner Imre igazgatósági tagok e minősége bejegyeztetett. Az eddigi 187.500 pengő alaptőke 46.875 pengőre szállittatik le akként, hogy az eddigi 18.750 drb. 10.— P névértékü részvény 2.50 P-re bélyegeztetik le. — *Mátravidéki Malomipari és Kereskedelmi Vállalat K. f. t. felszámolás alatt. Recsk.* Az 1939. október 25.-i taggyülés által elhatározott felszámolás, a felszámolási cégszöveg, valamint Grünfeld Ármin felszámolói minősége, ügyvezetői minőségének törlése mellett bejegyeztetett. — *Első Barcsi Hengermalom Részvénytársaság felszámolás alatt. Barcs.* Pfeifer Gyula felszámoló e minősége és cégjegyzési jogosultsága megszünt. — *Kunmadarasi Gazdák Malma Részvénytársaság. Kunmadaras.* A módosított alapszabályok szerint a társaság hirdetményei a Szolnokon megjelenő Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei Lapokban egyszer közöltetnek. Eszenyi Elek igazgatósági tagnak e minősége és cégjegyzési jogosultsága, Neulender Ferenc igazgatósági tag ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszünése bejegyeztetett.

— **Romániai malomhirek.** Nemrégen rendelettel tiltották meg a kereskedelmi malmoknak, hogy közvetlenül a termelőtől vásároljanak gabonát. Ebeli szükségletüket a kereskedelmi malmok az erre a célra alapított szövetkezetek útján voltak kötelesek fedezni. Most ezt a vásárlási tilalmat a kormány a hivatalos lap egyik legutóbbi számában feloldotta. Az u. n. parasztmalmok engedélyt kaptak arra, hogy december 8-tól 23-ig bezárólag finomabb lisztet is őrölhetnek. Evégből a hivatalosan lepecsételt őrlőhengereket és egyéb berendezéseket ideiglenesen felszabadítják és csak december 24-én fogják újból jegyzőkönyv felvétele mellett lepecsételni. Az olajmalmokra vonatkozóan egy egész rendeletsorozat jelent meg. Minden vámolajmalomnak új működési engedélyt kell kérnie. Ezt a kötelezettséget egy egész sereg különféle kimutatás, jelentés és formaságok teljesitéséhez kötik. Az olajmalmokat számos kategóriába sorolják és működési engedélyüket a berendezés minősége és tökéletessége szerinti évi átalány fizetéséhez kötik. A vámmalmoknak, vagy amint ezeket a rendelet nevezi, a falusi olajmalmoknak semmi szín alatt sem szabad olajkészletet tartani. Azért a vámot sem szabad sem olajban, sem pogácsában, sem pedig olajmagban levenni.

— **Fűtött teherkocsik a német vasutakon.** Németországi szaklapok hiradása szerint a német birodalmi vasutak bevezetik a hideg téli időjárásra való tekintettel a fűtött teherkocsik rendszerét. Számos olyan élelmiszer és nyersanyag van, amely az erős fagyok idején fagyveszélyes és ennek következtében súlyos megrongálódás nélkül nem szállítható. A fűtött teherkocsik bevezetése ezt a nehézséget kiküszöböli és az áruszállitást bármely időjárás mellett is lehetővé teszi. Ilyen kocsik a feladóállomásokon igényelhetők, mégpedig darabáru szállításánál is. Fizetendő díjak 200 km távolságig 10.— márka, ezen felüli távolságokra 15.— márka, egész rakományok után.

— **A búzatermelés fokozása Angliában.** Az angol kormány erélyes intézkedéseket foganatosit a búzatermelés fokozására. A földmivelésügyi miniszter energikus akciót indított a rétek és legelők felszántására és bevetésére. Az eddigi legelő- és rétállománynak mintegy 10%-a máris szántóföldé lett átalakitva. Az illetékes minisztérium arra számit, hogy tavaszig legalább 600.000 hektár új búzatermőterület keletkezik ily módon, s lesz búzával bevetve. A kormány arról is gondoskodott, hogy megfelelő számú traktort gyártsanak. Ezeket a szántási szövetkezetekbe tömörült mezőgazdáknak bocsátják rendelkezésre. Alakítottak továbbá egy önkéntes női mezőgazdasági munkásszervezetet is, mely 25.000 női munkásból áll s a mezőgazdaság rendelkezésére áll. A jelszó az egész vonalon: több búzát termelni!

Az OROSZLÁN védjegyü **szitaselymek**
magyarországi vezérképviselete:

Roseth György

Budapest, V., Katona József-utca 27.
A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének uj helyiségével szemben.

„NOVOREX" bőrszíj
a tökéletes hajtószíj
nagy szakító szilárdságu, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, viz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZŐL" folyékony szijkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR
MARCALI, (Somogymegye). — Alapitva 1850

A m. kir. miniszterium 11.580 1939. M. E. számu rendelete előirja az egységes 75%-os buza és 70%-os rozs kenyérliszt kiőrlést.

Miután számos malom jelenlegi berendezésével ezt az eredményt elérni nem tudja, segitségére sietünk és felajánljuk **a szab. REKORD derceőrlő és korpakiőrlőgépet.**

Ezen géppel nemcsak a teljes lisztmennyiség, de világosabb és sütőképesebb lisztek nyerhetők, a legminimálisabb erőszükséglet mellett. — Referenciával, szaktanáccsal, felvilágositással készséggel szolgálnak:

LÁSZLÓ ÉS FIA műszaki gépkereskedők BUDAPEST

V, Alkotmány-utca 25. szám. — Telefon: 118-431 és 117-752 — Táviratcim: LAFIA

— **A MÁV hűségnyilatkozatok további korlátozása.** Mint már arról több ízben is hirt adtunk, a kereskedelemügyi miniszter rendeletére a MÁV a hűségnyilatkozatokat nemrégen számos cikkre hatálytalanította s igy sokban könnyitette azt a helyzetet, amelyet a hűségnyilatkozatok merev kezelése idézett elő. A könnyitést folyó évi december 16-tól kezdődőleg kiterjesztették a viziúton történő bármilyen áruszállításra is. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 90.567.—VI.—939. K. K. M. számú rendelete folytán ugyanis a MÁV 90.477—C II.—939. sz. alatt a viziállomásokról viziállomásokra hajón fuvarozott, továbbá az 50 kilométeres körzetben a viziállomásokról viziállomásokra közuton fuvarozott összes árukra, ideértve a szénküldeményeket is, a hűségnyilatkozatok hatálya alól felmentette. A rendelet máris hatályba lépett.

Hogyan kezeljük Diesel-motorunkat telen, ha hazai gázolajjal dolgozunk?

Az európai háborús bonyodalmak hazánkban is nyersanyaggondokat okoztak és a kormányt bizonyos óvatossági intézkedésekre késztették. — Egyik igen fontos nyersanyagunk az ásványolaj. Korábban az ország csaknem egész szükségletét csak behozatal útján fedezhettük s csak a legutóbbi év szakszerüen, nagy anyagi áldozatokkal és tudományos megalapozottsággal lefolytatott kutatómunkája tudott a lispei olajmezőkön olyan eredményt produkálni, mely lehetővé tette, hogy ma már az ásványolajbehozatalt mélyen lecsökkenthettük s hogy a hazai ásványolaj termékek az ország szükségletének legnagyobb részét fedezhetik.

Ez az isteni ajándék soha jobbkor nem jöhetett volna, mint a mai időkben. Az összes európai országok egymással vetélkednek az ásványolajtermelő országok készleteinek felvásárlásában s ebben a versenyben bizony mi nem nagyon juthattunk volna szóhoz, nem is beszélve arról, hogy ásványolajat ma mindenki csak aranyért ad.

Amiként a búzának is termőhelyenként és termelő országonként különböző tulajdonságai vannak, úgy az ásványolaj vegyi és fizikai összetétele termelőhelyenként változó. A lispei olajnak sajátos tulajdonságai vannak, melyek úgy az amerikai, mint román vagy orosz olajtól különböznek. Egyik ilyen tulajdonsága abban áll, hogy aránylag alacsony petroleum — s elég magas fűtőolaj-tartalommal bir.

Minthogy pedig hazánknak petroleumból meglehetősen nagy mennyiségre van szüksége, úgy, hogy ezen a téren is behozatalra szorulunk, a finomítók igyekeznek az anyagból mentől több petroleumot kivonni. Ennek az a következménye, hogy a gázolajban mindig kevesebb és kevesebb petroleumpárlatot, ellenben több és több nehezen sűrűsödő párlatot, mely normális körülmények között a fűtőolajba kerülne. Mivel pedig a gázolaj *dermedéspontja* alacsonyabb, ha több petroleumpárlatot és magasabb, ha több fűtőolajpárlatot tartalmaz, a lispei gázolaj dermedéspontja nem az egyébként általános — 10—20 fok a fagypont alatt, hanem már a fagypont körül a gázolaj megsűrűsödik és már minusz 5 foknál annyira megdermed, hogy benne apró kristályok képződnek, melyek eleinte csak a szürőn akadnak meg, majd a leghidegebb helyeken összeállanak, összecsomósodnak, a vezetéket elzárják és kész az üzemzavar.

Ez ellen akként védekezhetünk, ha a tüzelőtartányt, az olajvezetéket, valamint a szűrőt és olajszivattyut burkolással védjük a hideg behatásától és a motorgépházat vasárnapok alatt, amikor az üzemszünet következtében a motor és gépház kihül, lehetőleg védjük a túlságos lehüléstől, ha másként nem megy, úgy valamilyen fűtéssel. Különösen akkor volna ez fontos, ha nagy hideg uralkodik és kettős ünnepek alatt, mert ilyen alkalmakkor — mint minden motortulajdonos tapasztalta — még normális körülmények között is nehezen megy az indulás.

Amit fentebb mondtunk a gázolajról, az a *kenőolajokra* is vonatkozik. A lispei kenőolajok dermedéspontja szintén a fagypont körül van. Az olajoshordót, olajostartányt tehát tartsuk meleg helyiségben, sőt ha kihült motort olajozunk, akkor az olajat használat előtt fel is melegíthetjük s igy addig, amíg a gép eléri a kellő üzemmelegséget, a dermedéstől, megsürüsödéstől többé-kevésbbé megóvhatjuk.

Megkezdődött a
CONCORDIA - MALOM
leszerelése
A teljes berendezés darabonként is kedvező árak mellett kerül eladásra.
A malomgépeken kivül
szerszámgépek,
hengerrovátkológépek
stb. is eladásra kerülnek.
KENDOFF ANTAL
gépészmérnök,
Budapest, XIII., Lehelu.- 64. - Telefon: 298-036

A műjuta.

A juta, mely Indiából kerül hozzánk, egyike a malomipar legfontosabb nyersanyagának. A terményzsákokat, valamint liszteszsákokat jutából készitik, mert normális körülmények között minden más anyag között — a papirost kivéve — a jutazsák volt a legolcsóbb és a juta a legkönnyebben feldolgozható. Tekintettel azonban arra, hogy jutanoz csak nemes devíza ellenében lehet jutni, behozatala mindig nagy nehézségeket és gondot okozott. A jutahiányt Németország már régen érzi s azért a német tudomány teljes erővel dolgozott a jutapótló anyag felfedezésén. Ez év elején fejezték be az első műjuta gyárat Németországban, Wittenberg városában. Ez a gyár évi 12 millió kg. műjutát fog előállítani s igy nagy gondot vesz le a német ipar vállairól. Németország békeidőben évi 120 millió kg. jutát használ fel, melynek ára kg.-onként a mult évben még csak 28 pfennigbe került. Ha a háború nem jön közbe, azóta már bizonyosan több ilyen gyár állana, mert a terv az volt, hogy már 2—3 év mulva annyi műjutát készítenek, mint amennyi az évi szükséglet fele. A műjuta a műgyapjugyártás alkalmából származó hulladéktermék. A műgyapjut pedig szalmából készitik. A műjuta tehát olcsóbb lesz, mint a természetes juta, annak dacára, hogy semmivel sem rosszabb, mint az igazi s hogy utóbbinak szilárdságát száraz állapotban felülmulja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Lapunk barátainak. Kedves előfizetőink és barátaink bőven küldtek hozzánk érdekesnél érdekesebb cikkeket, leírásokat és tanulmányokat, valamint közérdekü megfigyeléseket. Mi valamennyit és mentől előbb közölni szerenők és igy tenni hozzáférhetővé az egész molnárság számára. Minhogy azonban a kivételes állapotok folytán lapunk terjedelme felére van korlátozva és a karácsony alkalmából is csak a lap rendes terjedelme van kivételesen engedélyezve, legjobb akaratunk dacára sem birjuk előre megállapitani, hogy a beküldött cikket mikor tudjuk közölni. Épen a kivételes állapotok következtében ugyanis olyan sok rendelet, hivatalos intézkedés és más olyan sürgős és fontos eseményekről szóló értesités jelent meg, hogy ezeknek közlése még azt a kevés helyet is igénybe veszi, ami még rendelkezésünkre áll. Kérjük tehát barátaink szives türelmét, addig is, amíg a normális állapotok helyreállanak, vagy más módon keríthetünk sort cikkeik közlésére.

B. A. malombérlő. Még eddig valamennyi pert, melyet malmok csuvározás miatt, tisztességtelen verseny címén és a csuvározás beszüntetése végett indítottak, a felperesek megnyerték. Minden esetben kimondották a kereskedelmi és iparkamarák mellett működő és magasrangú bírói vezetése alatt ítélkező választott bíróságok, hogy a csuvározás tisztességtelen verseny és kötelezték a csuvározó malmot annak abbanhagyására. Kivételt csak néhány olyan elszigetelt eset képezett, amikor felperesek csak bizonyos községekre nézve kérték a csuvározás eltiltását. Az ilyen esetekben az eltiltás csak a megnevezett községekre vonatkozott. Mi minden ilyen ítéletről megemlékeztük a szaklapban s csodáljuk, hogy elkerülte az Ön figyelmét. Egyáltalában az egész molnárközvélemény osztatlanul azon a véleményen van, hogy a csuvározás tisztességtelen verseny s immár a hatóságok is osztani kezdik ezt a véleményt. Itt is vannak azonban kivételek, mint mindenben a világon. Egyes félreeső helyen fekvő, primitív berendezésű vizimalmok nem tudnának fennmaradni, ha közvetlen környékük néhány községében nem csuvároznának. Az emberségesség elvénél fogva az ilyeneknek meg kell engedni azt, hogy létüket fenntarthassák, de természetesen bizonyos területi korlátozások közé szorítva. A haladó technika úgyis előbb-utóbb kiszorítja azokat az életből, akik nem tudnak alkalmazkodni az élet száguldásához.

SZEGŐ VILMOS
BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.
Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. sz.
Telefon: 121-090 és 121-095.
Géphajtószíjak
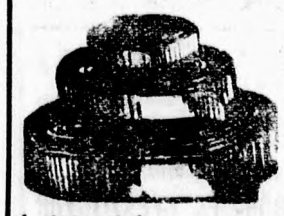
legolcsóbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyujtva, tiszta gödörcserzésü és chrom speciális hajtószíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.
Minőségszíjak: „Sze-Vi", „Rekord", „Favorit", „Globus".

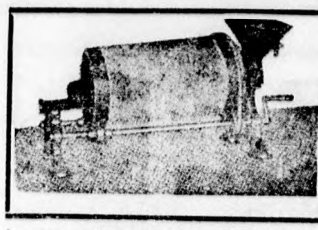
MINTÁZÓ TRIÖR
gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. KEMÉNY MANÓ. BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A karácsonyi ünnepek előtt teljesen megcsappant a gabonapiac forgalma. A malmok részéről élénk érdeklődés mutatkozik prompt búza iránt, a kínálat javulása azonban csak január hónapra várható. A létrejött kötések nagyrésze minőségbúza volt.

Rozs. Az Árkománybiztosság új ármegállapítása a mai tőzsdén még nem éreztette hatását és tekintve a magas tengeri árakat még az újonnan megállapított átvételi árak mellett sem várnak jelentősebb kínálatot.

Árpa. A forgalom erősen visszaesett, miután nincs elegendő áru a piacon. A maláta- és sörgyárak a prima minőségű tételek iránt állandóan érdeklődnek, de ennek hiányában a gyengébb minőségek ért is jobb árakat koncedálnak. A takarmányárpát is élénken keresik, de ebből a cikkből sem mutatkozik áru a piacon.

Zab. A kereslet megélénkült és közszállítási célokra egyes megfelelő állomásokról magasabb árakat fizettek.

Tengeri. Változatlanul élénk érdeklődés mutatkozik minden relációban, úgy a prompt, mint későbbi terminusra. Az egyre fokozódó kereslet úgyszólván nap-nap után magasabb árakat eredményez. Legutóbbi jelentésünk óta a tiszai tengeri q-ként 1 P-vel javult, de egyéb állomásokról származó áruért is lényegesen magasabb árat fizettek. Miután a hidegebb időjárás folytán a januárra kötött tételek tárolása már kisebb kockázattal jár, igy erre a terminusra is további fedezések várhatók.

Korpa 8-as. A korpa irányzata változatlanul szilárd, a 8-as kínálata kielégitő.

Gabonakészáruüzlet: (Az árak pesti paritásban)

Tiszavidéki búza	19.95—20.95	Egyéb áll. tengeri	18.65—18.85
Felsőtiszai búza		Kiváló sörárpa	21.75—22.25
Duna—Tiszaközi		Prima sörárpa	20.75—21.25
Fejérmegyei búza		Sörárpa	19.60—20.00
Dunántúli búza		Ia 65-66 kg tak. árpa	17.60—17.85
Kisalföldi búza		Középmin. tak. árpa	17.10—17.35
Pestvidéki rozs	15.10—15.35	I. rendü zab	19.65—19.80
Más szárm. rozs	15.30—15.55	Középmin. zab	19.55—19.65
Tiszántúli tengeri	19.65—19.85	Rozs márciusra	15.73

Erőtakarmány:

Árpakorpa	14.50—15.00	Halliszt	48.00—49.00
Konkoly	12.00—12.50	Borsóhéj	12.00—13.00
Konkolydara	13.50—14.00	Borsó tak. liszt	15.00—16.00
Malátacsira	10.00—10.50	Malombükköny	14.00—15.00

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás	21.20—21.30
Exportbúza 80 kg-os Hegyeshalom, Murakeresztur, Gyékényes, határ tranzit	21.30—21.40

Vagyonváltság búza ára: január hónapra P 20.—

Lisztpiac.

Az új őrlési rendelettel kapcsolatban tartózkodás volt észlelhető a piacon és az érdekeltek az újtipusu kenyérliszt, a sütőiparosok pedig az ujtipusu kenyerek árainak ármegállapítását várják. Általában remélik, hogy az átmeneti kisebb zökkenők után az egytipusu búzakenyérliszt bevezetése a malmok őrléseit kedvezően fogja befolyásolni. Fehérliszt iránt változatlanul élénk az érdeklődés úgy bel- mint külföldi relációban. A rozsliszt iránti kereslet megjavult, természetesen a magasabb rozsárak alapján itt is magasabb árak lesznek megállapítva.

Hivatalos lisztárfolyamok:

(szokásos malomkondiciókkal, március-áprilisi szállitásra)

Búzadara	38.35—39.35	5	31.50—32.50
0gg	37.35—38.35	6	26.50—28.50
0g	37.35—38.35	7	19.25—20.25
0F	37.35—38.35	RO	29.15—31.15
2gg	36.00—36.50	ROI	26.40—28.15
2g	36.00—36.50	RI	20.40—22.15
4	33.75—34.75	RII	17.65—18.65

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
Dr. KARÁCSON JENŐ.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár r.-t. Nyiregyháza
Alapitási év: 1887. **Szeszszabadraktár.** **Szesznagykereskedés.**
A »FUTURA« R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa.
A Triesti Általános Biztositó Társulat főügynöksége. **Zsák- és ponyvakölcsönzés.** Fiókraktár: **Rakamaz.**
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál. **Postatakarékpénztári csekkszámla 32453 szám.**
Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

13219 Győri Hirlap nyomda, Győr, Árpád-út 89.